

ایمان بحث کنیز
دیوان حافظ

دکتر ازبایسم قوی

جمع‌داری اموال

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی

ش - اموال: ۴۲۹۹۱

ایاتِ بحث‌انگیز دیوانِ حافظ

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی

تحقیق و پژوهش

دکتر ابراهیم قیصری

قیصری، ابراهیم، ۱۳۱۵ -
 ایبات بحث انگیز دیوان حافظ / ابراهیم قیصری. — تهران: توس، ۱۳۷۹.
 ۹۲۰ ص. — (انتشارات توس؛ ۵۲۰)
 ISBN 964-315-519-6

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.
 کتابنامه: ص. ۹۱۳ - ۹۲۰.
 ۱. حافظ، شمس الدین محمد. ۷۹۲ ق. -- کتابشناسی. ۲. شعر فارسی --
 قرن ۸ ق. -- کتابشناسی. الف. عنوان.

۸۱۶/۳۲ Z۸۲۲۰/ق۹
 ق ک/۱۹۸ کتابخانه ملی ایران
 ۱۶۹۸۸-۷۹ م

☐ ایبات بحث انگیز دیوان حافظ

☐ ابراهیم قیصری

☐ چاپ اول، ۱۳۸۰

☐ حروف نگار نسرين آقاعلیخانی

☐ امور فنی زیر نظر علی باقرزاده

☐ لیتوگرافی قاسملو

☐ چاپ حیدری

☐ شمارگان: ۳۳۰۰ نسخه

☐ انتشارات توس، تهران اول خیابان دانشگاه، تلفن ۶۴۶۱۰۰۷، دورنگار ۶۴۹۸۷۴۰

نشانی اینترنت: www.ToosPub.com پست الکترونیک: tus@safineh.net E-mail:

شابک ۹۶۴-۳۱۵-۵۱۹-۶ ISBN 964-315-519-6

ابیاتِ بحثِ انگیزِ دیوانِ حافظ

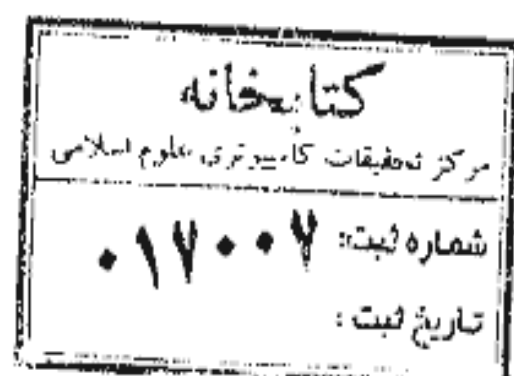

مرکز تحقیقات کتب و تاریخ علوم اسلامی

به یاد فیروز آباد
و شور و شوق دانشجویان کلاس حافظ
ا.ق

مرکز تحقیقات و پژوهش‌های اسلامی

فهرست مطالب

یادداشت مؤلف	۵
متن کتاب	۷
فهرست آیات مورد بحث	۸۳۳
فهرست نویسندگان مقالات	۸۹۵
فهرست منابع و مآخذ	۸۹۹

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

ز دست «و» دیده و دل هر «سه» فریاد!

یادداشت

بنام خداوند جان آفرین

انتشار چاپهای انتقادی دیوان حافظ در سالهای اخیر و برخی شروح که بر این کتاب عزیز نوشته‌اند، بازار حافظ پژوهشی و حافظ‌شناسی را گرم کرد و بحث در دقایق شعر خواجه رندان را بیش از پیش رونق بخشید. ادامه بحثها و گاه مجادلات قلمی ادبا موجب آمد که یکی از فضلا «حافظ بس» اعلام کند. اما این پیشنهاد پذیرفته نشد. شور و شوق محققان زیادت گرفت و ارادت به حافظ و شعر آسمانی او استمرار یافت، چندان که ضرورت وجود نشریه‌ای مستقل از برای عرضه پژوهشهای حافظ‌شناسی احساس شد و سرانجام مجموعه «حافظ‌شناسی» پا گرفت که ۱۵ مجلد از آن مجموعه نفیس اکنون در دست است.

بخش عمده تحقیقات و مباحثات ارزشمند حافظ‌پژوهان در مجلات ادبی مربوط است به اشعار بحث‌انگیز حافظ. پژوهش و نکته‌یابی درباره بعضی ابیات خواجه آن‌چنان زیاد بوده که مثلاً در تفسیر و شرح بیت معروف «پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت» مجموعه نقدها و نظرها را به صورت کتاب فراهم ساخته‌اند. در خصوص شرح اشعار مشکل دیوان دو کار بسیار ارزشمند «آئینه جام» از شادروان دکتر عباس زریاب خویی و حافظ جاوید، نوشته آقای هاشم جاوید - سلمه الله تعالی - درخور ستایش و قابل اعتناست.

در زمینه کتابشناسی حافظ هم کارهای عالمانه ارزشمندی صورت گرفته، از آن جمله است:

۱- مقاله شناسی برای حافظ شناسی، از استاد ایرج افشار (مندرج در حافظ شناسی، ج ۵:

۲۰۵-۲۲۷).

۲- گزیده کتابشناسی پژوهشی حافظ، از آقای محمد علی رونق (مندرج در نشر دانش، سال

ششم، شماره سوم: ۷۹-۷۲).

۳- کتابشناسی حافظ در سالهای ۱۳۶۹-۱۳۶۸، از آقای حسین صمدی (مندرج در حافظ شناسی، ج ۱۳: ۲۴۰-۲۳۳ و ج ۱۵: ۲۳۶-۲۳۰).

۴- کتابشناسی حافظ، از آقای مهرداد نیکنام.

۵- حافظ پژوهان و حافظ پژوهی، از آقای دکتر ابوالقاسم رادفر.

بنده در تدوین مجموعه حاضر به این تحقیقات پرارزش مراجعه داشته و بدین وسیله سپاسگزاری خود را از مؤلفان دانشمند اعلام می‌دارد.

در این ایام فرخنده، فراغت و کتابی و گوشه عزلتی دارم. اما دل، دست و دیده هر سه بکار نیست که بتوان از ایشان یاری گرفت؛ خواند و نوشت و به دل و اندیشه باز سپرد و حاصل کار را به رشته تحریر درآورد. با مرارت و زحمت بسیار توانستم از میان انبوه یادداشتهایی که در زمان تدریس و تدریس، به سائقه کار معلمی و سرسوزن ذوقی که بود، فراهم آورده بودم یادداشتهای مربوط به اشعار بحث‌انگیز حافظ را جدا کنم و عجلتاً فهرستواره‌ای را که در پیش رو دارید تنظیم و تدوین نمایم. مقالات یاد شده در این مجموعه، دو گونه است:

الف - مقالات مفصل که در شرح و نقد ابیات است.

ب - نوشته‌های کوتاهی که برخی مصطححان نکته‌یاب در زیرنویس دیوان حافظ، به هنگام نقل نسخه بدلهای یادداشت‌گونه آورده‌اند و در شناخت مفهوم بیت مفتنم است.

ناگفته پیداست که اگر می‌خواستیم، نوشته‌های شارحان قدیم و جدید دیوان حافظ را درباره ابیات بحث‌انگیز حافظ در این راهنمایاوریم از حد و حوصله این مجموعه افزون می‌آمد و به قول معروف مثنوی هفتاد من کاغذ می‌شد. به فضل خداوند مهربان اگر برای من بنده بهبود حاصل شد قرار این است که مقالات این فهرستواره را به ترتیبی خاص و در مجلدات جداگانه طبع و به مشتاقان عالم شعر و ادب و ارادتمندان لسان‌الغیب تقدیم کنم.

اما در حال حاضر که این سطور شکسته بسته را می‌نویسم آن یاران سه گانه - که ذکرشان رفت - چندان مدد نمی‌رسانند که حتی بتوانم مقدمه‌ای درخور این مجموعه به قلم آورم. عذرم پذیر و جرم به ذیل کرم پیوش!

در پایان وظیفه خود می‌دانم از بذل مرحمتی که آقای محسن باقرزاده مدیر با فضیلت مؤسسه انتشارات تونس، در چاپ و نشر این کتاب فرموده‌اند سپاسگزاری کنم.

ابراهیم قیصری

تیرماه ۱۳۷۶، اهواز

آب چشمم که بر او مَنّت خاک در توست
زیر صد مَنّت او خاک دری نیست که نیست

نکته‌های تازه در شعر حافظ. آدینه، شماره بیست و نهم: ۲۵.

پیشنهاد نظرهایی پیرامون چند بیت حافظ. حافظ شناسی، جلد
پانزدهم: ۱۲۰ - ۱۱۶.

نکته‌هایی در شعر حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره
هشتم: ۸۳.

یادداشت [طرح چند بیت به عنوان نظرخواهی از حافظ پژوهان].
حافظ شناسی، جلد هشتم: ۸۷ - ۸۸.

۱- پرواز، سیاوش

۲- رزّاز، علی اکبر

۳- شریعت، محمدجواد

۴- هروی، حسینعلی

آب حیوان تیره گون شد خضر فَرّخ پی کجاست

خون چکید از شاخ گل باد بهاران را چه شد

نکته‌هایی در تصحیح [دیوان] حافظ. یغما، سال ششم، شماره دوم
و سوم: ۷۴.

خیال انگیزی حافظ. حافظ، آئینه دار تاریخ: ۲۴۸.

۱- افشار، ایرج

۲- اهور، پرویز

- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۶۴/۱.
- ۴- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۶.
- ۵- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۳۱.
- ۱- پرواز، سیاوش درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۵-۳۶.
- ۲- جاوید، هاشم حافظ جاوید: ۱۵۱-۱۵۵.
- ۳- ناتل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۸۹ و ۱۲۰۶.
- ۴- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۲۹.
- + مقالات حافظ: ۲۲۲-۲۲۱.
- آبرو می‌رود ای ابر خطا پوش ببار
که به دیوان عمل، نامه سیاه آمده‌ایم
- ۱- پایمرد، منصور نظری درباره حافظ جاویده. معارف، دوره چهاردهم، شماره یکم: ۸۶.
- ۲- جاوید، هاشم حافظ جاوید: ۳۲۵-۳۲۶.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۱.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۷۹/۲.
- ۵- مقیری، محمدعلی نکاتی چند درباره برخی از اشعار حافظ. کتابهای ایران، کتاب نخست: ۱۴۵.
- ۶- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۴.
- + مقالات حافظ: ۳۲۰.

آب و آتش بهم آمیخته‌ای از لب لعل

چشم بد دور که بس شعبده باز آمده‌ای

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۶۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

آب و هوای فارس عجب سفله پرورست

کو مهری که خیمه ازین خاک برکنم

حافظ شناخت: ۴۰/۱.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

حافظ، صحت کلمات...: ۹۵/۲.

۲- فرزاد، مسعود

آبی به روزنامه اعمال ما فشان

باشد توان سترد حروف گناه از و

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۱.

۱- راستگو، سید محمد

روزنامه. آئینه جام: ۲۰۸-۲۰۷.

۲- ریاب‌خویی، عباس

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۳- هروی، حسینعلی

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۹.

+ مقالات حافظ: ۳۳۰.

آتش آن نیست که از شعله او خندد شمع

آتش آنست که در خسرمن پروانه زدند

حافظ، صحت کلمات...: ۴۰۸/۱-۴۰۹.

۱- فرزاد، مسعود

آتش رخسار گل، خرمن بلبل بسوخت

چهره خندان شمع، آفت پروانه شد

سوختن و جوشیدن گل. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۳۶.

۱- ریاحی، محمدامین

خنده شمع. حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی، واژه‌نامه:

۲- قزوینی، محمد

۴۲۵-۴۲۶.

آتش زهد و ریا خرمن دین خواهد سوخت

حافظ این خرقه پشمینه بپنداز و بسرو

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۰.

۲- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۲۸.

۳- فرزاد، محمود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۱۶/۲.

۴- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۳۷.

آخرا لمر گل کوزه گران خواهی شد

حالیا فکر سبو کن که پر از باده کنی

۱- فروزانفر، محمد حسن (بدیع الزمان) شرح غزلی از حافظ [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم]. یغما،

سال بیست و چهارم، شماره چهارم: ۲۱۴ - ۲۱۵.

آخر ای خاتم جمشید همایون آثار

گرفتند عکس تو بر نقش نگینم چه شود

۱- پژمان بختیاری، حسین [زیر نویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۲۳.

۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۲.

۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۷۷.

۴- زریاب خویی، عباس خاتم جمشید همایون آثار. آئینه جام: ۱۵۲ - ۱۵۰.

۵- فرزاد، محمود حافظ، صحت کلمات...: ۵۳۳/۱.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره نهم: ۳۹۶. عبدالخالق، پرویز

آخر بچه گویم هست از خود خبرم چون نیست

و ز بهر چه گویم نیست با وی نظرم چون هست

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۷۲.

۲- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۸۴.

آسایش دو گیتی، تفسیر این دو حرف است

با دوستان مروّت، با دشمنان مدارا

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۳۶۵ - ۳۶۴.

تفسیری شیعی از یک غزل حافظ. معارف، سال هفتم، شماره اول: ۹۲ - ۹۳.

+ حافظیات (مجموعه مقالات): ۲۸۱ - ۲۸۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰/۱.

۱- زرّین کوب، عبدالحسین

۲- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا

۳- فرزاد، مسعود

آسمان بار امانت نتوانست کشید

قرعه کار به نام من دیوانه زدند

درباره بعضی لغات و تغییرات دیوان حافظ (به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خانلری). کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۲.

لطیفه غیبی: ۵۴ - ۵۳.

حافظ شناخت: ۶۷/۱ - ۶۸.

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم:

۳۹۹.

سرچشمه‌های مضامین حافظ. مقالاتی درباره زندگی و شعر

حافظ: ۲۶۸ - ۲۶۹.

+ گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۲۲۶ - ۲۲۵.

گل آدم بسرشتند و... آئینه جام: ۳۲۶ - ۳۲۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۰۷/۱.

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره هشتم: ۴۸.

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،

بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۵۸ - ۱۱۵۷.

گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۸۶ - ۸۲.

۱- پرواز، سیاوش

۲- دارابی، محمدبن محمد

۳- دست غیب، عبدالملی

۴- دهخدا، علی اکبر

۵- ریاحی، محمدامین

۶- زریاب خویی، عباس

۷- فرزاد، مسعود

۸- محیط طباطبائی، محمد

۹- ناتل خانلری، پرویز

۱۰- نظامی تبریزی، علی

- ۱۱- نیازکرمانی، سعید یادداشتهای کوتاه. دولت پیر مغان باد: ۳۴۴-۳۴۵.
- ۱- زرین کوب، عبدالحسین
۲- نظمی تبریزی، علی
- آسمان گو مفروش این عظمت کاند در عشق
خرمن مه به جوی، خوشه پروین به دو جو
اشارت در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۴۰۶-۴۰۵.
گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۱۸۲-۱۸۰.
- آشنایان ره عشق درین بحر عمیق
غرقه گشتند و نگشتند به آب آلوده
۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۴۵/۲-۱۱۴۶.
- آشنایان ره عشق گرم خون بسخورند
ناکسم گربه شکایت سوی بیگانه روم
۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۵۱/۲-۹۵۲.
- آشنایی نه غریب است که دلسوز منست
چون من از خویش برفتم دل بیگانه بسوخت
۱- آجودانی، ماشاءالله
۲- پایمرد، منصور
۳- جاوید، هاشم
۴- فرزاد، مسعود
۵- مرتضوی، منوچهر
- بازهم در جستجوی حافظ. نشر دانش، سال پنجم، شماره دوم: ۳۱.
نظری درباره «حافظ جاوید». معارف، دوره چهاردهم، شماره یکم: ۸۸.
دلسوز. حافظ جاوید: ۳۶۷-۳۷۰.
حافظ، صحت کلمات...: ۵۳/۱.
ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر حافظ شناسی: ۴۹۸-۵۰۰.

آفتاب فتح را هر دم طلوعی می‌دهد

از کلاه خسروی رخسار مه سیمای تو

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۹۸/۲ - ۱۰۹۹.

۱- فرزاد، مسعود

آفرین بر دل نرم تو که از بهر ثواب

کشته غمزه خود را به نماز آمده‌ای

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۶۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

آلوده‌ای تو حافظ، فیضی ز شاه در خواه

کان عنصر سماحت، بهر زیارت آمد

تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۱۹.

۱- اهور، پرویز

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۸.

۲- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۵۰.

۳- عیوضی، رشید

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۹ - ۲۶۸.

۴- محبوب، محمد جعفر

آمد از پرده به مجلس عرقش پاک کنید

تا نگویند حریفان که چرا دوری کرد

دستوری. حافظ جاوید: ۳۵۶.

۱- جاوید، هاشم

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم:

۲- دهخدا، علی اکبر

۳۹۹.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۳۹.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۲.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۸.

۳- راستگو، سید محمد

داوری ادبی. تلخ خوش: ۱۸۰.

۴- —

لطف سخن حافظ: ۲۶.

۵- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۲۸۶۱/۲ - ۲۸۷۰.

۶- فرزاد، مسعود

- ۷- محیط طباطبایی، محمد
مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۸-۴۷.
- ۸- معین، مهدخت
همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشتهای علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۰.

- ۱- هروی، حسینعلی
نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۷۹-۸۰.
- + مقالات حافظ: ۱۴۵-۱۴۴.
- آمد افسوس کنان مغیبه باده فروش
گفت بیدار شو ای رهرو خواب آلوده

- ۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۴۹/۲.
- آن آهوی سیه چشم از دام ما برون شد
یارب چه چاره سازم با این دل رمیده

- ۱- اخوان ثالث، مهدی
۲- جبار گل‌باغی، سیدعلی
آورده‌اند که...، حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۳۰۵-۳۰۲
حکایتی ز طیبیان مدعی. کیهان اندیشه، شماره پنجاه و چهارم: ۱۷۹-۱۷۵
- ۳- غنی، قاسم
۴- عبوضی، رشید
یادداشتهای دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۱۸۴-۱۸۱.
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۷۵-۱۱۷۳.

- ۱- عبوضی، رشید
۲- نذیراحمد
آن پریشانی شبهای دراز و غم دل
همه در سایه گیسوی نگار آخر شد.
- دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۴۶-۱۲۴۵.
- غزلیات حافظ، نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۹.

- آن پیک نامور که رسید از دیار دوست
آورد حرز جان ز خط مشکبار دوست
- ۱- آجودانی، ماشاءالله
بررسی واژه‌نامه غزل‌های حافظ، تألیف حسین خدیوچم،
نشر دانش، سال چهارم، شماره سوم: ۴۱.
- ۲- اعتماد، محمود
«ناموس» یا «قاموس»؟ نشر دانش، سال پانزدهم، شماره چهارم: ۸۰.
- ۳- برهانی، مهدی
حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول:
۸۲-۸۳.
- ۴- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۱۸۳.
- ۵- سروشیار، جمشید
گزارد حق «حافظ خلخالی». نشر دانش، سال پانزدهم، شماره
سوم: ۴۴.
- ۶- عیوضی، رشید
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۰۴ - ۱۲۰۳.
- ۷- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۳/۱.
- ۸- هروی، حسینعلی
نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ: ۱۳۰.
- + مقالات حافظ: ۲۲۴ - ۲۲۳.
- آن تلخ‌وش که صوفی ام‌الغبائش خواند
اشهی لنا و اهلن من قبله القذارا
- ۱- اجتماعی جندقی، کمال
«وش» در شعر حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد چهارم:
۲۲۶۱ - ۲۲۶۰.
- + تلخ‌وش در شعر حافظ. حافظ‌شناسی، جلد سیزدهم: ۲۰۴ - ۲۰۲.
- ۲- اسلامی‌ندوشن، محمدعلی
ماجرای پایان ناپذیر حافظ [نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح
پرویز ناتل خانلری]. نشر دانش، سال دوم، شماره: ۴۵.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۶۳ - ۱۶۲.
- + ماجرای پایان ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۵ - ۱۷۴.
- ۳- انوری، حسن
تصحیح انتقادی دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز

- ۴- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خاتلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۳۰-۳۱. خاتلری]. آینده، سال سیزدهم، شماره هشتم - دوازدهم: ۶۲۲.
- ۵- خز مشاهی، بهاء‌الدین با حافظ‌نامه. تلخ خوش: ۳۱.
- ۶- دست‌غیب، عبدالعلی آتشی که نمیرد. بررسی کتاب «حافظ از نگاه نصرالله مردانی». کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نه: ۵۲.
- ۷- حافظ شناخت: ۶۸/۱-۶۹.
- ۸- ذکاو تنی قراگزلو، علیرضا تفسیری شیعی از یک غزل حافظ. معارف، سال هفتم، شماره اول: ۹۶-۹۷.
- ۹- راستگو، سید محمد + حافظیات (مجموعه مقالات درباره حافظ): ۲۸۸-۲۸۶. یادداشتهای آقای سید محمد راستگو. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۳۱-۱۴۳۲.
- ۱۰- + پیرامون یکی از ترکیبات دیوان حافظ (تلخوش). ادبستان، سال دوم، شماره شانزدهم: ۱۶-۱۸.
- ۱۱- آن تلخ خوش. تلخ خوش: ۱۱-۱۳.
- ۱۲- با حافظ‌نامه. تلخ خوش: ۳۲.
- ۱۳- رعنا حسینی، کرامت بنت العنب و تلخوش در شعر حافظ. آینده، سال هشتم، شماره دوازدهم: ۹۰۹-۹۱۸.
- ۱۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۸-۲۹.
- ۱۵- زریاب خویی، عباس بنت العنب. آئینه جام: ۱۰۵-۱۰۳.
- ۱۶- زرین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۶۵.
- ۱۷- شفیع کدکنی، محمدرضا این کیمیای هستی (عامل موسیقائی در تکامل جمال شناسی شعر حافظ). حافظ شناسی، جلد دوازدهم: ۱۷-۱۶.
- ۱۸- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۰.
- ۱۹- مهدوی دامغانی، احمد چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد هشتم: ۴۷۷۵.

- ۲۰- ناتل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیّرات: ۱۱۶۰.
- ۲۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساجر (مقدمه): هشتاد و سه - هشتاد و چهار.
- ۲۱- هروی، حسینعلی سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح ناتل خانلری]. نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۱ - ۱۰.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۴۵ - ۱۴۳.
- + نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۰ - ۱۹۹.
- + مقالات حافظ: ۳۴۸ - ۳۴۷.

آنجا که کار صومعه را جلوه می‌دهند

ناقوس دیر راهب و نام صلیب هست

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۸۴.

بحثی در معنای چند بیت از حافظ. گلچرخ، شماره سوم: ۳۹.

کتابی بزرگ و بار در حافظ پژوهی [معرفی و نقد حافظ‌نامه،

تألیف بهاء‌الدین خرمشاهی]. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره

ششم: ۴۳.

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۷۸ - ۳۷۶.

گزارد حق «حافظ خلخالی». نشر دانش، سال پانزدهم، شماره

سوم: ۴۴.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو ۸۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۷/۱.

۱- برهانی، مهدی

۲- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا

۳- _____

۴- زرین‌کوب، عبدالحسین

۵- سروشیار، جمشید

۶- راستگو، سید محمد

۷- فرزاد، مسعود

آن جام طرب شکار بردستم نه

وان ساغر چون نگار بردستم نه...

این رباعیات از حافظ نیست. گلگشت در شعرواندیشه حافظ: ۳۷۹.

۱- ریاحی، محمدامین

- آن جوانبخت که می‌زد رقم خیر و قبول
بسنده پیر ندانم ز چه آزاد نکرد
- ۱- اسلامی‌ندوشن، محمدعلی
دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح
پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال
بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۱۰ - ۱۰۹.
- ۲- پرواز، سیاوش
در باره بعضی لغات و تعبيرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح
پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۵.
- ۳- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا
۴-
بحثی در معنای چند بیت از حافظ. گلچرخ، شماره سوم: ۳۸.
کتابی پر برگ و بار در حافظ پژوهی [معرفی و نقد حافظ‌نامه،
تألیف بهاء‌الدین خرمشاهی]. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره
ششم: ۴۳.
- ۵- راستگو، سید محمد
۶-
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۴.
+ گلگشتی در آینه جام. تلخ‌خوش: ۲۲۸.
- ۷- ریاحی، محمدامین
۸-
تحوّل زبان یا تحوّل زندگی، گلگشت در شعر و اندیشه حافظ:
۱۰۴ - ۱۰۳.
- ۸- زریاب خوبی، عباس
۹- شفیعی، محمد
خبر و قبول، خبر قبول، آئینه جام: ۱۷۷ - ۱۷۶.
پانزده نکته درباره دو دیوان حافظ (چاپ دکتر پرویز ناتل خانلری
و دکتر خلیل خطیب رهبر). آینده، سال دوازدهم، شماره اول و
دوم: ۱۵۲.
- ۱۰- عیوضی، رشید
۱۱- فرزاد، مسعود
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۳۵ - ۱۲۳۳.
حافظ، صحّت کلمات...: ۲۹۲/۱.
- ۱۲- ناتل خانلری، پرویز
۱۳- همایون‌فرخ، رکن‌الدین
دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،
بعضی از لغات و تعبيرات: ۱۱۸۳.
دیوان شاعر ساحر: ۱۰۶.

آن چشم جادوانه عابد فریب بین
کش کاروان سحر ز دنیا له می رود

حافظ، صحّت کلمات...: ۵۲۲/۱.

۱- فرزاد، مسعود

آن چنان نقش توام در دل و جان جای گرفت
که اگر سر برود از دل و از جان نرود

حافظ، صحّت کلمات...: ۵۲۰/۱.

۱- فرزاد، مسعود

آنچه او ریخت به پیمانه ما نوشیدیم
اگر از خمر بهشت است و گراز باده مست

حافظ شناخت: ۷۸/۱ - ۷۹.

۱- دست غیب، عبدالعلی

حافظ، صحّت کلمات...: ۱۳۷/۱.

ع- فرزاد، مسعود

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۷۲ - ۳۷۳.

۲- زرین کوب، عبدالعسین

چند نکته درباره نقد تصحیح دیوان حافظه. نشر دانش، سال
ششم، شماره سوم. ۹۲.

۳- غ، ح

آنچه در مدّت هجر تو کشیدم هیاهات
در یکی نامه محالست که تحریر کنم

حافظ، صحّت کلمات...: ۹۱۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

آن حریفی که شب و روز می صاف کشد
بود آیا که کند یاد ز دُرد آشامی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۷۹.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۱۴۶.

۲- رکن، محمود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۵۵.

۳- عیوضی، رشید

حافظ، صحّت کلمات...: ۱۳۶۳/۲.

۴- فرزاد، مسعود

هـ هومن، محمود
سخنی چند دربارهٔ روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از هومن: ۳۸۵-۳۸۶.

آن دم که به یک خنده دهم جان چو صراحی
مستان تو خواهم که گزارند نماز
مرگ صراحی، نماز صراحی (بغنی در ایهام گونه گون خوانی در
شعر حافظ). حافظ‌شناسی، جلد چهاردهم: ۴۱-۲۰.
نماز صراحی. آئینه جام: ۳۹۰-۳۸۷.
شب تاریک و بیم موج و... کلک، شماره بیست و یکم: ۹۵-۹۳.
حافظ، صحت کلمات...: ۸۸۷/۲.

۱- دادبه، اصغر
۲- زریاب‌خویی، عباس
۳- رواقی، علی
۴- فرزاد، مسعود

آن را که بوی عنبر زلف تو آرزوست
چون عود گو بر آتش سودا بسوزوساز
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۹۰.

۱- عبوضی، رشید

آن روز بردلم در معنی گشوده شد
کز ساکنان درگه پیر مغان شدم
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۳۶.
حافظ، صحت کلمات...: ۸۴۷/۲-۸۴۸.

۱- راستگو، سید محمد
۲- فرزاد، مسعود

آن روز دیده بودم این فتنه‌ها که برخاست
کز سرکشی زمانی با ما نمی‌نشستی
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۴۲-۱۳۴۱.

۱- عبوضی، رشید

آن روز شوق ساغر می خرمم بستخت
کاتش ز عکس عارض ساقی در آن گرفته
دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۱۰۶.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۷۸.

آن زمان وقت می صبح فروغست که شب

گرد خرگاه افق، پرده شام اندازد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۶.

۱- راستگو، سید محمد

روز در کسب هنر کوش. آئینه جام: ۲۰۶-۲۰۵.

۲- زریاب عویسی، عباس

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۳۱۹.

۳- فرزاد، مسعود

آن سرزنش که کرد تو را دوست حافظا

بیش از گلیم خویش مگر پاکشیده‌ای

حافظ، صحت کلمات...: ۲/۱۱۷۱.

۱- فرزاد، مسعود

آن سیه چرده که شیرینی عالم با اوست

چشم میگون، دل خرم، لب خندان با اوست

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۵۸.

۱- پژمان بختیاری، حسین

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد سوم:

۲- برهانی، مهدی

۱۳۲-۱۳۱.

حاشیه بر شرح غزل‌های حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره

۳- راستگو، سید محمد

اول: ۴۳.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۰.

۴- _____

نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۲۴.

۵- _____

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره هفتم: ۳۲۵.

ع. ناطل خانلری، پرویز

آن شاه تند حمله که خورشید شیرگیر

پیشش به روز معرکه، کمتر غزاله بود

یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۲۹.

۱- غنی، قاسم

۲- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۴۹۱/۱.

آن شد اکنون که ز اینای عوام اندیشم

محتسب نیز در این عیش نهانی دانست

درباره بعضی لغات و تعبیّرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

پرویز نائل خالری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۵.

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۸.

اهتمامی بی‌اهمیت (نقد دیوان حافظ به تصحیح و اهتمام احمد

سهیلی خوانساری). نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۲۹.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۲۹.

+ چارده روایت (مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ): ۱۵۷.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۲/۱.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. بغما، سال اول، شماره هفتم: ۳۲۵.

۱- پرواز، سیاوش

۲- پژمان بختیاری، حسین

۳- خرمشاهی، بهاء‌الدین

۴- راستگو، سید محمد

۵- فرزاد، مسعود

۶- نائل خالری، پرویز

آن طره که هر جعدش صد نافه چین ارزد

خوش بودی اگر بودی بوییش ز خوشخویی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۹۰/۲.

غزلیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۹.

۱- فرزاد، مسعود

۲- نذیر احمد

آن عشوه داد عشق که مفتی ز ره برفت

وان لطف کرد دوست که دشمن حذر گرفت

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۳.

۱- محبوب، محمد جعفر

آن کس است اهل بشارت که اشارت داند

نکته‌ها هست بسی، معرم اسرار کجاست

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۶۹-۳۶۸.

۱- زرین کوب، عبدالحسین

- ۲- شفیمی کدکنی، محمدرضا یادداشتهایی دربارهٔ حافظ [برگرفته از تعلیقات اسرار التوحید]. حافظ‌شناسی، جلد سیزدهم: ۱۶.
- ۳- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسهٔ آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر دربارهٔ حافظ (مجموعهٔ مقالات): ۱۳۰.
- + مقالات حافظ: ۲۲۴.

آن کس که اوفتاد خدایش گرفت دست

گو بر تو باد تا غم افتادگان خوری

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۹۲/۲.

۱- راستگو، سید محمّد

۲- فرزاد، مسعود

آنکو تو را به سنگدلی کرد رهنمون

ای کاشکی که پاش به سنگی برآمدی

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۰.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۱.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۴۴.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمّد

۳- عیوضی، رشید

آنکه به پرشش آمد و فاتحه خواند و می‌رود

گو نفسی که روح را می‌کنم از پیش روان

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۱۸/۲ - ۱۰۱۹.

۱- فرزاد، مسعود

آنکه بی‌جرم برنجید و به تیغم زد و رفت

بازش آرید خدا را که صفایی بکنیم

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۰۵/۱۲.

۱- فرزاد، مسعود

آنکه پا مال جفا کرد چو خاک را هم

خاک می‌بوسم و عذر قدمش می‌خواهم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۵۵/۲ - ۹۵۶.

۱- فرزاد، مسعود

آنکه پر نقش زد این دایره مینایی

کس ندانست که در گردش پرگار چه کرد

یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۲۱.

نقش پرگار. آئینه جام: ۳۷۱ - ۳۷۰.

۱- حمیدیان، سعید

۲- زریاب‌خویی، عباس

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۳- هروی، حسنعلی

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۶۱.

+ مقالات حافظ: ۲۷۹ - ۲۷۸.

آنکه پیشش بنهد تاج تکبر خورشید

حافظ: نسخه نهائی [معرفی و نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح

۱- نجفی، ابوالحسن

پرویز ناتل خانلری]. نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۷ - ۳۶.

آنکه ده با هفت ونیم آورد بس سودی نکرد

فرصت بادا که هفت ونیم با ده می‌کنی

در مکتب استاد: ۱۰.

۱- سجادی، ضیاءالدین

گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۲۲۹ - ۲۲۴.

۲- نظمی تبریزی، علی

در مکتب استاد: ۸۷ - ۸۶.

۳- نفیسی، سعید

آنکه رخسار تو را رنگ گل و سرین داد

صبر و آرام تواند به من مسکین داد

گنج زر و گنج قناعت، حافظ جاوید: ۲۱۱ - ۲۱۲.

۱- جاوید، هاشم

- ۲- خرمشاهی، بهاءالدین حافظ شاملو. الفباء، جلد ششم: ۲۹۵.
+ ذهن و زبان حافظ: ۱۷۵ - ۱۷۴.
- ۳- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۴۵ - ۱۴۴.
+ مقالات حافظ: ۲۵۰ - ۲۴۹.
- ۱- فرزاد، مسعود آنکه عمری شد که تا بیمارم از سودای او
گو نگاهی کن که پیش چشم شهلا میر هست
حافظ، صحت کلمات...: ۱۹۲/۱.
- ۲- همایونفرخ، رکنالدین دیوان شاعر ساحر: ۵۱.
- ۱- پژمان بختیاری، حسین آنکه فکرش گره از کار جهان بگشاید
گو در این کار بفرما نظری بهتر ازین
[از برنویس دیوان] لسان الغیب، خواجه حافظ شیرازی: ۴۰۱.
- ۲- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۶.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۵۵/۲ - ۹۵۶.
- ۴- نائل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال دوم، شماره هفتم: ۳۰۵.
- ۱- فرزاد، مسعود آنکه مدام شیشه‌ام از پی عیش داده است
شیشه‌ام از چه می‌برد پیش طبیب هر زمان
حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۲۰/۲ - ۱۰۲۱.
- ۲- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس‌الدین حافظ شیرازی: ۵۹۰.
- ۱- راستگو، سید محمد آنکه من در جستجوی او ز خود فارغ شدم
کس ندیده است و نبیند مثلش از هر سو ببین
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۸.

آنکه یک جرعه می از دست تواند دادن

دست با شاهد مقصود در آغوشش باد

نقدی بر شرح غزلهای حافظ، نوشته دکتر حسینی هروی.

حافظ‌شناسی، جلد چهاردهم: ۱۹۰ - ۱۸۹.

جوابی به نقد حافظ [= نقدی بر شرح غزلهای حافظ].

حافظ‌شناسی، جلد چهاردهم: ۲۰۵.

۱- کامران، ماشاءالله

۲- هروی، حسینی

آن کیست کز روی کرم با ما وفاداری کند

بر جای بدکاری چو من یک دم نکوکاری کند

حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۹/۱.

دیوان شاعر ساحر: ۱۰۸.

۱- فرزاد، مسعود

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

آن گل که هر دم در دست بادی است

گو شرم بادش از عندلیبان

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۲۲/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

آن لعل دلکش بین و آن خنده دل آشوب

وان رفتن خوشش بین وان گام آرمیده

شب تاریک و بیم موج و... کلک، شماره هجدهم و نوزدهم:

۷۸ - ۸۰.

۱- رواقی، علی

نگاهی به غزلهای حافظ مصحح دکتر خاثلری و... دنیای سخن،

شماره سی و نهم: ۴۲.

۲- شاملو، احمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۴۹/۲.

۳- فرزاد، مسعود

روش جهل و جعل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهارم: ۳۱.

۴- کاوسی، هوشنگ

دیوان شاعر ساحر: ۲۴۰.

۵- همایونفرخ، رکن‌الدین

- آن نافه مراد که می‌خواستم ز بخت
در چین زلف آن بت مشکین کلاله بود
کاغذین جامه - کلاله (گل‌اله؟). آینده، سال سیزدهم، شماره
هشتم - دوازدهم: ۶۰۷ - ۶۰۲.
- ۱- قیصری، ابراهیم
- ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر
حافظ‌شناسی: ۴۶۰ - ۴۵۹.
- ۲- مرتضوی، منوچهر

- آن نیست که حافظ را رندی بشد از خاطر
کاین سابقه پیشین تا روز پسین باشد
«سابقه». مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی
مشهد، سال بیست و هشتم، شماره ۳ - ۴: ۶۷۲ - ۶۵۳.
- ۱- دادبه، اصغر
- دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۴۵.
- ۲- عبوضی، رشید

- آن یار کزو خانه ما جای پری بود
سر تا قدمش چون پری از عیب، بری بود
حافظ، صحت کلمات...: ۴۹۱/۱ - ۴۹۲.
- ۱- فرزاد، مسعود

- آه از آن جور و تظاول که درین دامگه است
آه از آن سوز و نیازی که در آن محفل بود
اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ تصحیح ادیب
برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۵.
- ۱- راستگو، سید محمد
- + گامی در تصحیح غزل‌های حافظ. تلخ خوش: ۲۵۵.
- ۲- ———
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۲.
- ۳- ———
- حافظ، صحت کلمات...: ۴۷۳/۱ - ۴۷۴.
- ۴- فرزاد، مسعود
- دیوان شاعر ساحر: ۱۳۰.
- ۵- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین

آه از آن نرگس جادو که چه بازی انگیخت

آه از آن مست که با مردم هشیار چه کرد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۸۴ - ۲۸۵.

۱- فرزاد، مسعود

آه کز طعنۀ بدخواه ندیدم رویت

نیست چون آینه‌ام روی ز آهن چکنم

حافظ جاوید: ۲۴۵.

۱- جاوید، هاشم

احتجاجات، سؤالات و توضیحات. یغما، سال یازدهم، شماره

۲- فرزاد، محمد

دوازدهم: ۵۲۷.

+ معنای دو بیت از حافظ. مقالات فرزاد: ۲۳۵ - ۲۳۴.

آه و فریاد که از چشم حسود مه چرخ

در لحد ماه کمان ابروی من منزل کرد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۷۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

آیتی بود عذاب انده حافظ بی تو

که بر هیچکس حاجت تفسیر نبود

ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ. نشر دانش، سال دوم، شماره دوم:

۱- اسلامی‌ندوشن، محمدعلی

۵۰ - ۴۹.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۷۳ - ۱۷۲.

+ ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۸.

اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ: ۱۳۸.

۲- خرمشاهی، بهاء‌الدین

دیوان حافظ، تصحیح حافظ: ۲۴۴.

۳- راستگو، سیدمحمد

لطف سخن حافظ: ۲۲۴.

۴- رکن، محمود

آیت عذاب. آئینه جام: ۹۱ - ۹۰.

۵- زریاب‌خویی، عباس

حافظ، صحت کلمات...: ۵۰۵/۱ - ۵۰۶.

۶- فرزاد، مسعود

- ۷- هروی، حسینعلی
سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ (به تصحیح و توضیح پرویز
ناتل خائوری). نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۲.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۴۷.
+ نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۳-۲۰۲.
+ مقالات حافظ: ۳۵۲.
- ۸-
نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۶۶.
+ مقالات حافظ: ۲۸۸.
- ۹- هومن، محمود
سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ، حافظ، از هومن: ۴۰۴.
- آیین تقوی ما نیز دانیم
لیکن چه چاره با بخت گمراه
حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۲۴/۲.
- ۱- فرزاد، مسعود
آئینه سکندر جام می است بنگر
تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا
۱- حسن زاده آملی، حسن
۲- درودیان، ولی الله
۳- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا
شرح نکته‌هایی از اشعار حافظ. گیهان اندیشه، شماره اول: ۹۹.
کشف رمزیک شاعر. نگین، سال دهم، شماره صد و هجدهم: ۷۸.
تفسیری شیعی از یک غزل حافظ. معارف، سال هفتم، شماره
اول: ۹۴-۹۳.
+ حافظیات (مجموعه مقالات درباره حافظ): ۲۸۳-۲۸۲.
آئینه اسکندر - آئینه اسکندری. آئینه جام: ۶۷-۶۱.
حافظ، صحت کلمات...: ۱۰/۱-۱۱.
- ۴- زریاب خویی، عباس
۵- فرزاد، مسعود
۶- فرهیخته، نورالدین
۷- همایونفرخ، رکن الدین
پاسخی بر یک نقد. نگین، سال دهم، شماره صد و نوزدهم: ۴۰.
دیوان شاعر ساحر: ۱۱.

الف

ابر آذاری برآمد باد نوروزی وزید
وجه می می خواهم و مطرب، که می گوید رسید

چند نکته قابل تأمل در دیوان حافظ [جانب دکتر خانلری]. نشر
دانش، سال هفتم، شماره چهارم: ۸۵.

دیوان حافظ، به تصحیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم، بعضی از
لغات و تعبيرات: ۱۲۱۸.

نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). مقالات حافظ: ۴۸۱.

۱- اجلالی، امین‌پاشا

۲- اسناتل خانلری، پرویز

۳- هروی، حسینی

ابروی دوست کی شود دستکش خیال من

کس نزده است ازین کمان، تیر مراد بر هدف

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد تألیف سیروس نیرو].

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۳.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۴۴ - ۲۴۵.

«وش» در شعر حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد پنجم: ۱۲۶۱.

درباره بعضی لغات و تعبيرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

۱- آجودانی، ماشاءالله

۲- اجتماعی جندقی، کمال

۳- پرواز، سپاوش

- ناتل خانلری: کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۵.
- شب تاریک و بیم موج و... کلک، شماره بیستم: ۱۰۸ - ۹۷.
- دستکش، سرکش. آئینه جام: ۱۸۷ - ۱۸۶.
- حافظ، صحت کلمات...: ۷۶۰/۲.
- دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۸۴ - ۱۱۸۵.
- واژه دستکش. آشناء شماره سیزدهم: ۴۳ - ۳۹.
- ۴- رواقی، علی
- ۵- زریاب خویی، عباس
- ۶- فرزاد، مسعود
- ۷- ناتل خانلری، پرویز
- ۸- وامق، ابرج
- ابروی دوست گوشه محراب دولت است
آنجا بمال چهره و حاجت بخواه ازو
- حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۰۷/۲.
- ۱- فرزاد، مسعود
- ابروی یار در نظر و خرقه سوخته
جامی به یاد گوشه محراب می زدم
- یادداشت‌های سید محمد راستگو. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۴۱.
- با حافظ نامه. تلخ خوش: ۶۸.
- حافظ، صحت کلمات...: ۸۴۳/۲ - ۸۴۳.
- ۱- راستگو، سید محمد
- ۲- ———
- ۳- فرزاد، مسعود
- ۴- فروهر، نصرت‌الله
- جابه جایی دو مصراع در غزل حافظ، کیهان فرهنگی،
سال چهاردهم، شماره صدوسی و چهارم: ۲۱ - ۲۲.
- اُت روائع زنده‌العمی وزاد غرامی
فدای خاک در دوست باد جان گرامی
- حافظانه‌های عربی: ۶۲ - ۶۱.
- یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۱۵۷.
- حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۵۶ - ۱۳۵۵.
- ۱- اکبری حامد، مهدی
- ۲- غنی، قاسم
- ۳- فرزاد، مسعود
- ۴- قزوینی، محمد
- [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۳۲۹.

- + حواشی و یادداشتهای علامه محمد قزوینی بر دیوان حافظ.
حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۸۲.
+ حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی (واژه‌نامه): ۲۳۶.

اثر نعمان ز من بی‌شمایلت آری
اری مآثر معیای من محیای

- ۱- اکبری، حامد، مهدی حافظانه‌های عربی: ۵۴.
۲- قزوینی، محمد [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۳۱۶.
+ حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ. حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۸۱ - ۱۸۲.

اجرها باشدت ای خسرو شیرین دهنان
گرنگاهی سوی فرهاد دل افتاده کنی

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۰۷/۲.
۲- فروزانفر، محمد حسن (بدیع الزمان) شرح غزلی از حافظ [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم]. یغما، سال بیست و چهارم، شماره پنجم: ۲۸۹ - ۲۸۸.

احادیاً بجمال الحبيب قف و أنزل
که نیست صبر جیلیم از اشتیاق جمال

- ۱- اکبری، حامد، مهدی حافظانه‌های عربی: ۲۴ - ۲۵.
۲- هروی، حسینعلی نگاهی گذرا بر «کلک خیال‌انگیزه». حافظ‌شناسی، جلد ششم: ۱۵۲.
+ مقالات حافظ: ۵۰۵.

احرام چه بندیم چو آن قبله نه اینجاست
در سعی چه کوشیم چو از مروه صفا رفت

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی: جلد اول: ۸۶.

- ۲- دست‌غیب، عبدالعلی آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی). کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صدویست و نهم: ۵۲.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۲.
- ۴- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۰ - ۱۲۱۹.
- ۵- غنی، قاسم یادداشتهای دکتر غنی در حواشی دیوان حافظ: ۴.
- ۶- فرزاد، معهود حافظ، صحت کلمات...: ۱/ ۱۶۸ - ۱۶۷.
- ۷- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۲۸.
- + مقالات حافظ: ۲۲۱ - ۲۲۰.

احمدالله علی معدلة السلطان

احمد شیخ اویس حسن ایلخانی

حافظانه های عربی: ۶۷ - ۶۶.

- ۱- اکبری، حامد، مهدی [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۵۲ - ۵۱.
- ۲- پژمان بختیاری، حسین یادداشتهای دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: پنجاه و یکم - پنجاه و دوم.
- ۳- غنی، قاسم

احوال شیخ و قاضی و شرب الیهودشان

کردم سؤال صبحدم از پیر می فروش

- ۱- زوین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۹۶.

احوال گنج قارون کایام داد بر باد

در گوش دل فرو خوان تا زر نهان ندارد

- ۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سید ابوالقاسم انجوی شیرازی (مقدمه): ۹۴ - ۹۳.

- ۲- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۵۲.

- ۳- جاوید، هاشم زراندوزی گل. حافظ جاوید: ۳۸۶-۳۸۳.
- ۴- دست‌غیب، عبدالعلی آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).
کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، صدویست‌ونهم: ۵۴.
- ۵- دهخدا، علی‌اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره
هشتم: ۳۹۹.
- ۶- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۷.
- ۷- ——— داوری ادبی. تلخ‌خوش: ۱۸۰-۱۷۹.
- ۸- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۸-۱۲۲۷.
- ۹- سروشیار، جمشید گزارده حق «حافظ خلخالی». نشر دانش، سال پانزدهم، شماره
سوم: ۴۵.
- ۱۰- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۱۷/۲.
- ۱۱- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال
پنجم، شماره هشتم: ۴۷.
- ۱۲- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشتهای علامه دهخدا بر
اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم، ۳۰-۲۹.
- ۱۳- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۱۵.

ادب و شرم تو را خسرو مهرویان کرد

آفرین بر تو که شایسته صد چندینی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۱۷/۲.

۱- فرزاد، مسعود

إذا تفرّد عن ذی الأراک طائرٌ خَیِرٍ

فلا تفرّد عن روضها أنینُ خَمامی

حافظانه‌های عربی: ۶۳-۶۲.

۱- اکبری‌حامد، مهدی

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۵۲-۱۳۵۱.

۲- عبوضی، رشید

[زیرنویس] دیوان حافظ فروینی-دکتر غنی: ۳۳۰.

۳- فروینی، محمد

- ۴- قزوینی، محمد
حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ. حافظ‌شناسی:
جلد هفتم: ۱۸۳.
+ حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی (واژه‌نامه): ۴۱۴ - ۴۱۵.

- ۱- زرین‌کوب، عبدالحسین
اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۶۵ - ۳۶۴.
ارباب حاجتیم و زبان سؤال نیست
در حضرت کریم، تقاضا چه حاجتست

- ۱- پژمان‌بختیاری، حسین
۲- قزوینی، محمد
۳- ملّاح، حسینعلی
۴- سنّاتل‌خانلری، پرویز
[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۷۳.
حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی (واژه‌نامه): ۴۴۲ - ۴۴۱.
تعبیری بر چند بیت از حافظ. سخن، سال بیستم، شماره هشتم:
۷۵۷ - ۷۵۸.
چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره هفتم: ۳۰۴.

- ۱- راستگو، سید محمد
۲- فرزاد، محمود
از آب دیده صد ره طوفان نوح دیدم
و ز لوح سینه نقشت هرگز نگشت زائل
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۳.
حافظ، صحت کلمات...: ۷۹۸/۲.

- ۱- عیوضی، رشید
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۹۳.
از آستان پیرمغان سر چرا کشیم
دولت درین سرا و گشایش درین در است

از آن افیون که ساقی در می افکند

حریفان را نه سر ماند و نه دستار

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۹۲/۱.

از آن به دیر مغانم عزیز می‌دارند

که آتشی که نمیرد، همیشه در دل ماست

۱- خسروی، محمدرضا بر بساط نکته‌داناان [معرفی و نقد حافظ‌نامه، تألیف بهاءالدین

خزمشاهی]. خاوران، شماره دوم: ۱۱۱.

۲- غنی، قاسم یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۴۳.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۸/۱.

از آن دمی که ز چشمم برفت رود عزیز

کنار دامن من همچو رود جیحونست

۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی باخانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۳۸.

۲- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۱.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۰/۱ - ۹۹.

۴- محبوب، محمدجعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۱.

۵- نوریان، مهدی بسوخت دیده ز حیرت. [نقد] شرح غزل‌های حافظ، نوشته دکتر

حسینعلی هروی، نشر دانش، سال نهم، شماره دوم: ۳۹.

۶- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۶۱.

از آن رنگ رخم خون در دل افتاد

و ز آن گلشن به خارم مبتلا کرد

۱- پژمان‌بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۲۶.

۲- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۶.

۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۱۵.

- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۷۱/۱.
- ۱- شوقی نویر، احمد
۲- راستگو، سید محمد
۳- فرزاد، مسعود
- از آن رو هست یاران را صفاها با می‌لعلش
که غیر از راستی نقشی در آن جوهر نمی‌گیرد
تأملی در حافظ‌نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۴.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۱.
حافظ، صحت کلمات...: ۳۱۷/۱ - ۳۱۶.
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۸/۱ - ۹۷.
- از آن زمان که فتنه چشمت به من رسید
ایمن ز شر فتنه آخر زمان شدم
۱- خرمشاهی، بهاء‌الدین
۲- معصومی، حسین
۳- فرزاد، مسعود
- یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی (ذیل). مستدرک
حافظ‌نامه: ۱۳۶۹.
یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی. مستدرک حافظ‌نامه:
۱۳۶۹.
حافظ، صحت کلمات...: ۸۴۶/۲.
- از آن ساعت که جام می به دست او مشرف شد
زمانه ساغر شادی به یاد میگساران زد
۱- میوضی، رشید
۲- فرزاد، مسعود
- دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۴۲.
حافظ، صحت کلمات...: ۳۲۸/۱ - ۳۲۷.

از آن عقیق که خونین دلم ز عشوه او
اگر کنم گله‌ای غمگسار من باشی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۹.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۱۲/۲.

۲- فرزاد، مسعود

از بازگشت شاه در این طرفه منزلست
آهنگ خصم او به سرا پرده عدم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۱۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

از بتان آن طلب ار حسن شناسی ای دل
کاین کسی گفت که در علم نظر بینا بود

یادداشت‌های آقای سید محمد راستگو (ذیل) مستدرک حافظ‌نامه:
۱۴۳۷.

۱- خرمشاهی، بهاء‌الدین

یادداشت‌های آقای سید محمد راستگو. مستدرک حافظ‌نامه:
۱۴۳۶-۱۴۳۷.

۲- راستگو، سید محمد

با حافظ‌نامه. تلخ خوش: ۵۴-۵۲.

۳- _____

از بس که چشم مست در این شهر دیده‌ام
حقاً که می‌نمی‌خورم اکنون و سر خوشم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۹۵/۲.

۱- فرزاد، مسعود

از بس که دست می‌گزم و آه می‌کشم
آتش زدم چو گل به تن لخت لخت خویش

سوختن و جوشیدن گل. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۳۵-۱۳۳.

۱- ریاحی، محمد امین

حافظ، صحت کلمات...: ۷۳۵/۲.

۲- فرزاد، مسعود

از بن هر مژه‌ام آب روانست بیا
اگر ت میل لب جوی و تماشا باشد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۴۳.

۱- عیوضی، رشید

از بهر بوسه‌ای ز لبش جان همی دهم
اینم همی ستاند و آنم نمی‌دهد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۳.

۱- راستگو، سید محمد

از پای فتادیم چو آمد غم هجران
در درد بمیریم چو از دست دوا رفت

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۲.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۶۷/۱.

۲- فرزاد، مسعود

از پی تفریح طبع و زیور حسن طرب
خوش بود ترکیب زرّین جام با لعل مذاپ

لطف سخن حافظ: ۲۸-۲۷.

۱- رکن، محمود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۸۱.

۲- عیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۳۸-۳۹/۱.

۳- فرزاد، مسعود

از ثبات خودم این نکته خوش آمد که به جور
در سر کوی تو از پای طلب ننشستم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۸.

۱- راستگو، سید محمد

از جان طمع بریدن مشکل بود ولیکن
از دوستان جانی مشکل توان بریدن

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۰۷/۲.

۱- فرزاد، مسعود

از جاه عشق و دولت رندان پاکباز

پیوسته صدر مصطفی‌ها بود مسکنم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۰۴/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

از جرعه تو خاک زمین در و لعل یافت

بیچاره ماکه پیش تو از خاک کمترین

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۱۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۸/۲.

۱- عیوضی، رشید

۲- فرزاد، مسعود

از چاشنی قند مگو هیچ و زشکر

زان رو که مرا از لب شیرین تو کامست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۵.

۱- راستگو، سید محمد

مرکز تحقیقات کمپیوتر علوم اسلامی

از چشم بخت خویش مبادت گزند از آنک

در دلبری به غایت خوبی رسیده‌ای

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۹۳.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۴۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۷۰/۲.

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۹۱.

۱- پژمان‌بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- قریب، یحیی

از چشم شوخش ای دل ایمان خود نگه‌دار

کان جادوی کمانکش بر عزم غارت آمد

حافظ شناخت: ۱۲۸/۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۳۷۳/۱.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

۲- فرزاد، مسعود

- از چنگ منش اختر بد مهر به در برد
آری چکنم دولت دور قمری بود
- ۱- خسروی، محمدرضا
بر بساط نکته‌دانان [معرفی و نقد حافظ‌نامه، تألیف بهاءالدین خرمشاهی]. خاوران، شماره دوم: ۱۱۳.
- ۲- راستگو، سید محمد
اعمال سلیقه‌شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ تصحیح ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۵.
- ۳- _____
+ گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ خوش: ۲۵۶
- ۴- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۴۹۳/۱.
- ۵- کاظمیان، سروش
بعضی شکسته خوانند (پاسخی به نقد سید محمد راستگو بر حافظ ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و پنجم: ۴۱.
- از حسرت دهانش آمد به تنگ جانم
خود، کام تنگستان کی‌زان دهن برآید
- ۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۵۴۶/۱.
- ۲- هروی، حسینعلی
نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۵۸.
- + مقالات حافظ: ۲۷۳.
- از هیای لب شیرین تو ای چشمه نوش
غرق آب و عرق اکنون شکری نیست که نیست
- ۱- جاوید، هاشم
لب شیرین و چشمه نوش. حافظ جاوید: ۲۱۵ - ۲۲۲.
- ۲- سمیمی [گیلانی]، احمد
کلام و پیام حافظ (۲)، نشر دانش، سال چهارم، شماره ششم: ۱۲.
- ۳- عبوضی، رشید
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۱۲.
- ۴- هروی، حسینعلی
نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۳۶ - ۱۳۵.
- + مقالات حافظ: ۲۳۶ - ۲۳۳.
- ۵- فرزاد، مسعود
اصالت و توالی ابیات در اشعار غیر غزل حافظ. حافظ دوستی غیر از حافظ شناسی است: ۸۸ - ۸۷.

از خطا گفتم شبی زلف تو را مشک ختن

می‌زند هر لحظه تیغی مو بر اندام هنوز

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۶۶۲/۱ - ۶۶۱.

۱- راستگو، سید محمد.

۲- فرزاد، مسعود.

از خم ابروی توام هیچ گشایشی نشد

و ده که در این خیال کج، عمر عزیز شد تلف

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره اول: ۲۴.

۱- ناتل خالری، پرویز.

از خون دل نوشتم نزدیک دوست نامه

اَنْیَ رَایْتُ دَهْرًا مِنْ هَجْرِ الْقِیَامَةِ

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۵۶/۲ - ۱۱۵۵.

نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خالری). مقالات حافظ:

۴۶۱ - ۴۶۰.

۱- راستگو، سید محمد.

۲- فرزاد، مسعود.

۳- هروی، حسینعلی.

از خیال لطف می مشاطه چالاک طبع

در ضمیر برگ گل خوش می‌کند پنهان گلاب

حافظ، صحت کلمات...: ۳۹/۱ - ۳۸.

۱- فرزاد، مسعود.

از دام زلف و دانه خال تو در جهان

یک مرغ دل نماند نگشته شکار حسن

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۴۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود.

از در خویش خدا را به بهشتم مفرست

که سرکوی تو از کون و مکان ما را بس

حافظ افسونگر. نقشی از حافظ: ۷۸ - ۷۶.

۱- دشتی، علی.

از دست برده بود خمار غم سحر
دولت مساعد آمد و می در پیاله بود

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۴۸۹/۱.

از دست زاهد، گردیم توبه
و ز فعل عابد، استغفرالله

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۱۲۱/۲.

از دست غیبت تو شکایت نمی‌کنم
تا نیست غیبتی نبود لذت حضور

۱- راستگو، سید محمد اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ تصحیح ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۵.

+ گامی در تصحیح غزلهای حافظ: ۲۵۸.

۲- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۶۲۲/۱.

از دلق پوش صومعه نقد طلب مجوی
یعنی ز مفلسان سخن کیمیا می‌پرس

۱- یزمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۶۵.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۶۸۱/۲.

از دل و جان شرف صحبت جانان غرض است
غرض اینست و گرنه دل و جان اینهمه نیست

۱- افشار، ایرج نکته‌هایی در تصحیح [دیوان] حافظ، پنجم، سال ششم، شماره دوم و سوم: ۷۳.

۲- برهانی، مهدی آخرین حرف درباره حافظ قزوینی - غنی، خانلری. حافظ‌شناسی،

- جلد سوم: ۱۳۷.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۵.
- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۴۲.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۵۷.
- عنازل خالری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره هفتم: ۳۲۶-۳۲۷.
- ۷- یوسفی، غلامحسین حاصل کارگه کون و مکان. چشمه روشن: ۲۶۲-۲۶۱.
- + حافظ‌شناسی، جلد چهاردهم: ۹۷-۹۶.

از دماغ من سرگشته خیال دهن

به جفای فلک و غصه دوران نرود

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۵۱۸.

دیوان شاعر ساحر: ۷۲.

۱- فرزاد، مسعود

۲- همایونفرخ، رکن الدین

از دیده خون دل همه بر روی ما رود

بر روی ما ز دیده چه گویم چها رود

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۵۰۶.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر

حافظ‌شناسی: ۴۶۹-۴۶۸.

۳- مرتضوی، منوچهر

از دیده گر سرشک چو باران چکد رواست

کاندر غمت چو برق بشد روزگار عمر

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۴۹.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۶۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۶۱۷.

۱- پژمان‌بخش‌پوری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

از راه نظر سرخ دلم گشت هواگیر

ای دیده نگه کن که به دام که در افتاد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۲۴/۱ - ۲۲۳.

۱- فرزاد، مسعود

از رسوم شرع و حکمت با هزاران اختلاف

نکته‌ای هرگز نشد فوت از دل دانای تو

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۹۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

از روان بخشی عیسی نزنم دم هرگز

زانکه در روح فزایی چو لبث ماهر نیست

حافظ قزوینی یا خاقلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۴۳.

۱- برهانی، مهدی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۱.

۲- راستگو، سید محمد

از رهگذر خاک سر کوی شما بود

هر نافه که در دست نسیم سحر افتاد

کلام و پیام حافظ (۱). نشر دانش، سال چهارم، شماره پنجم: ۱۴.

۱- سمیعی [گیلانی]، احمد

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ:

نظری به کلام و پیام حافظ. نشر دانش، سال پنجم، شماره اول: ۳۰.

۲- هروی، حسینعلی

+ مقالات حافظ: ۴۱۵.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۱۲.

از ره مرو به عشوه دنیا که این عجز

مکاره می‌نشیند و معتزله می‌رود

حافظ شاملو، الفبا، جلد ششم: ۲۹۸ - ۲۹۷.

۱- خز مشاهی، بهاء‌الدین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۹.

۲- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۵۲۳/۱.

۳- فرزاد، مسعود

از زبان سوسن آزاده‌ام آمد به گوش
کاندیرین دیرکهن، کار سبکباران خوش است

حافظ، صحت کلمات...: ۸۴/۱ - ۸۳.

۱- فرزاد، مسعود

از سخن چینان ملالنها پدید آمد ولی
گر میان هم‌نشینان ناسزایی رفت رفت

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۴.

۱- راستگو، سید محمد

مقدمه‌ای بر تدوین غزل‌های حافظ. سخنی درباره دیوان حافظ به
تصحیح علامه قزوینی: ۱۱۶.

۲- نیساری، سلیم

از سر کشته خود می‌گذری همچون باد
چه توان کرد که عمرست و شتابی دارد

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۰ - ۱۲۰.
سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود
هومن: ۴۰۰.

۱- پژمان‌بختیاری، حسین

۲- هومن، محمود

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۱.

۳- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۲۱۰.

۴- رکن، محمود

از سر مستی دگر با شاهد عهد شباب
رجعتی می‌خواستم اما طلاق افتاده بود

نقد ادبی یا در کمین دیگران نشستن. آدینه، شماره پنجاه و پنجم و
پنجاه و ششم: ۸۹.

۱- اهور، پرویز

کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،
سال دوم، شماره چهارم: ۲۴.

۲- پرواز، سیاوش

از طعنۀ رقیب نگرده عیار من
چون زر اگر برند مرا در دهان گاز

حافظ، صحت کلمات...: ۶۴۸/۱.

۱- فرزاد، مسعود

از عدالت نبود دور گرش پرسد حال
پادشاهی که به همسایه گدایی دارد

یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی. مستدرک حافظ‌نامه:
۱۳۶۰.

۱- معصومی، حسین

از فریب نرگس مخمور و لعل می پرست
حافظ خلوت نشین را در شراب انداختی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۱۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

از کیمیای مهر تو زر گشت روی من
آری به یمن لطف شما خاک زر شود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۲۸-۵۲۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

ایهام، خصیصۀ اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر
حافظ‌شناسی: ۴۸۸-۴۸۶.

۲- مرتضوی، منوچهر

از گل پا رسیم غنچه عیشی نشکفت
حبذا دجلة بغداد و می ریحانی

حافظ جاوید: ۴۸۹-۴۹۱.

۱- جاوید، هاشم

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۷۸/۲.

۲- فرزاد، مسعود

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۹۲.
+ مقالات حافظ: ۳۳۵.

۳- هروی، حسینی

از مراد شاه منصور ای فلک سر بر متاب

تیزی شمشیر بنگر قسوت بازو بسبب

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۸۵/۲ - ۱۰۸۴.

۱- فرزاد، مسعود

از من اکنون طمع صبر و دل و هوش مدار

کان تحمل که دیدی همه بر باد آمد

ماجرای پایان ناپذیر حافظ [نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خانلری]. نشر دانش، سال دوم، شماره دوم: ۴۶ - ۴۵.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۶۳.

+ ماجرای پایان ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۶ - ۱۷۵.

تصحیح انتقادی دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز

ناتل خانلری]. آینده، سال سیزدهم، شماره هشتم، وازدهم: ۶۲۴.

حافظ قزوینی یعنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۹۲.

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۶۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۹.

چهل و دو یادداشت درباره ایات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار،

جلد هشتم: ۴۷۸۱ و ۴ - ۴۷۹۳.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره هفتم: ۳۰۴.

نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). نشر دانش، سال

ششم، شماره دوم: ۲۵ - ۲۴.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۸۴ - ۱۸۳.

+ مقالات حافظ: ۴۵۱.

از من جدا مشو که توأم نور دیده‌ای

آرام جان و مونس قلب رمیده‌ای

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۴۳.

۱- اسلامی‌ندوشن، محمدعلی

۲- انوری، حسن

۳- برهانی، مهدی

۴- پژمان بختیاری، حسین

۵- راستگو، سید محمد

۶- مهدوی دامغانی، احمد

۷- ناتل خانلری، پرویز

۸- هروی، حسینعلی

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، محمود

حافظ، صحت کلمات... : ۱۱۷۰/۲.

از نامه سیاه نترسم که روز حشر

با فیض لطف او صد ازمین نامه طی کنم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۶۷.

۱- راستگو، سید محمد

از وجود قدری نام و نشان هست که هست

ورنه از ضعف در آنجا اثری نیست که نیست

حافظ، صحت کلمات... : ۹۴.

۱- فرزاد، محمود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۱۳ - ۱۲۱۲.

۲- عیوضی، رشید

سخنی چند دربارهٔ روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود

۳- هومن، محمود

هومن: ۴۱۱.

از هر طرف که رفتم جز وحشتم نیفزود

زنهار ازمین بیابان وین راه بی نهایت

حافظ، صحت کلمات... : ۱۹۴/۱.

۱- فرزاد، محمود

از همچو تو دلداری دل برنکنم، آری

چون تاب کشم باری، زان زلف بتاب اولی

حافظ، صحت کلمات... : ۱۳۵۳.۴/۲.

۱- فرزاد، محمود

ازین رباط دو در چون ضرورتست رحیل

رواق و طاق معیشت چه سر بلند و چه پست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۵.

۱- راستگو، سید محمد

ازین سموم که بر طرف بوستان بگذشت

عجب که بوی گلی هست و رنگ نسترنی

۱- ابتهاج، هوشنگ (هـ.ا. سایه) حافظ به سعی سایه (مقدمه): ۳۳.

۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۶.

۳- شفیع کدکنی، محمدرضا این کیمیای هستی (عامل موسیقائی در تکامل جمال شناسی شعر

حافظ). حافظ شناسی، جلد دوازدهم: ۴۶.

۴- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۵۹ - ۱۳۵۸.

ازین مرض به حقیقت شفا نخواهم یافت

که از تو درد دل ای جان، نمی‌رسد به علاج

۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۰۱.

ازین مزوجه و خرقة نیک در تنگم

به یک کرشمه صوفی و شم قلندر کن

۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۴۵.

۲- خرمشاهی، بهاء‌الدین اهتمامی بی‌اهمیت (نقد دیوان حافظ به تصحیح و اهتمام احمد

سهیلی خوانساری). نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۲۹.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۲.

+ چارده روایت (مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ): ۱۶۰.

۳- یزمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۹۵.

۴- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۰.

۵- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۹۹.

۶- دادبه، اصغر یادداشتهای آقای دکتر دادبه. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۷۶ - ۱۳۷۵.

۷- غنی، قاسم یادداشتهای دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۷۷ - ۲۷۶.

۸- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۶۲-۳/۲.

۹- قزوینی، محمد [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - غنی: ۲۷۴.

- + حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ.
حافظشناسی، جلد هفتم: ۱۷۳.
+ حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی (واژه‌نامه): ۴۷۱.

اسم اعظم بکند کار خود ای دل خوش باش

که به تلبیس و حیل دیو مسلمان نشود

چند نکته قابل تأمل در دیوان حافظ [چاپ دکتر خانلری]. نشر
دانش، سال هفتم، شماره چهارم: ۸۳.

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول:
۹۴ - ۹۵.

دیو مسلمان نشود. از مغان، سال چهل و ششم، شماره چهارم -
پنجم: ۲۹۶ - ۲۹۷.

سخن سنجی گرانمایه. قافله سالار سخن خانلری: ۳۲۲ - ۳۲۴.
[از نویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: بیست و نهم،
۲۲۲ و ۵۵۱.

دیو مسلمان نشود. حافظ جاوید: ۴۳ - ۴۷.
آتش که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).
کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نهم: ۵۵.

دیوانی قابل اعتماد. دیوان خواجه حافظ شیرازی، با اهتمام
سید ابوالقاسم انجوی شیرازی (مقدمه): ۲۸ - ۳۰.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۱.
+ گلگشتی در آینه جام. تلخ خوش: ۲۲۹.
+ با حافظ‌نامه. تلخ خوش: ۶۱.

لطف سخن حافظ: ۲۷۵.

شب تاریک و بیم موج...، کلک، شماره هجدهم - نوزدهم: ۸۶ - ۸۴.
دیو مسلمان نشود - دیو سلیمان نشود. آینده، سال دهم، شماره

۱- اجمالی، امین پاشا

۲- برهانی، مهدی

۳- بهمنی، اردشیر

۴- پرهام، مهدی

۵- پیمان بختیاری، حسین

۶- جاوید، هاشم

۷- دست‌غیب، عبدالعلی

۸- دشتی، علی

۹- راستگو، سید محمد

۱۰- _____

۱۱- رکن، محمود

۱۲- رواقی، علی

۱۳- زریاب‌خویی، عباس

- دهم - یازدهم: ۶۵۴ - ۶۵۲.
- ۱۴- زریاب نعیمی، عباس
- + دیو مسلمان نشود. آئینه جام: ۱۹۷ - ۱۹۲.
- ۱۵- زرین کوب، عبدالحسین
- اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش بر آب: ۳۹۱ - ۳۹۰.
- ۱۶- شاملو، احمد
- نگاهی به غزلهای حافظ مصحح دکتر نائل خانلری. دنیای سخن، شماره سی و نهم: ۴۴.
- ۱۷- کاوسی، هوشنگ
- روش چهل و چهل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهلیم: ۳۵.
- ۱۸- عیوضی، رشید
- دیوان حافظ: نه‌یازده و دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۶۷ - ۱۲۶۵.
- ۱۹- فرزاد، مسعود
- حافظ، صحت کلمات...: ۵۳۴/۱.
- ۲۰- موسوی، سیدحسین
- گلچرخ، شماره سیزدهم: ۱۰.
- ۲۱- نائل خانلری، پرویز
- دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز نائل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعیرات: ۱۱۸۶.
- ۲۲- نیساری، سلیم
- بررسی انتقادی متن غزلهای حافظ به تصحیح قزوینی - غنی. مقدمه‌ای بر تدوین غزلهای حافظ. ۱۳۳ - ۱۲۶.
- ۲۳- همایونفرخ، رکن‌الدین
- دیوان شاعر ساحر: ۹۸.
- ۲۴- هروی، حسینعلی
- نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). نشر دانش، سال ششم، شماره دوم: ۳۰ - ۲۹.
- + مقالات حافظ: ۴۷۴ - ۴۷۳.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش، درباره حافظ: ۱۵۰ - ۱۴۸.
- ۲۵- _____
- سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح نائل خانلری]. نشر دانش، سال اول، شماره پنجم - ششم. ۱۴ - ۱۳.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش، درباره حافظ: ۱۵۰ - ۱۴۸.
- + نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۵ - ۲۰۳.
- + مقالات حافظ: ۳۵۶ - ۳۵۳.
- ۲۶- هومن، محمود
- سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۴۱۷.

اسیر عشق شدن چاره خلاص منست

ضمیر عاقبت اندیش پیش بنیان بین

[دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: بیست و هشتم، ۴۰۰.

حافظ شاملو. الفبا، جلد ششم: ۳۰۳.

+ ذهن و زبان حافظ: ۱۷۴.

[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۲۷۹.

حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ. حافظ شناسی:

جلد هفتم: ۱۷۴.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۹.

لطف سخن حافظ: ۱۰۶ - ۱۰۵.

۱- پژمان بهنجاری، حسین

۲- خز مشاهی، بهاء الدین

۳- قزوینی، محمد

۴- _____

۵- راستگو، سید محمد

۶- رکن، محمود

اشک آلوده ما گرچه روانست ولی

به رسالت سوی او پاک نهادی طلبیم

حافظ، صحت کلمات...: ۲/۸۸۰.

۱- فرزاد، مسعود

اشک خونین بنمودم به طبیبان گفتند

درد عشق است و جگر سوز دوایی دارد

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۲۵۲.

۱- فرزاد، مسعود

اشک غماز من از سرخ بر آمد چه عجب

خجل از کرده خود پرده دری نیست که نیست

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۸۵.

نظری دربارهٔ «حافظ جاوید». معارف، دوره چهاردهم، شماره

یکم: ۸۴.

حافظ جاوید: ۲۷۷ - ۲۷۸.

آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).

۱- برهانی، مهدی

۲- پایمرد، منصور

۳- جاوید، هاشم

۴- دست غیب، عبدالعلی

- کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صدویست و نهم.
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۴.
 لطف سخن حافظ: ۳۱ - ۳۰.
 دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۱۲ - ۱۲۱۱.
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۵۳/۱.
 درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۲.
- ۵- راستگو، سیده محمد
 ۶- رکن، محمود
 ۷- عبوضی، رشید
 ۸- فرزاد، مسعود
 ۹- محبوب، محمدجعفر
- اشکم احرام طواف حرمت می‌بندد
 گر چه از خون دل ریش دمی ظاهر نیست
 کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،
 سال دوم، شماره چهارم: ۲۳.
 ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر
 حافظ‌شناسی: ۴۸۰ - ۴۷۸.
 چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود
 افشار، جلد هشتم: ۴۷۷۸.
 نقدی بر حافظ جلالتی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی
 - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۴۲.
 + مقالات حافظ: ۲۴۵.
- ۱- پرواز، سیاوش
 ۲- مرتضوی، منوچهر
 ۳- مهدوی دامغانی، احمد
 ۴- هروی، حسینعلی
- اعتقادی بنما و بگذر بسر خدا
 تا درین خرقه ندانی که چه نا درویشم
 حافظ، صحت کلمات...: ۹۰۰/۲.
- ۱- فرزاد، مسعود
- اعتمادی نیست بر کار جهان
 بلکه برگردون گردان نیز هم
 حافظ، صحت کلمات...: ۹۶۴/۲.
- ۱- فرزاد، مسعود

افسر سلطان گل پیدا شد از طرف چمن

مقدمش یارب مبارک باد بر سرو و سمن

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۴.

۱- راستگو، سید محمد

افسوس که شد دلبر و در دیده گریان

تحریر خیال خط او نقش بر آبست

حافظ شناخت: ۶۳/۱-۶۴.

۱- دست غیب، عبدالعلی

یادداشت‌های آقای علی اکبر رزّاز. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۵۴.

۲- رزّاز، علی اکبر

حافظ، صحت کلمات...: ۷۰/۱.

۳- فرزاد، مسعود

نقش بر آب (شرح چند بیت از اشعار حافظ). نشریه دانشکده

۴- مرتضوی، منوچهر

ادبیات تبریز. سال هفدهم، شماره چهارم: ۴۳۴-۴۳۷.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۵- هروی، حسینعلی

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ: ۱۴۴-۱۴۱.

+ مقالات حافظ: ۲۴۴-۲۴۳.

افشای راز خلوتیان خواست کرد شمع

شکر خدا که سر دلش در زبان گرفت

حافظ شناخت: ۶۴-۶۶/۱.

۱- دست غیب، عبدالعلی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۶.

۲- راستگو، سید محمد

افشای راز خلوت... آئینه جام: ۹۵.

۳- زریاب غویی، عباس

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۰.

۴- عبوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۱۷۷/۱.

۵- فرزاد، مسعود

اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را

به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را

آورده اند که... حریم سایه های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۳۰۲.

۱- اخوان ثالث، مهدی

- ۲- اسلامی‌ن‌دوشن، محمدعلی
غزل ترک شیرازی. ماجرای پایان ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۴-۲۰۱.
- ۳- _____
+ یک غزل برهنه. یکی قطره باران (مجموعه مقالات): ۴۵۶-۴۵۳.
- ۴- جمال‌زاده، سیدمحمدعلی
رواج بازار شعر و شاعری. ارمغان، سال چهل و ششم، شماره سوم: ۱۴۲.
- ۵- حریری، علی‌اصغر
امیر تیمور و خواجه حافظ. ارمغان، سال چهل و ششم، شماره هشتم- نهم: ۴۶۳-۴۵۷.
- ۶- دست‌غیب، عبدالعلی
حافظ‌شناخت: ۱۰۸/۱-۱۰۷.
- ۷- شجاع (مؤلف انیس‌الناس)
یادداشت‌های قزوینی، جلد نهم- دهم: ۳۰-۲۹.
- ۸- صمدی، بیژن
ملاقات ناممکن حافظ و تیمور لنگ. کیهان اندیشه، شماره سی و هشتم: ۱۹۶-۱۹۴.
- ۹- عیوضی، رشید
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۷۱-۱۱۷۰.
- ۱۰- قزوینی، محمد
آورده‌اند. حافظ از دیدگاه علامه قزوینی: ۳۶۲.
- ۱۱- همایون‌فرخ، رکن‌الدین
درباره ملاقات خواجه حافظ با امیر تیمور گورکان. ارمغان، دوره چهل و ششم، شماره سوم: ۱۷۶-۱۶۵.

اگر آن طایر قدسی ز درم باز آید
عمر بگذشته به پیرانه سرم باز آید

۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۵۵۶/۱-۵۵۵.

اگراز پرده برون شد دل من عیب مکن
شکر ایزد که نه در پرده پندار بماند

۱- راستگو، سیدمحمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۴.

۲- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۳۸۹/۱.

اگر امام جماعت طلب کنند امروز
خبر دهید که حافظ به می طهارت کرد

۱- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۲۱۸.

- اگر باور نمی‌داری رو از صورتگر چین پرس
که مانی نسخه می‌خواهد زنوک کلک مشکینم
یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره
هشتم: ۴۰۱.
- ۱- دهخدا، علی‌اکبر
+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین: ۴۰۴.
+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۷.
حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۱/۲.
- ۲- فرزاد، مسعود
۳- محیط طباطبائی، محمد
مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال
پنجم، شماره هشتم: ۵۰.
- اگر برجای من گیری گزیند دوست، حاکم اوست
هرامم باد اگر من جان به جای دوست بگزینم
فرهاد گش. حافظ جاوید: ۲۰۴.
حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۴/۲.
- ۱- جاوید، هاشم
۲- فرزاد، مسعود
- اگر بر خیزد از دستم که با دلدار بنشینم
ز جام وصل می‌نوشم ز باغ عیش گل چینم
لطف سخن حافظ: ۸۳.
- ۱- رکن، محمود
- اگر به باده مشکین دلم کشد شاید
که بوی خیر ز زهد ریا نمی‌آید
یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ‌نامه:
۱۴۲۷.
- ۱- حمیدیان، سعید
- یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی [ذیل]: ۱۳۶۴.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۳.
حافظ، صحت کلمات...: ۵۳۸/۱.
- ۲- خزّ مشاهی، بهاء‌الدین
۳- راستگو، سید محمد
۴- فرزاد، مسعود

۵- معصومی، حسین یادداشتهای آقای مهندس حسین معصومی. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۶۴.

۶- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۴۷-۱۴۸. + مقالات حافظ: ۲۵۵ - ۲۵۴.

اگر به رنگ عقیق است اشک من چه عجب

که مهر خاتم لعل تو هست رنگ عقیق

حافظ شناخت: ۱/۱۴۹ - ۱۴۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۲/۷۶۸ - ۷۶۷.

غزلیات حافظ، نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۶.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی

- دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۳۱۴.

+ مقالات حافظ: ۲۷۳.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ: ۵۲.

+ مقالات حافظ: ۹۸-۹۷.

دیوان شاعر سحر: ۱۷۶.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- نذیر، احمد

۵- هروی، حسینعلی

ع- _____

۷- همایونفرخ، رکن‌الدین

اگر به سالی حافظ دری زند بگشای

که سالهاست که مشتاق روی چون مه ماست

دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال

بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۱۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۶۹، اصالت و توالی ابیات در اشعار

غیر غزل حافظ، پ: ۷۹ - ۷۸.

۱- اسلامی‌ندوشن، محمدعلی

۲- فرزاد، مسعود

۳- نائل خانلری، پرویز دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز نائل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۸۴.

۴- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۳۲.
+ مقالات حافظ: ۵۹ - ۶۰.

۱- پرواز، سیاوش اگر به کوی تو باشد مرا مجال وصول
رسد به دولت وصل تو کار من به اصول
درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح
پرویز نائل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۱.
حافظ شناخت: ۶۲/۱.

۲- دست‌غیب، عبدالعلی
۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۲.
۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۹۳/۲.
۵- نائل خانلری، پرویز دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز نائل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۵۵.

۶- هروی، حسینعلی نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). نشر دانش، سال ششم، شماره دوم: ۲۸.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش، درباره حافظ ۱۹۲ - ۱۹۳.
+ مقالات حافظ: ۴۷۰ - ۴۶۹.
دیوان شاعر ساحر: ۱۷۸.

۷- همایون‌نقرخ، رکن‌الدین اگر پوسیده گردد استخوانم
نگردد مهرت از جانم فراموش
حافظ، صحت کلمات...: ۷۱۲/۲.

۱- وزین‌کوب، عبدالحسین اگر ت سلطنت فقر ببخشند ای دل
کمترین ملک تو از ماه بود تا ماهی
اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۴۱۰.

اگر تو زخم زنی به که دیگری مرهم

و گر تو زهر دهی به که دیگری تریاک

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۶.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۷۷۲/۲.

۲- فرزاد، مسعود

اگرچه باده فرحبخش و باده گلپیزست

به بانگ چنگ مخور می که محتسب تیزست

آورده‌اند که...، حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱):

۱- اخوان ثالث، مهدی

۲۸۸ - ۲۸۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۸۰/۱.

۲- فرزاد، مسعود

اگر چه حسن تو از عشق غیر مستغنی است

من آن نیم که ازین عشقبازی آیم باز

حافظ، صحت کلمات...: ۶۳۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

اگر چه حسن فروشان به جلوه آمده‌اند

کسی به حسن و ملاحیت به یار ما نرسد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۳۵/۱.

۱- فرزاد، مسعود

اگرچه خصم تو گستاخ می‌رود حالی

تو شاد باش که گستاخیش چنان گیرد

که هرچه در حق این خاندان دولت کرد

جزاش در زن و فرزند و خان و مان گیرد

حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی. (واژه‌نامه): ۴۴۴ - ۴۴۳.

۱- قزوینی، محمد

+ دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی، مقدمه: قلب.

اگر چه در طلبت هم عنان باد شمالم
به گرد سرو خرامان قامتت نرسیدم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۴۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

اگر چه رسم خوبان، تندخویی است
چه باشد گر بسازد با غمینی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۵/۲ - ۱۴۱۴.

۱- فرزاد، مسعود

اگر چه زنده رود آب حیاتست
ولی شیراز ما از اصفهان به

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۳۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

اگر چه عرض هنر پیش یار بی ادبیست
زبان خموش ولیکن دهان پر از عربیست

نامه‌ها، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هفتم: ۵۲.

۱- اکبری حامد، مهدی

اگر چه مست و خرابم تو نیز لطفی کن
نظر بر این دل سرگشته خراب انداز

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷۷.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۷۸.

۲- هیوضی، رشید

اگر چه مستی عشقم خراب کرد ولی
اساس هستی من زان خراب، آبادست

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره
هشتم: ۳۹۸.

۱- دهخدا، علی اکبر

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۷.

- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۳۹.
- ۲- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا نامه‌ها، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره نهم: ۶۸ - ۶۷.
- ۳- محیط طباطبائی، محمّد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۷.
- ۴- _____ نامه‌ها، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دهم: ۵۲.
- ۵- معین، مهدخت همراء دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۲۹.
- ۶- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلّالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۳۳.
- + مقالات حافظ: ۲۳۰.

اگر دشنام فرمایی و گر نفرین دعا گویم
جواب تلخ می‌زیبد لب لعل شکر خارا

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵.
حافظ، صحّت کلمات...: ۸/۱.

- ۱- راستگو، سید محمد
۲- فرزاد، مسعود

اگر دلم نشدی پای بسند طوره او
کیش قرار درین تیره خاکدان بودی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۴.

- ۱- راستگو، سید محمد

اگر رفیق شفیقی درست پیمان باش
حریف خانه و گرمابه و گلستان باش

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۷۶.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۸.
حافظ، صحّت کلمات...: ۶۸۸/۲.

- ۱- برهانی، مهدی
۲- راستگو، سید محمد
۳- فرزاد، مسعود
۴- قریب، یحیی

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۴۳.

هـ همایونفرخ، رکن‌الدین

دیوان شاعر ساحر: ۱۵۸.

اگر ز خون دلم بوی شوق می آید

عجب مدار که همدرد نافه ختنم

اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ تصحیح ادیب

برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۷-۴۶ و دیوان حافظ: ۳۵۷.

+ گامی در تصحیح دیوان حافظ. تلخ خوش: ۲۶۵ - ۲۶۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۰۳/۲ - ۹۰۲.

گزارد حق «حافظ خلیغالی». نشر دانش، سال پانزدهم، شماره

سوم: ۴۸.

بعضی شکسته خوانند (پاسخی به نقد سید محمد راستگو بر حافظ

ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و پنجم: ۴۲.

اگر ز مردم هشیاری ای نصیحتگو

سخن به خاک میفکن چرا که من مستم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۱/۲.

اگر شراب خوری جرعه‌ای فشان بر خاک

از آن گناه که نفعی رسد به غیر چه بای

حافظ به سعی سایه (مقدمه): ۳۷.

جرعه فشانی. ارمغان، سال چهل و هشتم، شماره سوم: ۱۸۴ - ۱۸۲.

برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس‌الدین محمد حافظ

شیرازی. بانگ جرس: ۱۰۳ - ۹۹.

گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۱۲۰ - ۱۱۹.

۱- ابتهاج، هوشنگ (هـ.ا.سایه)

۲- بهمنی، اردشیر

۳- علوی، عبدالعلی (پرتو)

۴- نظمی تیریزی، علی

اگر غم لشکر انگیزد که خون عاشقان ریزد

من و ساقی به هم تازیم و بنیادش براندازیم

مقابله نسخ [قزوینی - غنی / خانلری با نسخه پیر حسین]. حافظ‌شناسی، جلد چهارم: ۱۸۸.

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۷۱.

حافظ افسونگر. نقشی از حافظ: ۸۸ - ۸۹.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۹.

در مکتب استاد: ۳۲.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۱۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۷/۲ - ۹۹۶.

[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۲۵۸.

حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ. حافظ‌شناسی: جلد هفتم: ۱۷۲.

روش چهل و جعل در نقد و تفسیر، دنیای سخن، شماره چهارم: ۳۴.

سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

ناتل خانلری]. نشر دانش، سال اول، شماره پنجم - ششم: ۱۲.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۴۸.

+ نقد و مظهر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۳.

+ مقالات حافظ: ۳۵۳.

سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود

هومن: ۴۱۷.

دیوان شاعر ساحر: ۱۸۴.

اگر فقیه نصیحت کند که عشق مبار

پیاله‌ای بدش گو دماغ را ترکن

یادداشتهای آقای دکتر دادبه. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۷۵.

۱- ادیب‌برومند، عبدالعلی

۲- پژمان‌بختیاری، حسین

۳- دشتی، علی

۴- راستگو، سیدمحمد

۵- سجادی، ضیاءالدین

۶- عیوضی، رشید

۷- فرزاد، مسعود

۸- قزوینی، محمد

۹- ———

۱۰- کاوسی، هوشنگ

۱۱- هروی، حسینعلی

۱۳- هومن، محمود

۱۴- همایونفرخ، رکن‌الدین

۱- دادبه، اصغر

۲- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات... : ۱۰۶۳/۲.

اگر گفتم دعای می فروشان

چه باشد حق نعمت می گزارم

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات... : ۸۸۵ - ۸۸۶/۲.

اگر نه دایره عشق راه بر بستی

چو نقطه حافظ سرگشته در میان بودی

۱- رجائی بنارائی، احمد علی

به نام خداوند جان و خرد [معرفی و نقد دیوان حافظ جلالی - نذیر

احمد]. یغما، سال سی ام، شماره اول: ۹ - ۸.

۲- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۳.

۳- زریاب خویی، عباس

دایره عشق. آئینه جام: ۱۸۱ - ۱۸۲.

۴- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات... : ۱۲۵۰/۲.

مرکز تحقیقات علوم اسلامی

اگر نه در خم چوگان او رود سر من

ز سر چه گویم و سر خود چه کار باز آید

۱- جاوید، هاشم

حافظ جاوید: ۴۸۹ - ۴۹۱.

۲- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۸.

۳- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات... : ۵۵۴/۱.

اگر نه عقل به مستی فرو کشد لنگر

چگونه کشتی ازین ورطه بلا ببرد

۱- رکن، محمود

لطف سخن حافظ: ۲۱۴ - ۲۱۵.

الا ای پیر فرزانه، مکن عییم زمیخانه

که من در ترک پیمانه، دلی پیمان شکن دارم

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات... : ۸۶۶/۲.

الا ای دولتی طالع که قدر وقت می‌دانی

گوارا بادت این عشرت که داری روزگاری خوش

حافظ، صحت کلمات...: ۷۲۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

الا ای ساروان منزل دوست

الی رکبا تکم طال اشتیاقی

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۵۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۲۲/۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۲۷۶.

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

الا ای طوطی گویای اسرار

مبادا خالیت شکر ز منقار

نا مرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد: تألیف سبروس نبوی].

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۷.

طوطی گویای اسرار. آئینه جام: ۲۶۹ - ۲۶۸.

۱- آجودانی، ماشاءالله

۲- زریاب‌خویی، عباس

الا ای همنشین دل که یارانت برفت از یاه

مرا روزی مباد آن دم که بی یاد تو بنشینم

حافظ جاوید: ۱۹۹ - ۱۹۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۴/۲.

۱- جاوید، هاشم

۲- فرزاد، مسعود

الا ای یوسف مصری که کردت سلطنت مغرور

پدر را باز پرس آخر کجا شد مهر فرزندی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۴۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

الا يا ايها الساقى ادر كاشا و ناولها

که عشق آسان نموده اول ولی افتاد مشکلها

با محرم‌ان راز. سروش، سال ششم، شماره دویست و چهل و پنجم:
۳۹-۳۶.

۱- آهی، حسین

آورده‌اند که...، حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱):
۳۱۶-۳۱۲.

۲- اخوان ثالث، مهدی

حافظانه‌های عربی: ۱۱-۱۳.

۳- اکبری حامد، مهدی

کلک خیال‌انگیز و یادداشتهای مختصر. کیهان فرهنگی، سال
دوم، شماره نهم: ۴۲-۴۳.

۴- اهور، پرویز

کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،
سال دوم، شماره چهارم: ۲۶.

۵- پرواز، سیاوش

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۶۴-۳۶۳.

۶- زرین کوب، عبدالحسین

یادداشتهای آقای دکتر عبدالکریم سروش. مستدرک حافظ‌نامه:

۷- سروش، عبدالکریم

۱۳۴۵-۱۳۴۴. مرکز تحقیقات علوم اسلامی

قسمتی از یک نامه. حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۲۴۰.

۸- سعیدی، خسرو

یادداشتهای دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۷۶-۷۵.

۹- غنی، قاسم

بعضی تضمینهای حافظ (تکمله). یادگار، سال اول، شماره نهم:
۷۸-۶۹.

۱۰- قزوینی، محمد

+ حافظ از دیدگاه علّامه محمد قزوینی: ۳۴۶-۳۳۵.

+ اشاره. حافظ‌شناسی، جلد پنجم: ۲۰۴-۱۹۴.

یک مأخذ محتمل دیگر برای «الا يا ايها الساقى...». کیهان
فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۸۸-۸۹.

۱۱- موسوی گرمارودی، علی

امام خواجه که بودش سر نماز دراز

به خون دختر رز خرقة را قصاوت کرد

دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح

۱- اسلامی‌ندوشن، محمدعلی

- پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۱۶ - ۱۱۵.
- ۲- پرواز، سیاوش درباره بعضی لغات و تعبیّرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۷.
- ۳- دست‌غیب، عبدالعلی آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی). کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نهم: ۵۴.
- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۱۸ - ۲۱۷.
- ۵- زریاب خویی، عباس قصارت به خون دختر رز. آئینه جام: ۳۰۱ - ۳۰۰.
- ۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۷۴/۱.

- امتحان کن که بسی گنج مرادت بدهند
گر خرابی چو مرا لطف تو آباد کند
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۷/۱.
- ۲- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۶۷.
- + مقالات حافظ: ۲۸۹.

- امروز که بازاریت پر جوش خریدارست
دریاب و بنه گنجی از مایه نیکویی
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۹۰/۲.

- امروز که در دست توام مرحمتی کن
فردا که شدم خاک، چه سود اشک ندامت
- ۱- راستگو، سید محمد اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ تصحیح ادیب برومند)، ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۴.
- + گامی در تصحیح غزل‌های حافظ. تلخ خوش: ۲۴۹.
- ۲- _____

- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۱۰.
 ۴- مهدوی دامغانی، احمد چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد هشتم: ۴۷۷۸.

- ۱- ریاحی، محمد امین امشب ز غمت میان خون خواهم خفت
 و ز بستر عافیت برون خواهم خفت...
 این رباعیها از حافظ نیست، گلگشت در شعرواندیشه حافظ: ۳۷۸.

- ۱- غیوضی، رشید آمن انکر تنی عن عشق سلمی
 تز اول آن روی نهکو بوادی
 دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۴۲.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۳۶/۲ - ۱۲۳۵.

- ۱- فرزاد، مسعود امید در شب زلفت به روز عمر نبستم
 طمع به دور دهانت ز کام دل ببریدم
 حافظ، صحت کلمات...: ۸۴۹/۲.

- ۱- اهور، پرویز امید در کمر زرکشت چگونه ببندم
 دقیقه ایست نگارا در آن میان که تودانی
 نقد ادبی یا در کمین دیگران نشستن. آدینه، شماره پنجاه و پنجم - پنجاه و هشتم: ۹۰.
 ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۸.
 ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۹۴/۲.

- ۱- برهانی، مهدی امید هست که منشور عشقبازی من
 از آن کمانچه ابرو رسد به طغرای
 حافظ قزوینی - غنی یا خاتلری کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۹۰.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۸۲/۲.

- ۳- قزوینی، محمد [زیرنویس] دیوان حافظ، با اهتمام قزوینی - دکتر غنی: ۳۵۰.
+ حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی (واژه‌نامه): ۴۷۳.
+ حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ،
حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۸۹.
- ۴- معصومی، حسین یادداشتهای آقای مهندس حسین معصومی - مستدرک حافظ‌نامه:
۱۳۷۴.
- ۵- ناتل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره نهم: ۴۲۳.
- اندر آن ساعت که بر پشت صبا بندند زین
با سلیمان چون برانم من که مورم مرکب است
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۳/۱.
- اندر سر ما خیال عشقت
هر روز که باد در فزون باد
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی غنی یا خانلری کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۴۵-۴۶.
۲- دهخدا، علی‌اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره
هشتم: ۳۹۸.
- + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۸.
+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۱.
حافظ، صحت کلمات...: ۲۱۳/۱.
- ۳- فرزاد، مسعود دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۳.
- ۴- عیوضی، رشید سخنی چند درباره دیوان حافظ به تصحیح علامه قزوینی.
۵- نیساری، سلیم مقدمه‌ای بر تدوین غزلهای حافظ: ۱۱۹.

انفاس عیسی از لب لعلت لطیفه‌ای

و آب خضر زنوش لبانت کنایتی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۴۹.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۳۱/۲.

۲- فرزاد، مسعود

او به خونم تشنه و من بر لبش تا چون شود

کام بستانم از و یا داد بستاند ز من

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۷۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

اورنگ کو، گلچهر کو، نقش وفا و مهر کو

حالی من اندر عاشقی داوِ تمامی می‌زنم

حافظ شناخت: ۷۰/۱.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

اورنگ و گلچهر، وفا و مهر. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ:

۲- ریاحی، محمد امین

۱۱۳-۱۱۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۰۷/۲ - ۹۰۶.

۳- فرزاد، مسعود

بعضی تضمینهای حافظ. یادگار، سال اول، شماره هشتم: ۷۱ - ۷۰.

۴- فروزینی، محمد

+ حافظ از دیدگاه علامه محمد فروزینی: ۳۳۰ - ۳۲۸.

نقش برآب (شرح چند بیت از اشعار حافظ). نشریه دانشکده

۵- مرتضوی، منوچهر

ادبیات تبریز، سال هفدهم، شماره چهارم: ۴۲۳ - ۴۲۲.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه

عده‌روی، حسینی

مقالات): ۶۵ - ۶۲.

+ مقالات حافظ: ۱۱۶ - ۱۲۰.

اول به بانگ نای و نی، آرد به دل پیغام وی

وانگه به یک پیمانه می، با من وفاداری کند

حافظ، به سعی سایه (مقدمه): ۴۴.

۱- ابتهاج، هوشنگ (ه.ا.سایه)

حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۹/۱.

۲- فرزاد، مسعود

- اول ز تحت و فوق وجودم خبر نبود
در مکتب غم تو چنین نکته‌دان شدم
- ۱- امیری، منوچهر دربارهٔ بیست بیت از دیوان حافظ خانلری. آینده، سال دهم، شمارهٔ دهم - یازدهم: ۶۴۸-۶۴۷.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۳۶.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۷۱.
- ۴- روافی، علی شب تاریک و بیم موج و... کلک، شمارهٔ هجدهم - نوزدهم: ۸۸-۸۹.
- ۵- شاملو، احمد نگاهی به غزلهای حافظ مصحح دکتر خانلری...، دنیای سخن، شمارهٔ سی و نهم: ۴۳.
- ۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۷۴/۲ - ۸۷۴.
- ۷- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس الدین محمد حافظ: ۵۹۰.
- ۸- کاوسی، هوشنگ روش چهل و جعل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شمارهٔ چهارم: ۳۴.
- ۹- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ماهر: ۲۱۹.
- اهل کام و ناز را در گوی رندی راه نیست
رهروی باید جهانسوزی نه خامی بیغمی
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۷۳/۲.
- اهل نظر دو عالم در یک نظر ببازند
عشق است و داو اول بر نقد جهان توان زد
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۰.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۳۰/۱.
- ۳- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس الدین محمد حافظ: ۵۳۹.

ای آفتاب ملک که در جنب همّت
چون ذره حقیر بود گنج شایگان

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۳۰۶.

ای آنکه به تقریر و بیان دم زنی از عشق
ما با تو نداریم سخن خیر و سلامت

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۵۲.

ای آنکه ره به مشرب مقصود برده‌ای
زان بحر قطره‌ای به من خاکسار بخش

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ: (مجموعه مقالات): ۴۷.
+ مقالات حافظ: ۹۰.

۱- هروی، حسینعلی

ایا پر لعل کرده جام زرین
ببخشا بر کسی کش زر نباشد

شراب بی‌خمار، حافظ جاوید: ۵۸ - ۵۹.

۱- جاوید، هاشم

ای از دو نفس عمر تو افزاینده
عمریست نفس رونده و آینده...

این رباعیها از حافظ نیست، گلگشت در شعرواندیشه حافظ: ۳۸۰.

۱- ریاحی، محمدامین

ایا عظیم وقاری که هر که بنده توست
ز رفع قدر، کمر بند توأمان گیرد

کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ) کیهان فرهنگی،
سال دوم، شماره چهارم: ۲۴.

۱- پرواز، سیاوش

- ۲- فرسیو، بهاء‌الدین نامه‌ها. نگاهی بر انتقاد کلک خیال‌انگیز. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره ششم: ۳۷.
- ۳- قزوینی، محمد [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: قل - قلا. + حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی: ۴۰۹.

- ۱- رباحی، محمدامین ایّام شهابست، شراب اولیتر هر غم‌زده‌ای مست و خراب اولیتر... این رباعیها از حافظ نیست. گلگشت در شعرواندیشه حافظ: ۳۹۳.
- ۲- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۸۸.

- ۱- جاوید، هاشم ایّام گل چو عمر به رفتن شتاب کرد ساقی به جام باده گلگون شتاب کن عمر گل. حافظ جاوید: ۴۴۲ - ۴۳۹.

- ۱- برهانی، مهدی ای باد از آن باده نسیمی به من آور کان بوی شفا بخش بود دفع خمارم حافظ قزوینی - غنی یاخانلری کدام؟ حافظ‌شناسی، مجلد دوم: ۸۱.
- ۲- محبوب، محمدجعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۸۵.

- ۱- پژمان‌بختیاری، حسین ای بخت سرکش تنگش به برکش گه جام زرکش، گه لعل دلخواه [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: چهل و چهارم، ۴۱۴.

- ۲- دهخدا، علی‌اکبر یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۲.
- + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۶.

- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۹.
- ۳- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا نامه‌ها، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره نهم: ۶۷.
- ۴- _____ بخشی در معنای چند بیت از حافظ، گلچرخ، شماره سوم: ۳۹.
- ۵- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۲.
- ۶- _____ داوری ادبی، تلخ خوش: ۱۹۴.
- ۷- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۱۵.
- ۸- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۲۱/۲ - ۱۱۲۰.
- ۹- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۵۱.
- ۱۰- _____ نامه‌ها، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دهم: ۵۲.
- ۱۱- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ)، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۱.
- ۱۲- هروی، حسینعلی نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خیالری)، نشر دانش، سال ششم، شماره دوم: ۲۶.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۸۷.
- + مقالات حافظ: ۴۵۹ - ۴۵۸.

ای بی خبر بکوش که صاحب خبر شوی

تا راهرو نباشی کسی راهبر شوی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۲۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ای پادشاه حسن خدا را بسوختیم

آخر سؤال کن که گدا را چه حاجتست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۷.

۱- راستگو، سید محمد

اصالت و توالی ابیات در اشعار غیر غزل حافظ، حافظ دوستی غیر

۲- فرزاد، مسعود

از حافظ شناسی است: پ. ۸۰ - ۷۹.

ای پادشاه صورت و معنی که مثل تو

نادیده هیچ دیده و نشنیده هیچ گوش

حافظ، صحت کلمات...: ۷۱۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ای پسته تو خنده زده بر حدیث قند

مشتاقم از برای خدا یک شکر بخند

حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۴.

+ نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۳۳ - ۱۳۲.

۱- راستگو، سید محمد

این کجا و آن کجا [معرفی و نقد حافظ‌نامه بهاء‌الدین خرمشاهی -

شرح غزل‌های حافظ دکتر حسینعلی هروی]. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره دهم: ۴۳.

۲- سعیدی سیرجانی، علی اکبر

حافظ، صحت کلمات...: ۳۹۵ - ۳۹۶/۱.

۳- فرزاد، مسعود

چرا نه در کنار هم؟ [پاسخ به آقای سعیدی سیرجانی]. کیهان

۴- هروی، حسینعلی

فرهنگی، سال پنجم، شماره دوازدهم: ۴۳.

حاشیه بر «حاشیه»، نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۳.

۵- ———

ای پیک راستان خبر یار ما بگو

احوال گل به بلبل دستان سرا بگو

دیوان حافظ، تصحیح راستگو، ۴۲۸.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۱۱/۲.

۲- فرزاد، مسعود

ای توانگر مفروش این همه نخوت که تو را

سرو زر در کسوف همت درویشانست

حافظ، صحت کلمات...: ۹۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

- ای جان حدیث ما بر دلدار بازگو
لیکن چنان مگو که صبا را خبر شود
نکته‌هایی در تصحیح [دیوان] حافظ. پنجاه سال ششم، شماره
دوم - سوم: ۷۴.
- ۱- افشار، ایرج
۲- راستگو، سید محمد
۳- عبودی، رشید
۴- فرزاد، مسعود
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو ۲۴۰.
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۶۴.
حافظ، صحت کلمات...: ۵۲۸/۱ - ۵۲۷.

- ای جوان سر و قد گویی بزن
پیش از آن که قامت چوگان کنند
حافظ قزوینی - غنی با خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم:
۶۵ - ۶۶.
- ۱- برهانی، مهدی
۲- فرزاد، مسعود
- حافظ، صحت کلمات...: ۴۴۳/۱.

- ای چنگ فرو برده به خون دل حافظ
فکرت مگر از غیرت قرآن خدا نیست
برگرداگرد چند بیت حافظ. حافظ‌شناسی، جلد هشتم: ۷۹ - ۸۰.
حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۷/۱.
- ۱- اسلامی ندوشن، محمد علی
۲- فرزاد، مسعود
۳- هروی، حسینعلی
- نگاهی گذرا به کلک خیال‌انگیز. حافظ‌شناسی، شماره ششم: ۱۶۲.

- ای حافظ ار مراد میسر شدی مدام
جمشید نیز دور نماندی ز تخت خویش
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۶.
- ۱- راستگو، سید محمد

ای خسرو رفیع جناب منیع قدر
و ای داور عظیم مثال رفیع شأن

۱- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۳۰۶.

ای خوشادولت آن مست‌که در پای حریف
سرو دستار نداند که کدام اندازد

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۱۹/۱.

۲- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۹۳.

ای درد توام درمان در بستر ناکامی
و ای یاد توام مونس در گوشه تنهایی

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۷۷/۲.

۲- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۷۲.

ای درگاه اسلام پناه تو گشاده
بر روی زمین روزنه جان و در دل

۱- عبیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۳.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۸۵/۲.

ای دل آن دم که خراب از می گلگون باشی
بی زر و گنج به صد حشمت قارون باشی

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۷۰.

ای دل ار عشرت امروز به فردا فکنی
مایه نقد بقا را که ضمان خواهد شد

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۵۵/۱.

ای دل اندر بند زلفش از پریشانی منال

مرغ زیرک چون به دام افتد تحمل بایدهش

نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). نشر دانش، سال

پنجم، شماره اول: ۳۲ - ۳۱.

+ مقالات حافظ: ۴۲۰.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۱۵.

۱- هروی، حسینعلی

ای دل به کوی عشق گذاری نمی‌کنی

اسباب جمع‌داری و کاری نمی‌کنی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۱۰/۲.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره نهم: ۴۲۱.

۱- فرزاد، مسعود

۲- نائل خانلری، پرویز

ای دل به هرزه دانش و عمرت به باد رفت

صد میایه داشتی و نکردی عنایتی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۳۳/۲.

دیوان شاعر ساحر: ۲۵۲.

۱- فرزاد، مسعود

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

ای دل بیا که ما به پناه خدا رویم

ز آنچ آستین کوتاه و دست دراز کرد

حافظ جاوید: ۲۵۹.

۱- جاوید، هاشم

ای دل ریش مرا با لب تو حق نمک

حق نگه دار که من می‌روم الله معک

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۷۷۴/۲ - ۷۷۳.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

ای دل شباب رفت و نچیدی گلی ز عیش

پیرانه سر مکن هنری ننگ و نام را

حافظ فروینی - غنی یا خانلری کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۷۵.

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره

هشتم: ۳۹۷.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۶.

+ مجموعه مقالات، درباره حافظ: ۳۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷.

لطف سخن حافظ: ۱۵۸.

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۳۶۶ - ۳۶۵.

سیری در دیوان حافظ. سفینه حافظ: ۱۲۷ - ۱۲۸.

نگاهی به غزل‌های حافظ مصحح دکتر خانلری. دنیای سخن،

شماره سی و نهم: ۴۴.

درباره چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. سخن، سال دهم،

شماره یازدهم - دوازدهم: ۱۳۱۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۲۰ - ۱۹.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. راهنمای کتاب، سال دوم،

شماره چهارم: ۲۸۳ - ۵۸۰.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. راهنمای کتاب، سال سوم،

شماره دوم: ۵۸۳ - ۵۸۰.

+ مقالات فرزاد: ۲۰۰ - ۱۹۶.

روش چهل و چهل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهل و

۳۶ - ۳۷.

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره هشتم: ۴۶.

همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر

۱- برهانی، مهدی

۲- دهخدا، علی‌اکبر

۳- راستگو، سید محمد

۴- رکن، محمود

۵- زرین‌کوب، عبدالحسین

۶- زنجانی، برات

۷- شاملو، احمد

۸- صبا، علی‌اکبر

۹- فرزاد، مسعود

۱۰- فرزاد، سید محمد

۱۱- _____

۱۲- کاوسی، هوشنگ

۱۳- محیط طباطبائی، محمد

۱۴- معین، مهدخت

- اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۲۸.
- ۱۵- نائل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، بهمن، سال اول، شماره ششم: ۲۶۸.
- ۱۶- _____ + چند نکته درباره انتقاد بر تصحیح دیوان حافظ. مقالات فرزاد: ۴۵۴ - ۴۵۱.
- ۱۷- نظمی تبریزی، علی گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۸.
- ۱۸- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر سحر: ۱۶.

ای دل غمدیده حالت به شود دل بدمکن
وین سر شوریده باز آید به سامان غم مخور

- ۱- جاوید، هاشم حافظ جاوید: ۴.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷۱.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۹۷.
- ۴- فرزاد، محمود حافظ، صحت کلمات...: ۶۲۴/۱.
- ۵- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر سحر: ۱۴۸.
- ۶- هومن، محمود سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۳۹۷ - ۳۹۶.

ای دل گراز آن چاه زنخدان به درآیی
هر جا که روی زود پشیمان به درآیی

- ۱- فرزاد، محمود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۸۶/۲.

ای دلیل دل گمگشته خدا را مددی
که غریب از نبرد ره، به دلالت برود

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۷.

ای دوست دست حافظ تعویذ چشم زخم است

یسار بـهـیـنـم آن را در گردنت همایل

دعاهای حافظ. حافظ جاوید: ۳۶۰.

۱- جاوید، هاشم

حافظ، صحت کلمات...: ۷۹۸/۲.

۲- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۸۲.

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

ای رخت چون خلد و لعلت سلسبیل

سلسبیلت کرده جان و دل سبیل

حافظ، صحت کلمات...: ۸۰۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ای روی ماه منظر تو نوبهار حسن

خال و خط تو مرکز حسن و مدار حسن

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۷.

۱- راستگو، سیدمحمد

ای سایه سنبلیت سمن پرورده

یاقوت تو زاده عدن پرورده...

این رباعیا از حافظ نیست. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ:

۱- ریاحی، محمدامین

۳۸۸ - ۳۸۷.

ای سروناز حسن که خوش می‌روی به ناز

عشاق را به ناز تو هر لحظه صد نیاز

یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۸۸.

۱- غنی، قاسم

حافظ، صحت کلمات...: ۶۴۷/۱.

۲- فرزاد، مسعود

ای شاه حسن، چشم به حال گدا فکن

کاین گوش بس حکایت شاه و گدا شنید

- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۳۹.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۸۹.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۸۴/۱.

- ۱- پورجوادی، نصرالله بوی جان [معرفی و نقد حافظ نامه تألیف بهاءالدین خرمشاهی]. نشر دانش، سال نهم، شماره دوم: ۵ - ۶.
- ۲- خرمشاهی، بهاءالدین یادداشتهای آقای دکتر نصرالله پورجوادی - دکتر اصغر دادبه. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۴۹ - ۱۴۴۸.

- ۱- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۷۲ - ۱۳۷۱.

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۳۱ - ۳۲.
- ۲- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۸۰.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۶ - ۳۷/۱.
- ۴- نیساری، سلیم سخنی چند درباره دیوان حافظ به تصحیح علامه قزوینی. مقدمه ای بر تدوین غزلهای حافظ: ۱۱۹.

- ۱- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا ای صاحب کرامت، شکرانه سلامت روزی تفقدی کن، درویش بینوا را تفسیری شیعی از یک غزل حافظ. معارف، سال هفتم، شماره اول، ۹۰ - ۹۱.

ای صبا بر ساقی بزم اتابک عرضه دار
تا از آن جام زرافشان جرعه‌ای بخشد به من

حافظ شناخت: ۵۲/۱ - ۵۱.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

ای صبا بندگی خواجه جلال‌الدین کن
که جهان پر سمن و سوسن آزاده کنی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۰۷/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ای صبا سوختگان بر سر ره منتظرند
گر از آن یار سفر کرده پیامی داری

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۷۵/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ای صبا گر بگذری بر ساحل رود ارس
بوسه زن بر خاک آن وادی و مشکین کن نفس

حافظ، صحت کلمات...: ۶۷۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ای صبا نکستی از خاک ره یار بیار
ببر اندوه دل و مژده دلدار بیار

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۶۵.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۶۰۶/۱ - ۶۵.

۲- فرزاد، مسعود

ای عنصر تو مخلوق از کیمیای عزت
و ای دولت تو ایمن از وصت تباهی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۳.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۴۴.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۳۷/۲.

۳- فرزاد، مسعود

ای غایب از نظر به خدا می سپارمت

جانم بسوختی و به دل دوست دارمت

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۱۲.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۸۶/۱.

۲- فرزاد، مسعود

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۳- هروی، حسینعلی

دکتر غنی، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۳۰ - ۱۲۹.

+ مقالات حافظ: ۲۲۳ - ۲۲۲.

ای فروغ ماه حسن از روی رخشان شما

آبروی خوبی از چاه زرخدان شما

کلک خیال انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،

۱- پرواز، سیاوش

سال دوم، شماره چهارم: ۲۲.

حافظ شناخت: ۱۳۹/۱ - ۱۴۱.

۲- دست غیب، عبدالعلی

حافظ، صحت کلمات...: ۳۵/۱ - ۳۴.

۳- فرزاد، مسعود

ای قباي پادشاهی راست بر بالای تو

زینت تاج و نگین از گوهر والای تو

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۵.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۹۸/۲.

۲- فرزاد، مسعود

ای قصر دل افروز که منزلگه انسی

یارب مکناد آفت ایام خرابت

حافظ، صحت کلمات...: ۴۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

ای قصه بهشت ز کویت حکایتی

شرح جمال حور ز رویت روایتی

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۳۱/۲.
- ۱- آموزگار، جهانگیر پرسش و پاسخ. دو شعر حافظ. آینده، سال سوم، شماره دهم: ۵۲۶ - ۵۲۷.
- ۲- اخوان ثالث، مهدی آورده‌اند که...، حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۲۸۴.
- ۳- اهور، پرویز حافظ، آینده‌دار تاریخ: ۷۵.
- ۴- _____ گریه عابد. کلک خیال‌انگیز، جلد دوم: ۷۴۹ - ۷۴۷.
- ۵- بهار، محمّد تقی (ملک‌الشعرا) پرسش و پاسخ، شعرهای دخیل در دیوان حافظ. آینده، سال سوم، شماره دهم: ۵۲۳.
- + بهار و ادب فارسی، جلد اول: ۲۸۸ - ۲۸۹.
- ۶- بهمنی، اردشیر قضیه گریه عابد. ارمغان، سال چهل و ششم، شماره هفتم: ۴۱۰ - ۴۱۳.
- ۷- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۲۹.
- ۸- دست‌غیب، عبدالعلی آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی). کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نهم: ۵۵.
- ۹- دشتی، علی حافظ افسونگر. نقشی از حافظ: ۸۸.
- ۱۰- راستگو، سید محمّد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۹.
- ۱۱- زرین‌کوب، عبدالحسین از کوچه‌رندان: ۱۷۴ - ۱۷۳.
- ۱۲- غنی، قاسم یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۶۰ - ۲۵۹.
- ۱۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۷۷/۱.
- ۱۴- گلچین معانی، احمد تذکره میخانه (حواشی): ۹۱ - ۹۰.
- ۱۵- مینوی، مجتبی درباره قصه گریه عابد. سخن، سال سوم، شماره هشتم - نهم: ۶۲۸ - ۶۲۷.
- ۱۶- ناتل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم، بعضی از لغات و تعییرات: ۱۲۱۹.

- ۱۷- نظمى تبریزی، علی گلشن معانی (شرح بعضی از آیات مشکله فارسی): ۵۴ - ۵۵.
- ۱۸- هروی، حسینعلی نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). نشر دانش، سال ششم، شماره دوم: ۳۲.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۹۹ - ۲۰۰.
- + مقالات حافظ: ۴۸۱ - ۴۸۲.
- مقام حافظ: ۳۶ - ۳۲.
- ۱۹- همایی، جلال‌الدین ای که از دفتر عقل، آیت عشق آموزی ترسم این نکته به تحقیق ندانی دانست
- ۱- فرزاد، مسعود اصالت و توالی آیات در اشعار غیر غزل حافظ. حافظ دوستی غیر از حافظ شناسی است: پ. ۸۶ - ۸۴.
- ۲- مظهری، مرتضی تماشاگاه راز: ۱۰۲.
- ۳- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ: ۳۴.
- + مقالات حافظ: ۶۴ - ۶۳.
- ای که از کوچه معشوقه ما می‌گذری
با خیر باش که سر می‌شکنند دیوارش
- ۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۱۶.
- حافظ، صحت کلمات...: ۶۹۷/۲.
- ۲- فرزاد، مسعود چهل و دو یادداشت درباره آیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد هشتم: ۴۷۹۴.
- ۳- مهدوی دامغانی، احمد دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم، بعضی از لغات و تعییرات: ۱۲۱۷.
- ۴- ناتل خانلری، پرویز

ای که با سلسله زلف دراز آمده‌ای

فرصت باد که دیوانه نواز آمده‌ای

حافظ، صحت کلمات...: ۱۶۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ای که دایم به خویش مغروری

گر تو را عشق نیست معذوری

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۹۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ای که در دلق ملّمع طلبی نقد حضور

چشم سَرّی عجب از بیخبران می‌داری

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد سیروس نیرو].

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۴.

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۴۷.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۸۳/۲.

۱- آجودانی، ماشاءالله

۲- پژمان بختیاری، حسین

۳- راستگو، سید محمد

۴- فرزاد، مسعود

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۹۱

روش چهل و جعل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهارم: ۳۵.

۵- فریب، یحیی

۶- کاوسی، هوشنگ

ای که در زنجیر زلفت جای چندین آشناست

خوش فتاد آن خال مشکین بر رخ رنگین غریب

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۵/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

ای که طیب خسته‌ای، روی زبان من ببین

کز دم و دود سینه‌ام بار دلست بر زبان

لطف سخن حافظ: ۵۳ - ۵۴.

۱- رکن، محمود

- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۱۹/۲.
- ۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۰.
- ۲- شاملو، احمد نگاهی به غزل‌های حافظ مصحح دکتر خانلری...، دنیای سخن، شماره سی و نهم: ۴۳.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۶۳/۱.
- ۴- کاوسی، هوشنگ روش چهل و جعل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهل و سه: ۳۵.
- ۱- راستگو، سیدمحمد ای که مهجوری عشاق روا می‌داری
عاشقان را ز پر خویش جدا می‌داری
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۹.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۷۸/۲.
- ۱- افشار، ایرج ای گدای خانقه بر چه که در دیرمغان
می‌دهند آبی که دلها را توانگر می‌کنند
نکته‌هایی در تصحیح [دیوان] حافظ. یغما، سال ششم، شماره دوم - سوم: ۷۴.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۵۸.
- ۳- عبوسی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۵۸ - ۱۲۵۷.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۴۸/۱.
- ۵- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۷۶.
- ای گلبن جوان بر دولت بغور که من
در سایه تو بلبل باغ جهان شدم

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۴۶/۲.
- ۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۱۹.
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۲۲/۱ - ۶۲۱.
- ۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۳۹.
- ای گل به شکر آنکه تویی پادشاه حسن
با بلبلان بیدل شیدا مکن غرور
- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۳۲۶ - ۳۲۴.
- ۲- زریاب‌خویی، عباس افشای راز خلوت، برگ گل و خون شقایق + داغ صبحی و رنگ و خیال. آئینه جام: ۹۶، ۱۷۹ - ۱۷۸.
- ۳- شوقی‌نوبر، احمد تأملی در حافظ‌نامه، کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۸.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۶۹/۲.
- ۵- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۷۲ - ۶۹.
- + مقالات حافظ: ۱۳۱ - ۱۲۷.
- ای گل خوش نسیم من، عاشق خویش را معسوز
کز سر صدق می‌کند شب همه شب دعای تو
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۰۱/۲.
- ای معتر مژده‌ای فرما که دوشم آفتاب
در شکر خواب صبحی هم وثاق افتاده بود
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۸۱ - ۴۸۰.

ای مگس حضرت سیمرغ نه جولانگه توست

عرض خود می‌بری و زحمت ما می‌داری

- ۱- آبتهاج، هوشنگ (هـ.ا.سایه) حافظ، به سعی سایه (مقدمه): ۳۷ - ۳۶.
- ۲- اخوان ثالث، مهدی آورده‌اند که...، حرم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۳۱۸-۳۱۹.
- ۳- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۴۶.
- ۴- حسن زاده آملی، حسن شرح نکته‌هایی از اشعار حافظ. کیهان اندیشه، شماره اول: ۹۸.
- ۵- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۹.
- ۶- فرزاد، محمود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۷۹/۲.
- ۷- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۴۹.

ای مه صاحب قران از بنده حافظ یاد کن

تا دعای دولت آن حسن روز افزون کنم

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۶۳.
- ۲- فرزاد، محمود حافظ، صحت کلمات...: ۹۲۱/۱ - ۹۱۹.
- ۳- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۹۸.

ای نازنین پسر تو چه مذهب گرفته‌ای

کت خون ما حلال تر از شیر مادر است

- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۹.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۷۵.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۵.

این تپاول که کشید از غم هجران بلبل

تا سرا پرده گل نعره زنان خواهد شد

- ۱- فرزاد، محمود حافظ، صحت کلمات...: ۳۵۴/۱.
- ۲- هومن، محمود سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ از محمود هومن: ۴۰۸.

این تقوی‌ام تمام که با شاهدان شهر

ناز و کرشمه بر سر منبر نمی‌کنم

حافظ، صحّت کلمات...: ۹۳۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ

۲- هروی، حسینعلی

(مجموعه مقالات): ۶۸.

+ مقالات حافظ: ۱۲۵ - ۱۲۴.

این جان عاریت که به حافظ سپرد دوست

روزی رخس ببینم و تسلیم وی کنم

یادداشت‌های آقای سید محمد راستگو، مستدرک حافظ‌نامه:

۱- راستگو، سید محمد

۱۴۴۳ - ۱۴۴۴.

۱ با حافظ‌نامه، تلخ خوش: ۷۹ - ۸۰.

اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش بر آب: ۴۰۲ - ۴۰۱.

۲- زرین کوب، عبدالحسین

مرکز تحقیقات علوم اسلامی

این چنین موسمی عجب باشد

که ببندند می‌کده به شتاب

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحّت کلمات...: ۴۲/۱.

۲- فرزاد، مسعود

این چه استغناست یارب و این چه قادر حکمت است

کاین همه زخم نهان هست و مجال آه نیست

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۷۱.

۱- بزمان بختیاری، حسین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۲.

۲- راستگو، سید محمد

یادداشت‌های آقای علی اکبر رزاز، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۵۵ - ۱۴۵۶.

۳- رزاز، علی اکبر

لطف سخن حافظ: ۱۵۵.

۴- رکن، محمود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۱۱.

۵- میوضی، رشید

۶- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۵۰/۱.

این چه عیب است کزان عیب خلل خواهد بود

ور بود نیز چه شد، مردم بی عیب کجاست

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۵.

۱- پژمان بختیاری، حسین

دیوان شاعر ساحر: ۲۵.

۲- همایونفرخ، رکن الدین

این حدیثم چه خوش آمد که سحر گه می گفت

بر در میکرده ای با دف و نی ترسایی

گر مسلمانی ازینست که حافظ دارد

آه اگر از پس امروز بود فردایی

لطیفه غیبی: ۱۱۲ - ۱۱۰.

۱- دارابی، محمد بن محمد

نقد نیازی، شرح دو بیت و یک غزل از حافظ: ۲۰۰ - ۱۹۶.

۲- دوانی، جلال الدین (علّامه)

+ ارمغان، سال بیست و یکم: ۳۶۵ - ۳۶۸ و ۴۳۳ - ۴۳۴ و ۵۳۷ -

۵۴۶ و سال بیست و هفتم: ۲۷۹ - ۲۸۸ و ۳۲۳ - ۳۲۸ و ۳۶۵ - ۳۷۰.

نگاهی به شرح غزلی از حافظ. وقف، میراث جاویدان، سال

۲- دوانی، علی

دوم، شماره چهارم: ۱۲۶.

این خرد خام به میخانه بر

تا می لعل آوردش خون به جوش

حافظ، صحت کلمات...: ۷۰۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

این خون که موج می زند اندر جگر تو را

در کار رنگ و بوی نگاری نمی کنی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۴.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۱۵۱.

۲- رکن، محمود

- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۴۱۱/۲.
 ۴- محبوب، محمدجعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۹۶.
 ۵- نائل خالری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره نهم: ۴۲۲.

این سرکشی که کنگره کاخ وصل راست
 سرها بر آستانه او خاک در شود

- ۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۰.
 ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۷۵.
 ۳- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۶۵ - ۱۲۶۴.
 ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۵۲۶/۱.

ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست
 منزل آن مه عاشق کُش عیار کجاست
 ناسرودی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].
 نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۴.

۸- آجودانی، ماشاءالله

ای نسیم سحری بندگی من برسان
 که فراموش مکن وقت دعای سحرم

- ۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۴۴.
 ۲- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۹.
 ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۸۶۷/۲.

ای نسیم سحری خاک در یار بیار
 که کند حافظ از و دیده خود نورانی

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۳۷۸/۲ - ۱۳۷۷.

ای نسیم منزل لیلی خدا را تا به کی
ربیع را برهم زخم اطلال را جیحون کنم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۶۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۱۹/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

این شرح بی‌نهایت کز زلف یار گفتند
هرفی است از هزاران کاندل عبارت آمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۳۷۱/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

اینش سزا نبود دل حق‌گزار من
کز غمگسار خود سخن ناسزا شنید

حافظ، صحت کلمات...: ۵۸۳/۱.

۱- فرزاد، مسعود

این قصه عجب شنو از بخت واژگون
ما را بکشت یار به انفاس عیسوی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۲۷/۲.

۱- فرزاد، مسعود

این که پیرانه سرم صحبت یوسف بنواخت
اجر صبر است که در کلبه احزان کردم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۴۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

این که من در جستجوی او ز خود فارغ شدم
کس ندیدست و نبیند مثلش از هر سو ببین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۸۳/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

این که می‌گویند آن خوشتر ز حسن
یار ما این دارد و آن نیز هم

حافظ، صحت کلمات... : ۹۶۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

این گل ز بر هم نفسی می‌آید
شادی به دلم از و بسی می‌آید...

این رباعیها از حافظ نیست، گلگشت در شعرواندیشه حافظ: ۳۸۲.

۱- ریاحی، محمدامین

این لطایف کز لب لعل تو من گفتم که گفت
وین تطاول کز سر زلف تو من دیدم که دید

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۲۵۵.

۱- راستگو، سیدمحمد

حافظ، صحت کلمات... : ۵۷۶/۱.

۲- فرزاد، مسعود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۶۸.

۳- عبوسی، رشید

مرکز تحقیقات کتب و اسناد

این مطرب از کجاست که ساز عراق ساخت
و آهنگ بازگشت به راه حجاز کرد

حافظ، صحت کلمات... : ۲۷۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

این نقطه سیاه که آمد مدار نور
عکسی است در حدیقه بینش ز خال تو

حافظ، صحت کلمات... : ۱۰۹۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ای نور چشم مستان در عین انتظارم
چنگ حزین و جامی بنواز یا بگردان

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۸.

۱- راستگو، سیدمحمد

حافظ، صحت کلمات... : ۱۰۲۶/۲.

۲- فرزاد، مسعود

ای نور چشم من سخنی هست گوش کن

تا ساغر ت پر است بنوشان و نوش کن

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۲.

۱- راستگو، سید محمد

این همه شعبده خویش که می کرد اینجا

سامری پیش عصا و ید بیضا می کرد

حافظ شناخت: ۲۱۸/۱ - ۲۲۱.

۱- دست غیب، عبدالعلی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۹.

۲- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۰۳/۱ - ۳۰۴.

۳- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۰۱.

۴- همایون فرخ، رکن الدین

سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود

۵- هومن، محمود

هومن: ۴۲۵ - ۴۲۴.

این همه شهد و شکر کز سخنم می ریزد

آجر صبر نیست کزان شاخ نباتم دادند

برگرداگرد چند بیت حافظ. حافظ شناسی، جلد هشتم: ۷۴ - ۷۳.

۱- اسلامی ندوشن، محمد علی

نگاهی بر نگاهی گذرا بر کلمک خیال انگیز. حافظ شناسی، جلد

۲- اهور، پرویز

هشتم: ۱۱۹.

یادداشت های آقای دکتر اصغر دادبه. مستدرک حافظ نامه:

۳- دادبه، اصغر

۱۳۸۱ - ۱۳۸۲.

حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۴.

۴- راستگو، سید محمد

اعمال سلیقه شاعرانه (نثدی بر دیوان حافظ تصحیح ادیب

۵- _____

برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۶.

نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۳۷ - ۱۳۲.

ع- _____

لطف سخن حافظ: ۲۴۶.

۷- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۴۰۴/۱.

۸- فرزاد، مسعود

بر حواشی دیوان حافظ. ارج نامه ارج، ج ۱/ ۳۲۸ - ۳۲۷.

۹- مجنبتائی، فتح اله

- ۱۰- هروی، حسینی
نگاهی گذرا بر کلک خیال‌انگیز. حافظ‌شناسی، شماره ششم: ۱۴۸-۱۴۹.
- ۱۱- _____
حاشیه بر «حاشیه»، نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۴-۸۳.

این همه عکس می و نقش نگارین که نمود

یک فروغ رخ ساقیست که در جام افتاد

- ۱- برهانی، مهدی
حافظ‌قزوینی-غنی یاخانلری کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد سوم: ۱۳۰.
- ۲- پژمان‌بختیاری، حسین
[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۰۷.
- ۳- دارابی، محمدبن محمد
لطیفه غیبی: ۸۰.
- ۴- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۲۲۶/۱.

این یک دو دم که مهلت دیدار ممکن است

دریاب کار ما که نه پیداست کار عمر

- ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۶۹.
- ۲- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۶۱۸/۱.

ای هدهد صبا به سبا می فرستمت

بنگر که از کجا به کجا می فرستمت

- ۱- جاوید، هاشم
حافظ جاوید: ۱۲-۷.

ای همه شکل تو مطبوع و همه جای تو خوش

دلم از عشوه شیرین شکر خای تو خوش

- ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹۹.
- ۲- _____
اعمال سلفه شاعرانه...، ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۶.
- ۳- رکن، محمود
+ گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ خوش: ۲۶۲.
- ۴- فرزاد، مسعود
لطف سخن حافظ: ۳۱۶-۳۱۵.
- ۵- محبوب، محمدجعفر
حافظ، صحت کلمات...: ۷۲۵/۲.
- در باره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۸۳.

ب

با آن که از وی غایبم و ز می چو حافظ تابیم
در مجلس روحانیون گه گاه جامی می زنم

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۰۴ - ۱۳۰۳.

۱- عبوضی، رشید

با چشم پر نیرنگ او حافظ مکن آهنگ او
کان طرّه شهرنگ او بسیار طرّاری کند

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۲۰۶.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۴۲۱/۱ - ۴۲۰.

۲- فرزاد، مسعود

با چشم و ابروی تو چه تدبیر دل کنم
وہ زین کمان کہ بر من بیمار می کشی

۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی (مقدمه): ۱۴۸ - ۱۴۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۶۱۸/۱.

۲- فرزاد، مسعود

کمان کشیدن. آئینه جام: ۳۲۰ - ۳۱۷.

۳- زریاب خویی، عباس

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم،

۴- ناتل خانلری، پرویز

- بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۲۱۷.
- ۵- هروی، حسینعلی
نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). نشر دانش، سال
ششم، شماره دوم: ۳۲.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۹۹.
+ مقالات حافظ: ۴۸۱ - ۴۸۰.

- با چنین حیرتم از دست بشد صرفه کسار
در غم افزوده‌ام آنچ از دل و جان کاسته‌ام
- ۱- رجائی بنارایی، احمدعلی
به نام خداوند جان آفرین [نقد و معرفی دیوان حافظ جلالی -
نذیر احمد]. یغما، سال سی‌ام، شماره اول: ۵.
- ۲- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۷.
- ۳- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۶۷ - ۶۶.
- ۴- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۸۱۷/۲.
- ۵- محبوب، محمدجعفر
درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۳۰۵.

- با چنین زلف و رخس بادا نظر بازی حرام
هر که روی یاسمین و جعد سنبل بایدهش
- ۱- راستگو، سید محمد
یادداشت‌های آقای سید محمد راستگو. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۴۰.
- ۲- _____
+ با حافظ‌نامه. تلخ‌خوش: ۶۴.

- با چنین گنج که شد خازن اوروح امین
به گدایی به در خانه شاه آمده‌ایم
- ۱- شوقی‌نوبر، احمد
تأملی در حافظ‌نامه. کیهان‌اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۸-۱۴۹.

باد بهار می‌وزد از گلستان شاه
وز ژاله باده در قدح لاله می‌رود

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۲۲/۱.
- بادت به دست باشد اگر دل نهی به هیچ
در معرضی که تخت سلیمان رود به باد
- ۱- دادبه، اصغر توازی معنایی در ایهامهای حافظ (بررسی ویژگیهای ایهام در شعر حافظ)، حافظ شناسی، جلد پانزدهم: ۱۴ - ۱۲ و ۲۵ - ۲۳.
- باد صبا ز عهد صبی می دهد نشان
جان دارویی که غم ببرد در ده ای صبی
- ۱- اهور، پرویز کلک خیال انگیز و یادداشتهای مختصر. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره نهم: ۴۲.
- ۲- پرواز سیاوش کلک خیال انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره چهارم: ۲۴.
- ۳- — به شکرانه آموخته های تازه. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره یازدهم: ۳۲.
- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۶۱.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۰۷/۲.
- ۶- مهدوی دامغانی، احمد چهل ودو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد هشتم: ۴۸۰۳.
- باد صبعی به هوایت ز گلستان برخاست
که تو خوشتر ز گل و تازه تر از نسیرینی
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۷۹.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۸.
- ۳- رجائی بخارائی، احمد علی به نام خداوند جان آفرین [معرفی و نقد دیوان حافظ جلالی - نذیر احمد]. یغما، سال سی ام، شماره اول: ۶.

- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۱۷/۲.
- ۵- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۵۶.
- ۱- علوی، عبدالعلی (پرتو) برخی از معانی اشعار مشکل حافظ، بانگ جرس: ۱۱۲.
- با دعای شبخیزان ای شکرده‌ها مستیز
در پناه یک اسم است خیاتم سلیمانی
- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۱ - ۲۰
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۰۷/۲.
- با دل خونین لب خندان بسیار همچو جسام
نی گرت زخمی رسد آیی چو چنگ اندر خروش
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۲۲/۲.
- ۲- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
دکتر غنی، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۷.
+ مقالات حافظ: ۳۰۷.
- با دل سنگینت آیا هیچ در گیرد شبی
آه آشنای و سوز سینه شبگیر ما
- ۱- پژمان‌بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۰۸
- ۲- دست‌غیب، عبدالعلی آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله
مردانی). کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نهم، ۵۲.
- ۳- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۷۹ - ۱۱۷۸.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۰/۱.

۵- همایونفرخ، رکن‌الدین

دیوان شاعر ساحر: ۱۳.

باده با محتسب شهر ننوشی زنه‌ار

بخورد باده‌ات و سنگ به جام اندازد

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۹۰.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۶.

لطف سخن حافظ: ۲۲۹ - ۲۲۸.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۴۱ - ۱۲۴۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۳۲۰/۱.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- رکن، محمود

۴- عیوضی، رشید

۵- فرزاد، مسعود

باده خور غم مخور و پند مقلد منیوش

اعتبار سخن عام چه خواهد بودن

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۴۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

باده در ده چند از این باد غرور

خاک بر سر نفس نافرجام را

حافظ، صحت کلمات...: ۲۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

باده گلرنگ تلخ تیز خوشخوار سبک

نقلش از لعل نگار و نقلش از یاقوت خام

حافظ، صحت کلمات...: ۸۱۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۴۴.

۲- غنی، قاسم

دیوان شاعر ساحر: ۲۰۵.

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

باده لعل لبش کز لب من دور مباد

راح روح که و پیمان ده پیمانه کیست

- ۱- اسلامی‌ن‌دوشن، محمّدعلی
دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۱۲.
- ۲- جاوید، هاشم
دعاهای حافظ. حافظ جاوید: ۳۶۱.
- ۳- پرواز، سیاوش
درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۵.
- ۴- خرّمشاهی، بهاء‌الدین
یادداشت‌های آقای قوام‌الدین خرّمشاهی. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۶۶.
- ۵- دست‌غیب، عبدالعلی
آتش که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی). کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نهم: ۵۴.
- ۶- نذیر احمد
غزلیات حافظ. نامواره دکتر محمود انصار، جلد نهم: ۵۰۸۹.
- ۱- برهانی، مهدی
باده نوشی که در او روی و ریائی نبود
بهرتر از زهد فروشی که در او روی و ریاست
حافظ قزوینی - غنی یا خانلری کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۷۶.
- باده و مطرب و می جمله مهیاست ولی
عیش بی‌یار مهیا نشود یار کجاست
۱- ابتهاج، هوشنگ (ه.ا. سایه)
۲- امیری، منوچهر
۳- راستگو، سید محمد
۴- —————
۵- رکن، محمود
- حافظ، به سعی سایه (مقدمه): ۳۲.
درباره بیست بیت از دیوان حافظ خانلری. آینده، سال دهم، شماره دهم - یازدهم: ۶۴۵.
اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ تصحیح ادیب برومند)، ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۳.
ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۳.
+ گامی در تصحیح غزلیات حافظ. تلخ‌خوش: ۲۴۶.
لطف سخن حافظ: ۱۶۳.

۶- کاظمیان، سروش
 بعضی شکسته خوانند، بعضی نشسته خوانند (پاسخ به نقد سید
 محمد راستگو بر حافظ ادیب برومند). ادبستان، شماره
 بیست و پنجم: ۴۱.

۷- عیوضی، رشید
 دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۹۲.

۸- نائل خاتلری، پرویز
 دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز نائل خاتلری، جلد دوم:
 ۱۲۳۱.

۹- هروی، حسینعلی
 نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خاتلری). نشر دانش، سال
 ششم، شماره دوم: ۳۲.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۰۱ - ۲۰۰.
 + مقالات حافظ: ۴۸۴ - ۴۸۳.

بارها گفته‌ام و بار دیگر می‌گویم
 که من دلشده این ره نه به خود می‌پویم

بارها گفته‌ام. حافظ جاوید: ۲۲ - ۲۱.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۱۰/۲.

۱- جاوید، هاشم

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

باز آ که چشم بد ز رخت دور می‌کند

ای تازه گل که دامن ازین خار می‌کشی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۷۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۱۹/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

باز آ که باز آید عمر شده حافظ

هر چند که ناید باز تیری که بشد از شست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۲.

۱- راستگو، سید محمد

باز ارچه گاه گاهی بر سر نهد کلاهی

مرغان قاف دانند آیین پادشاهی

چند نکته در شرح دیوان حافظ شعر و اندیشه: ۲۲۶ - ۲۲۵.

یادداشت‌های آقای دکتر پرویز اذکائی. مستدرک حافظ‌نامه:

۱۴۰۰ - ۱۳۹۹.

یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ‌نامه:

۱۴۳۰.

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۴۱۱ - ۴۱۰.

۱- آشوری، داریوش

۲- اذکائی، پرویز

۳- حمیدیان، سعید

۴- زرین کوب، عبدالحسین

بازار شوق گرم شد آن سرو قد کجاست

تا جان خود بر آتش رویش کنم سپند

دیوان شاعر ساحر: ۲۱۷.

۱- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین

باز کش یک دم عنان ای ترک شهر آشوب من

تا ز اشک و چهره راحت پر زر و گوهر کنم

دیوان شاعر ساحر: ۲۱۷.

۱- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین

باز گویم نه درین واقعه حافظ تنه‌است

غرقه گشتند در این بادیه بسیار دگر

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره

هشتم: ۴۰۰.

۱- دهخدا، علی‌اکبر

داوری ادبی. تلخ خوش: ۱۸۴.

۲- راستگو، سید محمد

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۹۳.

۳- زرین کوب، عبدالحسین

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره هشتم: ۴۸.

۴- محیط طباطبائی، محمد

باز مستان دل از آن گیسوی مشکین حافظ

زانکه دیوانه همان به که به زنجیر بود

گزارد حق «حافظ خلخالی». نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۴۶.

۱- سروشیار، جمشید

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۴۰۰ - ۳۹۹.

۲- فرزاد، مسعود

بازی چرخ بشکندش بیضه در کلاه

زیرا که عرض شعبده با اهل راز کرد

آورده اند که...، حریم سایه های سبز: ۲۸۶.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۹.

تذکره میخانه (حواشی): ۹۲.

نکته هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). مقالات حافظ: ۴۵۰.

مقام حافظ: ۳۲ و ۳۶ - ۳۵.

۱- انخوان ثالث، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- گلچین معانی، احمد

۴- هروی، حسینعلی

۴- همایی، جلال الدین

با سر زلف تو مجموع پریشانی خویش

کو مجالی که مراسم همه تقریر کنم

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول:

۱۰۲ - ۱۰۱.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۶۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۲/۹۱۶.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

باشد آن مه مشتری درهای حافظ را اگر

می رسد هر دم به گوش زهره گلپانگ سرود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۸۲.

گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ خوش: ۲۴۴.

۱- عیوضی، رشید

۲- راستگو، سید محمد

با صبا افتادن و خیزان می‌روم تا کوی دوست

وز رفیقان ره استمداد هست می‌کنم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۶۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۳۱ - ۹۳۰.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

با صبا در چمن لاله، سحر می‌گفتم

که شهیدان که اند اینهمه خونین کفن‌ان

خونین کفن‌ان. حافظ جاوید: ۳۳۳ - ۳۳۴.

شرحی بر حافظ، پیراسته از لطافتها. نشر دانش، سال ششم، شماره پنجم: ۴۴ - ۴۳.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۱۷.

لاله و شهید. آئینه جام: ۳۳۶ - ۳۳۱.

۱- جاوید، هاشم

۲- دادبه، اصغر

۳- زریاب‌خویی، عباس

با صبا همراه بفرست از رخت گلدسته‌ای

بو که بویی بشنویم از خاک بستان شما

حافظ شناخت: ۷۸/۱ - ۷۵.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۸۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۳۶/۱.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

۲- عیوضی، رشید

۳- فرزاد، مسعود

باغبان چو من ز اینجا بگذرم حرامت باد

گر به جای من سروی غیر دوست بنشانی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۹۱/۲ - ۱۳۹۰.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

باغبان همچو نسیم ز در خویش مران

کآب گلزار تو از اشک چو گلنار منست

۱- حمیدیان، سعید یادداشتهای آقای دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظنامه: ۱۴۱۹.

۲- محبوب، محمدجعفر درباره حافظ به سعی سایه. گلک، شماره شصتم: ۲۶۰.

۳- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۸.

۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۵/۱.

باغ بهشت و سایه طوبی و قصر حور

با خاک کوی دوست، برابر نمی‌کنم

۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خالری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۸۳.

۲- پژمان بختیار، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۴۹.

۳- دهخدا، علی‌اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۱.

+ مجموعه مقالات دکتر معین، جلد دوم: ۴۰۴.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ، ۴۷.

۴- راستگو، سیدمحمد داوری ادبی، تلخ خوش: ۱۹۱ - ۱۹۰.

۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۳۲/۲.

۶- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی،

سال پنجم، شماره هشتم: ۵۰.

۷- ناقل خالری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال دوم، شماره هفتم: ۳۰۳.

۸- هومن، محمود سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۳۹۰.

بساغ مرا چه حاجت سرو و صنوبر ست

شمشاد خانه پرور ما از که کمتر ست

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۷/۱.

با که این نکته توان گفت که آن سنگین دل

کشت ما را و دم عیسی مریم با اوست

نکته‌هایی در تصحیح [دیوان] حافظ، یغما، سال ششم، شماره دوم
و سوم: ۷۳.

۱- افشار، ایرج

اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش بر آب: ۳۷۶ - ۳۷۵.

۲- زرین کوب، عبدالحسین

بالا بلند عشوه گر نقش باز من

کوتاه کرد قصه زهد دراز من

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۷۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

با لبی و صد هزاران خنده گل آمد به باغ

از کریمی گوئیا در گوشه‌ای بویی شنید

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۵.

۱- راستگو، سیدمحمّد

لطف سخن حافظ: ۲۸۸ - ۲۸۷.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۷۶/۱ - ۵۷۵.

۳- فرزاد، مسعود

با محتسبم عیب مگویید که او نیز

پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است

حافظ شناخت: ۲۲۷/۱ و ۲۳۲ - ۲۲۹.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

حافظ، صحت کلمات...: ۸۹/۱.

۲- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۳۵.

۳- همایون‌فرخ، رکن‌الدین

بامدادان که ز خلوت‌گه کاخ ابداع

شمع خاور فکند بر همه اطراف شعاع

حافظ، صحت کلمات...: ۷۵۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

با مدّعی مگویید اسرار عشق و مستی

تا بسی خبر بسیرد در درد خودپرستی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۱۷/۲.

۱- فرزاد، مسعود

با من راه نشین خیز و سوی میکده آی

تا در آن حلقه ببینی که چه صاحب چاهم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۶.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۸۶.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۹۵۷/۲ - ۹۵۶.

۳- فرزاد، مسعود

بانگ گاوی چه صدا باز دهد عشوه مخر

سامری کیست که دست از ید بیضا ببرد

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ: ۱۲۴.

۱- پژمان بختیاری، حسین

آتش که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).

۲- دست غیب، عبدالعلی

کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صدویست و نهم: ۵۵.

حافظ افسونگر. نشی از حافظ: ۸۵ - ۸۶.

۳- دشتی، علی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۵.

۴- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۲۱۴ - ۲۱۳.

۵- رکن، محمود

اقتباسات خواجه شیراز از آیات قرآن مجید. بانگ جرس: ۶۱ - ۶۰.

۶- علوی، عبدالعلی (پرتو)

حافظ، صحت کلمات...: ۲۶۵/۱ - ۲۶۴.

۷- فرزاد، مسعود

درباره حافظ به سعی سایه، گلک، شماره شصتم: ۲۶۵ - ۲۶۴.

۸- محبوب، محمد جعفر

مقام حافظ: ۴۲.

۹- همایی، جلال الدین

سخنی درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن:

۱۰- هومن، محمود

۴۱۶ - ۴۱۴.

باورم نیست ز بد عهدی ایام هنوز

قصه غصه که در دولت یار آخر شد

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۶۰/۱.
- با هر ستاره‌ای سرو کارست هر شبم
از حسرت فروغ رخ همچو ماه تو
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۹۷/۲ - ۱۰۹۶.
- با همه عطف دامن آیدم از صبا عجب
کز گذر تو خاک را مشک ختن نمی‌کند
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خوابه حافظ شیرازی: ۵۵۱ - ۵۵۲ و ۱۸۷.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۰۷.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۵۳.
- ۴- زریاب خویی، عباس عطف دامن و مشک ختن. آئینه جام: ۲۷۶ - ۲۷۵.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۲۶/۱.
- ببایختم دل دیوانه و ندانستم
که آدمی بچه‌ای شیوه‌ پری داند
- ۱- زریاب خویی، عباس شیوه‌ پری. آئینه جام: ۲۴۴ - ۲۴۳.
- ببار ای شمع اشک از چشم خونین
که شد سوز دلت بر خلق روشن
- ۱- دهخدا، علی اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۲.
- + مجموعه مقالات دکتر معین، جلد دوم: ۴۰۴.
- + مجموعه مقالات درباره حافظ، ۴۷.
- ۲- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی. سال

- پنجم، شماره هشتم: ۵۰.
 ۳- راستگو، سید محمد
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۳.
 ۴- رکن، محمود
 لطف سخن حافظ: ۴۸.
 ۵- فرزاد، مسعود
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۶۳/۲ - ۱۰۳۵.

- بهره از من قرار و طاقت و هوش
 بت سنگین دل سیمین بنا گوش
 ۱- برهانی، مهدی
 حافظ قزوینی - غنی یا خانلری کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۷۷-۷۸.
 ۲- راستگو، سید محمد
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۴.
 ۳- محبوب، محمد جعفر
 درباره حافظ به سعی سایه، کلک، شماره شصتم: ۳۰۴.

- ببر ز خلق و چو عنقا قیاس کار بگیر
 که صیت گوشه نشینان ز قاف تا قافست
 ۱- ناقل خانلری، پرویز
 چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال اول، شماره هفتم: ۳۲۵.

- ببین در آینه جام نقشبندی غیب
 که کس به یاد ندارد چنین عجب ز منی
 ۱- ناقل خانلری، پرویز
 چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال دوم، شماره هفتم: ۴۲۱.
 ۲- فرزاد، مسعود
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۰۳/۲ - ۱۴۰۰.
 ۳- همایونفرخ، رکن الدین
 دیوان شاعر ساحر: ۲۵۸.

- ببین که رقص کنان می رود به ناله چنگ
 کسی که رخصه نفرمودی استماع سماع
 ۱- پژمان بختیاری، حسین
 [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی، ۲۸۸.
 ۲- راستگو، سید محمد
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۸.
 ۳- فرزاد، مسعود
 حافظ، صحت کلمات...: ۷۴۷/۲ - ۷۴۶.

بت چینی عدوی دین و دلهاست

خداوندا دل و دینم نگه‌دار

- ۱- زریاب‌خویی، عباس صورت چین - بت چینی. آئینه جام: ۲۵۱ - ۲۵۰.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۹۳/۱.
- ۳- نذیراحمد غزلیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۲.

بتی دارم که گرد گل ز سنبل سایه‌بان دارد

بهار عارضش خطی به خون ارغوان دارد

- ۱- زریاب‌خویی، عباس خطی به خون ارغوان. آئینه جام: ۱۶۹ - ۱۶۸.
- ۲- سمیعی [گیلانی]، احمد کلام و پیلیم حافظ (۱). نشر دانش، سال چهارم، شماره پنجم: ۱۶.

بخت از مدد دهد که کشم رخت سوی دوست

گیسوی حور گردفشاند ز مفرشم

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۱۰۱.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵۳.

بخت از دهان دوست نشانم نمی‌دهد

دولت خبر ز راز نهانم نمی‌دهد

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۳۶/۱.

بخت حافظ گراز این‌گونه مدد خواهد کرد

زلف معشوقه به دست دگران خواهد بود

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۶۶ - ۶۷.

- ۲- جاوید، هاشم لیلی و مجنون. حافظ جاوید: ۲۵۵.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۰.

حافظ، صحت کلمات... : ۴۶۶/۱.

۴- فرزاد، مسعود

بخت خواب آلود ما بیدار خواهد شد مگر

زانکه زد بر دیده آبی روی رخشان شما

دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح

۱- اسلامی ندوشن، محمده علی

پرویز ناتل خانلری، مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال

بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۰۱.

حافظ قزوینی - فنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۳۵.

۲- برهانی، مهدی

در باره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

۳- پرواز، سیاوش

پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۱.

لطف سخن حافظ: ۳۰.

۴- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات... : ۳۶/۱ - ۳۵.

۵- فرزاد، مسعود

بخواه دفتر اشعار و راه صحرا گیر

وزیر ملک سلیمان عماد دین محمود

حافظ، صحت کلمات... : ۴۵۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

بخواه دفتر اشعار و راه صحرا گیر

چه جای مدرسه و بحث کشف کشف است

حافظ، صحت کلمات... : ۸۸/۱.

۱- فرزاد، مسعود

بخیل بوی خدا نشنود بیا حافظ

پیاله گیر و کرم ورز و الضمان علی

حافظ، صحت کلمات... : ۱۲۰۳/۲ - ۱۲۰۲.

۱- فرزاد، مسعود

بدان رسید ز سعی نسیم، باد بهار

که لاف می زند از لطف روح حیوانی

۱- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۳۰۳.

بدان سان سوخت چون شمع که بر من
صراحی گریه و بریط فغان کرد

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۸۳/۱۲.

بدان کمر نرسد دست هر گدا حافظ
خزانه‌ای به کف آور ز گنج قارون بیش

۱- ابتهاج، هوشنگ (ه.ا. سایه) چند تکمله و استدراک. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۰۸ - ۱۴۰۷.

۲- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۹۹.

۳- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۷.

۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۳۲۰.

۵- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۸۸ - ۱۲۸۷.

۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۳۳/۲.

۷- محبوب، محمدجعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۳۰۴ - ۳۰۵.

۸- نیساری، سلیم مروری بر دیوان حافظ به تصحیح دکتر خانلری. مقدمه‌ای بر

تدوین غزل‌های حافظ: ۱۷۰.

بدان مثل که شب آبستن است روز از تو
ستاره می‌شمرم تا که شب چه زاید باز

۱- اهور، پرویز تصویری گاه مخدوش از حافظ. آینه، شماره سی و پنجم: ۲۰.

۲- دهخدا، علی‌اکبر یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ، دانش، سال دوم، شماره

هشتم: ۴۰۰.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۲.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۵.

۳- رکن، محمود چند تحلیل و چند اشکال. حافظ‌شناسی، جلد دهم: ۱۷۵.

بدان هوس که به مستی ببوسم آن لب لعل

چه خون که در دلم افتاد همچو جام و نشد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۶۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۷.

۲- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۷۳/۲.

۳- فرزاد، مسعود

نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). مقالات حافظ: ۴۶۲.

۴- هروی، حسینعلی

بد رندان مگوی ای شیخ و هشدار

که با حکم خدایی کینه‌داری

حافظ قزوینی «غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۱۰۹.

۱- برهانی، مهدی

بده تا بگویم به آواز نی

که جمشید کی بود و کاووس کی

نکته‌ای در باب سافای نامه حافظ. آینده، سال هفتم، شماره اول -

۱- شمیسا، سیروس

دوم: ۴۲ - ۴۳.

بده تا روم بر فلک شیرگیر

به هم بر زخم دام این گرگ پیر

شیرگیری در بیتی از حافظ. گلچرخ، شماره ششم: ۵۶ - ۵۷.

۱- جلیل پور، ابوالقاسم

توضیح درباره شیرگیری [در بیتی از حافظ]. گلچرخ، شماره هفتم:

۲- سیدی، مهدی

۵۶ - ۵۷.

بده جام می و از جم مکن یاد

که می‌داند که جم کی بود و کی کی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۹۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

بده ساقی می باقی که در جنت نخواهی یافت

کنار آب ر کباباد و گلگشت مصلی را

۱- اسلامی‌ن‌دوشن، محمدعلی
ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات)، غزل ترک
شیرازی: ۲۰۵ - ۲۰۴.

۲- _____ یک غزل برهنه. یکی قطره باران: ۴۵۸ - ۴۵۶.

۳- _____ دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح
پرویز نائل‌خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال
بیست‌وپنجم، شماره اول - چهارم: ۱۱۷ - ۱۱۶.

۴- امیری، منوچهر
درباره بیست بیت از دیوان حافظ خانلری. آینده، سال دهم،
شماره دهم و یازدهم: ۶۴۴ - ۶۴۳.

۵- برهانی، مهدی
حافظ‌قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۷۲.
۶- حمیدیان، سعید
یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ‌نامه:
۱۴۱۴.

۷- خراسانی، سیداحمد
در حاشیه کنگره تحقیقات ایرانی [عفتمین کنگره - شیراز]. گوهر
سال چهارم، شماره هشتم: ۷۱۹ - ۷۱۸.

۸- خز مشاهی، بهاء‌الدین
یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان (ذیل): ۱۴۱۴.

۹- راستگو، سیدمحمد
حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۱.
۱۰- _____ + نقد شرح هروی. تلخ‌خوش: ۱۰۲ - ۹۸.

+ گلگشتی در آینه جام. تلخ‌خوش: ۲۱۸ - ۲۱۷.

۱۱- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۱۵۷.

۱۲- ریاحی، محمدامین
گلگشت مصلی: گلگشت در شعر و اندیشه حافظ، ۱۵۲ - ۱۴۹.

۱۳- زرین‌کوب، عبدالحسین
اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۶۴ - ۳۶۳.

۱۴- شوقی‌نوبر، احمد
تأملی در حافظ‌نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل‌وششم: ۱۳۷.

۱۵- عبوضی، رشید
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۷۳ - ۱۱۷۱.

۱۶- غنی، قاسم
یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۸۵ - ۲۸۴.

۱۷- نائل‌خانلری، پرویز
دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز نائل‌خانلری، جلد دوم،

بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۲۲۲.

- ۱۸- مجتبیائی، فتح‌الله
 ۱۹- هروی، حسینعلی
- بر حواشی دیوان حافظ. ارج‌نامه ایرج، ج ۱/۳۲۸.
 سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز
 ناتل خانلری] نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۵.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش، درباره حافظ: ۱۵۵ - ۱۵۴.
 + نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۹.
 + مقالات حافظ: ۳۶۳.
- ۲۰- _____
 نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری)، نشر دانش، سال
 ششم، شماره دوم: ۲۴ - ۲۳.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش، درباره حافظ: ۱۸۳ - ۱۸۲.
 + مقالات حافظ: ۴۴۷ - ۴۴۸.
- ۲۱- _____
 حاشیه بر «حاشیه»، نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۲.
- بده کشتی می تا خوش برانیم
 ازین دریای نا پیدا کرانه
- [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی:
 بیست و پنجم - بیست و ششم، ۴۲۳ - ۴۲۴.
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۴۰.
 لطف سخن حافظ: ۶۱.
- گزارد حق «حافظ خلخالی»، نشر دانش، سال پانزدهم، شماره
 سوم: ۴۹.
- حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۶۶/۲.
- دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح ناتل خانلری. جلد دوم، بعضی
 لغات و تعبیرات: ۱۱۸۲.
- ۱- پژمان بهتیار، حسین
 ۲- راستگو، سید محمّد
 ۳- رکن، محمود
 ۴- سروشیار، جمشید
 ۵- فرزاد، مسعود
 ۶- ناتل خانلری، پرویز

بدین دو دیده حیران من هزار افسوس
 که با دو آینه رویش هیان نمی‌بینم

- ۱- پرواز، سیاوش
نظر دیگری درباره «دو آینه». آینده، سال سیزدهم، شماره هشتم - دوازدهم: ۵۹۵ - ۵۹۶.
- ۲- حقیر، جلیل
باز هم «دو آینه». آینده، سال سیزدهم، شماره هشتم - دوازدهم: ۵۹۶.
- ۳- راستگو، سید محمّد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۱.
- ۴- زریاب‌خویی، عباس
آینه و جام، آینه جام: ۸۳ - ۸۲.
- ۵- سمیعی، احمد (ا. شنوا)
دو آینه در شعر حافظ. آینده، سال دوازدهم، شماره هفتم و هشتم: ۴۸۹ - ۴۹۰.
- ۶- سهرابی، مرتضی
دو آینه از دید عالمانه. آینده، سال پانزدهم، شماره دهم - دوازدهم: ۸۱۴.
- ۷- صدیقی، زبیده
وار - آینه از زبان دوست پاکستانی. آینده، سال سیزدهم، شماره ششم و هفتم: ۴۹۷ - ۴۹۹.
- ۸- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۹/۲.
- ۹- قیصری، ابراهیم
«دو آینه»، آینده، سال سیزدهم، شماره اول - سوم: ۲۰۶.
- ۱۰- معصومی، حسین
یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۷۰.
- ۱۱- نادرپور، نادر
دو آینه حافظ. آینده، سال شانزدهم، شماره نهم - دوازدهم: ۸۶۱ - ۸۶۲.
- ۱۲- نیازکرماتی، سعید
یادداشت‌های کوتاه متفرقه. دولت پیر مغان...: ۳۳۴.
- ۱۳- هروی، حسینعلی
«دو آینه». آینده، سال سیزدهم، شماره هشتم - دوازدهم: ۵۸۸ - ۵۹۴.

بدین سپاس که مجلس متورست به دوست

گرت چو شمع جفایی رسد بسوز و بساز

حافظ، صحت کلمات...: ۶۴۳/۱.

۱- فرزاد، مسعود

بدین شکرانه می بوسم لب جام

که کرد آگه ز سرّ روزگارم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۵۵/۲.

۱- فرزاد، مسعود

بدین شکسته بیت الحزن که می آرد

نشان یوسف دل از چه زنجانش

حافظ جاوید: ۶۳.

۱- جاوید، هاشم

حافظ، صحت کلمات...: ۷۰۵/۲.

۲- فرزاد، مسعود

بر آستان ارادت گشاده ام در چشم

که یک نظر فکنی، خود فکندی از نظرم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۶۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

بر آستان میکده خون می خورم مدام

روزی ما ز خوان قدر این نواله بود

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۹.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۴۸۹/۱.

۲- فرزاد، مسعود

بر آستانه میخانه گر سری بینی

مزن به پای که معلوم نیست نیت او

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۹۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

بر آستانه میخانه هر که یافت رمی

ز فیض جام می اسرار خانقه دانست

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

بر آن سوم که نوشم می و گنه نکنم

اگر موافق تدبیر من بود تقدیر

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷۳.

۱- راستگو، سید محمد

برای ای آفتاب صبح امید

که در دست شب هجران اسیرم

خسرو و شیرین، حافظ جاوید: ۲۴۶.

۱- جاوید، هاشم

برای ای صبح روشندل خدا را

که بس تاریک می بینم شب هجر

لطف سخن حافظ: ۲۹۵

۱- رکن، محمود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۷۵.

۲- هیوضی، رشید

برات خوشدلی ما چه کم شدی یارب

گرش نشان امان از بد زمان بودی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۵۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

بر این جان پریشان رحمت آرید

که وقتی کاردانی کاملی بود

نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال ششم، شماره دوم -

سوم: ۷۲.

۱- افشار، ایرج

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۱۳.

۲- پژمان بختیاری، حسین

حافظ، صحت کلمات...: ۴۷۹/۱.

۳- فرزاد، مسعود

بر این فقیر، نامه آن محتشم بخوان

با این گدا حکایت آن پادشا بگو

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۸.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۱۳/۲.
- ۳- محبوب، محمدجعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصت: ۳۰۶.
- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۹۵ - ۱۹۶.
- ۲- زویاب‌خویی، عباس افشای راز خلوتیان، برگ گل و خون شقایق. آئینه جام: ۹۵ - ۹۶.
- بر بساط نکته‌دانان خود فروشی شرط نیست
یا سخن دانسته گوی ای مرد عاقل یا خموش
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۳.
- ۲- هیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۸۴.
- بر بوی آنکه جرعه جامت به ما رسد
در مصطبه دعای تو هر صبح و شام رفت
- ۱- خرمشاهی، بهاءالدین حافظ شاملو. الفبا، شماره شصت: ۲۹۶.
- + ذهن و زبان حافظ: ۱۷۶.
- بر بوی آنکه روزی یابد گلی چو رویت
آید نسیم و هر دم گردد چمن برآید
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۵.
- بر تخت جم که تاجش معراج آسمانست
همت نگر که موری با این حقارت آمد
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۸.

- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۷۲/۱.
- ۳- مهدوی دامغانی، احمد چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد هشتم: ۴۷۸۱.

بر جبین نقش کن از خون دل من خالی
تا بدانند که قربان تو کافر کیشم

- ۱- جاوید، هاشم حافظ جاوید: ۴۶۲ - ۴۶۱.
- ۲- حمیدیان، سعید شمه‌ای از شرح شوق، نشر دانش، سال دهم، شماره چهارم: ۵۸.
- ۳- راستگو، سید محمد گلگشتی در آئینه جام، تلخ خوش: ۲۲۷ - ۲۲۶.
- ۴- زریاب‌خویی، عباس خون دل و نقش جبین، آئینه جام: ۱۷۳ - ۱۷۲.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۹۹/۲.
- ۶- فرشابیان صافی، احمد قسمتی از یک نامۀ حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۹۰.
- ۷- ناتل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم، بعضی از لغات و تعییرات: ۱۱۱۷۸.

بر جمال تو چنان صورت چین حیران شد
که حدیثش همه جا در در و دیوار بماند

- ۱- پژمان‌بخناری، حسین [دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: سی‌ام‌سی و یکم و ۱۷۵.
- ۲- دادبه، اصغر شرحی بر حافظ، پیراسته از لطافتها. نشر دانش، سال ششم، شماره پنجم: ۴۴.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۳ - ۲۲.
- ۴- زریاب‌خویی، عباس صورت چین، بت چینی: آئینه جام: ۲۵۱ - ۱۴۹.
- ۵- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۵۵ - ۱۲۵۴.
- ۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۹۱/۱.
- ۷- نفیسی، سعید در مکتب استاد: ۱۹۰.
- ۸- هومن، محمود سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود

هومن: ۴۱۲.

۹- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۰۶.

بر جهان تکیه مکن و ر قدحی می داری

شادی زهره جبینان خور و نازک بدنان

۱- علوی، عبدالعلی (پرتو) برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس‌الدین محمد حافظ.

بانگ جرس، ۱۱۰ - ۱۰۹.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۳۴/۲ - ۱۰۳۳.

۳- ناقل‌خانلری، پرویز سه کلمه در شعر حافظ. مقالاتی درباره زندگی و شعر حافظ:

۱۹۹ - ۱۹۸.

۴- دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناقل‌خانلری، جلد دوم،

بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۹۸.

بر چرخ علم ماهی و بر فرق ملک تساج

شرع از تو در حمایت و دین از تو در پناه

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۳۰۶.

بر خاست بوی گل ز در آشتی در آی

ای نو بهار ما رخ فرخنده فال تو

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۹۵/۲.

بر خاک راه دوست نهادیم روی خویش

بر روی ما رواست اگر آشنا رود

۱- مرتضوی، منوچهر ابهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر

حافظ‌شناسی: ۴۶۸ و ۴۷۳ - ۴۷۲.

بر خاکیان عشق فشان جرعه لبش

تا خاک لعل‌گون شود و مشکبار هم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۶۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

بر خود چو شمع خنده زنان گریه می‌کنم

تا با تو سنگدل چه کند سوز و ساز من

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۴۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۲۲۵.

۲- همایون‌فرخ، رکن‌الدین

بر در میخانه رفتن کار یکرنگان بود

خود فروشان را به کوی می فروشان راه نیست

رفتن یا رفتن. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه

فردوسی مشهد، سال بیست و پنجم، شماره اول و دوم: ۳۴۴ - ۳۳۷.

۱- کزازی، میرجلال‌الدین

مرکز تحقیقات کمپیوتر علوم و فناوری

بر در میخانه عشق ای ملک، تسبیح گوی

کاندرا آنجا طینت آدم مخمر می‌کنند

لطیفه غیبی: ۵۵.

۱- دارابی، محمدرضا

بر دلم گرد ستمهاست خدایا مپسند

که مکدر شود آئینه مهر آئینم

دیوان شاعر ساحر: ۱۹۲.

۱- همایون‌فرخ، رکن‌الدین

بردم از ره دل حافظ به دف و چنگ و غزل

تا جزای من بدنام چه خواهد بودن

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۴۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۲۲۵.

۲- همایون‌فرخ، رکن‌الدین

بر دوخته‌ام دیده چو باز از همه عالم
تا دیده من بر رخ زیبای تو باز ست

باز. حافظ جاوید: ۲۸۶ - ۲۸۲.

حافظ شناخت: ۸۰/۱ - ۷۹.

اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش بر آب: ۳۷۴.

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم،
بعضی از لغات و تعبیّرات: ۱۵۸.

۱- جاوید، هاشم

۲- دست‌غیب، عبدالملی

۳- زرین‌کوب، عبدالحسین

۴- ناتل خانلری، پرویز

بر رهگذرت بسته‌ام از دیده دو صد جوی

تا بو که تو چون سرو خرامان به در آیی

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۹۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۸۸/۲ - ۱۱۸۷.

۱- برهانی، مهدی

۲- فرزاد، مسعود

آتش که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).

کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نهم: ۵۳.

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ، دانش، سال دوم، شماره

هشتم: ۳۹۸.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۶.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۳۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹.

چند نکته درباره «نقد تصحیح دیوان حافظ». نشر دانش، سال

ششم، شماره سوم: ۹۱.

جان و جهان حافظ. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۷۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۴/۱.

۱- دست‌غیب، عبدالملی

۲- دهخدا، علی‌اکبر

۳- راستگو، سید محمد

۴- رزازی، علی‌اکبر

۵- ریاحی، محمّد امین

۶- فرزاد، مسعود

- ۷- محیط طباطبائی، محقق
مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ، کیهان فرهنگی، سال
پنجم، شماره هشتم: ۴۶.
- ۸- هروی، حسینعلی
نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری)، نشر دانش، سال
ششم، شماره دوم: ۲۴.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۸۳.
+ مقالات حافظ: ۴۴۹.

بر سر تربت ما چون گذری هست خواه
که زیارتگه زندان جهان خواهد بود

- ۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۴۶۵/۱.
- ۲- ناتل خانلری، پرویز
دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم،
بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۹۱.

بر سر تربت من با می و مطرب بنشین
تا به بوی زلفد رقص کنان برخیزم

- ۱- پژمان بختیاری، حسین
[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۳۲.
- ۲- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۸۹۰/۲.
- ۳- مهدوی دامغانی، احمد
چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار،
جلد هشتم: ۴۷۹۶.
- ۴- هروی، حسینعلی
نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه
مقالات): ۶۱ - ۶۲.
+ مقالات حافظ: ۱۱۶ - ۱۱۴.

بر شکن کاکل ترکانه که در طالع توست
بخشش و کوشش خاقانی و چنگز خانی

- ۱- پژمان بختیاری، حسین
[زیرنویس دیوان] لسان الغیب حافظ شیرازی: سی و یکم و ۴۷۱.

- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۷۷/۲.
- ۳- هروی، حسینعلی نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری)، نشر دانش، سال ششم، شماره دوم: ۲۸.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۹۱.
- + مقالات حافظ: ۴۶۸ - ۴۶۷.

- بر شمع نرفت از گذر آتش دل دوش
آن دود که از سوز جگر بر سر ما رفت
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۶۷/۱.

- بر طرف گلشنم گذر افتاد وقت صبح
آن دم که کار مرغ سحر آه و ناله بود
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد سوم: ۱۳۱ - ۱۳۰.
- ۲- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۹.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۸۹/۱.

- برفت و طبع خوشباشم حزین کرد
برادر با برادر کی چنین کرد
- ۱- اسلامی‌ندوشن، محمدعلی دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۰۹ - ۱۰۸.

- برق عشق از خرمن پشمینه پوشی سوخت سوخت
جور شاه کامران گر بر گدایی رفت رفت
- ۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۴.

برق غیرت که چنین می‌جهد از مکن غیب
تو بفرما که من سوخته خرم من چه کنم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۲۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

برقی از منزل لیلی بسوختید سحر
وہ کہ با خرم من مجنون دل‌افگار چه کرد

یادداشت‌های آقای علی اکبر رزازی، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۵۹-۱۴۵۸.

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۳۸۲.

نکاتی درباره برخی از اشعار حافظ. کتاب‌های ایران، جلد نخست: ۱۴۴.

۱- رزازی، علی اکبر

۲- زرین کوب، عبدالحسین

۳- معیری، محمد علی

برکش ای مرغ چمن نغمه داوودی باز
که سلیمان گل از باد هوا بساز آمد

مخزن الاسرار. حافظ جاوید: ۲۶۰.

۱- جاوید، هاشم

بر کشد آینه از جیب افق چرخ و در آن
بسماید رخ گیتی به هزاران انواع

حافظ، صحت کلمات...: ۷۵۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

برگیر شراب طرب‌انگیز و بیا
پنهان ز رقیب سفلہ بستیز و بیا...

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۴.

۱- دهخدا، علی اکبر

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۱۰.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ.

نامه‌ها. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دهم: ۶۷.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۸۷.

۲- ذکاوتی فراگزلو، علیرضا

۳- عبوسی، رشید

- ۴- محیط طباطبائی، محمد
مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۵۱.
- ۵- _____
نامه‌ها. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دهم: ۵۲.
- ۶- معین، مهدخت
همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشتهای علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۱.

بر لب بحر فنا منتظریم ای ساقی

فرستی‌دان که ز لب تا به دهان اینهمه نیست

- ۱- راستگو، سیدمحمد
حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۳-۴۴. و دیوان حافظ: ۹۵.

- ۲- _____
نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۳۰-۱۲۹.

- ۳- یوسفی، غلامحسین
حاصل کارگه کون و مکان. چشمه روشن: ۲۶۶-۲۶۴.

+ حافظ‌شناسی، جلد چهاردهم: ۱۰۱-۹۹.

مرکز تحقیقات علوم و ادبی

بر من جفا ز بخت من آمد و گرنه یار

حاشاکه رسم لطف و طریق کرم نداشت

- ۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۱۶۲/۱.

بر مهر چرخ و شیوه او اعتماد نیست

ای وای بر کسی که شد ایمن ز مکر وی

- ۱- راستگو، سیدمحمد
دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۴۸۲.

- ۲- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۰۶/۲-۱۲۰۷.

بر نیامد از تمنای لبَت کامم هنوز

بر امید جام لعلت دُردی آشام هنوز

- ۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۶۶۱/۱.

برو ای زاهد خود بین که ز چشم من و تو
راز این پرده نهانست و نهان خواهد بود
۱- برهانی، مهدی راز دهر، آدینه، شماره صد و بیست و یک، صد و بیست و دو: ۲۴ - ۲۳.

برو ای طایر میمون همایون آثار
پیش عنقا سخن زاغ و زغن بازرسان
۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۹.
۲- عبوسی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۲۴ - ۱۳۲۳.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۲۹/۲ - ۱۰۲۸.

برو این دام بر مرغی دگر نه
که عنقا را بلندست آشیانه
۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۲۱/۲ - ۹۲۰.

برو به کار خود ای واعظ این چه فریادست
مرا فتاده دل از ره، تو را چه افتادست
۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۰.
۲- سروشیار، جمشید گزارد حق «حافظ خلخالی»، نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۴۴.
۳- نائل خاتلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز نائل خاتلری، جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۷۵.

برو به هر چه تو داری بخور، دریغ مغور
که بی دریغ زند روزگار تیغ هلاک
۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۹۴.
۲- دشتی، علی دیوانی قابل اعتماد. دیوان خواجه حافظ شیرازی (مقدمه) ۳۱ - ۳۲.

- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۱ و ۳۲۷.
- ۴- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۲.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۶۶/۲.
- ۶- قزوینی، محمد حواشی و یادداشتهای علامه دهخدا بر دیوان حافظ حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۶۶.
- + زیرنویس دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۲۰۳.
- ۷- کامران، ماشاءالله غزل مشکوک حافظ. نامواره دکتر افشار، جلد نهم: ۵۱۲۵ - ۵۱۲۳.
- ۸- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۷۶.

برو معالجه خود کن ای نصیحتگو

شراب و شاهد شیرین کرا زیانی داد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۳۰/۱.

۱- فرزاد، مسعود

برون غرام و بیرگوی خوبی از همه کس

سزای حور پده، رونق پری بشکن

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۶۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

برهان ملک و دین که ز دست وزارتش

ایام کان یمین شد و دریا یسار هم

لطف سخن حافظ: ۸۷ - ۸۶.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۹۶۱/۲.

۲- فرزاد، مسعود

بر هم چو می‌زد آن سر زلفین مشکبار

با ما سر چه داشت ز بهر خدا بگو

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۱۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

بر هوشمند سلسله تنهاد دست عشق

خواهی که زلف یارکشی ترک هوش کن

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۶۵/۲.

۱- فرزاد، مسعود

بر یاد رای انور او آسمان به صبح

جان می‌کند فدا و کواکب نثار هم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۶۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

برید صبح وفا نامه‌ای که برد به دوست

ز خون دیده ما بود مهر عنوانش

حافظ، صحت کلمات...: ۷۰۵/۲ - ۷۰۴.

۱- فرزاد، مسعود

بزمگاهی دلنشان چون قصر فردوس برین

گلشنی پیرامنش چون روضه دارالسلام

حافظ، صحت کلمات...: ۸۱۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

بزن در پرده چنگ ای ماه مطرب

رگش بغراش تا بخروشم از وی

دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خانلری]، مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال

بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۲۰ - ۱۱۹.

۱- اسلامی‌ندوشن، محمدهلی

درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خانلری]، کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۷.

۲- پرواز، سیاوش

پسانزده نکته درباره دو دیوان حافظ (چاپ دکتر پرویز

ناتل خانلری خطیب‌رهبر). آینده، سال دوازدهم، شماره اول.

۳- شفیع، محمّد

سوم: ۱۵۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۱۰/۲.

۴- فرزاد، مسعود

- دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم،
 بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۲۳۴.
 دیوان شاعر ساحر: ۲۶۹.
- ۵- ناتل خانلری، پرویز
 ۶- همایونفرخ، رکن الدین

- بسا کسا که مه و مهر باشدش بالین
 به عاقبت ز گل و خشت گرددش بستر
 شعر مسعود سعد در دیوان حافظ، آینده، سال دوازدهم، شماره
 چهارم - ششم: ۱۹۴.
- ۱- نوریان، مهدی

- بسا که گفته‌ام از شوق بادودیده خود
 ایا منازل سلمی و این سلماکی
 حافظانه‌های عربی: ۵۲ - ۵۱.
 اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش بر آب: ۴۰۸.
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۲۹/۲.
- ۱- اکبری حامد، مهدی
 ۲- زرین کوب، عبدالحسین
 ۳- فرزاد، مسعود

- بس بگشتم که بهرسم سبب درد فراق
 مفتی عقل در این مآله لایعقل بود
 حافظ، صحت کلمات...: ۳۷۳/۱.
 نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه
 مقالات): ۱۷۳.
 + مقالات حافظ: ۳۰۱ - ۳۰۰.
- ۱- فرزاد، مسعود
 ۲- هروی، حسینی

- بس تجربه کردیم در این دیر مکافات
 با دردکشان هر که در افتاد بر افتاد
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۲۵.
 حافظ، صحت کلمات...: ۲۲۴/۱.
 دیوان شاعر ساحر: ۱۳۷.
- ۱- راستگو، سید محمد
 ۲- فرزاد، مسعود
 ۳- همایونفرخ، رکن الدین

- بسته بر آخور او امتر من جو می خورد
تیزه افشاند به من گفت مرا می‌دانی
یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره
هشتم: ۴۰۴.
- ۱- دهخدا، علی‌اکبر
+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۱۰.
+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۵۳.
- ۲- محیط طباطبائی، محمد
مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی،
سال پنجم، شماره هشتم: ۵۱.
- بسته دام و قفس باد چو مرغ وحشی
طایر سدره اگر در طلبت طایر نیست
اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ تصحیح ادیب
برومند)، ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۳.
- ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۱.
- ۲- _____
+ گامی در تصحیح غزل‌های حافظ، تلخ خوش: ۲۴۷.
- ۳- _____
بعضی شکسته خوانند بعضی نشسته خوانند! [پاسخ به نقد آقای
سید محمد راستگو بر دیوان حافظ تصحیح ادیب برومند].
- ۴- کاظمیان، سروش
ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۱.
- بس دعای سحر موتس جان خواهد بود
تو که چون حافظ شبخیز غلامی داری
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۸.
- ۱- راستگو، سید محمد
لطف سخن حافظ: ۱۳۴.
- ۲- وکن، محمود
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۴۸ - ۱۳۴۷.
- ۳- عبودی، رشید
حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۷۶/۲ - ۱۲۷۵.
- ۴- فرزاد، محمود
حافظ: نسخه‌های نهائی [دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز
- ۵- نجفی، ابوالحسن

- نائل خانلری. [نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۶.
- ۶- نائل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره نهم: ۴۲۰.
- ۷- هروی، حسینعلی نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری)، نشر دانش، سال ششم، شماره دوم: ۲۷ - ۲۶.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۸۸.
- + مقالات حافظ: ۴۶۲ - ۴۶۱.
- ۸- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۵۰.
- بس شکر باز گویم در بندگی خواجه
گر اوفتد به دستم آن میوه رسیده
- ۱- فرازد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۵۲/۲.
- بس غرقه حال وصل کاخر
هم بر سر حال هیبت آمد
- ۱- فرازد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۷۴/۱.
- بس غریب افتاده است آن مور خط گرد رخت
گر چه نبود در نگارستان خط مشکین غریب
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۷۵.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵.
- ۳- فرازد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۶/۱.
- بس که در پرده چنگ گفت سخن
ببرش موی تا نموید باز
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷۵.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۳۰۳ - ۳۰۲.

- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۵۴/۱.
 ۴- مرتضوی، منوچهر ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر حافظ‌شناسی: ۴۸۶ - ۴۸۵ و ۴۸۳.

بس که در خرقه آلوده زدم لاف صلاح
 شرمسار از رخ ساقی و می رنگینم

- ۱- زریاب‌خویی، عباس صراحی و کتاب. آئینه جام: ۲۴۶.
 ۲- همايونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۹۲.

بس گل شکفته می‌شود این باغ را ولی
 کس بی‌بلای خار نچیدست ازو گلی

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۵۱/۲.

بسم حکایت دل هست با نسیم سحر
 ولی به بخت من امشب سحر نمی‌آید

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۶۲/۱.

بس نکته غیر حسن ببايد که تا کسی
 مقبول طبع مردم صاحب نظر شود

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۷۲/۱.

بس نگویم شمه‌ای از شرح شوق خود از آنک
 دردسر باشد نمودن بیش ازین ابرام دوست

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی، غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۴۱.
 ۲- عبوسی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۰۴.
 ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۵/۱.

- ۴- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۶.
- بسوخت حافظ و آن یار دلنواز نگفت
که مرهمی بفرستم چو خاطرش خستم
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۹.
۲- فرزاد، محمود حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۱/۲.
- بسوخت حافظ و بویی به زلف یار نبرد
مگر دلالت این دولتش صبا بکند
- ۱- فرزاد، محمود حافظ، صحت کلمات...: ۴۲۳/۱.
۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۸۵.
- بسوخت حافظ و ترسم که شرح قصه او
به سماع پادشه کامگار ما نرسد
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۲.
۲- فرزاد، محمود حافظ، صحت کلمات...: ۳۳۶/۱.
۳- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۱۳.
- بسوخت حافظ و در شرط عشق بازی او
هنوز بر سر عهد و وفای خویشتن است
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۵۷.
۲- عبوسی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۹۷.
- بسوز این خرقة تقوی تو حافظ
که گر آتش شوم در وی بگیرم
- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۷۴.

۲- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۸۷۶/۲.

بشارت بر به کوی می‌فروشان

که حافظ توبه از زهد ریا کرد

۱- غزمشاهی، بهاء‌الدین

حافظ شاملو. الفبا، جلد ششم: ۲۹۵ - ۲۹۴.

+ ذهن و زبان حافظ: ۱۷۴ - ۱۷۳.

لطف سخن حافظ: ۳۸.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۲۷۱/۱.

۳- فرزاد، مسعود

بشد که یاد خوشش باد روزگار وصال

خود آن کرشمه کجا رفت و آن عتاب کجا

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲.

بشری اذا السّلامه حلّت بذی سلم

لله حمد معترف غایه النعم

چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود

۱- مهدوی دامغانی، احمد

افشار، جلد هشتم: ۴۷۹۸ - ۴۷۹۶.

بشنو این نکته که خود را ز غم آزاده کنی

خون خوری گر طلب روزی ننهاده کنی

۱- رکن، محمود

لطف سخن حافظ: ۱۵۰.

۱- فروزانفر، محمد حسن (بدیع الزمان) شرح غزلی از حافظ [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم]. یغما،

سال بیست و چهارم، شماره چهارم: ۲۱۴.

بعد از این روی من و آینه وصف جمال

که در آنجا خبر از جلوه ذاتم دادند

- ۱- زریاب‌خویی، عباس آئینه وصف جمال، آئینه جام: ۸۹ - ۸۴.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۰۳/۱.
- بعد از کیان به ملک سلیمان نداد کس
این ساز و این خزینه و این لشکر گران
- ۱- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۷۲.
- بعد از ین دست من و دامن سرو و لب جوی
خاصه اکنون که صبا مسژده فروردین داد
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۲۸/۱.
- بعد از ین دست من و زلف چو زنجیر نگار
چند و چند از پی کام دل دیوانسه روم
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۵۲/۲.
- بعد ازینم چه غم از تیر کج انداز حسود
چون به محبوب کمان ابروی خود پیوستم
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۲۹/۲.
- بعد ازینم نبود شائبه در جوهر فرد
که دهان تو در این نکته خوش استدلالیست
- ۱- دست‌فیب، عبدالعلی حافظ‌شناخت: ۱۳۶/۱ - ۱۳۳.
- بعد از ین نشگفت اگر با نکهت خلق خوش
خیزد از صحرای ایذج نافع مشک خستن
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۴۲/۲ - ۱۰۴۱.

- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۶.
- ۳- زریاب‌خویی، عباس جوهر فرد. آئینه جام: ۱۴۵ - ۱۴۳.
- ۴- مهدوی دامغانی، احمد چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامه‌واره دکتر محمود افشار، جلد هشتم: ۴۷۷۷.
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۶۷/۲.
- ۲- هروی، حسینی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۷۶.
- + مقالات حافظ: ۱۳۸ - ۱۳۷.
- دیوان شاعر ساجر: ۲۰۷.
- ۳- همایونفرخ، رکن‌الدین بک‌ش جفای رقیبان مدام و جور حسود که سهل باشد اگر یار مهربان داری
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۶۹/۲ - ۱۲۶۸.
- ۱- اسلامی‌لدوشن، محمده‌علی دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۱۰.
- ۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساجر: ۲۰۷.
- ۲- جاوید، هاشم چند نکته در اشعار حافظ (شکست و درست)، قافله سالار سخن خانلری: ۷۸ - ۷۷.
- ۳- سمیعی [گیلانی]، احمد کلام و پیام حافظ (۱)، نشر دانش، سال چهارم، شماره چهارم: ۱۴.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۶۳.

بکوش خواجه و از عشق بی نصیب مباش

که بنده را نغرد کس به عیب بسی هنری

۱- فروزانفر، محمد حسن (بدیع الزمان) شرح غزلی از حافظ [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم]. یغما، سال بیست و سوم، شماره ششم: ۳۴۲.

بگذار تا ز شارع میخانه بگذریم

کز بهر جرعه‌ای همه محتاج این دریم

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی. ۳۶۹.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۰/۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

بگذر از نام و ننگ خود حافظ

ساغر می طلب که مخموری

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۵.

۱- راستگو، سید محمد

بگذر به کوی میکده تا زمره حضور

اوقات خود ز بهر تو صرف دعا کنند

حافظ، صحت کلمات...: ۴۳۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

بگذر ز کبر و ناز که دیدست روزگار

چین قبای قیصر و طرف کلاه کی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۵.

۱- راستگو، سید محمد

بگرفت کار حسنت چون عشق من کمالی

خوش باش زانکه نبوده این هر دو را زوالی

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خائتری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول، ۱۱۰-۱۰۹.
- ۲- میروخی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۴۹.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۴۷۵.
- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۴۴.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۴۷/۲.

بگشا بند قبا ای مه خورشید کلاه

تا چو زلفت سر سودازده در پا فکنم

- ۱- پژمان‌بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی. ۳۴۴.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۶۲.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۲۹/۲ - ۹۲۰.
- ۴- نائل خائتری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره اول: ۲۷.

بگشا بند قبا تا بگشاید دل من

که گشادی که مرا بود ز پهلوی تو بود

- ۱- آجودانی، ماشاءالله تا مرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۷.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۵۲.

- ۲- اسلامی‌ندوشن، محمدعلی دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ، به تصحیح و

توضیح پرویز نائل خائتری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران،

سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۰۴.

- ۳- محبوب، محمدجعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۸۷.

بگشا به شیوه نرگس پر خواب مست را

وز رشک چشم نرگس رهنا به خواب کن

- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۹۹ - ۹۸.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۵۴/۲ - ۱۰۵۳.
- ۱- هروی، حسینعلی بگشای تربتم را بعد از وفات و بنگر
کز آتش درونم دود از کفن بر آید
نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۵۸ - ۱۵۷.
- ۱- فرزاد، مسعود بگشای تیر مژگان و بریز خون حافظ
که چنان کشته ای را نکند کس انتقامی
حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۶۶/۲.
- ۱- راستگو، سید محمد بگفتمی که بها چیست خاک پایش را
اگر حیات گرانمایه جاودان بودی
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۴.
- ۱- فرزاد، مسعود بگو به خازن جنت که خاک این مجلس
به تحفه بر سوی فردوس و عود مجمر کن
حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۵۹/۲ - ۱۰۵۸.
- ۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۲۶.
- ۱- راستگو، سید محمد بگو که جان عزیزم به لب رسید خدا را
ز لعل روح فزایش ببخش آن که تو هائی
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۸.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۴۹ - ۱۴۸.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۹۴/۲.

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین

دیوان شاعر ساحر: ۲۷۲.

بگیر طرّه مه چهره‌ای و قصّه مخوان

که سعد و نحس ز تأثیر زهره و زحل است

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].

۱- آجودانی، ماشاءالله

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۶.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۵.

اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ: ۱۳۵.

۲- خرمشاهی، بهاء‌الدین

یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی. مستدرک حافظ‌نامه:

۵- معصومی، حسین

۱۳۵۵.

لطف سخن حافظ: ۱۷۷.

۳- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۸۷/۱.

۴- فرزاد، مسعود

بگیرم آن سر زلف و به دست خواجه دهم

که سوخت حافظ بیدل ز مکر و دستانش

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹۶.

۱- راستگو، سیدمحمد

لطف سخن حافظ: ۳۱۲.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۷۰۶/۲ - ۷۰۵.

۳- فرزاد، مسعود

بلبل از فیض گل آموخت سخن ورنه نبود

اینهمه قول و غزل تعبیه در مستقارش

دیوان حافظ، به تصحیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم، بعضی از

۱- ناتل خانلری، پرویز

لغات و تعبیّرات: ۱۲۱۴.

بلبل ز شاخ سرو به گلبانگ پهلوی

می‌خواند دوش درس مقامات معنوی

- ۱- آشوری، داریوش چند نکته در شرح دیوان حافظ. شعر و اندیشه: ۲۲۷-۲۲۸.
- ۲- اسلامی ندوشن، محمدعلی بلبل ز شاخ سرو. درخت معرفت: ۱۵۶ - ۱۵۳.
- ۳- زرین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش بر آب: ۴۰۹.

بلبل عاشق تو عمر خواه که آخر

باغ شود سبز و شاخ گل به برآید

- ۱- اهور، پرویز تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۲۱.
- ۲- پزمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۲۹.
- ۳- راستگو، سیده محمد اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ به تصحیح ادیب برومند)، ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۵.
- ۴- _____ دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۴.
- ۵- _____ گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ خوش: ۲۵۷.
- ۶- محبوب، محمدجعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۷۷.
- ۷- فرازد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۴۲/۱.
- ۸- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۱۲.

بلبلی برگ گلی خوش رنگ در منقار داشت

و اندر آن برگ و نوا خوش ناله های زار داشت

- ۱- دست غیب، عبدالمطی حافظ شناخت: ۸۵/۱ - ۸۱.

بلبلی خون دلی خورد و گلی حاصل کرد

باد غیرت به صدش خار پریشان دل کرد

- ۱- اهور، پرویز خیال انگیزی حافظ. حافظ، آینه دار تاریخ: ۲۴۶ - ۲۴۷.
- ۲- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۸۹.
- ۳- بهار، محمدتقی (ملک الشعراء) دورنمای تصوف در ایران. بهار و ادب فارسی، جلد دوم: ۱۵۶.
- ۴- حمیدیان، سعید یادداشتهای آقای دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ نامه:

۱۴۲۳.

۵- خرمشاهی، بهاء‌الدین یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان (ذیل) مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۲۴ - ۱۴۲۳.

۶- یادداشت‌های آقای علی‌اکبر رزاز (ذیل) مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۹۹ - ۱۳۹۸.

۷- دادبه، اصغر غیرت و معانی آن در شعر حافظ. گلچرخ، شماره چهارم: ۳۰.
۸- رزاز، علی‌اکبر یادداشت‌های آقای علی‌اکبر رزاز، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۹۹ - ۱۳۹۸.

۹- محبوب، محمدجعفر درباره حافظ به سعی سایه، کلک، شماره شصتم: ۲۶۵.

۱۰- راستگو، سیده‌محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۰.

۱۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۱۹.

۱۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۷۸/۱.

بنایم آن مژه شوخ عافیت کش را
که موج می‌زندش آب نوش بر سرنیش

۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۳۲۰ - ۳۱۹.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۲۳/۲.

بندۀ آصف عهدم دلم از راه مسبر
که اگر دم زخم از چرخ بخواهد کینم

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۳۷/۲.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر سحر: ۱۹۲.

بندۀ پیر غراباتم که لطفش دائم است
ورنه لطف شیخ و زاهد گاه هست و گاه نیست
تصحیح انتقادی دیوان حافظ [تصحیح و توضیح پرویز

۱- انوری، حسن

- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۵۰.
 ناتل خانلری]. آینده، سال سیزدهم، شماره هشتم - دوازدهم: ۶۲۳.

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول، ۵۷.
 ۲- پژمان بختیاری، حسین [زیر نویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۵۴.
 ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۴.
 ۴- ناتل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال اول، شماره هشتم: ۳۶۳.
 ۵- نجفی، ابوالحسن حافظ، نسخه نهائی [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۸.

- بندۀ طالع خویشم که در این قحط وفا
 ۱- دست غیب، عبدالعلی
 عشق آن لولی سرمست خریدار منست
 ۲- راستگو، سید محمد
 حافظ شناخت: ۱/۲۲۳ - ۲۲۲.
 ۳- رکن، محمود دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۸.
 ۴- فرزاد، مسعود لطف سخن حافظ: ۱۸۰.
 ۵- محبوب، محمد جعفر حافظ، صحت کلمات...: ۱/۹۵.
 ۶- نیساری، سلیم درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۰.
 ضبط نسخه های خطی...، مقدمه ای بر تدوین غزل های حافظ: ۱۹۶ - ۱۹۷.

- ۱- فرزاد، مسعود بنشین بر لب جوی و گذر عمر ببین
 کاین اشارت ز جهان گذران ما را بس
 حافظ، صحت کلمات...: ۲/۶۷۵.

بنفشه دوش به گل گفت و خوش نشانی داد

که تاب من به جهان طره فلانی داد

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو] نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۰.

لطف سخن حافظ: ۲۰۶.

۱- آجودانی، ماشاءالله

۲- رکن، محمود

بنفشه طره مفتول خود گره می‌زد

صبا حکایت زلف تو در میان انداخت

حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۲.
نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۰۴.

۱- راستگو، سید محمد

۲- _____

بنمای رخ که خلقی و اله شوند و حیران

بگشای لب که فریاد از مرد و زن بر آید

دیوان شاعر ساجو: ۱۳۶.

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین

بنوش می که سبک روحی و لطیف مدام

علی‌الخصوص در آن دم که سرگران داری

اعمال سلیقه شاعرانه (نقد دیوان حافظ، تصحیح ادیب برومند)، ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۷.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۵.

گامی در تصحیح غزل‌های حافظ. تلخ خوش: ۲۶۸ - ۲۶۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۶۷/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- _____

۳- _____

۴- فرزاد، مسعود

بعضی شکسته خوانند بعضی نشسته خوانند (پاسخی به نقد سید

محمد راستگو بر حافظ ادیب برومند). ادبستان، شماره

بیست و پنجم: ۴۲.

۵- کاظمیان، سروش

دیوان شاعر ساجو: ۲۷۴.

۶- همایونفرخ، رکن‌الدین

بنیاد هستی تو چو زیر و زیر شود

در دل مدار هیچ که زیر و زیر شوی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۱.

لطف سخن حافظ: ۴۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۳۱/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

بود آیا که در میکرده‌ها بگشایند

گره از کار فرو بسته ما بگشایند

ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ. نشر دانش، سال دوم، شماره دوم: ۵۱.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۷۶ - ۱۷۵.

ماجرای پایان‌پذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۱۹۲ - ۱۹۱.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱۷.

لطف سخن حافظ: ۲۶۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۵۵/۱.

حافظ: نسخه نهانی [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. نشر

دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۷.

سخنی درباره دیوان حافظ به تصحیح علامه قزوینی. مقدمه‌ای بر

تدوین غزل‌های حافظ: ۱۲۵ - ۱۲۴.

۱- اسلامی‌ندوشن، محمدعلی

۲- _____

۳- راستگو، سید محمد

۴- رکن، محمود

۵- فرزاد، مسعود

۶- نجفی، ابوالحسن

۷- نیساری، سلیم

بود که یار نرنجد ز ما به خلق کریم

که از سؤال ملولیم و از جواب خجل

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۰.

نگاهی به غزل‌های حافظ مصحح دکتر خانلری، دنیای سخن،

شماره سی‌ونهم: ۴۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۷۸۸ - ۷۸۹/۲.

روش جمل و جمل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهارم: ۳۴.

۱- راستگو، سید محمد

۲- شاملو، احمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- کاوسی، هوشنگ

- ۵- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۷۹.
- ۱- اهور، پرویز کلک خیال‌انگیز و یادداشت‌های مختصر. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره نهم: ۴۲.
- ۲- پرواز، سیاوش کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ) کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره چهارم: ۲۳.
- بوسه بر درج عقیق تو حلاست مرا
که به افسوس و جفا مهر وفا نشکستم
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۸.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۲۹/۲ - ۸۲۸.
- ۳- قزوینی، محمد حواشی و یادداشت‌های علامه قزوینی بر دیوان حافظ. حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۶۷.
- + زیرنویس دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۲۱۴.
- بوی بنفشه بشنو و زلف نگار گیر
بنگر به رنگ لاله و عزم شراب کن
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۵۴/۲.
- بوی جان از لب خندان قدح می‌شوم
بشنو ای خواجه اگر زانکه مشامی داری
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۷۵/۲.
- ۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۵.

بوی خوش تو هر که ز باد صبا شنید

از یار آشنا سخن آشنا شنید

۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سید ابوالقاسم انجوی شیرازی (مقدمه): ۱۰۰.

۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۲۵۹.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۸۳/۱.

۴- نائل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال دوم، شماره اول: ۲۲ - ۲۳.

۵- نجفی، ابوالحسن حافظ: نسخه نهائی [به تصحیح و توضیح پرویز نائل خانلری]. نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۸.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۳۸.

بوی دل کباب من آفاق را گرفت

مرکز تحقیقات و پژوهش‌های علمی و فرهنگی
این آتش درون بکند هم سرایتی
حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۳۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

بوی شیر از لب همچون شکرش می آید

گر چه خون می چکد از شیوه چشم سیهش

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۳۰/۲.

۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۶۶.

بوی یکرنگی ازین نقش نمی آید خیز

دلخ آلوده صوفی به می ناب بشوی

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۰.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۲۳/۲ - ۱۲۲۲.

- به آب دیده بشویم خرقه‌ها از می
که موسم ورع و روزگار پرهیزست
[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۱.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰.
- ۱- پژمان بهتیار، حسین
۲- راستگو، سید محمد

- به آهوان نظر شیر آفتاب بگیر
به ابروان دو تا قوس مشتری بشکن
لطف سخن حافظ: ۱۰۱.
- ۱- رکن، محمود

- به اختیارت اگر صدهزار تیر جفاست
به قصد جان من خسته در کمان داری
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۵.
حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۶۸/۲.
- ۱- راستگو، سید محمد
۲- فرزاد، مسعود

- به ادب نافه‌گشایی کن از آن زلف سیاه
جای دلهای عزیز ست به هم برمنش
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹۷.
دیوان شاعر ساحر: ۱۶۷.
- ۱- راستگو، سید محمد
۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

- بهار عمر خواه ای دل و گرنه این چمن هر سال
چو نسرين صدگل آرد بار و چون بلبل هزار آرد
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۳۱.
- ۱- صیوسی، رشید

- بهای باده چون لعل چیست جوهر عقل
بیا که سود کسی برد کاین تجارت کرد
حافظ، صحت کلمات...: ۲۷۲/۱.
- ۱- فرزاد، مسعود

بهای نیم کرشمه هزار جان طلبند
نیاز اهل دل و ناز نماز نیشان بین

- ۱- ادیب برومند، عبدالملی مقابله نسخ. حافظ شناسی، جلد چهارم: ۱۸۸ - ۱۸۷.
- ۲- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول، ۱۰۵.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۹.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۷۹/۲.
- ۵- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۲۷.

بهای وصل تو گر جان بسود خریدارم
که جنس خوب مبصر به هر چه دید خرید

- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۸۴.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۷۳/۱ - ۵۷۲.

به باد ده سرو دستار عالمی یعنی
کلاه گوشه به آیین دلبری بشکن

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۱.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۰۱ - ۱۰۰.
- ۳- محبوب، محمد جعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۹۳.

به بارگاه تو چون باد را نباشد بار
کی اتفاق مجال سلام ما افتد

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول، ۸۷.
- ۲- میوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۶.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۰.

- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۳۲/۱.
- ۵- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۲۹.
- ۱- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ‌شناخت: ۳۳۱/۱.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۷۰.
- ۳- مرتضوی، منوچهر ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر حافظ شناسی: ۴۸۳ - ۴۸۱.
- ۱- سجادی، ضیاءالدین به باغ ملک ز شاخ امل به عمر دراز
شکفته باد گل دولت به آسانی
چند نکته درباره قصیده‌ای از حافظ. حافظ شناسی، شماره چهارم: ۲۷.
- ۱- اخوان زنجانی، جلیل به بال و پر مرو از ره که تیر پر تاب
هوا گرفت زمانی ولی به خاک نشست
تیر پرتابی و دستکش. کلک، شماره بیست‌وهشتم: ۳۶ - ۳۲.
- ۲- حمیدیان، سعید یادداشتهای آقای دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۱۷.
- ۳- رواقی، علی شب تاریک و بیم موج و... کلک، شماره بیستم: ۹۱ - ۹۰.
- ۴- زریاب‌خویی، عباس تیر و هوا. آئینه جام: ۱۲۵ - ۱۲۴.

به بزمگاه چمن دوش مست بگذشتم

چو از دهان توام غنچه در گمان انداخت

یاداشتهای آقای دکتر اصغر دادبه، مستدرک حافظنامه: ۱۳۷۷ -

۱- دادبه، اصغر

۱۳۷۶.

به بزمگاه چمن رو که خوش تماشائیت

چو لاله کاسه نسرین و ارغوان گیرد

سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز

۱- هروی، حسینعلی

نائل خانلری]. نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۵.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۵۴.

+ نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۹ - ۲۰۸.

+ مقالات حافظ: ۱۳۸ - ۱۳۷.

به بوی تو گر جان به باد رفت چه صبا

فدای عارض نسرین و چشم نرگس شد

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۱- هروی، حسینعلی

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۶۳.

+ مقالات حافظ: ۲۸۲.

به بوی زلف تو گر جان به باد رفت چه شد

هزار جان گرامی فدای جانانه

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۶۲/۲ - ۱۲۶۱.

۱- فرزاد، مسعود

به بوی مژده وصل تو تا سحر شب دوش

به راه باد نهادم چراغ روشن چشم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۹۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

دیوان شاعر ساحر: ۱۹۴.

به بوی نافه‌ای کاخر صبا زان طَرّه بگشاید

ز تاب جعد مشکینش چه خون افتاد در دلها

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].

۱- آجودانی، ماشاءالله

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۲.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۴۲.

زبان غزل در دیوان حافظ و شرح چهار بیت، مجله دانشکده

۲- جوینی، عزیزالله

ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و نهم، شماره سوم-چهارم: ۱۷۴.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱.

۳- راستگو، سیدمحمد

تأملی در حافظ‌نامه، کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۳۶.

۴- شوقی‌نوبر، احمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۶۹.

۵- عبوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱.

۶- فرزاد، مسعود

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ

۷- هروی، حسینعلی

(مجموعه مقالات): ۳۰ - ۳۱.

+ مقالات حافظ: ۵۷ - ۵۵.

به پای بوس تودست‌کسی رسید که او

چو آستانه بدین در همیشه سر دارد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۳۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

به پای شوق گر این ره به سر شدی حافظ

به دست هجر ندادی کی عشان فراق

درباره حافظ به سعی سایه، کلک، شماره شصتم: ۳۰۸.

۱- محجوب، محمدجعفر

به پیر می‌کده گفتم که چیست راه نجات

بخواست جام می و گفت عیب پوشیدن

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۹۰.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۴۵/۲.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره هفتم:

۳۰۵ - ۳۰۴.

سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود

هومن: ۴۱۹.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- نائل خالری، پرویز

۵- هومن، محمود

به پیش خیل خیالش کشیدم ابلق چشم

بدان امید که آن شهنشاه باز آید

زهی خجسته زمانی. حافظ جاوید: ۱۶۹ - ۱۶۷.

شرح یک بیت دشوار حافظ کلک، شماره پنجاه و چهارم: ۱۰۱ - ۹۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۸.

لطف سخن حافظ: ۲۸۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۵۳/۱ - ۵۵۲.

دیوان شاعر ساحر: ۱۳۴.

۱- جاوید، هاشم

۲- خرمشاهی، بهاء‌الدین

۳- راستگو، سید محمد

۴- رکن، محمود

۵- فرزاد، مسعود

۶- همایونفرخ، رکن‌الدین

به پی ما چان غرامت بسپریم

غزت یک وی روشنی از آما دی

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۴۳.

[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۳۰۵.

حواشی و یادداشت‌های علامه قزوینی بر دیوان حافظ.

حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۷۸ - ۱۷۷.

۱- عبوسی، رشید

۲- قزوینی، محمد

۳- ———

به تاج هدهدم از ره مبر که باز سپید

چو با شه در پی هر صید مختصر نرود

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۱۸/۱ - ۵۱۷.

حافظ دوسنی غیر از حافظ شناسی است. اصالت و توالی در

اشعار غیر غزل حافظ: پ ۱۰۳.

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۷۶.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ

(مجموعه مقالات): ۴۴.

+ مقالات حافظ: ۸۱ - ۱۰.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۵۴.

+ مقالات حافظ: ۲۶۷ - ۲۶۶.

سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز

ناتل خانلری]. نشر دانش، سال اول شماره پنجم و ششم: ۱۴.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۵۱.

+ نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۶.

+ مقالات حافظ: ۳۵۸.

دیوان شاعر ساحر: ۸۰.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

۳- _____

۴- محبوب، محمد جعفر

۵- هروی، حسینعلی

۶- _____

۷- _____

۸- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین

به تخت گل بنشانم بتی چو سلطانی

ز سنبل و سمنش ساز طوق و یاره کنم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۲۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

به ترک خدمت پیر مفان نخواهم گفت

چرا که مصلحت خود در آن نمی‌بینم

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۸/۲.
- ۱- پرواز، سیاوش
به تنگ چشمی آن ترک لشکری نازم
که حمله بر من درویش یک قبا آورد
کلک خیال انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی.
سال دوم، شماره چهارم: ۲۴.
- ۱- جاوید، هاشم لیلی و مجنون. حافظ جاوید: ۲۵۷.
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۷۵/۲.
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۰.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۹۰/۲ - ۱۰۸۹.
- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۸۰.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۳/۱.
- ۳- _____ اصالت و توالی در اشعار غیر غزل حافظ...: پ ۸۲.
- ۴- معجوب، محمد جعفر چند نکته درباره شعر حافظ و زندگی او. مقالاتی درباره زندگی و

- شعر حافظ: ۴۱۱ - ۴۱۲.
- + حافظ شناسی، جلد اول: ۴۲ - ۴۳.
- ۵- هروی، حسینی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۳۳ - ۳۴.
- + مقالات حافظ: ۶۲.
- به جان خواجه و حق قدیم و عهد درست
که مونس دم صبحم دعای دولت توست
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۴.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۸ - ۱۱۷.
- به جان دوست که غم پرده بر شما ندرد
گر اعتماد بر الطاف کار ساز کنید
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۶۱.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۸۹/۱.
- ۳- عبوسی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۷۴.
- به جبر خاطر ما کوش کاین کلاه نمد
بسا شکست که با افسر شهی آورد
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۳.
- به جرعه تو سرم مست گشت نوشت باد
خود از کدام خم است این که در سبوح داری
- ۱- نذیر احمد غزلیات حافظ، نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۱.

- به جز آن نرگس مستانه که چشمش مرصاد
زیر این طارم فیروزه کسی خوش نشست
حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۵/۱ - ۱۱۴. ۱- فرزاد، مسعود
- به جز این نکته که حافظ ز تو ناخشنودست
در سراپای وجود هنری نیست که نیست
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۵ - ۹۴. ۱- راستگو، سید محمد
- به جز صبا و شمالم نمی شناسد کس
عزیز من که به جز باد نیست دمسازم
آتش که نمیرد، (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی). ۱- دست‌غیب، عبدالعلی
- کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره ۱۲۹: ۵۵.
اعمال سلیقه شاعرانه [نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب
برومند]. ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۶. ۲- راستگو، سید محمد
- گامی در تصحیح غزلهای حافظ، تلخ خوش: ۲۶۴. ۳- _____
- لطف سخن حافظ: ۷۵. ۴- رکن، محمود
- شب تاریک و بیم موج... [نقد آئینه جام]. کلک، شماره هجدهم
- نوزدهم: ۹۱ - ۹۲. ۵- رواقی، علی
- نگاهی به غزلهای حافظ مصحح دکتر شانلری. دنیای سخن،
شماره سی و نهم: ۴۳. ۶- شاملو، احمد
- بعضی شکسته خوانند بعضی نشسته خوانند + [پاسخ به نقد
سید محمد راستگو بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب برومند].
ادبستان، شماره بیست و پنجم: ۴۲. ۷- کاظمیان، سروش
- روش چهل و چهل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهلیم: ۳۴. ۸- کاوسی، هوشنگ

به جلوه گل سوری نگاه می‌کردم

که بود در شب تیره به روشنی چو چراغ

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۱.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان شاعر ساحر: ۱۷۳.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

به چشم خلق عزیز جهان شود حافظ

که بر در تو نهد روی مسکنت بر خاک

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۶.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۷۷۳/۲ - ۷۷۲.

۲- فرزاد، مسعود

به چشم عقل درین رهگذار پر آشوب

جهان و کار جهان بی ثبات و بی محل است

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۵.

۱- پژمان‌بختیاری، حسین

حافظ، صحت کلمات...: ۸۷/۱.

۲- فرزاد، مسعود

به چشم کرده‌ام ابروی ماه سیمایی

خیال سبز خطی نقش بسته‌ام جایی

دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ، به تصحیح و

۱- اسلامی‌ندوشن، محمدعلی

توضیح دکتر نائل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه

تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۰۲.

به چشم کردن. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۱۶.

۲- ریاحی، محمدامین

دیوان شاعر ساحر: ۲۵۵.

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

به چشم و ابروی جانان سپرده‌ام دل و جان

بیا بیا و تماشای طاق و منظر کن

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۵۷/۲.

۱- فرزاد، مسعود

به حاجب در خلوتسرای خاص بگو

فلان ز گوشه نشینان خاک درگه ماست

حافظ، صحت کلمات...: ۶۹/۱

۱- فرزاد، مسعود

به حسن و خلق و وفا کس به یار ما نرسد

تو را در این سخن انکار کار ما نرسد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۲.

۱- راستگو، سید محمد

چند تحلیل و چند اشکال، حافظ شناسی: ۱۷۲.

۲- رکن، محمود

لطف سخن حافظ: ۲۳۱.

۳- _____

حافظ، صحت کلمات...: ۳۳۵/۱

۴- فرزاد، مسعود

به خاک پای تو ای سرو ناز پرور من

که روز واقعه پا وامگیرم از سر خاک

غزل مشکوک حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم:

۱- کامران، ماشاء الله

۵۱۲۷ - ۵۱۲۵

به خاک پای تو سوگند و نور دیده حافظ

که بی رخ تو فروغ از چراغ دیده ندیدم

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۱۶.

۱- پژمان بختیاری، حمین

یادداشتهای آقای سید محمد راستگو، (ذیل). مستدرک

۲- خرمشاهی، بهاء الدین

حافظ نامه: ۱۴۴۲.

یادداشتهای درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره

۳- دهخدا، علی اکبر

هشتم: ۴۰۱.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۳.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۶.

حاشیه بر شرح حافظ هروی، نشر دانش، سال نهم، شماره اول:

۴- راستگو، سید محمد

۴۶ - ۴۷

- ۵- راستگو، سید محمد نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۴۹ - ۱۴۸.
- ۶- _____ گلگشتی در آینه جام. تلخ خوش: ۲۲۵.
- ۷- _____ + با حافظ‌نامه. تلخ خوش: ۶۹ - ۷۵.
- ۸- زریاب‌عویی، عباس خاک پای و نور دیده حافظ، آئینه جام: ۱۵۵ - ۱۵۳.
- ۹- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۵۲/۲.
- ۱۰- قزوینی، محمد [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۲۲۰.
- + حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی: ۴۵۴.
- + حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ.
- حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۶۸.
- ۱۱- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۹.
- ۱۲- هروی، حسینعلی حاشیه بر «حاشیه». نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۴.
- به خاک حافظ اگر یار بگذرد چون باد
ز شوق در دل آن تنگنا کفن بدرم
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۴۳.
- حافظ، صحت کلمات...: ۸۶۹/۲.
- ۱- راستگو، سید محمد به خدا که جرعه‌ای ده تو به حافظ سحر خیز
که دعای صبحگاهی اثری کند شما را
- دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۲۴.
- حافظ، صحت کلمات...: ۱۸/۱ - ۱۷.
- ۱- راستگو، سید محمد به خدایی که تویی بنده بگزیده او
که بر این چاکر دیرینه کسی نگزینی

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۱۷/۲.
- به خرمن دو جهان سر فرو نسبی آرند
دماغ و کبر گدایان و خوشه چینان بین
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۷۷/۲.
- به خطّ و خال گدایان مده خزینه دل
به دست شاه وشی ده که محترم دارد
- ۱- جاوید، هاشم لیلی و مجنون. حافظ جاوید: ۲۵۵.
۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۵.
- به خلددم دعوت ای زاهد مفرما
که این سیب زنج زان بوستان به
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۳۲/۲.
- به خلق و لطف توان کرد صید اهل نظر
به بند و دام نگیرند مرغ دانا را
- ۱- ادیب برومند، عبدالطی مقابله دیوان حافظ قزوینی با یک نسخه کهن [= نسخه پیر حسین].
حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۲۰.
- ۲- نیاز کرمانی، سعید یادداشتهای متفرقه. دولت پیر مغان...: ۳۴۲.
- ۳- دست غیب، عبدالعلی آتشی که نمیرد... (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).
کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نهم: ۵۲.
- ۴- زارعی، عبدالله زان یار دلشوازم...، کیهان فرهنگی، سال چهاردهم، شماره صدوسی و دوم، نامه ها: ۷۷.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵/۱ - ۴.

به خواب نیز نمی‌بینمش چه جای وصال
چو این نبود و ندیدیم باری آن بودی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۵۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

به خواری منگرای منعم ضعیفان و فقیران را
که صدر مجلس عشرت گدای ره نشین دارد

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد سوم،
۱۳۹ - ۱۴۰.

۱- برهانی، مهدی

حافظ، صحت کلمات...: ۲۴۸/۱.

۲- فرزاد، مسعود

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه
مقالات): ۱۷۱.

۳- هروی، حسینی

+ مقالات حافظ: ۲۹۸.

دیوان شاعر ساحر: ۱۲۹.

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین

به خوبان دل مدد حافظ ببین آن بی‌وفائیها

که با خوارزمیان کردند ترکان سمرقندی

۱- بهار، محمدتقی (ملک‌الشعرا) شعرهای دخیل در دیوان حافظ. بهارو ادب فارسی، جلد اول:
۲۸۹ - ۲۹۰.

+ آینده، سال سوم، شماره دهم: ۵۲۴ - ۵۲۵.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۲.

۲- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۴۷/۲ - ۱۲۴۶.

۳- فرزاد، مسعود

گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۱۹۲ - ۱۹۰.

۴- نظمی تبریزی، علی

دیوان شاعر ساحر: ۲۶۸ - ۲۶۷.

۵- همایونفرخ، رکن‌الدین

مقام حافظ: ۳۵ - ۳۶.

۶- همایی، جلال‌الدین

به داغ بندگی مردن بر این در

به جان او که از ملک جهان به

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۳۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

به دام زلف تو دل مبتلای خویشتن است

بکش به غمزه که اینش سزای خویشتن است

لطف سخن حافظ: ۱۷۹.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۹۳/۱ - ۹۲.

۲- فرزاد، مسعود

به درد عشق بساز و خموش کن حافظ

رموز عشق مکن فاش پیش اهل عقول

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۲.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۷۹۵/۲.

۲- فرزاد، مسعود

مرکز تحقیقات کمپیوتر علوم اسلامی

به درد و صاف تو را حکم نیست خوش درکش

که هر چه ساقی ما کرد عین الطافست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۳.

۱- راستگو، سید محمد

یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۷۵.

۲- غنی، قاسم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۵/۱.

۳- فرزاد، مسعود

به دور گل منشین بی شراب و شاهد و چنگ

که همچو روز بقا هفته‌ای بود معدود

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۹۸.

۱- پژمان‌بختیاری، حسین

لطف سخن حافظ: ۲۶۹.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۴۵۸/۱.

۳- فرزاد، مسعود

به دور لاله دماغ مرا علاج کنید

گر از میانه بزم طرب کناره کنم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۲۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

به راه می‌کده حافظ خوش از جهان رفتی

دعای اهل دلت باد مونس دل پاک

حافظ، صحت کلمات...: ۷۷۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

غزل مشکوک حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۱۲۲

۲- کامران، ماشاءالله

- ۵۱۱۹ و ۵۱۳۶ - ۵۱۳۳.

به رحمت سر زلف تو واثقم ورنه

کشش چو نبود از آن سو، چه سود کوشیدن

لطف سخن حافظ: ۹۷.

۱- رکن، محمود

به رخ چو مهر فلک بی نظیر آفاقست

به دل دریغ که یک ذره مهربان بودی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۵۲/۲ - ۱۲۵۱.

۱- فرزاد، مسعود

به رگم زال سیه، شاهباز زرین بال

درین مقرنس زنگاری آشیان گیرد

دیوان مولانا خواجه شمس الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۸۵.

۱- قریب، یحیی

به رگم مدعیانی که منع عشق کنند

جمال چهره تو حجت موجه ماست

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۷۱.

۱- زرین کوب، عبدالحسین

چند یادداشت در مشابهاات ادبی. آینده، سال سیزدهم، شماره

۲- قیصری، ابراهیم

اول - سوم: ۱۶۱.

به رندی شهره شد حافظ میان همدمان لیکن

چه غم دارم که در عالم قوام الدین حسن دارم

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۲۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۸۶۵/۲ - ۸۶۴.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۰۰ - ۱۲۹۹.

دیوان شاعر ساحر: ۲۱۶.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- فرزاد، مسعود

۳- عبوضی، رشید

۴- همایونفرخ، رکن الدین

به روز حادثه غم با شراب باید گفت

که اعتماد به کس نیست در چنین زمانی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۰۰/۲.

غزلیات حافظ، نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۶.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

۳- نذیر احمد

به روز واقعه تابوت ما ز سرو کنید

که می‌رویم به داغ بلند بالایی

به سر تازیانه، بی‌عملی، واقعه - در شعر حافظ، آینده، سال

دوازدهم، شماره یازدهم - دوازدهم: ۷۴۶ - ۷۴۵.

دیوانی قابل اعتماد. دیوان خواجه حافظ شیرازی [مقدمه] ۳۵ - ۳۴.

پانزده نکته درباره دو دیوان حافظ (چاپ دکتر پرویز نائل خانلری

و دکتر خلیل خطیب رهبر)، آینده، سال دوازدهم، شماره اول -

سوم: ۱۵۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۸۴/۲.

۱- دادبه، اصغر

۲- دشتی، علی

۳- شفیمی، محمد

۴- فرزاد، مسعود

به روی ما زن از ساغر گلابی

که خواب آلوده‌ایم ای بخت بیدار

کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،

۱- پرواز، سیاوش

شماره چهارم: ۲۶ - ۲۵.

حافظ افسونگر. نقشی از حافظ: ۸۱ - ۸۰.

نگاهی گذرا بر کلک خیال‌انگیز. حافظ‌شناسی، جلد ششم: ۱۶۸ - ۱۶۶.

۲- دشتی، علی

۳- هروی، حسینعلی

به روی یار نظر کن ز دیده منت دار

که کار دیده نظر از سر بصارت کرد

چند نکته قابل تأمل در دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]، نشر دانش، سال هفتم، شماره چهارم: ۸۳.
حافظ، صحت کلمات...: ۲۷۳/۱.

۱- اجلائی، امین‌پاشا

۲- فرزاد، مسعود

به زلف گوی که آیین دلبری بگذار

به غمزه گوی که قلب ستمگری بشکن

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۱.

لطف سخن حافظ: ۱۰۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۶۸/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

به سامانم نمی‌پرسی نمی‌دانم چه سرداری

به درمانم نمی‌کوشی نمی‌دانی مگر دردم

یادداشت‌هایی درباره حافظ [برگرفته از مقدمه و تعلیقات اسرار التوحید]. حافظ‌شناسی، جلد سیزدهم: ۱۹.
حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۸/۲.

۱- شفیع‌کدکنی، محمدرضا

۲- فرزاد، مسعود

به سر جام جم آنکه نظر توانی کرد

که خاک می‌کده کحل بصر توانی کرد

غزلیات حافظ. نامواره دکتر محمود انشار، جلد نهم: ۵۰۸۲.

۱- نذیر احمد

به سر سبز تو ای سرو که گر خاک شوم

ناز از سر بنه و سایه بر این خاک انداز

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه شیرازی: ۲۵۹.

ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر

حافظ شناسی: ۴۹۲ - ۴۹۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۶۶۰/۲ - ۶۵۹.

دیوان شاعر ساهر: ۱۵۱.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- مرتضوی، منوچهر

۳- فرزاد، مسعود

۴- همایونفرخ، رکن الدین

به سعی خود نتوان برد پی به گوهر مقصود

خیال باشد کاین کار بسی حواله بر آید

حافظ قزوینی - غنی یا خالری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم:

۷۲ - ۷۳.

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه شیرازی: ۴۳۵.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۶.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۷۰ - ۱۲۶۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۵۱/۱ - ۵۵۰.

۱- برهانی، مهدی

۲- پژمان بختیاری، حسین

۳- راستگو، سید محمد

۴- عبوسی، رشید

۵- فرزاد، مسعود

بهشت اگر چه نه جای گناهکارانست

بیار باده که مستظهرم به همت او

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب حافظ شیرازی: ۴۰۴.

لطف سخن حافظ: ۱۰۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۹۰/۲.

دیوان شاعر ساهر: ۲۳۴.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

۴- همایونفرخ، رکن الدین

بهشت عدن اگر خواهی بیا با ما به میخانه

که از پای خمت روزی به هوض کوثر اندازیم

- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۷۱.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۹.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۹۴.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۸/۲.
- ۵- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۷۶.
- + مقالات حافظ: ۱۳۷.
- ۶- نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۲ - ۱۸۱.
- + مقالات حافظ: ۳۱۶.
- ۷- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساخر: ۱۸۴.
- به شعر حافظ شیراز می‌رقصند و می‌نازند
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۸۵.
- ۲- بهار، محمدتقی (ملک‌الشعرا) شعرهای دخیل در دیوان حافظ. بهار و ادب فارسی، جلد اول: ۲۸۹ - ۲۹۰.
- + آینده، سال سوم، شماره دهم: ۵۲۴ - ۵۲۵.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۴۸/۲ - ۱۲۴۷.
- ۴- قزوینی، محمد [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۳۰۷.
- ۵- حواشی و یادداشت‌های علامه قزوینی بر دیوان حافظ. حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۷۹ - ۱۷۸.
- + [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۳۰۷.
- ۶- نیساری، سلیم ضبط نسخه‌های خطی... مقدمه‌ای بر تدوین غزل‌های حافظ: ۱۹۴ - ۱۹۵.
- ۷- هبایی، جلال‌الدین مقام حافظ: ۱۶ - ۱۵.

به شکر آنکه شکفتی به کام بخت ای گل

نسیم وصل ز مرغ سحر دریغ مدار

حافظ، صحت کلمات... : ۶۰۲/۱۰.

۱- فرزاد، مسعود

به شوق چشمه نوشت چه قطره ها که فشاندم

ز لعل باده فروشت چه عشوه ها که خریدم

حافظ، صحت کلمات... : ۸۵۰/۲۰.

۱- فرزاد، مسعود

به شیراز آی و فیض روح قدس

بجوی از مردم صاحب کمالش

حافظ، صحت کلمات... : ۷۰۳/۲ - ۷۰۲.

۱- فرزاد، مسعود

به صحرا رو که از دامن غبار غم بیفشانی

به گلزار آی کز بلبل غزل گفتن بیاموزی

دیوان حافظ: ۴۶۶.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات... : ۱۳۰۳/۲ - ۱۳۰۱.

۲- فرزاد، مسعود

به صد امید نهادیم درین بادیه روی

ای دلیل دل گمگشته فرو مگذارم

حافظ، صحت کلمات... : ۸۵۸/۲ - ۸۵۷.

۱- فرزاد، مسعود

به صدر مصطفی ام می نشاند اکنون دوست

گدای شهر نگه کن که میر مجلس شد

مصطفی. حافظ جاوید: ۵۰۸ - ۵۰۷.

۱- جاوید، هاشم

به صدر مصطفیٰ بنشین و ساغر می نوش
که این قدر ز جهان کسب جاه و مالت بس

۱- عبوسی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۸۰.

به صفای دل رندان صبحی زدگان
بس در بسته به مفتاح دعا بگشایند
کلک خیال‌انگیز و یادداشتهای مختصر، کیهان فرهنگی، سال
دوم، شماره چهارم: ۲۳.

۱- اهور، پرویز

کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ) کیهان فرهنگی،
سال دوم، شماره چهارم: ۲۳.

۲- پرواز، سیاوش

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱۷.

۳- راستگو، سیدمحمد

لطف سخن حافظ: ۲۵ - ۲۴ و ۲۶۱.

۴- رکن، محمود

جان و جهان حافظ. گذشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۷۳.

۵- ریاحی، محمدامین

حافظ، صحت کلمات...: ۴۵۶/۱.

۶- فرزاد، مسعود

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۳۰۲.

۷- محبوب، محمدجعفر

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز نائل خالری. جلد دوم،
بعضی از لغات و تعیرات: ۱۲۰۳.

۸- نائل خالری، پرویز

به صوت بلبل و قمری اگر ننوشی می
علاج کی کنمت آخر الدوا الکئی

اهتمامی بی‌اهمیت (نقد دیوان حافظ به تصحیح و اهتمام احمد
سهیلی خوانساری). نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۳۴.
+ چارده روایت (مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ): ۱۶۳.
حافظ شناخت: ۴۱/۱ - ۴۰.

۱- خرمشاهی، بهاءالدین

۲- دست‌غیب، عبدالعلی

به صوت چنگ بگویم آن حکایتها
که از نهفتن آن دیگ سینه می‌زد جوش

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۷۱۴/۲.

به طرب حمل مکن سرخی رویم که چو جام
خون دل عکس برون می دهد از رخسارم

۱- زریاب خویی، عباس

سرخی روی و خون دل، آئینه جام: ۲۲۳ - ۲۲۲.

به عجب علم نتوان شد ز اسباب طرب محروم
بیا ساقی که جاهل را هنی تر می رسد روزی

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۰۴/۲.

۲- همایونفرخ، رکن الدین

دیوان شاعر ساحر: ۲۶۵.

به عزم مرحله عشق، پیش نه قدمی
که سودها کنی از این سفر توانی کرد

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۲۸۹/۱.

به عشق روی تو روزی که از جهان بروم
ز تربتم بدمد سرخ گل به جای گیاه

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۳۰/۲.

۲- همایونفرخ، رکن الدین

دیوان شاعر ساحر: ۲۳۸.

به عشوهای که سپهرت دهد ز راه سرو
تو را که گفت که این زال، ترک داستان گفت

۱- دستغیب، عبدالعلی

حافظ شناخت: ۱۷۱/۱ - ۱۷۰.

به عهد گل شدم از تو به شراب خجل
که کس مباد ز کردار نا صواب خجل

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۷۸۸/۲.

به غفلت صرف شد عمرت بیا حافظ به میخانه

که شنگولان خوشباشت پیاموزند کاری خوش

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۰.

به غیر از آنکه بشد دین و دانش از دستم

بیا بگو که ز عشقت چه طرف بر بستم

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۰/۲.

به فتراک جفا دلها چو بریندند بریندند

ز زلف عنبرین جانها چو بگشایند بگشایند

۱- راستگو، سید محمد

حاشیه بر شرح حافظ هروی، نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۵.

نقد شرح هروی، تلخ خوش: ۱۴۰ - ۱۳۸.

۲- _____

تأملی در حافظ‌نامه. کیهان‌اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۵ - ۱۴۴.

۳- شوقی‌نوبر، احمد

لطف سخن حافظ: ۲۵۵ - ۲۵۴.

۴- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۴۳۴/۱ - ۴۳۳.

۵- فرزاد، مسعود

حاشیه بر «حاشیه» نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۴.

۶- هروی، حسینی

به فیض جرعه جام تو تشنه‌ایم ولی

نمی‌کنیم دلیری نمی‌دهیم صداع

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۷۴۸/۲.

به قد و چهره هر آن کس که شاه خوبان شد

جسهایان بگسیرد انگر دادگستری دانند

۱- جاوید، هاشم

نه هر که چهره برافروخت، حافظ جاوید: ۲۳۶ - ۲۳۵.

۲- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۳۸۴/۱.

به قول مطرب و ساقی، برون رفتم گه و بیگه

کز آن راه گران قاصد خبر دشوار می آورد

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۲.

۲- عبوضی، رشید

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۳۹ - ۱۲۳۸.

۳- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۳۱۲/۱ - ۳۱۱.

۴- نواب صفا، اسماعیل

«راه گران» در شعر حافظ. آینده، سال نوزدهم، شماره هفتم -

نهم: ۶۴۱ - ۶۳۸.

به کام تا نرساند لبش مرا چون نای

نصیحت همه عالم به گوش من باد است

چند نکته درباره شعر حافظ و زندگی او. مقالاتی درباره زندگی و

شعر حافظ (مجموعه مقالات): ۴۱۱ - ۴۰۹.

۱- محبوب، محمد جعفر

به کوی عشق منه بی دلیل راه قدم

که گم شد آن که درین ره به رهبری نرسید

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۵.

۲- روح الامینی، محمود

قرآن به سببه خوانی در چارده روایت. حافظ شناسی، جلد

دوازدهم: ۱۳۲.

به کوی میکده گریان و سر فکنده روم

چرا که شرم همی آیدم ز حاصل خویش

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۷۳۳/۲ - ۷۳۲.

به کوی میکده هر سالکی که ره دانست

دری دگر زدن اندیشه تبه دانست

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

غزلیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، سال نهم: ۵۰۸۱.

۲- نذیر احمد

به کوی میکده یارب سحر چه مشغله بود

که جوش شاهد و ساق و شمع و مشعله بود

حافظ، صحت کلمات...: ۴۸۴/۱.

۱- فرزاد، مسعود

به گردابی چو می افتادم از غم

به تدبیرش امید ساحلی بود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۶۳ - ۱۲۶۲.

۱- عیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۴۹۶/۱.

۲- فرزاد، مسعود

به گوش هوش نبوش از من و به عشرت کوش

که این سخن سحر از هاتم به گوش آمد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۸۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

به لایه گفت شبی میر مجلس تو شوم

شدم به رغبت خویشش کمین غلام و نشد

تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۱۹.

۱- اهور، پرویز

میر مجلس. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۶۴ - ۱۶۳.

۲- ریاحی، محمدامین

حافظ، صحت کلمات...: ۳۶۹/۱.

۳- فرزاد، مسعود

به لایه گفتمش ای ماهرو چه باشد اگر

به یک شکر ز تو دلخسته ای بیا ساید

لطف سخن حافظ: ۲۷۹.

۱- رکن، محمود

- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۵۳۹/۱.
- ۳- هروی، حسینی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۵۵ - ۲۵۶. + مقالات حافظ: ۲۵۵ - ۲۵۶.

به لطف خال و خط از عارفان ربودی دل
لطیفه های عجب زیر دام و دانه توس

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۲۶/۱.

به مأمنی رو و فرصت شمر غنیمت وقت
که در کمینگه عمرند قاطعان طریق

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۷۶۶ - ۷۶۷/۲.

به مژده جان به صبا داد شمع در نفسی

ز شمع روی تو آش چون رسید پروانه

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۱۶۱/۲.

به مژگان سیه کردی هزاران رخنه در دینم

بیا کز چشم بیمارت هزاران درد بر چینم

نا مرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سبروس نیرو].

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۰.

+ برگزیده مقاله های نشر دانش، درباره حافظ: ۲۳۸.

۲- جاوید، هاشم حافظ جاوید: ۱۹۷ - ۱۹۸.

به مستوران مگو اسرار مستی

حدیث جان مگو با نقش دیوار

حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم، ۷۵.

۱- برهانی، مهدی

- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۶۳.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۹۳/۱.
- به مشک چین و چگل نیست بوی گل محتاج
که نافه‌هاش ز بند قبای خویشتن است
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۷.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۸۰.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۴/۱ - ۹۳.
- به مطربان صبحی دهیم جامه چاک
بدین نوید که باد سحرگهی آورد
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۳.
- به ملازمان سلطان که رساند این دعا را
که به شکر پادشاهی ز نظر مران گدا را
- ۱- شاملو، احمد نگاهی به غزل‌های حافظ مصحح دکتر خانلری. دنیای سخن، شماره سی و نهم: ۴۵.
- ۲- کاوسی، هوشنگ روش چهل و جعل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهل و سه: ۳۷.
- به منت دگران خو مکن که در دو جهان
رضای ایزد و انعام پادشاهت بس
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۷۹/۲.
- به می پرستی از آن نقش خود زدم بر آب
که تا خراب کنم نقش خود پرستیدن
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم، ۸۴.

- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۶.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۴۵/۲.
- ۴- مرتضوی، منوچهر نقش بر آب (شرح چند بیت از اشعار حافظ). مجله دانشکده ادبیات تبریز، سال هفدهم، شماره چهارم: ۴۳۹ - ۴۳۷.
- ۵- نیاز کرمانی، سعید یادداشتهای متفرقه. دولت پیر مغان...: ۳۳۷.

- ۱- جوینی، عزیزالله زبان غزل در دیوان حافظ و شرح چهار بیت. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، سال ۲۹، شماره ۳-۴: ۱۷۵.
- ۲- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۱۰۴/۱ - ۹۸.
- ۳- شوقی‌نوبر، احمد تأملی در حافظ‌نامه. کیهان‌اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۳۷ - ۱۳۶.
- ۴- نیازی کرمانی، سعید یادداشتهای کوتاه. دولت پیر مغان...: ۳۳۶ - ۳۳۵.

- ۱- برهانی، مهدی به می عمارت دل کن که این جهان خراب بر آن سرست که از خاک ما بسازد خشت
- ۲- راستگو، سید محمد حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم، ۴۳.
- ۳- _____ اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ تصحیح ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۴.
- ۴- _____ گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ خوش: ۲۴۸.
- ۵- فرزاد، مسعود دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۱.
- ۶- کاظمیان، سروش حافظ، صحت کلمات...: ۱۶۶/۱.
- بعضی شکسته خوانند، بعضی نشسته خوانند (پاسخ نقد آقای سید محمد راستگو بر دیوان حافظ ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و پنجم: ۴۱.

به نوک خامه رقم کرده‌ای سلام مرا

که کارخانه دوران مباد بی‌رقمت

کارخانه. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۴۴ - ۱۴۳.

۱- ریاحی، محمدامین

به نیم جو نخرم طاق خانقاه و رباط

مرا که مصطبه ایوان و پای خم طنبی است

دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح

پرویز نائل خانلری]، مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال

بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۱۴.

۱- اسلامی‌ن‌دوشن، محمدعلی

طنبی و شاه نشین. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۸۵ - ۱۷۵.

۲- ریاحی، محمدامین

طنبی. آئینه خام: ۲۶۷ - ۲۶۵.

۳- زریاب‌خویی، عباس

+ مصطبه: ۳۶۲ - ۳۵۹.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۴.

۴- راستگو، سیده‌محمد

دیوان مولانا شمس‌الدین خواجه حافظ شیرازی: ۱۹.

۵- قریب، یحیی

به نیم شب اگر ت آفتاب می‌باید

ز روی دختر گلچهر رز نقاب انداز

حافظ شناخت: ۱۶۸/۱ - ۱۶۷.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

به وجه مرحمت ای ساکنان صدر جلال

ز روی حافظ و این آستانه یاد آرید

حافظ، صحت کلمات...: ۵۸۰ - ۵۷۹.

۱- فرزاد، مسعود

بهوش باش که هنگام باد استغنا

هزار خرمن طاعت به نیم جو نخرند

باد استغنا. حافظ جاوید، ۱۹ - ۱۷.

۱- جاوید، هاشم

- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۵۴/۱ - ۴۵۳.
 ۳- نیساری، سلیم ضوابط تدوین غزلهای حافظ. مقدمه‌ای بر تدوین غزلهای حافظ: ۲۲۸.

به وصل دوست گرت دست می‌دهد یک دم
 برو که هر چه مراد است در جهان داری

- ۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۵.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۶۹/۲.

به وقت سرخوشی از راه و ناله عشاق
 به صوت و نغمه چنگ و چفانه یاد آرید

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۷۳.
 ۲- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۴.
 ۳- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۷۱ - ۱۲۷۰.
 ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۷۷/۱.
 ۵- معجوب، محمدجعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۷۸.

به وقت گل شدم از توبه شراب خجل
 که کس مباد ز کردار ناصواب خجل

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد سوم: ۱۴۱ - ۱۴۰.

۲- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۱۱۸/۱ - ۱۱۷.

۳- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۰.

به هرزه بی می و معشوق، عمر می‌گذرد
 بظالم بس از این بعد کار خواهم کرد

۱- پرواز، سیاوش
کلک خیال انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ)، کیهان فرهنگی،
سال دوم، شماره چهارم: ۲۵.

به هر منزل که رو آرد خدا را

نگه دارش به لطف لایزال

۱- دهخدا، علی اکبر
یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره
هشتم: ۴۰۳.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۸.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۵۱.

داوری ادبی. تلخ خوش: ۱۹۵.

۲- راستگو، سید محمد

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی،
سال پنجم، شماره هشتم: ۵۱.

۳- محیط طباطبائی، محمد

همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشتهای علامه دهخدا بر
اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۱.

۴- معین، مهدخت

به هر نظر بت ما جلوه می کند لیکن

کس این کرشمه نبیند که من همی نگرم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۶۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

به هست و نیست مرنجان ضمیر و خوش می باش

که نیستی است سرانجام هر کمال که هست

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

به هواداری او ذره صفت رقص کنان

تالپ چشمه خورشید درخشان بروم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۵۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

به هوای لب شیرین پسران چند کنی
جوهر روح به یاقوت مذاب آلوده

- ۱- دشنی، علی حافظ افسونگر. نقشی از حافظ: ۷۹.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۷.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۴۵/۲.
- ۴- محبوب، محمد، جعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۹۵.

به هیچ دور نخواهند یافت هشیارش
چنین که حافظ ما مست باده از لست

- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۵.

به هیچ ورد دگر نیست حاجت ای حافظ
دعای نیمشب و درس صبحگاهت بس

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۷۹/۲ - ۶۷۸.

به یاد چشم تو خود را خراب خواهم ساخت
بنای عهد قدیم استوار خواهم کرد

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۱.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۸۰/۱.

به یاد شخص نزارم که غرق خون دلست
هلال را ز کنار افق کنید نگاه

- ۱- اهور، پرویز حافظ خوانی و حافظ دانی. حافظ، آینه دار تاریخ: ۳۲.
- ۲- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۸۶.
- ۳- دهخدا، علی اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۲.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۶.

- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۹.
- ۴- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۳.
- ۵- رجائی بخارایی، احمدعلی به نام خداوند جان آفرین [معرفی و نقد حافظ جلالی - نذیر احمد]. یغما، سال سی‌ام، شماره اول: ۶.
- ۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۲۹/۲.
- ۷- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۵۱ - ۵۰.
- ۸- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ)، کیهان فرهنگی، سال پنجم شماره یازدهم: ۳۱.

- به یاد لعل تو و چشم مست می‌گونت
ز جام غم می‌لعلی که می‌خورم خونست
حافظ، صحت کلمات...: ۹۹/۱.
- ۱- فرزاد، مسعود
- به یکی جرعه که آزار کشش در پی نیست
زحمتی می‌کشم از مردم نادان که می‌پرس
[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۶۷.
- ۱- پژمان بختیاری، حسین
- حافظ، صحت کلمات...: ۶۸۵/۲.
- ۲- فرزاد، مسعود

- به یمن دولت منصور شاهی
عَلَم شد حافظ اندر نظم اشعار
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۶۳.
- ۱- راستگو، سید محمد
- حافظ، صحت کلمات...: ۵۹۴/۱.
- ۲- فرزاد، مسعود

به یمن همت حافظ امید هست که باز
آری اُسسامُ لیلای لیلۃ القمر

- ۱- اکبری حامد، مهدی حافظانه های عربی: ۴۵ - ۴۴.
 ۲- فروزانفر، محمد حسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل از حافظ [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم].
 یغما، سال بیست و سوم، شماره یازدهم: ۶۴۹ - ۶۴۸.

بیا ای ساقی گلرخ بیاور باده رنگین
 که فکری در درون ما از این بهتر نمی گیرد

۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۱۷.

بیا ای شیخ و از خمخانه ما
 شرابی خور که در کوثر نباشد

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خاتلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم، ۸۶.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۵۲/۱.

بیا با ما مورز این کینه داری
 که حق صحبت دیرینه داری

- ۱- جاوید، هاشم خسرو و شیرین، حافظ جاوید: ۲۴۷.
 ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۷.
 ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۷۳/۲ - ۱۲۷۲.

بیا به شام غریبان و آب دیده من بین
 بسان باده صافی در آبگینه شامی

- ۱- ریاحی، محمد امین ساغر حلی، گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۳۲ - ۱۳۱.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۵۶/۲.

بیا به میکده و چهره ارغوانی کن
 مرو به صومعه کانجا سیاهکارانند

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۳۲/۱.
- بیا به میکند حافظ که بر تو عرضه کنم
هزار صف ز دعاهاى مستجاب زده
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۴۳/۲.
- بیا بیا که تو حور بهشت را رضوان
درین جهان ز برای دل رهی آورد
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۰۸/۱ - ۳۰۷.
- بیا تا حال یکدیگر بدانیم
مراد هم بجوئیم ار توانیم
- ۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۹۰.
- بیا تا در می صافیت راز دهر بنمایم
به شرط آنکه نمایی به کثر طبعان دل کورش
- ۱- خرمشاهی، بهاء‌الدین حافظ شاملو. الفبا، جلد ششم: ۲۹۹ - ۳۰۰.
- ۲- راستگو، سید محمد + ذهن و زبان حافظ: ۱۸۲ - ۱۸۰.
- ۳- سروشیار، جمشید دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۴.
- گزارد حق «حافظ خلخالی» نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۴۷.
- ۴- فرزاد، مسعود صحت کلمات...: ۷۰۱/۲.
- بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم
فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۷/۲ - ۹۹۶.

بیار باده رنگین که یک حکایت فاش

بگویم و نکنم رخنه در مسلمانی

۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سید ابوالقاسم انجوی شیرازی (مقدمه): ۱۱۵.

۲- خرمشاهی، بهاءالدین حافظ شاملو، الفبا، جلد ششم: ۳۰۳.

+ ذهن و زبان حافظ: ۱۸۷ - ۱۸۶.

بیار باده که دربارگاه استغنا

چه پاسبان و چه سلطان چه هوشیار و چه مست

۱- شفیمی، محمّد پانزده نکته درباره دو دیوان حافظ (چاپ دکتر پرویز ناتل خانلری و دکتر خلیل خطیب رهبر)، آینده، سال دوازدهم، شماره اول - سوم: ۱۵۱.

۲- ناتل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۵۵ - ۱۱۵۴.

بیار باده که عمریست تا من از سر امن

به کنج عافیت از بهر عیش نشستم

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۰/۲.

۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر صحر: ۱۸۶.

بیار باده و اول به دست حافظ ده

به شرط آنکه ز مجلس سخن به در نرود

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۱۸/۱.

بیار می که چو حافظ هزارم استظهار

به گریه سحرّی و نیاز نیمشب است

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی‌یاخانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم، ۴۱.
 ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو، ۶۴.

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۶۷/۲ - ۱۲۶۶.
 بیاض روی تو را نیست نقش در خور از آنک
 سوادى از خط مشکین بر ارغوان داری

- ۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۶۲.
 بیاض روی تو روشن چو عارض رخ روز
 سواد زلف سیاه تو هست ظلمت داج

- ۱- پرواز، سیاوش گلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی.
 سال دوم، شماره اول: ۳۷.
 بیا که پرده گلریز هفت خانه چشم
 کشیده‌ایم به تحریر کارگاه خیال

- ۲- راستگو، سید محمد گلگشتی در آینه جام، تلخ خوش: ۲۲۵ - ۲۲۴.
 ۳- رزاق، علی اکبر حاشیه‌ای بر پرده گلریز، حافظ‌شناسی، جلد نهم: ۱۱۹ - ۱۱۳.
 ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۳۳۱ - ۳۳۰.
 ۵- زریاب‌خویی، عباس پرده گلریز، آئینه جام: ۱۱۳ - ۱۱۱.
 ۶- سجادی، ضیاءالدین سحر بیان حافظ، حافظ‌شناسی، جلد یازدهم: ۷۱ - ۷۰.
 ۷- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۸۳/۲ - ۷۸۱.
 ۸- علوی، پرتو بعضی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی، بانگ جرس: ۱۰۵ - ۱۰۳.
 ۹- قزوینی، محمد شرح یکی از ابیات حافظ، یادگار، سال دوم، شماره چهارم ۴۱ - ۳۷.

- ۱۰- نائل‌خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز نائل‌خانلری، جلد دوم،

- بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۲۴۰.
- ۱۱- نیاز کرمانی، سعید بیا که پرده گلریز...، حافظ شناسی، جلد هفتم: ۱۱۱ - ۱۰۷.
- + دولت پیرمغان...: ۱۵۰ - ۱۴۱.
- ۱۲- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزند. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۵۹ - ۵۳.
- + مقالات حافظ: ۱۰۹ - ۱۰۰.
- ۱۳- _____ نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۱ - ۱۸۰.
- + مقالات حافظ: ۱۰۹ - ۱۰۰.
- ۱۴- همايون فقرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۸۱.
- بیا که ترک فلک خوان روزه غارت کرد
هلال عید به دور قدح اشارت کرد
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۲۸.
- ۲- مصطفی، ابوالفضل ترک فلک - هلال عید - دور قدح. حافظ شناسی، جلد پنجم: ۴۲-۴۴.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۱۷.
- بیا که توبه ز لعل نگار و خنده جام
حکایتی است که عقلش نمی‌کند تصدیق
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم، ۷۸.
- ۲- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۹۲.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۴.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۶۷/۲.
- ۵- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس الدین محمد حافظ: ۵۸۹.
- ۶- ناتل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،

بعضی از لغات و تعبیرات: ۲۴.

۷- هومن، محمود
سخنی چند دربارهٔ روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود
هومن: ۳۸۹.

بیا که چاره ذوق حضور و نظم امور

به فیض بخشی اهل نظر توانی کرد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۲۶۰.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

بیا که خرقه من گرچه رهن می‌کده‌هاست

ز مال وقف نبینی به نام من درمی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۶۸/۲ - ۱۳۶۷.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

بیا که دوش به مستی سروش عالم غیب

نوید داد که عامست فیض رحمت او

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۲/۱۰۹۰.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۲۳۴.

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

بیا که رایت منصور پادشاه رسید

نوید فتح و بشارت به مهر و ماه رسید

مغز مغز و پوست پوست. گلچرخ، شمارهٔ هفتم: ۴۵.

۱- بهشتی شیرازی، سید احمد

بیا که رونق این کارخانه کم نشود

به زهد همچو تویی یا به فسق همچو منی

- ۱- ادیب برومند، عبدالعلی مقابله نسخ [دیوان حافظ قزوینی - غنی، خانلری با نسخه پیرحسین]. حافظ‌شناسی، جلد چهارم: ۱۸۹.
- ۲- بهار، محمدتقی (ملک‌الشعرا) شعرهای دخیل در دیوان حافظ. آینده، سال سوم، شماره دهم: ۵۲۳ - ۵۲۲.
- + بهار و ادب فارسی، جلد اول: ۲۸۹.
- ۳- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا چند پرسش و پاسخ درباره حافظ. حافظیات (مجموعه مقالات درباره حافظ): ۱۳ - ۱۲.
- ۴- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۶.
- ۵- ریاحی، محمدامین کارخانه گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۴۵ - ۱۴۳.
- ۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۹۹/۲.

بیا که فرقت تو چشم من چنان در بست
که فتح باب وصال مگر گشاید باز
حافظ، صحت کلمات...: ۶۵۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

بیا که قصر امل، سخت بست بنیاد ست
بیار باده که بنیاد عمر بر بادست
خسرو شیرین. حافظ جاوید: ۲۳۴.

۱- جاوید، هاشم

بیا که لعل و گهر در نثار مقدم تو
ز گنج خانه دل می کشم به روزن چشم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵۲.

۱- راستگو، سیدمحمد

لطف سخن حافظ: ۷۶.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۸۹۲/۲.

۳- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۹۴.

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین

بیا که وضع جهان را چنان که من دیدم
گر امتحان بکنی می‌خوری و غم نخوری

هفت‌پیکر. حافظ جاوید: ۲۶۴.

۱- جاوید، هاشم

۲- فروزانفر، محمد حسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل از حافظ [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم].

پنجا، سال بیست و سوم، شماره نهم: ۵۳۷ - ۵۳۴.

بیا که وقت شناسان دو کون بفروشد
به یک پیاله می‌صاف و صحبت صنمی

اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ: ۱۴۱.

۱- خرمشاهی، بهاء‌الدین

بر بساط نکته‌دانان [معرفی و نقد حافظ‌نامه، تألیف بهاء‌الدین

۲- خسروی، محمدرضا

خرمشاهی]. خاوران، شماره دوم: ۱۱۷ - ۱۱۶.

بیا که هاتف میخانه دوش با من گفت

که در مقام رضا باش و ز قضا مگریز

حافظ، صحت کلمات...: ۶۶۷/۱ - ۶۶۶.

۱- فرزاد، مسعود

بیان شوق چه حاجت که سوز آتش دل

توان شناخت ز سوزی که در سخن باشد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۹.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۲۳۴.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۳۴۶۱.

۳- فرزاد، مسعود

بیاور می که نتوان شد ز مکر آسمان ایمن

به لعب زهره چنگی و مریخ سلحشورش

۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی،... (مقدمه): ۱۰۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۶۹۹/۲.

۲- فرزاد، مسعود

بیا و زغبین این سالوسیان بین
صراحی خون دل و بریط خروشان

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۳۱/۲.

بیا و سلطنت از ما بخر به مایه حسن
وزین معامله غافل مشو که حیف خوری

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۸۶/۲.

۲- فروزانفر، محمدحسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل از حافظ [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم].
یغما، سال بیست و سوم، شماره نهم: ۵۹۴ - ۵۹۳.

بیا و کشتی ما در شط شراب انداز
خروش و ولوله در جان شیخ و شاب انداز

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷۷.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۵۶/۱ - ۶۵۵.

بیا و هستی حافظ ز پیش او بردار
که با وجود تو کس نشنود ز من که منم

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۰۳/۲.

بی جمال عالم آرای تو روزم چون شب است
با کمال عشق تو در عین نقصانم چو شمع

۱- جاوید، هاشم شمع. حافظ جاوید: ۱۹۴.

۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۰.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۵۶/۲.

بی چراغ جام در خلوت نمی یارم نشست
زانکه گنج اهل دل باید که سورانی بسود

- ۱- دهخدا، علی‌اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۰.
- + مجموعه مقالات دکتر محمدمعین، جلد دوم: ۴۰۱.
- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۴.
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۳.
- داوری ادبی. تلخ‌خوش: ۱۸۳.
- حافظ، صحت کلمات...: ۷۵۶/۲.
- ۲- راستگو، سیدمحمد
- ۳- _____
- ۴- فرزاد، مسعود
- ۵- فروزانفر، محمدحسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل از حافظ [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم]. یغما، سال بیست و دوم، شماره یکم: ۲۳۹ - ۲۳۸.
- ۶- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۸.
- ۷- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشتهای علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۰.
- ۸- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۵۷ - ۱۵۶.
- + مقالات حافظ: ۲۷۰ - ۲۷۲.
- بی خبرند زاهدان نقش بخوان ولا تقل
مست ریاست محتسب، باده بده ولا تخف
- [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۹۰.
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۲.
- لطف سخن حافظ: ۳۲۳.
- حافظ، صحت کلمات...: ۷۶۱/۲.
- دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز نائل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبيرات: ۲۴.
- دیوان شاعر ساحر: ۱۷۴.
- ۱- پژمان‌بختیاری، حسین
- ۲- راستگو، سیدمحمد
- ۳- رکن، محمود
- ۴- فرزاد، مسعود
- ۵- نائل خانلری، پرویز
- ۶- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین
- بی‌خود از شعله پرتو ذاتم کردند
باده از جام تجلی صفاتم دادند
- ۱- دست‌غیب، عبدالعلی
- ۲- فرزاد، مسعود
- حافظ شناخت: ۱۰۷/۱ - ۱۰۶.
- حافظ، صحت کلمات...: ۴۰۳/۱.

بیدار شو ای دیده که ایمن نتوان خفت

زین سیل دمام که درین منزل خوابست

حافظ، صحت کلمات...: ۷۰/۱.

۱- فرزاد، مسعود

بیدلی در همه احوال خدا با او بود

او نمی دیدش و از دور خدا را می کرد

۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سید ابوالقاسم

انجوی شیرازی (مقدمه): ۹۲ - ۹۱.

۲- بهار، محمد تقی (ملک الشعراء) شعرهای دخیل در دیوان حافظ. آینده، سال سوم، شماره دهم:

۵۲۳ - ۵۲۲.

+ بهار و ادب فارسی، جلد اول: ۲۸۸ - ۲۸۷.

۳- هومن، محمود سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود

هومن: ۴۲۴.

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۳۹.

۴- پژمان بختیاری، حسین

حافظ، صحت کلمات...: ۳۰۲/۱ - ۳۰۱.

۵- فرزاد، مسعود

بیرون جهیم سر خوش و از بزم صوفیان

غارت کنیم بساده و شاهد ببر کشیم

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۰/۲ - ۹۹.

۱- فرزاد، مسعود

بیرون ز لب تو ساقیا نیست

در دور کسی که کام دارد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۴۲/۱ - ۲۴۱.

۱- فرزاد، مسعود

بی زلف سر کشش سر سودائی از ملال

همچون بنفشه بر سر زانو نهاده ایم

- ۱- انجوی شیرازی، سیده ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سید ابوالقاسم انجوی شیرازی (مقدمه): ۱۱۰.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو، ۳۸۰.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۸۹.
- ۴- زریاب خویی، عباس بار جهان و دل ضعیف. آئینه جام: ۹۸.
- ۵- عبوسی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۱۱.
- ۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۷۶/۲.
- ۷- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۷۴ - ۷۲.
- + مقالات حافظ: ۱۳۴ - ۱۳۲.

بی عمر زنده‌ام من و این بس عجب بود
روز فراق را که نهد در شمار عمر
ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر
حافظ شناسی: ۴۸۱.

۱- مرتضوی، منوچهر

بیفشان جرعه‌ای بر خاک و حال اهل دل بشنو
که از جمشید و کیخسرو هزاران داستان دارد
حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم، ۱۲۹.
به نام خداوند جان آفرین [معرفی و نقد حافظ جلالی - نذیر
احمد]. یغما، سال سی‌ام، شماره اول: ۳.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۶.
حافظ، صحت کلمات...: ۲۴۴/۱.
دیوان مولانا شمس‌الدین خواجه حافظ شیرازی: ۵۸۵.
دیوان شاعر ساحر: ۱۱۴.

- ۱- برهانی، مهدی
- ۲- رجائی بخارایی، احمدعلی
- ۳- راستگو، سید محمد
- ۴- فرزاد، مسعود
- ۵- قریب، یحیی
- ۶- همایونفرخ، رکن‌الدین

بیشان زلف و صوفی را به پا بازی و رقص آور
که از هر رقعه دلش هزاران بت برافشانی

حافظ، صحت کلمات... : ۱۳۸۳/۲

۱- فرزاد، مسعود

بی ماه مهرافروز خود تا بگذرانم روز خود
دامی به راهی می نهم مرغی به دامی می زنم

حافظ، صحت کلمات... : ۹۰۶/۲

۱- فرزاد، مسعود

بی معرفت مباح که در من یزید عشق
اهل نظر معامله با آشنا کنند

حافظ شناخت: ۲۰۴/۱ و ۲۰۷ - ۲۰۶

۱- دست غیب، عبدالعلی

بی مهر رخت چشم مرا نور نماندست
و ز عمر مرا جز شب دیجور نماندست

حافظ، صحت کلمات... : ۱۰۴/۱

۱- فرزاد، مسعود

پ

پارسایی و سلامت هوسم بود ولی
شیوه‌ای می‌کند آن نرگس فتان که می‌پرس

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۶۸۶/۲ - ۶۸۵.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

پاسبان حرم دل شده‌ام شب همه شب

تا درین پرده جز اندیشه او نگذارم

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۰۶.

شرح نکته‌هایی از اشعار حافظ. کیهان اندیشه، شماره اول: ۹۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۸۵۸/۲.

دیوان شاعر ساحر: ۲۰۹.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- حسن‌زاده‌آملی، حسن

۳- فرزاد، مسعود

۴- همایون‌فرخ، رکن‌الدین

پاک کن چهره حافظ به سر زلف ز اشک

ورنه این سیل دمامم ببرد بنیادم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

پاک و صافی شو و از چاه طبیعت به در آی

کسه صسفایی نسدهد آب تسراب آلوده

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۴۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

پای ما لنگ است و منزل بس دراز

دست ما کوتاه و خرما بر نخیل

حافظ، صحت کلمات...: ۸۰۲/۲ - ۸۰۱.

۱- فرزاد، مسعود

پدرم روضه رضوان به دو گندم بفروخت

من چرا ملک جهان را به جوی نفروشم

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۳۶.

۱- پژمان بختیاری، حسین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵۴.

۲- راستگو، سید محمّد

لطف سخن حافظ: ۳۶ - ۳۵.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۸۹۸/۲.

۴- فرزاد، مسعود

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم: ۲۷.

۵- ناتلی خانلری، پرویز

پرتو روی تو تا در خلوتم دید آفتاب

می روه چون سایه هر دم بر در و بسامم هنوز

این کجا و آن کجا [معرفی و نقد حافظ نامه بهاء الدین خرمشاهی و

۱- سعیدی سیرجانی، علی اکبر

شرح فزلهای حافظ دکتر حسینعلی هروی]. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره دهم: ۴۴.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۸۰ - ۱۲۷۸.

۲- عیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۶۶۲/۱.

۳- فرزاد، مسعود

چرا نه در کنار هم [پاسخ به آقای سعیدی سیرجانی]. کیهان

۴- هروی، حسینعلی

فرهنگی، سال پنجم، شماره دوازدهم: ۴۴.

پرده از رخ برفکندی یک نظر در جلوه گاه
وز هیا هور و پری را در حجاب انداختی

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۱۳/۲.

پرده مطربم از دست برون خواهد برد
آه اگر زانکه درین پرده نباشد بارم

۱- پرواز، سیاوش درباره بعضی لغات و تعبیّرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۳-۳۲.

۲- راستگو، سیده محمّده دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۴۱.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۵۷/۲.

پرسیدم از طبیبی احوال دوست گفتا
فی بعدها عذاب فی قریبها السلامه

لطف سخن حافظ: ۵۸.

۱- رکن، محمود

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۵۶-۱۱۵۷/۲.

پروانه او گر رسدم در طلب جان
چون شمع همان دم به دمی جان بسپارم

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۵۳/۲.

پروانه راحت بده ای شمع که امشب
از آتش دل پیش تو چون شمع گدازم

۱- ابتهاج، هوشنگ (ها. سایه) حافظ به سعی سایه (مقدمه): ۳۹.

۲- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۳۰.

پری نهفته رخ و دیو در کِشْمه حسن
بسوخت دیده ز حیرت که این چه بلعجبی است

- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۶۴.
- ۲- دست‌غیب، عبدالعلی آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی). کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره ۱۲۹: ۵۲.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۴.
- ۴- ریاحی، محمدامین بلعجی. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۵۹.
- ۵- عبوسی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۰۵.
- ۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۸/۱.

پس از چندین شکیبایی شبی یارب توان دیدن

که شمع دیده افروزیم در محراب ابرویت

تأملی در حافظ شاعر داندۀ راز. یسفا، سال شانزدهم، شماره پنجم: ۲۱۲-۲۱۱.

دعاهای حافظ. حافظ جاوید: ۳۶۰.

۱- اسلامی‌ن‌دوشن، محمدعلی

۲- جاوید، هاشم

پشمینه پوش تند خو از عشق نشنیدست بو

از مستیش رمزی بگو تا ترک هشیاری کند

حافظ شناخت: ۹۷/۱ - ۹۶.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۰ - ۴۱۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۲۰ - ۴۱۹.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

پنج روزی که درین مرحله مهلت داری

خوش بیاسای زمانی که زمان این همه نیست

حافظ، صحت کلمات...: ۱۵۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

پند حکیم محض صوابست و عین خیر

فرخنده آن کسی که به سمع رضا شنید

۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم، ۷۴ - ۷۵.

۲- بژمان‌بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۳۹.

۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۹.

۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۸۶/۱ - ۵۸۵.

پند عاشقان بشنو و ز در طرب باز آ

کاین همه نمی‌ارزد شغل عالم فانی

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۱.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۹۱/۲.

پنهان ز حاسدان به خودم خوان که منعمان

خیر نهان ز بهر رضای خدا کنند

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۴۰/۱ - ۴۳۹.

پیاله بر کفتم بند تا سحر گه حشر

به می ز دل ببرم هول روز رستاخیز

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۶۷/۱.

پیام داد که خواهم نشست با رندان

بشد به رندی و دُردی کشیم نام و نشد

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۵.

پیام دوست شنیدن سعادتست و سلامت

مَسْنٍ لِمَبْلَغٍ عَنِّي الْإِسْعَادِ سَلَامِي

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۸/۱.

پیران سخن به تجربه گویند، گفتنت

هان ای پسر که پیر شوی پند گوش کن

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۶۵/۲.

۱- فرزاد، مسعود

پیراهنی که آید از و بوی یوسفم

ترسم برادران غیورش قبا کنند

یادداشتها. حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۸۶ - ۱۸۲.

۱- همایون پور، منوچهر

پیر گلرنگ من اندر حق ازرق پوشان

رخصت خبث نداد ار نه حکایتها بود

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروی نیرو] نشر

دانش، سال چهارم، شماره سوم: ۴۷.

۱- آجودانی، ماشاء الله

آورده اند که... حریم سایه های سبز (مجموعه مقالات ۱):

۲۸۵ - ۲۸۶.

۲- اخوان ثالث، مهدی

چند نکته در چند بیت حافظ. نشر دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۷۹.

۳- اسلامی ندرشن، محمد علی

یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره

۴- دهخدا، علی اکبر

هشتم: ۴۰۰.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۱.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۴ - ۴۳.

پیر گلرنگ. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۱۷ - ۱۱۶.

۵- ریاحی، محمد امین

پیر گلرنگ. آینه جام: ۱۱۷ - ۱۱۴.

۶- زریاب خویی، عباس

از میکرده بیرون. از کوچه دندان: ۱۷۸ - ۱۷۷.

۷- زرین کوب، عبدالحسین

از پیران پارسی. جستجو در تصوف ایران: ۲۳۶ - ۲۳۳.

۸- ———

گزارد حق «حافظ خلخالی»، نشر دانش، سال پانزدهم، شماره

۹- سروشیار، جمشید

سوم: ۴۷.

کلام و پیام حافظ. نشر دانش، سال چهارم، شماره پنجم: ۱۱.

۱۰- سمیعی [گیلانی]، احمد

- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش، درباره حافظ: ۵۸.
- ۱۱- شریعت، محمدجواد نکته‌هایی در شعر حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۸۳.
- ۱۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۶۱/۱.
- ۱۳- کاظمی، داریوش پژوهشی پیرامون شناخت پیرگلرنگ. حافظ‌شناسی، جلد یازدهم: ۲۴۰ - ۲۲۵.
- ۱۴- گلچین معانی، احمد تذکره میخانه (حواشی): ۹۳ - ۹۲.
- ۱۵- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۸.
- ۱۶- معیری، محمدعلی نکاتی چند درباره برخی از اشعار حافظ. کتابنمای ایران، جلد نخست: ۱۴۶ - ۱۴۵.
- ۱۷- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشتهای علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۰.
- ۱۸- ملاح، حسینعلی پیرگلرنگ کیست؟ حافظ‌شناسی، جلد هشتم: ۶۲ - ۵۷.
- ۱۹- هروی، حسینعلی نظری به «پیام و کلام حافظ» نشر دانش، سال پنجم، شماره اول: ۲۸ - ۲۷.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۰۵.
- + مقالات حافظ: ۴۰۶.

پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت

آفرین بر نظر پاک خطا پوشش باد

خطا پوش. پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۲۶ - ۱۲۴.

آفرین بر نظر...، پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۲۱ - ۱۱۹.

راز دهر آدینه، شماره صدویست و یکم - صدویست و دوم: ۲۳.

۱- باعداد، محمدعلی

۲- بدرالدین (مولانا)

۲- برهانی، مهدی

- ۳- بهرامیان، مسیح خطا پوشی. آینده، سال سیزدهم، شماره هشتم - دوازدهم؛ ۶۱۱ - ۶۰۷.
- ۴- بهشتی شیرازی، سید احمد + پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۹۴ - ۸۷. پیر مغان، پیر خرابات. مغز مغز و پوست پوست، گلچرخ، شماره هفتم: ۴۴.
- ۵- یامردی منصور نظری درباره «حافظ جاوید». معارف، دوره چهاردهم، شماره یکم: ۸۶ - ۸۵.
- ۶- پژمان بختیاری، حسین پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت. پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۲۱ - ۱۲۲.
- ۷- جاوید، هاشم خطا بر قلم صنع نرفت. حافظ جاوید: ۳۲۶ - ۳۲۵.
- ۸- جاوید صباغیان، محمد تأملی در بیتی از حافظ. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی، سال بیست و یکم، شماره دوم: ۲۴۶ - ۲۴۱.
- ۹- جوینی، عزیزالله زبان غزل در دیوان حافظ و شرح چهار بیت. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، سال صد و بیست و نهم، شماره سوم - چهارم: ۱۸۰ - ۱۷۷.
- ۱۰- الحسینی، علی اکبر تفسیر بیت [پیر ما گفت...]. ایرانشهر، سال دوم، شماره دهم: ۶۲۳ - ۶۲۰.
- ۱۱- حواشی دیوان حافظ، چاپ ۱۲۹۹ بمبئی + پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۱۸ - ۱۱۶. پیر ما گفت...، پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۲۱.
- ۱۲- خز مشاهی، بهاء الدین پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت. چارده روایت: ۴۷ - ۳۰. + شرح یک بیت از حافظ [پیر ما گفت...]. کتاب توس: ۳۳۲ - ۳۲۱.
- ۱۳- + پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۸۶ - ۶۴. یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان (ذیل). مستدرک حافظ نامه: ۱۴۲۲ - ۱۴۲۱.
- ۱۴- خطیب رهبر، خلیل پیر ما. پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۱۳.

- ۱۵- دادبه، اصغر خطای قلم صنع در منطق شعر. پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۶۳ - ۳۹.
- ۱۶- دارابی، محمدبن محمد لطیفه غیبی: ۲۳ - ۲۰.
- ۱۷- داور + پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۲۴-۱۲۲. پیر ما... الخ. پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۱۳.
- ۱۸- دشتی، علی + دیوان لسان‌الغیب حافظ شیرازی، بر اساس نسخه قدسی: ۲۴۷. پیر ما گفت. پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۱۲ - ۱۱. + نقشی از حافظ: ۱۶۹ - ۱۶۰.
- ۱۹- ذوالنور، رحیم قلم صنع. پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۱۲ - ۱۱۱. + در جستجوی حافظ: ج ۱/ ۲۲۸.
- ۲۰- رکنی‌زاده سالک، م. حسین تفسیر بیت حافظ [پیر ما گفت...]: [ایران‌شهر، سال دوم، شماره نهم: ۵۵۹ - ۵۵۶.
- ۲۱- زنجانی، برات + پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۱۶-۱۱۵. سیری در دیوان حافظ. سفینه حافظ: ۱۳۷ - ۱۲۸.
- ۲۲- زیبایی، محمدعلی سخنی در باب پیتی از خواجه. پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۳۶ - ۱۲۷.
- ۲۳- زریاب‌خویی، عباس خطا بر قلم صنع نرفت. آئینه جام: ۱۶۷ - ۱۶۳.
- ۲۴- زرین‌کوب، عبدالحسین + پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۵ - ۱۱. اشارات در حاشیه دیوان حافظ: نقش بر آب: ۳۸۱ - ۳۸۰.
- ۲۵- سجادی، ضیاءالدین + پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۶ - ۳۸. + حافظ و قلم صنع. نقش بر آب: ۱۱۷ - ۱۰۱.
- ۲۶- سعیدبرومند، جواد در مکتب استاد: ۳۲. خطا بر قلم صنع نرفت. پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت

- (مجموعه مقالات): ۱۵۳ - ۱۳۷.
- ۲۷- شریف العلما لنگری گیلانی مقاله یکی از علمای روحانی [درباره بیت پیر ما گفت...].
ایران شهر، سال سوم، ششم: ۳۲۸ - ۳۲۴.
- ۲۸- شمس الافاضل؟ تفسیر بیت حافظ [پیر ما گفت...]. ایران شهر، سال سوم، شماره اول و دوم: ۱۲۷ - ۱۲۵.
- ۲۹- شمس، سیروس قلم صنع. گلچرخ، شماره اول: ۵۲ - ۵۰.
- ۳۰- عطارپور، ارسلان بخشی درباره شعر حافظ (پیر خطاپوش). چهل و پنجم، سال هشتم، شماره هفتاد و یکم: ۱۱۰ - ۱۰۵.
- ۳۱- علوی، عبدالعلی (پرتو) برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس الدین محمد حافظ شیرازی. بانگ جرس: ۹۸ - ۹۹.
- ۳۲- غنی، قاسم یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۸۴ - ۸۳.
- ۳۳- قرزلایاغ، حبیب‌الله تفسیر بیت حافظ [پیر ما گفت...]. ایران شهر، سال دوم، شماره دهم: ۶۲۴ - ۶۲۳.
- + پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۱۹ - ۱۱۸.
- ۳۴- کی‌آرش، ساسان تفسیر بیت حافظ [پیر ما گفت...]. ایران شهر، سال دوم، شماره هشتم: ۴۹۶ - ۴۹۵.
- + پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۱۵ - ۱۱۴.
- ۳۵- مطهری، مرتضی تماشاگه راز: ۱۳۴ - ۱۳۲.
- + عرفان حافظ: ۸۵ - ۸۳.
- ۳۶- مظفری، علیرضا بازهم «پیر ما گفت». مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد، سال بیست و ششم، شماره سوم - چهارم: ۹۵۲ - ۹۴۷.
- ۳۷- ملائیمسا گیلانی رساله وجود. پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۶۵ - ۱۵۴.
- ۳۸- نیازکرمانی، سعید طنز مورد اعتراض. پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۰ - ۱.

- + دولت پیر مغان...: ۲۷۷ - ۲۶۸.
- ۳۹- هروی، حسینی شرح غزل‌های حافظ، جلد اول: ۴۶۶.
- + پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۱۰-۱۰۷.
- ۴۰- یزدانی، بهمرد نوشیروان تفسیر بیت حافظ [پیر ما گفت...]: ابرانشهر، سال دوم، شماره هشتم: ۴۹۶ - ۴۹۵.
- + پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت (مجموعه مقالات): ۱۱۴-۱۱۳.
- پیر میخانه چه خوش گفت به دزدی کش خویش
که مگر حال دل سوخته با خامی چند
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۰۲/۱.
- پیر میخانه همی خواند معنائی دوش
از خط جام که فرجام چه خواهد بودن
- جام کین خسرو، خط ساغر، راز جهان. آئینه جام: ۱۴۰ - ۱۳۳.
- ۱- زریاب‌خویی، عباس حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۴۴/۲ - ۱۰۴۳.
- ۲- فرزاد، مسعود
- پیش از آن کاین سقف سبز و طاق مینا برکشند
منظر چشم مرا ابروی جانان طاق بود
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۱.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۶۲.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۶۹/۱.
- ۴- عبیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۶۰ - ۱۲۵۹.
- ۵- هروی، حسینی نگاهی گذرا بر کلک خیال‌انگیز حافظ‌شناسی، جلد ششم: ۱۵۸ - ۱۵۹.
- + مقالات حافظ: ۵۱۳ - ۵۱۲.

پیش از آن کاین نه رواق چرخ اخضر بر کشند

دور شاه کامگار و عهد بسواسحاق بود

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۰۳.

لطف سخن حافظ: ۴۶۳.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- رکن، محمود

پیش ازینت پیش ازین اندیشه عشاق بود

مهرورزی تو با ما شهرة آفاق بود

حافظ، صحت کلمات...: ۴۶۷/۱.

۱- فرزاد، محمود

پیش بالای تو میرم چه به صلح و چه به جنگ

چون به هر حال پرازنده ناز آمده‌ای

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول،

۱۰۶ - ۱۰۷.

۱- برهانی، مهدی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۴۲.

۲- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۶۸/۲.

۳- فرزاد، محمود

پیش چشمم کمترست از قطره‌ای

این حکایتها که از طوفان کنند

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱۳.

۱- راستگو، سید محمد

پیش رفتار تو پا بر نگرفت از خجلت

سرو سرکش که به ناز از قد و قامت برخاست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۶۷/۱.

۲- فرزاد، محمود

پیش زاهد از رندی دم مزن که نتوان گفت

با طبیب نیا محرم حال درد پنهانی

حافظ، صحت کلمات... : ۱۳۸۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی

گوش کشیده است از آن گوش به من نمی‌کند

برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس‌الدین محمد حافظ.

۱- علوی، عبدالعلی (پرتو)

بانگ جرس: ۹۶.

پیمان شکن هر آینه باشد شکسته حال

انّ العهد عند ملیک النّهی ذم

لطف سخن حافظ: ۶۷.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات... : ۸۲۰/۲ - ۹۸۱.

۲- فرزاد، مسعود

مرکز تحقیقات کمپیوتر علوم اسلامی

پیوند عمر بسته به مویست هوش‌دار

غم‌خوار خویش باش غم روزگار چیست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۸.

۱- راستگو، سید محمد

تا ابد بوی محبت به مشامش نرسد
هر که خاک در میخانه به رخساره نرفت

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۹.
حافظ، صحت کلمات...: ۱۸۰/۱.

۱- راستگو، سید محمد
۲- فرزاد، مسعود

تا ابد معمور باد این خانه کز خاک درش
هر نفس با بوی رحمن می‌وزد باد یمن

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۲۲ - ۱۳۲۱.
نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۸ - ۱۸۷.
+ مقالات حافظ: ۳۲۸ - ۳۲۷.

۱- عبوسی، رشید
۲- هروی، حسینعلی

سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز
ناتل خانلری]. نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۴.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۵۲.
+ نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۷ - ۲۰۶.
+ مقالات حافظ: ۳۶۰ - ۳۵۹.

۳- _____

تاب بنفشه می‌دهد طرّه مشکسای تو

پرده غنچه می‌درد خنده دلگشای تو

تاب بنفشه. حافظ شناسی، جلد پنجم: ۵۳ - ۴۸.

۱- برهانی، مهدی

ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر

۲- مرتضوی، منوچهر

حافظ شناسی: ۵۰۸ - ۵۰۶.

تا بگویم که چه کشف شد ازین سیر و سلوک

به در صومعه با بریط و پیمان روم

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۵۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

تا بود نسخه عطری دل سودازده را

از خط غالیه سای تو سوادی طلبیم

درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۶.

۱- پرواز، سیاوش

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۸۱/۲.

۲- فرزاد، مسعود

تا بو که دست در کمر او توان زدن

در خون دل نشسته چو یاقوت احمریم

حافظ شاملو. الفبا، جلد ششم: ۳۰۲.

۱- خرّمشاهی، بهاءالدین

+ ذهن و زبان حافظ: ۱۸۵ - ۱۸۴.

لطف سخن حافظ: ۵۵.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۹۱/۲ - ۹۹۰.

۳- فرزاد، مسعود

تا بو که یا بم آگهی از سایه سرو سهی

گلبنانگ عشق از هر طرف بر نیکنامی می‌زنم

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۰۷/۲.

۱- فرزاد، مسعود

تا به دامن ننشیند ز نسیمش گردی
سیل خیز از نظرم رهگذری نیست که نیست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۴.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۳۱.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۵۳/۱.

۳- فرزاد، مسعود

تا بی سرو پا باشد اوضاع فلک زین دست
در سر هوس ساقی در دست شراب اولی

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۵۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

تاج شاهی طلبی گوهر ذاتی بنمای
ور خود از تخمه جمشید و فریدون باشی

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۵۴.

۱- پژمان‌بختیاری، حسین

اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب
پرومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۷.

۲- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۷۰.

۳- ———

گامی در تصحیح غزل‌های حافظ. تلخ‌خوش: ۲۶۹-۲۶۸.

۴- ———

لطف سخن حافظ: ۱۳۸.

۵- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۱۵/۲.

۶- فرزاد، مسعود

بعضی شکسته خوانند، بعضی نشسته خوانند (پاسخی به نقد آقای
سید محمد راستگو بر حافظ ادیب پرومند). ادبستان، شماره
بیست و پنجم: ۴۲.

۷- کاظمیان، سروش

تا چند همچو شمع زبان آوری کنی

پروانه مراد رسید ای محب خموش

آورده‌اند که ...، حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱):

۱- اخوان ثالث، مهدی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹۸.

۲- راستگو، سید محمد

تا چو مجرم نفسی دامن جانان گیرم

جان نهادیم بر آتش ز پی خوش نفسی

لطف سخن حافظ: ۱۵۴.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۳۰۶/۲ - ۱۳۰۵.

۲- فرزاد، مسعود

تا چه خواهد کرد با ما آب و رنگ عارضت

حالیا نیرنگ نقشی خوش بر آب انداختی

باز نظر (مروری بر تشریح دو بیت از غزلیات حافظ از دیدگاه

۱- پرویزی، فرنگیس

شاعران گوناگون). یاد بهار (یادنامه مهرداد بهار): ۵۲۲ - ۵۱۹.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۳۹ - ۱۱۳۸.

۲- عبوسی، رشید

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۲۱۱/۳.

۳- فرزاد، مسعود

در باره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۳۰۷.

۴- محبوب، محمد جعفر

نقش بر آب (شرح چند بیت از اشعار حافظ). نشریه دانشکده.

۵- مرتضوی، منوچهر

ادبیات تبریز، سال هفدهم، شماره چهارم: ۴۳۳ - ۴۳۱.

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،

۶- ناتل خانلری، پرویز

بعضی لغات و تعبیّرات: ۱۱۶۲.

تا درخت دوستی کی بر دهد

حالیا رفتیم و تخمی کاشتیم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۳.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات ... : ۹۸۲/۲.

۲- فرزاد، مسعود

تا در ره پیری به چه آیین روی ای دل

باری به غلط صرف شد ایّام شبابت

حافظ، صحت کلمات ... : ۴۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

تا دل هرزه گرد من رفت به چین زلف او

زان سفر دراز خود عزّم وطن نمی‌کند

دیوان حافظ ... : (مقدمه): شش.

حافظ، صحّت کلمات ... : ۴۲۶/۱ - ۴۲۵.

ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر حافظ

شناسی: ۴۶.

۱- عیوضی، [و] بهروز

۲- فرزاد، مسعود

۳- مرتضوی، منوچهر

تا دم از شام سر زلف تو هر جا نزنند

با صبا گفت و شنیدم سحری نیست که نیست

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۷۳.

لطف سخن حافظ: ۳۱.

حافظ، صحّت کلمات ... : ۱۵۴/۱.

دریاره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۲.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول شماره هفتم: ۳۲۶.

۱- پژمان‌بختیاری، حسین

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

۴- محبوب، محمدجعفر

۵- نائل‌خانلری، پرویز

تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین

کس واقف ما نیست که از دیده چه‌ها رفت

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۲.

لطف سخن حافظ: ۱۹۳.

۱- راستگو، سیدمحمد

۲- رکن، محمود

تا ز میخانه و می نام و نشان خواهد بود

سرما خاک ره پیر مغان خواهد بود

حافظ، صحّت کلمات ... : ۴۶۵/۱.

۱- فرزاد، مسعود

تازیان را غم احوال گرانباران نیست

پارسایان مددی تا خوش و آسان بروم

- ۱- بهشتی شیرازی، سیداحمد مغز مغز و پوست پوست، گلچرخ، شماره هفتم: ۴۲.
- ۲- پرواز، سیاوش درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۳.
- ۳- پژمان بختیاری، حسین شبه انتقاد. یغما، سال هفدهم، شماره هشتم: ۳۸۰ - ۳۷۹.
- ۴- [دیوان] لسان‌الغیب خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی، با تصحیح و مقدمه پژمان بختیاری: سی و چهارم و سی و پنجم: ۵۴۸ - ۵۴۷ و ۳۵۵.
- ۵- جوینی، عزیزالله نقش لغت‌شناسی در شرح دیوان حافظ. سفینه حافظ: ۱۱۹ - ۱۱۵.
- ۶- دهخدا، علی‌اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۱.
- + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۵ - ۴۰۴.
- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۷.
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۴.
- ۷- راستگو، سیدمحمد لطف سخن حافظ: ۸۵.
- ۸- رکن، محمود پارسیان، پارسایان. آئینه جام: ۱۱۰ - ۱۰۹.
- ۹- زریاب‌خویی، عباس تازیان حافظ و تازیان یزد. نامواره دکتر افشار: جلد سوم: ۱۴۷۷ - ۱۴۷۲.
- ۱۰- سهیلی خوانساری، احمد تازیان [در شعر حافظ]. آینه، سال چهاردهم، شماره نهم - دوازدهم: ۶۸۲ - ۶۸۱.
- ۱۱- صنعتی، همایون برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس‌الدین محمد حافظ، بانگ جرس: ۱۰۷ - ۱۰۶.
- ۱۲- علوی، عبدالعلی (پرتو) یادداشتهای دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۱۹۷.
- ۱۳- غنی، قاسم حافظ، صحت کلمات ...: ۹۵۵/۲ - ۹۵۴.
- ۱۴- فرزاد، محمود [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۲۴۷.
- ۱۵- قزوینی، محمد + حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ. حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۷۱.

- + حافظ از دیدگاه علامه قزوینی: ۴۰۴.
- ۱۶- محیط طباطبائی، محمّد
مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال
پنجم، شماره هشتم: ۵۰.
- ۱۷- معیری، محمّدعلی
تکاتی چند درباره برخی از اشعار حافظ. کستانمای ایران، جلد
نخست: ۱۴۴ - ۱۴۳.
- ۱۸- معین، محمّد
پاسخ شبه انتقاد. یغما، سال هفدهم، شماره یازدهم: ۳۰.
+ برهان قاطع، ذیل کلمه «پارسا»: ۳۵۰.
- ۱۹- معین، مهدخت
همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر
اشعار حافظ) کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۰.
- ۲۰- ناقل خانلری، پرویز
دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناقل خانلری. جلد دوم،
بعضی از لغات و تفسیرات: ۱۱۶۶.
- تا سحر چشم یار چه بازی کند که باز
مرکز تحقیقات علمی و فرهنگی بنیاد بر کمرش جادو نهاده ایم
- ۱- راستگو، سید محمّد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸.
- ۲- غیوضی، رشید
دیوان حافظ، مجلّد دوم: ۱۳۱۱ - ۱۳۱۰.
- ۳- فرزاد، محمود
حافظ، صحت کلمات ...: ۹۷۷/۲.
- تا سر زلف تو در دست نسیم افتادست
دل سودازده از غصّه دو نیم افتادست
- ۱- مرتضوی، منوچهر
ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر
حافظ شناسی: ۵۰۵ - ۵۰۳.
- تا عاشقان به بوی سیمش دهند جان
بگشود نافه‌ای و در آرزو پیوست
- ۱- راستگو، سید محمّد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۷.
- ۲- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۱۶۷.

۳- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۰۷/۱ - ۱۰۶.

تا عقل و فضل بینی بی معرفت نشینی

یک نکته‌ات بگویم خود را مبین که رستی

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۲۲۰/۲.

۲- معیری، محمدعلی

نکاتی چند درباره برخی از اشعار حافظ. کتابهای ایران، جلد

نخست: ۱۴۶.

تا کی از سیم و زرت کیسه تهی خواهد بود

بنده من شو و بر خور ز همه سیم‌تشان

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۰۳۳/۲.

تا کی اندر دام وصل آرم تذروی خوشخرام

در کمینم و انتظار وقت فرصت می‌کنم

۱- پژمان‌بختیاری، حسین

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۴۸.

۲- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۹۳۰/۲ - ۹۲۹.

تا کی غم دنیای دنی ای دل دانا

حیف است ز خوبی که شود عاشق زشتی

۱- راستگو، سیدمحمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۴۸.

تا کی کشم عتیب از چشم دلفریبت

روزی کرشمه‌ای کن ای یار برگزیده

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۱۵۰ - ۱۱۴۹.

۲- هروی، حسینعلی

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه

مقالات): ۸۱ - ۸۰.

- + مقالات حافظ: ۱۴۷ - ۱۴۵.
- ۳- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ. ۱۶۰.
- + مقالات حافظ: ۳۳۲.
- + نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۴.
- سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. نقد و نظر درباره حافظ: ۲۰۷ - ۲۰۸.
- + مقالات حافظ: ۳۶۱ - ۳۶۰.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۵۳.
- ۴- _____

- تا کی می صبح و شکر خواب بامداد
هشیار گرد، هان که گذشت اختیار عمر
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۶۱۹/۱.
- ۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۴۳.

- تا گنج غمت در دل ویرانه مقیم است
پیوسته مرا کوی خرابات مفاصمست
- ۱- باقری، مه‌ری توضیحی درباره معنی بیتی از حافظ. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد، سال ششم، شماره ۴ = ۳: ۹۶۵ - ۹۶۶.
- ۲- شوقی‌نوبر، احمد تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۰.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۸۹/۱.
- ۴- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۳۴.

تا لشکر غمت نکند ملک دل خراب
جان عزیز خود به نوا می‌فرستم

۱- جاوید، هاشم

ای هدهد صبا. حافظ جاوید: ۱۴.

تا مرا عشق تو تعلیم سخن گفتن کرد

خلق را ورد زبان مدحت و تحسین من است

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۹.

تا مطربان ز شوق منت آگهی دهند

قول و غزل به ساز و نوا می‌فرستمت

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۸۵.

تا مگر جرعه فشاند لب جانان بر من

سالها شد که منم بر در میخانه مقیم

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۶.

۲- عبوضی، رشید

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۱۰ - ۱۳۰۹.

۳- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۹۶۶/۲.

تا مگر همچو صبا باز به کوی تو رسم

حاصلم دوش بجز ناله شبگیر نبود

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۵۰۵.

تا نگردي آشنا زین پرده رمزی نشنوی

گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش

۱- عز مشاهی، قوام‌الدین

یادداشت‌های آقای قوام‌الدین عز مشاهی، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۶۵.

۲- دست‌غیب، عبدالعلی

حافظ شناخت: ۱۰۵/۱.

تا همه خلوتیان جام صبحی گیرند

چنگ صبحی به در پیر مناجات بریم

درباره تعبیری بر چند بیت حافظ. سخن، سال بیستم، شماره نهم -
دهم: ۹۴۶ - ۹۴۴.

چنگ صبح. آئینه جام: ۱۴۷ - ۱۴۶.

برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس الدین محمد حافظ
شیرازی. بانگ جرس: ۱۰۶ - ۱۰۵.

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۹۳/۲.

تعبیری بر چند بیت از حافظ. سخن، سال بیستم، شماره دهم: ۷۵۷.

۱- پروین گنابادی، محمّد

۲- زریاب خویی، عباس

۳- علوی، عبدالعلی (پرتو)

۴- فرزاد، مسعود

۵- ملّاح، حسینعلی

تحصیل عشق و رندی آسان نمود اول

آخر بسوخت جانم در کسب این فضایل

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۴۳.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۳.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۵ - ۱۲۹۴.

حافظ، صحت کلمات ...: ۷۹۷ - ۷۹۶.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمّد

۳- عبّوسی، رشید

۴- فرزاد، مسعود

تخت زُمرّد زده است گل به چمن

راح چون لعل آتشین در یاب

گزارد حق «حافظ خلخالی». نشر دانش، سال پانزدهم، شماره
سوم: ۴۳.

حافظ، صحت کلمات ...: ۴۲.

۱- سروشیار، جمشید

۲- فرزاد، مسعود

تخم وفا و مهر در این کهنه کشته زار

آنگه شود عیان که بود موسم درو

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۹.

۱- راستگو، سید محمّد

- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۱۷/۲.
- ۳- هروی، حسینی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۹۰.
- + مقالات حافظ: ۳۳۱.
- ۱- جاوید، هاشم ترسم این قوم که بر دردکشان می‌خندند
در سرکار خرابات کنند ایمان را
- ۲- دست‌غیب، عبدالعلی یار مردان خدا. حافظ جاوید: ۱۱۶ - ۱۱۳.
- حافظ شناخت: ۱۷۱/۱ - ۱۶۹.
- ۱- حمیدیان، سعید ترسم که اشک در غم ما پرده در شود
وین راز سر به شهر به عالم سمر شود
- ۲- راستگو، سیدمحمد یادداشتهای آقای دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۲۶.
- ۳- فرزاد، مسعود دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۰.
- ۴- مهدوی دامغانی، احمد حافظ، صحت کلمات ...: ۵۲۶/۱ - ۵۲۵.
- ۵- همایونفرخ، رکن‌الدین چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نمونه دکتر محمود افشار،
جلد هشتم: ۴۷۸۴.
- دیوان شاعر ساحر: ۱۱۴.
- ۱- دهخدا، علی‌اکبر ترسم کزین چمن نبری آستین گل
کز گلشنش تحمل خاری نمی‌کنی
- یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره
هشتم: ۴۰۳.
- + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۸.
- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۵۱.
- ۲- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۴.

- ۳- ریاحی، محمدامین چمن عصر حافظ. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۲۲.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱۴۱۲/۲.
- ۵- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۵۱.
- ۶- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگرشی بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۱.
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام حافظ شناسی، جلد اول: ۹۶.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۶۴.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۹۳.
- ۴- زرین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۹۲.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۵۹۸/۱.
- ۶- محبوب، محمدجعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۸۲.
- ۱- خسروی، محمدرضا ترسم که صرفه‌ای نبرد روز باز خواست
- ۲- نوریان، مهدی نان حلال شیخ ز آب حرام ما
- ۳- زنجانی، برات بر بساط نکته‌دانان [معرفی و نقد حافظ‌نامه، تألیف بهاءالدین خرمشاهی]. خاوران، شماره دوم: ۱۱۱.
- ۴- فرزاد، مسعود بسوخت دیده ز حیرت [نقد] شرح غزل‌های حافظ، نوشته دکتر حسینعلی هروی، نشر دانش، سال نهم، شماره دوم: ۴۱ - ۴۰.
- ۳- زنجانی، برات سیری در دیوان حافظ. سفینه حافظ: ۱۳۷ - ۱۲۸.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۳۳/۱.

- ترک افسانه بگو حافظ و می نوش دمی
که نخفتیم شب و شمع به افسانه بسوخت
- ۱- دادبه، اصغر
توازی معنایی در ابیاهای حافظ (بررسی ویژگی ابهام در شعر حافظ). حافظ‌شناسی، جلد پانزدهم: ۲۸ - ۲۶.
- ۲- رزّاز، علی‌اکبر
یادداشتهای آقای علی‌اکبر رزّاز. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۵۳.
- ۳- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۵۳.

- ترک درویش بگیر ار نبود سیم و زرش
در غمت سیم شمار اشک و رخس را زرگیر
- ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ. تصحیح راستگو: ۲۷۲.
- ۲- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۶۳۳/۱.

- ترک عاشق کش من مست برون رفت امروز
تا دگر خون که از دیده روان خواهد بسود
- ۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۴۶۵/۱.
- ۲- نذیر احمد
غزلیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۶.

- ترک گدایی مکن که گنج بیابی
از نظر رهروی که در گذر آید
- ۱- نوریان، مهدی
بسوخت دیده‌زحیرت. [نقد] شرح غزلهای حافظ، نوشته دکتر حسینعلی هروی، نشر دانش، سال نهم، شماره دوم: ۳۵.

- ترک ما سوی کس نمی‌گیرد
آه ازین کبریا و جاه و جلال
- ۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۷۷۸/۲.

تعبیر رفت، یار سفر کرده می‌رسد

ای کاج هر چه زودتر از در درآمدی

۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یاخانلری، کدام حافظ شناسی، جلد اول: ۱۰۸.

۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۱.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۴۰/۲.

تکیه بر اختر شب دزد مکن کاین عیار

تاج کاووس بسپرد و کمر کیخسرو

۱- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۱۱۶/۱.

۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۰.

۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۰۹ - ۱۰۸.

۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۱۵/۲.

تکیه بر جای بزرگان نتوان زد به گزاف

مگر اسباب بزرگی همه آماده کنی

۱- جاوید، هاشم شرفنامه. حافظ جاوید: ۲۵۲.

۲- فروزانفر، محمد حسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل از حافظ. [با اهتمام دکتر حسین بحر العلومی]. یغما،

سال بیست و چهارم، شماره پنجم: ۲۸۸.

تلقین و درس اهل نظر یک اشارتست

گسستم کنایتی و مکسر نمی‌کنم

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۹۳۳/۲ - ۹۳۲.

تنت را دید گل‌گویی که در باغ

چو مستان جامه را بدید برتن

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۰۵/۲.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۴۴.

تنش درست و دلش شاد باد و خاطر خوش

که دست دادش و یاری ناتوانی داد

۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سید ابوالقاسم انجوی شیرازی، (مقدمه): ۱۱۳ - ۱۱۲.

۲- دهخدا، علی‌اکبر یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۸.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۹ - ۳۹۸.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۱.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۲۸.

حافظ، صحت کلمات ...: ۲۳۰/۱.

۳- راستگو، سید محمد ۴- فرزاد، مسعود ۵- محیط طباطبائی، محمد

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۲۹.

۶- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۲۹.

تنم از واسطه دوری دلبر بگذاخت

جانم از آتش مهر رخ جانانه بسوخت

حافظ، صحت کلمات ...: ۵۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

تنور لاله چنان بر فروخت بباد بهار

که غنچه غرق عرق گشت و گل به جوش آمد

۱- خسروی، محمدرضا بر بساط نکته‌دانان [معرفی و نقد حافظ نامه، تألیف بهاء‌الدین خرمشاهی]. خاوران، شماره دوم: ۱۱۲.

۲- ریاحی، محمد امین سوختن و جوشیدن گل. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۳۵ - ۱۳۳.

تنها نه ز راز دل من پرده برافتاد

تا بود فلک شیوه او پرده دری بود

- ۱- پژمان بختیاری، حسین
 - ۲- فرزاد، مسعود
 - ۳- —
 - ۴- هروی، حسینعلی
- [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۱۲.
- حافظ، صحت کلمات ...: ۴۹۲/۱.
- اصالت و توالی ابیات در اشعار غیر غزل حافظ. حافظ دوستی
- غیر از حافظ شناسی است: پ ۹۹.
- نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۴۲.
- + مقالات حافظ: ۷۶.

تو آتش گشتی ای حافظ ولی با یار در نگرفت

ز بند عهدی گل گویی حکایت با صبا گفتیم

- ۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۸۶/۲.

توانگرا دل درویش خود به دست آور

که مخزن زر و گنج و درم نخواهد ماند

- ۱- رزاق، علی اکبر
 - ۲- رکن، محمود
 - ۳- همایونفرخ، رکن الدین
- یادداشت‌های آقای علی اکبر رزاق. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۶۰.
- لطف سخن حافظ: ۲۴۴ - ۲۴۳.
- دیوان شاعر ساحر: ۷۵.

تو بدین نازکی و سرکشی ای شمع چگل

لایق بندگی خواجه جلال الدینی

- ۱- پژمان بختیاری، حسین
 - ۲- رکن، محمود
 - ۳- عبوضی، رشید
 - ۴- فرزاد، مسعود
- [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۴ - ۴۷.
- لطف سخن حافظ: ۴۳.
- دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۶۰ - ۱۳۵۹.
- حافظ، صحت کلمات ...: ۱۴۱۹/۲.

- تو بندگی چو گدایان به شرط مزد مکن
که دوست خود روش بنده پروری داند
- ۱- افشار، ایرج نکته‌هایی در تصحیح [دیوان] حافظ. یخما، سال ششم، شماره دوم و سوم: ۷۴۰.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۴۲.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۳۸۵/۱.
- تو بنده‌ای گله از دوستان مکن حافظ
که شرط عشق نباشد شکایت از کم و بیش
- ۱- پژمان‌بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۸۵.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۷۳۳/۲.
- تو پنداری که بدگو رفت و جان برد
به مردمی نه به فرمان چنان بران که تو دانی
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۲.
- تو پیک خلوت انسی و دیده بر سر راهت
به مردمی نه به فرمان چنان بران که تو دانی
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۹۳/۲.
- تو ترحم نکنی بر من مخلص گفتم
ذاک دعوای و هانت و تلک الایام
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۸۱۰/۲.
- ۲- مهدوی دامغانی، احمد چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد هشتم: ۴۷۹۵ - ۴۷۹۴.
- ۳- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساهر: ۲۱۲.

تو خانقاه و خرابات در میانه مبین
خدا گواه که هر جا که هست با اویم

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۷۷.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۴.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۱۴/۲ - ۱۰۱۳.

۱- پژمان بهتباری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، محمود

تو خفته‌ای و نشد عشق را کرانه پدید
تبارک الله ازین ره که نیست پایانش

حافظ فروزینی - غنی یا خائری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۷۷.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹۶.

لطف سخن حافظ: ۳۱۱.

حافظ، صحت کلمات ...: ۷۰۵/۲.

دیوان شاعر ساحر: ۱۶۸.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- رکن، محمود

۴- فرزاد، محمود

۵- همایونفرخ، رکن الدین

تو خود ای گوهر یکدانه کجایی آخر
کز غمت دیده مردم همه دریا باشد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۳.

لطف سخن حافظ: ۲۳۲.

حافظ، صحت کلمات ...: ۳۴۰/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، محمود

تو خود چه لعبتی ای شهسوار شیرین کار
که توسنی چو فلک رام تازیانه توست

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۶/۱.

۱- فرزاد، محمود

تو خود چه لعبتی ای شهسوار شیرین کار
که در برابر چشمی و غایب از نظری

- ۱- پژمان‌بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۳۸.
- ۲- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۳.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۳۶.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۸۷/۲ و ۱۲۹۰ - ۱۲۸۹.
- ۵- فروزانفر، محمدحسن (بدیع‌الزمان) شرح یک غزل از حافظ. [با اهتمام دکتر حسین بحر العلوم]. یغما، سال بیست و سوم، شماره هفتم: ۴۰۳ - ۴۰۲.
- ۶- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۸۰.

تو خود وصال دگر بودی ای نسیم وصال

خطا نگر که دل امید در وفای توست

- ۱- اسلامی‌ندوشن، محمدعلی چند نکته در چند بیت حافظ. نشر دانش، سال پنجم، شماره سوم: ۷۹.
- + مقالات حافظ: ۴۳۵ - ۴۳۴.
- ۲- برهانی، مهدی حافظ فزونی - غنی یا خائلی، کدام حافظ شناسی، جلد دوم: ۳۴ - ۳۵.

۳- پژمان‌بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب حافظ شیرازی: ۳۲.

۴- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۸.

۵- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۶۹.

۶- زریاب‌خویی، عباس قصب نرگس. آئینه جام: ۳۰۳.

۷- سمعی [گیلانی]، احمد کلام و پیام حافظ (۱). نشر دانش، سال چهارم، شماره پنجم: ۱۳.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۶۱.

۸- صبا، علی‌اکبر در پیرامون تصحیح حافظ. راهنمای کتاب، سال سوم، شماره

چهارم: ۵۱۸ - ۵۱۷.

۹- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۰/۱.

۱۰- فرزاد، سیدمحمد چند نکته در تصحیح دیوان حافظ (۲). راهنمای کتاب، سال سوم،

شماره سوم: ۴۲۴ - ۴۲۲.

+ مقالات فرزاد: ۲۲۰ - ۲۱۸.

- ۱۱- نیساری، سلیم
سخنی درباره دیوان حافظ به تصحیح علامه قزوینی. مقدمه‌ای بر
تدوین غزل‌های حافظ: ۱۱۹.
- ۱۲- هروی، حسینعلی
نظری به «کلام و پیام حافظ» (۱). نشر دانش، سال پنجم، شماره
اول: ۲۸.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۰۸ - ۱۰۶.
- + مقالات حافظ: ۴۰۹ - ۴۰۶.
- تو خوش می‌باش با حافظ برو گو خصم جان می‌ده
چو گرمی از تو می‌بینم چه باک از خصم دم سردم
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۳۳.
- ۱- راستگو، سید محمد
- تو دم فقر ندائی زدن از دست میده
مسند خواجگی و مجلس تورا نشاهی
حافظ، صحت کلمات ...: ۱۴۳۵/۲ - ۱۴۳۴.
- ۱- فرزاد، مسعود
- تو را آن به که روی خود ز مشتاقان بیوشانی
که شادی جهانگیری غم لشکر نمی‌ارزد
حافظ، صحت کلمات ...: ۳۲۲/۱ - ۳۲۲.
- ۱- فرزاد، مسعود
- تو را چنان که تویی هر نظر کجا بیند
به قدر دانش خود هر کسی کند ادراک
حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۷۹.
- ۱- برهانی، مهدی
- درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۸۴.
- ۲- محبوب، محمد جعفر
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۶.
- ۳- راستگو، سید محمد
- لطف سخن حافظ: ۳۲۸.
- ۴- رکن، محمود
- حافظ، صحت کلمات ...: ۷۲۲/۲.
- ۵- فرزاد، مسعود

تو را رسد شکر آویز خواجگی گه جود

که آستین به کریمان عالم افشانی

شکر آویز، حافظ جاوید: ۴۱۷ - ۴۲۰.

چند نکته درباره قصیده‌ای از حافظ، حافظ شناسی، جلد چهارم:

۲۴ - ۲۶.

[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: فکد.

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۵۴.

+ حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی، واژه‌نامه: ۴۴۸.

۱- جاوید، هاشم

۲- سجادی، ضیاءالدین

۳- قزوینی، محمد

۴- پژمان‌بختیاری، حسین

تو را صبا و مرا آب دیده شد غماز

و گر نه عاشق و معشوق راز دارند

اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش بر آب: ۳۸۷.

چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ، نامواره دکتر محمود افشار،

جلد هشتم: ۴۷۸۴.

۱- زریاب‌خویی، عباس

۲- مهدوی دامغانی، احمد

تو را که حسن خدا داد هست و حجله بخت

چه حاجتست که مشاطهات بیاراید

حافظ، صحت کلمات...: ۵۳۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

تو را که هر چه مرادست در جهان داری

چه غم ز حال ضعیفان ناتوان داری

اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش بر آب: ۴۰۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۶۶/۲.

دیوان شاعر ساهر: ۲۷۴.

۱- زرین‌کوب، عبدالحسین

۲- فرزاد، مسعود

۳- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین

تو را نشه خجسته که در من یزید فضل
شد مسنت مواهب او طسوق گردنم

- ۱- دست غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۱/۱۲۳.
- ۲- راستگو، سید محمد یادداشتهای آقای سید محمد راستگو. مستدرک حافظنامه: ۱۴۴۳.
- ۳- _____ با حافظنامه. تلخ خوش: ۷۸-۷۹.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۲/۹۰۵-۹۰۵.

تو کز سرای طبیعت نمی روی بیرون
کجا به کوی طریقت گذر توانی کرد

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱/۲۹۰.

تو کز مکارم اخلاق عالمی دگری
وفای عهد من از خاطرت به در نرود

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۸.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۷۴.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱/۵۱۷.

تو مگر بر لب آبی به هوس بنشینی
ورنه هر فتنه که بینی همه از خود بینی

- ۱- ابتهاج، هوشنگ (ا. ه)، سایه حافظ، به سعی سایه (مقدمه): ۳۵.
 - ۲- پژمان بهتاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۷۹.
 - ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۸.
 - ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۴۱.
 - ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۲/۱۴۱۶.
 - ۶- قزوینی، محمد [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۳۴۳.
- + حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ.

حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۸۷.

تو می باید که باشی ورنه سهل است

زیان مایه جاهن و مالی

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۳۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

تو نازک طبعی و طاقت نیاری

گرانیهای مشتی دلق پوشان

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۳۱/۲ - ۱۰۳۰.

۱- فرزاد، مسعود

تو نیز باده به چنگ آر و راه صحرا گیر

که مرغ نغمه سرا ساز خوش نوا آورد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۱.

۱- راستگو، سید محمد

تو نیک و بد خود هم از خود بپرس

چرا بایدت دیگری محاسب...

تمامی اشعار حافظ. حافظ، آینه دار تاریخ: ۵۴ - ۵۳.

۱- اهور، پرویز

بعضی تضمین های حافظ. یادگار، سال اول، شماره ششم: ۶۹ - ۶۸.

۲- قزوینی، محمد

+ حافظ از دیدگاه علامه قزوینی: ۳۱۲ - ۳۱۱.

تو و طوبی و ما و قامت یار

فکر هر کس به قدرت هست اوست

لطیفه غیبی: ۷۸ - ۷۷.

۱- دارابی، محمد بن محمد

بر حواشی دیوان حافظ، ارج نامه ایرج، ج ۱/ ۳۲۸.

۲- مجتبیای، فتح اله

تو همچو صبحی و من شمع خلوت سحر

تبسمی کن و جان بین چگونه می‌سپرم

شمع. حافظ جاوید: ۱۹۶ - ۱۹۵ و ۲۶۵.

۱- جاوید، هاشم

تویی آن گوهر پاکیزه که در عالم قدس

ذکر خیر تو بود حاصل تسبیح ملک

یادداشت‌های آقای سید محمد راستگو. مستدرک حافظ نامه: ۳۱۷.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات ...: ۷۴۴/۲.

۲- فرزاد، مسعود

تویی که بر سر خوبان کشوری چون تاج

سزد اگر همه دلبران دهندت باج

آورده‌اند که ...، حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱):

۳۲۰ - ۳۱۹.

۱- اخوان ثالث، اخوان

لطف سخن حافظ: ۱۹۹.

۲- رکن، محمود

دیوان شاعر ساحر: ۶۲.

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

تویی که خوبتری ز آفتاب و شکر خدا

که نیستم ز تو در روی آفتاب خجل

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۰.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۴.

۲- عبودی، رشید

حافظ، صحت کلمات ...: ۷۹۰/۲.

۳- فرزاد، مسعود

تیر آه ما ز گردون بگذرد حافظ خموش

رحم کن بر جان خود پرهیز کن از تیر ما

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۷۹.

۱- عبودی، رشید

تیر عاشق کش ندانم بر دل حافظ که زد

این قدر دانم که از شعر ترش خون می‌چکید

- ۱- پور جوادی، نصرالله
تیر عاشق کش. نشر دانش، سال پانزدهم، شماره چهارم: ۱۱ - ۴.
۲- فرزاد، محمود
حافظ، صحت کلمات ...: ۱/۵۷۶.

- ۱- راستگو، سید محمد
تیری که زدی بر دلم از غمزه خطا رفت
تا باز چه اندیشه کند رای صوابت
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۶.

- ۱- برهانی، مهدی
تیمار غریبان اثر ذکر جمیل است
جانا مگر این قاعده در شهر شما نیست
حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم:
۴۲ - ۴۳.

- ۲- پژمان بختیاری، حسین
[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی،: بیست و نهم
- بیست و هشتم. ۶۹.

- ۳- نیساری، سلیم
سخنی درباره دیوان حافظ به تصحیح علامه قزوینی. مقدمه‌ای بر
تدوین غزلهای حافظ: ۱۱۹.

- ۴- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۱۵۵.

ث

ثوابت باشد ای دارای خرمن
اگر رحمی کنی بر خوشه چینی

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۴۱۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

مرکز تحقیقات کلامی و فقهی اسلامی

ج

جام می‌گیرم و از اهل ریا دور شوم
یعنی از اهل جهان پاکدلی بگزینم

حافظ، صحت کلمات ... : ۹۳۶/۲.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول شماره هفتم: ۳۰۳.

دیوان شاعر ساحر: ۱۹۲.

۱- فرزاد، مسعود

۲- ناتل خانلری، پرویز

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

جام مینایی می‌سد ره تنگدلیست

منه از دست که سیل غمت از جا ببرد

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه

مقالات): ۱۷۰.

+ مقالات حافظ: ۲۹۶.

۱- هروی، حسینعلی

جانا به حاجتی که تو را هست با خدا

کاخر دمی بپرس که ما را چه حاجتست

حافظ، صحت کلمات ... : ۷۴/۱.

نقدی. بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ

(مجموعه مقالات): ۳۲ - ۳۳.

+ مقالات حافظ: ۶۰.

۱- فرزاد، مسعود

۲- هروی، حسینعلی

- جانا کدام سنگدل بی‌کفایتست
کو پیش زخم تیر تو جان را سپر نکرد
حافظ، صحت کلمات ... : ۲۹۶/۱.
- ۱- فرزاد، مسعود
- جان بر لب است و حسرت در دل که از لبانش
نگرفته هیچ کامی جان از بدن بر آید
حافظ، صحت کلمات ... : ۵۴۶/۱.
- ۱- فرزاد، مسعود
- جان به شکرانه کنم صرف گر آن دانه دُر
صدف سینه حافظ بود آرامگش
حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم:
۹۹ - ۱۰۰.
- ۱- برهانی، مهدی
- [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی، بیست و نهم
و سی‌ام و ۲۸۴.
- ۲- پژمان بختیاری، حسین
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۵.
- ۳- راستگو، سید محمد
- دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۸۷.
- ۴- عیوضی، رشید
- چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره اول: ۲۴.
- ۵- ناتل خانلری، پرویز
- نیش‌ها و نوش‌ها. حافظ شناسی، جلد پنجم: ۲۳۶ - ۲۳۵.
- ۶- نیاز کرمانی، سعید
- نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه
مقالات): ۷۹.
- ۷- هروی، حسینعلی
- + مقالات حافظ: ۳۱۲ - ۳۱۱.
- ۸- فرزاد، مسعود
- حافظ، صحت کلمات ... : ۷۳۱/۲.
- جان بی‌جمال جانان میل جهان ندارد
هر کس که این ندارد حقاً که آن ندارد
نا مرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].
نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۰.
- ۱- آجودانی، ماشاءالله
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش، درباره حافظ: ۲۳۸.
- ۲- راستگو، سید محمد
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۷.
- ۳- فرزاد، مسعود
- حافظ، صحت کلمات ... : ۲۵۷/۱.

جان پرورست قصه ارباب معرفت

رمزی برو پیرس، حدیثی بیابگو

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۸.

نگاهی به غزلهای حافظ مصحح دکتر خانلری، دنیای سخن،

شماره سی و نهم: ۴۲.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۳۴ - ۱۳۳۳.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۱۳/۲.

روش چهل و چهل در نقد و تفسیر، دنیای سخن، شماره چهل و ۳۲.

دریاره حافظ به سعی سایه، کلک، شماره شصت و ۲۹۴.

۱- راستگو، سید محمد

۲- شاملو، احمد

۳- عیوضی، رشید

۴- فرزاد، مسعود

۵- کاوسی، هوشنگ

۶- محبوب، محمد جعفر

جان رفت در سرمی و حافظ به عشق سوخت

عیسی دمی کجاست که احیای ما کند

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۴/۱.

۱- فرزاد، مسعود

جان عشاق سپند رخ خود می دانست

و آتش چهره بدین کار بر افروخته بود

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۶.

حافظ، صحت کلمات ...: ۴۷۹/۱ - ۴۷۸.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

جان علوی هوس چاه زنخدان تو داشت

دست در حلقه آن زلف خم اندر خم زد

یادداشت‌های آقای دکتر اصغر دادبه، مستدرک حافظ‌نامه:

۱۳۸۱ - ۱۳۸۰.

۱- دادبه، اصغر

جان فدای دهنش باد که در باغ نظر

چمن آرای جهان خوشتر ازین غنچه نبست

یادداشت‌های آقای علی اکبر رزازی، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۵۴ - ۱۴۵۳.

۱- رزازی، علی اکبر

جان می دهم از حسرت دیدار تو چون صبح

باشد که چو خورشید درخشان به در آیی

- ۱- شاملو، احمد
نگاهی به غزل‌های حافظ مصحح دکتر خالری، دنیای سخن،
شماره سی و نهم: ۴۰.
- ۲- کاوسی، هوشنگ
روش چهل و چهل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهارم: ۳۰.
- ۳- برومند سعید، جواد
جان فشانی صبح. گلچرخ، شماره هشتم و نهم: ۵۳ - ۵۲.
- ۴- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۵.
- ۵- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۸۷/۲ - ۱۱۸۶.

- جانها ز دام زلف چو بر خاک می‌فشاند
بر آن غریب ما چه گذشت ای صبا بگو
- ۱- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۱۱۴ - ۱۱۳.
- ۲- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۱۱/۲.

- جای آنست که در عقد نکاحش گیرند
دختر مست چنین کاین همه مستوری می‌کرد
- ۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۲۸۷/۱.

- جایی که برق عصیان بر آدم صفی زد
ما را چگونه زبید دعوی بی‌گناهی
- ۱- دست‌غیب، عبدالعلی
حافظ شناخت: ۴۵/۱ - ۴۲.
- ۲- ذکاونی قراگزلو، علیرضا
بعضی در معنای چند بیت از حافظ. گلچرخ، شماره سوم: ۳۹.

- جایی که یار ما به شکر خنده دم زد
ای پسته کیستی تو خدا را به خود مخند
- ۱- پژمان‌بختیاری، حسین
[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی، : ۵۵۱ - ۵۵۰ و ۱۷۲.
- ۲- فرزاد، مسعود
حافظ: صحت کلمات ...: ۳۹۷/۱.

- جدا شد یار شیرینت کنون تنها نشین ای شمع
که حکم آسمان اینست اگر سازی اگر سوزی
- ۱- جاوید، هاشم
یار شیرین شمع. حافظ جاوید: ۵۳۴ - ۵۳۱.

جرعه جام بر این تخت روان افشانم

غلغل چنگ در این گنبد مینا فکنم

جرعه فشانی. ارمغان، سال پهل و ششم، شماره سوم: ۱۸۴ - ۱۸۳.

درباره تعبیری بر چند بیت حافظ. سخن، سال بیستم، شماره نهم و

دهم: ۹۴۶.

لطف سخن حافظ: ۸۰.

جرعه افشاندن بر کسی یا چیزی. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ:

۱۱۸ - ۱۱۹.

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۲۸/۲.

تعبیری بر چند بیت از حافظ. سخن، سال بیستم، شماره هشتم: ۷۵۷.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ

(مجموعه مقالات): ۶۸ - ۶۷.

۱- بهمنی، اردشیر

۲- پروین گنابادی، محمد

۳- رکن، محمود

۴- ریاحی، محمدامین

۵- فرزاد، مسعود

۶- ملّاح، حسینعلی

۷- هروی، حسینعلی

جریده رو که گذرگاه عافیت تنگ است

پیاله گیر که عمر عزیز بی بدل است

دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال

بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۰۸ - ۱۰۷.

درباره بعضی لغات و تعبيرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۴.

یادداشت‌هایی درباره حافظ [برگرفته از تعلیقات اسرار

التوحید]. حافظ‌شناسی، جلد سیزدهم: ۲۰.

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

۲- پرواز، سیاوش

۳- شفیع‌کدکنی، محمدرضا

جز این قدر نتوان گفت در جمال تو عیب

که وضع مهر و وفا نیست روی زیبا را

مقابله دیوان حافظ قزوینی با یک نسخه کهن [= نسخه پیر حسین].

حافظ‌شناسی، جلد سوم: ۱۲۰.

آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).

کیهان فرهنگی، شماره ۱۲۹: ۵۲.

وضع مهر و وفا. آئینه جام: ۳۹۷ - ۳۹۶.

۱- ادیب‌برومند، عبدالملی

۲- دست‌غیب، عبدالملی

۳- زریاب‌خویی، عباس

- ۴- قزوینی، محمد حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی: ۳۱۸.
 ۵- هومن، محمود سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۳۴۵.

- جز دل من کز ازل تا به ابد عاشق رفت
 جاودان کسی نشنیدیم که در کار بماند
 چند تحلیل و چند اشکال. حافظ شناسی، جلد دهم: ۱۷۲.
 لطف سخن حافظ: ۲۴۳.
 حافظ، صحت کلمات ...: ۳۹۱ - ۳۹۰.
 ۱- رکن، محمود
 ۲- _____
 ۳- فرزاد، مسعود

- جز صراحی و کتابم نبود یار و ندیم
 تا حریفان دغا را به جهان کم بینم
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۰.
 صراحی و کتاب. آئینه جام: ۲۴۵ - ۲۴۶.
 حافظ، صحت کلمات ...: ۹۳۶/۲.
 ۱- راستگو، سید محمد
 ۲- زریاب خویی، عباس
 ۳- فرزاد، مسعود

- جز فلاطون خم نشین شراب
 سر حکمت به ما که گوید باز
 [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۵۵۷ - ۵۵۸.
 حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۵.
 + تلخ خوش: ۱۴۵.
 فلاطون خم نشین شراب. آئینه جام: ۲۹۸ - ۲۹۹.
 ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ، مکتب حافظ یا مقدمه بر حافظ شناسی: ۴۸۳.
 حافظ، صحت کلمات ...: ۶۵۴/۱.
 ۱- پژمان بختیاری، حسین
 ۲- راستگو، سید محمد
 ۳- زریاب خویی، عباس
 ۴- مرتضوی، منوچهر
 ۵- فرزاد، مسعود

- جز قلب تیره هیچ نشد حاصل و هنوز
 باطل درین خیال که اکسیر می کنند
 دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۵۸.
 ۱- غیوضی، رشید

- جز نقش تو در نظر نیاید ما را
جز کوی تو رهگذر نیاید ما را
این رباعیها از حافظ نیست. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ:
۳۸۷ - ۳۸۶. ۱- ریاحی، محمد امین

- جفا نه پیشه درویشی است و راهروی
بیار باده که این سالکان نه مرده رهند
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱۶. ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۵. ۲- عیوضی، رشید
حافظ، صحت کلمات ...: ۴۵۳/۱. ۳- فرزاد، مسعود

- جگر چون نافه‌ام خون گشت کم زینم نمی‌باید
جزای آنکه با زلفت سخن از چین خطا گفتم
عالم مثالی حافظ. درخت معرفت: ۳۶۳ - ۳۴۸. ۱- پورنامداریان، تقی
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۴. ۲- راستگو، سید محمد
حافظ، صحت کلمات ...: ۹۸۶/۲ - ۹۸۵. ۳- فرزاد، مسعود
دیوان شاعر ساحر: ۲۰۴. ۴- همایونفرخ، رکن‌الدین
سخنی چند درباره‌ی روش تصحیح دیوان حافظ. از محمود هومن: ۳۸۶. ۵- هومن، محمود

- جلوه‌ای کرد رخت دید ملک عشق نداشت
عین آتش شد ازین غیرت و بر آدم زد
تأثلی درباره‌ی معنای غیرت. کلک، شماره‌ی هجدهم و نوزدهم:
۹۴ - ۹۷. ۱- رحیمی، مصطفی
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۴۲ - ۱۲۴۱. ۲- عیوضی، رشید

- جلوه‌گاه رخ او دیده من تنها نیست
ماه و خورشید همین آینه می‌گردانند
آینه‌دار، آینه‌گردان. حافظ جاوید: ۲۷۲ - ۲۶۹. ۱- جاوید، هاشم
اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ: ۱۳۷. ۲- خرمشاهی، بهاء‌الدین
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۵۶. ۳- عیوضی، رشید

جلوه گاه طایر اقبال باشد هر کجا

سایه اندازد همای چتر گردون سای تو

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۵.

لطف سخن حافظ: ۱۱۰.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۹۹/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

جمال چهره اسلام شیخ ابواسحق

که ملک در قدمش زیب بوستان گیرد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۶۸.

۱- عبوضی، رشید

جمال دختر رز نور چشم ماست مگر

که در نقاب زجاجی و پرده عنبی است

حافظ شناخت: ۹۲/۱.

لطف سخن حافظ: ۱۵۶ - ۱۵۵.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۸/۱.

چهل و دو یادداشت درباره ایات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد هشتم: ۴۷۷۷.

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز نائل خاثلری. جلد دوم، بعضی لغات و تعبیرات: ۱۱۹۰.

نکته هایی در تصحیح دیوان حافظ (خاثلری). نشر دانش، سال ششم، شماره دوم: ۳۰.

+ مقالات حافظ: ۴۷۰ - ۴۷۴.

۱- دست غیب، عبدالعلی

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

۴- مهدوی دامغانی، احمد

۵- نائل خاثلری، پرویز

۶- هروی، حسینعلی

جمال شخص نه چشم است و زلف و عارض و خال

هزار نکته درین کار و بار دلداریست

حافظ قزوینی - غنی یا خاثلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۳۲ - ۱۳۳.

لطف سخن حافظ: ۱۸۷.

۱- برهانی، مهدی

۲- رکن، محمود

جمال صورت و معنی ز امن صحت توست
که ظاهرت دژم و با طنت نژند مباد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۲۲.

لطف سخن حافظ: ۲۰۳.

حافظ، صحت کلمات ...: ۲۲۱/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

جمشید جز حکایت جام از جهان نبرد
ز نهار دل میند بر اسباب دنیوی

بلبل ز شاخ سرو. درخت معرفت: ۱۵۶.

۱- اسلامی‌ن‌دوشن، محمدعلی

جمیله‌ای است عروس جهان ولی هش‌دار
که این مخدره در عقد کس نمی‌آید

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۳.

لطف سخن حافظ: ۲۷۸.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

جناب عشق بلندست هم‌تی حافظ
که عاشقان ره بی‌هم‌تان به خود ندهند

حافظ، صحت کلمات ...: ۴۵۵ - ۴۵۴.

۱- فرزاد، مسعود

جنگ هفتاد و دو ملت همه را عذر بنه
چون ندیدند حقیقت ره افسانه زدند

بحشی در معنای چند بیت از حافظ. گلچرخ، شماره سوم: ۳۹.

جنگ هفتاد و دو ملت و فرقه «معدوریه». آئینه جام: ۱۴۲ - ۱۴۱.

۱- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا

۲- زریاب‌خویی، عباس

جوابش داد گستا دام دارم
ولی سیمرغ می‌باید شکارم

دیوان شاعر ساحر: ۲۹۱.

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین

جوانا سر متاب از پند پیران
که رای پیر از بخت جوان به

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۴.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۳۳/۲.
 ۳- نذیر احمد غزلیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۶.

جوانی باز می آرد به یادم
 سماع چنگ و دست افشان ساقی

- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۳۹.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۲۳/۲.

جوزا سحر نهاد حمایل برابرم
 یعنی غلام شاهم و سو گند می خورم
 کلک خیال انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،
 سال دوم، شماره چهارم: ۲۴.
 حافظ شناخت: ۱۳۲/۱.
 یادداشت های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۱۰۲ - ۱۰۳.
 نگاهی بر انتقاد کلک خیال انگیز. کیهان فرهنگی، سال دوم،
 شماره ششم: ۳۷.

- ۱- پرواز، سیاوش
 ۲- دست غیب، عبدالعلی
 ۳- غنی، قاسم
 ۴- فرسیو، بهاء الدین

جویبار ملک را آب روان شمشیر توست
 تو درخت عدل بنشان بیخ بدخواهان بکن

- ۱- راستگو، سید محمد حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۷.
 ۲- _____ دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۴.
 + نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۵۸ - ۱۵۹.
 ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۷۵/۲.
 ۴- هروی، حسینعلی حاشیه بر «حاشیه». نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۵.

جویها بسته ام از دیده به دامان که مگر
 در کسنارم بسنشانند سهی بسالایی

- ۱- دوانی، جلال الدین (علامه) شرح یک غزل خواجه حافظ. ارمغان، دوره بیست و یکم: شماره
 هفتم: ۳۲۴ - ۳۲۵.

- ۴- نقد نیازی: ۱۸۹ - ۱۸۷.
- ۲- دوانی، علی
نگاهی به شرح غزلی از حافظ. وقف، میراث جاویدان. سال دوم، شماره هشتم: ۱۲۴ - ۱۲۳.
۳- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۷۵/۲.
- جهان بر ابروی عید از هلال و سمه کشید
هلال عید در ابروی یسار باید دید
- ۱- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۲۸۴.
- جهان پیر رعنا را ترجم در جبّلت نیست
ز مهر او چه می‌پرسی، در و همت چه می‌بندی
حافظ قزوینی - غنی یاخانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۱۰۸.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۲.
حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۴۵/۲.
- ۱- برهانی، مهدی
۲- راستگو، سیدمحمد
۳- فرزاد، مسعود
- جهان پیرست و بی‌بنیاد ازین فرهاد کش فریاد
که کرد افسون و نیرنگش ملول از جان شیرینم
فرهاد کش. حافظ جاوید: ۱۹۹ - ۲۰۰.
- ۱- جاوید، هاشم
۲- راستگو، سیدمحمد
- اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب‌برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۷.
گامی در تصحیح غزل‌های حافظ: تلخ خوش: ۲۶۵.
- ۳- _____
۴- کاظمیان، سروش
- بعضی شکسته خوانند، بعضی نشسته خوانند (پاسخی به نقد آقای سیدمحمد راستگو بر دیوان حافظ ادیب‌برومند). ادبستان، شماره بیست و پنجم: ۴۲.
دیوان شاعر ساحر: ۱۸۵.
- ۵- همایونفرخ، رکن‌الدین
- جهان چو خلد برین شد به دور سوسن و گل
ولی چه سود که در وی نه ممکن است خلود
غزل پیامبران. حافظ جاوید: ۸۵ - ۸۶.
دیوان شاعر ساحر: ۱۰۵.
- ۱- جاوید، هاشم
۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

جهان فانی و باقی، فدای شاهد و ساقی

که سلطانی عالم را طفیل عشق می بینم

فرهاد گُش، حافظ جاوید: ۲۰۳.

بوی جان [معرفی و نقد حافظ نامه، تألیف بهاء الدین خرمشاهی].

نشر دانش، سال نهم، شماره دوم: ۶.

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۴۵/۲.

۱- جاوید، هاشم

۲- پور جوادی، نصرالله

۴- فرزاد، مسعود

جهان و کار جهان جمله هیچ بر هیچ است

هزار مرتبه این نکته کرده ام تحقیق

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۹۲.

حاشیه بر شرح حافظ هروی، نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۶.

نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۴۸ - ۱۴۷.

حافظ، صحت کلمات ...: ۷۶۶/۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- _____

۴- فرزاد، مسعود

جهان و هر چه در او هست سهل و مختصر است

ز اهل معرفت این مختصر درین مدار

ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر

حافظ شناسی: ۴۸۹.

۱- مرتضوی، منوچهر

جهانیان همه گر منع من کنند از عشق

من آن کنم که خداوندگار فرماید

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۳.

حافظ، صحت کلمات ...: ۵۳۸/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

چ

چارده ساله بستی چاهک شیرین دارم
که به جان حلقه به گوش است مه چارده‌اش

حافظ، صحت کلمات ... : ۷۳۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

چاک خواهم زدن این دل‌ق ریائی چه کنم
روح را صحبت نا جنس عذابیست الیم

حافظ شناخت: ۱۳۷.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

چرا ز کوی خرابات روی بر تابم
کزین بهم به جهان هیچ رسم و راهی نیست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۷.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۴۱۵ - ۱۴۱۴.

۲- عبوسی، رشید

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۵۹/۱.

۳- فرزاد، مسعود

چراغ‌افروز چشم ما نسیم زلف جانانست
مباد این جمع را یارب غم از باد پریشانی

حافظ، به سعی سایه (مقدمه): ۲۵ - ۲۳.

۱- ابتهاج، هوشنگ (ا. ه. سایه)

کار نسیم، خاموش کردن چراغ نیست. [نقد بیتی از حافظ نامه].
گلچرخ، شماره هفتم: ۳۵.

۲- خسروی، محمدرضا

بر بساط نکته‌دانان [معرفی و نقد حافظ نامه، تألیف بهاءالدین

۳- ———

- خز مشاهی. خاوران، شماره دوم: ۱۱۷.
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۹.
 حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۸۵ - ۱۳۸۴.
 روش چهل و چهل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهلیم:
 ۳۰ - ۳۱.
- ۴- راستگو، سید محمد.
 ۵- فرزاد، مسعود.
 ۶- کاوسی، هوشنگ.

- چراغ دیده شب زنده دار من گردی
 انیس خاطر امیدوار من باشی
 حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۱۲ - ۱۳۱۱.
- ۱- فرزاد، مسعود.

- چراغ روی تو را شمع گشت پروانه
 مرا ز حال تو با حال خویش پروانه
 لطف سخن حافظ: ۶۰.
 دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۳۸ - ۱۳۳۷.
 حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۶۱/۲ - ۱۱۶۰.
 دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،
 بعضی لغات و تعبیّرات: ۱۱۷۵.
 دیوان شاعر ساحر: ۲۴۴.
- ۱- رکن، محمود.
 ۲- عبّوسی، رشید.
 ۳- فرزاد، مسعود.
 ۴- ناتل خانلری، پرویز.
 ۵- همایونفرخ، رکن الدین.

- چراغ صاعقه آن سحاب روشن باد
 که زد به خرمن من آتش محبت او
 پانزده نکته درباره دو دیوان حافظ (چاپ دکتر پرویز
 ناتل خانلری و خلیل خطیب رهبر). آینده، سال دوازدهم، شماره
 اول - سوم: ۱۵۲.
 باز هم عرفی - سبک هندی. مقالات فروغی، جلد اول: ۲۳۸.
 دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،
 بعضی از لغات و تعبیّرات: ۱۲۰۳ - ۱۲۰۲.
- ۱- شفیع، محمّد.
 ۲- فروغی، محمّد علی (ذکاء الملک).
 ۳- ناتل خانلری، پرویز.

چرا نه در پی عزم دیار خود باشم
 چرا نه خاک سرکوی یار خود باشم

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۸۹۱/۲.
- چرخ برهم زخم از غیر مرادم گردد
من نه آنم که زیونی کشم از چرخ فلک
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۷۷۵/۲ - ۷۷۴.
- چشم آسایش که دارد از جهان تیز رو
ساقیا جامی به من ده تا بیا سایم دمی
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱۳۷۲/۲ - ۱۳۷۱.
۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۶۸.
- چشم آلوده نظر از رخ جانان دورست
بر رخ او نظر از آینهٔ پاک انداز
- ۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷۵.
۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۳۰۴ - ۳۰۳.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۶۶۰/۱.
- چشم بد دور کزان تفرقه‌ات باز آورد
طسالع نسامور و دولت مصاد زادت
- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۶۳.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۵۵.
- چشم بیمار مرا خواب نه در خور باشد
مَنْ لَهُ يَقْتُلُ دَاءَ دَنْفٍ كَيْفَ يَنَامُ
- ۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۶.
۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۶۵.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۸۱۰/۲ - ۸۰۸.
- چشمت از ناز به حافظ نکند میل آری
سرگردانی صفت نرگس رعنا باشد

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۳۴۱/۱.
- چشمیت به غمزه خانه مردم خواب کرده
مغموریت مباد که خوش مست می روی
- ۱- راستگو، سید محمد اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۷.
- ۲- _____ دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۲.
- ۳- _____ گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ خوش: ۲۷۱ - ۲۷۰.
- ۴- غیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۶۱.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱۴۲۷/۲.
- ۶- کاظمیان، سروش بعضی شکسته خوانند، بعضی نشسته خوانند (پاسخی به نقد آقای سید محمد راستگو بر دیوان حافظ ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و پنجم: ۴۲.
- چشمیت به غمزه ما را خون خورد و می پسندی
جانا روا نباشد خسونیز را حمایت
- ۱- دهخدا، علی اکبر یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۸.
- + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۸.
- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۰.
- ۲- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۷.
- ۳- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ) کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۲۹.
- چشم تو خدنگ از سپر جان گذراند
بیمار که دیدست بدین سخت کمائی
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱۳۸۱/۲ - ۱۳۸۰.
- چشم تو ز بهر دلربایی
در کردن سحر ذوفنون باد

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۲۱۴/۱.
- چشم تو که سحر بابل است استادش
یارب که فسونها سرواد از یادش
- ۱- غیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۸۸.
- چشم جادوی تو خود عین سواد سحرست
لیکن این هست که این نسخه سقیم افتادست
- ۱- خرّمشاهی، بهاءالدین شرح یک بیت دشوار حافظ. فصلنامه هنر، شماره بیست و چهارم: ۳۰۸ - ۳۰۳.
- ۲- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۹.
- ۳- زریاب‌خویی، عباس سرخی روی و خون. آئینه جام: ۲۲۳.
- ۴- علوی، عبدالعلی (پرتو) برخی از معانی مشکل اشعار خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی. بانگ خرس: ۸۸ - ۸۷.
- ۵- غیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۱۴.
- ۶- مرتضوی، منوچهر ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ با مقدمه بر حافظ شناسی: ۵۰۵ - ۵۰۲.
- چشم حافظ زیر بام قصر آن هوری سرشت
شیوه جنات تجری تحتها الانهار داشت
- ۱- اکبری‌حامد، مهدی حافظانه‌های عربی: ۱۹ - ۱۸.
- ۲- حمیدیان، سعید یادداشتهای آقای دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۲۰.
- ۳- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۸.
- چشم مخمور تو دارد ز دلم قصد جگر
ترک مست است مگر میل کبابی دارد
- ۱- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۱۳۹/۱ - ۱۳۸.
- چشم آن دم که ز شوق تو نهد سربه لحد
تا دم صبح قیامت نگران خواهد بود

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۶۶.
- ۲- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی، ۲۰۱.
- ۳- دهخدا، علی اکبر یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۰ + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۱.
- ۴- راستگو، سید محمد + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۴.
- ۵- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۰.
- ۶- سروشیار، جمشید داوری ادبی. تلخ خوش: ۱۸۳ - ۱۸۲.
- ۷- فرزاد، مسعود گزارده حق «حافظ خلخال» نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۴۷.
- ۸- محیط طباطبائی، محمد حافظ، صحت کلمات ...: ۴۶۶/۱ - ۴۶۵.
- ۹- معین، مهدخت مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۸.
- همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ) کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۰.
- چشمم از آینه داران خط و خالش گشت لبم از بوسه ربایان بر و دوشش باد گلگشتی در آینه جام: ۲۲۴ - ۲۲۰.
- آینه داری. آینه جام: ۸۱ - ۷۹.
- درباره بیتی از حافظ. گلچرخ، شماره ششم: ۷۳.
- ۱- راستگو، سید محمد
- ۲- زریاب خویی، عباس
- ۳- مسگری، یوسف

- چشمم به روی ساقی و گوشم به قول چنگ
- فالی به چشم و گوش درین باب می‌زدم
- ۱- فروهر، نصرت الله جابه جایی دو مصراع در غزل حافظ. کیهان فرهنگی، سال چهاردهم، شماره صدوسی و پنجم: ۲۳.
- ۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر سحر: ۱۹۵.

- چشم من در ره این قافله راه بماند
- تا به گوش دلم آواز دراز باز آمد
- ۱- ابتهاج، هوشنگ (ا. ه. سایه) حافظ، به سعی سایه (مقدمه): ۳۹ - ۳۸.

- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۰.
 ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۳۸.
 ۴- سروشیار، جمشید گزارد حق « حافظ خلخالی ». نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۴۶.
 ۵- میوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۵۲.
 ۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۳۷۹/۱.

چشم من کرد به هر گوشه روان سیل سرشک

تا سهی سرو تو را تازه تر آبی دارد

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۲۲۰.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۱.

۱- یزمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

چشمی که نه فتنه تو باشد

چون گوهر اشک غرق خون باد

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم:

۴۵ - ۴۶.

۱- برهانی، مهدی

حافظ، صحت کلمات ...: ۲۱۴.

۲- فرزاد، مسعود

چگونه طوف کنم در فضای عالم قدس

که در سراچه ترکیب، تخته بند تنم

حاشیه بر شرح حافظ هروی، نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۵.

درباره حافظ، به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۸۶.

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۰۲/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- محبوب، محمد جعفر

۳- فرزاد، مسعود

چل سال بیش رفت که من لاف می‌زنم

کز چاکران پیر مغان، کمترین منم

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۹۰۴/۲ - ۹۰۳.
 ۲- همايونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ماحر: ۱۸۹.

چل سال رنج و غصه کشیدیم و عاقبت
 تدبیر ما به دست شراب دو ساله بود
 حافظ، صحت کلمات ... : ۴۸۸/۱.

۱- فرزاد، مسعود

چمن حکایت اردی بهشت می‌گوید
 نه عاقلست که نسیه خرید و نقد بهشت
 آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).
 کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صدویست و نهم: ۵۴.
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۱.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

۲- راستگو، سید محمد

چنان پر شد فضای سینه از دوست
 که فکر خویش گم شد از ضمیرم
 حافظ، صحت کلمات ... : ۸۷۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

چهل و دو یادداشت درباره‌ی آیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار،
 جلد هشتم: ۴۷۹۶.

۲- مهدوی دامغانی، احمد

چنان زنده اسلام غمزه ساقی
 که اجتناب ز صها مگر صهیب کند

حافظ شناخت: ۵۳/۱ - ۵۲.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

چنان کرشمه ساقی دلم ز دست ببرد
 که با کس دگرم نیست برگ گفت و شنید
 حافظ، صحت کلمات ... : ۵۶۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

چندان بمان که خرقة ازرق کند قبول

بخت جوانت از فلک پیر ژنده پوش

اهتمامی بی‌اهمیت (نقد دیوان حافظ به تصحیح و اهتمام احمد

سهیلی خوانساری). نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۳۰.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۰۱.

+ چارده روایت (مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ):

۱۵۸ - ۱۵۹.

[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۱۹۳.

+ حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ.

حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۶۴.

+ حافظ از دیدگاه علامه قزوینی: ۴۲۴ - ۴۲۵.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه

مقالات): ۱۷۶.

+ مقالات حافظ: ۳۰۷ - ۳۰۶.

۱- خز مشاهی، بهاء‌الدین

۲- قزوینی، محمد

۳- هروی، حسینعلی

چندان بود کرشمه و ناز سهی قدان

کاید به جلوه سرو صنوبر خرام ما

غزلیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۸.

۱- نذیر احمد

چندان چو صبا بر تو گسارم دم هست

کز غنچه چو گل خرم و خندان به در آیی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۵.

لطف سخن حافظ: ۱۵۳.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۸۷/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

چندان که بر کنار چو پرگار می‌شدم
دوران چو نقطه ره به میانم نمی‌دهد

لطف سخن حافظ: ۲۷۷.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات ... : ۵۳۷/۱.

۲- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۱۳.

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

چندان که گفتیم غم با طیبیان
درمان نکردند مسکین غریبان

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۷.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۰۲۲/۲.

۲- فرزاد، مسعود

چندان گریستیم که هر کس که بر گذشت
در اشک ما چو دید روان گفت این چه جوست
باز هم در جستجوی حافظ [معرفی و نقد در جستجوی حافظ،
تألیف رحیم ذوالنور]. نشر دانش، سال پنجم، شماره دوم: ۳۱.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش، درباره حافظ: ۲۸۷ - ۲۸۶.

۱- آجودانی، ماشاءالله

چنگ بنواز و بسازار نبود عود چه باک
آتش عشق و دلم عود و تنم مجمر گیر

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۰
+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۲.

۱- دهخدا، علی‌اکبر

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۴.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷۲.

۲- راستگو، سید محمد

داوری ادبی. تلخ خوش: ۱۸۵ - ۱۸۴.

۳- _____

حافظ، صحت کلمات ... : ۶۳۳.

۴- فرزاد، مسعود

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

۵- محیط طباطبائی، محمد

- پنجم، شماره هشتم: ۴۹.
 همراه دهخدا با حافظ (بازنگرشی بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۰.
 ۶- معین، مه‌ذخت

- چنگ در غلغله آید که کجا شد منکر
 جام در قهقهه آید که کجا شد مستاع
 درباره تعبیری بر چند بیت حافظ، سخن، سال بیستم، شماره نهم -
 دهم: ۹۴۶.
 حافظ، صحت کلمات ...: ۷۵۲/۳.
 ۱- پروین‌کنابادی، محمّد
 ۲- فرزاد، مسعود

- چنین قفس نه سزای چو من خوش‌المانی است
 روم به گسلشن رضوان که مرغ آن چمنم
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵۷.
 حافظ، صحت کلمات ...: ۹۰۲/۲.
 ۱- راستگو، سید محمد
 ۲- فرزاد، مسعود

- چنین که از همه سو دام راه می‌بینم
 به از حمایت زلفش مرا پناهی نیست
 کلام و پیام حافظ (۱). نشر دانش، سال چهارم، شماره پنجم: ۱۴.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۶۳.
 حافظ، صحت کلمات ...: ۱۵۹/۱.
 نظری به «کلام و پیام حافظ». نشر دانش، سال ششم، شماره اول: ۳۰.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۱۱ - ۱۱۲.
 + مقالات حافظ: ۴۱۵ - ۴۱۴.
 ۱- سمعی [گیلانی]، احمد
 ۲- فرزاد، مسعود
 ۳- هروی، حسینعلی

چنین که صومعه آلوده شد به خون دلم
 گرم به باده بشوید حق به دست شماست

۱- شوقی نوبر، احمد
تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۳۹.

چو با حبیب نشینی و باده پیمایی

به یاد آر محبتان باد پیمای را

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی
دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]، مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۰۸ - ۱۰۲.

درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خانلری]، کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۲.

۲- پرواز، سیاوش
۳- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۱/۶ - ۵.

چو باد عزم سر کوی یار خواهم کرد

نفس به بوی خوشش مشکبار خواهم کرد

۱- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۲۲۱.

چو بر در تو من بینوای بی زر و زور

به هیچ باب ندارم ره خروج و دخول

۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۲/۷۹۴.

چو بر شکست صبا زلف عنبر افشانش

به هر شکسته که پیوست تازه شد چانش

۱- جاوید، هاشم
چند نکته در اشعار حافظ (بر شکست...)، قافله سالار سخن خانلری: ۸۷ - ۸۴.

+ حافظ جاوید: ۲۸۷ - ۲۹۰.

۲- خرمشاهی، بهاءالدین
یادداشت‌های سید محمدراستگو (ذیل)، مستدرک حافظ نامه: ۱۴۴۱.

۳- خسروی، محمدرضا
بر بساط نکته دانان [معرفی و نقد حافظ نامه، تألیف بهاءالدین

- خزّ مشاهی]. خاوران، شماره دوم: ۱۱۴.
- ۴- دادبه، اصغر یادداشتهای دکتر اصغر دادبه. مستدرک حافظ نامه: ۱۳۸۴.
- ۵- راستگو، سیدمحمد یادداشتهای سیدمحمد راستگو. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۴۱-۱۴۴۱.
- ۶- _____ اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۶.
- ۷- _____ با حافظ نامه. تلخ خوش: ۶۵-۶۶.
- + گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ خوش: ۲۶۱.
- ۸- شوقی نوبر، احمد تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۸.
- ۹- مرتضوی، منوچهر ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ، مکتب حافظ یا مقدمه بر حافظ شناسی: ۴۹۷-۴۹۸.
- ۱۰- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۷۰۴/۱.
- چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست
سخن شناس نه ای جان من خطا اینجاست
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۳۳.
- ۲- جاوید، هاشم چند نکته در اشعار حافظ (جان من...)، قافله سالار سخن خانلری: ۷۸-۷۹.
- + حافظ جاوید: ۳۰۷-۳۰۸.
- ۳- دست‌غیب، عبدالعلی آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی). کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره ۱۲۹: ۵۳.
- ۴- زرین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۶۹.
- ۵- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۴.
- ۶- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳.
- ۷- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۵۷.

چو پیراهن شوم آسوده خاطر
گرش همچون قبا گیرم در آغوش

حافظ، صحت کلمات ... : ۷۱۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

چو پیر سالک عشقت به می حواله کند
بسروش و مستنظر رحمت خدا می باش

حافظ، صحت کلمات ... : ۶۹۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

چو پیش صبح شد روشن که حال مهرگردون چيست
برآمد خنده‌ای خوش بر غرور کامگاران زد

لطف سخن حافظ: ۲۲۹.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات ... : ۳۲۵/۱.

۲- فرزاد، مسعود

چو جان فدای لبش شد خیال می‌بستم
که قطره‌ای ز زلالش به کام ما افتد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۰.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات ... : ۲۳۲/۱.

۲- فرزاد، مسعود

چو حافظ در قناعت کوش و از دنیای دون بگذر

که یک جو منت دونان دو صد من زر نمی‌ارزد

حافظ قزوینی - غنی یاخانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۵۶.

۱- برهالی، مهدی

آورده‌اند که... حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۲۹۶-۲۹۳.

۲- اخوان ثالث، مهدی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو، ۱۶۷.

۳- راستگو، سید محمد

چو حافظ گنج او در سینه دارم

اگر چه مدعی بپند فقیرم

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۸۷۴/۲.
- ۲- نذیر احمد غزلیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۳.
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۲.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۲۳۷.
- ۱- زریاب‌خویی، عباس چو دام طره افشانند ز گرد خاطر عشاق
به غمّاز صبا گوید که راز ما نهان دارد
خطی به خون ارغوان. آئینه جام: ۱۶۹.
- ۱- ادیب‌برومند، عبدالمعلی چو در دست است رودی خوش بزن مطرب سرودی خوش
که دست افشان غزل خوانیم و با کویان سراندازیم
مقابله نسخ [قزوینی - غنی / خانلری با نسخه پیر حسین].
حافظ‌شناسی، جلد چهارم: ۱۸۹.
- ۲- جاوید، هاشم سرانداز. حافظ جاوید: ۴۰۵ - ۴۰۷.
- ۳- خرّمشاهی، قوام‌الدین یادداشت‌های آقای قوام‌الدین خرّمشاهی، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۶۷.
- ۴- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۹.
- ۵- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۹۰ - ۵۸۹.
- ۶- محبوب، محمد جعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۸۸ - ۲۸۹.
- ۷- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۵۰.
- ۸- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۱.

- چو در رویت بخندد گل مشو در دامش ای بلبل
 که بر گل اعتمادی نیست گر حسن جهان دارد
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۲۹.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۲۴۵/۱.

- چو در گلزار اقبالش خرامانم بحمدالله
 نه میل لاله و نسرين نه برگ نسترن دارم
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۸۶۴/۲.

- چو دست بر سر زلفش زنم به تاب رود
 و آشتی طلبم با سر عتاب رود
- ۱- دادبه، اصغر توازی معنایی در ابهامهای حافظ (بررسی ویژگی ابهام در شعر حافظ). حافظ شناسی، جلد پانزدهم: ۱۲ - ۱۱ و ۲۳ - ۲۱.

- چو دل در زلف تو بسته است حافظ
 بدین سان کار او در پا میفکن
- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۴۸.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۳۶/۲.

- چو دژه گر چه حقیرم ببین به دولت عشق
 که در هوای رخت چون به مهر پیوستم
- ۱- اسلامی ندوشن، محمده علی دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۱۹.

چو رای عشق زدی با تو گفتم ای بلبل

مکن که آن گل خندان به رای خویشتن است

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۸۲.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۷.

لطف سخن حافظ: ۱۸۰.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۹۶.

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۳/۱.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه

مقالات): ۱۳۱.

+ مقالات حافظ: ۲۲۵.

دیوان شاعر ساجز: ۴۵.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- رکن، محمود

۴- عبوضی، رشید

۵- فرزاد، مسعود

۶- هروی، حسینعلی

۷- همایونفرخ، رکن الدین

چو زر عزیز وجودست نظم من آری

قبول دولتیان کیمیای این مس شد

حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول:

۴۴.

حافظ، صحت کلمات ...: ۳۶۳/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

چو سلک در خوشایست شعر نغز تو حافظ

که گاه لطف سبق می‌برد ز نظم نظامی

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۵۴.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۵۹/۲ - ۱۳۵۸.

۱- عبوضی، رشید

۲- فرزاد، مسعود

چو شاهدان چمن زیر دست حسن تواند

کرشمه بر سمن و جلوه بر صنوبر کن

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۶۱/۲ - ۱۰۶۰.

۱- فرزاد، مسعود

چو شمع صبحدم شد ز مهر او روشن

که عمر در سر این کار و بار خواهم کرد

شرحی بر حافظ، پیراسته از لطافتها [نقد دیوان غزلیات حافظ با

شرح و حواشی دکتر خطیب رهبر]. نشر دانش، سال ششم، شماره

پنجم: ۴۳.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۱۷ - ۳۱۶.

لطف سخن حافظ: ۲۲۲ - ۲۲۱.

حافظ، صحت کلمات ...: ۲۸۰.

۱- دادبه، اصغر

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

چو شمع هر که به افشای راز شد مشغول

بسی زمانه چو مقراض در زبان گیرد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۶۷.

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۸۶ - ۵۸۵.

۱- عیوضی، رشید

۲- قریب، یحیی

چو شهوار فلک بنگرد به جام صبح

که چون به شمع مهر خاوران گیرد

محیط شمس کشد سوی خویش دُر خوشاب

که تا به قبضه خورشید زرفشان گیرد

۱- ابتهاج، هوشنگ (ا. ه) سایه) حافظ، به سنی سایه (مقدمه): ۳۴-۳۵.

حل دو بیت از یک قصیده حافظ. مجله دانشکده ادبیات تبریز،

سال دهم: ۳۲۱ - ۳۱۹.

حل دو بیت از یک قصیده حافظ. مجله دانشکده ادبیات تبریز،

سال دهم: ۳۱۹ - ۳۱۶.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۶۶ - ۱۳۶۴.

۲- نرجانی‌زاده، احمد

۳- رجائی بخارایی، احمد علی

۴- عیوضی، رشید

چو طفلان تا کی ای زاهد فریبی

به سیب بوستان و شهد و شیرم

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۲۷.

خسرو و شیرین، حافظ جاوید: ۲۴۵.

حافظ، صحت کلمات ...: ۸۷۳/۲.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ

(مجموعه مقالات): ۱۸۵ - ۱۸۶.

+ مقالات حافظ: ۳۲۳ - ۳۲۴.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- جاوید، هاشم

۳- فرزاد، مسعود

۴- هروی، حسینعلی

چو عاشق می‌شدم گفتم که بردم گوهر مقصود

ندانستم که این دریا، چه موج خون فشان دارد

دیوان شاعر ساهر: ۱۱۳.

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین

چو عندلیب، فصاحت فروشد ای حافظ

تو قدر او به سخن گفتن دری بشکن

حافظ، صحت کلمات ...: ۷۱۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

چو غنچه بر سرم از کوی او گذشت نسیمی

که پرده بر دل خونین به بوی او بدریدم

حافظ، صحت کلمات ...: ۸۵ ۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

چو غنچه گرچه فرو بستگی است کار جهان

تو همچو باد بهاری گره‌گشا می‌باش

یادداشتها، حافظ شناسی، جلد هشتم: ۱۰۷ - ۱۰۶.

۱- همایون‌پور، منوچهر

چو قسمت ازلی بی حضور ما کردند
گر اندکی نه به وفق رضاست، خرده مگیر

لطف سخن حافظ: ۲۹۹.

۱- رکن، محمود

چو کار عمر نه پیداست باری آن اولی
که روز واقعه پیش نگار خود باشم

واقعه. آینده، سال سیزدهم، شماره هشتم - دوازدهم: ۶۰۲ - ۶۰۰.

۱- اهور، پرویز

به سر تازیانه، بی عملی، واقعه - در شعر حافظ. آینده، سال

۲- دادبه، اصغر

دوازدهم، شماره یازدهم و دوازدهم: ۷۴۷ - ۷۴۵.

پانزده نکته درباره دو دیوان حافظ (چاپ دکتر پرویز

۳- شفیعی، محمد

ناتل خانلری و دکتر خطیب رهبر). آینده، سال دوازدهم، شماره

اول - سوم: ۱۵۴.

به سر تازیانه، بی عملی، واقعه - در شعر حافظ. آینده، سال

۴- ———

سیزدهم، شماره هشتم و دوازدهم: ۵۹۹.

حافظ، صحت کلمات ...: ۸۹۱/۲.

۵- فرزاد، مسعود

چوگان حکم در کف و گویی نمی زنی

باز ظفر به دست و شکاری نمی کنی

حافظ قزوینی - غنی باخانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۱۱۰.

۱- برهانی، مهدی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۴.

۲- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۱۵۰.

۳- رکن، محمود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۵۷.

۴- عیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۴۱۱/۲ - ۱۴۱۰.

۵- فرزاد، مسعود

چو گفتمش که دلم را نگاه دار، چه گفت

ز دست بنده چه خیزد خدا نگه دارد

- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۱۹.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۰.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۲۵۱/۱.
- ۴- محبوب، محمد جعفر درباره حافظ به سعی سابه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۴.
- ۵- نائل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز نائل خانلری. جلد دوم، بعضی لغات و تعبیرات: ۳۶۲ - ۳۶۱.
- ۶- نجفی، ابوالحسن حافظ: نسخه‌هایی [به تصحیح و توضیح پرویز نائل خانلری]. نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۶.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۳۵ - ۱۳۴.

چو گل سوار شود بر هوا سلیمان وار
سحر که مرغ در آید به نغمه داود...

حافظ شناخت: ۱۶۷/۱ - ۱۶۶.

حافظ، صحت کلمات ...: ۴۵۹/۱.

یادداشتها. حافظ شناسی، جلد پانزدهم: ۱۹۶ - ۱۹۳.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

۲- فرزاد، مسعود

۳- همایون پور، منوچهر

چو گل گر خرده‌ای داری خدا را صرف عشرت کن

که قارون را غلطها داد سودای زران‌دوی

کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،

سال دوم، شماره چهارم: ۲۴.

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره هشتم: ۴۷.

نکاتی چند درباره برخی از اشعار حافظ. کتابهای ایران، جلد

نخست: ۱۴۵.

۱- پرواز، سیاوش

۲- محیط طباطبائی، محمد

۳- معیری، محمدعلی

چو گل هر دم به بویت جامه در تن
کنم چاک از گریبان تا به دامن

- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۸۱.
- ۲- دهخدا، علی اکبر یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۲ + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۵.
- ۳- راستگو، سید محمد + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۸.
- ۴- عیوضی، رشید داوری ادبی. تلخ خوش: ۱۹۴ - ۱۹۳.
- ۵- فرزاد، مسعود دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۲۱.
- ۶- محیط طباطبائی، محمد حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۳۵/۲.
- ۷- معین، مهدخت مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۵۰.
- ۸- همایون فرخ، رکن الدین همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ) کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۱.
- دیوان شاعر ماهر: ۲۲۳.

چو لاله در قدیم ریز ساقیا می و مشک
که نقش خال نگارم نمی رود ز ضمیر

- ۱- رجائی بغارائی، احمد علی فرهنگ اشعار حافظ، مقدمه [ضمن بحث درباره بیت: نکال شب که...]: ۱۶.
- ۲- زریاب عویی، عباس نکال شب، زغال شب. آئینه جام: ۳۸۲ - ۳۸۰.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۶۲۹/۱.
- ۵- نظمی تبریزی، علی گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۱۰۷ - ۱۰۶.

چو لطف باده کند جلوه در رخ ساقی
ز عاشقان به سرود و ترانه یاد آرید

- ۱- دست غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۱۹۳/۱.

- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۵۷۸/۱.
- ۱- جاوید، هاشم دعا‌های حافظ. حافظ جاوید: ۳۶۱ - ۳۵۹.
- چو لعل شکرینت بوسه بخشد
مذاق جان من زو پر شکر باد
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۵۷۳/۱.
- چو ماه روی تو در شام زلف می‌دیدم
شیم به روی تو روشن چو روز می‌گردید
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۷۰.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۷۱.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۵۱۱/۱.
- ۴- هومن، محمود سخنی چند درباره‌ی روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۴۲۲.
- چو مستعد نظر نیستی وصال مجوی
که جام جم نکند سود وقت بی‌بصری
- ۱- فروزانفر، محمدحسین (بدیع الزمان) شرح یک غزل از حافظ. [باهتمام دکتر حسین بحر العلوم]. یغما، سال بیست و سوم، شماره دهم: ۵۹۲ - ۵۹۰.
- چو مستم کرده‌ای مستور منشین
چو نوشم داده‌ای زهرم منوشان
- ۱- راستگو، سید، معتمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۰.

چو منصور از مراد آنان که بر دارند بردارند
بدین درگاه حافظ را چو می خوانند می رانند

- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۵۵.
- ۲- شوقی نویر، احمد تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شماره چهار و ششم: ۱۴۵.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۳۵/۱.
- ۴- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر سحر: ۱۰۲.
- ۵- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۶۵.
- + مقالات حافظ: ۲۸۶.

چو مهمان خراباتی به عزّت باش با رندان
که درد سرکشی جانناگرت مستی خمار آرد
بازهم در جستجوی حافظ [معرفی و نقد در جستجوی حافظ،
تألیف رحیم ذوالنور]. نشر دانش، سال پنجم، شماره دوم: ۳۱.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۱.
حافظ، صحت کلمات...: ۲۳۴/۱.

- ۱- آجودانی، ماشاءالله
- ۲- راستگو، سید محمّد
- ۳- فرزاد، مسعود

چون آب روی لاله و گل فیض حسن توست
ای ابر لطف بر من خاکسببار هم

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۶۰/۲.

چون اشک بیندازیش از دیده مردم
آن را که دمی از نظر خویش برانی

- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۷۲.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۸۱/۲.

چو نافه بر دل مسکین من گره مفکن
که عهد با سر زلف گره گشای تو بست

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۷.

۱- فرزاد، مسعود

چون این گره گشایم وین راز چون نسایم
دردی و سخت درد کاری و صعب کاری

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۶۲/۲ - ۱۲۶۱.

۱- فرزاد، مسعود

چون باده باز بر سر خم رفت کف زنان
حافظ که دوش از لب ساقی شنید راز

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷۹.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۳۰۱.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات ...: ۶۵۰/۱ - ۶۴۹.

۳- فرزاد، مسعود

چون بر حافظ خویش نگذاری باری
ای رقیب از بر او یک دو قدم دور ترک

رقیب، حافظ جاوید: ۳۸۱ - ۳۸۲.

۱- جاوید، هاشم

حافظ، صحت کلمات ...: ۷۷۵/۲.

۲- فرزاد، مسعود

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره اول: ۲۵.

۳- نائل خاقلری، پرویز

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه)

۴- هروی، حسینعلی

مقالات: ۵۲ - ۵۳.

+ مقالات حافظ: ۱۰۰ - ۹۹.

چون به هنگام وفا هیچ ثباتیت نبود
می‌کنم شکر که بر جور دوامی داری

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۸.

۱- راستگو، سید محمد

- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۷۸/۲ - ۱۲۷۷.
- ۳- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۵۰.
- ۱- دهخدا، علی‌اکبر یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۴
+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۹.
+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۵۲.
- ۲- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۵۱.
- ۳- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگرشی بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۰.
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۳۲ - ۳۳.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۶۲.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۵۳/۱.
- ۴- مرتضوی، منوچهر ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ، مکتب حافظ یا مقدمه بر حافظ‌شناسی: ۵۰۲ - ۵۰۰.
- ۵- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۳۹.
- + مقالات حافظ: ۲۴۰ - ۲۳۹.

چون پیر شدی حافظ از میکرده بیرون آی

رندی و هوسناکی در عهد شباب اولی

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۶۲.

نگاهی به غزلهای حافظ مصحح دکتر خانلری، دنیای سخن،

شماره سی و نهم: ۴۱.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۴۲.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۵۴/۲.

دیوان شاعر ساحر: ۲۵۳.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- شاملو، احمد

۳- غیوضی، رشید

۴- فرزاد، مسعود

۵- همایونفرخ، رکن‌الدین

چون تو را در گذر ای یار نمی‌یارم دید

با که گویم که بگوید سخنی بسایرم

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم:

۱۰۱ - ۱۰۰.

نظری درباره «حافظ جاوید»، معارف، دوره چهاردهم، شماره

یکم: ۸۵.

حافظ جاوید: ۲۷۹ - ۲۸۱.

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۱

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۳.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۶.

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۳۴۱.

لطف سخن حافظ: ۷۱.

حافظ، صحت کلمات ...: ۸۵۸/۲.

۱- برهانی، مهدی

۲- پایمرد، منصور

۳- جاوید، هاشم

۴- دهخدا، علی‌اکبر

۵- راستگو، سید محمد

۶- رکن، محمود

۷- فرزاد، مسعود

چون تویی نرگس باغ نظر ای چشم و چراغ

سر چرا بر من دلخسته گران می‌داری

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۸۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

چون چشم تو دل می‌برد از گوشه‌نشینان

همراه تو بودن گنه از جانب ما نیست

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۴۲.

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: بیست‌ونهم

- بیست‌وهشتم: ۶۹.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۰.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۴۷/۱.

آتش که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).

کیهان فرهنگی، شماره ۱۲۹: ۵۴.

۱- برهانی، مهدی

۲- پژمان بختیاری، حسین

۳- راستگو، سیدمحمد

۴- فرزاد، مسعود

۵- دست‌غیب، عبدالعلی

چون ز جام پیخودی رطلی کشی

کم زنی از غویشتن لاف منی

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۹۷/۲ - ۱۳۹۶.

۱- فرزاد، مسعود

چون ز نسیم می‌شود زلف بنفشه پر شکن

وہ کہ دلم چه یاد آن عهد شکن نمی‌کند

حاشیه بر حاشیه حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۴.

نقد شرح هروی. تلخ‌خوش: ۱۳۸ - ۱۳۷.

این کجا و آن کجا [معرفی و نقد حافظ نامه بهاء‌الدین خرمشاهی -

شرح غزل‌های حافظ دکتر حسینعلی هروی]. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره دهم: ۴۳.

حاشیه بر «حاشیه»، نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۴.

چرا نه در کنار هم، [پاسخ به آقای سعیدی سیرجانی]. کیهان

فرهنگی، سال پنجم، شماره دوازدهم: ۴۳.

۱- راستگو، سیدمحمد

۲- _____

۳- سعیدی سیرجانی، علی‌اکبر

۴- هروی، حسینعلی

۵- _____

چون شمع نکو رویی در رهگذر بادست

طرف هنری بر بند از شمع نکو رویی

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۹/۲ - ۸۹

۱- فرزاد، مسعود

چون صبا افتادن و خیزان می‌روم تا کوی دوست

وز رفسیقان ره استمداد هست می‌کنم

دیوان شاعر ساحر: ۲۰۰.

۱- همايونفرخ، رکن‌الدین

چون صبا با تن بیمار و دل بی طاقت

به هواداری آن سرو خرامان بروم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۴.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۸۵.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۵۴/۲.

۳- فرزاد، مسعود

مرکز تحقیقات کمیته پژوهش‌های علمی

چون صبا گفته حافظ بشنید از بلبل

عنبر افشان به تماشای ریاحین آمد

سحرم دولت بیدار. حافظ جاوید: ۱۸۸ - ۱۸۶.

۱- جاوید، هاشم

چون صبا مجموعه گل را به آب لطف شست

کج دلم خوان گر نظر بر صفحه دفتر کنم

مجموعه گل. حافظ جاوید: ۵۰۵ - ۵۰۳.

۱- جاوید، هاشم

چون غمت را نتوان یافت مگر در دل شاد

ما به امید غمت خاطر شادی طلبیم

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۸۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

چو نقطه گفتمش اندر میان دایره آی
به خنده گفت که ای حافظ این چه پرکاری

۱- ابتهاج، هوشنگ (ه.ا، سایه). حافظ، به سعی سایه (مقدمه): ۳۸ - ۳۷.

۲- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب ...: ۴۴۰.

۳- جاوید، هاشم پرگار. حافظ جاوید: ۲۹۶ - ۲۹۱.

۴- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۱.

۵- زریاب خویی، عباس نقطه پرگار. آئینه جام: ۳۷۲.

۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۵۸/۲.

۷- قزوینی، محمد [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۳۰۹.

۸- حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ.

حافظ شناسی، جلد هفتم: ۱۷۹.

+ حافظ از دیدگاه علامه قزوینی، واژه نامه: ۴۰۵.

چون کائنات جمله به بوی تو زنده اند

ای آفتاب، سایه ز ما بر مسدار هم

۱- دهخدا، علی اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۱.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۵.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۸.

۲- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره هشتم: ۵۰.

۳- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشتهای علامه دهخدا بر

اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۰.

۴- همايون نغرخ، رکن الدین دیوان شاعر سحر (مقدمه): چهل و یک.

چون گل و می دمی از پرده برون آی و درآ

که دیگر باره ملاقات نه پیدا باشد

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۵۷.
- ۲- دهخدا، علی‌اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۹
- + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۹.
- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۲.
- ۳- ذکاوتی فراگزلو، علیرضا نامه‌ها. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۸.
- ۴- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۳.
- ۶- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۸.

چون لاله می‌مبین و قدح در میان کار

این داغ بین که بر دل خونین نهاده ایم

- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۸۸.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۹۷۰/۲ - ۹۶۹.

مرکز تحقیقات علوم پزشکی

چون مصلحت اندیشی دورست ز درویشی

هم سینه پر از آتش هم دیده پر آب اولی

- ۱- دهخدا، علی‌اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۳
- + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۸.
- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۵۱.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۵۲/۲.
- ۳- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۵۱.
- ۴- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشتهای علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۱.

چون من شکسته‌ای را از پیش خود چه رانی

کم غایت توقع بوسی است یا کناری

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۲.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۲۶۲/۲.

۲- فرزاد، مسعود

چون من گدای بی‌نشان مشکل بود یاری چنان

سلطان کجا عیش نهان با رند بازاری کنند

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۰۶.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۵۶.

۲- عبوسی، رشید

حافظ، صحت کلمات ... : ۴۲۰/۱.

۳- فرزاد، مسعود

چون می از خم به سبورت و گل افکند نقاب

فرصت عیش نگه‌دار و بزنجامی چند

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].

۱- آجودانی، ماشاءالله

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۲ - ۳۱.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش، درباره حافظ: ۲۴۱.

حافظ، صحت کلمات ... : ۴۰۱/۱.

۲- فرزاد، مسعود

چون می‌رود این کشتی سرگشته که آخر

جان بر سر آن گوهر یکدانه نهادیم

حافظ، صحت کلمات ... : ۹۸۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

چون نیست نماز من آلوده نمازی

در می‌کده زان کم نشود سوز و گدازم

دیوان حافظ، دیوان حافظ: ۳۴۸.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات ... : ۸۸۷ - ۸۸۸/۲.

۲- فرزاد، مسعود

چو هر خاکی که باد آورد فیضی برد از انعامت
ز حال بنده یسار آور که خدمتگار دیرینم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۳.

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۳۹/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

چو یار بر سر صلح است و عذر می‌طلبید
توان گذشت ز جور رقیب در همه حال

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۸.

حافظ، صحت کلمات ...: ۷۸۱/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

در باره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۱۸۴.

دیوان شاعر ساحر: ۱۸۱.

۳- محبوب، محمد جعفر

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین

چه آسان می‌نمود اول غم دریا به بوی سود

غلظ کردم که این طوفان به صد گوهر نمی‌ارزد

آورده‌اند که...، حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۲۹۶-۲۹۳

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۴۷.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۷.

حافظ، صحت کلمات ...: ۳۲۲/۱.

در باره حافظ، به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۸.

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،

بعضی لغات و تعبیرات: ۱۱۹۵.

۱- اخوان ثالث، مهدی

۲- پژمان بختیاری، حسین

۳- راستگو، سید محمد

۴- فرزاد، مسعود

۵- محبوب، محمد جعفر

۶- ناتل خانلری، پرویز

چه باشد از شود از بند غم دلش آزاد

چو هست حافظ مسکین غلام و چاکر دوست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۳.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۰/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

چه بودی ار دل آن ماه مهربان بودی
که حال ما نه چنین بودی ار چنان بودی

۱- عیوضی، رشید

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۴۵.

۲- فرزاده، مسعود

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۴۹/۲.

چه جای شکر و شکایت ز نقش نیک و بد است
چو بر صحیفه هستی رقم نخواهد ماند

۱- راستگو، سیدمحمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۵.

۲- رزاز، علی اکبر

یادداشت‌های آقای علی اکبر رزاز. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۶۰.

۳- عیوضی، رشید

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۵۵.

۴- فرزاده، مسعود

حافظ، صحت کلمات ...: ۲۸۷/۱ - ۳۸۶.

۵- مرتضوی، منوچهر

نقش بر آب (شرح چند بیت از اشعار حافظ). نشریه دانشکده
ادبیات تبریز، سال هفدهم، شماره چهارم: ۴۲۵ - ۴۲۲.

مرکز تحقیقات علوم ادبی

چه جورها که کشیدند بلبلان از دی
به بوی آنکه دگر نوبهار بازآید

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین

دیوان شاعر ساحر: ۱۳۴.

چه خوش صید دلم کردی بنایم چشم مست را
که کس مرغان وحشی را ازین خوشتر نمی‌گیرد
آتش که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).
کیهان فرهنگی، شماره ۱۲۹: ۵۵.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۵.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

۲- راستگو، سیدمحمد

چه دوزخی چه بهشتی چه آدمی چه پری
به مذهب همه کفر طریقتست امساک

- ۱- راستگو، سید محمد - دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۵.
- ۲- فرزاد، مسعود - حافظ، صحت کلمات ...: ۷۶۹/۲.
- ۳- کامران، ماشاءالله - غزل مشکوک حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۱۲۷.
- ۴- همایونفرخ، رکن‌الدین - دیوان شاعر ساحر: ۱۷۷.

چه ره بود این که زد در پرده مطرب

که می‌رقصند با هم مست و هوشیار

- ۱- فرزاد، مسعود - حافظ، صحت کلمات ...: ۵۹۲/۱.

چه ساز بود که در پرده می‌زد آن مطرب

که رفت عمر و هنوزم دماغ پر ز هواست

- ۱- برهانی، مهدی - حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۷۷.

- ۲- راستگو، سید محمد - دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳.

- ۳- زرین کوب، عبدالحسین - اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۷۱ - ۳۷۰.

- ۴- عبوضی، رشید - دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۸۸.

- ۵- فرزاد، مسعود - حافظ، صحت کلمات ...: ۵۹/۱ - ۵۸.

چه شکر گویمت ای خیل غم عفاک‌الله

که روز بی کسی آخر نمی‌روی ز سرم

- ۱- خرمشاهی، بهاء‌الدین - حافظ شاملو. الفبا، جلد ششم: ۳۰۰.

+ ذهن و زبان حافظ: ۱۸۳ - ۱۸۲.

چه شکرهاست درین شهر که قانع شده‌اند

شماهبازان طریقت به شکار مگسی

- ۱- خرمشاهی، قوام‌الدین - یادداشت‌های آقای قوام‌الدین خرمشاهی، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۷۳.

- ۲- خسروی، محمدرضا - بر بساط نکته‌دانان [معرفی و نقد حافظ‌نامه، تألیف بهاء‌الدین

- خزمشاهی]. خاوران، شماره دوم: ۱۱۵.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۰ - ۱۹.
- ۴- معصومی، حسین یادداشت‌های مهندس حسین معصومی. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۷۳.
- چه شود گر من و تو چند قدح باده خوریم
باده از خون رزانست نه از خون شماس
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۶۵.
- ۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۵.
- چه فتنه بود که مشاطه قضا انگیخت
که کرد نرگس مستش سیه به سرمه ناز
- ۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۲۷۴.
- ۲- عبوسی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۷۸ - ۱۲۷۷.
- ۳- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۵۳.
- چه قیامتست جانا که به عاشقان نمودی
دل و جان فدای رویت بسما عذار ما را
- ۱- ادیب‌برومند، عبدالملی مقابله دیوان حافظ قزوینی با یک نسخه کهن [= نسخه پیر حسین].
حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۲۲.
- ۲- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۹.
- ۴- زریاب‌خویی، عباس رقیب دیو سیرت و شهاب ثاقب. آئینه جام: ۲۰۴ - ۲۰۳.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۶/۱ - ۱۵.
- ۶- نوریان، مهدی بسوخت دیده ز حیرت. [نقد] شرح غزل‌های حافظ، نوشته دکتر
حسینعلی هروی، نشر دانش، سال نهم، شماره دوم: ۳۲.

چه گرده‌ها که برانگیختی ز هستی من
مباد خسته سمندت که تیز می‌رانی

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۳۰۲.

چه مستی است ندانم که رو به ما آورد
که بود ساقی و این باده از کجا آورد

۱- راستگو، سیدمحمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۱.

چه ملامت بود آن را که چنین بساده خورد
این چه عیب است بدین بیخردی وین چه خطاست

۱- خرمشاهی، بهاء‌الدین

یادداشت‌های دکتر اصغر دادبه. مستدرک حافظ نامه: (ذیل): ۱۳۷۸.

۲- دادبه، اصغر

یادداشت‌های آقای دکتر اصغر دادبه. مستدرک حافظ نامه: ۱۳۷.

۳- راستگو، سیدمحمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱.

۴- رکن، محمود

لطف سخن حافظ: ۱۶۴ - ۱۶۳.

۵- عیوضی، رشید

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۹۲ - ۱۱۹۰.

۶- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ...: ۶۵/۱ - ۶۴.

۷- نوریان، مهدی

بسوخت دیده ز حیرت، [نقد] شرح غزل‌های حافظ، نوشته دکتر

حسینعلی هروی، نشر دانش، سال نهم، شماره دوم: ۳۲.

۸- همایونفرخ، رکن‌الدین

دیوان شاعر ساحر: ۳۴.

چه ناله‌ها که رسید از دلم به خرگه ماه
چو یاد عارض آن میاه خرگهی آورد

۱- راستگو، سیدمحمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۳.

۲- رواقی، علی

پیشنهاد درباره سه واژه از حافظ. نشر دانش، سال دهم، شماره

چهارم: ۳۳.

۳- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ...: ۳۸/۱.

چه نقشها که برانگیختیم و سود نداشت
فسون ما بر او گشته است افسانه

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۶۲/۲.

چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش
زین معنا هیچ دانا در جهان آگاه نیست

۱- جاوید، هاشم ساده بسیار نقش، حافظ جاوید: ۴۰۱ - ۴۰۴.

۲- دارابی، محمّد بن محمّد لطیفه غیبی: ۲۷ - ۲۶.

۳- راستگو، سید محمّد گامی در تصحیح غزلهای حافظ، تلخ خوش: ۲۵۳ - ۲۵۴.

۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۹۱ - ۱۹۰.

۵- سعیدی سیرجانی، علی اکبر ساده بسیار نقش، حافظ شناسی، جلد سوم: ۹۹ - ۱۰۲.

۶- معصومی، حسین یادداشتهای مهندس حسین معصومی، مستدرک حافظ نامه: ۱۳۵۸.

ح

حاشا لله که نیم معتقد طاعت خویش

این قدر هست که گه گداحی می‌نوشم

یادداشت‌های آقای علی اکبر رزّاز (ذیل). مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۶۳

بر بساط نکته‌دانان [معرفی و نقد حافظ‌نامه، تألیف بهاء‌الدین

خزّمشاهی]. خاوران: ۱۱۴-۱۱۵

یادداشت‌های آقای علی اکبر رزّاز. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۶۲.

لطف معن حافظ: ۳۵.

حافظ، صحّت کلمات ...: ۲/ ۸۹۸-۸۹۷.

۱- خزّمشاهی، بهاء‌الدین

۲- خسروی، محمدرضا

۳- رزّاز، علی اکبر

۴- رکن، محمود

۵- فرزاد، مسعود

حاصل کارگه کون و مکان اینهمه نیست

باده پیش آر که اسباب جهان اینهمه نیست

نماشگاه راز: ۱۱۶.

+ عرفان حافظ: ۷۰.

حاصل کارگه کون و مکان. چشمه روشن: ۲۶۱-۲۵۹

+ حافظ شناسی، جلد چهاردهم: ۹۶-۹۳.

۱- مطهری، مرتضی

۲- یوسفی، غلامحسین

حافظا باز نما قصه خونابه چشم

که برین چشمه همان آب روانست که بود

لطف سخن حافظ: ۲۶۷.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات ... : ۴۸۴/۲ - ۴۸۲.

۲- فرزاد، مسعود

حافظ ابنای زمان را غم مسکینان نیست

زین میان گر بتوان به که کناری گیرند

لطف سخن حافظ: ۲۴۷.

۱- رکن، محمود

حافظا در دل تنگت چو فرود آمد یار

خانه از غیر نپرداخته‌ای یعنی چه

لطف سخن حافظ: ۲۱۸.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۱۳۵/۲.

۲- فرزاد، مسعود

حافظ ار آب حیات ازلی می‌خواهی

منبعش خاک در خلوت درویشانست

لطف سخن حافظ: ۱۷۹.

۱- رکن، محمود

حافظ ار بر صدر نشینند ز عالی‌مشرقی است

عاشق دُردی‌کش اندر بند مال و جاه نیست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۲.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۱۹۱.

۲- رکن، محمود

حافظ ار جان طلبد غمره مستانه یار

خانه از غیر پرداز، بهل تا ببرد

حافظ، صحت کلمات ... : ۲۶۵/۱.

۱- فرزاد، مسعود

حافظ از خصم خطا گفت نگیریم بر او
ور به حق گفت، جدل با سخن حق نکنیم

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۱۶.

حافظ از در گوشه محراب می نالد رواست
ای نصیحتگو خدا را آن خم ابرو بسین

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۸۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

حافظ از میل به ابروی تو دارد شاید
جای در گوشه محراب کنند اهل کلام

چشم اندازی از پاره‌ای ناهمواری در شعر حافظ. حافظیات: ۳۲.

۱- ذکاوتی فراگزلو، علیرضا

حافظا روز اجل گر به کف آری جامی
یکسر از کوی خرابات بر نددت به بهشت

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول:

۱- برهانی، مهدی

۸۵ - ۸۶

حقیقت ستیزی مؤدبانه. نشر دانش، سال پانزدهم، شماره چهارم:

۲- خرمشاهی، بهاء‌الدین

۷۸ - ۷۹

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۰.

۳- راستگو، سید محمد

گزارد حق «حافظ خلخالی»، نشر دانش، سال پانزدهم، شماره
سوم: ۴۵. در باب «حقیقت ستیزی مؤدبانه» خرمشاهی.

۴- سروشیار، جمشید

نشر دانش، سال پانزدهم، شماره پنجم: ۸۱ - ۸۲.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۱۸.

۵- عبوسی، رشید

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

عده‌روی، حسینعلی

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۴۰.

+ مقالات حافظ: ۲۴۱ - ۲۴۲.

حافظ از آب زندگی شعر تو داد شربت
 ترک طبیب کن بیا نسخه شربت بخوان
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱۰۲۱/۲.

حافظ از بهر تو آمد سوی اقلیم وجود
 قدمی نه به وداعش که روان خواهد شد
 ۱- پرواز، سیاوش کلک خیال انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،
 سال دوم، شماره چهارم: ۲۵.
 ۲- به شکرانه آموخته های تازه، کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره
 یازدهم: ۳۲.

۳- شیبانی نامه ها، کیهان فرهنگی، سال سوم، شماره اول: ۳۴ - ۳۳.

۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۳۵۵/۱.

سعی ناپرده چه امید عطا می داری
 دیوان حافظ از پادشاهان پایه به خدمت طلبند
 ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۹.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱۲۸۰/۲.

حافظ از چشمه حکمت به کف آور جامی
 بو که از لوح دلت نقش جهالت برود
 ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۷۲.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۵۱۵/۱.
 ۳- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۱۱.

حافظ از هشت پرویز دگر قصه مخوان
 که لبش جرعه کش خسرو شیرین منست

- ۱- راستگو، سید محمد / لطف سخن حافظ: ۲۱۳ - ۲۱۲.
 - ۲- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین / دیوان شاعر ساحر: ۲۹.
- حافظ از دست مده دولت این کشتی نوح
ورنه طوفان حوادث ببرد بنیادت
- ۱- هروی، حسینعلی / نگاهی گذرا به کلک خیال‌انگیز، حافظ‌شناسی، جلد ششم: ۱۶۸ - ۱۶۹.
 - + مقالات حافظ: ۵۲۴.
- حافظ از دولت عشق تو سلیمانی شد
یعنی از وصل تواس نیست به جز باد به دست
- ۱- راستگو، سید محمد / دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۶.
 - ۲- فرزاد، مسعود / حافظ، صحت کلمات ... ۱۱۵/۱.
 - ۳- فرزاد، مسعود / حافظ، صحت کلمات ... ۸۰۲/۲.
- حافظ از سر پنجه عشق نگار
همچو مور افتاده شد در پای پیل
- ۱- فرزاد، مسعود / حافظ، صحت کلمات ... ۸۰۲/۲.
- حافظ از شوق رخ مهر فروغ تو بسوخت
کامگارا نظری کن سوی ناکامی چند
- ۱- راستگو، محمد / اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، به تصحیح ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۵.
 - ۲- _____ / دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۶.
 - ۳- فرزاد، مسعود / حافظ، صحت کلمات ... ۴۰۲/۱.

حافظ از فقر مکن ناله که گر شعر اینست

هیچ خوشدل نپسندد که تو محزون باشی

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۳۱۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

حافظ از مشرب قسمت گله ناانصافیست

طبع چون آب و غزلهای روان ما را بس

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۶۳.

۱- پژمان بختیاری، حسین

حافظ از معتقدانست گرامی دارش

زانکه بخشایش بس روح مکرم با اوست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۰.

۱- راستگو، سید محمد

حافظا سجده به ابروی چو محرابش بر

که دعایی ز سر صدق جز آنجا نکنی

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۴۰۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

حافظ اسیر زلف تو شد از خدا بترس

وز انتصاف آصف جم اقتدار هم

حافظ، صحت کلمات ... : ۹۶۱ - ۹۶۲.

۱- فرزاد، مسعود

حافظا شاید اگر در طلب گوهر وصل

دیده دریا کنم از اشک و در او غوطه خورم

حافظ، صحت کلمات ... : ۸۶۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

حافظا علم و ادب ورز که در مجلس شاه

هر که را نیست ادب لایق صحبت نبود

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو ۲۲۳.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۵۰۴/۱.

- حافظ اگر سجده تو کرد مکن عیب
کافر عشق ای صنم گناه ندارد

۱- آجودانی، ماشاءالله باز هم در جستجوی حافظ [نقد در جستجوی حافظ، تألیف رحیم ذوالنور]. نشر دانش، سال پنجم، شماره دوم: ۳۰.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۸۶.

- حافظ اگر قدم زنی در ره خاندان به صدق
بدرقه رخت شود همت شهنه نجف

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۷۶۱/۲.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۷۴.

- حافظا گر مدد از بخت بلندت باشد
صید آن شاهد مطبوع شمایل باشی

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۴۸.

- حافظا گر نروی از در او هم روزی
گذری بر سرت از گوشه کناری بکند

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۷۹/۱.

- حافظا می‌خور و رندی کن و خوش باش ولی
دام تزویر مکن چون دگران قرآن را

۱- ادیب برومند، عبدالعلی مقابله دیوان حافظ چاپ قزوینی با یک نسخه کهن [نسخه پیرحسین]. حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۲۲-۱۲۱.

حافظ اندر درد او می‌سوز و بی‌درمان بساز

زانکه درمانی ندارد درد بی‌آرام دوست

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۶۲.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۶.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۶۱.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۴۲.

+ مقالات حافظ: ۲۴۵ - ۲۴۴.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سیدمحمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- هروی، حسینعلی

حافظ آن ساعت که این نظم پریشان می‌نوشت

طایر فکرش به دام اشتیاق افتاده بود

حافظ، صحت کلمات ...: ۴۸۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

حافظ این خرقه بپنداز مگر جان ببری

کاتش از خرقه سالوس و کرامت برخاست

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۷.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۹۳.

حافظ، صحت کلمات ...: ۶۷/۱.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سیدمحمد

۳- عیوضی، رشید

۴- فرزاد، مسعود

حافظ این خرقه پشمینه بپنداز که ما

از پی قافله با آتش آه آمده‌ایم

یادداشت‌های آقای علی‌اکبر رزّاز، مستدرک حافظ نامه:

۱۴۶۵ - ۱۴۶۴.

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۸۰/۲ - ۹۷۹.

۱- رزّاز، علی‌اکبر

۲- فرزاد، مسعود

حافظ این خرقة که داری تو ببینی روزی

که چه زئار ز زیرش به دغا بگشایند

- ۱- ابتهاج، هوشنگ (هرا، سایه) حافظ، به سعی سایه (مقدمه): ۳۶.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱۷.
- ۳- زریاب خویی، عباس دغا، جفا، خطا، آئینه جام: ۱۸۸ - ۱۸۹.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۴۵۶/۱.

حافظ این گوهر منظوم که از طبع انگیخت

اثر تربیت آصف ثانی دانست

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خائلی کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۳۶.
- ۲- دست غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۴۶/۱ - ۴۵.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۷۸.

حافظ ببر تو گوی فصاحت که مدعی

هیچش هنر نبود و خبر نیز هم نداشت

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۹.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۳۳ - ۳۴.
- ۳- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۱۹.

حافظ بد است حال پریشان تو ولی

بر بوی زلف یار، پریشانیت نکوست

- ۱- اسلامی ندوشن، محمد علی دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز ناقل خائلی]، مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۰۴.

- ۲- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۴۱ - ۴۲.

۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۲.

حافظ برو که بندگی پادشاه وقت

گر جمله می کنند تو باری نمی کنی

۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۷۸.

۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۵۱.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۴۱۳/۲.

حافظ به ادب باش که واخواست نباشد

گر شاه پیامی به غلامی نفرستاد

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۲۲۳/۱.

حافظ به خود نپوشید این خرقة می آلود

ای شیخ پاکدامن معذور دار ما را

۱- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا تفسیری شیعه از یک غزل حافظ. معارف، سال هفتم، شماره اول:

۹۹-۱۰۰.

حافظ به زیر خرقة قدح تا به کی کشی

در بزم خواجه پرده ز کارت برافکنم

۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۷۷.

۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۹۰.

حافظ به کوی میکده دایم به صدق دل

چون صوفیان صومعه دار از صفا رود

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۵.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۵۱۰/۱-۵۰۸.

- ۳- مرتضوی، منوچهر ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر حافظ شناسی: ۴۷۸-۴۷۵ و ۴۶۸.
- ۴- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۴۷-۱۴۶. + مقالات حافظ: ۲۵۳-۲۵۲.

حافظ تو این سخن ز که آموختی که بخت

تعویذ کرد شعر تو را و به زر گرفت

حافظ شناخت: ۱۲۲/۱ - (۱۲).

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۵.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۷۷/۱.

۱- دست غیب، عبدالعلی

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

حافظ جناب پیر مغان جای دولتست

من ترک خاکبوسی این در نمی‌کنم

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۳۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

حافظ جناب پیر مغان مأمن و فاست

درس حدیث عشق بر او خوان و زو شنو

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۱۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

حافظ چو آب لطف ز نظم تو می‌چکد

حاسد چگونه نکته تواند بر آن گرفت

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۸۶.

لطف سخن حافظ: ۱۹۶.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- رکن، محمود

حافظ چو پادشاهت گه گاه می برد نام

رنجش ز بهت منما باز آ به عذرخواهی

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۴۳۹/۲

۱- فرزاد، مسعود

حافظ چو ترک غمزه ترکان نمی کنی

دانی کجاست جای تو؟ خوارزم یا خجند

حافظ، صحت کلمات ... : ۳۹۷/۱

۱- فرزاد، مسعود

گلشن معانی (شرح بعضی آیات مشکله فارسی): ۸۸ - ۸۷

۲- نظامی تبریزی، علی

حافظ چو رفت روزه و گل نیز می رود

ناچار باده نوش که از دست رفت کار

حافظ، صحت کلمات ... : ۵۹۸/۱

۱- فرزاد، مسعود

حافظ چو طالب آمد جامی به جان شیرین

حتی ینذوق منه کاساً من الکرامه

حافظانه های عربی: ۳۷

۱- اکبری حامد، مهدی

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۲۱

۲- پژمان بختیاری، حسین

لطف سخن حافظ: ۵۹ - ۶۰

۳- رکن، محمود

[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۲۹۶

۴- قزوینی، محمّد

+ حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ،

حافظ شناسی، جلد هفتم: ۱۷۷ - ۱۷۶

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۳۷ - ۱۳۳۶

۵- عبّوسی، رشید

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۱۵۹/۲ - ۱۱۵۸

۶- فرزاد، مسعود

حافظ چو نافه سر زلفش به دست تو بست

دم درکش ارنه باد صبا را خبر شود

۱- مرتضوی، منوچهر ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر حافظ‌شناسی: ۴۸۹-۴۸۸ و ۴۸۶.

حافظ چه آتشی است که از سوز آه تو
افتاده در ملایک هفت آسمان فروش

۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۷۸.

حافظ چه می‌نهی دل، تو در خیال خوبان
کی تشنه سیر گردد از لیمه سرابی

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۹۷/۲-۱۱۹۶.

حافظ حدیث سحر فریب خوست رسید
تا حد مصر و چین و به اطراف روم و ری

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۱۰/۲.

حافظ حدیث نغز تو از پس که دلکش است
نشنید کس که از سر رغبت ز بر نکرد

۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۲۳.

حافظ خام طمع شرمی ازین قصه بدار
عملت چیست که فردوس برین می‌خواهی

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۴.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۴۳۴/۲.

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۶۶.

حافظ دگر چه می طلبی از نعیم دهر

می می خوری و طرّه دلدار می کشی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۷۱.

۱- راستگو، سیده محمده

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۳۲۰/۲.

۲- فرزاد، مسعود

حافظ رسید موسم گل معرفت مگوی

دریاب نقد وقت و ز چون و چرا می پرس

حافظ، صحت کلمات ... : ۶۸۲/۲ - ۶۸۲.

۱- فرزاد، مسعود

حافظ ز خو برویان بخت جز این قدر نیست

گر نیست رضایی حکم قضا بگردان

دیوان شاعر ساحر: ۲۳۰.

۱- همایونفرخ، رکن الدین

حافظ ز دیده دانه اشکی همی فشان

باشد که مرغ وصل کند قصد دام ما

حافظ، صحت کلمات ... : ۳۳/۱.

۱- فرزاد، مسعود

حافظ ز شوق مجلس سلطان غیاث دین

غافل مشو که کار تو از ناله می رود

حافظ، صحت کلمات ... : ۵۲۴.

۱- فرزاد، مسعود

حافظ ز گریه سوخت بگو حالش ای صبا

با شاه دوست پرور دشمن گداز من

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۲۷.

۱- عبوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۰۷۲/۲.

۲- فرزاد، مسعود

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. بنما، سال دوم، شماره هفتم: ۳۰۵.

۳- ناقل خالری، پرویز

حافظ سرود مجلس ما ذکر خیر تو ست

بشتاب هان که اسب و قبا می‌فرستمت

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۴۴.

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۹۱.

حافظ جاوید: ۱۶ - ۱۵.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۸۵/۱.

۱- برهانی، مهدی

۲- پژمان بختیاری، حسین

۳- جاوید، هاشم

۴- فرزاد، مسعود

حافظ شب هجران شد، بوی خوش وصل آمد

شادیت مبارک باد ای عاشق شیدایی

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۸۱/۲.

دیوان شاعر ساحر: ۲۷۳.

۱- فرزاد، مسعود

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

حافظ طمع برید که بیند نظیر تو

دیار نیست جز رخت اندر دیار حسن

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۵۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

حافظ عروس طبع مرا جلوه آرزوست

آینه‌ای ندارم از آن آه می‌کشم

حافظ، صحت کلمات ...: ۸۹۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

حافظ غم دل با که توان گفت درین دور

جز جام نشاید که بود محرم رازم

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۰۱ - ۱۳۰۰.

۱- عبیوضی، رشید

حافظ که ساز مطرب عشاق ساز کرد

خالی مباد عرصه این بزمگاه ازو

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱/۱۱۰۸۲.
- ۲- نائل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال دوم، شماره هفتم: ۳۰۷.
- حافظ که سر زلف بتان دستکش بود
بس طرفه حریفیست کش اکنون به سرافتاد
- ۱- اخوان زنجانی، جلیل تیر پرتابی و دستکش. کلک، شماره بیست و هشتم: ۳۶ - ۳۲.
- ۲- اسلامی ندوشن، محمدعلی برگرداگرد چند بیت حافظ. حافظ شناسی، جلد هشتم: ۷۸ - ۷۷.
- ۳- اهور، پرویز تصویری گاه مخدوش از حافظ، آدینه، شماره سی و پنجم: ۲۲.
- ۴- _____ + نقد ادبی یا در کمین دیگران نشستن. آدینه، شماره پنجاه و پنجم و پنجاه و ششم: ۹۰.
- ۵- پرهام، مهدی شب تاریک و بیم موج و... [درباره مطالب مقاله آقای دکتر علی رواقی تحت همین عنوان]. کلک، شماره بیست و پنجم و بیست و ششم: ۷۸ - ۷۵.
- ۶- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۰۵.
- ۷- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۰۵.
- ۸- رواقی، علی شب تاریک و بیم موج و...، کلک، شماره بیست و یک: ۱۰۷ - ۹۷.
- ۹- زریاب خویی، عباس دستکش، سرکش. آینه جام: ۱۸۷ - ۱۸۶.
- ۱۰- شوقی نویر، احمد تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۳ - ۱۴۱.
- ۱۱- رامقی، ایرج واژه دستکش. آشنا، شماره سیزدهم: ۴۳ - ۳۹.
- ۱۲- هروی، حسینعلی نگاهی گذار بر کلک خیال انگیز، حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۵۶ - ۱۵۵.
- ۱۳- _____ + مقالات حافظ: ۵۰۹ - ۵۰۸.
- ۱۴- _____ + حافظ هنوز هم سربه راه نشده است! آدینه، شماره چهل و نهم: ۵۴ - ۵۳.

حافظ که هوس می کندش جام جهان بین
گو در نظر آصف جمشید مکان باش

- ۱- آجودانی، ماشاءالله
 باز هم در جستجوی حافظ [نقد در جستجوی حافظ، تألیف رحیم ذوالنور]. نشر دانش، سال پنجم، شماره دوم: ۳۲.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۹۱.

حافظ گرت به مجلس او راه می‌دهند

می‌نوش و ترک زرق ز بهر خدا بگو

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۱۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

حافظ گمشده را با غمت ای یار عزیز

اتحادیست که در عهد قدیم افتادست

- حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، شماره نهم، شماره اول: ۴۳.
 دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۶۵.
 نقد شرح هروی. تلخ‌خوش: ۱۲۴ - ۱۲۰.

۱- راستگو، سید محمد

۲- _____

۳- _____

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب -: ۳۷۳ - ۳۷۴.

۴- زرین‌کوب، عبدالحسین

نکاتی چند درباره برخی از اشعار حافظ. کتابنمای ایران، جلد نخست: ۱۴۴.

۵- معیری، محمدعلی

حافظ لب لعلش چو مرا جان عزیزست

عمری بود آن لحظه که جان را به لب آرم

دیوان شاعر ساحر: ۲۱۰.

۱- همایون‌فرخ، رکن‌الدین

حافظ مدار امید فرج از مدار چرخ

دارد هزار عیب و ندارد تفضلی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۷۷.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۴۸.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۵۱/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- عیوضی، رشید

۳- فرزاد، مسعود

حافظم در مجلسی، دُردی کشم در محفلی

بنگر این شوخی که چون با خلق صنعت می‌کنم

حافظ چندین هنر. گوهر، سال دوم، شماره هشتم: ۷۰۵.

این کیمیای هستی (عامل موسیقایی در تکامل جمال شناسی شعر

حافظ). حافظ شناسی، جلد دوازدهم: ۲۶ - ۲۵.

۱- باستانی، محمدابراهیم

۲- شفیمی کدکنی، محمدرضا

حافظ مرید جام می است ای صبا برو

وز بنده بندگی برسان شیخ جام را

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو]

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۳.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۴۴.

حافظ و شیخ جام. راهنمای کتاب، سال سوم، شماره سوم: ۴۳۹ - ۴۳۷.

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۷.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۶.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۳۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷.

درباره چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. سخن، سال دهم، شماره

یازدهم - دوازدهم: ۱۳۱۶ - ۱۳۱۵.

حافظ، صحت کلمات ...: ۲۰/۱.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. راهنمای کتاب، سال دوم،

شماره چهارم: ۵۵۸ - ۵۸۳.

+ مقالات فرزاد: ۲۰۸ - ۲۰۰.

+ راهنمای کتاب، سال سوم، شماره سوم: ۴۳۹ - ۴۳۷.

+ مقالات فرزاد: ۲۲۷ - ۲۲۸.

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره هشتم: ۴۶.

۱- آجودانی، ماشاءالله

۲- بینش، تقی

۳- دهخدا، علی اکبر

۴- راستگو، سید محمد

۵- صبا، علی اکبر

۶- فرزاد، مسعود

۷- فرزاد، سید محمد

۸- محیط طباطبائی، محمد

- ۹- مرتضوی، منوچهر مکتب حافظ: ۲۶۹-۲۶۷.
- ۱۰- ناتل خانلری، پرویز چند نکته درباره انتقاد بر تصحیح دیوان حافظ. سخن، سال دهم شماره یازدهم و دوازدهم: ۱۲۶۵-۱۲۶۱.
- ۱۱- _____ دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات ۱۲۰۱-۱۲۰۰.
- ۱۲- نجفی، ابوالحسن حافظ: نسخه نهائی [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۵.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ:
- گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۱۹-۱۷.
- ۱۳- نظمی تبریزی، علی نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). نشر دانش، سال ششم شماره دوم: ۳۰.
- ۱۴- هروی، حسینعلی مقام حافظ: ۴۰-۳۷.
- ۱۵- همایی، جلال‌الدین دیوان شاعر ماهر: هشتاد و چهار-هشتاد و پنج.
- ۱۶- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین
- حافظ مفلس اگر قلب دلش کرد نشار
مکنش عیب که بر نقد روان قادر نیست
- ۱- مرتضوی، منوچهر ابهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر حافظ‌شناسی: ۴۶۴-۴۶۳.
- حافظ مکن اندیشه که آن یوسف مهر و
باز آید و از کلبه احزان به درآیی
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۸۸/۲.
- حافظ مکن شکایت گر وصل دوست خواهی
زین بیشتر بیاید بر هجرت احتمالی
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۴۹/۲-۱۳۴۸.

حافظ مکن ملامت رندان که در ازل
ما را خدا ز زهدریا بی نیاز کرد

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۲۷۷/۱.

حافظم گفت که خاک در میخانه مجوی
گو مکن عیب که من مشک ختن می‌بویم

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۵.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱۰۱۲/۲.

۳- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۸۶.

حافظ نگشتی شیدای گیتی
گر می‌شتیدی پند ادیبان

۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۸۳.

۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۴۹.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱۰۲۳/۲.

حافظ نه حدّ ماست چنین لافها زدن
پای از گلیم خویش چرا بیشتر کشیم

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱۰۰۲/۲.

حافظ نه غلامی است که از خواجه گریزد
صلحی کن و باز آ که خرابم ز عتابت

۱- دست‌غیب، عبدالعلی آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).

کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صدویست‌ونهم. ۵۳.

۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۶.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۴۸/۱.

حافظ هر آنکه عشق نورزید و وصل خواست

احرام طواف کعبه دل بس وضو ببست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۷.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۷/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

حال خونین دلان که گوید باز

وز فلک خون جم که جوید باز

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۵۷.

لطف سخن حافظ: ۳۰۱.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰/۶۵۳.

دیوان شاعر ساحر: ۱۵۰.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین

حال دلم ز خال تو هست در آتش وطن

چشم از آن دو چشم تو خسته شده است و ناتوان

تصحیح انتقادی دیوان حافظ [به تصحیح پرویز ناتل خانلری].

آینده، سال سیزدهم، شماره هشتم - دوازدهم: ۶۲۵ - ۶۲۴.

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۸۲.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۲.

لطف سخن حافظ: ۵۴.

اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش بر آب: ۴۰۴ - ۴۰۳.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۲۲.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۲۰/۲ - ۱۰۱۹.

۱- انوری، حسن

۲- پژمان بختیاری، حسین

۳- راستگو، سید محمد

۴- رکن، محمود

۵- زرین‌کوب، عبدالحسین

۶- عبوضی، رشید

۷- فرزاد، مسعود

حال ما در فرقت جانان و ابرام رقیب

جمله می‌داند خدای حال گردان غم مخور

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷۱.

۱- راستگو، سید محمد

- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۶۲۵/۱.
- حاليا خانه برانداز دل و دین منست
تا در آغوش که می‌خسبد و همخانه کیست
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یاخانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۸۴-۸۵.
۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۹.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱۴۲/۱.
- حاليا عشوه ناز تو ز بنیادم برد
تا دگر باره حکیمانه چه بنیاد کند
- ۱- راستگو، سید محمد اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب
برومند).
۲- _____ ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۵.
۳- _____ دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۰۵.
۴- رکن، محمود گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ خوش: ۲۵۵ - ۲۵۴.
۵- کاظمیان، سروش لطف سخن حافظ: ۲۵۲.
۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۴۱۷/۱.
۷- کاظمیان، سروش بعضی شکسته خوانند، بعضی نشسته خوانند (پاسخی به نقد
سید محمد راستگو بر دیوان حافظ ادیب برومند). ادبستان،
شماره بیست و پنجم: ۴۱.

- حاليا مصلحت وقت در آن می‌بینم
که کشم رخت به میخانه و خوش بنشینم
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۹۳۵/۲.

حالی خیال وصلت خوش می‌دهد فرییم
تا خود چه نقش بازد این صورت خیالی

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۳۹/۲.
- حالی درون پرده بسی فتنه می‌رود
تا آن زمان که پرده برافتد چها کنند
- ۱- خرمشاهی، بهاء‌الدین یادداشت‌های آقای حسین معصومی (ذیل). مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۶۲.
- ۲- معصومی، حسین یادداشت‌های آقای حسین معصومی. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۶۲.
- ۳- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۴۴ - ۱۴۳.
- + مقالات حافظ: ۲۴۸ - ۲۴۶.
- حجاب چهره جان می‌شود غبار تنم
خوشا دمی که ازین چهره پرده برفکنم
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۹۰۲/۲.
- حجاب دیده ادراک شد شعاع جمال
بیا و خرگه خورشید را منور کن
- ۱- دادبه، اصغر خرگه خورشید. کیهان فرهنگی، سال چهارم، شماره ششم: ۳۰ - ۲۷.
- + یادداشت‌های آقای دکتر اصغر دادبه. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۸۲ - ۱۳۸۳.
- ۲- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا بحثی در معنای چند بیت حافظ. گلچرخ، شماره سوم: ۳۸ - ۳۹.
- ۳- راستگو، سیدمحمد یادداشت‌های آقای سیدمحمد راستگو. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۴۵.
- ۴- _____ با حافظ‌نامه. تلخ‌خوش: ۸۶ - ۸۷.
- ۵- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۹۹ - ۱۰۰.
- ۶- زریاب خویی، عباس خرگه خورشید. آئینه جام: ۱۶۲ - ۱۶۰.
- ۷- زرین‌کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۴۰۴.

- ۸- علوی، عبدالعلی (پرتو) برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی. بانگ جرس: ۱۰۹.
 ۹- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۵۹/۲.

- حجاب را چو فتد باد نخوت اندر سر
 کلاه‌داریش اندر سر شراب رود
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۵۱۲/۱.

- حجاب راه تویی حافظ از میان برخیز
 خوشا کسی که درین راه بی حجاب رود
 ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی با خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۷۱.
 ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۷۲.
 ۳- فرزاد، مسعود لطف سخن حافظ: ۵۱۳/۱ - ۵۱۲.

- حجاب ظلمت از آن بست آب خضر که گشت
 ز شعر حافظ و آن طبع همچو آب، خجل
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۷۹۱/۲.

- حدیث آرزومندی که در این نامه ثبت افتاد
 همانا بی غلط باشد که حافظ کرد تلقینم
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۹۴۵/۲.

- حدیث از مطرب و می گو و راز دهر کمتر جو
 که کس نگشود و نگشاید به حکمت این معما را
 ۱- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۱۴۷/۱ - ۱۴۵.

حدیث توبه درین بزمگه مگو حافظ

که ساقیان کمان ابرویت زنند به تیر

لطف سخن حافظ: ۲۹۹-۳۰۰.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات ...: ۶۳۰/۱.

۲- فرزاد، مسعود

حدیث چون و چرا در دسر دهنای دل

پیاله گیر و بیاسا ز عمر خویش دمی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۸.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۶۸/۲.

۲- فرزاد، مسعود

حدیث حافظ و ساغر که می‌زند پنهان

چه جای محتسب و شعبه پادشه دانست

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۰/۱.

۱- فرزاد، مسعود

حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست

که آشنا سخن آشنا نگه دارد

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول:

۱- برهانی، مهدی

۸۷-۸۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۰.

۲- راستگو، سید محمد

اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش بر آب: ۳۸۱-۳۸۲.

۳- زرین کوب، عبدالحسین

حافظ، صحت کلمات ...: ۲۵۰/۱.

۴- فرزاد، مسعود

حدیث صحبت خوبان و جام باده بگو

به قول حافظ و فتوی پیر صاحب فن

دیوان شاعر ساحر: ۲۳۲.

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۳۹/۲.

۲- فرزاد، مسعود

- حدیث عشق ز حافظ شنو نه از واعظ
اگر چه صنعت بسیار در عبارت کرد
آورده اند که...، حریم سایه های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۳۲۷-۳۲۹
- ۱- اخوان ثالث، مهدی
- حدیث عشق که از حرف و صوت مستغنی است
به ناله دف و نی در خروش و ولوله بود
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۶۱.
- ۱- عیوضی، رشید
- حافظ، صحت کلمات ...: ۴۸۵/۱ - ۴۸۴.
- ۲- فرزاد، مسعود
- درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۷۶ - ۲۷۵.
- ۳- معجوب، محمّد جعفر
- حدیث مدرسه و خانقه مگوی که باز
فتاد در سر حافظ هوای میخانه
حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۶۳/۲.
- ۱- فرزاد، مسعود
- حدیث مدعیان و خیال همکاران
همان حکایت زردوز و بوریا بافت
نکته هایی در تصحیح [دیوان] حافظ. یغما، سال ششم، شماره
دوم: ۷۳
- ۱- افشار، ابرج
- حافظ جاوید: ۲۴۴.
- ۲- جاوید، هاشم
- یادداشت های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۱۶۰.
- ۳- غنی، قاسم
- حافظ، صحت کلمات ...: ۸۵/۱.
- ۴- فرزاد، مسعود
- حریف بزم تو بودم چو ماه نو بودی
کنون که ماه تمامی نظر دریغ مدار
حافظ شناخت: ۱۴۳/۱ - ۱۴۲.
- ۱- دست غیب، عبدالعلی

حریم عشق را در گه بسی بالاتر از عشق است

کسی آن آستان بوسد که جان در آستین دارد

حافظ شاملو، الفبا، جلد ششم: ۲۹۶

+ ذهن و زبان حافظ: ۱۷۶.

۱- خرمشاهی، بهاء‌الدین

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۱.

+ مقالات حافظ: ۲۹۷.

۲- هروی، حسینعلی

حسب حالی ننوشتی و شد ایامی چند

معمری کو که فرستم به تو پیغامی چند

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۶.

حافظ، صحت کلمات ...: ۴۰۱/۱ - ۴۰۰.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

حسن بی پایان او چندان که عاشق می‌کشد

زمره دیگر به عشق از غیب سر بر می‌کنند

حافظ، صحت کلمات ...: ۴۴۸/۱.

۱- فرزاد، مسعود

حسن تو همیشه در فزون باد

رویت همه ساله لاله گون باد

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۸

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۸.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۰.

۱- دهخدا، علی‌اکبر

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره هشتم: ۴۷.

۲- محیط طباطبائی، محمد

همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر

اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۲۹.

۳- معین، مهدخت

حسن خلقی ز خدا می طلبم خوی تو را
تا دگر خاطر ما از تو پریشان نشود

- ۱- غزمشاهی، بهاءالدین حافظ شاملو. القبا، جلد ششم: ۲۹۸.
+ ذهن و زبان حافظ: ۱۷۹.
- ۲- ذکاوتی فراگزلو، علیرضا چشم انداز پاره‌ای ناهمواریها در شعر حافظ. حافظیات: ۳۰.
- ۳- راستگو، سیدمحمد یادداشت‌های آقای سیدمحمد راستگو. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۳۹.
- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۷۶.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۵۳۵/۱.
- ۶- محبوب، محمدمعتمد درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۷۷.

حسن روی تو به یک جلوه که در آینه کرد
این همه نقش در آئینه اوهام افتاد

- ۱- پورجوادی، نصرالله دل دردمند حافظ [معرفی و نقد تماشاگه راز]. نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۲۲.
- ۲- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۲۶.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۰۶.
- ۴- زریاب خویی، عباس آئینه اوهام. آئینه جام: ۷۰ - ۷۱.
- ۵- شوقی نوبر، احمد تأملی در حافظ‌نامه. کیهان‌اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۲ - ۱۴۳.
- ۶- عبودی، رشید دیوان حافظ. (مقدمه): ششم.
- ۷- دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۵ - ۱۲۲۴.

حسن مهرویان مجلس گرچه دل می‌برد و دین
بحث ما در لطف طبع و خوبی اخلاق بود

- ۱- غزمشاهی، بهاءالدین یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی (ذیل) مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۶۳.
- ۲- دادبه، اصغر یادداشت‌های دکتر اصغر دادبه. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۸۳ - ۱۳۸۴.

- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۶۲.
 ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۴۶۹/۱ - ۴۶۸.
 ۵- معصومی، حسین یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی، مستدرک حافظ‌نامه:
 ۱۳۶۳

هشمت مبین و سلطنت گل که بسپرد

فراش باد، هر ورقش را به زیر پی

- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۶۲ - ۶۱.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۰۸/۲ - ۱۲۰۷.
 ۳- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
 دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۹۳.
 + مقالات حافظ: ۳۳۷.

حضور خلوت انس است و دوستان جمعند

وان یک‌گاه بخوانید و در فراز کنید

- ۱- اهور، پرویز نگاهی گذرا بر کلک خیال‌انگیز حافظ شناسی، جلد هشتم: ۱۴۱.
 ۲- راستگو، سیدمحمد با حافظ‌نامه. تلخ خوش: ۹۱ - ۸۹.
 ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۹۰ - ۲۸۹.
 ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۵۸۸/۱.
 ۵- هروی، حسینعلی نگاهی گذرا بر کلک خیال‌انگیز حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۶۳ - ۱۶۲.
 + مقالات حافظ: ۵۱۸ - ۵۱۹.

حضوری گر همی خواهی ازو غایب مشو حافظ

متی ما تلق من تهوی دع الدنيا و اهلها

- ۱- اکبری حامد، مهدی حافظانه‌های عربی: ۱۳.
 ۲- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۱۴۴/۱ - ۱۴۳.

- ۳- ذکاوتی قرا گزلو، علیرضا
چشم انداز پاره‌ای ناهمواریها در شعر حافظ. حافظیات: ۲۹.
۴- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۲/۱.

حقا کزین غمان برسد مژده امان
گر سالکی به عهد امانت وفا کند

- ۱- دارابی، محمدبن محمد
لطفه غیبی: ۵۴.
۲- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۲۴۹.
۳- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۴۱۳/۱.
۴- همایونفرخ، رکن‌الدین
دیوان شاعر ساحر: ۹۷.

حقوق صحبت ما را به باد داد و برفت
وفای صحبت یاران و همنشینان بین

- ۱- ادیب برومند، عبدالعلی
مقابلہ نسخ [دیوان حافظ قزوینی و خانلری با نسخه پیر حسین].
حافظ شناسی، جلد چهارم: ۱۸۸.
۲- برهانی، مهدی
حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۱۰۵.
۳- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۹.
۴- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۱۰۵.
۴- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۷۸/۲ - ۱۰۷۷.
۵- همایونفرخ، رکن‌الدین
دیوان شاعر ساحر: ۲۲۷.

حکایت شب هجران فرو گذاشته به
به شکر آن که برافکنند پرده روز وصال

- ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۸.
۲- میوضی، رشید
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۳.
۳- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات: ۷۸۱/۲.
۴- همایونفرخ، رکن‌الدین
دیوان شاعر ساحر: ۱۸۱.

حکایت شب هجران نه آن حکایت حالیت

که شمه‌ای ز بیانش به صد رساله برآید

حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۷۲.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۶.

حافظ، صحت کلمات ... ۵۴۹/۱ - ۵۴۸.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

حکم مستوری و مستی همه بر خاتمست

کس ندانست که آخر بچه حالت برود

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب حافظ شیرازی: ۲۱۷.

حافظ، صحت کلمات ... ۵۱۴/۱.

دیوان حافظ، با اهتمام محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی (مقدمه): س.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- فرزاد، مسعود

۳- قزوینی، محمد

حلاج بر سردار این نکته خوش سراید

از شافعی نپرسند امثال این مسایل

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۰۱.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۳.

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۳۹۷ - ۳۹۶.

حافظ، صحت کلمات ... ۷۹۷/۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- زرین‌کوب، عبدالحسین

۴- فرزاد، مسعود

حلاوتی که تو را در چه زنجندانست

به کنه آن نرسد صد هزار فکر عمیق

حافظ، صحت کلمات ... ۷۶۷/۲.

دیوان شاعر ساحر: ۱۷۵.

۱- فرزاد، مسعود

۲- همایون‌فرخ، رکن‌الدین

حلقه پیر مغان از ازل در گوش است

بر همانیم که بودیم و همان خواهد بود

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۰.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۴۶۵/۱.

حلقه توبه گر امروز چو زهاد زخم

خازن میکند فردا نکند در بازم

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۸۸۱/۲.

حلقه زلفش تماشاخانه باد صباست

جان صد صاحب‌دل آنجا بسته یک مو بهین

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۸.

۲- زریاب خویی، عباس تماشاخانه. آئینه جام: ۱۲۳ - ۱۲۲.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱۰۸۴/۲ - ۱۰۸۳.

حیف است بلبل چو من اکنون در این قفس

با این لسان عذب که خامش چو سوسنم

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۹۰۵/۲.

حیف است طایری چو تو در خاکدان غم

زینجا به آشیان و فسا می‌فرستمت

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۱۱.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱۸۵/۱.

خ

خاتم جم را بشارت ده به حسن خاتمت
کاسم اعظم کرد از و کوتاه دست اهرمن

حافظ شناخت: ۱/۶۱ - ۶۰.

مرکز تحقیقات کمپیوتر علوم اسلامی

۱- دست غیب، عبدالعلی

خار ار چه جان بکاهد گل عذر آن بخواهد
سهل است تلخی می در جنب ذوق مستی

حافظ، صحت کلمات ...: ۲/۱۲۱۹.

۱- فرزاد، مسعود

خاطر به دست تفرقه دادن نه زیرکیست
مجموعه‌ای بخواه و صراحی بیار هم

درباره بعضی لغات و تعبيرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح
پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۳.
کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،
سال دوم شماره چهارم: ۲۶.

۱- پرواز، سیاوش

۲- ———

حافظ، صحت کلمات ...: ۲/۵۹۵.

۳- فرزاد، مسعود

خاطرت کی رقم فیض پذیرد هیبات
مگر از نقش پراکنده ورق ساده کنی

- ۱- زرین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۴۰۹.
- ۲- فروزانفر، محمدحسن (بدیع الزمان) شرح غزلی از حافظ، [به اهتمام دکتر حسین بحر العلومی]. یغما، سال بیست و چهارم، شماره پنجم: ۲۹۱-۲۸۹.

خاک ره آن یار سفرکرده بیارید
تا چشم جهان بین کنمش جای اقامت

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۸۳/۱.

خاک کویت زحمت ما برنتابد پیش از این
لطفها کردی بتا تخفیف زحمت می کنم
نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].
نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۲.

- ۱- آجودانی، ماشاءالله

+ برگزیده مقاله های نشر دانش درباره حافظ: ۲۴۳.

کلک خیال انگیز و یادداشتهای مختصر، کیهان فرهنگی، سال
دوم، شماره نهم: ۴۲.

- ۲- اهرر، پرویز

کلک خیال انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،
سال دوم، شماره چهارم: ۲۳.

- ۳- پرواز، سیاوش

به شکرانه آموخته های تازه. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره
یازدهم: ۳۲

- ۴- _____

حافظ هنوز هم سربه راه نشده است. آدینه، شماره پنجاه و نهم: ۴۹.
نگاهی گذارا بر کلک خیال انگیز. حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۴۷.

- ۵- هروی، حسینعلی

- ۶- _____

خاک وجود ما را از آب دیده گل کن
ویران سرای دل را گاه عمارت آمد

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۶۰.
- ۲- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۶۶.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۸.
- ۴- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۸۷.
- ۵- ناقل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال اول، شماره هشتم: ۳۶۴.

خاکیان بی بهره‌اند از جرعه کأس الکرام

این تظاول بین که با عشاق مسکین کرده‌اند

- ۱- اقبال، عباس ذیل بر مقاله جرعه فشانی بر خاک، یادگار، سال اول، شماره هشتم: ۵۸ - ۵۹.

- ۲- صدیقی، غلامحسین جرعه کأس الکرام، یادگار، سال اول، شماره هشتم: ۴۷ - ۵۱.
- ۳- علوی، عبدالعلی (پرتو) برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس الدین محمد حافظ شیرازی، بانگ جرس: ۱۰۳ - ۱۰۰.

- ۴- قزوینی، محمد [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۳۶۶.
- ۵- بعضی تضمین‌های حافظ، یادگار، سال اول، شماره ششم: ۷۰ - ۶۹.

- + حافظ از دیدگاه علامه قزوینی: ۳۱۴ - ۳۱۲.
- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۸۴ - ۸۳.
- ۶- معین، محمد یک رسم باستانی، یادگار، سال اول، شماره هشتم: ۵۸ - ۵۱.
- + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد اول: ۱۲۷ - ۱۱۹.

خال سرسبز تو خوش دانه عیشی است ولی

بر کنار چمنش وه که چه دامی دارد

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۷۵/۲.
- ۲- ناقل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال دوم، شماره نهم: ۴۲۰.

- خال مشکین که بر آن عارض گندم‌گون است
سرّ آن نکته که شد رهزن آدم بهاوست
نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].
نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۱ - ۳۰.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۳۹.
درباره بیست بیت از دیوان حافظ خائلی. آینده، سال دهم،
شماره یازدهم و دوازدهم: ۶۴۴.
تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، سال سی و پنجم: ۲۲.
حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۸۲.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۰.
حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۲/۱.
ضبط نسخه‌های خطی. مقدمه‌ای بر تدوین غزل‌های حافظ:
۱۹۸ - ۱۹۷.

۱- آجودانی، ماشاءالله

۲- امیری، منوچهر

۳- اهورا، پرویز

۴- برهانی، مهدی

۵- راستگو، سید محمد

۶- فرزاد، مسعود

۷- نیساری، سلیم

خالی مباد کاخ جلالش ز سروران
وز ساقیان سرو قد گل‌لزار هم

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۶۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

خامان ره نرفته چه دانند ذوق عشق
دریا دلی بجوی دلیری سرآمدی

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۴۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

خامی و ساده دلی شیوه جانبازان نیست
خبری از بر آن دلبر عیار بیار

حافظ، صحت کلمات ...: ۶۰۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

خانه بی تشویش و ساقی یار و مطرب نکته‌گوی

موسم عیش است و دور ساغر و عهد شباب

حافظ، صحت کلمات ... : ۳۸/۱ - ۳۷.

۱- فرزاد، مسعود

اصالت و توالی ابیات در اشعار غیر غزل حافظ: پ - ۷۷.

۲- —

خانه خالی کن دلا تا منزل سلطان شود

کاین هوسناکان دل و جان جای لشکر می‌کنند

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۵۸.

۱- عبوسی، رشید

حافظ، صحت کلمات ... : ۴۴۹/۱ - ۴۴۸.

۲- فرزاد، مسعود

خبر بلبل این باغ می‌پرسید که من

ناله‌ای می‌شنوم کز قفسی می‌آید

حافظ، صحت کلمات ... : ۵۵۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

خدا داند که حافظ را غرض چیست

و علم‌الله حسبی من سؤالی

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۳۳۷/۲.

۱- فرزاد، مسعود

خدا را از طبیب من پرسید

که آخر کی شود این ناتوان به

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۱۳۲/۲.

فرزاد، مسعود

خدا را ای رقیب امشب زمانی دیده برهم نه

که من با لعل خاموشش نهانی صد سخن دارم

حافظ، صحت کلمات ... : ۸۶۳/۲ - ۸۶۲.

۱- فرزاد، مسعود

خدا را ای نصیحتگو حدیث ساغر و می گو

که نقشی در خیال ما ازین خوشتر نمی گیرد

حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۵۵-۵۶.

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۴۵.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۵.

لطف سخن حافظ: ۲۲۷.

حافظ، صحت کلمات ...: ۳۱۶/۱ - ۳۱۵.

۱- برهانی، مهدی

۲- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- رکن، محمود

۴- فرزاد، مسعود

خدا را چون دل ریشم قراری بست با زلفت

بفرما لعل نوشین را که زودش با قرار آرد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۱.

حافظ، صحت کلمات ...: ۲۳۵/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

خدا را داد من بستان ازو ای شحنه مجلس

که می باد دیگری خوردست و با من سرگران دارد

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

خدا را کم نشین با خرقة پوشان

رخ از رندان بی سامان مپوشان

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۸۶.

لطف سخن حافظ: ۴۷.

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،

بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۷۹.

۱- پژمان، بختیاری، حسین

۲- رکن، محمود

۳- ناتل خانلری، پرویز

خدا را محتسب ما را به فریاد دف و نی بخش

که ساز شرع ازین افسانه بی قانون نخواهد شد

- ۱- جمال‌زاده، محمدعلی رواج بازار شاعری. ارمغان، سال چهل و ششم، شماره پنجم و ششم: ۲۰۱-۲۰۰.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۳۵۷/۱-۳۵۶.
- ۳- نذیراحمد غزلیات حافظ. نامواره دکتر محمودافشار، جلد نهم: ۵۰۸۲-۵۰۸۳.
- ۴- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۲۱.

خدا زان خرقه بیزارست صد بار

که صد بت باشدش در آستینی

- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۸۰.
- ۲- سعیدی سیرجانی، علی‌اکبر این کجا و آن کجا [معرفی و نقد حافظ نامه بهاء‌الدین خرمشاهی و شرح غزلهای دکتر حسینی هروی]. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دهم: ۴۳.
- ۳- هروی، حسینی چرا نه در کنار هم؟ [پاسخ به آقای سعیدی سیرجانی]. کسپهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دوازدهم: ۴۳.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱۴۱۴/۲.

خدای را مددی ای دلیل ره تا من

به کوی می‌کده دیگر علم برافرازم

- ۱- جاوید، هاشم چند نکته در اشعار حافظ (علم بر در میخانه افراشتن). قافله سالار سخن خاتری: ۸۸-۸۹.
- + حافظ جاوید: ۴۴۳-۴۴۵.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۵۶۷/۱.

خرد در زنده رود انداز و می‌نوش

به گلبانگ جوانان عراقی

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱۳۲۲/۲.

خرد ز پیری من کی حساب برگیرد

که باز با صنمی طفل عشق می‌بازم

یادداشت‌های آقای علی اکبر رزّاز. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۶۲.

۱- رزّاز، علی اکبر

خرد که قید مجانین عشق می‌فرمود

به بوی سنبل زلف تو گشت دیوانه

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۴۱.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۶۱/۲.

۲- فرزاد، مسعود

خرد هر چند نقد کاینات است

چه سنجد پیش عشق کیمیا کار

حافظ، صحت کلمات ...: ۵۹۳/۱ - ۵۹۲.

۱- فرزاد، مسعود

خرقه زهد مرا آب خرابات بسرد

خانه عقل مرا آتش میخانه بسوخت

حافظ شناخت: ۳۸/۱.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

حافظ، صحت کلمات ...: ۵۳/۱.

۲- فرزاد، مسعود

خرقه زهد و جام می‌گرچه نه درخور همنند

این همه نقش می‌زنم از جهت رضای نو

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۰۲/۲ - ۱۱۰۱.

۱- فرزاد، مسعود

خرّم آن دم که چو حافظ به تولّای وزیر

سر خوش از میکده با دوست به کاشانه روم

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۴۵.

۱- قریب، یحیی

خُرم آن روز کزین مرحله بر بندم بار

وز سر کوی تو پرسند رفیقان خبرم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۴۴.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات ... : ۸۶۸/۲ - ۸۶۷.

۲- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۲۱۷.

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

خُرم آن روز کزین منزل ویران بروم

راحت جان طلبم و ز پی جانان بروم

چند نکته در تصحیح [دیوان] حافظ. یغما، سال ششم، شماره دوم

۱- افشار، ابرج

و سوم: ۷۵ - ۷۴.

حافظ، صحت کلمات ... : ۹۵۲/۲.

۲- فرزاد، مسعود

خُرم آن روز که با دیده گریان بروم

تا زخم آب در میکده یکبار دگر

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۶۸.

۱- راستگو، سید محمد

خزینۀ دل حافظ به زلف و خال مده

که کارهای چنین حدّ هر سیاهی نیست

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۵۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

خستگان را چو طلب باشد و قوت نبود

گر تو بیداد کنی شرط مروت نبود

درباره بیست بیت از دیوان حافظ خانلری. آینده، سال دهم،

۱- امیری، منوچهر

شماره دهم و یازدهم: ۶۴۷ - ۶۴۶.

حافظ شاملو. الفبا، جلد ششم: ۲۹۷.

۲- خرمشاهی، بهاء‌الدین

+ ذهن و زبان حافظ: ۱۷۸ - ۱۷۷.

۳- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۵۰۲/۱ - ۵۰۱.

خسروا پیرانه سر حافظ جوانی می‌کند

بر امید عفو جانبخش گنه فرسای تو

۱- پژمان بختیاری، حسین

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۰۷.

۲- برهانی، مهدی

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۱۰۶.

۳- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۵.

۴- عبوضی، رشید

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۳۰.

۵- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۱۰۱/۲ - ۱۱۰۰.

۶- همایونفرخ، رکن‌الدین

دیوان شاعر ساحر: ۲۳۳.

خسروان قبله حاجات جهانند ولی

سبیش بندگی حضرت درویشانست

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۹۲/۱.

خشت زیر سر و بر تارک هفت اختر پای

دست قدرت نگر و منصب صاحب جاهی

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۴.

۲- عبوضی، رشید

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۶۱.

۳- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۴۳۳/۲.

خشک شد بیخ طرب راه خرابات کجاست

تا در آن آب و هوا نشوونمایی بکنیم

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۰۰۶/۲.

خط ساقی گر از این گونه زند نقش بر آب

ای بسا رخ که به خونابه منقش باشد

لطف سخن حافظ: ۲۳۲ - ۲۳۴.

۱- رکن، محمود

نقش بر آب (در شرح چند بیت از اشعار حافظ). نشریه دانشکده

۲- مرتضوی، منوچهر

ادبیات تبریز، سال هفدهم، شماره چهارم: ۴۲۹ - ۴۳۱.

خلوت دل نیست جای صحبت اضداد

دیو چو بیرون رود فرشته درآید

یک غزل مسلسل حافظ شیرازی. سخنواره: ۴۶۰ - ۴۵۷.

۱- اشرف، سید وحید

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۹۵.

۲- برهانی، مهدی

حافظ جاوید: ۳۲۹ - ۳۳۰.

۳- جاوید، هاشم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۴.

۴- راستگو، سید محمد

منظر گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۵۳.

۵- رباحی، محمدامین

حافظ، صحت کلمات: ۵۴۱/۱.

۶- فرزاد، مسعود

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۸۶/۱.

۷- قریب، یحیی

خم ابروی تو در صنعت تیراندازی

برده از دست هر آن کس که کمائی دارد

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ، دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۹

۱- دهخدا، علی‌اکبر

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۹ - ۳۹۸.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ:

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۲.

۲- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۲۱۱.

۳- رکن، سید محمود

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

۴- محیط طباطبائی، محمد

پنجم، شماره هشتم: ۴۷.

همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر

۵- معین، مهدخت

اشعار حافظ)، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۲۹.

خم زلف تو دام کفر و دین است

ز کارستان او یک شمه این است

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

خموش حافظ و این نکته‌های چون زرِ سرخ

نگاه دار که قلاب شهر، صرافست

یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی. (ذیل-) مستدرک

حافظ نامه: ۱۳۵۵ - ۱۳۵۴.

۱- خز مشاهی، بهاء‌الدین

یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ نامه:

۱۴۱۷ - ۱۴۱۸

۲- حمیدیان، سعید

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۸.

۳- راستگو، سید محمد

تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۰.

۴- شوقی نوبر، احمد

یادداشت‌های مهندس حسین معصومی. مستدرک حافظ نامه: ۱۳۵۴.

۵- معصومی، حسین

خمها همه در جوش و خروشند ز مستی

و آن می‌که در آنجاست حقیقت نه مجازست

اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ: ۱۳۵ - ۱۳۴.

۱- خز مشاهی، بهاء‌الدین

حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، شماره اول: ۴۲.

۲- راستگو، سید محمد

نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۱۷ - ۱۱۲.

۳- _____

حاشیه بر «حاشیه» نشر دانش. سال دهم، شماره ششم: ۸۲.

۴- هروی، حسینعلی

خنده و گریه عشاق ز جایی دگرس

می‌سرایم به شب و وقت سحر می‌مویم

بارها گفته‌ام. حافظ جاوید: ۲۴ - ۲۳.

۱- جاوید، هاشم

- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۱۱/۲.
- خنک چو گانی چرخت رام شد در زیر زین
شهسوارا چون به میدان آمدی گویی بزن
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۴.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۴۱/۲.
- خواب آن نرگس فتان تو بی چیزی نیست
تاب آن زلف پریشان تو بی چیزی نیست
- ۱- پرواز، سیاوش کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،
سال دوم، شماره چهارم: ۲۳.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۳۲.
- خواب بیداران بستی و آنکه از نقش خیال
تهدیتی بر شبروان خیل خواب انداختی
- ۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۵۱.
- خوابم بشد از دیده درین فکر جگرسوز
کاغوش که شد منزل آسایش و خوابت
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۴۷/۱.
- خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد
آنکه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۴۳۰/۱ - ۱۴۲۹.
- خواجه دانست که من عاشقم و هیچ نگفت
حافظ ار نیز بداند که چنینم چه شود

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۲.
۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۷۷.

خواهم از زلف بتان نافه گشایی کردن
فکر دورست همانا که خطا می بینم

- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۸۵.

خواهم اندر عقبش رفت به یاران عزیز
شخصم از باز نیاید خیرم باز آید

- ۱- اسلامی ندوشن، محمد علی دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناقل خاثلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۱۳.
۲- برهانی، مهدی حافظ فروینی - غنی یا خاثلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۹۵.
۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۸۳.
۴- هروی، حسینعلی نگاهی گذر بر کلک خیال انگیز، حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۵۶-۱۵۷.
+ مقالات حافظ: ۵۱۰.

خواهم شدن به بستان چون غنچه با دل تنگ
و آنجا به نسیکنامی پیراهنی دریدن

- ۱- جاوید، هاشم حافظ جاوید: ۲۹ - ۳۱.
۲- دشتی، علی سر هنر حافظ. نقشی از حافظ: ۳۳۶.

خواهم شدن به کوی مغان آستین فشان
زین فتنه ها که دامن آخر زمان گرفت

- ۱- پرواز، سیاوش کلک خیال انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره چهارم: ۲۲.

۲- دست‌غیب، عبدالعلی

حافظ شناخت: ۴۲/۱ - ۴۱.

خواهم شدن به میکده گریان و دادخواه

کز دست غم خلاص من آنجا مگر شود

حافظ، صحت کلمات ...: ۵۲۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

خواهی که برنخیزدت از دیده رود خون

دل در وفای صحبت رود کسان بلند

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد میروس نیرو].

۱- آجودانی، ماشاءالله

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۵. + برگزیده مقاله‌های

نشر دانش درباره حافظ: ۲۴۹.

درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

۲- پرواز، سیاوش

پرویز نائل خاتلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۵.

حافظ، صحت کلمات ...: ۳۹۶/۱.

۳- فرزاد، مسعود

خواهی که روشنت شود اسرار درد عشق

از شمع پرس قصه ز باد صبا می‌پرس

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۵.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۸۱.

۲- عبیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات ...: ۶۸۱/۲ - ۶۸۰.

۳- فرزاد، مسعود

خواهی که سخت و سست جهان بر تو بگذرد

بگذر ز عهد سست و سخنهای سخت خویش

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۶.

۱- راستگو، سید محمد

- خوبان پارسی‌گو بخشندگان عمرند
ساقی بده بشارت رندان پارسی را
- ۱- ادیب برومند، عبدالعلی
مقابلة دیوان حافظ چاپ قزوینی با یک نسخه کهن [= نسخه پیرحسین]. حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۲۱.
- ۲- بهشتی شیرازی، سیداحمد
مغز مغز و پوست پوست، گلچرخ، شماره هفتم: ۴۲-۴۳.
- ۳- پرواز، سیاوش
دربارۀ بعضی لغات و تعبیّرات دیوان حافظ [تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۳.
- ۴- پژمان بختیاری، حسین
[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۵۵۰
- ۵- خرمشاهی، بهاءالدین
یادداشت‌های آقای علی اکبر رزّاز (ذیل)، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۹۷.
- ۶- دست‌غیب، عبدالعلی
حافظ شناخت ۸۹/۱-۸۷.
- ۷- _____
آتش‌کی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصراله مردانی).
- ۸- دهخدا، علی اکبر
کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صدویست و نهم: ۵۲.
- یادداشت‌هایی دربارۀ اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۷
- + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۵.
- + مجموعه مقالات دربارۀ حافظ: ۳۸
- ۹- راستگو، سیدمحمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳.
- ۱۰- _____
اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۳.
- ۱۱- _____
داوری ادبی. تلخ خوش: ۱۷۱-۱۷۲.
- + گامی در تصحیح غزل‌های حافظ. تلخ خوش: ۲۴۲.
- ۱۲- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۲۹.
- ۱۳- رزّاز، علی اکبر
یادداشت‌های آقای علی اکبر رزّاز. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۹۷.
- ۱۴- زارعی، عبدالله
زان یار دلتوازم شکریست با شکایت. کیهان فرهنگی، سال چهاردهم، شماره صدوسی و دوم، نامه‌ها: ۷۶-۷۷.
- ۱۵- زریاب خویی، عباس
ترکان پاریس‌گو. آئینه جام: ۱۲۱-۱۲۰.
- ۱۶- سروشیار، جمشید
خوبان پاریس‌گو... حافظ شناسی، جلد دهم: ۱۸۱-۱۷۷.

- ۱۷- سروشیار، جمشید
پارسی، فارسی، آینده، سال ششم، شماره نهم- دوازدهم: ۶۷۱-۶۷۵.
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۷۵.
- ۱۸- عیوضی، رشید
۱۹- غنی، قاسم
۲۰- فرزاد، مسعود
۲۱- _____
۲۲- معیض طباطبائی، محمد
۲۳- معین، مهدخت
۲۴- ناتل خالری، پرویز
- ۱- ریاحی، محمدامین
- ۱- برهانی، مهدی
۲- محبوب، محمدجعفر
۳- راستگو، سیدمحمد
۴- فرزاد، مسعود
- خوبان جهان صید توان کرد به زر
با باد صبا وقت سحر جلوه‌گری بود
حافظ قزوینی - غنی یا خالری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۶۹.
درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۷۶.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۱.
حافظ، صحت کلمات ...: ۴۹۵/۱ - ۴۹۴.
- خود گرفتم کافکنم سجاده چون سوسن به دوش
همچو گل بر خرقه رنگ می مسلمانی بود
ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ [نقد دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح
- ۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

- پرویز ناتل خانلری [نشر دانش، سال دوم، شماره دوم: ۵۱].
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۷۶.
- + ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۱۹۳-۱۹۲.
- ۲- خسروی، محمدرضا بر بساط نکته‌دانان [معرفی و نقد حافظ نامه، تألیف بهاءالدین خرمشاهی -]. خاوران، شماره دوم: ۱۱۴.
- ۳- فروزانفر، محمدحسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل حافظ، [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم]، مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران سال بیست و دوم، شماره یکم: ۲۳۷.
- ۴- نجفی، ابوالحسن حافظ: نسخه نهائی [معرفی و نقد دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۸.
- خورده‌ام تیر فلک باده بده تا سرمست
عقده در بند کمر ترکش جوza فکنم
- شب تاریک و نیم موج و... کلک، شماره بیست و یکم: ۸۳.
- راز به صحرا افکندن. آئینه جام: ۲۰۰-۱۹۹.
- حافظ، صحت کلمات ...: ۹۲۸/۲.
- نقدی بر شرح غزل‌های حافظ. حافظ شناسی، جلد چهاردهم: ۱۸۹.
- جوابی به نقد حافظ [= نقد آقای ماشاءالله کامرانی]، حافظ شناسی، جلد چهاردهم: ۲۰۵-۲۰۴.
- ۱- رواقی، علی
- ۲- زریاب خویی، عباس
- ۳- فرزاد، مسعود
- ۴- کامرانی، ماشاءالله
- ۵- هروی، حسینعلی

خورشید چو آن خال سیه دید به دل گفت
ای کاج که من بودم آن هندوی مقبل

حافظ، صحت کلمات ...: ۷۸۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

خورشید خاوری کند از رشک جامه چاک
گر ما مهرپرور من در قبا رود

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۵.
- ۲- زریاب خوبی، عباس خورشید خاوری، ماه مهر پرور، آئینه جام: ۱۷۱ - ۱۷۰.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات: ۵۰۷/۱.
- ۴- مرتضوی، منوچهر ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر حافظ شناسی: ۴۷۱.

- خورشید می ز مشرق ساغر طلوع کرد
گر برگ عیش می طلبی ترک خواب کن
- ۱- غنی، قاسم یادداشتهای دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۲۰ - ۲۲۱.

- خوشا آن دم کز استغنائی مستی
فراغت باشد از شاه و وزیرم
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۸۰ - ۸۱.

- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۴۵.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات: ۸۷۴/۲.

- خوشا دلی که مدام از پی نظر نرود
به هر درش که بخوانند پی خبر نرود
- ۱- اسلامی ندوشن، محمدهلی ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ [نقد دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز نائل خانلری]. نشر دانش، سال دوم، شماره دوم: ۴۶.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۶۱.
- + ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۲.

- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۷۳.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۵۱۶/۱ - ۵۱۵.
- ۴- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۸۰.

- خوش است خلوت اگر یار، یار من باشد
نه من بسوزم و او شمع انجمن باشد
- ۱- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
دکتر غنی، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۵۵.
+ مقالات حافظ: ۲۶۹ - ۲۶۸.

- خوشا نماز و نیاز کسی که از سر درد
به آب دیده و خون جگر طهارت کرد
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحّت کلمات ...: ۱/۲۷۴.

- خوش بر آ با غصّه ای دل کاهل راز
عیش خوش در بوتّه هجران کنند
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۹۲.
۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱۳.
۳- عبّوسی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۵۷ - ۱۲۵۶.

- خوش بسوز از غمش ای شمع که اینک من نیز
به همین کار کمر بسته و برخاسته‌ام
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۰۶.
۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۷.
۳- شفیعی کدکنی، محمدرضا این کیمیای هستی (عامل موسیقایی در تکامل جمال شناسی شعر حافظ). حافظ شناسی، جلد دوازدهم: ۴۲.
۴- عبّوسی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۷ - ۱۲۹۶.
۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحّت کلمات ...: ۲/۸۱۷ - ۸۱۶.

خوش بود لب آب و گل و سبزه و نسرين
افسوس که آن گنج روان رهگذری بود

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۹۴.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۱.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۴۹۴/۱.
- ۴- محبوب، محمد جعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۷۶.
- ۵- مرتضوی، منوچهر ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر حافظ‌شناسی: ۴۶۳ - ۴۶۱.

خوش بود وقت حافظ و فال و مراد و کام

بر نام عمر و دولت احباب می‌زد

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۱۰۰.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۳۵.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۸۴۵/۲ - ۸۴۳.
- ۴- فروهر، نصرت‌الله جابه‌جایی دو مصراع در غزل حافظ. گسیهان فرهنگی، سال چهاردهم، شماره صدوسی و پنجم: ۲۵ - ۲۴.

خوش به جای خویشتن بود این نشست خسروی

تا نشیند هر کسی اکنون به جای خویشتن

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۴۰/۲.

خوشر از فکر می و جام چه خواهد بودن

تا ببینیم سرانجام چه خواهد بودن

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۴.
- ۲- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۷۷.
- + مقالات حافظ: ۱۳۹.

خوشر ز عیش و صحبت و باغ و بهار چیست
ساقی کجاست گو سبب استغفار چیست

لطف سخن حافظ: ۱۸۶.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۹/۱.

۲- فرزاد، مسعود

خوش چمنی است عارضت خاصه که در بهار حسن
حافظ خوش کلام شد مرغ سخن سرای تو

حافظ، صحت کلمات ...: ۷۷۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

خوش خبر باشی ای نسیم شمال

که به ما می رسد زمان وصال

گزارد حق «حافظ خلخالی». نشر دانش، سال پانزدهم، شماره
سوم: ۴۸

۱- سروشیار، جمشید

حافظ، صحت کلمات ...: ۷۷۶/۲.

۲- فرزاد، مسعود

خوش دولتی است خرم و خوش خسروی کریم

یارب ز چشم زخم زمانش نگاه دار

دیوان شاعر ساحر: ۱۴۶.

۱- همایونفرخ، رکن الدین

خوشش باد آن نسیم صبحگاهی

که درد شب نشینان را دوا کرد

سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز
ناتل خانلری]. نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۵.

۲- هروی، حسینعلی

+ نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۹.

+ برگزیده مقاله های نشر دانش درباره حافظ: ۱۵۵.

+ مقالات حافظ: ۳۶۳.

خوش می‌دهد نشان جلال و جمال یار

خوش می‌کند حکایت عزّ و وقار دوست

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۸۳.

۱- برهانی، مهدی

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۰۴ - ۱۲۰۳.

۲- عیوضی، رشید

خوش وقت بوریای و گدایی و خواب امن

کاین عیش نیست در خور اورنگ خسروی

حافظ قزوینی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد سوم: ۱۴۷.

۱- برهانی، مهدی

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه شمس‌الدین محمد حافظ

۲- پژمان بختیاری، حسین

شیرازی، با تصحیح و مقدمه پژمان بختیاری: ۴۸۱.

حافظ جاوید: ۳۳۱ - ۳۳۲.

۳- جاوید، هاشم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۲.

۴- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۴۳ - ۴۲.

۵- رکن، محمود

حافظ، صحّت کلمات ...: ۱۴۲۷/۲ - ۱۴۲۶.

۶- فرزاد، مسعود

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۹۲.

۷- قریب، یحیی

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما. سال دوم، شماره نهم:

۸- نائل خانلری، پرویز

۴۲۲ - ۴۲۳.

حافظ: نسخه نهائی [به تصحیح و توضیح پرویز نائل خانلری].

۹- نجفی، ابوالحسن

نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۶.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۳۴ - ۱۳۳.

خوش هواییست فرحبخش خدایا بفرست

نازنینی که به رویش می‌گلگون نوشیم

حافظ، صحّت کلمات ...: ۱۰۰۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۹۵.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

خون پیاله خور که حلالست خون وی

در کار یار باش که کاریست کردنی

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۸۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۷.

لطف سخن حافظ: ۱۴۹.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۴۰۵/۲.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- رکن، محمود

۴- فرزاد، مسعود

خون خور و خامش نشین که آن دل نازک

طباقت فسر یاد داد خسروا ندارد

حافظ، صحت کلمات ...: ۲۶۰/۱.

۱- فرزاد، مسعود

خون شد دلم از حسرت آن لعل روانبخش

ای درج محبت به همان مهر و نشان باش

باز هم در جستجوی [نقد در جستجوی حافظ. تألیف رحیم

ذوالنور]. نشر دانش، سال پنجم، شماره دوم: ۳۳.

+ برگزیده مقاله های نشر دانش درباره حافظ: ۲۹۲ - ۲۹۱.

۱- آجودانی، ماشاءالله

خون شد دلم به یاد تو هر گه که در چمن

بند قبای غنچه گل می گشاید بساد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۱۷.

۱- راستگو، سید محمد

خونم بخور که هیچ ملک با چنان جمال

از دل نیایدش که نویسد گناه تو

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۹۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

خونم بر یخت وز غم عشقم خلاص داد
مست پذیر غمزه غنجر گذارمت

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۸۷/۱ - ۱۸۶.

۱- فرزاد، مسعود

خوی کرده می خرامد و بر عارض سمن
از شرم روی او عرق از ژاله می رود

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۲۰.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۹.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سیده محمد

۳- هروی، حسینعلی

سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز

ناتل خانلری]. نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۲.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۴۸ - ۱۴۷.

+ نقد و نظر درباره حافظ: (مجموعه مقالات): ۲۰۳.

+ مقالات حافظ: ۳۵۳ - ۳۵۲.

خیال آب خضر بست و جام اسکندر

به جرعه نوشی سلطان ابوالفوارس شد

سلطان ابوالفوارس. حافظ، آئینه دار تاریخ: ۲۵ - ۲۶.

+ ابوالفوارس. کلک خیال‌انگیز، جلد اول: ۳۳ - ۳۲.

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۵۹.

جام اسکندر. گلچرخ، شماره سیزدهم: ۷.

درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۱.

دیوان لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: بیست و هشتم + ۵۴۹ -

۵۴۸ و ۱۶۲.

۱- اهور، پرویز

۲- برهانی، مهدی

۳- بهمنی، اردشیر

۴- پرواز، سیاوش

۵- پژمان بختیاری، حسین

۶- دست‌غیب، عبدالعلی

۷- راستگو، سیده محمد

حافظ شناخت: ۴۸/۱ - ۵۱.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۴.

- ۸- زریاب خویی، عباس
 ۹- زرین کوب، عبدالحسین
 ۱۰- شفیعی، محمد
 ۱۱- عبیوضی، رشید
 ۱۲- غنی، قاسم
 ۱۳- فرزاد، مسعود
 ۱۴- قزوینی، محمد
 ۱۵- ناتل خانلری، پرویز
 ۱۶- هروی، حسینعلی
 جام کیخسرو، خط ساغر، راز جهان. آئینه جام: ۱۴۰ - ۱۳۵.
 اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۸۵ - ۳۸۴.
 پانزده نکته درباره دیوان حافظ (چاپ دکتر پرویز ناتل خانلری و دکتر خلیل خطیب رهبر). آینده، سال دوازدهم، شماره اول - سوم: ۱۵۱ - ۱۵۰.
 دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۴۹ - ۱۲۴۶.
 بحثی درباره یک غزل. آینده، سال ششم، شماره اول و دوم: ۳۵ - ۳۴.
 حافظ، صحت کلمات ...: ۱/۳۶۳.
 یادداشتهای قزوینی، جلد پنجم و ششم، ذیل ابوالفوارس: ۱۵۱۶.
 دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۵۳ - ۱۱۵۲.
 یک توضیح [درباره مقاله آقای اردشیر بهمنی]، مقالات حافظ: ۴۹۳ - ۴۹۲.
 + گلچرخ، شماره پانزدهم، ۲۷ اسفند ۱۳۶۴.

خیال تیغ تو با ما حدیث تشنه و آبست

اسیر خویش گرفتی بکش چنان که تو دانی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۸.

۱- راستگو، سید محمد

خیال چنبر زلفش فریبت می دهد حافظ

نگر تا حلقه اقبال ناممکن نجنبانی

حافظ، صحت کلمات ...: ۲/۱۳۸۷.

۱- فرزاد، مسعود

خیال حوصله بحر می پزد هیاهات

چهاست در سر این قطره محال اندیش

یادداشتهای آقای مهندس حسین معصومی (ذیل -) مستدرک

۱- خز مشاهی، بهاءالدین

حافظ نامه: ۱۳۶۷.

اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ: ۱۳۹.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۷.

حافظ، صحت کلمات ...: ۷۳۲/۲.

۲- خرمشاهی، بهاء‌الدین

۳- راستگو، سید محمد

۴- فرزاد، مسعود

خیال روی تو در هر طریق همراه ماست

نسیم موی تو پیوند جان آگه ماست

حافظ، صحت کلمات ...: ۶۸.

۱- فرزاد، مسعود

خیال روی تو چون بگذرد به گلشن چشم

دل از پی نظر آید به سوی روزن چشم

دیوان شاعر ساحر: ۱۹۳.

۱- همایون‌نقرخ، رکن‌الدین

خیال زلف تو پختن نه کار هر خامیست

که زیر سلسله رفتن طریق عیار است

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۴۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

خیال زلف تو گفتا که جان وسیله مساز

کزین شکار فراوان به دام مسا افتد

حافظ، صحت کلمات ...: ۲۳۳/۱.

۱- فرزاد، مسعود

خیال نقش تو در کارگاه دیده کشیدم

به صورت تو نگاری ندیدم و نشنیدم

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۱۶.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۳۷.

گلگشتی در آینه جام: ۲۲۶.

۱- پژمان بختیاری، حمید

۲- راستگو، سید محمد

۳- _____

۴- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۸۴۹/۲ - ۸۴۸.

خیره آن دیده که آتش نبرد گریه عشق

تیره آن دل که در او شمع محبت نبود

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۵۰۳.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

دیوان شاعر ساحر: ۷۹.

خیز تا از در میخانه گشادی طلبیم

بر در دوست نشینیم و مرادی طلبیم

۱- دارابی، محمّد بن محمّد

لطیفه غیبی: ۶۱.

۲- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۹۸۰/۲.

خیز تا بر کلک آن نقاش جان افشان کنیم

کاین همه نقش عجب در گردش پرگار داشت

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

حافظ شناخت: ۹۶/۱ - ۹۲.

۲- زریاب خویی، عباس

نقش پرگار. آئینه جام: ۳۷۱ - ۳۷۰.

خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم

کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی

۱- بینش، تقی

وصله و بوی. حافظ شناسی، جلد پانزدهم: ۲۱۳ - ۲۱۱.

۲- دهخدا، علی‌اکبر

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۳.

+ مجموعه مقالات دکتر محمّد معین، جلد دوم: ۴۰۸.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۵۱.

۳- راستگور، سید محمّد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۵.

۴- ریاحی، محمّد امین

باد جوی مولیان. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۳۷۶ - ۳۶۳.

۵- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۳۷۲/۲ - ۱۳۷۱.

- عقروینی، محمد
 بعضی تضمینهای حافظ، یادگار، سال اول، شماره نهم: ۶۷ - ۶۶.
 + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۱۰۲.
 + حافظ از دیدگاه علامه محمدقزوینی: ۳۳۱ - ۳۳۲.
 ۷- محیط طباطبائی، محمد
 مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال
 پنجم، شماره هشتم: ۵۱.
 ۸- همایونفرخ، رکن‌الدین
 دیوان شاعر ساحر: چهل و سه - چهل و دو ۲۶۸.

خیز تا خرقه صوفی به خرابات بریم
 شطح و طامات به بازار خرافات بریم

- ۱- راستگو، سید محمد
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۷.
 ۲- فرزاد، مسعود
 حافظ، صحت کلمات ...: ۹۹۳/۲ - ۹۹۲.
 ۳- هروی، حسینعلی
 نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه
 مقالات): ۷۵.
 + مقالات حافظ: ۱۳۶.

خیز که شمع صبحدم لاف ز عارض تو زد
 خصم زبان دراز شد خنجر آبدار کو

- ۱- کامران، ماشاءالله
 نقدی بر شرح غزلهای حافظ هروی. حافظ شناسی، جلد
 چهاردهم: ۱۹۶ - ۱۹۱.
 ۲- هروی، حسینعلی
 جوابی به نقد حافظ [= نقد آقای ماشاءالله کامران]. حافظ شناسی،
 جلد چهاردهم: ۲۰۶ - ۲۰۵.

خیز و بالا بنما ای بت شیرین حرکات
 کز سر جان و جهان دست فشان برخیزم

- ۱- عبوضی، رشید
 دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۰۲

خیز و جهدی کن چو حافظ تا مگر

خویشتن در پای معشوق افکنی

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۳۹۷/۲.

۱- فرزاد، مسعود

خیز و در کاسه زر آب طربناک انداز

پیش از آنی که شود کاسه سر خاک انداز

کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،

سال دوم، شماره چهارم: ۲۴.

۱- پرواز، سیاوش

مغز مغز و پوست پوست. گلچرخ، شماره هفتم: ۴۳.

۲- بهشتی شیرازی، سید احمد

حافظ شاملو. الفبا، جلد ششم: ۲۹۹.

۳- خرمشاهی، بهاء‌الدین

این کجا و آن کجا [معرفی و نقد حافظ نامه بهاء‌الدین خرمشاهی -

۴- سعیدی سیرجانی، علی اکبر

شرح غزل‌های حافظ دکتر حسینعلی هروی]. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره دهم: ۴۴.

حافظ، صحت کلمات ... : ۶۵۹/۱.

۵- فرزاد، مسعود

بسوخت دیده ز حیرت، [نقد] شرح غزل‌های حافظ، نوشته دکتر

۶- نوریان، مهدی

حسینعلی هروی، نشر دانش، سال نهم، شماره دوم: ۳۹ - ۴۰.

چرا نه در کنار هم؟ [پاسخ به آقای سعیدی سیرجانی]. کیهان

۷- هروی، حسینعلی

فرهنگی، سال پنجم، شماره دوازدهم: ۴۴.

داده‌ام باز نظر را به تذروی پرواز

باز خواند مگرش نقش و شکاری بلند

کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ)، کیهان فرهنگی،
سال دوم، شماره اول: ۳۷.

۱- پرواز، سیاوش

باز نظر (مروری بر تشریح دو بیت از غزلیات حافظ از دیدگاه
شارحان‌گوناگون). یادبهار (یادنامه دکتر مهرداد بهار): ۵۱۹-۵۱۷.
لطف سخن حافظ: ۲۵۱.

۲- پرویزی، فرنگیس

یادداشت‌هایی درباره حافظ [برگرفته از تعلیقات اسرارالتوحید].
حافظ شناسی، جلد سیزدهم: ۱۸.

۳- رکن، محمود

۴- شفیمی کدکنی، محمدرضا

یک معنای «نقش در دیوان حافظ» نشر دانش، سال پنجم، شماره
دوم: ۷۸.

۵- شمیسا، سیروس

حافظ، صحت کلمات ... : ۴۲۴/۱.

۶- فرزاد، مسعود

گزارشی از یک بیت حافظ. حافظ شناسی، جلد پانزدهم:

۷- فروهر، نصرت‌الله

دارای جهان نصرت دین خسرو کامل

یحیی بن مظفر ملک عالم عادل

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۳ - ۱۲۹۲.

۱- غیوضی، رشید

دارم از زلف سیاهش گله چندان که می‌رس

که چنان زو شده‌ام بی سروسامان که می‌رس

حافظ، صحت کلمات ...: ۶۸۵/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دارم از لطف ازل جنت فردوس طمع

گرچه دریانی میخانه فراوان کردم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۳۴.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۸.

۲- غیوضی، رشید

برق دولت که برفت از نظرم باز آید

برق دولت که برفت از نظرم باز آید

حافظ، صحت کلمات ...: ۵۵۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۲- هروی، حسینعلی

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۴۷.

+ مقالات حافظ: ۲۵۴ - ۲۵۳.

دارم عجب ز نقش خیالش که چون نرفت

از دیده‌ام که دم به دمش کار شستشوست

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۰۱.

۱- غیوضی، رشید

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۲- هروی، حسینعلی

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۳۴.

+ مقالات حافظ: ۲۳۲ - ۲۳۱.

دارم من از فراقش در دیده صد علامت
لیست دموع عینن هذا لئالامه

- ۱- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۳۶.
۲- نیاز کرمانی، سعید یادداشت‌های کوتاه، دولت پیر مغان باد: ۳۴۳.

داشتم دل‌قی و صد عیب مرا می‌پوشید
خرقه رهن می و مطرب شد و زُنار بماند

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۱۹۴.
۲- شوقی نوبر، احمد تأملی در حافظ نامه، کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۴.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۳۹۱/۱.

دام سخت است مگر یار شود لطف خدا
ورنه آدم نبرد صرفه ز شیطان رجیم

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۹۶۷/۲.
۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر سحر: ۲۰۷.

دامن دوست به دست آر و ز دشمن بگسل
مرد یزدان شو و فارغ‌گذر از اهرمیان
حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۸۴.
دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۴۰۱.

- ۱- برهانی، مهدی
۲- راستگو، سید محمد

دامن دوست به صد خون دل افتاد به دست
به فسوسی که کند خصم، رها نتوان کرد

- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۲۲.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۲۸۱/۱.
۳- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر سحر: ۷۳.

۴- هومن، محمود
سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود
هومن: ۴۱۰.

۱- قزوینی، محمد
[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۲۹۴.
+ حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ. حافظ‌شناسی،
جلد هفتم: ۱۷۶.
+ حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی: ۴۴۸ - ۴۴۷.

۱- شاملو، احمد
دامن مفشان از من خاکی که پس از من
زین در نتواند که برد باد غبارم
نگاهی به غزلهای حافظ مصحح دکتر خائوری. دنیای سخن،
شماره سی و نهم: ۲۳.
۲- کاوسی، هوشنگ
روش چهل و جعل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهارم: ۳۳.
۳- محبوب، محمدجعفر
درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۸۵.
۴- همایونفرخ، رکن‌الدین
دیوان شاعر ساحر: ۲۱۰.

۱- فرزاد، مسعود
دانست که خواهد شدنم مرغ دل از دست
وز آن خط چون سلسله دامی نفرستاد
حافظ، صحت کلمات ...: ۲۲۳/۱ - ۲۲۲.

۱- فرزاد، مسعود
دائم دلت ببخشد بر عجز شب‌نشینان
گر حال بنده پرسی از یاد صبحگاهی
حافظ، صحت کلمات ...: ۱۴۳۸/۲.

دائم سرآرد غصّه را رنگین برآرد قصّه را
این آه خون‌افشان که من هر صبح و شامی می‌زنم

حافظ، صحت کلمات ... : ۹۰۸ - ۹۰۷.

۱- فرزاد، مسعود

دانی که چنگ و عود چه تقریر می‌کنند
پنهان خورید باده که تعزیر می‌کنند

که تعزیر می‌کنند. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم:
۵۶ - ۵۷.

۱- بهبودی، محمّدباقر

کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،
سال دوم، شماره چهارم: ۲۴.

۲- پرواز، سیاوش

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۹۵.
یادداشت‌های آقای سید محمد راستگو (ذیل) مستدرک حافظ‌نامه:
۱۴۳۵ - ۱۴۳۶.

۳- پژمان بختیاری، حسین

۴- خزّ مشاهی، بهاء‌الدین

حافظ شناخت: ۱۰۹/۱.

۵- دست‌غیب، عبدالعلی

یادداشت‌های آقای سید محمد راستگو. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۳۵.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱۵.

۶- راستگو، سید محمد

۷- _____

با حافظ‌نامه. تلخ‌خوش: ۵۲ - ۴۲.

۸- _____

تنبیه شرابخوار حدّ معینی دارد. کیهان فرهنگی، سال ششم، شماره
ششم: ۵۳ - ۵۲.

۹- ربانی گلپایگانی، علی

لطف سخن حافظ: ۲۵۹.

۱۰- رکن، محمود

گزارد حق «حافظ خلخالی» نشر دانش، سال سیزدهم، شماره سوم: ۴۶.
نکته‌ای درباره تصحیح دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز
ناتل خانلری]. نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۷۷ - ۷۶.
حافظ، صحت کلمات ... : ۴۵۰/۱.

۱۱- سروشیار، جمشید

۱۲- شهیدی، سید جعفر

۱۳- فرزاد، مسعود

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۷۴ - ۲۷۳.

۱۴- محبوب، محمد جعفر

چهل و دو یادداشت درباره ایات حافظ. نامواره دکتر محمود

۱۵- مهدوی دامغانی، احمد

افشار، جلد هشتم: ۴۷۸۵.

- ۱۶- نائل خانلری، پرویز
چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره نهم:
۳۹۵-۳۹۶.

دانی مراد حافظ از این درد و غصه چیست

از تو کسر شمه‌ای وز خسرو عنایتی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۴۹.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۳۳/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

داور دارا شکوه ای آن که تاج آفتاب

از سر تعظیم بر خاک جناب انداختی

باز هم در جستجوی حافظ [نقد در جستجوی حافظ، تألیف رحیم
ذوالنور]. نشر دانش، سال پنجم، شماره دوم: ۳۰.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۸۶-۲۸۵.

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۲۸.

۱- آجودانی، ماشاءالله

۲- بزمان بختیاری، حسین

دایم به لطف، دایه طبع از میان جان

می‌پرورد به ناز تو را در کنار حسن

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۷.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۲۵-۱۳۲۴.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۴۹/۲.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه
مقالات): ۷۷.

+ مقالات حافظ: ۱۴۰.

۱- راستگو، سید محمد

۲- عبوضی، رشید

۳- فرزاد، مسعود

۴- هروی، حسینعلی

دایم گل این بستان شاداب نمی‌ماند

دریاب ضعیفان را در وقت توانایی

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۱۸۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دختری شبگرد تند تلخ گلرنگ است و مست

گر بیابیدش به سوی خانه حافظ پرید

به نام خداوند جان آفرین [معرفی و نقد دیوان حافظ جلالی -

نذیر احمد]. یغما، سال سی‌ام، شماره اول: ۴.

۱- رجائی بخارایی، احمدعلی

بیماری صبا، سخن، سال بیست و پنجم، شماره یازدهم: ۱۱۵۷-۱۱۵۸.

۲- مصفا (کریمی)، امیربانو

در آب و رنگ رخسارش چه جان دادیم و خون خوردیم

چو نقشش دست داد اول رقم بر جان سپاران زد

حافظ، صحت کلمات ... : ۳۲۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

نقش بر آب، (شرح چند بیت از اشعار حافظ). نشریه دانشکده

ادبیات تبریز، سال هفدهم، شماره چهارم: ۴۲۳.

۲- مرتضوی، منوچهر

در آرزوی خاک در یار سوختیم

یاد آور ای صبا که نکردی حمایتی

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۲۳۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۲۵۲.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

در آستان جانان از آسمان میندیش

کز اوج سربلندی افقی به خاک پستی

غزلیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۹.

۱- نذیر احمد

در آستین جان تو صد نافه مدرج است

وان را فدای طرّه یاری نمی‌کنی

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۸۹.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۴.

نگاهی به غزل‌های حافظ مصحح دکتر خانلری. دنیای سخن،

شماره سی و نهم: ۴۱.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۵۸ - ۱۳۵۷.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۴۱۲/۲.

روش چهل و جعل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهلیم: ۳۰.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۹۲.

+ مقالات حافظ: ۳۳۶.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- شاملو، احمد

۴- عبودی، رشید

۵- فرزاد، مسعود

۶- کاوسی، هوشنگ

۷- هروی، حسینعلی

در آستین مرقع پیاله پنهان کن

که همچو چشم صراحی زمانه خونریزست

آورده‌اند که... حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱):

۲۸۸ - ۲۸۹.

یادداشت‌های آقای علی اکبر رزّاز. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۵۴.

۱- اخوان ثالث، مهدی

۲- رزّاز، علی اکبر

در آسمان نه عجب گر به گفته حافظ

سرود زهره به رقص آورد مسیحا را

مقابله دیوان حافظ چاپ قزوینی با یک نسخه کهن [= نسخه

پیر حسین]. حافظ‌شناسی، جلد سوم: ۱۲۰.

اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، به تصحیح ادیب

برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۳.

گامی در تصحیح دیوان حافظ، تلخ خوش: ۲۴۲.

۱- ادیب برومند، عبدالعلی

۲- راستگو، سید محمد

۳- _____

- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۸.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۶/۱.
- ۶- کاظمیان، سروش بعضی شکسته خوانند، بعضی نشسته خوانند (پاسخی به نقد آقای سید محمد راستگو بر دیوان حافظ ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و پنجم: ۴۱.

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۶۵۱/۱ - ۶۵۰.
- در آ که در تن خسته روان در آید باز
بیا که در تن مرده روان در آید باز

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۵۰ - ۱۲۴۹.
- در آمدی ز درم کاشکی چو لمعه نور
که بر دو دیده ما حکم او روان بودی

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۲۲.
- ۲- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۳.
- در آن بساط که حسن تو جلوه آغازد
مجال طعنه بدبین و بدپسند مباد

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۴۰/۱.
- در آن زمین که نسیمی وزد ز طره دوست
چه جای دم زدن نافه‌های تاتاریست

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۷.
- در آن مقام که خوبان ز غمزه تیغ زنند
عجب مدار سری اوفتاده در پای

۲- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۱۸۵/۲.

در ازل بست دلم با سر زلفت پیوند
تا ابد سر نکشد وز سر پیمان نرود

۱- دارابی، محمد بن محمد

لطیفه غیبی: ۶۰.

۲- راستگو، سید محمد

حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۶.

۳- همایونفرخ، رکن الدین

دیوان شاعر ماهر: ۷۲.

در ازل دادست ما را ساقی لعل لب
جرعه جامی که من مدهوش آن جامم هنوز

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ... : ۶۶۲/۱.

در ازل هر کوبه فیض دولت ارزانی بود

تا ابد جام مرادش همدم جانی بود

۱- راستگو، سید محمد

حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۵.

۲- فروزانفر، محمد حسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل حافظ [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم]. مجله

دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، سال بیست و دوم،

شماره یکم: ۲۳۵ - ۲۳۳.

۳- هروی، حسینعلی

حاشیه بر «حاشیه»، نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۴.

در انتظار خدنگش همی پرد دل صید
خیال آن که به رسم شکار باز آید

۱- جاوید، هاشم

زهی خجسته زمانی. حافظ جاوید: ۱۷۰ - ۱۶۹.

۲- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۸.

۳- رکن، محمود

لطف سخن حافظ: ۲۸۲.

در انتظار رویت ما و امیدواری

در عشوه و صالت ما و خیال و خوابی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۴۴.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۹۶/۲ - ۱۱۹۵.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

در اندرون من خسته دل ندانم کیست

که من خموشم و او در فغان و در غوغاست

حافظ، صحت کلمات ...: ۵۷/۱

۱- فرزاد، مسعود

در اوج ناز و نعمتی ای پادشاه حسن

یارب مباد تا به قیامت زوال تو

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۰۵.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۹۳/۲.

۱- پیرمان بختیاری، حسین

۲- فرزاد، مسعود

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال دوم، شماره هفتم: ۳۰۶.

۳- ناتل خانلری، پرویز

حافظ: نسخه نهائی [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری].

۴- نجفی، ابوالحسن

نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۶

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۳۴.

در این باغ ار خدا خواهد دگر پیرانه سر حافظ

نشیند بر لب جویی و سروی در کنار آره

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۱.

لطف سخن حافظ: ۲۰۷.

حافظ، صحت کلمات ...: ۲۳۶ - ۲۳۵.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

در این چمن چو درآید خزان به یغمایی

رهش به سرو سهی قامت بلند مباد

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۲۲.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۲۲۰/۱.

در این چمن گل بی خار کس نجید آری
چراغ مصطفوی با شرار بولهبی است

- ۱- جاوید، هاشم شرار بولهبی. حافظ جاوید: ۵۶ - ۵۵.
۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۴.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۸/۱.
۴- کمالی، حسین یادداشتهای آقای حسین کمالی. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۰۵.

در این حضرت چو مشتاقان نیاز آرند ناز آرند
که با این درد اگر در بند در مانند در مانند
حافظ، صحت کلمات ...: ۴۳۷/۱ - ۴۳۵.

۱- فرزاد، مسعود

در این خره بسی آلودگی هست
خوشا وقت قبای می فروشان

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۳۰۲/۱.

در این خمار کسم جرعه ای نمی بخشد
ببین که اهل دلی در میان نمی بینم

- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیر نویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۵۴.
۲- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۸۳.
۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۱.
۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۹۴۹/۲.
۵- هومن، محمود سخنی درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۳۹۱ - ۳۹۲.

در این خون فشان عرصه رستخیز

تو خون صراحی و ساغر بریز

دیوان حافظ، مجلد دوم ۱۳۷۸.

۱- عبودی، رشید

در این خیال به سر شد زمان عمر و هنوز

بسای زلف سیاهت به سر نمی‌آید

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۰.

۱- راستگو، سیدمحمد

حافظ، صحت کلمات ...: ۵۶۲/۱.

۲- فرزاد، مسعود

در این زمانه رفیقی که خالی از خلل است

صراحی می‌تاب و سفینه غزل است

حافظ به سعی سایه (مقدمه): ۳۰.

۱- ابتهاج، هوشنگ (ه. ا. سایه)

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۵.

۲- پژمان بختیاری، حسین

گامی در تصحیح غزل‌های حافظ. تلخ‌خوش: ۲۴۶-۲۴۷.

۳- راستگو، سیدمحمد

حافظ، صحت کلمات ...: ۸۶/۱.

۴- فرزاد، مسعود

در این شب سیاهم گم گشت راه مقصود

از گوشه‌ای برون آی ای کوکب هدایت

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۹۴/۱.

۱- فرزاد، مسعود

در این مقام مجازی به جز پیاله مگیر

در این سراچه بازیچه غیر عشق مبارز

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۸۹.

۱- قریب، یحیی

در بزم دور یک دو قدح درکش و برو

یعنی طمع مدار وصال دوام را

- ۱- دارابی، محمد بن محمد لطیفه غیبی: ۴۲-۴۳.
- ۲- دست غیب، عبدالعلی آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی). کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نهم: ۵۲.
- ۳- دهخدا، علی اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۷.
- + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۶.
- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۳۸.
- ۴- راستگو، سید محمد اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب پرومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۳.
- _____ دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۲۷.
- _____ داوری ادبی. تلخ خوش: ۱۷۳-۱۷۴.
- + گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ خوش: ۲۴۳-۲۴۲.
- بزم دور. آئینه جام: ۱۰۰-۹۹.
- _____ حافظ، صحت کلمات ...: ۱۹/۱.
- ۷- زریاب غویی، عباس بعضی شکسته خوانند، بعضی نشسته خوانند (پاسخی به نقد آقای سید محمد راستگو بر دیوان حافظ ادیب پرومند). ادبستان، شماره بیست و پنجم: ۴۱.
- ۸- فرزاد، مسعود بعضی شکسته خوانند، بعضی نشسته خوانند (پاسخی به نقد آقای سید محمد راستگو بر دیوان حافظ ادیب پرومند). ادبستان، شماره بیست و پنجم: ۴۶.
- ۹- کاظمیان، سروش همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشتهای علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۲۸.
- ۱۰- محیط طباطبائی، محمد در بیابان طلب گرچه ز هر سو خطریست می رود حافظ بی دل به تولای تو خوش
- _____ حافظ، صحت کلمات ...: ۷۲۷/۲-۷۲۶.
- ۱۱- معین، مهدخت
- _____ حافظ، مسعود

در بیابان فنا گم شدن آخر تا چند

ره بهر سیم مگر پی به مهمات بریم

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم:

۸۴ - ۸۳.

۱- برهانی، مهدی

در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم

سرزنشها گر کند خار مغیلان غم مسخور

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۵.

+ مقالات حافظ: ۳۰۴.

۱- هروی، حسینعلی

در پس آینه طوطی صفتم داشته‌اند

آنچه استاد ازل گفت بگو می‌گویم

بارها گفته‌ام. حافظ جاوید: ۲۲.

لطیفه غیبی: ۶۹.

حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول:

۴۶ - ۴۷.

۱- جاوید، هاشم

۲- دارابی، محمد بن محمد

۳- راستگو، سید محمد

نقد شرح حافظ هروی. تلخ خوش: ۱۵۸ - ۱۵۱.

لطف سخن حافظ: ۳۳۶.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۱۰/۲.

حاشیه بر «حاشیه». نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۵ - ۸۴.

نظری به «کلام و پیام حافظ». نشر دانش، سال پنجم، شماره اول: ۳۱.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۱۴.

۴- ———

۵- رکن، محمود

۶- فرزاد، محمود

۷- هروی، حسینعلی

۸- ———

در پیش شاه، عرض کدامین جفا کنم

شرح نیازمندی خود یا ملال تو

- ۱- راستگو، سیّد محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۲.
- ۲- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۹۵/۲.
- ۱- هروی، حسینعلی
نگاهی گذارا بر کلک خیال‌انگیز. حافظ شناسی، جلد ششم:
۱۶۱-۱۶۲.
- ۱- اخوان ثالث، مهدی
آورده‌اند که ...، حبریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱):
۳۱۸-۳۱۶.
- ۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۸۷/۲.
- ۱- آجودانی، ماشاء الله
باز هم در جستجوی حافظ. نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۳.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۹۱.
- ۲- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۴۹-۴۸.
- ۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۲۴۲/۱.
- در تابه چند توان سوخت همچو عود
می ده که عمر بر سر سودای خام رفت
نگاهی گذارا بر کلک خیال‌انگیز. حافظ شناسی، جلد ششم:
۱۶۱-۱۶۲.
- در تنگنای حیرتم از نخوت رقیب
یارب مباد آن که گدا معتبر شود
آورده‌اند که ...، حبریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱):
۳۱۸-۳۱۶.
- در چاه ذقن چو حافظ ای جان
حسن تو دو صد غلام دارد
حافظ، صحت کلمات ...: ۲۴۲/۱.

در چشم پرخمار تو پنهان فسون سحر

وز زلف بسی‌قرار تو پیدا قرار حسن

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۷.

۱- راستگو، سید محمد

گزارد حق «حافظ خلخالی» نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۴۹

۲- سروشیار، جمشید

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۴۸/۲.

۳- فرزاد، مسعود

در چمن باد بهاری ز کنار گل و سرو

به هواداری آن عارض و قامت برخاست

حافظ، صحت کلمات ...: ۶۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

در چمن هر ورقی دفتر حالی دگرست

حیف باشد که ز کار همه غافل باشی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۸.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۰۹/۲.

۲- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۲۵۷.

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

در چنین موسمی عجب باشد

که ببندند می‌کده به شیتاب

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۳.

۱- پژمان بختیاری، حسین

در چین زلفش ای دل مسکین چگونه‌ای

کاشفته گفت باد صبا شرح حال تو

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۴۲۲.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۲۹.

۲- عبوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۹۵/۲ - ۱۰۹۴.

۳- فرزاد، مسعود

در چین طره تو دل بی حفاظ من
هرگز نگفت مسکن مألوف یاد باد

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۱۷.
- ۲- ناتل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۶۱-۱۱۶۲.
- ۳- سه کلمه در شعر حافظ. مقالاتی درباره زندگی و شعر حافظ: ۲۰۰.

در حریم عشق نتوان زد دم از گفت و شنید
زآنکه آنجا جمله اعضا چشم باید بود و گوش

- ۱- عبودی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۸۴.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۷۲۳/۲-۷۲۲.
- ۳- هروی، حسینی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۷.

در حق من لبست این لطف که می فرماید
سخت خوبست ولیکن قدری بهتر از این

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰۸۶/۲.

در حکمت سلیمان هر کس که شک نماید
بر عقل و دانش او خندند مرغ و ماهی

- ۱- جاوید، هاشم حکمت سلیمان. حافظ جاوید: ۳۵-۳۳.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۴۳۷/۲-۱۴۳۶.
- ۳- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۹۱.
- ۴- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۵۱.

در حلقه گل و مل خوش خواند دوش بلبلی

هات الصبوح هبوا یا ایها السکاري

۱- غزمشاهی، بهاء‌الدین یادداشتهای دکتر عبدالکریم سروش [ذیل -] مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۴۶.

۲- ذکاوتی فراگزلو، علیرضا تفسیری شیعی از یک غزل حافظ. معارف، سال هفتم، شماره اول: ۸۹-۹۰.

+ حافظیات: ۲۷۸-۲۷۶.

۳- سروش، عبدالکریم یادداشتهای آقای عبدالکریم سروش. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۴۶.
۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱/۱۰.
۵- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۴۷۳.

در خرابات طریقت ما به هم منزل شویم

کاین چنین رفته است در عهد ازل تقدیر ما

۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۳۱.
۲- دست‌غیب، عبدالعلی آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).
کبهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره ۱۲۹: ۱۵۲-۱۵۱.

۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰.

۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۵۹.

۵- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۷۸.

۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱/۲۹.

۷- همایون‌فرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ماحر: ۱۳.

در خرابات مغان نور خدا می‌بینم

این عجب بین که چه نوری ز کجا می‌بینم

۱- ادیب برومند، عبدالعلی مقابله نسخ [دیوان حافظ قزوینی، غنی و خانلری با نسخه پیرحسین]. حافظ‌شناسی، جلد چهارم: ۱۸۶.

- ۲- پایمرد، منصور نظری درباره «حافظ جاوید». معارف. دوره چهاردهم، شماره یکم: ۸۷-۸۶.
- ۳- جاوید، هاشم در خرابات مغان. حافظ جاوید: ۳۳۹-۳۳۵.
- ۴- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۲.
- + مقالات حافظ: ۳۱۸-۳۱۷.
- ۱- اهور، پرویز تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۲۰.
- ۲- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۵.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۹۸۹/۲.
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۶۸۷/۲.
- ۱- فرزاد، مسعود در خرمن صد زاهد عاقل زند آتش این داغ که ما بر دل دیوانه نهادیم حافظ، صحت کلمات ...: ۹۸۸/۲ - ۹۸۷.
- ۱- جاوید، هاشم در خلاف آمد بطلب کام که من کسب جمعیت از آن زلف پریشان کردم حافظ جاوید: ۲۶۱.
- ۲- دارابی، محمدبن محمد لطیفه غیبی: ۶۵-۶۴.
- ۳- دهخدا، علی اکبر یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۱.

- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۵۵ - ۵۴.
 ۵- زرین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش برآب: ۴۰۰.
 ۶- زنجانی، برات سیری در دیوان حافظ. سفینه حافظ: ۱۳۷ - ۱۲۸.
 ۷- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۸۴۰/۲.

در خم زلف تو آویخت دل از چاه زنج
 آه کز چاه برون آمد و در دام افتاد
 یادداشت‌های آقای دکتر اصغر دادبه. مستدرک حافظ نامه:
 ۱۳۸۱ - ۱۳۸۰.

۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۷۲ - ۱۷۰.
 ۱- زرباب خویی، عباس در خیال این همه لعبت به هوس می‌بازم
 بو که صاحب نظری نام تماشا بسپرد
 لعبت بازی، شب بازی، خیال بازی، آئینه جام: ۳۴۶ - ۳۳۷.

در دایره قسمت، ما نقطه تسلیمیم
 لطف آنچه تو اندیشی، حکم آنچه تو فرمایی
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۷۸/۲ - ۱۱۷۷.
 ۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۷۲.

درد عشقی کشیده‌ام که می‌پرس
 زهر هجری چشیده‌ام که می‌پرس
 ۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۶.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۵۸۳/۲.
 ۳- محجوب، محمدجعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۴۰۴ - ۴۰۳.

در دفتر طبیب خرد، باب عشق نیست

ای دل به درد خو کن و نام دوا مپرس

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۸۱.

۱- عبوضی، رشید

در دل ندهم ره پس ازین مهر بتان را

مهر لب او بر در این خانه نهادیم

حافظ، صحت کلمات ... : ۹۸۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۲- هروی، حسینعلی

غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۴.

+ مقالات حافظ: ۳۲۱.

درد ما را نیست درمان الغیاث

هجر ما را نیست پایان الغیاث

لطف سخن حافظ: ۲۰۱ - ۱۹۹.

۱- رکن، محمود

دردمندان بلا زهر هلاهل دارند

قصد این قوم خطا باشد هان تا نکنی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۲.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۱۵۰.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۴۰۸/۲.

۳- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۲۵۳.

۴- همایونفرخ، رکن الدین

دردمندی من سوخته زار و نزار

ظاهراً حاجت تقریر و بیان این همه نیست

لطف سخن حافظ: ۳۲.

۱- رکن، محمود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۱۳.

۲- عبوضی، رشید

دردم نهفته به ز طبیبان مدعی

باشد که از خزانه غیبیم دوا کنند

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۶۵.

حافظ، صحت کلمات ...: ۴۳۸/۱.

۱- برهانی، مهدی

۲- فرزاد، مسعود

در ده به یاد حاتم طی جام یک منی

تا نامه سیاه بخیلان کنیم طی

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۰۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

در راه عشق و سوسه اهرمن بسی است

پیش آی و گوش دل به پیام سروش کن

نکته‌هایی در تصحیح [دیوان] حافظ. یغما، سال ششم، شماره دوم

و سوم: ۷۵.

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۴۰۴.

ای هدهد صبا، حافظ جاوید: ۱۲ - ۱۳.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۲.

لطف سخن حافظ: ۱۱۳.

حافظ، صحت کلمات: ۱۰۶۵/۲.

۱- افشار، ایرج

۲- زرین‌کوب، عبدالحسین

۳- جاوید، هاشم

۴- راستگو، سید محمد

۵- رکن، محمود

۶- فرزاد، مسعود

دُر ز شوق بر آرند ماهیان به نثار

اگر سفینه حافظ رسد به دریایی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۷.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۸۵/۲.

چند ایهام و اشاره دور از ذهن در شعر حافظ. فصلنامه هنر، دوره

جدید، شماره سی و هفتم: ۱۸.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

۳- قیصری، ابراهیم

در روی خود تفرّج صنع خدای کن
کایینه خدای نسما می فرستمت

حافظ شناخت: ۱۱۵/۱ - ۱۱۳.

۱- دست غیب، عبدالعلی

در ره او چو قلم گر به سرم باید رفت
با دل زخم کش و دیده گریان بجوم

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۵۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

در ره عشق از آن سوی فنا صد خطرست
تا نگوئی که چو عمرم به سر آمد رستم

حافظ، صحت کلمات ...: ۸۲۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

در ره عشق که از سیل بلا نیست گذار
کرده ام خاطر خود را به تمنای تو خوش

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹۹.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۳۱۶.

۲- رکن، محمود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۸۶.

۳- عبوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات ...: ۷۲۷/۲ - ۷۲۶.

۴- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۵۹.

۵- همایونفرخ، رکن الدین

در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز
هر کسی بر حسب فکر، گمانی دارد

حافظ، صحت کلمات ...: ۲۵۵/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۹۴.

۲- همایونفرخ، رکن الدین

در ره منزل لیلی که خطر هاست در آن
شرط اوّل قدم آنست که مجنون باشی

حافظ، صحّت کلمات ... : ۱۳۱۵/۲.

۱- فرزاد، مسعود

در سماع آی و ز سر خرّقه برانداز و برقص
ورنه با گوشه رو و خرّقه ما در سر گیر

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۰
+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۲.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۴.

داوری ادبی. تلخ خوش: ۱۸۷ - ۱۸۶.

حافظ، صحّت کلمات ... : ۶۳۵/۱ - ۶۳۴.

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال
پنجم، شماره هشتم: ۴۹.

۱- دهخدا، علی اکبر

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- محیط طباطبائی، محمد

در سنبلس آویختم از روی نیاز

گفتم من سودازده را چاره بساز...

این رباعیها از حافظ نیست. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ:
۳۹۴ - ۳۹۳.

۱- ریاحی، محمد امین

در شأن من به دُرد کشی ظنّ بد مبر

کالوده گشت جامه ولی پاکدامنم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵۸.

حافظ، صحّت کلمات ... : ۹۰۵/۲.

دیوان شاعر ساحر: ۱۸۹.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

۳- همایونفرخ، رکن الدین

در شاهراه جاه و بزرگی خطر بسی است

آن به کزین گریوه سبکبار بگذری

۱- جاوید، هاشم

گریوه. حافظ جاوید: ۴۸۶-۴۸۵.

در شب قدر از صبحی کرده‌ام عیبم مکن
 سرخوش آمد یار و جامی برکنار طاق بود

۱- رکن، محمود

لطف سخن حافظ: ۲۶۳.

در شب هجران مرا پروانه وصلی فرست
 ورنه از دردت جهانی را بسوزانم چو شمع

۱- جاوید، هاشم

شمع. حافظ جاوید: ۱۹۲-۱۹۳.

۲- رکن، محمود

لطف سخن حافظ: ۳۲۲.

۳- عبوضی، رشید

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۳-۱۲۹۱.

۴- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ...: ۷۵۶/۲.

در شگفتم که در این مدت ایام فراق
 برگرفتی ز حریفان دل و دل می‌دادت

۱- آجودانی، ماشاءالله

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].

نشر دانش سال چهارم، شماره دوم: ۲۹-۳۰.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ.

در شمار از چه نیاورد کسی حافظ را
 شکر، کان محنت بی‌حد و شمار آخر شد

۱- عبوضی، رشید

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۴۶.

۲- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات ...: ۳۶۱/۱.

در صومعه زاهد و در خلوت صوفی
 جز گوشه ابروی تو محراب دعا نیست

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱/۱۴۷.
- ۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۴۲.

- در عاشقی گزیر نباشد ز ساز و سوز
استاده‌ام چو شمع مترسان ز آتشم
- ۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۳۵۳.

- در عشق، خانقاه و خرابات فرق نیست
هر جا که هست پرتو روی حبیب هست
- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۸۴.
- ۲- شوقی نوبر، احمد تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شمارهٔ چهل و ششم: ۱۴۱.

- در عهد پادشاه خطابه‌اش جرم پوش
حافظ قرابه کش شد و مفتی بیاله نوش
- ۱- اخوان ثالث، مهدی آورده‌اند که ... در حریم سایه‌های سبز (مجموعهٔ مقالات ۱): ۲۸۱-۲۸۲.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۲/۷۱۷.

- در عیش نقد کوش که چون آبخور نماند
آدم بهشت، روضهٔ دارالسلام را
- ۱- شوقی نوبر، احمد تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شمارهٔ چهل و ششم: ۱۳۸.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۱/۲۰.
- ۳- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسهٔ آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر دربارهٔ حافظ (مجموعهٔ مقالات): ۱۲۸.
- + مقالات حافظ: ۲۱۹.

در عین گوشه‌گیری بودم چو چشم مست

واکنون شدم به مستان چون ابروی تو مایل

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم:

۱۴۲-۱۴۳.

۱- برهانی، مهدی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۳.

۲- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۶-۱۲۹۵.

۳- عیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات ... : ۷۹۸/۲-۷۹۷.

۴- فرزاد، مسعود

در قلم آورد حافظ قصه لعل لبش

آب حیوان می‌رود هر دم ز اقلام هنوز

حافظ، صحت کلمات ... : ۶۶۳/۱.

۱- فرزاد، مسعود

در کارخانه‌ای که ره عقل و فضل نیست

فهم ضعیف رای فضولی چرا کند

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم:

۶۲-۶۳.

۱- برهانی، مهدی

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ : ۱۸۱.

۲- پژمان بختیاری، حسین

یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان، مستدرک حافظ نامه:

۳- حمیدیان، سعید

۱۴۲۵-۱۴۲۶.

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۹

۴- دهخدا، علی‌اکبر

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۰.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۳.

چند تحلیل و چند اشکال. حافظ شناسی، جلد دهم: ۱۷۳.

۵- رکن، محمود

لطف سخن حافظ: ۲۴۹-۲۴۸.

۶- _____

کارخانه. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۴۵-۱۴۳.

۷- ریاحی، محمد امین

وهم ضعیف رای. آئینه جام: ۴۰۰-۳۹۸.

۸- زریاب خویی، عباس

- ۹- محیط طباطبائی، محبّد
مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال
پنجم، شماره هشتم: ۴۸.
- ۱۰- معین، مهدخت
همراه دهخدا با حافظ (بازنگرشی بر یادداشتهای علامه دهخدا بر
اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۰.
- ۱۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۴۱۴-۴۱۳.
- ۱۲- همایونفرخ، رکن‌الدین
دیوان شاعر ساجز: چهل و یک.

در کار گلاب و گل حکم ازلی این بود

کاین شاهد بازاری و آن پرده‌نشین باشد

- ۱- راستگو، سید محمد
اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب
برومند). ادستان، شماره بیست و دوم: ۴۴.
- ۲- ———
گامی در تصحیح دیوان حافظ. تلخ خوش: ۲۵۳.
- ۳- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۲۳۵-۲۳۴.

در کف غصه دوران دل حافظ خون شد

از فراق رخت ای خواجه قوام‌الدین، داد

- ۱- عبوضی، رشید
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۵.

در کنج دماغم مطلب جای نصیحت

کاین گوشه پراز زمزمه‌چنگ و ریابست

- ۱- برهانی، مهدی
حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۷۹.
- ۲- بهشتی شیرازی، سید احمد
مغز مغز و پوست پوست، گلچرخ، شماره هفتم: ۴۷.
- ۳- دست‌غیب، عبدالعلی
آتشکی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله
مردانی)، کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نهم: ۵۴.
- ۴- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵.
- ۵- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۷۱/۱.

عدها بنقرخ، رکن الدین

دیوان شاعر ساحر: ۳۵.

در کوی عشق شوکت شاهی نمی‌خرند

اقرار بندگی کن و اظهار چاکری

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۴.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۹۲/۲.

۲- فرزاد، مسعود

در کوی ما شکسته دلی می‌خرند و بس

بازار خودفروشی از آن سوی دیگرست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۹۴.

۲- عبوسی، رشید

در کوی نیکنای ما را گذر ندادند

اگر تو نمی‌پسندی تغییر کن قضا را

اهتمامی بی‌اهمیت [نقد دیوان حافظ، به تصحیح و اهتمام احمد

۱- خرمشاهی، بهاء الدین

سهیلی خوانساری]. نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۲۸.

+ چارده روایت مجموعه مقالات درباره شعر و شخصیت حافظ: ۱۵۵

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ ۲۹۸ - ۲۹۷.

حافظ شناخت: ۵۸/۱ - ۵۳.

۲- دست‌غیب، عبد‌العلی

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۰/۱.

۳- فرزاد، مسعود

در گلستان ارم دوش چو از لطف هوا

زلف سنبل به نسیم سحری می‌آشفست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۹۸.

۱- راستگو، سید محمد

در گوشهٔ امید چو نظارگان ماه

چشم طلب بر آن خم ابرو نهاده‌ایم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۰.

حافظ، صحت کلمات ...: ۹۷۷/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

در گوشهٔ سلامت، مستور چون توان بود

تا نرگس تو نگوید با ما رموز مستی

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۱۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

در لب تشنهٔ ما بین و مدار آب دریغ

بر سر کشتهٔ خویش آی و زخاکش برگیر

حافظ، صحت کلمات ...: ۶۳۳/۱.

۱- فرزاد، مسعود

در مجلس ما عطر میامیز که ما را

هر لحظه ز گیسوی تو خوشبوی مشام است

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۵.

۱- راستگو، سید محمد

در مذهب طریقت، خامی نشان کفرست

آری طریق دولت چالاکی است و چستی

اشارات در حاشیهٔ دیوان حافظ، نقش برآب: ۴۰۷ - ۴۰۶.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۲۱/۲.

۱- وزین کوب، عبدالحسین

۲- فرزاد، مسعود

در مسجد و میخانه خیالت اگر آید

محراب و کمانچه ز دو ابروی تو سازم

کمانچه، حافظ جاوید: ۴۷۸ - ۴۷۵.

حافظ، صحت کلمات ...: ۸۸۸/۲.

۱- جاوید، هاشم

۲- فرزاد، مسعود

- ۳- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۲۰.
- ۱- نائل خانلری، پرویز دیوان حافظ به تصحیح و توضیح نائل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۵۸.
- ۲- هروی، حسینعلی نظری به کلام و پیام حافظ. نشر دانش، سال پنجم، شماره اول. ۲۷.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۰۴.
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۴۸۱/۱.
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۱.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱۴۲۹/۲.
- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۹۳.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۹۸۴/۲.
- ۳- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۰۴.
- در مصطفی عشق تنعم نتوان کرد
چون بالش زر نیست بسازیم به خشتی
- در مقامات طریقت هر کجا کردیم سیر
عافیت را با نظر بازی فراق افتاده بود
- در میخانه‌ام بگشا که هیچ از خانقه نگشود
گرت باور بود ورنه سخن این بود و ما گفتیم
- در میخانه بپستند خدایا مپسند
که در خانه تزویر و ریا بگشایند

- ۱- جاوید، هاشم در میخانه بستند. حافظ جاوید: ۳۴۵-۳۴۱.
- در میخانه بسته‌اند دگر
افتتح یا مفتح الابواب
۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۴۳/۱.
- در نظریازی ما بی‌خبران حیرانند
من چنینم که نمودم دگر ایشان دانند
۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۴۲۸/۱.
۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۷۰.
- در نمازم خم ابروی تو با یاد آمد
حالتی رفت که محراب به فریاد آمد
۱- پرواز، سیاوش درباره بعضی لغات و تعبیّرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۲.
۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۳۷.
- چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار. جلد هشتم: ۴۷۸۳-۴۷۸۲.
۳- مهدوی دامغانی، احمد دیوان حافظ، به تصحیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیّرات: ۱۱۵۶-۱۱۵۷.
- در نمی‌گیرد نیاز و ناز ما با حسن دوست
خرّم آن کز نازنینان بخت برخوردار داشت
۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۹۲.
۲- ناتل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ: یغما، سال اول، شماره هفتم: ۳۲۷.

در نهانخانه عشرت صنمی خوش دارم

کز سر زلف و رخس نعل در آتش دارم

حافظ، صحت کلمات ... : ۸۵۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

در نیل غم فتاد، سپهرش به طنز گفت

الآن قد ندمت و ماينفع الندم

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۶.

۱- عیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات ... : ۸۲۰/۲.

۲- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۸۸.

۳- همایونفرخ، رکن الدین

درودی چو نور دل پارسایان

بدان شمع خلوتگه پارسایی

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۱۷۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

در وفای عشق تو مشهور خوبانم چو شمع

شب نشین کوی سربازان و رندانم چو شمع

حافظ، صحت کلمات ... : ۷۵۵/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۷۳.

۲- همایونفرخ، رکن الدین

در وهم می نگنجد کاندرا تصور عقل

آید به هیچ معنی زین خوبتر مثالی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۷۵.

۱- راستگو، سید محمّد

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۳۴۸/۲ - ۱۳۴۷.

۲- فرزاد، مسعود

درویش را نباشد برگ سرای سلطان

ماییم و کهنه دلقی کاتش در آن توان زد

- ۱- برهانی، مهدی حافظ‌فروینی - غنی‌باخانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۹۰-۹۱.
- ۲- خرّمشاهی، بهاء‌الدین یادداشت‌های آقای علی‌اکبر رزّاز (ذیل -) مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۵۹.
- ۳- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۰.
- ۴- رزّاز، علی‌اکبر یادداشت‌های آقای علی‌اکبر رزّاز. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۵۹.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۳۲۹/۱.
- ۶- هروی، حسینعلی سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز نائل‌خانلری]. نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۲.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۴۶-۱۴۷.
- + نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۲.
- + مقالات حافظ: ۳۵۱.
- درویش مکن ناله ز شمشیر احبّا
- مرز تحقیق کم‌تر بر علم و دین کاین طایفه از کشته ستانند غرامت
- چند یادداشت در مشابّهات ادب فارسی. آینده، سال سیزدهم، شماره اول - سوم: ۱۶۱.
- ۱- قیصری، ابراهیم
- درویش نمی‌پرسی و ترسم که نباشد
- اندیشه آمرزش و پیروای ثوابت
- یادداشت‌های آقای دکتر حمیدیان. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۱۶.
- حافظ، صحت کلمات ...: ۴۸/۱.
- ۱- حمیدیان، سعید
- ۲- فرزاد، مسعود
- در هجر تو گر چشم مرا آب روانست
- گو خون جگر ریز که معذور نماندنست
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۳.
- لطف سخن حافظ: ۱۷۵.
- ۱- راستگو، سیدمحمد
- ۲- رکن، محمود

در هر طرف ز خیل حوادث کمین‌گهی است

زان رو عنان گسسته دواند سوارِ عمر

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۶۸/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۴۳.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

در همه دیر مغان نیست چو من شیدایی

خرقه جایی گرو بساده و دفتر جایی

لطیفه غیبی: ۹۳ - ۹۲.

۱- دارابی، محمدبن محمد

نقد نیازی: ۱۸۲ - ۱۸۰.

۲- دوانی، جلال‌الدین (علامه)

شرح یک غزل خواجه حافظ. ارمغان. دوره بیست و هفتم، شماره

۳- ———

پنجم و ششم: ۲۸۷.

+ دوره بیست و یکم، شماره هشتم و نهم: ۴۳۹ - ۴۳۷.

نگاهی به شرح غزلی از حافظ. وقف، میراث جاویدان. سال دوم،

۴- دوانی، علی

شماره چهارم: ۱۲۳ - ۱۲۱.

دیوان شاعر ساحر: ۲۵۹.

۵- همایونفرخ، رکن‌الدین

دریاست مجلس او دریاب وقت و دریاب

هان ای زیان رسیده وقت تجارت آمد

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول:

۱- برهانی، مهدی

۹۱ - ۹۲.

حافظ جاوید: ۳۴۷ - ۳۴۸.

۲- جاوید، هاشم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۸.

۳- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۵۰.

۴- عبودی، رشید

حافظ، صحت کلمات ... : ۳۷۴/۱ - ۳۷۳.

۵- فرزاد، مسعود

نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۶- هروی، حسینعلی

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۶۰.

+ مقالات حافظ: ۲۷۷ - ۲۷۸.

۷- هروی، حسینعلی سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز

نائل خاظمی]. نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۳.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۵۰.

+ مقالات حافظ: ۳۵۶.

دریا و کوه در ره و من خسته و ضعیف

ای خضر پی خجسته مدد کن به همتم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۳۰.

۱- راستگو، سید محمد

دریای اخضر فلک و کشتی هلال

هستند غرق نعمت حاجی قوام ما

یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۱۶.

ذهن و زبان حافظ: ۱۵۵ - ۱۵۶.

یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی (ذیل-) مستدرک

حافظ‌نامه: ۱۳۵۳.

یادداشت‌های مهندس حسین معصومی. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۵۳.

ضوابط تدوین غزل‌های حافظ. مقدمه‌ای بر تدوین غزل‌های حافظ:

۲۱۶ - ۲۱۷.

۱- حمیدیان، سعید

۲- خرمشاهی، بهاء‌الدین

۳- _____

۴- معصومی، حسین

۵- نیساری، سلیم

دریغا عیش شبگیری که در خواب سحر بگذشت

ندانی قدر وقت ای دل مگر وقتی که درمانی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۹.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۸۶/۲ - ۱۳۸۵.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

دریغ، قافله عمر کانچنان رفتند

که گردشان به هوای دیار ما نرسد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۲.

۱- راستگو، سید محمد

دریغ و درد که تا این زمان ندانستم

که کیمیای سعادت رفیق بود، رفیق

یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۵۸.

۱- غنی، قاسم

دریغ و درد که در جست‌وجوی گنج حضور

بسی شدم به‌ گدایی بر کرام و نشد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۵.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات ... : ۳۶۹/۱.

۲- فرزاد، مسعود

دست از طلب ندارم تا کام من برآید

یا تن رسد به جانان یا جان ز تن برآید

حافظ، صحت کلمات ... : ۵۴۵/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۳۶.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

دست‌خوش جفا مکن آب رخم که فیض ابر

بی مدد سرشک من درّ عسدن نمی‌کند

حافظ، صحت کلمات ... : ۴۲۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دست در حلقه آن زلف دو تا نتوان کرد

تکیه بر عهد تو و باد صبا نتوان کرد

زلف دوتا. نشر دانش، سال نهم، شماره سوم: ۸۸.

۱- کاظمیان، سروش

دَعَا التَّكَاثُلِ تَغْنُمَ فَقَدْ جَرَى مَثَلُ

که زاد راهروان چستی است و چالاکی

حافظانه‌های عربی: ۵۴ - ۵۳.

۱- اکبری حسامد، مهدی

اهتمامی بی‌اهمیت [نقد دیوان حافظ به تصحیح و اهتمام احمد

۲- خرمشاهی، بهاء‌الدین

سهیلی خوانساری]. نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۳۳.

+ چارده‌روایت (مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ): ۱۶۴.

دعای صبح و آه شب کلید گنج مقصود است

بدین راه و روش می‌رو که با دلدار پیونددی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۲.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۴۶/۲.

۲- فرزاد، مسعود

دعای گوشه‌نشینان بلا بگرداند

چرا به گوشه چشمی به ما نمی‌نگری

۱- فروزانفر، محمد حسن (بدیع‌الزمان) شرح یک غزل از حافظ. [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم].

یغما، سال بیست و سوم، شماره دهم: ۵۹۳ - ۵۹۲.

دفتر دانش ما جمله بشوید به می

که فلک دیدم و در قصد دل دانا بود

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱۸.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۵۹.

۲- عیوضی، رشید

دگر به صید حرم تیغ برمکش زنهار

وز آنچه با دل ما کرده‌ای پشیمان باش

حافظ، صحت کلمات ...: ۶۸۹/۲ - ۶۸۸.

۱- فرزاد، مسعود

دگر هور و پری را کس نگوید با چنین حسنی

که این را این چنین چشم است و آن را آن چنان ابرو

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۱۰۵/۲.

۱- فرزاد، مسعود

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی

۲- هروی، حسینعلی

غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۹۰.

+ مقالات حافظ: ۳۳۱.

دگر ز منزل جانان سفر مکن درویش

که سیر معنوی و کنج خانقاهت بس

تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۱.

۱- شوقی نوبر، احمد

دل آزرده ما را به نسیمی بسواز

یعنی آن جان ز تن رفته به تن باز رسان

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۹.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۰۲۸/۲ - ۱۰۲۷.

۲- فرزاد، مسعود

دلا بسوز که سوز تو کارها بکند

نیاز نیمشبیه دفع صد بلا کند

حافظ، صحت کلمات ... : ۴۲۲/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دلا چو پیر شدی حسن و نازکی مفروش

که این معامله در عالم شباب رود

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۱۶.

۱- پژمان بختیاری، حسین

لطف سخن حافظ: ۲۷۱.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات ... : ۵۱۲/۱.

۳- فرزاد، مسعود

دلا دلالت خیرت کنم به راه نجات
مکن به فسق مباحات و زهد هم مفروش

حافظ، صحت کلمات ... : ۵۱۶/۲ - ۵۱۵.

۱- فرزاد، مسعود

دل از جواهر مهرت چو صیقلی دارد
بود ز زنگ حوادث هر آینه مصقول

حافظ، صحت کلمات ... : ۷۹۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دلا ز رنج حسودان مرنج و واثق باش
که بد به خاطر امیدوار ما نرسد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۲.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۲۳۱.

۲- رکن، محمود

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۸۵.

۳- قریب، یحیی

سخنی درباره دیوان حافظ به تصحیح علامه قزوینی. مقدمه‌ای بر

۴- نیسانی، سلیم

تدوین غزلهای حافظ: ۱۱۹.

دیوان شاعر ساحر: ۱۱۳.

۵- همایونفرخ، رکن‌الدین

دلا ز نور هدایت گر آگهی یابی
چو شمع، خنده زنان ترک سر توانی کرد

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۴۰.

۱- پژمان بختیاری، حسین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۰.

۲- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات ... : ۲۹۰/۱.

۳- فرزاد، مسعود

دلا طمع مبر از لطف بی‌نهایت دوست
چو لاف عشق زدی سر بباز چابک و چست

اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ: ۱۳۴.

۱- خرمشاهی، بهاء‌الدین

دلا منال ز بیداد و جور یار که یار

تو را نصیب همین کرد و این از آن دادست

حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۳۵.

۱- برهانی، مهدی

دل اندر زلف لیلی بند و کار عقل مجنون کن

که عاشق را زیان دارد مقالات خردمندی

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۲۴۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دلا همیشه مزن لاف زلف دلبندان

چو تیره رای شوی کی گشایدت کاری

حافظ، به سبج سایه (مقدمه): ۳۸.

۱- ابنهاج، هوشنگ (ه. ا. سایه)

حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۱۰۸.

۲- برهانی، مهدی

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۴۷ - ۱۳۴۶.

۳- عیوضی، رشید

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۱.

۴- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۲۵۷/۲.

۵- فرزاد، مسعود

دل بپردی و بجل کردممت ای جان لیکن

به ازین دار نگاهش که مرا می داری

حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۴۵.

۱- برهانی، مهدی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۹.

۲- راستگو، سید محمد

دیوان شاعر ساحر: ۲۴۹.

۳- همایونفرخ، رکن الدین

دل بدان رود گرامی چه کنم گر ندهم

مادر دهر ندارد پسری بهتر ازین

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۰۸۷/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دلبر آسایش ما مصلحت وقت ندید
ورنه از جانب ما دل‌نگرانی دانست

- ۱- دارابی، محمدبن محمد لطیفه غیبی: ۲۹.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۹.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱/۱۲۲.

دلبرای بنده نوازیت که آموخت بگو
که من این ظن به رقیبان تو هرگز نبرم

- ۱- جاوید، هاشم رقیب. حافظ جاوید: ۳۸۲ - ۳۷۱.

دلبر از ما به صد امید ستد اول دل
ظاهراً عهد فراش نکند خلق کریم

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۶.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۹۱.

دلبر که جان فرسود ازو کام دلم نگشود ازو
نومید نتوان بود ازو باشد که دلداری کنند

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خائری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۶۳ - ۶۴.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۰۶.

دل برگرفته بودم از ایام گل ولی
کاری بکرد همت پاکان روزه‌دار

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۱/۵۹۶.
- ۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۴۶.

دلبرم شاهد و طفل است و به بازی روزی
بکشد زارم و در شرع نباشد گنهش

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۵.

۱- راستگو، محمد

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۸.
+ مقالات حافظ: ۳۱۱ - ۳۱۰.

۲- هروی، حسینعلی

دلبرم عزم سفر کرد خدا را یاران
چه کنم با دل مجروح که مرهم با اوست

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۲۳/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دل بسی خون به کف آورد ولی دیده بریخت
الله الله که تلف کرد و که اندوخته بود

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۶.

- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۲۶۶.

۲- رکن، محمود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۶۱ - ۱۲۶۰.

۳- عبیسی، رشید

دل به امید روی او همدم جان نمی شود
جان به هوای کوی او خدمت تن نمی کند

حافظ، صحت کلمات ...: ۴۲۷ - ۴۲۷.

۱- فرزاد، مسعود

دل به امید صدایی که مگر در تو رسد
ناله ها کرد درین کوه که فرهاد نکرد

حافظ، صحت کلمات ...: ۲۹۳/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دل به می‌دریند تا مردانه وار

گردن سالوس و تقوی بشکنی

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. نشر دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۳.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۸.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۵۱.

لطف سخن حافظ: ۱۴۹.

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۵۱.

همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۱.

۱- دهخدا، علی‌اکبر

۲- رکن، محمود

۳- محیط طباطبائی، محمد

۴- معین، مهدخت

دل بیمار شد از دست رفیقان مددی

تا طیبش به سر آریم و دوا بی‌بکنیم

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو]. نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۶.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۵۰.

۱- آجودانی، ماشاءالله

دلت به وصل گل‌ای بلبل صبا خوش باد

که در چمن همه گل‌بانگی عاشقانه توست

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۴.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره ششم: ۲۷۰.

حافظ، صحت کلمات ... : ۱/۱۲۶.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- ناتل خانلری، پرویز

۳- فرزاد، مسعود

دل چو از پیر خرد نقل معانی می‌کرد

عشق می‌گفت به شرح آنچه بر او مشکل بود

حافظ، صحت کلمات ... : ۱/۴۷۱.

۱- فرزاد، مسعود

دل چو پرگار به هر سو دَوَرانی می‌کرد
واندر آن دایره سرگشته پابرجا بود

حافظ، صحت کلمات ... : ۴۶۰/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دل جافظ که به دیدار تو خوگر شده بود
نازپرورد وصالست مجو آزارش

حافظ، صحت کلمات ... : ۶۹۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دل خسته من گرش هستی هست
نخواهد ز سنگین دلان مومیایی

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۱۷۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دل دادمش به مژده و خجلت همی برم
زین نقد قلب خویش که کردم نثار دوست

حافظ، صحت کلمات ... : ۱۳۳/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دل داده‌ام به یاری شوخی کشی نگاری
مرضیة السجایا محمودة الخصائل

لطف سخن حافظ: ۳۳۵.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات ... : ۷۹۷/۲.

۲- فرزاد، مسعود

دلدار که گفتا به توام دل‌نگران است
گو می‌رسم اینک به سلامت نگران باش

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].

۱- آجودانی، ماشاءالله

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۲-۳۳.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۴۳.

دل در جهان میند و به مستی سؤال کن
از فیض جام و قصه جمشید کامگار

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۶۴.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۹۳.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۵۹۷/۱ - ۵۹۶.

دل دیوانه از آن شد که نصیحت شنود
مگرش هم ز سر زلف تو زنجیر کنم

- ۱- دهخدا، علی اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۱.
+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۴.
+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۷.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۶۱.
- ۳- _____ داوری ادبی، تلخ خوش: ۱۹۰ - ۱۸۹.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۹۱۵/۲.
- ۴- قزوینی، محمد [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۲۳۸.
- ۵- _____ حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ.
حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۷۰.

- ۶- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۹ - ۵۰.
- ۷- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشتهای علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۰.
- ۸- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۰۱.

دل را که مرده بود حیاتی به جان رسید
تا بویی از نسیم میث در مشام رقت

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۷.

- ۲- فرزاد، مسمود حافظ، صحت کلمات ...: ۱/ ۱۷۲.
- ۱- فرزاد، مسمود حافظ، صحت کلمات ...: ۲/ ۶۹۷.
- ۱- فرزاد، مسمود حافظ، صحت کلمات ...: ۱/ ۶۲۹ - ۶۳۰.
- ۱- اجلالی - امین پاشا چند نکته قابل تأمل در دیوان حافظ [چاپ دکتر خانلری].
نشر دانش، سال هفتم، شماره چهارم: ۸۴.
- ۲- پرواز، سیاوش درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۳.
- ۳- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۱/ ۱۰۵.
- ۴- ریاحی، محمد امین پیشانی. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۱۷.
- ۵- زرین‌کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش بر آب: ۴۰۸.
- ع- غنی، قاسم یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۶۶.
- ۷- قزوینی، محمد [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۳۳۵.
- + حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی، واژه‌نامه: ۴۰۵ - ۴۰۶.
- ۸- حواشی و یادداشت‌های علامه قزوینی بر دیوان حافظ، حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۸۵ - ۱۸۶.
- ۹- ناتل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۶۵.

- ۱۰- نظم‌ی تبریزی، علی / گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۲۰۲ - ۲۰۱.
- دل سراپرده محبت اوست
دیده آئینه‌دار طلعت اوست
- ۱- اخوان ثالث، مهدی / آورده‌اند که...، حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۲۸۸ - ۲۸۷.
- ۲- دارابی، محمّد بن محمّد / لطیفه غیبی: ۴۸.
- دل صنوبریم همچو بید لرزانست
ز حسرت قدوبالای چون صنوبر دوست
- ۱- آجودانی، ماشاءالله / نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو]. نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۰.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۳۸.
- ۲- شیرازی، محمدحسین / نامه‌ها. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره نهم: ۶۸.
- ۳- نبلوفری، پرویز / گل و گیاه در شعر حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۸۱.
- دل ضعیفم از آن می‌کشد به طرف چمن
که جان ز مرگ به بیماری صبا ببرد
- ۱- خرمشاهی، بهاءالدین / اهتمامی بی‌اهمیت [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو]. نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۲۹ - ۳۰.
برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۹۹ - ۳۰۰.
- ۲- رجائی بخارایی، احمدعلی / به نام خداوند جان آفرین [معرفی و نقد دیوان حافظ جلالی - نذیراحمد]. یغما، سال سی‌ام، شماره اول: ۳.
- ۳- رزاق، علی‌اکبر / یادداشت‌های آقای علی‌اکبر رزاق. مستدرک. حافظ نامه: ۱۳۹۷.
- ۴- زریاب خویی، عباس / بیماری صبا. آئینه جام: ۱۰۸ - ۱۰۶.
- ۵- فرزاد، مسعود / حافظ، صحت کلمات...: ۲۶۶/۱.

- ع- مصفا (کریمی)، امیربانو
 ۷- همایونفرخ، رکن‌الدین
 ۸- هروی، حسینعلی
 بیماری صبا، سخن، سال بیست و پنجم، شماره یازدهم: ۱۱۵۴-۱۱۵۴.
 دیوان شاعر ساحر: ۱۳۲.
 نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
 دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۵۰-۱۴۹.
 + مقالات حافظ: ۲۶۱-۲۵۷.

دل عالمی بسوزی چو عذار بسرفروزی
 تو ازین چه سود داری که نمی‌کنی مدارا
 ۱- فرزاد، مسعود
 حافظ، صحت کلمات ...: ۱۵/۱.

دلخ گدای عشق را گنج بود در آستین
 زود رسد به سلطنت هر که بود گدای تو
 ۱- راستگو، سید محمد
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۴.

دلخ و سجاده حافظ ببرد باده فروش
 گر شرابش ز کف ساقی مهوش باشد
 ۱- پژمان بختیاری، حسین
 [ذیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۵۵.

دل کز طواف کعبه کویت وقوف یافت
 از شوق آن حریم ندارد سر حجاز
 ۱- دست‌غیب، عبدالعلی
 حافظ شناخت: ۱۴۲/۱-۱۴۱.
 ۲- فرزاد، مسعود
 حافظ، صحت کلمات ...: ۶۴۸/۱.

دل که آئینه شاه‌یست غباری دارد
 از خدا می‌طلبم صحبت روشن رایی
 ۱- دوانی، جلال‌الدین (علامه)
 شرح یک غزل خواجه حافظ، ارمغان، سال بیست و هفتم، شماره

- پنجم و ششم: ۲۸۷ و شماره‌هفتم: ۳۲۴ - ۳۲۳ و سال بیست‌ویکم، شماره هشتم و نهم: ۴۴۳ - ۴۳۹.
- ۲- دوانی، علی
نگاهی به شرح غزلی از حافظ. وقف، میراث جاویدان. سال دوم، شماره چهارم: ۱۲۳.
- ۳- راستگو، سید محمد
حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۷.
- ۴- _____
نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۶۱ - ۱۶۰.
- ۵- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۷۵/۲.
- ۶- هروی، حسینعلی
حاشیه بر «حاشیه». نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۵.

دل گشاده دار چون جام شراب

سر گرفته چند چون خمّ دنی

- ۱- پژمان بختیاری، حسین
[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۷۰.
- ۲- قزوینی، محمد
[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی ۳۳۹.
- + حواشی و یادداشت‌های علامه قزوینی بر دیوان حافظ:
حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۸۷ - ۱۸۶.
- ۳- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۹۷/۲.
- ۴- محیط طباطبایی، محمد
نامه‌ها، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دهم: ۵۲.
- ۵- ناتل خاتلری، پرویز
دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خاتلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعیرات: ۱۱۹۳.
- ع- هروی، حسینعلی
نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خاتلری). نشر دانش، سال ششم، شماره دوم: ۳۰.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۹۵ - ۱۹۴.
- + مقالات حافظ: ۴۷۵.

دل گفت فروکش کنم این شهر به بویش

بیچاره ندانست که یارش سفری بود

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۴۹۲/۱.
- ۱- زنجانی، برات سیری در دیوان حافظ. سفینه حافظ: ۱۳۷ - ۱۲۸.
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ... : ۶۶۰.
- ۱- اسلامی ندوشن، محمّدعلی دلم از پرده بشد حافظ خوش گوی کجاست تا به قول و غزلش ساز نوایی بکنیم دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۱۲.
- ۲- امیری، منوچهر درباره بیست بیت از دیوان حافظ خانلری. آینده، سال دهم، شماره دهم و یازدهم: ۶۴۸.
- ۳- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم، ۲۶ - ۲۷.
- ۴- خزّ مشاهی، بهاءالدین اهتمامی بی اهمیت [نقد گنج مراد تألیف سیروس نبوی]. نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۳۱ - ۳۰.
- + چارده روایت (مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ): ۱۵۹.
- + برگزیده مقاله هاش نشر دانش درباره حافظ: ۳۰۱.
- ۵- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۲.
- عبدالناتل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیّرات: ۱۱۹۱.

۷- هروی، حسینعلی نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). نشر دانش، سال ششم، شماره دوم: ۲۶.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۸۷ - ۱۸۶.
 + مقالات حافظ: ۴۵۸ - ۴۵۷.

۸- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۱۶ - ۱۳۱۵.

دلم از دست بشد دوش چو حافظ می‌گفت
 کای صبا نکستی از کوی فلانی به من آر

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۶۱.

۲- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۷۵.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۶۰۱/۱.

دلم از وحشت زندان سکندر بگرفت

رخت بر بندم و تا ملک سلیمان بروم

۱- بهشتی شیرازی، سید احمد مغز مغز و پوست پوست. گلچرخ، شماره هفتم: ۴۴ - ۴۳.

۲- زرین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۴۰۲.

۳- نظمی تبریزی، علی گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۱۵۷ - ۱۵۶.

دلم بگو که قدت همچو سرو دلجو نیست

سخن بگو که کلامت لطیف و موزونست

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۹۹/۱.

دلم جز مهر مهرویان طریقی بر نمی‌گیرد

ز هر در می‌دهم پندش ولیکن در نمی‌گیرد

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات ...: ۳۱۵/۱.

دلم رمیده شد و غافلَم من درویش
که آن شکاری سرگشته را چه آمد پیش

حافظ، صحت کلمات ... : ۷۳۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دلم رمیده لولی وشي است شورانگيز
دروغ وعده و قتال وضع و رنگ آميز

آورده اند که، حریم سایه های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۲۸۲-۲۸۳.

۱- اخوان ثالث، مهدی

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۷۵-۷۶.

۲- برهانی، مهدی

لطف سخن حافظ: ۳۰۴.

۳- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات ... : ۶۶۴/۱.

۴- فرزاد، مسعود

درباره حافظ به سببی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۸۲.

۵- محبوب، محمدجعفر

دلم ز آنده بی حد همی نیاساید

دلم ز آنده بی حد همی نیاساید

شعر مسعود سعد در دیوان حافظ. آینه، سال دوازدهم، شماره

۱- نوریان، مهدی

چهارم - ششم: ۱۹۳.

دلم ز پرده برون شد کجایی ای مطرب

بنال هان که ازین پرده کار ما به نواست

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].

۱- آجودانی، ماشاءالله

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۶.

+ برگزیده مقاله های نشر دانش درباره حافظ: ۲۵۱ - ۲۵۰.

یادداشت های آقای علی اکبر رزازی. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۵۳.

۲- رزازی، علی اکبر

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۷۰.

۳- ززین کوب، عبدالحسین

حافظ، صحت کلمات ... : ۵۷/۱.

۴- فرزاد، مسعود

دلم ز نرگس ساقی امان نخواست به جان
چرا که شیوه آن ترک دل سیه دانست

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۱۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دلم که گوهر اسرار حسن و عشق در اوست
توان به دست تو دادن گرش نکو داری

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۶.

۱- راستگو، سید محمد

دلم گرفت ز سالوس و طبل زیر گلیم
به آنکه بر در میخانه برکشم علمی

دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۱۴ - ۱۱۳.

۱- اسلامی ندوشن، محمد علی

چند نکته در اشعار حافظ، (علم بر در میخانه افراشتن). قافله سالار سخن خانلری: ۸۹ - ۸۸.

۲- جاوید، هاشم

+ حافظ جاوید: ۴۴۳ - ۴۴۵.

حافظ، صحت کلمات ...: ۱۳۶۸/۲.

۳- فرزاد، مسعود

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعییرات: ۱۲۰۵.

۴- ناتل خانلری، پرویز

دلم مقیم در توست حرمتش می‌دار
به شکر آن که خدا داشته است محترمت

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۱۳.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۱.

۲- عیوضی، رشید

دل من در هوس روی تو ای مونس جان

خاک راهیست که در دست نسیم افتادست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۹.

لطف سخن حافظ: ۱۷۲.

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۳۱.

دیوان شاعر ساحر: ۲۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- قریب، یحیی

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین

دل می‌رود ز دستم صاحب‌دلان خدا را

دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا

تفسیری شیعی از یک غزل حافظ. معارف، سال هفتم، شماره

اول: ۸۶-۸۷.

+ حافظیات: ۲۷۲-۲۷۱.

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۴۷۳.

۱- ذکاوتی قراقرلو، علیرضا

۲- قریب، یحیی

دلشان شد سخنم تا تو قبولش کردی

آری آری سخن عشق نشانی دارد

تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۲۵۵/۱.

۱- شوقی‌نوبر، احمد

۲- فرزاد، مسعود

دل و دینم، دل و دینم بپرده است

بر و دوشش، بر و دوشش، بر و دوش

حافظ، صحت کلمات...: ۷۱۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دلی کو عاشق رویت نباشد

همیشه غرقه در خون جگر باد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۱۱/۱-۲۱۰.

۱- فرزاد، مسعود

دلی که غیب نمایست و جام‌جم دارد
ز خاتمی که ازو گم شود چه کم دارد

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحّت کلمات... : ۲۴۰/۱

دلی همدرد و یاری مصلحت بین
که استظهار هر اهل دلی بود

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحّت کلمات... : ۴۹۶/۱

دم از ممالک خوبی چو آفتاب زدن
ترا رسد که غلامان ماهرو داری

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحّت کلمات... : ۱۲۷۰

دموعی بعدکم لاتحقروها
فکم بحر عمیق من سواقی

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحّت کلمات... : ۱۳۲۷/۲

دمی با غم به سر بردن جهان یکسر نمی‌ارزد
به می بفروش دلق ما کزین بهتر نمی‌ارزد

۱- اخوان ثالث، مهدی آورده‌اند که...، حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۲۹۳-۲۹۶.
۲- نذیراحمد غزلیات حافظ، نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۸.

دمی با نیکخواهان متفق باش
غنیمت دان امور اُتفاقی

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحّت کلمات... : ۱۳۲۴/۲

دوام عیش و تنعم نه شیوه عشق است

اگر معاشر مایی بنوش نیش غمی

اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب

پرومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۷.

گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ خوش: ۲۶۹.

گزاره حق «حافظ خلخالی» نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۵۰.

بعضی شکسته خوانند، بعضی نشسته خوانند (پاسخی به نقد آقای

سید محمد راستگو بر دیوان حافظ ادیب پرومند). ادبستان، شماره

بیست و پنجم: ۴۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۶۹/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- _____

۳- سروشیار، جمشید

۴- کاظمیان، سروش

۵- فرزاد، مسعود

دوای درد خود اکنون از آن مفرج جوی

که در صراحی چینی و ساغر حلبی است

لطف سخن حافظ: ۱۸۵.

ساغر حلبی. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۳۲ - ۱۳۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۸/۱.

۱- رکن، محمود

۲- ریاحی، محمد امین

۳- فرزاد، مسعود

دوای درد عاشق را کسی کو سهل پندارد

ز فکر آنان که در تدبیر در مانند دو مانند

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۳۵ - ۴۳۴.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

دو تنها و دو سرگردان دو پی کس

دد و دامت کمین از پیش و از پس

دیوان مولانا شمس الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۹۳.

دیوان شاعر ساحر: ۲۹۰.

۱- قریب، یحیی

۲- همایونفرخ، رکن الدین

دو چشم مست تو برهم زده ختا و حبش

به چین زلف تو ما چین و هند داده خراج

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۶۲.

دود آه سسینه نالان من

سوخت این افسردگان خام را

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۱/۱.

دور از رخ تو دم به دم از گوشه چشم

سیلاب سرشک آمد و طوفان بلا رفت

۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۲.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۶۷/۱.

دور است سرآب ازین بادیه هش دار

تا غول بیابان نفریبد به سرابت

۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۶.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۷/۱.

دوران همی نویسد بر عارضش خطی خوش

یارب نوشته بد از یار ما بگردان

۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۸.

۲- عبوسی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۲۳.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۲۶/۲.

دور شوازم ای واعظ و بیهوده مگوی

من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم

- ۱- راستگو، سید محمد
اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب برومند). ادبستان، شماره ۲۲: ۴۷.
- ۲- _____
گامی در تصحیح دیوان حافظ. تلخ خوش: ۲۶۵.
- ۳- کاظمیان، سروش
بعضی شکسته خوانند، بعضی نشسته خوانند (پاسخی به نقد آقای سید محمد راستگو بر دیوان حافظ ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و پنجم: ۴۲.
- ۴- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۹۱۷/۲ - ۹۱۶.

دور فلکی یکسره بر منهج عدل است
خوش باش که ظالم نبرد راه به منزل

- ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۱.
- ۲- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۷۸۷/۲.

دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نرفت
دائماً یکسان نباشد حال دوران غم مخور

- ۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۶۲۴/۱.
- ۲- همایونفرخ، رکن الدین
دیوان شاعر ساحر: ۱۴۸.

دورم به صورت از در دولت سرای تو
لیکن به جان و دل ز مقیمان حضرتم

- ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۳۰.

دور مجنون گذشت و نوبت ماست

هر کسی پنج روز نوبت اوست

- ۱- اخوان ثالث، مهدی
آورده اند که...، حریم سایه های سبز (مجموعه مقالات ۱):

دوستان جان داده‌ام بهر دهانش بنگرید

کو به چیزی مختصر چون باز می‌ماند ز من

لطف سخن حافظ: ۱۰۳-۱۰۲.

۱- رکن، محمود

دوستان دختر رز توبه ز مستوری کرد

شد سوی محاسب و کار به دستوری کرد

درباره بعضی لغات و تعبيرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خانلری]، کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۵.

دستوری. حافظ جاوید: ۳۵۳-۳۵۶.

۱- پرواز، سیاوش

۲- جاوید، هاشم

لطف سخن حافظ: ۲۶ و ۲۲۴.

۳- رکن، محمود

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم،

بعضی از لغات و تعبيرات: ۱۱۸۵.

۴- ناتل خانلری، پرویز

بسوخت دیده ز حیرت، [نقد] شرح غزلهای حافظ نوشته دکتر

حسینعلی هروی نشر دانش، سال نهم، شماره دوم: ۳۳.

۵- نوربان، مهدی

سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ، حافظ، از محمود

هومن: ۳۹۱.

۶- هومن، محمود

دوستان در پرده می‌گویم سخن

گفته خواهد شد به داستان نیز هم

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد سوم: ۱۴۴.

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۶۰.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۸.

حافظ، صحت کلمات... : ۹۶۴/۲ - ۹۶۳.

دیوان شاعر ساحر: ۱۹۸.

۱- برهانی، مهدی

۲- پژمان بختیاری، حسین

۳- راستگو، سید محمد

۴- فرزاد، محمود

۵- همایونفرخ، رکن‌الدین

دوستان عیب نظربازی حافظ مکنید

که من او را ز محبان شما می بینم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۶۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۷/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

دوستان وقت گل آن به که به عشرت کوشیم

سخن اهل دلست این و به جان بنیوشیم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۱.

لطف سخن حافظ: ۲۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۰۳/۲.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره هفتم: ۳۰۴.

دیوان شاعر ساخر: ۱۹۵.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

۴- ناقل خانلری، پرویز

۵- همایونفرخ، رکن الدین

دوست گویار شو و هر دو جهان دشمن باش

بخت گو پشت مکن روی زمین لشکر گیر

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۳.

+ برگزیده مقاله های نشر دانش درباره حافظ: ۲۴۴ - ۲۴۳.

حافظ فروینی - غنی یا خانلری، حافظ شناسی، جلد اول: ۹۷.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷۲.

چند تحلیل و چند اشکال. حافظ شناسی، جلد دهم: ۱۷۴ - ۱۷۳.

لطف سخن حافظ: ۳۰۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۶۳۶/۱ - ۶۳۵.

سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود

هومن: ۳۹۸.

۱- آجودانی، ماشاءالله

۲- برهانی، مهدی

۳- راستگو، سید محمد

۴- رکن، محمود

۵- _____

۶- فرزاد، مسعود

۷- هومن، محمود

دوش آن صنم چه خوش گفت در مجلس مغانم
با کافران چه کسارت گریبت نمی‌پرستی

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۴۶.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۱۸/۲.

دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیر ما
چيست ياران طريقت، بعد ازین تدبیر ما

۱- دارابی، محمد بن محمد لطیفه غیبی: ۳۵ - ۳۲.

دوش ازین غصه نخفتم که رفیقی می‌گفت
حافظ ار مست بود جای شکایت باشد

۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سید ابوالقاسم انجوی شیرازی (مقدمه): ۱۰۲.

۲- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۵۴.

۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۴.

۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۴۳/۱.

۵- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۸۸.

۶- نائل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره هشتم: ۳۶۳.

۷- نجفی، ابوالحسن حافظ: نسخه نهائی [به تصحیح و توضیح پرویز نائل خانلری]،

نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۸ - ۳۷.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۳۷.

۸- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۱۸.

۹- هومن، محمود سخنی چند درباره روشن تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود

هومن: ۴۱۸.

دوش با من گفت پنهان کار دانی تیزهوش

وز شما پنهان نشاید کرد سر می فروش

حافظ، صحت کلمات...: ۷۲۱/۲ - ۷۲۰.

۱- فرزاد، مسعود

دوش بر یاد حریفان به خرابات شدم

خم می دیدم، خون در دل و پا در گل بود

حافظ شناخت: ۸۶/۱.

۱- دست غیب، عبدالملی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۲.

۲- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۲۶۴.

۳- رکن، محمود

جان و جهان حافظ. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۷۳.

۴- ریاحی، محمد امین

این کیمیای هستی (عامل موسیقائی در تکامل جمال شناسی

۵- شفیعی کدکنی، محمدرضا

شعر حافظ). حافظ شناسی، جلد دوازدهم: ۴۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۷۳ - ۴۷۲.

۶- فرزاد، مسعود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۶۰.

۷- عبوسی، رشید

دیوان مولانا شمس الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۸۶.

۸- قریب، یحیی

دوش بیماری چشم تو ببرد از دستم

لیکن از لطف لب صورت جان می بستم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۲۷/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دوش در حلقه ما قصه گیسوی تو بود

تا دل شب سخن از سلسله موی تو بود

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۵.

۱- راستگو، سید محمد

دوش در خیل غلامان درش می رفتم

گفت ای عاشق بیچاره تو باری چه کسی

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۰۷/۲ - ۱۳۰۶.
- ۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۷۱.
- ۱- آجودانی، ماشاءالله دوش دیدم که ملایک در میخانه زدند
گل آدم بسرشتند و به پیمان زدن
باز هم در جستجوی حافظ [نقد در جستجوی حافظ، تألیف رحیم ذوالنور]. نشر دانش، سال پنجم، شماره دوم: ۳۳.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۹۲.
آورده‌اند که... حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۲۸۹-۲۹۰.
لطیفه غیبی: ۵۳ - ۵۰.
گل آدم بسرشتند... آئینه جام: ۳۲۳ - ۳۲۴.
تذکره میخانه: ۹۰.
گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۵۰ - ۴۸.
- ۲- اخوان ثالث، مهدی ۳- دارابی، محمد بن محمد ۴- زریاب غویی، عباس ۵- فخرالزمانی قزوینی ۶- نظمی تبریزی - علی
- ۱- اهور، پرویز ۲- رکن، محمود ۳- عبوسی، رشید ۴- غنی، قاسم ۵- هروی، حسینعلی ۶- _____
- دوش رفتم به در میکده خواب آلوده
خرقه تر دامن و سجاده شراب آلوده
تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۲۱-۲۲.
لطف سخن حافظ: ۱۲۱ - ۱۲۰.
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۳۵.
یادداشتهای دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۴۴.
حافظ هنوز هم سربراه نشده است. آدینه، شماره چهل و نهم: ۵۳.
نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). نشر دانش، سال ششم، شماره دوم: ۲۶.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۸۷ - ۱۸۸.
+ مقالات حافظ: ۴۵۹ - ۴۶۰.

دوش لعلش عشوه ای می داد حافظ را ولی

من نه آنم کز وی این افسانه ها باور کنم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۱۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دوشم ز بلبل چو خوش آمد که می سرود

گل گوش پهن کرده ز شاخ درخت خویش

کلک خیال انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،

سال دوم، شماره چهارم: ۲۶.

۱- پرواز، سیاوش

حافظ، صحت کلمات...: ۷۳۵/۲.

۲- فرزاد، مسعود

دوش می گفت به مرغان درازت بکشم

یارب از خاطرش اندیشه بیداد سپر

نقدی بر شرح حافظ هروی، حافظ شناسی، جلد چهاردهم: ۱۸۸-۱۸۷.

جوابی به نقد حافظ [= نقد آقای ماشاء الله کامران]. حافظ شناسی،

جلد چهاردهم: ۲۰۳-۲۰۲.

۱- کامران، ماشاء الله

۲- هروی، حسینعلی

دوش می گفت که حافظ همه رویست و ریا

به جز از خاک درش با که بود بازارم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۴۱.

لطف سخن حافظ: ۷۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۸۵۸/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند

واندر آن ظلمت شب آب حیاتم دادند

آورده اند که...، حریم سایه های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۲۷۷-.

۲۷۵ و ۲۸۰.

۱- اخوان ثالث، مهدی

دولت آنست که بسی خون دل آید به کنار
ورنه با سعی و عمل باغ جنان اینهمه نیست
نکته‌هایی در تصحیح [دیوان] حافظ. یغما، سال ششم، شماره دوم
و سوم: ۷۳. ۱- افشار، ایرج

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۵. ۲- راستگو، سیده محبت

دولت عشق بین که چون از سر فقر و افتخار
گوشه تاج سلطنت می‌شکند گدای تو
باز هم در جستجوی حافظ [نقد در جستجوی حافظ، تألیف رحیم
ذوالنور]. نشر دانش، سال پنجم، شماره دوم: ۳۰. ۱- آجودانی، ماشاءالله

کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،
سال دوم، شماره چهارم: ۲۵. ۲- پرواز، سیاوش

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۰۸. ۳- پژمان بختیاری، حسین

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۰۳/۲. ۴- فرزاد، مسعود

یادداشت‌های آقای علی اکبر رزاز. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۶۳. ۵- رزاز، علی اکبر

دولت فقر خدایا به من ارزانی دار
کاین کرامت سبب حشمت و تمکین منست
درباره بعضی لغات و تعبیّرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح
پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۳-۳۴. ۱- پرواز، سیاوش

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،
بعضی از لغات و تعبیّرات: ۱۱۷۰. ۲- ناتل خانلری، پرویز

دولتی را که نباشد غم از آسیب زوال
بی‌تکلف بشنو دولت درویشانست
کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،
سال دوم، شماره چهارم: ۲۴. ۱- پرواز، سیاوش

دو نصیحت کنمت بشنو و صد گنج ببر

از در عیش درآ و به ره عیب مسپوی

دیوان حافظ. مجلد دوم: ۱۳۶۰.

۱- عیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۲۲/۲.

۲- فرزاد، مسعود

دو یار زیرک و از باده کهن دو منی

فراغتی و کتابی و گوشه چمنی

مقایله نسخ [دیوان حافظ قزوینی - غنی و خانلری با نسخه پیر

۱- ادیب برومند، عبدالعلی

حسین]. حافظ شناسی، جلد چهارم: ۱۸۹.

ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ. نشر دانش، سال دوم، شماره دوم: ۴۷.

۲- اسلامی ندوشن، محمدهلی

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۶۸ - ۱۶۷.

درباره بیست بیت از دیوان حافظ خانلری. آینده، سال دهم،

۳- امیری، منوچهر

شماره دهم و یازدهم: ۶۵۰.

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۸۷.

۴- برهانی، مهدی

یار زیرک و انزوای سپید حافظ. نگین، شماره ۴۷: ۳۲ - ۳۱ و ۶۶.

۵- پرهام، مهدی

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۶۸.

۶- پژمان بختیاری، حسین

زیرک. حافظ جاوید: ۴۰۰ - ۳۹۷.

۷- جاوید، هاشم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۶.

۸- راستگو، سید محمد

دو یار زیرک و از باده کهن دو منی. گلگشت در شعر و اندیشه

۹- ریاحی محمدامین

حافظ: ۳۴۲ - ۳۴۷.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۵۸.

۱۰- عیوضی، رشید

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره نهم: ۴۲۱.

۱۱- ناتل خانلری، پرویز

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،

۱۱- ———

بعضی از لغات و تعبیرات ۱۲۳۳ - ۱۲۳۲.

دهان تنگ شیرینش مگر ملک سلیمانست

که نقش خاتم لعلش جهان زیر نگین دارد

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۵۰.

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۵۵۰ - ۵۴۹

و ۱۱۸.

۱- برهانی، مهدی

۲- پژمان بختیاری، حسین

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،

بعضی از لغات و تعبيرات: ۱۲۳۱.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۹.

حافظ، صحّت کلمات...: ۲۴۷/۱.

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۳۸.

دیوان شاعر ساحر: ۱۲۹.

۳- ناتل خانلری، پرویز

۴- راستگو، سید محمد

۵- فرزاد، مسعود

۶- قریب، یحیی

۷- همایونفرخ، رکن‌الدین

دهان شهد تو داده رواج آب خضر

لب چو قند تو برد از نبات مصر خراج

دیوان شاعر ساحر: ۶۲.

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین

ده روزه مهر گردون افسانه است و افسون

نیکی به جای یاران فرصت شما یارا

تفسیری شیعی از یک غزل حافظ. معارف. سال هفتم، شماره

اول: ۸۷ - ۸۶.

+ حافظیات: ۲۷۵ - ۲۷۲.

حافظ، صحّت کلمات...: ۱۰ - ۹.

۱- ذکاوتی فراگزلو، علیرضا

۲- فرزاد، مسعود

دهقان سالخورده چه خوش گفت با پسر

کای نور چشم من به جز از کشته ندروی.

بلبل ز شاخ سرو. درخت معرفت: ۱۵۷.

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

دیدار شد میسر و بوس و کنار هم
از بخت شکر دارم و از روزگار هم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۵۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دی در گذار بود و نظر سوی ما نکرد
بیچاره دل که هیچ ندید از گذار عمر

ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر
حافظ شناسی: ۴۸۰.

۱- مرتضوی، منوچهر

دیدم به خواب خوش که به دستم پیاله بود
تعبیر رفت و کار به دولت حواله بود

حافظ شناخت: ۹۸/۱ - ۹۷.

۱- دست غیب، عبدالعلی

دیدمش خرم و خندان قدح باده به دست
و اندر آن آینه صد گونه تماشا می کرد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۰۳/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دیدم و آن چشم دل سیه که تو داری
جانب هیچ آشنا نگاه ندارد

اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب
برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۴.

۱- راستگو، سید محمد

گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ خوش: ۲۵۰ - ۲۴۹.

۲- _____

گلگشتی در آینه جام. تلخ خوش: ۲۱۶ - ۲۱۴.

۳- _____

دیدم و ...، گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۳ - ۱۲۹.

۳- ریاحی، محمد امین

دیدن روی تو را دیده جان‌بین بساید
و این کجا مرتبه چشم جهان بین منست

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۹.
- ۲- زریاب خویی، عباس دیده جان‌بین، آئینه جام: ۱۹۰.
- ۳- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۹۸-۱۱۹۷.
- ۴- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۳۵.
- ۵- سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۱.
- + برگزیده مقالات نشر دانش درباره حافظ: ۱۴۵.
- + نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۱.
- + مقالات حافظ: ۳۴۹.

دیده دریا کنم و صبر به صحرا فکنم
و اندرین کار دل خویش به دریا فکنم

- ۱- زریاب خویی، عباس راز به صحرا افکندن، آئینه جام: ۲۰۱-۱۹۸.
- ۲- سمیعی [گیلانی]، احمد کلام و پیام حافظ (۱). نشر دانش، سال چهارم، شماره پنجم: ۴.
- ۳- هروی، حسینعلی نظری به «کلام و پیام حافظ». نشر دانش، سال پنجم، شماره اول: ۲۴.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۰۰-۹۹.
- + مقالات حافظ: ۳۹۷-۳۹۶.

دیده را دستگه درّ و گهر گرچه نماند
بغورد خونی و تدبیر نثاری بکشد

- ۱- روح‌الامینی - محمود قرآن به سببه خوانی... حافظ شناسی، جلد دوازدهم: ۱۲۳.

دیده ما چو به امید تو دریاست چرا
به تفرّج گذری بر لب دریا نکنی

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۴۰۹/۲.
- دیده‌ها در طلب لعل یمانی خون شد
یارب آن کوکب رخشان به یمن باز رسان
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۰۲۸/۲.
- دیدي آن قهقهه کبک خرامان حافظ
که ز سرپنجه شاهین قضا غافل بود
- ۱- جاوید، هاشم کبک خرامان. حافظ جاوید: ۴۷۳ - ۴۷۱.
- دیدي ای دل که غم عشق دگر بار چه کرد
چون بشد دلبر و با یار وفادار چه کرد
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۲۸۴/۱.
- دیدي دلا که آخر پیری و زهد و علم
با من چه کرد دیده معشوقه باز من
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۰۷۰/۲.
- دیدي که یار جز سر جور و ستم نداشت
بشکست عهد و ز غم ما هیچ غم نداشت
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۶۱/۱.
- دیدیم شعر دلکش حافظ به مدح شاه
یک بیت از آن قصیده به از صد رساله بود
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۱۱.
- ۲- عیوضی، رشید دیوان حافظ: هفت.

- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۴۹۱ - ۴۹۰.
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی با خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۴۷.
- ۲- افشار، ایرج نکته‌هایی در تصحیح [دیوان] حافظ. یغما، سال ششم، شماره دوم و سوم: ۷۳.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۲۴.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۲۲۲.
- ۱- دادبه، اصغر شرحی بر حافظ، پیراسته از لطافتها. نشر دانش، سال ششم، شماره پنجم: ۴۵.
- ۲- _____ + گزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۲۰ - ۳۱۹.
- ۳- راستگو، سید محمد توازی معنایی در ایهامهای حافظ (بررسی ویژگیهای ایهام در شعر حافظ). حافظ‌شناسی، جلد پانزدهم: ۱۸.
- ۴- زریاب‌خویی، عباس گلگشتی در آینه جام. تلخ‌خوش: ۲۳۵ - ۲۲۴.
- ۵- فروهر، نصرت‌الله نقشی به یاد خط تو بر آب می‌زدم. آئینه جام: ۳۷۶ - ۳۷۵.
- ۶- مرتضوی، منوچهر جابه‌جایی دو مصراع در غزل حافظ. کیهان فرهنگی، سال چهاردهم، شماره صدوسی و پنجم: ۲۱ - ۲۰.
- نقش برآب (شرح چند بیت از اشعار حافظ). نشریه دانشکده ادبیات تبریز، سال هفدهم، شماره چهارم: ۴۳۹ - ۴۲۸.

دیشب گله زلفش با باد همی کردم
گفتا غلطی بگذر زین فکرت سودائی

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۴۷.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۷۹/۲.

- دی عزیزی گفت حافظ می خورد پنهان شراب
 ای عزیز من نه عیب آن به که پنهانی بود
 ۱- راستگو، سید محمد اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب برومند)، ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۵.

- گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ خوش: ۲۵۶.
 ۲- فروزانفر، محمد حسن شرح یک غزل حافظ [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم]. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، سال بیست و دوم، شماره یکم: ۲۴۳-۲۴۲.

- بعضی شکسته خوانند بعضی نشسته خوانند (پاسخی به نقد آقای
 سید محمد راستگو بر حافظ ادیب برومند). ادبستان، شماره
 بیست و پنجم: ۴۱.

- ۴- کاظمیان، سروش حافظ، صحت کلمات...: ۵۰۱/۱ - ۵۰۰.
 ۵- فرزاد، مسعود دیوان شاعر ساحر: ۸۴.

- دیگر ز شاخ سرو سهی بلبل صبور
 گلبانگ زد که چشم بد از روی گل به دور
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۲۱/۱ - ۶۲۰.
 ۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۳۹.

- دیگر مکن نصیحت حافظ که ره نیافت
 گمگشته ای که باده نابش به کام رفت
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۷۳/۱ - ۱۷۲.
 ۲- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکثر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات)، ۱۳۹ - ۱۳۸.
 + مقالات حافظ: ۲۳۹ - ۲۳۸.

دی گله‌ای ز طره‌اش کردم و از سر فسوس

گفت که این سیاه کج، گوش به من نمی‌کند

درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

پرویز نائل خالری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۶.

لطف سخن حافظ: ۲۵۴.

گزارد حق «حافظ خلخالی» نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۴۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۱/ ۲۲۵.

۱- پرواز، سیاوش

۲- رکن، محمود

۳- سروشیار، جمشید

۴- فرزاد، مسعود

مرکز تحقیقات کتب و زبان فارسی

دَژِه‌ای خَاکَم و در کوی توأم جای خوش است
تسریسم ای دوست که بادی ببرد ناگاهم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۵۶/۲.

دیوان مولانا شمس‌الدین محمدحافظ شیرازی: ۵۹۰.

۱- راستگو، سیده محمّد

۲- فرزاد، مسعود

۳- قریب، یحیی

دَژِه را تا نبود همت عالی حافظ
طالب چشمه خورشید درخشان نشود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۳۵/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ذکرش به خیر ساقی فرخنده فال من
کز در مدام با قدح و ساغر آمدی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۴۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

راز حافظ بعد از این ناگفته ماند
ای دریغا رازداران یاد باد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۱۸.
مرکز تحقیقات کتب و علوم اسلامی

۱- راستگو، سید محمد

راز درون پرده ز رندان مست پرس
کاین حال نیست زاهد عالی مقام را

لطف سخن حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۷ - ۱۵۶.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۹/۱.

۲- فرزاد، مسعود

نیشها و نوشها. حافظ شناسی، جلد پنجم: ۲۳۳.

۳- نیاز کرمانی، سعید

راست چون سوسن و گل از اثر صحبت پاک
بر زبان بود مرا آنچه تو را در دل بود

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۶۷.

۱- برهانی، مهدی

سوسن و گل. حافظ جاوید: ۴۰۹ - ۴۱۰.

۲- جاوید، هاشم

سوسن و گل. آئینه جام: ۲۲۸ - ۲۲۶.

۳- زریاب خویی، عباس

حافظ، صحت کلمات...: ۴۷۱/۱.

۴- فرزاد، مسعود

- ۵- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و متایسه ان با حافظ قزوینی -
دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۳.
+ مقالات حافظ: ۳۰۰.

راستی خاتم فیروزه بواسحاتی
خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود

۱- دستغیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۱۴۹/۱ - ۱۵۰.

راه دل عشاق زد آن چشم خماری
پیدا است ازین شیوه که مست است شرابت

- ۱- شوقی نوبر، احمد تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۳۸-۱۳۹.
حافظ، صحت کلمات...: ۴۸/۱.
۲- فرزاد، مسعود نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). نشر دانش، سال
ششم، شماره دوم: ۲۵.
۳- هروی، حسینعلی + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۸۴.
+ مقالات حافظ: ۴۵۳.

راهم شراب لعل زد ای میر عاشقان
خون مرا به چاه زنخدان یار بخش

- ۱- دادبه، اصغر توازی معنایی در ابهامهای حافظ (بررسی ویژگیهای ابهام در شعر
حافظ). حافظ شناسی، جلد پانزدهم: ۱۵ - ۱۴ و ۲۶.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۹۳/۲ - ۶۹۲.

راهیست راه عشق که هیچش کناره نیست
آنجا جز آنکه جان سپارند چاره نیست

- ۱- انجوی شیرازی، سیدابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، مقدمه: ۹۹ - ۱۰۰.

- ۲- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۷۲.
 ۳- دست‌غیب، عبدالعلی آتشی که نسیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).
 کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نهم: ۵۳.
 ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۹۱.
 ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۵۱/۱.
 ۶- کاوسی، هوشنگ روش جعل و جعل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهلیم: ۳۰-۲۹.

ربیع العمر فی مرعی حماکم
 حماک الله یا عهد التلاقی

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۲۶/۲.

رتبت دانش حافظ به فلک بر شده بود
 کرد غمخواری شمشاد بلندت، پستم

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۲۹/۲.

رحم آر بر دل من کز مهر روی خوبت
 شد شخص ناتوانم باریک چون هلالی

۱- معیری، محمدعلی نکاتی چند درباره برخی از اشعار حافظ. کتابنمای ایران، جلد نخست: ۱۴۶.

رخ از جناب تو عمریست تا نتافته‌ایم
 نیم به یاری توفیق ازین جناب خجل

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۸۹-۷۹۰/۲.

رخ برافروز که فارغ کنی از برگ گلم
 قد برافراز که از سرو کنی آزادم

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۴/۲
- رساند رایت منصور بر فلک حافظ
که التجا به جناب شهنشهی آورد
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۳.
۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۶۶.
- رسم بد عهدی ایام چو دید ابر بهار
گریه اش بر سمن و سلیل و نسرین آمد
- ۱- جاوید، هاشم محرم دولت بیدار. حافظ جاوید: ۱۸۶ - ۱۸۴.
- رسید باد صبا، غنچه در هواداری
ز خود برون شد و بر خود درید پیراهن
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۴۷/۲.
- رسید مژده که آمد بهار و سبزه دمید
وظیفه گر برسد مصرفش گلست و نبید
- ۱- افشار، ایرج دو مطلب مستند درباره دیوان حافظ. حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۸۴.
- رسید مژده که ایام غم نخواهد ماند
چنان نماند و چنین نیز هم نخواهد ماند
- ۱- آجودانی، ماشاء الله باز هم در جستجوی حافظ [نقد در جستجوی حافظ، تألیف رحیم ذوالنور]. نشر دانش، سال پنجم، شماره دوم: ۳۱.
+ برگزیده مقاله های نشر دانش: ۲۸۸ - ۲۸۷.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۵.

رسیده موسم آن کز طرب چو نرگس مست

نهد به پای قدح هر گمه شش درم دارد

شرح نکته‌هایی از اشعار حافظ. کیهان اندیشه، شماره اول: ۱۰۰.

شرحی بر حافظ، پیراسته از لطافتها. نشر دانش، سال ششم، شماره

پنجم: ۴۴.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۱۸-۳۱۷.

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۱۳۵.

نرگس و شش درم. آئینه جام: ۳۶۶-۳۶۵.

۱- حسن‌زاده آملی، حسن

۲- دادبه، اصغر

۳- راستگو، سید محمد

۴- زریاب خویی، عباس

رسیدن گل و نسرین به خیر و خوبی باد

بنفشه شاد و کش آمد، سمن صفا آورد

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۵۵-۵۴.

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۰۳.

۱- برهانی، مهدی

۲- پژمان بختیاری، حسین

رشته تسبیح اگر بگسست معذورم بدار

دستم اندر دامن ساقی سیمین ساق بود

حافظ قزوینی، غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۶۷.

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۰۲.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۱.

با حافظ‌نامه. تلخ خوش: ۵۷-۵۴.

لطف سخن حافظ: ۲۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۷۰/۱.

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۵۷.

سخنی درباره دیوان حافظ به تصحیح علامه قزوینی. مقدمه‌ای بر

تدوین غزلهای حافظ: ۱۲۴-۱۲۳.

دیوان شاعر ساحر: ۱۱۲.

۱- برهانی، مهدی

۲- پژمان بختیاری، حسین

۳- راستگو، سید محمد

۴- _____

۵- رکن، محمود

۶- فرزاد، مسعود

۷- محبوب، محمدجعفر

۸- نیساری، سلیم

۹- همایونفرخ، رکن‌الدین

رشته صبرم به مقراض غمت بپریده شد
همچنان در آتش مهر توسوزانم چو شمع

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۰.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۰-۱۲۸۹.

۲- عیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۷۵۵-۷۵۶/۲.

۳- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساعر: ۱۷۳.

۴- همايونفرخ، رکن‌الدین

رفتم به باغ صبحدمی تا چمن گلی
آمد به گوش ناگهم آواز بلبل

لطف سخن حافظ: ۱۴۵.

۱- رکن، محمود

رفته گیر از برم و ز آتش آب دل و چشم
گونه‌ام زرد و لبم خشک و کنارم ترگیر

حافظ، صحت کلمات...: ۶۳۶/۱-۶۳۷.

۱- فرزاد، مسعود

رفیقان چنان عهد صحبت شکستند
که گویی نبودست خود آشنایی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۷۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

رفیقان قدر یکدیگر بدانید
چو معلوم است شرح از بر بخوانید

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۴
+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۹.

۱- دهخدا، علی‌اکبر

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۵۲.

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال
پنجم، شماره هشتم: ۵۱.

۲- محیط طباطبائی، محمد

۳- معین، مهله‌خت همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۱.

رفیق خیل خیالیم و همنشین شکیب

قرین آتش هجران و هم قران فراق

۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۳.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۶۳/۲.

رقص بر شعر تر و ناله نی خوش باشد

خاصه رقصی که در آن دست نگاری گیرند

۱- پیمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۸۰.

۲- ناقل خالری، پرویز چند نکته درباره تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره نهم: ۳۹۵.

۳- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۹.

۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۴۷.

۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۲/۱ - ۴۱۱.

رقم مغلطه بر دفتر دانش نزنیم

سر حق بر ورق شعبده ملحق نکنیم

۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۳.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۰۹/۲ - ۱۰۰۸.

رقیبان غافل و ما را از آن چشم و جبین هر دم

هزاران گونه پیغام است و حاجب در میان ابرو

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۰۵/۲.

رقیبم سرزنشها کرد کز این بساب رخ برتاب

چه افتاد این رخ ما را که خاک در نمی‌ارزد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۲۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۲- هروی، حسینعلی

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۵۹.

+ مقالات حافظ: ۲۷۶.

رموز مستی و رندی ز من بشنو نه از واعظ

که با جام و قدح هر دم ندیم ماه و پروینم

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۵۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۳.

۲- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۸۴ - ۸۳.

۳- رکن، محمود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۰۸ - ۱۳۰۷.

۴- عیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۲/۲ - ۹۴۱.

۵- فرزاد، مسعود

[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۲۴۵.

۶- قزوینی، محمد

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۳۰۶ - ۳۰۵.

۷- معجوب، محمد جعفر

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۸- هروی، حسینعلی

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۱.

+ مقالات حافظ: ۳۱۵.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه

۹- ———

مقالات): ۶۹ - ۶۸.

+ مقالات حافظ: ۱۲۶.

رموز مصلحت ملک خسروان دانند

گدای گوشه‌نشینی تو حافظا مخروش

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۸۰.

۱- پژمان بختیاری، حسین

- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۷۱۶/۲.
- رنج ما را که توان بود به یک گوشه چشم
شرط انصاف نباشد که مدارا نکنی
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۴۰۹/۲ - ۱۴۰۸.
- رندان تشنه لب را آبی نمی‌دهد کس
گویی ولی شناسان رفتند ازین ولایت
- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۹۸.
- رندی آموز و کرم کن که نه چندان هنرست
حیوانی که ننوشد می و انسان نشود
- ۱- عزّمشاهی، بهاء‌الدین حافظ شاملو. الفبا، جلد ششم: ۲۹۸.
+ ذهن و زبان حافظ: ۱۷۹ - ۱۷۸.
- ۲- _____ اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ: ۱۳۸.
- ۳- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۶۵.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۵۳۴/۱.
- رندی حافظ نه گناهی است صعب
با کرم پادشه عیب‌پوش
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۷۱۰/۲.
- رنگ خون دل ما را که نهان می‌داری
همچنان در لب لعل تو عیانست که بود
- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۶۶.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۴۸۳.

رواست در بر اگر می‌تپد کبوتر دل

که دید در ره خود تاب و پیچ دام و نشد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۷۰/۱.

۱- فرزاد، مسعود

رواست نوگس مست ار فکند سر در پیش

که شد ز شیوه آن چشم پر عتاب، خجل

حافظ، صحت کلمات...: ۷۹۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

رواق منظر چشم من آشیانه توست

کرم نما و فرود آ که خانه خانه توست

نظری درباره «حافظ جاوید». معارف، دوره چهاردهم، شماره یکم: ۸۴.

۱- بایمرد، منصور

آستانه تست. حافظ جاوید: ۲۷۳ - ۲۷۵.

۲- جاوید، هاشم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۳.

۳- راستگو، سید محمد

نظر. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۵۳ - ۱۵۲.

۴- ریاحی، محمد امین

آستانه یا آشیانه. حافظ شناسی، جلد سیزدهم: ۱۱۸ - ۱۱۷.

۵- سهیلی خوانساری، احمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۰۲.

۶- عبوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۶/۱ - ۱۲۵.

۷- فرزاد، مسعود

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۰.

۸- محبوب، محمد جعفر

چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود

۹- مهدوی دامغانی، احمد

افشار، جلد هشتم: ۴۷۷۶.

چند نکته درباره تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره

۱۰- نائل خانلری، پرویز

ششم: ۲۷۰.

مقام حافظ: ۴۲.

۱۱- همایی، جلال الدین

روا مدار خدایا که در حریم وصال

رقیب محرم و حرمان نصیب من باشد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۴۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

روان تشنه ما را به جرعدای دریاب

چو می‌دهند زلال خضر ز جام جمت

لطف سخن حافظ: ۱۹۸-۱۹۷.

۱- رکن، محمود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۱.

۲- عبوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۱۹۰/۱-۱۸۹.

۳- فرزاد، مسعود

غزلیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۷.

۴- نذیر احمد

روان گوشه گیران را جبینش طم فد گسزاریست

که بر طرف سمن زارش همی گردد چنان ابرو

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۳۱.

۱- عبوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۰۵/۲.

۲- فرزاد، مسعود

رو بر رهش نهادم و بر من گذر نکرد

صد لطف چشم داشتم و یک نظر نکرد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۳۵.

۱- عبوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۲۹۵/۱-۲۹۴.

۲- فرزاد، مسعود

روز ازل از کلک تو یک نقطه سیاهی

بر روی مه افتاد که شد حل مسائل

نکته‌هایی تازه در شعر حافظ. آدینه، شماره بیست و نهم: ۲۵.

۱- پرواز، سیاوش

یک نقطه سیاهی (در توضیح بیتی از حافظ). نشر دانش، سال

۲- جاوید، هاشم

سیزدهم، شماره پنجم: ۲۰-۱۶.

- ۳- جاوید، هاشم حافظ جاوید: ۱۳۱ - ۱۱۹.
- ۳- حسن‌زاده آملی، حسن شرح نکته‌هایی از اشعار حافظ. کیهان اندیشه، شماره اول: ۹۹.
- ۴- دارابی، محمدین محمد لطیفه غیبی: ۲۴ - ۲۳.
- ۵- رزاز، علی‌اکبر پیشنهاد نظرهایی در پیرامون چند بیت حافظ. حافظ‌شناسی، جلد پانزدهم: ۱۲۸ - ۱۲۳.
- ۶- زریاب خویی، عباس کلک تو و حل مسائل. آئینه جام: ۳۱۶ - ۳۱۱.
- ۷- زرین‌کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۹۸ - ۳۹۷.
- ۸- شریعت، محمدجواد نکته‌هایی در شعر حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۸۳.
- ۹- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۸۶/۲.
- ۹- مجتبائی، فتح‌الله از حواشی دیوان حافظ (یک قطره سیاهی بر روی ماه). قافله سالار سخن خانلری: ۲۴۹ - ۲۴۶.
- ۱۰- هروی، حسینعلی یادداشت. حافظ‌شناسی، جلد هشتم: ۸۲ - ۸۷.
- + مقالات حافظ: ۵۸۸ - ۵۸۳.
- روز اول رفت دیسمن در سر زلفین تو
تا چه خواهد شد در این سودا سرانجام هنوز
- ۱- اسلامی‌ندوشن، محمدعلی دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۱۲.
- ۲- پرواز، سیاوش درباره بعضی لغات و تعیرات [دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۶.
- روز در کسب هنر کوش که می‌خوردن روز
دل چون آینه در زنگ ظلام اندازد
- ۱- زریاب خویی، عباس روز در کسب هنر کوش. آئینه جام: ۲۰۶ - ۲۰۵.

روزگاریست که دل چهره مقصود ندید
ساقیا آن قدح آینه کردار بسیار

حافظ، صحت کلمات...: ۶۰۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ با مقدمه بر
حافظ‌شناسی: ۴۹۰.

۲- مرتضوی، منوچهر

روزگاریست که ما را نگران می‌داری
مخلصان را نه به وضع دگران می‌داری

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۸۱/۲ - ۱۲۸۰.

۱- فرزاد، مسعود

روزگاری شد که در میخانه خدمت می‌کنم
در لباس فقر، کار اهل دولت می‌کنم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۲۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

روز مرگم نفسی مهلت دیدار بده
وانگهم تا به لحد فارغ و آزاد ببر

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۳۹۳.

۱- زرین‌کوب، عبدالحسین

دیوان شاعر ساحر: ۱۴۵.

۲- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین

روز نخست چون دم رندی زدیم و عشق
شرط آن بود که جز ره این شیوه نسپریم

حافظ شاملو. الفبا، جلد ششم: ۳۰۲ - ۳۰۱.

۱- خرمشاهی، بهاء‌الدین

+ ذهن و زبان حافظ: ۱۸۴.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۸.

۲- راستگو، سید محمد

روز و شب خوابم نمی آید به چشم غم پرست

بس که در بیماری هجر تو گریانم چو شمع

شمع. حافظ جاوید: ۱۸۰ - ۱۸۹.

۱- جاوید، هاشم

حافظ، صحت کلمات...: ۷۵۵/۲.

۲- فرزاد، مسعود

روزها رفت که دست من مسکین نگرفت

زلف شمشاد قدی، ساعد سیم اندامی

دستگیری. حافظ جاوید: ۳۵۲ - ۳۴۹.

۱- جاوید، هاشم

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۶۳/۲.

۲- فرزاد، مسعود

روز هجران و شب فرقت یار آخر شد

زدم این فال و گذشت اختر و کار آخر شد

لیلی و مجنون. حافظ جاوید: ۲۵۶.

۱- جاوید، هاشم

روژه هر چند که مهمان عزیزست ای دل

صحبتش موهبتی دان و شدن انعامی

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۱- هروی، حسنعلی

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۹۱.

+ مقالات حافظ: ۳۳۴ - ۳۳۳.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه

۲- _____

مقالات): ۸۳ - ۸۲.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۷۹.

۳- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۱۴۶.

۴- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۶۲/۲.

۵- فرزاد، مسعود

روزه یکسو شد و عید آمد و دلها برخاست

می ز خمخانه به جوش آمد و می باید خواست

۱- دهخدا، علی‌اکبر یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ، دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۸

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۷.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۳۹.

داوری ادبی، تلخ خوش: ۱۷۶ - ۱۷۵.

۲- راستگو، سید محمد

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ، کیهان فرهنگی، سال

۳- محیط طباطبائی، محمد

پنجم، شماره هشتم: ۴۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۱/ ۶۴ - ۶۳.

۴- فرزاد، مسعود

روزی اگر غمی رسد تنگدل مباش

رو شکر کن مباد که از بد بتر شود

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه

۱- هروی، حسینعلی

مقالات): ۴۵.

+ مقالات حافظ: ۸۲.

روندگان طریقت ره بلا سپرند

رفیق عشق چه غم دارد از نشیب و فراز

حافظ، صحت کلمات...: ۱/ ۶۴۳ - ۶۴۲.

۱- فرزاد، مسعود

روی بنما و مرا گو که ز جان دل برگیر

پیش شمع آتش پروانه به جان گودر گیر

سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ، حافظ، از محمود

۱- هومن، محمود

هومن: ۳۹۸ - ۳۹۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۱/ ۶۳۳ - ۶۳۲.

۲- فرزاد، مسعود

روی تو کس ندید و هزارت رقیب هست

در غنچه‌ای هنوز و صدت عندلیب هست

یادداشتهای دکتر اصغر دادبه، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۷۹-۱۳۷۸.

حاشیه بر شرح حافظ‌هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره‌اول: ۴۳.

نقد شرح هروی. تلخ‌خوش: ۱۲۷-۱۲۵.

یادداشتهای آقای علی اکبر رزازی. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۵۵-۱۴۵۴.

حاشیه بر «حاشیه». نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۳.

۱- دادبه، اصغر

۲- راستگو، سیدمحمد

۳- ———

۴- رزازی، علی اکبر

۵- هروی، حسینعلی

روی جانان طلبی آینه را قابل ساز

ورنه هرگز گل و نسرين ندمد ز آهن و روی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۲۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

روی خاکی و نم چشم مرا خوار مدار

چرخ فیروزه طربخانه ازین کهگل کرد

طربخانه. آئینه جام: ۲۵۸-۲۵۷.

تأملی در حافظ‌نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۳.

یادداشتهای دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۱۹.

۱- زریاب خویی، عباس

۲- شوقی نوبر، احمد

۳- غنی، قاسم

روی خوب است و کمال هنر و دامن پاک

لاجرم همت پاکان دو عالم با اوست

لطف سخن حافظ: ۱۸۲.

۱- رکن، محمود

روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد

زان زمان جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰.

۱- راستگو، سیدمحمد

روی رنگین را به هر کس می‌نماید همچو گل

ور بگویم بازپوشان، بازپوشاند ز من

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۷۴/۲ - ۱۰۷۳.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

روی زردست و آه درد آلود

عاشقان را دوی رنجوری

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۴۹.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۵.

چند نکته درباره «نقد تصحیح دیوان حافظ». نشر دانش، سال

ششم، شماره سوم: ۹۱ - ۹۲.

لطف سخن حافظ: ۱۳۷ - ۱۳۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۹۵/۲.

نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). نشر دانش، سال

ششم، شماره دوم: ۲۸.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۹۱ - ۱۹۰.

+ مقالات حافظ: ۴۶۶.

۱- بزمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- رزازی، علی‌اکبر

۴- رکن، محمود

۵- فرزاد، مسعود

۶- هروی، حسینعلی

روی مقصود که شاهان به دعا می‌طلبند

مظهرش آینه طلعت درویشانست

حافظ، صحت کلمات...: ۹۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

روی نگار در نظرم جلوه می‌نمود

وز دور بوسه بر رخ مهتاب می‌زدم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۴۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

جابه‌جایی دو مصراع در غزلی از حافظ. کیهان فرهنگی، سال

چهاردهم، شماره صدوسی و پنجم: ۲۳.

۲- فروهر، نصرت‌الله

رهزن دهر نخفتست مشوایمن ازو

اگر امروز نبرده است که فردا ببرد

۱- پرواز، سیاوش
درباره بعضی لغات و تعبيرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح
پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۷.

ره میخانه بنما تا بپرسم

مال خویش را از پیش بینی

۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۹.

۲- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۱۶ - ۱۴۱۵.

ره نبرديم به مقصود خود اندر شیراز

خرم آن روز که حافظ ره بغداد کند

۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۸/۱.

۲- همایونفرخ، رکن الدین
دیوان شاعر ساحر: ۹۹، دوم، رسی

ز

ز آستین طبیبان هزارخون بچکد
گرم به تجربه دستی نهند بر دل ریش
حافظ، صحت کلمات... : ۷۳۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ز آشفستگی حال من آگاه کی شود
آن را که دل نگشت گرفتار این کمند
این کجا و آن کجا؟ [معرفی و نقد حافظ نامه بهاءالدین خرمشاهی
و شرح غزلهای حافظ دکتر حسینی هروی]. کیهان فرهنگی، سال
پنجم، شماره دهم: ۴۴.

۱- سعیدی سیرجانی، علی اکبر

چرا نه در کنار هم؟ [پاسخ به آقای سعیدی سیرجانی]. کیهان
فرهنگی، سال پنجم، شماره دوازدهم: ۴۳.

۲- هروی، حسینی

ز آفتاب قدح ارتفاع عیش بگیر
چرا که طالع وقت آن چنان نمی بینم
درباره بعضی لغات و تعبيرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح
پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۱.

۱- پرواز، سیاوش

- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۱.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۵۱ - ۵۲.
- ۴- زریاب خویی، عباس ارتفاع عیش، آئینه جام: ۹۱ - ۹۲.
- ۵- سجادی، ضیاءالدین سحر بیان حافظ. حافظ شناسی، جلد یازدهم: ۶۹.
- ۶- شاملو، احمد نگاهی به غزلهای حافظ مصحح دکتر خاثلری. دنیای سخن، شماره سی و نهم: ۴۳.
- ۷- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۰۸ - ۱۳۰۹.
- ۸- فرزاده، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۹/۲.
- ۹- کاوسی، هوشنگ روش چهل و چهل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهلیم: ۳۳.

ز اتحاد هیولا و اختلاف صور
خرد ز هر گل نو نقش صد پتان گیرد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۶۶.

مرکز تحقیقات و پژوهش علوم اسلامی

۱- عیوضی، رشید

زاد راه حرم وصل نداریم مگر
به گدایی ز در میکرده زادی طلبیم

تصحیح انتقادی دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناقل خاثلری]. آینه، سال سیزدهم، شماره هشتم - دوازدهم: ۶۲۳ - ۶۲۴.

۱- انوری، حسن

لطیفه غیبی: ۶۱.

۲- دارابی، محمّد بن محمد

زان باده که در میکرده عشق فروشد
ما را دو سه ساغر بده و گو رمضان باش

حافظ، صحت کلمات...: ۶۸۷/۲.

۱- فرزاده، مسعود

زان پیشتر که عمر گرانمایه بگذرد
بگذار تا مقابل روی تو بگذریم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۱/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

زانجا که پرده پوشی عفو کریم توست
بر قلب ما ببخش که نقدیست کم عیار

لطف سخن حافظ: ۲۹۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۹۸/۱.

۱- رکن، محمود

۲- فرزاد، مسعود

زانجا که رسم و عادت عاشق کشی توست
با دشمنان قدح کش و با ما عتاب کن

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۵۵/۲ - ۱۰۵۴.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

زانجا که فیض جام سفادت فروغ توست
بیرون شدن نمای ز ظلمات حیرتم

دنباله حکایت [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز
نائل خالری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست
و پنجم: شماره اول - چهارم: ۱۰۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۸۲۴/۲.

۱- اسلامی ندوشن، محمد علی

۲- فرزاد، مسعود

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز نائل خالری. جلد دوم:
۱۱۶۲ - ۱۱۶۳.

۳- نائل خالری، پرویز

زانجا که لطف شامل و خلق کریم توست
جرم نکرده عفو کن و ماجرایی پرس

حافظ، صحت کلمات...: ۶۸۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

زان طرّه پریچ و خم سهل است اگر بینم ستم
از بند و زنجیرش چه غم هر کس که عیّاری کند

حافظ، صحت کلمات...: ۴۲۰/۱.

۱- فرزاد، محمود

زان می که داد حسن و لطافت به ارغوان
بیرون فکند لطف مزاج از رخس به خوی

یادداشت‌های آقای علی اکبر رزّاز (ذیل -) مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۶۴.
یادداشت‌های آقای علی اکبر رزّاز. مستدرک حافظ: ۱۴۶۴.

۱- خزّ مشاهی، بهاء‌الدین

۲- رزّاز، علی اکبر

زان یار دلنوازم شکرست با شکایت
گر نکته‌دان عشقی بشنو تو این حکایت

حافظ قزوینی - غنی یا خالری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد سوم: ۱۳۸.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۱۴.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

زاهد ار راه به رندی نبرد معذورست
عشق کاریست که موقوف هدایت باشد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۴.

۱- راستگو، سید محمد

زاهد ار رندی حافظ نکند فهم چه شد
دیو بگیرد از آن قوم که قرآن خوانند

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۰۹.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۴۳۰/۱.

۲- فرزاد، محمود

زاهد از کوچه رندان به سلامت بگذر
تا خرابت نکند صحبت بدنامی چند

اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش برآب: ۳۸۶-۱۴۴۷.

۱- زرّین کوب، عبدالحسین

- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۰۲/۱ - ۴۰۱.
- ۳- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۷۰.
- زاهد ایمن مشو از بازی غیرت زنهار
که ره از صومعه تا دیر مفان این همه نیست
- ۱- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۱۴.
- ۲- نوریان، مهدی بسوخت دیده ز حیرت. [نقد] شرح غزل‌های حافظ، نوشته دکتر حسینعلی هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره دوم: ۳۳.
- زاهد پشیمان را ذوق باده خواهد کشت
عاقلا مکن کاری کاورد پشیمانی
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۹۰/۲.
- زاهد چو از نماز تو کاری نمی‌رود
هم مستی شبانه و راز و نیاز من
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۷۲/۲.
- زاهد خام که انکار می و جام کند
پخته گردد چو نظر بر می خام اندازد
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۲۰/۱.
- زاهد خلوت‌نشین دوش به میخانه شد
از سر پیمان گذشت با سر پیمانه شد
- ۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سید ابوالقاسم انجوی شیرازی (مقدمه -): ۱۰۴ - ۱۰۳.
- ۲- حمیدیان، سمید یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۲۵.

- ۳- خزّ مشاهی، بهاء الدین یادداشتهای آقای ولی الله درودیان (ذیل -) مستدرک حافظ نامه: ۱۴۴۸-۱۴۴۷.
- ۴- درودیان، ولی الله یادداشتهای آقای ولی الله درودیان. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۴۷.
- ۵- راستگو، سید محمّد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۷.
- ۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحّت کلمات...: ۱/۲۶۶.
- ۷- هومن، محمود سخنی درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۴۲۰.

زاهد غرور داشت سلامت نبرد راه
رند از ره نیاز به دارالسلام رفت

- ۱- جاوید، هاشم غرور زاهد و نیاز رند. حافظ جاوید: ۴۵۵-۴۵۱.

زاهد و عجب و نماز و من و مستی و نیاز

تا تو را خود ز میان با که عنایت باشد

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحّت کلمات...: ۱/۳۴۲.

- ۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۱۸.

زبانّت درکش ای حافظ زمانی

حدیث بی زبانان بشنو از نسی

- فرزاد، مسعود حافظ، صحّت کلمات...: ۲/۱۲۰.

زبان خامه ندارد سر بیان فراق

وگر نه شرح دهم با تو داستان فراق

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحّت کلمات...: ۲/۷۱۳.

زبان کشیده چو تیغی به سرزنش سوسن
دهان گشاده شقایق چو مردم ایضاغ

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۷۴ - ۱۷۳.

زبان کلک تو حافظ چه شکر آن گوید
که گفته سخت می‌برند دست به دست

- ۱- پژمان بختیاری، حسین
۲- راستگو، سیدمحمد
۳- _____
۴- فرزاد، مسعود
- [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۳.
اعمال سلیقه شاعرانه [نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب
برومند]. ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۳.
گامی در تصحیح غزل‌های حافظ. تلخ‌خوش: ۲۴۴ - ۲۴۵.
حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۷/۱.

زبان مور به آصف دراز گشت و رواست
که خواجه خاتم جم یاوه کرد و باز نجست

- ۱- جاوید، هاشم
۲- زریاب خویی - عباس
۳- زرین‌کوب، عبدالحسین
۴- غنی، قاسم
۵- فرزاد، مسعود
- زبان مور و آصف. حافظ جاوید: ۴۹ - ۵۱.
زبان مور به آصف دراز گشت و... آئینه جام: ۲۱۵ - ۲۱۲.
اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۳۷۱ - ۳۷۲.
یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۸۰ - ۷۸.
حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۸/۱.

زبان ناطقه در وصف شوق نالاتست
چه جای کلک بریده زبان بیهده گوست

- ۱- انجوی شیرازی، سیدابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سیدابوالقاسم انجوی
شیرازی (مقدمه): ۱۱۶ - ۱۱۵.
۲- برهانی، مهدی
۳- پژمان بختیاری، حسین
- حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام، حافظ شناسی، جلد دوم: ۴۰.
[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: چهل و سوم
+ ۵۷.

- ۴- دست‌غیب، عبدالعلی آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).
 کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نهم: ۵۳.
- ۵- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۳.
- ۶- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۸۳.
- ۷- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۲۸.
- ۸- محبوب، محمدجعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۱.

ز بس که شد دل حافظ رمیده از همه کس
 کنون ز حلقه زلفت به در نمی آید

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۵۶۳ - ۵۶۲.

ز بنفشه تاب دارم که ز زلف او زند دم
 تو سیاه کم بها بین که چه در دماغ دارد

دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول و چهارم: ۱۰۵.

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

درباره بعضی لغات و تعبیّرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۳.

۲- پرواز، سیاوش

زبور عشق نوازی نه کار هر مرغیست
 بیا و نوگل این بلبل غزلخوان باش

کتابی پر برگ و بار در حافظ پژوهی [معرفی و نقد حافظ نامه، تألیف بهاءالدین خرمشاهی]. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره ششم: ۴۳.

۱- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا

اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، به تصحیح ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۶.

۲- راستگو، سیدمحمد

- ۳- راستگو، سید محمد گامی در تصحیح غزل‌های حافظ. تلخ خوش: ۲۶۰-۲۵۹.
- ۴- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۱/۱۸۹.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲/۶۸۸.
- ۶- کاظمیان، سروش بعضی شکسته خوانند و بعضی نشسته خوانند (پاسخی به نقد آقای سید محمد راستگو بر حافظ ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و پنجم: ۴۱.
- ۷- معصومی، حسین یادداشت‌های مهندس حسین معصومی. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۶۵.
- ۸- نظمی تبریزی، علی گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۱۱۷.

- ز بیم غارت عشقش دل پر خون رها کردم
ولی می‌ریخت خون و ره بدین هنجار می‌آورد
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۳۱۱.
- ۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۳۲.

- ز پادشاه و گدا فارغم بحمدالله
گدای خاک در دوست پادشاه منست
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۰.

- ز پرده کاش برون آمدی چو قطره اشک
که بر دو دیده ما حکم او روان بودی
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲/۱۲۴۹.

- ز پرده ناله حافظ برون کی افتادی
اگر نه همدم مرغان صبح خوان بودی
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲/۱۲۵۳.

ز تاب آتش دوری شدم غرق عرق چون گل

بیار ای باد شبگیری نسیمی زان عرقچینم

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی
دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]، مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۱۴.

۲- ریاحی، محمدامین

۳- ناتل خانلری، پرویز
دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۲۰۸.

۴- هروی، حسینعلی
نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). نشر دانش سال ششم، شماره دوم: ۳۲.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۹۹ - ۱۹۸.
+ مقالات حافظ: ۴۷۹ - ۴۸۰.

مرکز تحقیقات علوم و ادبیات

بسان دیگ، دایم می‌زنم جوش

۱- راستگو، سید محمد

۲- _____

۳- فرزاد، مسعود

ز تندباد حوادث نمی‌توان دیدن

در این چمن که گلی بوده است یا سمنی

۱- فرزاد، مسعود

ز جور کوکب طالع سحرگهان چشمم

چنان گریست که ناهید دید و مه دانست

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۰/۱.

- ز جیب خرقة حافظ چه طرف بتوان بست
که ما صمد طلبیدیم و او صنم دارد
دل دردمند حافظ [معرفی و نقد تماشاگه راز]. نشر دانش، سال
اول، شماره پنجم و ششم: ۲۲.
- ۱- پورجوادی، نصرالله
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۱۳.
- حافظ شناخت: ۱/ ۲۰۴ - ۲۰۰.
- ۲- دست‌غیب، عبدالعلی
- حافظ، صحت کلمات...: ۱/ ۲۴۰.
- ۳- فرزاد، مسعود
- ز چشم لعل رمانی چو می‌خندند می‌بارند
ز رویم راز پنهانی چو می‌بینند می‌دانند
حافظ، صحت کلمات...: ۱/ ۴۳۴.
- ۱- فرزاد، مسعود
- ز چنگ زهره شنیدم که صبحدم می‌گفت
غلام حافظ خوش لهجه خوش آواز
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۴۹.
- ۱- راستگو، سید محمد
- دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۰۲ - ۱۳۰۱.
- ۲- عیوضی، رشید
- دیوان شاعر ساحر: ۲۱۸.
- ۳- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین
- ز چین زلف کمندت کسی نیافت خلاص
از آن کمانچه ابرو و تیر چشم، نجاح
گزار دحق «حافظ خلخالی» نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۴۵.
- ۱- سروشیار، جمشید
- ز حافظان جهان کس چو بنده جمع نکرد
لطایف حکمی بسا کتاب قرآنی
چند نکته درباره قصیده‌ای از حافظ. حافظ شناسی، جلد چهارم:
- ۱- سجادی، ضیاءالدین

ز حال ما دلت آگه شود مگر وقتی

که لاله بردم از خاک کشتگان غمت

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۸۸.

۱- فرزاد، مسعود

ز حسرت لب شیرین هنوز می بینم

که لاله می دم از خون دیده فرهاد

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۸

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۸.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۰.

۱- دهخدا، علی اکبر

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره هشتم: ۴۷.

همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر

اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۲۹.

۲- محیط طباطبائی، محمد

۳- معین، مهدخت

ز خاک کوی تو هر گه که دم زند حافظ

نسیم گلشن جان در مشام ما افتد

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۴۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۲۳۳.

۱- برهانی، مهدی

۲- فرزاد، مسعود

ز خانقاه به میخانه می رود حافظ

مگر ز مستی زهد ریا به هوش آمد

لطف سخن حافظ تصحیح راستگو: ۲۳۹.

۱- رکن، محمود

ز خون که رفت شب دوش از سراچه چشم

شدیم از نظر رهروان خواب، خجل

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۰.

۱- راستگو، سید محمد

- ۲- رکن. محمود لطف سخن حافظ: ۳۳۳.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۸۹/۲.
- ز در درآ و شهبستان ما منور کن
هوای مجلس روحانیان معطر کن
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۵۷/۲ - ۱۰۵۶.
- ۲- نذیر احمد غزلیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۴.
- ز دست شاهد نازک عذار عیسی دم
شراب نوش و رها کن حدیث عاد و ثمود
- ۱- جاوید، هاشم غزل پیامبران. حافظ جاوید: ۸۵ - ۸۲.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۵۸/۱.
- ز دلبرم که رساند نوازش قلمی
کجاست پیک صبا گر همی کند کرمی
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۶۷/۲.
- ز دلبری نتوان لاف زد به آسانی
هزار نکته در این کار هست تا دانی
- ۱- ریاحی، محمد امین تا، دانی. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۵۹.
- ز دوستان تو آموخت در طریقت مهر
سپیده دم که صبا چاک زد شعار سیاه
- ۱- خرمشاهی، بهاء الدین اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ ۱۴۱ - ۱۴۰.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۳۰/۲.

ز دیده خون بچکاند فسانه حافظ

چو یاد وقت زمان شباب و شیب کند

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۸۳.

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۹

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۱.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۳.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۰۴.

چند تحلیل و چند اشکال. حافظ شناسی، جلد دهم: ۱۷۳.

لطف سخن حافظ: ۲۵۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۶/۱.

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره هشتم: ۴۸.

همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر

اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۰.

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،

بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۲۳۸.

دیوان شاعر ساحر: چهل و یک، ۱۲۳.

سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود

هومن: ۴۲۶.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- دهخدا، علی اکبر

۳- راستگو، سید محمد

۴- رکن، محمود

۵- - - - -

۶- فرزاد، مسعود

۷- محیط طباطبایی، محمد

۸- معین، مهدخت

۹- ناتل خانلری، پرویز

۱۰- همایون فتح‌رکن‌الدین

۱۱- هومن، محمود

ز از بهای می اکنون چو گل دریغ مدار

که عقل کل به صدت عیب، متهم دارد

اجتجاجات و سؤالات و توضیحات. یغما، سال دهم، شماره

یازدهم: ۵۲۴ - ۵۲۵.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۱- واجد، محمد جعفر

۲- هروی، حسینعلی

دکتر غنی. نقد و نظر دربارهٔ حافظ (مجموعهٔ مقالات): ۱۵۸-۱۵۹.
+ مقالات حافظ: ۲۷۵.

زرد رویی می‌کشم زان طبع نازک بی‌گناه
ساقیا جامی بده تا چهره را گلگون کنم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۱۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ز رقیب دیو سیرت به خدای خود پناهم
مگر آن شهاب ثاقب مددی دهد خدا را

دیو و شهاب. حافظ جاوید: ۴۵-۴۶.

۱- جاوید، هاشم

آتش که نمبرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).
کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره ۱۲۹: ۱۵۲.
رقیب دیو سیرت و شهاب ثاقب. آئینهٔ جام: ۲۰۲-۲۰۳.
حافظ، صحت کلمات...: ۱۵/۱.

۲- دست‌غیب، عبدالعلی

۳- زریاب خویی، عباس

۴- فرزاد، مسعود

ز رکناباد ما صد لوحش الله
که عمر خضر می‌بخشد زلالش

حافظ، صحت کلمات...: ۷۰۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ز رنگ باده بشویم خرفه‌ها از می
که موسم ورع و روزگار پرهیزست

حافظ شناخت: ۱۶۵/۱-۱۶۴.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

ز روی دوست دل دشمنان چه دریابد
چراغ مرده کجا شمع آفتاب کجا

حافظ، صحت کلمات...: ۳/۱.

۱- فرزاد، مسعود

- ۲- هروی، حسینعلی تقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و متایسه آن با حافظ قزوینی -
دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۲۷.
+ مقالات حافظ: ۲۱۸-۲۱۹.

- ز روی ساقی مهوش گلی بچین امروز
که گرد عارض بستان خط بنفشه دمید
یادداشت‌های آقای سید محمد راستگو. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۳۹.
۲- _____ با حافظ‌نامه. تلخ خوش: ۶۲.

- ز رهم میفکن ای شیخ به دانه‌های تسبیح
که چو مرغ زیرک افتد، نقتد به هیچ دامی
۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۶۶/۲.

- ز زهد خشک ملولم کجاست باده ناب
که بوی باده مدامم دماغ، تر دارد
۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۴۸
و حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۳۸.
۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۲.
۳- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۹۹.

- ز زیر زلف دو تا چون گذر کنی بنگر
که از یسین و یسارت چه سوگوارانند
۱- اهوره، پرویز تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۱۸.
۲- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم:
۶۴ - ۶۵.

- ۳- پژمان بختیاری، حسین [دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: سی‌ام، ۱۹۰.

- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۲ و ۲۵۶-۲۵۵.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۳۱/۱.
- ۶- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۸۴.
- ۷- ناتل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما. سال اول، شماره نهم: ۳۹۵.
- ۸- هروی، حسینعلی حافظ هنوز هم سربه‌راه نشده است. آدینه، شماره چهل و نهم: ۵۱-۵۰.
- ۹- هومن، محمود سخنی چند درباره روشن تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۴۰۱.

ز سوز شوق، دلم شد کباب و دور از یار

مدام خون جگر می‌خورم ز خوان فراق

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۳.

۱- راستگو، سید محمد

ز شرم آنکه به روی تو نسبتش کردم

سمن به دست صبا خاک در دهان انداخت

کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،

سال دوم، شماره چهارم: ۲۴.

۱- پرواز، سیاوش

یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان، مستدرک حافظ نامه.

۲- حمیدیان، سعید

۱۴۱۶-۱۴۱۷

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،

۳- ناتل خانلری، پرویز

بعضی از لغات و تعییرات: ۱۱۷۸.

ز شست صدق گشا دم هزار تیر دعا

ولی چه سود، یکی کارگر نمی‌آید

حافظ، صحت کلمات...: ۵۶۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

ز شعر دلکش حافظ کسی بود آگیا

که لطف طبع و سخن گفتن دری داند

- ۱- جاوید، هاشم
نه هر که چهره برافروخت. حافظ جاوید: ۲۴۰ - ۲۴۱.
- ۲- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۱۹۳.
- ۳- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۳۸۵ - ۳۸۶.
- ۴- محبوب، محمد جعفر
درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۹.
- ۵- نائل خانلری، پرویز
چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره نهم: ۳۹۴.
- ۶- همایونفرخ، رکن الدین
دیوان شاعر ساحر: ۱۲۵.

ز شور و عریذۀ شاهدان شیرین کار
شکر شکسته، سمن ریخته، رباب زده

- ۱- رکن، محمود
لطف سخن حافظ تصحیح راستگو: ۱۱۹.
- ۲- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۳۹/۲.
- ۳- همایونفرخ، رکن الدین
دیوان شاعر ساحر: ۲۳۹.

ز شوق روی تو حافظ نوشت حرفی چند
بخوان ز نظمش و در گوش کن چو مروارید

- ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۷.
- ۲- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۵۷۴/۱ - ۵۷۳.

ز شوق روی تو شاها بدین اسیر فراق
همان رسید کز آتش به برگ گاه رسید

- ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ: ۲۵۶.

ز عشق ناتمام ما جمال یار مستغنی است
به آب و رنگ و خال و خط چه حاجت روی زیبا را

- ۱- دارابی، محمد بن محمد
لطیفه غیبی: ۸۸ - ۸۹.

ز عطر حور بهشت آن نفس برآید بوی
که خاک می‌کده ما عبیر جیب کند

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۰۴.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۵/۱.

۲- فرزاد، مسعود

ز عمر برخورد آن کس که در جمیع صفات
نخست بنگرد آنکه طریق آن گیرد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۷۰.

۱- عیوضی، رشید

ز غمزه بر دل ریشم چه تیرها که گشادی
ز غصه بر سر کویت چه بارها که کشیدم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۵۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

به حکم آن که چو شد اهرمن سروش آمد
فکر تفرقه باز آی تا شوی مجموع

حافظ شناخت: ۱۲۳/۱ - ۱۲۲.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

ز کار ما و دل غنچه صد گره بگشود
نسیم گل چو دل اندر پی هوای تو بست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۸.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۹/۱.

۲- فرزاد، مسعود

سخنی چند درباره‌ی روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود
هومن: ۴۰۳.

۳- هومن، محمود

ز کفر زلف تو هر حلقه‌ای و آشوبی
ز سحر چشم تو هر گوشه‌ای و بیماری

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۵۷/۲ - ۱۲۵۶.

۱- فرزاد، مسعود

ز کنج صومعه حافظ مجوی گوهر عشق

قدم برون نه اگر میل جست و جو داری

حافظ، صحت کلمات... : ۱۲۷۲/۲.

۱- فرزاد، محمود

ز کوی میکده برگشته ام ز راه خطا

مراد گر ز کرم با ره صواب انداز

حافظ، صحت کلمات... : ۶۵۶.

۱- فرزاد، محمود

ز کوی میکده دوشش به دوش می بردند

امام شهر، که سجاده می کشید به دوش

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۲.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۳۱۴.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات... : ۷۱۵/۲.

۳- فرزاد، محمود

مرکز تحقیقات کمپیوتر علوم اسلامی

ز کوی یار بیار ای نسیم صبح، غباری

که بوی خون دل ریش از آن تراب شنیدم

حافظ، صحت کلمات... : ۸۵۱/۲.

۱- فرزاد، محمود

ز گرد خوان نگون فلک طمع نتوان داشت

که بی ملامت صد غصه یک نواله برآید

گرد خوان. حافظ جاوید: ۴۸۴ - ۴۸۳.

۱- جاوید، هاشم

حافظ، صحت کلمات... : ۵۴۹/۱.

۲- فرزاد، محمود

ز گریه مردم چشمم نشسته در خونسست

ببین که در طلبت حال مردمان چونسست

توازی معنایی در ابهامهای حافظ (بررسی ویژگیهای ابهام در

۱- دادبه، اصغر

شعر حافظ). حافظ شناسی، جلد پانزدهم: ۲۹ - ۲۸.

زلف بر باد مده تا ندهی بر بادم

ناز بنیاد مکن تا نکنی بنیادم

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۷۹-۸۰.

حافظ، صحت کلمات... ۸۳۴/۲

دیوان شاعر ساحر: ۲۰۱.

۱- برهانی، مهدی

۲- فرزاد، مسعود

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

زلف تو مرا عمر درازست ولی نیست

در دست سر مویی از آن زلف درازم

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۳۴۸.

۱- راستگو، سید محمد

زلفت هزار دل به یکی تار موبست

زلفت هزار دل به یکی تار موبست

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۶۷.

۱- راستگو، سید محمد

زلف در دست صبا گوش به فرمان رقیب

این چنین با همه در ساخته‌ای یعنی چه

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۳۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

زلف دل دزدش صبا را بند بر گردن نهاد

با هواداران رهرو حیلۀ هندو پسین

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۱۰۴.

هواداران رهرو. حافظ جاوید: ۵۲۷ - ۵۲۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۸۲/۲ - ۱۰۸۱.

۱- برهانی، مهدی

۲- جاوید، هاشم

۳- فرزاد، مسعود

زلف را حلقه مکن تا نکنی در بندم
طرّه را تاب مده تا ندهی بر بادم

حافظ، صحّت کلمات... : ۸۳۴/۲

۱- فرزاد، مسعود

زلف مشکین تو در گلشن فردوس عذار
چیست؟ طاووس که در باغ نعیم افتادست

طاووس باغ نعیم. حافظ جاوید: ۶۵-۷۰.

۱- جاوید، هاشم

چهل و دو یادداشت درباره ایات حافظ. نامواره دکتر محمود
افشار، جلد هشتم: ۴۷۷۷.

۲- مهدوی دامغانی، احمد

زلف هندوی تو گفتم که دگر ره نزنند
سألها رفت و بدان سیرت و سان است که بود

حافظ، صحّت کلمات... : ۴۸۳/۱

۱- فرزاد، مسعود

زمام دل به کسی داده‌ام من درویش
که نیستش به کس از تاج و تخت پروای

حافظ، صحّت کلمات... : ۱۱۸۴/۲ - ۱۱۸۳.

۱- فرزاد، مسعود

زمان خوشدلی دریاب و دریاب
که دایم در صدف گوهر نباشد

حافظ خوانی و حافظ دانی. حافظ، آینه دار تاریخ: ۲۲-۲۳.

۱- اهور، پرویز

شراب بی‌خمار. حافظ جاوید: ۵۷-۵۸.

۲- جاوید، هاشم

اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ: ۱۳۶.

۳- خرمشاهی، بهاءالدین

حافظ، صحّت کلمات... : ۳۵۱/۱.

۴- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۷۸.

۵- همایونفرخ، رکن‌الدین

زمانه از ورق گل مثال روی تو بست

ولی ز شرم تو در غنچه کرد پنهانش

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹۶.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۸۳.

۲- عبوسی، رشید

دیوان شاعر ساحر: ۱۶۸.

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

زمانه افسر رندی نداد جز به کسی

که سرفرازی عالم در این کله دانست

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر

بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۹۷.

۱- راستگو، سید محمد

زمانه هیچ نبخشد که باز نستاند

مجزو ز سفله مروّت که شیئه لاشی

زمانه هیچ نبخشد. حافظ جاوید: ۲۴۷ و ۳۹۶ - ۳۹۲.

۱- جاوید، هاشم

ز محرمان سراپرده وصال شوم

ز بندگان خداوندگار خود باشم

نگاهی گذرا بر کلک خیال‌انگیز. حافظ‌شناسی، جلد ششم: ۱۷۱-۱۶۹.

۱- هروی، حسینعلی

+ مقالات حافظ ۵۲۷ - ۵۲۶.

ز مشرق سر کو آفتاب طلعت تو

اگر طلوع کند طالعم همایونست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۱.

۱- راستگو، سید محمد

ز مشکلات طریقت عنان متاب ای دل

که مرد راه نیندیشد از نشیب و فراز

حافظ، صحت کلمات...: ۶۳۸/۱.

۱- فرزاد، مسعود

ز من بنیوش و دل در شاهدهی بند

که حسنش بسته زیور نباشد

شراب بی خمار. حافظ جاوید: ۵۹.

۱- جاوید، هاشم

ز من به حضرت آصف که می‌برد پیغام

که یاد گیر دو مصرع ز من به نظم دری

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۸۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

۲- فروزانفر، معتمد حسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل از حافظ [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم].

یغما، سال بیست و سوم، شماره نهم: ۵۳۴.

ز مهربانی جانان طمع مبر حافظ

که نقش جور و نشان ستم نخواهد ماند

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره نهم: ۳۹۴.

۱- نائل خانلری، پرویز

ز میوه‌های بهشتی چه ذوق دریابد

هر آنکه سیب زرخدان شاهدهی نگزید

سیب زرخدان و میوه‌های بهشتی. آئینه جام: ۲۳۴ - ۲۳۲.

۱- زریاب خویی، عباس

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۲- هروی، حسینعلی

دکتر فنی، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۶۱.

+ مقالات حافظ: ۲۷۹ - ۲۸۰.

ز نقشبند قضا هست امید آن حافظ

که همچو سرو به دستم نگار باز آید

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۵۵/۱.

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۷۸.

نقش برآب (شرح چند بیت از اشعار حافظ). نشریه دانشکده

ادبیات تبریز، سال هفدهم، شماره چهارم: ۴۲۵-۴۲۴.

نکاتی چند درباره برخی از اشعار حافظ. کتابنمای ایران، جلد

نخست: ۱۴۴.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

۳- محبوب، محمد جعفر

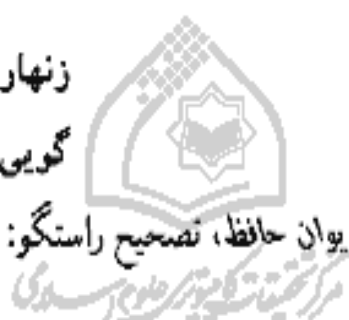
۴- مرتضوی، منوچهر

۵- معیری، محمد علی

زنهار از آن عبارت شیرین دلفریب

گویی که پسته تو سخن در شکر گرفت

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۵.

۱- راستگو، سید محمد

زنهار تا توانی اهل نظر میازار

دنیا وفا ندارد ای نور هر دو دیده

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۵۲/۲-۱۱۵۱.

۱- فرزاد، مسعود

ز وصف حسن تو حافظ چگونه نطق زند

که همچو صنع خدایی و رای ادراکی

حافظ قزوینی- غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۸۶-۸۷.

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ، دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۳.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۳.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۵۱.

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره هشتم: ۵۱.

۱- برهانی، مهدی

۲- دهخدا، علی اکبر

۳- محیط طباطبائی، محمد

۴- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگرشی بر یادداشتهای علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی. سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۱.

ز وصل روی جوانان تمتعی بردار

که در کمین گه عمرست مگر عالم پیر

حافظ، صحت کلمات...: ۶۲۸-۶۲۷.

۱- فرزاد، مسعود

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره اول: ۲۳.

۲- نائل خائلی، پرویز

زهد گران که شاهد و ساقی نمی خرنند

در حلقه چمن به نسیم بهار بخش

دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز نائل خائلی]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۰۸.

۱- اسلامی ندوشن، محبتعلی

حافظ، صحت کلمات...: ۶۹۲/۲.

۲- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۶۵.

۳- همایونفرخ، رکن الدین

زهره سازی خوش نمی سازد مگر عودش بسوخت

کس ندارد ذوق مستی میگساران را چه شد

اصالت و توالی ابیات در اشعار غیرغزل حافظ: پ ۹۵.

۱- فرزاد، مسعود

زهی حمیده خصالی که گاه فکر صواب

تو را رسد که کنی دعوی جهانبانی

چند نکته درباره قصیده ای از حافظ. حافظ شناسی، جلد چهارم: ۲۳-۲۴.

۱- سجادی، ضیاء الدین

زهی همت که حافظ راست از دینی و از عقبی

نیاید هیچ در چشمش به جز خاک سر کویت

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۱۵.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۹۶/۱.
- زیادتی مطلب کار بر خود آسان کن
صراحی می‌ناب و بتی چو ماهیت بس
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۳.
- ۲- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۸۱.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۷۸/۲ - ۶۷۷.
- زیر بارند درختان که تعلق دارند
ای خوشا سرو که از هر دو جهان آزادست
- ۱- اهور، پرویز تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۲۰.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۷۶/۱.
- زیرکی را گفتم این احوال بین، خندید و گفت
صعب روزی، بوالعجب کاری، پریشان عالمی
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۷۲/۲.
- زین آتش نهفته که در سیفه من است
خورشید شعله‌ای است که در آسمان گرفت
- ۱- جاوید، هاشم لیلی و مجنون. حافظ جاوید: ۲۵۴.
- زین خوش رقم که بر گل رخسار می‌کشی
خط بر صحیفه گل و گلزار می‌کشی.
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۱۸/۲ - ۱۳۱۷.

زین سفر گر به سلامت به وطن باز رسم

نذر کردم که هم از راه به میخانه روم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۵۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

زین قصه هفت گنبد افلاک پر صداست

کوتاه نظر ببین که سخن مختصر گرفت

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۵.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۷۷/۱ - ۱۷۶.

۲- فرزاد، مسعود

زینهار از آب آن عارض که شیران را از آن

تشنه لب کردی و گردان را در آب انداختی

کلک خیال انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،

سال دوم، شماره اول: ۳۱.

۱- پرواز، سیاوش

مرکز تحقیقات کمپیوتر علوم اسلامی

س

ساعتی ناز مفرما و بگردان عادت
چون به پرسیدن ارباب نیاز آمده‌ای

حافظ، صحّت کلمات... : ۱۱۶۹/۲ - ۱۱۶۸.

۱- فرزاد، مسعود

ساعد آن به که بپوشی تو چو از بهر نگار
دست در خون دل پرهنران می‌داری

درباره بیست بیت از دیوان حافظ خانلری. آینده، سال دهم،
شماره دهم و یازدهم: ۶۴۹.

۱- امیری، منوچهر

ساغر لطیف و دلکش و می‌افکنی به خاک
و اندیشه از بلای خماری نمی‌کنی

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۷۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۴.

حافظ، صحّت کلمات... : ۱۴۱۳/۲ - ۱۴۱۲.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دهم، شماره نهم: ۴۲۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- ناتل خانلری، پرویز

ساغر ما که حریفان دگر می‌نوشتند
ما تحمل نکنیم از تو روا می‌داری

لطف سخن حافظ: ۱۳۵ - ۱۳۴.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۷۹/۲.

۲- فرزاد، مسعود

ساغر می بر کفم نه تا زیر
بر کشم این دلق ازرق قام را

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۱۵۸.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۲۱/۱.

۳- فرزاد، مسعود

ساغری نوش کن و جرعه بر افلاک فشان
چند و چند از غم ایام جگرخون باشی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۷۰.

۱- راستگو، سید محمد

ساقیا آمدن عید مبارک بادت
وان مواعید که کردی مرواد از یادت

حافظ، صحت کلمات...: ۵۴/۱.

۱- فرزاد، مسعود

ساقیا باده که اکسیر حیاتست بیار
تا تن خاکی من عین بقا گردانی

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۸۲.

۱- عبوسی، رشید

ساقیا برخیز و در ده جام را
خاک بر سر کن غم ایام را

حافظ شناخت: ۱۲۷/۱ - ۱۲۶.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

ساقیا جام میم ده که نگارنده غیب

نیست معلوم که در گردش پرگار چه کرد

یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۲۱.

دیوان حافظ، تصحیح رامتگو: ۱۵۷.

۱- حمیدیان، سعید

۲- رامتگو، سیده محمده

ساقیا در گردش ساغر تعلل تا به چند

دور چون با عاشقان افتد تسلسل بایدش

یادداشت‌های آقای قوام‌الدین خرمشاهی، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۶۷.

حافظ شناخت: ۱۲۰/۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۶/۲

۱- خرمشاهی، بهاء‌الدین

۲- دست‌غیب، عبدالعلی

۳- فرزاد، مسعود

ساقی ار باده ازین دست به جام اندازد

عارفان را همه در شرب مدام اندازه

توازی معنایی در ابهام‌های حافظ (بررسی ویژگی‌های ابهام در شعر

حافظ). حافظ‌شناسی، جلد پانزدهم: ۱۸-۱۷.

ابهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر

حافظ‌شناسی: ۵۰۹-۵۰۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۳۱۹/۱.

۱- دادبه، اصغر

۲- مرتضوی، منوچهر

۳- فرزاد، مسعود

ساقیا سایه ابرست و بهار و لب جوی

من نگویم چه کن ار اهل دلی خود تو بگوی

حافظ افسونگر. نقشی از حافظ: ۷۵-۷۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۲۱/۲-۱۴۲۰.

۱- دشتی، علی

۲- فرزاد، مسعود

ساقیا عشرت امروز به فردا مفکن

یا ز دیوان قضا خط امانی به من آر

حافظ، صحت کلمات...: ۶۰۱/۲-۶۰۰.

۱- فرزاد، مسعود

ساقیا لطف نمودی قدحت پر می باد

که به تدبیر تو تشویش خمار آخر شد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۳۶۰/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

ساقیا می ده که رندیهای حافظ فهم کرد

آصف صاحب قرآن جرم بخش عیب پوش

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۷۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۷۲۳-۷۲۴/۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- فرزاد، مسعود

ساقیا یک جرعه ای زان آب آتشگون که من

در میان پختگان عشق او خامم هنوز

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۶۰.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸.

چند تحلیل و چند اشکال. حافظ شناسی، جلد دهم: ۱۷۵-۱۷۴.

لطف سخن حافظ: ۳۰۴.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- رکن، محمود

۴- _____

ساقی به بی نیازی رندان که می بده

تا بشنوی ز صوت مغنی هوالغنی

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ

(مجموعه مقالات): ۸۹.

+ مقالات حافظ: ۱۵۹.

دیوان شاعر ساحر: ۲۷۰.

۱- هروی، حینلی

۲- همایونفرخ، رکن الدین

ساقی به جام عدل بده باده تا گدا

غیرت نیارد که جهان پر بلا کند

- ۱- دست‌غیب، عبدالملکی حافظ شناخت: ۱۳۰/۱ - ۱۲۹.
 - ۲- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا بخشی در معنای چند بیت از حافظ. گلچرخ: شماره سوم: ۳۹.
 - ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۴۸ - ۲۴۷.
 - ۴- زریاب خویی، عباس جام عدل. آئینه جام: ۱۳۴ - ۱۳۳.
 - ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۳/۱ - ۴۱۲.
 - ۶- _____ اصالت و توالی ابیات در اشعار غیر غزل حافظ: پ ۹۵ - ۹۶.
 - ۷- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۴۰ - ۳۹.
 - ۸- یکی از نویسندگان وحید، سال نهم، شماره دوم: ۱۸۸ - ۱۸۵.
- حافظ‌شناس

ساقی به چند رنگ می‌اندر پیاله ریخت
این نقشها نگر که چه خوش در کدو بهست

نقش و عکس می‌در جام و کدو. آئینه جام: ۳۷۷ - ۳۷۹.

+ غمزه صراحی. آئینه جام ۲۹۵ - ۲۴۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۷/۱.

۱- زریاب خویی، عباس

۲- _____

۳- فرزاد، مسعود

ساقی به دست باش که غم در کمین ماست

مطرب نگاه‌دار همین ره که می‌زنی

دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۰۳.

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

ساقی به صوت این غزلم کاسه می‌گرفت

مسی‌گفتم این سرود و می‌ناب می‌زد

چند نکته در چند بیت حافظ. نشر دانش، سال پنجم، شماره سوم: ۷۸.

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

- ۲- شوقی نویر، احمد تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه. شماره چهل و ششم: ۱۴۸.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۳۵.
- ۴- فروهر، نصرت الله جابه جایی دو مصراع در غزل حافظ. کیهان فرهنگی، سال چهاردهم، شماره صد و سی و چهارم: ۲۴.
- ۵- محبوب، محمد جعفر حافظ شیراز و رسم کاسه گرفتن. کلک، شماره سی و سوم - سی و دوم: ۱۶ - ۹.
- ۶- نائل خانلری، پرویز سه کلمه در شعر حافظ. مقالاتی درباره زندگی و شعر حافظ: ۱۹۹ - ۲۰۰.
- + دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز نائل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۲۱۶ - ۱۲۱۵.
- ۷- هروی، حسینعلی سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز نائل خانلری]. نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۵.
- + نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۱ - ۲۰۸.
- + مقالات حافظ: ۳۶۳ - ۳۶۲.
- + برگزیده مقالات نشر دانش درباره حافظ: ۱۵۴.
- + چند نکته در چند بیت حافظ. مقالات حافظ: ۴۳۱ - ۴۳۰.
- ۸- نظری به «پیام و کلام» حافظ. نشر دانش، سال پنجم، شماره اول: ۲۵.
- ۹- + برگزیده مقاله های نشر دانش درباره حافظ: ۱۰۳ - ۱۰۲.
- ساقی به نور باده برافروز جام ما
مطرب بگو که کار جهان شد به کام ما
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲.
- غزلیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم ۵۰۸۸.
- ۱- راستگو، سید محمد
- ۲- نذیر احمد
- ساقی بیار آبی از چشمه خرابات
تا خرده ها بشویم از عجب خانقاهی
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۱۷/۲.

ساقی بیار باده که رمزی بگویمت

از سرِ اختران کهن سیر و ماه نو

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۹.

۲- _____ دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۹.

۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۳۳.

۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۶۲/۱.

ساقی بیا که شاهد رعنائ صوفیان

دیگر به جلوه آمد و آغاز ناز کرد

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۷۶/۱.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساخر: ۱۰۴.

ساقی بیا که شد قدح لاله پر ز می

طامات تا به چند و خرافات تا به کی

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۰۶/۲ - ۱۲۰۵.

ساقی بیا که عشق ندا می‌کند بلند

کانکس که گفت قصه ما هم ز ما شنید

۱- دارابی، محمد بن محمد لطیفه غیبی: ۶۷.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۸۵/۱.

ساقی چمن گل را بی روی تورنگی نیست

شمشاد خرامان کن تا باغ بیارایی

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۸۱/۲.

ساقی چو شاه نوش کند باده صبح

گو جام زر به حافظ شب زنده دار بخش

حافظ، صحت کلمات...: ۶۹۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ساقی حدیث سرو و گل و لاله می رود

وین بحث با ثلاثه غساله می رود

نامه [در باره نظر آقای صهبا یغمایی]. وحید، سال سیزدهم،

شماره نهم: ۸۷۱.

۱- آیت اللهی موسوی، ؟

آورده اند که...، حریم سایه های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۲۹۷-۲۹۹.

۲- اخوان ثالث، مهدی

ثلاثه غساله. وحید، سال سیزدهم، شماره نهم: ۸۷۱-۸۶۷.

۳- امیری فیروزکوهی، کریم

مغز مغز و پوست پوست، گلچرخ، شماره هفتم: ۴۳.

۴- بهشتی شیرازی، سید احمد

[زیر نویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۵۵۵.

۵- پژمان بختیاری، حسین

ثلاثه غساله. حافظ جاوید: ۳۰۱-۲۹۷.

۶- جاوید، هاشم

لطیفه غیبی: ۶۴-۶۲.

۷- دارابی، محمد بن محمد

حافظ شناخت: ۱۲۶/۱-۱۲۴.

۸- دست غیب، عبد العلی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۹.

۹- راستگو، سید محمد

ثلاثه غساله. آئینه جام: ۱۲۷-۱۲۶.

۱۰- زریاب، عباس

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۸۹-۳۹۰.

۱۱- زرین کوب، عبدالحسین

در مکتب استاد: ۶۹-۶۸.

۱۲- سجادی، ضیاء الدین

برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس الدین محمد حافظ

۱۳- علوی، عبد العلی (پرتو)

شیرازی. بانگ جرس: ۹۵-۹۴.

یادداشت های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۷.

۱۴- غنی، قاسم

ساقی حدیث سرو...، ایسانیس، شماره سوم: ۱۸ و ۳۷-۳۶.

۱۵- فرزانه، ی

ثلاثه غساله و یک تفسیر عرفانی از کتاب لطیفه غیبیه. وحید،

۱۶- فیض، محمد

سال سیزدهم، شماره یازدهم و دوازدهم: ۱۰۳۴-۱۰۳۱.

حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی (واژه نامه): ۴۱۸-۴۱۷.

۱۷- قزوینی، محمد

- ۱۸- گلچین معانی، احمد
احتجاجات و سؤالات و توضیحات. یغما، سال هفدهم، شماره یازدهم: ۵۳۲-۵۳۳.
- ۱۹- نظم‌ی تبریزی، علی
گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۷۵-۷۹.
- ۲۰- همایونفرخ، رکن‌الدین
دیوان شاعر سحر: پنجاه و دو

- ساقی سیم ساق من گر همه درد می‌دهد
کیست که تن چو جام می جمله دهن نمی‌کند
- ۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۴۲۷/۱.

- ساقی شکر دهان و مطرب شیرین سخن
همنشینی نیک کردار و ندیمی نیک‌نام
- ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۵.
- ۲- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۸۱۲/۲.

- ساقی مگر وظیفه حافظ زیاده داد
کاشفته گشت طرّه دستار مولوی
- ۱- اسلامی ندوشن، محمد علی
دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ. به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۱۱-۱۱۲.
- ۲- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا
بحثی در معنای چند بیت از حافظ. گلچرخ، شماره سوم: ۳۹.
- ۳-
کتابی پربار در حافظ پژوهی [معرفی و نقد حافظ نامه تألیف بهاء‌الدین خرمشاهی]. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره ششم: ۴۳.
- ۴- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۲۷/۲.

ساقی و مطرب و می جمله مهیاست ولی

عیش بی یار مهیا نشود یسار کسجاست

۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سید ابوالقاسم انجوی شیرازی، (مقدمه -): ۱۱۶.

۲- اهور، پرویز ملاحظاتی دربارهٔ چند بیت حافظ. کیهان فرهنگی، سال چهارم: شماره نهم: ۵۲.

۳- حافظ خوانی و حافظ دانی. حافظ، آینه دار تاریخ: ۳۰-۲۹.

۴- خرّمشاهی، بهاء الدین یادداشتهای آقای سید محمد راستگو. (ذیل -) مستدرک حافظ نامه: ۱۴۲۳-۱۴۲۲.

۵- دهخدا، علی اکبر یادداشتهای دربارهٔ اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۸ + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۶.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۳۹.

۶- راستگو، سید محمد یادداشتهای آقای سید محمد راستگو. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۳۲. دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰.

۷- با حافظ نامه تلخ خوش: ۳۵-۳۳.

۸- داوری ادبی. تلخ خوش: ۱۷۵-۱۷۴.

۹- گلگشتی در آینه جام. تلخ خوش: ۲۱۹-۲۱۸.

۱۰- حافظ، صحت کلمات...: ۶۲-۶۱.

۱۱- فرزاد، مسعود مروری بر یادداشتهای دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۶.

۱۲- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ [بازنگری بر یادداشتهای علامه دهخدا بر اشعار حافظ]. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۲۹.

۱۳- نائل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز نائل خانلری. جلد دوم، لغات و تعیرات: ۱۲۳۱.

۱۴- نائل خانلری، پرویز نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز نائل خانلری]. نشر دانش، سال ششم، شماره دوم: ۳۳-۳۲.

۱۵- هروی، حسینعلی

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۰۱ - ۲۰۰.

+ مقالات حافظ: ۴۸۴ - ۴۸۳.

ساکنان حرم ستر و عفاف ملکوت

با من راه نشین باده مستانه زدند

رواج بازار شاعری، ارمغان، سال چهل و هشتم، شماره سوم: ۱۴۰-۱۳۷.

حافظ شناخت: ۱/۲۰۴ - ۱۹۸.

گل آدم بسرشتند و...، آئینه جام: ۳۲۵ - .

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۴۰۶ - ۴۰۷.

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۳۶.

۱- جمال زاده، سید محمدعلی

۲- دست‌غیب، عبدالملی

۳- زریاب خویی، عباس

۴- فرزاد، مسعود

۵- قریب، یحیی

سال وفال و مال و حال و اصل و نسل و تخت و بخت

بسات اندر شهریاری بر قرار و بر دوام...

احتجاجات و سوالات و توضیحات. یغما، سال سیزدهم، شماره

هشتم: ۴۱۴ - ۴۱۳.

۱- شهیدی، سیدجعفر

سالها دل طلب جام‌جم از ما می‌کرد

آنچه خود داشت ز بیگانه تمنا می‌کرد

ترجمه و تفسیر بعضی از ابیات حافظ. یادگار، سال پنجم، شماره

هشتم و نهم: ۱۳۶ - ۱۳۲.

جام‌جم و جام جهان‌بین. آئینه جام: ۱۳۲ - ۱۲۸.

۱- اقبال، عباس

۲- زریاب خویی، عباس

سایه افگند حالیا شب هجر

تا چه بازند شبروان خیال

لعبت بازی، شب بازی، خیال بازی. آئینه جام: ۳۳۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۲/۷۷۷.

۱- زریاب خویی، عباس

۲- فرزاد، مسعود

سایه‌ای بر دل ریشم فکن ای گنج روان

که من این خانه به سودای تو ویران کردم

نکته‌هایی در تصحیح [دیوان] حافظ. بنما، سال ششم، شماره دوم

و سوم: ۷۵.

۱- افشار، ایرج

اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، به تصحیح ادیب

برومند)، ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۶.

۲- راستگو، سیدمحمد

یادداشت‌های آقای سیدمحمد راستگو. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۴۱.

۳- _____

با حافظ‌نامه. تلخ‌خوش: ۶۸ - ۶۶.

۴- _____

گامی در تصحیح غزل‌های حافظ. تلخ‌خوش: ۲۶۳.

۵- _____

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۴۰۰ - ۳۹۹.

۶- زرین‌کوب، عبدالحسین

حافظ، صحت کلمات...: ۸۴۱/۲.

۷- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساجو: ۲۰۲.

۸- همایون‌فرخ، رکن‌الدین

سایه طایر کم‌حوصله کاری نکند

طلب از سایه میمون همایی بکنیم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۲.

۱- راستگو، سیدمحمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۰۷/۲.

۲- فرزاد، مسعود

سخنی چند درباره تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن:

۳- هومن، محمود

۴۰۶.

سایه قد تو بر قالبم ای عیسی دم

عکس روحی است که بر عظم رمیم افتادست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۹.

۱- راستگو، سیدمحمد

سبب می‌رس که چرخ از چه سفله پرور شد

که کام بخشی او را بهانه بی‌سببی است

لطف سخن حافظ: ۱۸۵ - ۱۸۴.

۱- رکن، محمود

سبز است در و دشت بیا تا نگذاریم

دست از سرِ آبی که جهان جمله سراپست

حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۲.

نقد شرح هروی. تلخ‌خوش: ۱۱۴ - ۱۰۵.

حاشیه بر «حاشیه». نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- _____

۳- هروی، حسینعلی

سبزپوشان خطت بر گرد لب

همچو مورانند گرد سلسبیل

ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ. نشر دانش، سال دوم، شماره دوم: ۴۸.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۶۹ - ۱۶۸.

+ ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۴ - ۱۸۳.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۴.

گزارد حق «حافظ خلخالی» نشر دانش، سال سیزدهم، شماره

سوم: ۴۸.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ

(مجموعه مقالات): ۶۰ - ۵۹.

مقالات حافظ: ۱۱۰ - ۱۰۹.

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

۲- راستگو، سید محمد

۳- سروشیار، حسینعلی

۴- هروی، حسینعلی

سبزه خط تو دیدیم و ز بستان بهشت

به طلب کاری این مهر گیاه آمده‌ایم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۷۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

سبوكشان همه در بند گیش بسته كمر

ولی ز طرف كله چتر بر سحاب زده

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ

(مجموعه مقالات): ۷۹ - ۷۸.

۱- هروی، حسینعلی

- + مقالات حافظ: ۱۴۲ - ۱۴۱.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۱۹ - ۱۱۸.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۳۹/۲ - ۱۱۳۸.
- ۳- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۳۹.
- سپهر بر شده پرویزی است خون افشان
که ریزه‌اش سر کسری و تاج پرویزست
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۱.
- ۲- نغمه‌مشاری، بهاء‌الدین اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ: ۱۳۵.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۷۶.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۱/۱.
- سپهر، دور خوش اکنون کند که ماه آمد
مرزخمت‌گویی به جهان به کام دل اکنون رسد که شاه رسید
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۶.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۸۸.
- ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد
دل رمیده ما را انیس و مونس شد
- ۱- اقبال، عباس ترجمه و تفسیر بعضی از ابیات حافظ. یادگار، سال پنجم، شماره هشتم و نهم: ۱۳۷ - ۱۳۶.
- ۲- حسن‌زاده آملی، حسن شرح نکته‌هایی از اشعار حافظ. کیهان اندیشه، شماره اول: ۹۸.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۴.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۶۲/۱.
- ۵- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۹۱.

ستاره شب هجران نمی‌فشاند نور

به بام قصر برآ و چراغ مه برکن

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۶۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ستم از غمزه میاموز که در مذهب عشق

هر عمل اجری و هر کرده جزائی دارد

ستم از غمزه میاموز. آئینه جام: ۲۱۹-۲۱۸.

۱- زریاب خویی، عباس

سحر با باد می‌گفتم حدیث آرزومندی

خطاب آمد که واثق شو به الطاف خداوندی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۴۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

سحر کرشمه چشمت به خواب می‌دیدم

زهی مراتب خوابی که به ز بیدار هست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۵.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۰۹.

۲- عبیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۱.

۳- فرزاد، مسعود

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۳۰.

۴- قریب، یحیی

سحرم دولت بیدار به بالین آمد

گفت برخیز که آن خسرو شیرین آمد

سحرم دولت بیدار. حافظ جاوید: ۱۷۷-۱۷۳.

۱- جاوید، هاشم

سحرم هاتف میخانه به دولتخواهی

گفت باز آی که دیرینه این درگاهی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۶.

۱- راستگو، سید محمد

- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۶۴-۶۳.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۰۴/۲.

سخا نماند سخن طی کنم شراب کجاست
بده به شادی روح و روان حاتم طی

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۶.
۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۶۴-۶۳.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۰۴/۲.

سخن اندر دهان دوست شکر
ولیکن گفته حافظ از آن به

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۴.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۳۴/۲-۱۱۳۳.
۳- محبوب، محمد جعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۹۴.

سخن اینست که ما ہی تو نخواهیم حیات
بشنو ای پیک خبرگیر و سخن باز رسان

- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۴۷.

سخنت رمز دهان گفت و کمر سر میان
وز میان تیغ به ما آخته ای یعنی چه

- ۱- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۳۴.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۳۵/۲.

سخندانی و خوشخوانی نمی ورزند در شیراز
بیا حافظ که تا خود را به ملکی دیگر اندازیم

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۸/۲.
- ۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۸۵.
- ۱- رجائی بخارایی، احمدعلی سخن در پرده می‌گویم چو گل از غنچه بیرون آی
که بیش از پنج روزی نیست حکم میر نوروزی
به نام خداوند جان آفرین [معرفی و نقد دیوان حافظ جلالی -
نذیراحمد]. یغما، سال سی‌ام، شماره اول: ۷.
- ۲- غنی، قاسم یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۸۸-۲۸۷.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۰۱/۲.
- ۴- قزوینی، محمد میر نوروزی. یادگار، سال اول، شماره سوم: ۱۶-۱۳.
- ۵- شاهی دیگر از برای «میر نوروزی». یادگار، سال اول، شماره
دهم: ۶۱-۵۷.
- ۶- قیصری، ابراهیم + حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی: ۲۴۷-۲۴۳.
- ۷- نظمی تبریزی، علی پیشینه «میر نوروزی» در بابل. کتاب پاز. شماره پنجم: ۷۳-۶۹.
گلشن معانی (شرح بعضی از ایات مشکله): ۲۰۴-۲۰۲.
- ۱- دوانی، جلال‌الدین (علامه) سخن غیر مگو با من معشوقه پرست
کز وی و جام میم نیست به کس پروایی
شرح یک غزل خواجه حافظ. ارمغان، سال بیست و هفتم، شماره
هشتم: ۳۶۶.
- ۲- دوانی، غنی + نقد نیازی (در شرح دو بیت و یک غزل از خواجه حافظ
شیرازی): ۱۹۵-۱۹۴.
- ۳- فرزاد، مسعود نگاهی به شرح غزلی از حافظ. وقف، میراث جاویدان. سال دوم،
شماره چهارم: ۱۲۵.
- حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۷۶/۲.

سراسر بخشش جانان طریق لطف و احسان بود

اگر تسبیح می فرمود اگر زَنار می آورد

حافظ، صحت کلمات... : ۳۱۲/۱.

۱- فرزاد، مسعود

سرّ این نکته مگر شمع برآرد به زبان

ورنه پروانه ندارد به سخن پروایی

۱- دوانی، جلال الدین (علامه) شرح یک غزل خواجه حافظ. ارمغان، سال بیست و یکم، شماره

دهم: ۵۴۲ - ۵۴۰.

+ نقد نیازی (در شرح دوبیت و یک غزل از حافظ): ۱۹۴ - ۱۹۳.

نگاهی به شرح غزلی از حافظ. وقف، میراث جاویدان. سال دوم،

شماره چهارم: ۱۲۵ - ۱۲۴.

۲- دوانی، علی

سر به آزادگی از خلق برآرم چون سرو

گر دهد دست که دامن ز جهان درچینم

حافظ، صحت کلمات... : ۹۳۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

سر تا قدم وجود حافظ

در عشق نهال حیرت آمد

حافظ، صحت کلمات... : ۳۷۵/۱.

۱- فرزاد، مسعود

سرت سبز و دلت خوش باد جاوید

که خوش نقشی نمودی از خط یار

حافظ، صحت کلمات... : ۵۹۲/۱.

۱- فرزاد، مسعود

سر تسلیم من و خشت در می‌کده‌ها
مدّعی گر نکند فهم سخن گو سر و خشت

حافظ، صحّت کلمات...: ۱۶۳/۱.

۱- فرزاد، مسعود

سرّ خدا که در تنق غیب منزویست
مستانه‌اش نقاب ز رخسار برکشیم

حافظ، صحّت کلمات: ۹۹۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

سرّ خدا که عارف سالک به کس نگفت
در هیرتم که باده‌فروش از کجا شنید

لطیفه غیبی: ۶۵-۶۶.

۱- دارابی، محمّد بن محمّد

برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس‌الدین محمّد حافظ
شیرازی، بانگ جرس: ۸۸-۸۹.

۲- علوی، عبدالعلی (پرتو)

نقدی بر حافظ جلالی - ندیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
دکتر غنی، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۵۳-۱۵۴.
+ مقالات حافظ: ۲۶۵.

۳- هروی، حسینعلی

دیوان شاعر ساحر: ۲۰۳.

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین

سر خدمت تو دارم بخرم به لطف و مفروش
که چو بنده کمتر افتد به مبارکی غلامی

حافظ، صحّت کلمات...: ۱۳۶۵/۲.

۱- فرزاد، مسعود

سر درس عشق دارد دل دردمند حافظ
که نه خاطر تماشا نه هوای باغ دارد

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۱۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

چند نکته درباره تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال اول، شماره
هشتم: ۳۶۱.

۲- نائل خانلری، پرویز

سر ز حسرت به در می‌کده‌ها برکردم

که شناسای تو در صومعه یک پیر نبود

حافظ قزوینی، غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۶۸.

اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ: ۱۳۷.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۴.

لطف سخن حافظ: ۲۶۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۰۵/۱ - ۵۰۴.

۱- برهانی، مهدی

۲- خرمشاهی، بهاء‌الدین

۳- راستگو، سید محمد

۴- رکن، محمود

۵- فرزاد، مسعود

سر ز مستی برنگیرد تا به صبح روز حشر

هر که چون من در ازل یک جرعه خورداز جام دوست

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی: نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۳۴.

+ مقالات حافظ: ۲۳۱.

۱- هروی، حسینعلی

سر شک گوشه گیران را چو دریابند دریابند

رخ مهر از سحرخیزان نگردانند اگر دانند

حافظ، صحت کلمات...: ۴۳۴/۱.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی: نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۶۵.

+ مقالات حافظ: ۲۸۵ - ۲۸۶.

۱- فرزاد، مسعود

۲- هروی، حسینعلی

سر شکم آمد و عییم بگفت روی به روی

شکایت از که کنم خانگیست غمازم

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ، دانش، سال دوم: ۴۰۱.

مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۴.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۶.

۱- دهخدا، علی‌اکبر

- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۴۹.
- ۳- _____ داوری ادبی. تلخ خوش: ۱۸۹ - ۱۸۸.
- ۴- رکن، محمود حافظ، صحت کلمات...: ۳۴.
- ۵- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۴۴.
- ۶- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۹.

سر شک من که ز طوفان نوح دست بهره
ز لوح سینه نیارست نقش مهر تو شست

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۴.
- ۲- نیساری، سلیم مقدمه‌ای بر تدوین غزل‌های حافظ: ۱۱۵.

سرفرازم کن شبی از وصل خود ای نازنین
تا منور گردد از دیدارت ایوانم چو شمع

درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۶.

۱- پرواز، سیاوش

- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۰.
- ۳- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۰ - ۱۲۹۱.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۵۷/۲.
- ۵- هروی، حسینعلی سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. نشر دانش، شماره پنجم و ششم: ۱۴.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۵۲.
- + مقالات حافظ: ۳۵۸.

- + نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۶.
- ۷- _____ نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۰.

+ مقالات حافظ: ۳۱۳.

ع- همایونفرخ، رکن‌الدین

دیوان شاعر ساحر: ۱۷۳.

سرفراگوش من آورد و به آواز حزین

گفت ای عاشق دیرینه من خوابت هست

۱- جاوید، هاشم

حزین. حافظ جاوید: ۳۱۷-۳۱۹.

۴- هروی، حسینعلی

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۳۴.

+ مقالات حافظ: ۶۲.

سرکش مشو که چون شمع از غیرت بسوزد

دلبر که در کف او موم است سنگ خارا

۱- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا

تفسیری شیعی از یک غزل حافظ. معارف، سال هفتم، شماره اول ۹۴-۹۵.

+ حافظیات: ۲۸۴.

سر ما فرونیاید به کمان ابروی کس

که درون گوشه گیران ز جهان فراغ دارد

۱- نائل خانلری، پرویز

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره هشتم: ۳۶۱.

سر ما و در میخانه که طرف بامش

به فلک بر شده دیوار بدین کوتاهی

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات: ۱۴۳۳/۲.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

دیوان شاعر ساحر: ۲۶۶.

سرم برفت و زمانی به سر نرفت این کار
دلم گرفت و نبودت غم گرفتاری

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۱.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۵۸/۲.

۲- فرزاد، مسعود

سرم به دنیی و عقبی فرو نمی‌آید
تبارک‌الله ازین فتنه‌ها که در سر ماست

اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش برآب: ۳۷۰ - ۳۶۹.

۱- زرین‌کوب، عبدالحسین

سرم خوش است و به بانگ بلند می‌گویم
که من نسیم حیات از پیاله می‌جویم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۴.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۱۸ - ۱۳۱۷.

۲- عیوضی، رشید

سرم ز دست بشد چشم از انتظار بسوخت
در آرزوی سر و چشم مجلس آرایسی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۸۲ - ۱۱۸۳.

۱- فرزاد، مسعود

سرمکش حافظ ز آه نسیم شب
تا چو صبحت آینه رخشان کنند

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۱۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

حافظ، صحت کلمات...: ۴۴۵/۱.

۲- فرزاد، مسعود

سرمنزل فراغت نتوان ز دست دادن
ای ساروان فروکش کاین ره کران ندارد

یادداشت‌های آقای علی اکبر راز (ذیل -) مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۵۷.

۱- خرمشاهی، بهاء‌الدین

- ۲- نغمه‌شاهی، بهاء‌الدین یادداشت‌های آقای علی اکبر رزاز. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۵۷.
 ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۵۸.

سرو بالای من آنگه که درآید به سماع
 چه محل جامه جان را که قبا نتوان کرد

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۲.
 ۲- سمیمی [گیلانی]، احمد کلام و پیام حافظ (۱)، نشر دانش، سال چهارم، شماره پنجم: ۸.
 ۳- نائل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز نائل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبيرات: ۱۱۷۱-۱۱۷۲.

سرو چشمی چنین دلکش تو گویی مهر ازو بگیر
 برو کاین وعظ بی معنی مرا در سر نمی‌گیرد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۱۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

سرود مجلس جمشید گفته‌اند این بود
 که جام باده بیاور که جم نخواهد ماند

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۵.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۸۷/۱.

۲- فرزاد، مسعود

سرو زر و دل و جانم فدای آن یاری
 که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد

زیرنویس [دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۱۹.

۱- پژمان بختیاری، حسین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۰.

۲- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۸.

۳- عبوسی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۲۵۱/۱.

۴- فرزاد، مسعود

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۴.

۵- محبوب، محمد جعفر

عبدالل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال اول، شماره هشتم: ۳۶۲.

سری دارم چو حافظ مست، لیکن

به لطف آن سری امیدوارم

حافظ، صحت کلمات...: ۱۵۶/۲.

یادداشت. حافظ شناسی، جلد هشتم: ۱۱۰-۱۰۷.

نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). نشر دانش، سال

نشم، شماره دوم: ۲۸.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۹۲.

+ مقالات حافظ: ۴۶۹-۴۶۸.

دیوان شاعر ساخر: ۳۰۱.

سری که بر سر گردون ز فخر می سودم

بر آستان که نهادم بر آستان فراق

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۳.

سزای قدر تو شاها به دست حافظ نیست

جز از دعای شبی و نیاز صبحدمی

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۵-۱۳۴۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۷۰/۲-۱۳۶۹.

سزدم چو ابر بهمن که بر این چمن بگیریم

طرب آشیان بلبل بنگر که زاغ دارد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۳۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

۲- همایون پور، منوچهر

۳- هروی، حسینعلی

۴- همایون فرخ، رکن‌الدین

۱- راستگو، سید محمد

۱- عیوضی، رشید

۲- فرزاد، مسعود

۱- فرزاد، مسعود

سعی نابرده در این راه به جایی نرسید
مزد اگر می‌طلبی طاعت استاد بجز

حافظ، صحت کلمات...: ۶۰۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

سلام الله ماكر اللیلالی
وجاوبت المشانی و المثالی

لطف سخن حافظ: ۱۴۲.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۳۳/۲ - ۱۳۳۲.

۲- فرزاد، مسعود

سلامی چو بوی خوش آشنایی

بدان دیده مردم روشنایی

ماجرای پایان ناپذیر حافظ. نشر دانش، سال دوم، شماره دوم: ۵۰.

۱- اسلامی ندوشن، محمّدعلی

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۷۳.

+ ماجرای پایان ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۱۹۰ - ۱۸۸.

حاشیه بر شرح حافظ هروی، نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۷.

۲- راستگو، صید محمّد

نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۶۴ - ۱۶۱.

۳- _____

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۸.

۴- _____

یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۹۴.

۵- غنی، قاسم

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۷۳/۲.

۶- فرزاد، مسعود

سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ. نشر دانش، سال اول، شماره

۷- هروی، حسینعلی

پنجم و ششم: ۱۵.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۵۴ - ۱۵۳.

+ نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۸.

+ مقالات حافظ: ۳۶۲ - ۳۶۱.

حاشیه بر «حاشیه». نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۵ - ۸۶.

۸- _____

سلطان ازل گنج غم عشق به ما داد
تا روی در این منزل ویرانه نهادیم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۸۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

سلطان غم هر آنچه تواند بگو بکن
من برده‌ام به باده فروشان پناه ازو

در باره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح
پرویز نائل خاثلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۶.
[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۱۰.

۱- پرواز، سیاوش

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۱.

۲- پژمان بختیاری، حسین

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۰۷/۲.

۳- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۳۲.

۵- عیوضی، رشید

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. بنما، سال دوم، شماره هفتم: ۳۰۶.

۳- نائل خاثلری، پرویز

سلطان من خدا را زلفت شکست ما را
تا کی کند سیاهی چندین درازدستی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۲۰/۲ - ۱۲۱۹.

۱- فرزاد، مسعود

سُلیمی مُنذَ حَلَّتْ بِالْعِرَاقِ
أَلَا قَى مِنْ نَوَاهَا مَا الْأَقَى

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۲۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

سماط دهر دون پرور ندارد شهد آسایش
مذاق حرص و آزی دل بشو از تلخ و از شورش

حافظ، صحت کلمات...: ۷۰۰/۲ - ۶۹۹.

۱- فرزاد، مسعود

سمن بویان غبار غم چو بنشینند بنشانند

پر بویان قرار از دل چو برخیزند بستانند

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۲۱۰.

نگاهی گذر ابر کلک خیال انگیز. حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۷۹-۱۸۰.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی، نقد و نظر درباره حافظ: ۱۶۵ - ۱۶۴.

+ مقالات حافظ: ۲۸۵.

۱- راستگو، سید محمد

۲- هروی، حسینعلی

۳- _____

سمند دولت اگر چند سر کشیده رود

ز همرفان به سر تازیانه یاد آرید

چند نکته قابل تأمل در دیوان حافظ [چاپ دکتر خانلری].

نشر دانش، سال هشتم، شماره چهارم: ۸۴.

در حاشیه دویست حافظ [طراز پیرهن زر کشم... + سمند دولت

اگر...]. نشر دانش، سال هشتم، شماره دوم: ۷۸.

حافظ خوانی و حافظ دانی. حافظ، آئینه دار تاریخ: ۲۵ - ۲۴.

درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خانلری]. نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۶.

به سر تازیانه - بی عملی - واقعه در شعر حافظ. آینه دار، سال

دوازدهم، شماره یازدهم و دوازدهم: ۷۴۳ - ۷۴۰.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۴.

شب تاریک و بیم موج و... کلک، شماره بیستم: ۱۱۷ - ۱۱۸.

یاد آوردن به سر تازیانه. گلگشت در شعرواندیشه حافظ: ۱۵۶-۱۵۳.

سر تازیانه، آئینه جام: ۲۲۱ - ۲۲۰.

نکته ای چند... حافظ شناسی، جلد ششم: ۵۹ - ۶۰.

به سر تازیانه. بی عملی - واقعه. آینه دار، سال سیزدهم، شماره هشتم

و دوازدهم: ۵۹۹ - ۵۹۶.

۱- اجلائی، ایمن پاشا

۲- احمدی بیرجندی، احمد

۳- اهور، پرویز

۴- پرواز، سیاوش

۵- دادبه، اصغر

۶- راستگو، سید محمد

۷- رواقی، علی

۸- ریاحی، محمدامین

۹- زریاب خویی، عباس

۱۰- سعیدی سیرجانی، علی اکبر

۱۱- شفیمی، محمد

- ۱۲- شفیعی، محسن. پانزده نکته دربارهٔ دو دیوان حافظ (چاپ دکتر پرویز ناتل خانلری و دکتر خلیل خطیب رهبر). سال دوازدهم، شماره اول - سوم: ۱۵۲.
- ۱۳- شوقی نوبر، احمد. سخنی پیرامون سه بیت دشوار از حافظ. نشریه دانشکدهٔ ادبیات تبریز، سال سی و دوم، شماره صد و سی و یکم: ۱۳۷ - ۱۳۳.
- ۱۴- _____
ناملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شمارهٔ چهل و ششم: ۱۴۶.
- ۱۵- علوی، عبدالعلی (پرتو -). برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی. یانگ جرس: ۹۴ - ۹۳.
- ۱۶- فرزاد، مسعود. حافظ، صحت کلمات...: ۵۷۹/۱.
- ۱۶- غیوضی، رشید. دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۷۲ - ۱۲۷۱.
- ۱۷- قزوینی، محمد. حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی. واژه نامه: ۴۰۷.
- + [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۱۶۳.
- ۱۸- کاویانی، مصطفی. هزار و دومین. حافظ شناسی، جلد نهم: ۱۲۲ - ۱۲۰.
- ۱۹- ناتل خانلری، پرویز. دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیّرات: ۱۱۹۳ - ۱۱۹۲.
- ۲۰- هروی، حسینعلی. در جواب نکته گیر بر دیوان حافظ خانلری. نشر دانش، سال هشتم، شمارهٔ اول: ۶۹ - ۷۱.
- + مقالات حافظ: ۵۷۲ - ۵۶۴.
- ۲۱- همایونفرخ، رکن‌الدین. دیوان شاعر ساحر: ۱۲۱.

سنگ سان شو در قدم‌نی همچو آب

جمله رنگ آمیزی وتر دامنی

حافظ قزوینی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۸۸ - ۸۷.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۹۷/۲.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سیدمحمد.

۳- فرزاد، مسعود

سنگ و گل را کند از یمن نظر لعل و عقیق

هر که قدر نفس بساد یسمانی دانست

یادداشت‌های آقای سید محمد راستگو، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۳۳.

+ تلخ خوش: ۳۶ - ۳۵.

۱- راستگو، سید محمد

سوابق کرم‌ت را بیان چگونه کنم

تبارک‌الله از آن کارساز ربّانی

چند نکته درباره قصیده‌ای از حافظ. حافظ‌شناسی، جلد چهارم: ۲۶.

۱- سجّادی، ضیاءالدین

سواد دیده غمدیده‌ام به اشک مشوی

که نقش خال توام هرگز از نظر نرود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۱۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

سواد لوح بکینش را عزیز از بهر آن دارم

که جان را نسخه‌ای باشد ز لوح خال هندویت

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۹۵.

دیوان حافظ، تصحیح حافظ: ۱۱۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۹۵/۲.

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۳۳.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره هشتم: ۳۶۱.

سخنی درباره دیوان حافظ به تصحیح علامه قزوینی. مقدمه‌ای بر

تدوین غزل‌های حافظ: ۱۱۹.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- قریب، یحیی

۵- نائل خانلری، پرویز

۶- نیساری، سلیم

سواد نامه موی سیاه چون طی شد

بیاض کم نشود گر صد انتخاب رود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۱۲/۱.

۱- فرزاد، مسعود

- ۲- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۸۵.
- ۳- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۱۶.
- ۱- حرّ مشاهی، بهاء‌الدین یادداشت‌های آقای کامران فانی (ذیل)، مستدرک حافظ نامه: ۱۴۰۴ - ۱۴۰۵.
- ۲- فانی، کامرانی یادداشت‌های آقای کامران فانی. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۰۴.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۷۳/۲ - ۱۳۷۲.
- ۱- فرزاد، مسعود سوز دل اشک روان آه سحر ناله شب
این همه از نظر لطف شما می‌بینم
حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۷/۲.
- ۱- آجودانی، ماشاءالله سوز دل بین که ز بس آتش اشکم دل شمع
دوش بر من ز سر مهر چو پروانه بسوخت
باز هم در جستجوی حافظ [نقد در جستجوی حافظ، تألیف رحیم ذوالنور]، نشر دانش، سال پنجم، شماره دوم: ۳۱.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۸۷.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۱/۵۲/۱.
- ۵- غیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۸۳.
- سویدای دل من تا قیامت
مباد از شوق و سودای تو خالی
حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۳۵/۲ - ۱۳۳۴.
- ۱- فرزاد، مسعود

سوی رندان قلندر به ره آورد سفر

دلق بسطامی و سجادۀ طامات پریم

بر بساط نکته‌دانان [معرفی و نقد حافظ نامه، تألیف بهاءالدین

خرم‌شاهی]. خاوران، شماره دوم: ۱۱۵.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۷.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۱۴ - ۱۳۱۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۵/۲ - ۹۹۴.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ

(مجموعه مقالات): ۷۵.

+ مقالات حافظ: ۱۳۶.

دیوان شاعر ساحر: ۱۹۳.

سه بوسه کز دو لب‌ت کرده‌ای وظیفه من

اگر ادا نکنی قرض دار من باشی

حافظ شناخت: ۱۹۱/۱ - ۱۹۰.

نگاهی به غزل‌های حافظ مصحح دکتر خانلری، دنیای سخن،

شماره سی و نهم: ۴۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۱۳/۲.

روش چهل و چهل در نقد و تفسیر، دنیای سخن، شماره چهلیم: ۳۱.

سهو و خطای بنده‌گوش اعتبار نیست

معنی عفو و رحمت پروردگار چیست

ماجرای پایان ناپذیر حافظ، نشر دانش، سال دوم، شماره دوم: ۴۹.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۷۱ - ۱۷۰.

+ ماجرای پایان ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۶ - ۱۸۵.

مستور و مست. حافظ جاوید: ۱۰۱ - ۱۰۳.

۱- خسروی، محمدرضا

۲- راستگو، سید محمد

۳- عبوضی، رشید

۴- فرزاد، مسعود

۵- هروی، حسینعلی

۶- همایونفرخ، رکن‌الدین

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

۲- شاملو، احمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- کاوسی، هوشنگ

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

۲- جاوید، هاشم

- ۳- خسروی، محمدرضا بر بساط نکته‌دانان [معرفی و نقد حافظ نامه، تألیف بهاءالدین خرمشاهی]. خاوران، شماره دوم: ۱۱۲.
- ۴- دادبه، اصغر یادداشت‌های آقای دکتر اصغر دادبه. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۷۹، ۱۳۸.
- ۵- _____ شرحی بر حافظ، پیراسته از لطافتها. نشر دانش، سال ششم، شماره پنجم: ۴۳.
- ۶- دست‌غیب، عبدالعلی + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۱۶-۳۱۵.
- ۷- _____ آتشی که نمبرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصراله مردانی)، کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صدویست‌ونهم: ۵۳.
- ۸- راستگو، سیدمحمّد حافظ شناخت: ۶۳/۱-۶۲.
- ۹- _____ دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۸.
- ۱۰- زارعی، عبدالله شرح بر بینی از حافظ. تلخ‌خوش: ۲۱۰-۲۰۱.
- ۱۱- زریاب خویی، عباس زان یار دنوازم شکرست با شکایت. کیهان فرهنگی، سال چهاردهم، شماره صدوسی‌ودوم: ۷۷.
- ۱۲- شهیدی، سیدجعفر سهو و خطای بنده. آئینه خام: ۲۳۱-۲۲۹.
- ۱۳- عیوضی، رشید نکته‌ای درباره تصحیح دیوان حافظ [به تصحیح پرویز ناتل خانلری]. نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۷۷-۷۶.
- ۱۴- فرزاد، مسعود دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۰۸-۱۲۰۵.
- ۱۵- مجتبیایی، فتح‌اله حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۹/۱.
- ۱۶- معجوب، محمدجعفر بر حواشی دیوان حافظ. ارج‌نامه ایرج، ج ۱/۳۲۶-۳۲۵.
- درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۱.

سیاه‌نامه‌تر از خود کسی نمی‌بینم

چگونه چون قلمم دود دل به سر نرود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۱۸/۱.

۱- فرزاد، مسعود

سیلاب گرفت گرد ویرانه عمر

و آغاز پری نهاد پیمانه عمر...

این رباعیها از حافظ نیست. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ:

۳۸۴ - ۳۸۳.

۱- ریاحی، محمدامین

سیل است آب دیده و هر کس که بگذرد

گر خود دلش ز سنگ بود هم ز جا رود

حافظ قزوینی - غنی یا خاقلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۷۰.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۰۷/۱.

ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ: ۴۷۴ - ۴۷۳ و ۴۶۸.

سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود

هومن: ۳۹۵.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سیدمحمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- مرتضوی، منوچهر

۵- هومن، محمود

سیل سرشک ما ز دلش کین به در نبرد

در سنگ خاره قطره باران اثر نکرد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۹۵/۱.

۱- فرزاد، مسعود

سینهام ز آتش دل در غم جانانه بسوخت

آتش بود در این خانه که کاشانه بسوخت

حافظ قزوینی - غنی یا خاقلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم:

۱۳۶ - ۱۳۵.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۱/۱ - ۵۰.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سیدمحمد

۳- فرزاد، مسعود

سینه تنگ من و بار غم او هیاهات
مرد این بار گران نیست دل مسکینم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۳۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۹۲.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

سینه گو شعله آتشکده فارس بکش
دیده گو آب رخ دجله بغداد بپر

حافظ شناخت: ۳۶/۱ - ۳۵.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

سینه مالا مال درد است ای دریغا مرهمی
دل ز تنهایی به جان آمد خدا را همدمی

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۵۱ - ۱۳۵۰.

۱- عیوضی، رشید

مرکز تحقیقات کتب و زبان فارسی

ش

شادی مجلسیان در قدم و مقدم توسط

جای غم باد مرآن دل که نخواهد شادت

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب حافظ شیرازی: ۱۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۵/۱ - ۵۴.

دیوان مولانا شمس الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۳۴.

سخنی درباره حافظ به تصحیح علامه قزوینی. مقدمه‌ای بر تدوین

غزلهای حافظ: ۱۱۵.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- قریب، یحیی

۵- نیساری، سلیم

شاهای فلک از بزم تو در رقص و سماع است

دست طرب از دامن این زمزمه مگسل

حافظ، صحت کلمات...: ۷۸۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

شاه اگر جرعه رندان نه به عزت نوشد

التفاتش به می صاف مروق نکنیم

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].

۱- آجودانی، ماشاء الله

- نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۲.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۴۲.
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۰۹/۲.
- ۲- فرزاد، مسعود
- شاهها مبهتری ز بهشتم رسیده است
 رضوان سرشت و هوروش و سلسبیل بوی
- ۱- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۸۵ - ۱۳۸۴.
- شاهها من ار به عرش رسانم سریر فضل
 مملوک این جنابم و مسکین این درم
- ۱- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۷۰.
- شاه ترکان سخن مدعیان می شنود
 شرمی از مظلمه خون سیاوشش باد
 نگاهی بر نگاهی گذرا بر کلک خیال‌انگیز، حافظ شناسی، جلد
 هشتم: ۱۴۰.
- ۱- اهور، پرویز
- لطیفه غیبی: ۳۱ - ۳۰.
 نگاهی گذرا بر کلک خیال‌انگیز، حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۷۷-۱۷۸.
 + مقالات حافظ: ۵۹۱.
- ۲- دارابی، محمد بن محمد
 ۳- هروی، حسینعلی
- شاهد آن نیست که مویی و میانی دارد
 بنده طلعت آن باش که آنی دارد
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۵۵/۱.
 ۲- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۹.

شاهدان در جلوه و من شرمسار کیهام

بار عشق و مفلسی صعبست، می باید کشید

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۲۵.

چند نکته در اشعار حافظ، کیهان فرهنگی، سال چهاردهم، شماره

صدوسی و هفتم: ۶۰.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۷۵/۱.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال دوم، شماره دوم: ۲۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- دشتی، سید محمد

۳- راستگو، سید محمد

۴- فرزاد، مسعود

۵- ناقل خانلری، پرویز

شاهد بخت چون کرشمه کند

ماش آینه رخ چو مهیم

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۱۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

شاهد و مطرب به دست افشان و مستان پای کوب

غمزه ساقی ز چشم می پرستان برده خواب

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۸۱ - ۱۱۸۲.

۱- عیوضی، رشید

شاه را به بود از طاعت صد ساله و زهد

قدر یک ساعته عمری که در او داد کند

یادداشت‌هایی درباره حافظ [برگرفته از تعلیقات اسرارالتوحید].

حافظ شناسی، جلد سیزدهم: ۴۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۷/۱.

درباره حافظ به سعی سایه، کلک، شماره شصتم: ۲۷۲.

دیوان شاعر ساحر: ۹۹.

۱- شفیع کدکنی، محمدرضا

۲- فرزاد، مسعود

۳- محبوب، محمدجعفر

۴- همایونفرخ، رکن الدین

شاه شمشاد قدان خسرو شیرین دهستان

که به مؤگان شکند قلب همه صف‌شکنان

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۳۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

شاه عالم را بقا و عزّ و ناز

باد و هر چیزی که باشد زین قبیل

حافظ قزوینی - غنی یا خاثلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۷۲.

۱- برهانی، مهدی

حافظ، صحت کلمات...: ۸۰۳/۲ - ۸۰۲.

۲- فرزاد، مسعود

شاه‌نشین چشم من تکیه‌گه خیال توست

جای دعاست شاه من بی تو مباد جای تو

دعاهای حافظ، حافظ جاوید: ۳۶۲ - ۳۶۱.

۱- جاوید، هاشم

شاید که به آبی فلکت دست نگیرد

گر تشنه لب از چشمه حیوان به در آیی

اهتمامی بی‌اهمیت [نقد دیوان حافظ، به تصحیح و اهتمام احمد

۱- خرمشاهی، بهاء‌الدین

سهیلی خوانساری]. نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۳۱.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۰۳.

+ چارده روایت (مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ): ۱۶۱.

اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ: ۱۴۲ - ۱۴۱.

۲- _____

یادداشت‌هایی درباره شعر حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۳.

۳- دهخدا، علی‌اکبر

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۵۱.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۹.

داوری ادبی. تلخ‌خوش: ۱۹۶.

۴- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۸۶/۲.

۵- فرزاد، مسعود

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

۶- محیط طباطبائی، محمّد

- پنجم، شماره هشتم: ۵۱.
 ۷- معین، مهدخت
 همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۱.

شب تنهائیم در قصد جان بود
 خیالش لطفهای بیکران کرد

- ۱- راستگو، سید محمد
 ۲- رکن، محمود
 ۳- عبوضی، رشید
 ۴- هروی، حسینعلی
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۳.
 لطف سخن حافظ: ۲۲۲.
 دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۳۳.
 نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
 دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۵۸.
 + مقالات حافظ: ۲۷۴.

شب رجلت هم از بستر روم در قصر حورالعین
 اگر در وقت جان دادن تو باشی شمع بالینم

- ۱- جاوید، هاشم
 ۲- راستگو، سید محمد
 ۳- _____
 حافظ جاوید: ۲۰۶ - ۲۰۹.
 اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ به تصحیح ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۷.
 + گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ خوش: ۲۶۷.

شب شراب خرابم کند به بیداری
 وگر به روز شکایت کنم به خواب رود

- ۱- فرزاد، مسعود
 حافظ، صحّت کلمات...: ۵۱۱/۱.

شب صحبت غنیمت دان و داد خوشدلی بستان
 که بستانی دل افروزست و طرف لاله زاری خوش

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۲۹/۲.
- شب ظلمت و بیابان به کجا توان رسیدن
مگر آن که شمع رویت به رهم چراغ دارد
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۴۹.
۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۳.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۳۸ - ۲۳۹/۱.
- شبل الاسد به صید دلم حمله برد و من
گر لاغرم و گرنه شکار غضنرم
- ۱- قزوینی، محمد [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۲۲۶.
+ حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ. حافظ شناسی، جلد هفتم: ۱۷۰ - ۱۶۹.
مرکز تحقیقات علوم اسلامی
- شب وصل است و طی شد نامه هجر
سلام فیہ حتی مطلع الفجر
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۶۷.
۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۹۵ - ۲۹۴.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۱۱/۱.
- شبی به کلبه احزان عاشقان آیی
دمی انیس دل سوکوار من باشی
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۹.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۱۱/۲.

شبی دل را به تاریکی زلفت باز می‌جستم

رخت می‌دیدم و جام هلالی باز می‌خوردم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۹/۲

۱- فرزاد، مسعود

شبی که ماه مراد از افق شود طالع

بود که پرتو نوری به بام ما افتد

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۴۷.

۱- برهانی، مهدی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۰.

۲- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۶.

۳- عبوسی، رشید

شد آن که اهل نظر بر کناره می‌رفتند

هزارگونه سخن در دهان و لب خاموش

حافظ، صحت کلمات...: ۷۱۴/۲

۱- فرزاد، مسعود

شد از خروج ریاحین چو آسمان روشن

زمین به اختر میمون و طالع مسعود

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۶۹.

۱- برهانی، مهدی

حافظ جاوید: ۲۷ - ۲۵.

۲- جاوید، هاشم

لطف سخن حافظ: ۲۶۹.

۳- رکن، محمود

گزارد حق «حافظ خلخالی» نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۳۷.

۴- سروشیار، جمشید

حافظ، صحت کلمات...: ۴۵۹/۱ - ۴۵۸.

۵- فرزاد، مسعود

زیرنویس دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۱۴۸.

۶- قزوینی، محمد

دیوان شاعر سحر: ۱۰۵.

۷- همایونفرخ، رکن الدین

شد حفظ عمر حاصل گر زانکه با تو ما را

هرگز به عمر روزی، روزی شود وصالی

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۴۸/۲.
- شد حلقه قامت من تا بعد ازین رقیبت
زین در دگر نراند ما را به هیچ بابی
- ۱- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۳۸.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۹۶/۲.
- شدم ز دست تو شیدای کوه و دشت و هنوز
نمی‌کنی به ترجم نطابق سلسله سست
- ۱- زریاب خویی، عباس زبان مور به آصف دراز گشت و...، آئینه جام: ۲۱۵.
- شدم فسانه به سرگشتگی و ابروی دوست
کشید در خم چوگان خویش چون گویم
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۷۷.
- ۲- راستگر، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۴.
- ۳- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد سوم: ۱۳۲۱ - ۱۳۲۰.
- شده‌ام خراب و بد نام و هنوز امیدوارم
که به همت عزیزان برسم به نیک نامی
- ۱- راستگر، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۱.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۶۴/۲.
- شراب ارغوانی را گلاب اندر قدح ریزیم
نسیم عطر گردان را شکر در مجمر اندازیم
- ۱- افشار، ایرج شراب و گلاب در عصر قاجار. راهنمای کتاب، سال شانزدهم، شماره دهم - دوازدهم: ۷۸۱.

- ۲- بیانی، سوسن طراز و شکر. حافظ شناسی، جلد سیزدهم: ۲۰۶-۲۰۵.
- ۳- بینش، تقی پیشنهاد دیگر [درباره معنی بیتی دشوار از حافظ]. راهنمای کتاب، سال پانزدهم، شماره دهم - دوازدهم: ۸۷۳-۸۷۰.
- ۴- _____ دیوان شبه حقیقی حافظ. حافظ شناسی، جلد یازدهم: ۱۳۴-۱۳۳.
- ۵- پرواز، سیاوش کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره چهارم: ۲۶.
- ۶- _____ به شکرانه آموخته‌های تازه. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره یازدهم: ۳۲.
- ۷- جعفری، یونس نگاهی به ابیات حافظ. خرد و کوشش، شماره هجدهم: ۱۲۷-۱۲۲.
- ۸- رجائی، احمدعلی پیشنهادی درباره یک بیت حافظ. مقالاتی درباره زندگی و شعر حافظ: ۲۱۸-۲۱۱.
- ۹- _____ شراب و گلاب. راهنمای کتاب، سال شانزدهم، شماره اول - سوم: ۱۷۲-۱۶۶.
- ۱۰- زریاب خویی، عباس شکر در محضر آئینه جام: ۲۴۲-۲۴۱.
- ۱۱- سجادی، ضیاءالدین شراب و گلاب. راهنمای کتاب، سال شانزدهم، شماره چهارم - ششم: ۳۲۰.
- ۱۲- شعار، جعفر باز هم «شراب و گلاب». راهنمای کتاب، سال شانزدهم، شماره هفتم - نهم: ۵۳۴-۵۳۳.
- ۱۳- شمیسا، سیروس شراب‌ارغوانی را...، نامواره دکتر محمود افشار، جلد اول: ۳۷۵-۳۶۷.
- ۱۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۶/۲.
- ۱۵- فرزام، حمید بیتی دشوار از حافظ. راهنمای کتاب، سال پانزدهم، شماره دهم - دوازدهم: ۸۶۹-۸۶۵.
- ۱۶- فرسیو، بهاءالدین نگاهی بر انتقاد کلک خیال‌انگیز. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره ششم: ۳۸.
- ۱۷- نظمی تبریزی، علی گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۱۴۹-۱۴۸.

- شراب تلخ صوفی سوز بنیادم بخواهد برد
لبم بر لب نه ای ساقی و بستان جان شیرینم
- ۱- امیرضیائی، ایرج توضیحی بر یک بیت از حافظ. کیهان فرهنگی، سال پانزدهم، شماره یکصد و پنجاه: ۶۷-۶۶.
- ۲- امیری، منوچهر درباره بیست بیت از دیوان حافظ خانلری. آینده، سال دهم، شماره دهم و یازدهم: ۶۴۸.
- ۳- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سید ابوالقاسم انجوی شیرازی: ۱۱۳.
- ۴- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا دکتر خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۲۶.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۰/۲.
- شراب تلخ می‌خواهم که مردافکن بود زورش
که تا یکدم بر آسایم ز دنیا و شر و شورش
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۹/۲.
- ۲- هروی، حسینعلی نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). نشر دانش، سال ششم، شماره دوم: ۲۵.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۸۵-۱۸۴.
- + مقالات حافظ: ۴۵۳-۴۵۲.
- شراب خانگی ترس محتسب خورده
به روی یار بنوشیم و بانگ نوشانوش
- ۱- آموزگار، جهانگیر دو شعر حافظ. آینده، سال سوم، شماره دهم: ۵۷۷-۵۲۵.
- ۲- بهار، محمد تقی (ملک الشعراء) شعرهای دخیل در دیوان حافظ. آینده، سال سوم، شماره دهم: ۵۲۳-۵۲۲.
- + بهار و ادب فارسی، جلد اول: ۳۸۸.

- ۳- بهشتی شیرازی، سیداحمد مغز مغز و پوست پوست، گلچرخ، شماره هفتم: ۴۹-۴۷.
- ۴- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۳۰۸.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۱۵/۲.
- ۶- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ: ۴۷-۵۱.
- + مقالات حافظ: ۹۲-۹۰.
- ۷- همایونفرخ، رکنالدین دیوان شاعر ساحر: ۱۶۴-۱۶۳.
- ۱- فرزاد، مسعود شراب خانگیم بس، می مغانه بسیار حریف باده رسید ای رفیق توبه، وداع حافظ، صحت کلمات...: ۷۴۶/۲.
- ۱- اسلامی ندوشن، محمدهادی شراب خورده و خوی کرده می روی به چمن که آب روی تو آتش در ارغوان انداخت ماجرای پایان ناپذیر حافظ، نشر دانش، سال دوم، شماره دوم: ۵۱.
- + برگزیده مقاله های نشر دانش درباره حافظ: ۱۷۵.
- + ماجرای پایان ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۱۹۲.
- ۲- دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول-چهارم: ۱۰۱.
- ۳- برهانی، مهدی حافظ قزوینی- غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۳۲.
- ۴- پرواز، سیاوش درباره بعضی لغات و تعییرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۱.
- ۵- دادبه، اصغر شرحی بر حافظ، پیراسته از لطافتها، نشر دانش، سال ششم، شماره پنجم: ۴۵.
- + برگزیده مقاله های نشر دانش درباره حافظ: ۳۲۰.
- ۶- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷.

- ۷- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۶۲.
- ۸- شوقی نوبر، احمد تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۳۹.
- ۹- فرزاد، مسعود اصالت و توالی ابیات در ابیات غیر غزل حافظ. پ: ۷۸-۷۷.
- ۱۰- ناتل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۵۱.
- ۱۱- نجفی، ابوالحسن حافظ: نسخه نهائی [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۷.
- ۱۲- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۳۲.
- + مقالات حافظ: ۵۹.

شراب لعل کش و روی نازنینان بین
خلاف مذهب آنان جمال اینان بین

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۴۰۵-۴۰۴.

۱- زرین کوب، عبدالحسین

شراب نوش کن و جام زر به حافظ بخش
که پادشه به کرم جرم صوفیان بخشید

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۹-۲۵۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۶۸/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

شرابی بی خمارم بخش یارب
که با وی هیچ دردسر نباشد

شراب بی خمار. حافظ جاوید: ۶۰-۶۲.

یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۰۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۳۵۲/۱.

۱- جاوید، هاشم

۲- غنی، قاسم

۳- فرزاد، مسعود

شریت قند و گلاب از لب یارم فرمود

نرگس او که طیب دل بیمار منست

یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی (ذیل -) مستدرک

حافظ نامه: ۱۳۵۶

۱- هز مشاهی، بهاءالدین

یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی. مستدرک نامه: ۱۳۵۶.

۲- معصومی، حسین

شرح این قصه مگر شمع برآرد به زبان

ورنه پروانه ندارد به سخن پروایی

چند نکته در شرح دیوان حافظ: ۲۲۹ - ۲۲۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۷۵/۲.

بر حواشی دیوان حافظ. ارج نامه ایرج، ج ۱/ ۳۲۵ - ۳۲۴.

۱- آشوری، داریوش

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- مجتبی، فتح‌الله

شرممان باد ز پشیمنه آلوده خود می‌آید

که بر او وصله به صد شعبده پیراسته‌ام

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم:

۱۴۴ - ۱۴۳.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۸۱۶/۲.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

شرممان باد ز پشیمنه آلوده خویش

گر بدین فضل و هنر نام کرامات بریم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۷.

لطف سخن حافظ: ۵۸ - ۵۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۳/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

شست و شویی کن و آنگه به خرابات خرام
تا نگرده ز تو این دیر خراب، آلوده

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۴۵/۲ - ۱۱۴۴.

شعاع جام و قدح نور ماه پوشیده
عذار مغیچگان راه آفتاب زده

۱- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۴۸۱/۱ - ۴۶.

۲- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۶.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۳۹.

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۳۹.

شعر خونبار من ای باد بدان یار رسان
که ز مزگان سیه بر رگ جان زد نیشم

۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵۵.

۲- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۰۳.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۰۲/۲ - ۹۰۱.

شفا ز گفته شگرفشان حافظ جوی
که حاجت به علاج گلاب و قند مباد

۱- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۲۲۳/۱ - ۲۲۲.

شقایق از پی سلطان گل سپارد باز
به بادبان صبا کله‌های نعمانی

۱- سجادی، ضیاء‌الدین چند نکته درباره قصیده‌ای از حافظ. حافظ‌شناسی، جلد چهارم: ۲۶.

شکر آن را که تو در عشرتی ای مرغ چمن
به اسیران قفس مژده گسزار بسیار

حافظ، صحت کلمات...: ۶۰۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۴۴.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

شکر آن را که دگر باره رسیدی به بهار
بیخ نیکی نشان و ره تحقیق بسجوی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۰.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۲۴/۲.

۲- فرزاد، مسعود

غزلیات حافظ، نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۲.

۳- نذیر احمد

شکرانه را که چشم تو روی بتان ندید
ما را به عفو و لطف خداوندگار بخش

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. نشر دانش، سال دوم، شماره
هشتم: ۴۰۰.

۱- دهخدا، علی‌اکبر

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۲.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۶۹۴/۲ - ۶۹۳.

۲- فرزاد، مسعود

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال
پنجم، شماره هشتم: ۴۹.

۳- محیط طباطبائی، محمد

همراه دهخدا با حافظ (بازنگرشی بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر
اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال یازدهم: ۳۰.

۴- معین، مهدخت

گلشن معانی (شرح بعضی از آیات مشکله فارسی): ۱۱۵ - ۱۱۴.

۵- نظامی تبریزی، علی

نگاهی گذر بر کلک خیال‌انگیز. حافظ‌شناسی، جلد ششم: ۱۵۷-۱۵۸.

۶- هروی، حسینعلی

+ مقالات حافظ: ۵۱۱.

دیوان شاعر ساحر: ۱۶۵.

۷- همایونفرخ، رکن‌الدین

شکر ایزد که به اقبال کله گوشه گل

نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد

شوکت خار. حافظ جاوید: ۴۲۷-۴۲۵.

۱- جاوید، هاشم

شکر ایزد که ز تاراج خزان رخنه نیافت

بوستان سمن و سرو و گل و شمشاد

حافظ، صحّت کلمات...: ۵۵/۱.

۱- فرزاد، مسعود

شکر ایزد که میان من و او صلح افتاد

صوفیان رقص کنان ساغر شکرانه زدند

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: سی و یکم و سی و دوم و ۱۷۹.

۱- پژمان بختیاری، حسین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۸.

۲- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۲۴۷.

۳- رکن، محمود

سیری در دیوان حافظ. سفینه حافظ: ۱۳۷-۱۲۸.

۴- زنجانی، برات

گل آدم برشتند...، آئینه جام: ۳۲۶.

۵- زریاب خویی، عباس

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۸۶.

۶- ززین کوب، عبدالحسین

نوشته‌یی به شوق حافظ نامه. سفینه حافظ: ۱۲۳.

۷- ستوده، غلامرضا

حافظ، صحّت کلمات...: ۴۰۸.

۸- فرزاد، مسعود

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۳۶.

۹- قریب، یحیی

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره نهم:

۱۰- ناتل خانلری، پرویز

۳۹۴-۳۹۵.

دیوان شاعر ساحر: ۷۴.

۱۱- همایونفرخ، رکن‌الدین

سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود

۱۲- هومن، محمود

هومن: ۴۲۵.

شکر به صبر دست دهد عاقبت ولی
بد عهدی زمانه، زمانم نمی دهد

لطف سخن حافظ: ۲۷۸.

۱- رکن، محمود

دیوان شاعر ساحر: ۱۱۲.

۲- همایونفرخ، رکن الدین

شکر چشم تو چه گویم که بدان بیماری
می کند درد مرا از رخ زیبای تو خوش

حافظ، صحت کلمات...: ۷۲۶/۲.

۱- فرزاد، محمود

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، پنجا، سال دوم، شماره اول: ۲۳.

۲- ناقل خالری، پرویز

شکر خدا که باز درین اوج بارگاه
طاووس عرش می شود صیت شهرم

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۷۲.

۱- عبوسی، رشید

شکر خدا که هر چه طلب کردم از خدا
بر منتهای همت خود کامران شدم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۴۵/۲.

۱- فرزاد، محمود

شکر شکن شوند همه طوطیان هند
زین قند پارسی که به بنگاله می رود

آورده اند...، حریم سایه های سبز (مجموعه مقالات): ۲۹۸-۲۹۷.

۱- اخوان ثالث، مهدی

حافظ، صحت کلمات...: ۵۲۲/۱.

۲- فرزاد، محمود

دیوان شاعر ساحر: پنجاه و چهار - پنجاه و سه.

۳- همایونفرخ، رکن الدین

شکسته گشت چو پشت هلال قامت من
کمان ابروی یارم چو باز و سمه کشید

- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۸۵.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/ ۵۷۰ - ۵۶۹.
- ۱- برهانی، مهدی شکفته شد گل حمرا و گشت بلبل مست
صلای سرخوشی ای صوفیان باده‌پرست
- ۲- پژمان بختیاری، حسین حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۷۸.
- ۳- جاوید، هاشم [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۲.
- ۴- دست‌غیب، عبدالعلی خسرو و شیرین، حافظ جاوید: ۲۴۴.
- ۵- راستگو، سیدمحمد آتشی که نمبرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصراله مردانی).
- ۶- رکن، محمود کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نهم: ۵۳.
- ۷- زریاب خویی، عباس دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۵.
- ۸- عابدی، محمود لطف سخن حافظ: ۱۶۵.
- ۹- غیوضی، رشید گل خمری، آئینه جام: ۳۳۰ - ۳۲۹.
- ۱۰- غنی، قاسم خمری، گل خمری و مینی از حافظ. مجله دانشکده ادبیات و علوم
انسانی دانشگاه تهران، سال سی و یکم، شماره ۱ - ۴: ۲۸۱ - ۲۷۴.
- ۱۱- فرزاد، مسعود دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۸۷ - ۱۱۸۵.
- ۱۲- فرزاد، محمد یادداشتهای دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۶۳ - ۲۶۲.
- ۱۳- محبوب، محمدجعفر حافظ، صحت کلمات...: ۱/ ۱۱۶.
- ۱۴- ناقل خانلری، پرویز بحث درباره چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. راهنمای کتاب،
سال دوم، شماره چهارم: ۵۸۹ - ۵۸۸.
- ۱۵- هروی، حسینعلی + مقالات فرزاد: ۲۰۹ - ۲۰۸.
- ۱۳- محبوب، محمدجعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۹۹ - ۲۹۸.
- ۱۴- ناقل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره ششم: ۲۶۹.
- ۱۵- هروی، حسینعلی + دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناقل خانلری. جلد دوم،
بعضی از لغات و تعییرات: ۱۲۲۱ - ۱۲۲۰.
- نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). نشر دانش، سال

ششم، شماره دوم: ۲۳.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۸۲ - ۱۸۱.

+ مقالات حافظ: ۴۴۷ - ۴۴۶.

دیوان شاعر ساحر، هشتاد و سه - هشتاد و یک.

۱۶- همایون‌نقرخ، رکن‌الدین

شکل هلال هر سر مه می‌دهد نشان

از افسر سیامک و طرف کلاه زو

نامرادی در شناخت حافظ. نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۴.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۴۷.

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۰۲.

سیامک وزو، حافظ جاوید: ۴۱۴ - ۴۱۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۱۷/۲.

۱- آجودانی، ماشاءالله

۲- پژمان بختیاری، حسین

۳- جاوید، هاشم

۴- فرزاد، مسعود

شکوه تاج سلطانی که بیم جان در او درج است

کلاهی دلکش است اما به ترک سر نمی‌ارزد

آورده‌اند که...، حریص سایه‌های سبز (مجموعه مقالات): ۲۹۶-۲۹۳.

شرحی بر یک بیت حافظ. حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۲۱ - ۱۱۶.

حافظ شاملو. الفبا. جلد ششم: ۲۹۷ - ۲۹۶.

+ ذهن و زبان حافظ: ۱۷۷ - ۱۷۶.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۳۲۲/۱ - ۳۲۱.

۱- اخوان ثالث، مهدی

۲- برهانی، مهدی

۳- خرمشاهی، بهاء‌الدین

۴- _____

۵- راستگو، سیدمحمد

۶- فرزاد، مسعود

شکوه سلطنت و حسن کی ثباتی داد

ز تخت جم سخنی مانده است و افسر کی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۰۴/۲.

۱- راستگو، سیدمحمد

۲- فرزاد، مسعود

شمشاد خرامان کن و آهنگ گلستان کن

تا سرو پیاموزد از قَدْ تو دلجویی

حافظ، صَحّت کلمات... : ۱۱۸۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

شمع اگر زان لب خندان به زبان لافی زد

پیش عشاق تو شبها به غرامت برخاست

حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۷۷.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲.

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۳۶۹.

حافظ، صَحّت کلمات... : ۶۷/۱ - ۶۶.

نیشها و نوشها. حافظ‌شناسی، جلد پنجم: ۲۳۴ - ۲۳۳.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- زرین کوب، عبدالحسین

۴- فرزاد، مسعود

۵- نیاز کرمانی، سعید

شمع دل دمسازم بنشست چو او برخاست

و افغان ز نظر بازان برخاست چو او بنشست

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۶.

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۰.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۲.

حافظ، صَحّت کلمات... : ۱۱۰/۱.

۱- أجودانی، ماشاء الله

۲- پژمان بختیاری، حسین

۳- راستگو، سید محمد

۴- فرزاد، مسعود

شمع سحرگهی اگر لاف ز عارض تو زد

خضم زبان دراز شد خنجر آبدار کو

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۷.

حافظ، صَحّت کلمات... : ۱۱۱۰/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

شنیده‌ام سخنی خوش که پیر کنعان گفت

فراق یار نه آن می‌کند که بتوان گفت

حافظ، صحت کلمات...: ۱۸۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

شوخی نگر که مرغ دل بیقرار من

سودای دام عاشقی از سر به در نکرد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۵.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۲۲۳.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۲۹۷-۲۹۹/۱.

۳- فرزاد، مسعود

شود چون بید لوزان سرو آزاد

اگر بیند قد دلجوی فرخ

حافظ، صحت کلمات...: ۲۰۰/۱.

۱- فرزاد، مسعود

مرکز تحقیقات و پژوهش‌های اسلامی

شود غزاله خورشید صید لاغر من

گر آهویی چو تو یکدم شکار من باشی

غزاله خورشید، صید لاغر حافظ، گلچرخ، شماره سیزدهم: ۵ و ۱۱.

۱- مصفی، ابرافضل

+ حافظ شناسی، جلد دهم: ۲۰۴-۱۹۹.

شور شراب عشق تو آن نفسم رود ز سر

کاین سر پر هوس شود خاک در سرای تو

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۳۰.

۱- عبوضی، رشید

شوق لبث برد از یاد حافظ

درس شبانه، ورد سحرگاه

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۲.

۱- راستگو، سید محمد

- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۲۲.
- شهباز دست پادشهم این چه حالتست
کز یاد برده‌اند هوای نشیمنم
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۸۲.
۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵۸.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۰۵/۲.
۴- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر سحر: ۱۸۹/۱.
- شهر خالیست ز عشاق بود کز طرفی
مردی از خویش برون آید و کاری بکند
- ۱- پرواز، سیاوش کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،
سال دوم، شماره چهارم: ۲۳.
۲- روح‌الامینی، محمود قرآن به سبعمه خوانی در چارده روایت. حافظ‌شناسی، جلد
دوازدهم: ۱۳۲.
۳- فرزاد، محمد صورت صحیح بیت حافظ. احتجاجات و سؤالات و توضیحات.
یعنا، سال چهاردهم، شماره نهم: ۴۳۰.
+ مقالات فرزاد: ۲۳۳.
۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۲۴/۱.
- شهره شهر مشو تا نهم سر در کوه
شور شیرین منما تا نکنی فرهادم
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۵/۲ - ۸۳۴.
- شهر یاران بود و خاک مهربانان این دیار
مهربانی کی سرآمد، شهر یاران را چه شد

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۶۴/۱.
- شهریست پر ظریفان وز هر طرف نگاری
یاران صلاى عشق است گر می‌کنید کاری
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۵۹/۲.
- ۲- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۴۷.
- شهریست پر کرشمه حوران ز شش جهت
چیزیم نیست ورنه خریدار هر ششم
آورده‌اند که...، حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات): ۳۲۰-۳۲۲.
- ۱- اخوان ثالث، مهدی دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵۳.
- ۲- راستگو، سید محمد حافظ، صحت کلمات...: ۸۹۵/۲.
- ۳- فرزاد، مسعود
- شیدا از آن شدم که نگارم چو ماه نو
ابرو نمود و جلوه‌گری کرد و رو بیست
شرحی بر حافظ، پیراسته از لطافتها. نشر دانش، سال ششم، شماره پنجم: ۴۵.
- ۱- دادبه، اصغر + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۲۱-۳۲۰.
- شیراز معدن لب لعل است و کان حسن
ممن جوهری مفلسم ایرا مشو شم
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۳۳.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵۳.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۹۴/۲.
- شیراز و آب رکنی و این باد خوش نسیم
عیش مکن که خال رخ هفت کشورست
- ۱- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۳۸-۳۹/۱.

- ۲- فرزاد، مسعود اصالت و توالی ابیات در اشعار غیرغزل حافظ: پ ۸۱ - ۸۰.
 ۳- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۳۳.
 + مقالات حافظ: ۶۱ - ۶۰.

شیر در بادیه عشق تو روپناه شود
 آه ازین راه که در وی خطری نیست که نیست
 ۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۴.

شیرین‌تر از آنی به شکرخنده که گویم
 ای خسرو خوبان که تو شیرین‌زمانی
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۷۹/۲.

شیشه بازی سرشکم نگری از چپ و راست
 گر بر این منظر بینش نفسی بنشینی
 ۱- ریاحی، محمدامین شیشه بازی، گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۳۶.
 ۲- سجادی، ضیاءالدین سحر بیان حافظ، حافظ شناسی، جلد یازدهم: ۷۴ - ۷۳.

شیوه حور و پری گرچه لطیف است ولی
 خوبی آنست و لطافت که فلانی دارد
 ۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۲.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۵۵/۱.

شیوه ناز تو شیرین خط و خال تو ملیح
 چشم و ابروی تو زیبا قد و بالای تو خوش
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۲۶/۲ - ۷۲۵.

مرکز تحقیقات علوم و معارف اسلامی
صاحب دیوان ماگویی نمی داند حساب
کاندرین طغرا نشان حسبه للّٰه نیست
نظری گذرا بر کلک خیال انگیز حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۵۴-۱۵۳.
+ مقالات حافظ: ۵۰۶.

۱- هروی، حسینعلی

صالح و طالع متاع خویش نمودند
تا که قبول افتد و که در نظر آید

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۴.
چند تحلیل و چند اشکال. حافظ شناسی، جلد دهم: ۱۷۳.
لطف سخن حافظ: ۲۷۹.
یادداشت‌های آقای دکتر غلامرضا ستوده. مستدرک حافظ نامه:
۱۴۰۱-۱۴۰۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- ———

۴- ستوده، غلامرضا

حافظ، صحت کلمات...: ۵۴۲/۱-۵۴۱.

۵- فرزاد، مسعود

صبا از عشق من رمزی بگو با آن شه خوبان

که صد جمشید و کیخسرو غلام کمترین دارد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۴۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

صبا اگر گذری افتد به کشور دوست

بیار نفخه‌ای از گیسوی معنبر دوست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۴.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۹/۱.

۲- فرزاد، مسعود

صبا بر آن سر زلف ار دل مرا بینی

ز روی لطف بگویش که جانگه دارد

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۱۹.

۱- پژمان بختیاری، حسین

صبا به چشم من انداخت خاکی از کویش

که آب زندگیم در نظر نمی‌آید

حافظ، صحت کلمات...: ۵۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

صبا به خوش خبری هدهد سلیمان است

که مژده طرب از گلشن سبا آورد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۰۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را

که سر به کوه و بیابان تو داده‌ای ما را

باز هم در جستجوی حافظ [نقد در جستجوی حافظ، تألیف رحیم

۱- آجودانی، ماشاءالله

ذوالنور]. نشر دانش، سال پنجم، شماره دوم: ۳۰.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۸۵.

صبح‌الخیبر زد بلبل کجایی ساقیا برخیز

که غوغا می‌کند در سر خیال خواب دوشینم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۲.

لطف سخن حافظ: ۸۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۴/۲.

دیوان شاعر ساحر: ۱۸۵.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ

(مجموعه مقالات): ۶۹.

+ مقالات حافظ: ۱۲۷.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین

۵- هروی، حسینعلی

صبا ز زلف تو با هر گلی حدیثی راند

رقیب کی ره غماز داد در حرمت

حافظ، صحت کلمات...: ۱۸۹/۱ - ۱۸۸.

۱- فرزاد، مسعود

صبا ز منزل جانان گذر دریغ مدار

وز و به عاشق بیدل خبر دریغ مدار

حافظ، صحت کلمات...: ۶۰۲/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۲۴۵.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

صبا کجاست که این جان خون گرفته چو گل

فدای نکبت گیسوی یار خواهم کرد

لطف سخن حافظ: ۲۲۱.

۱- رکن، محمود

برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس‌الدین محمد حافظ

۲- علوی، عبدالعلی (پرتوی)

شیرازی، بانگ جرس: ۹۶.

صبا وقت سحر بویی ز زلف یار می آورد
دل شوریده ما را به بو در کار می آورد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۳۱۰ - ۳۰۹.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

صبح است ساقیا قدحی پر شراب کن
دور فلک درنگ ندارد شتاب کن

حافظ، صحت کلمات...: ۲/۱۰۵۱.

۱- فرزاد، مسعود

صبح است و ژاله می چکد از ابر بهمنی

برگ صبح ساز و بده جام یک‌منی

گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۲۱۰ - ۲۰۹.

۱- نظمی تبریزی، علی

صبح امید که بُد معتکف پرده غیب

گو برون آی که کار شب تار آخر شد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۳۶۱ - ۳۶۰.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

صبح خیزی و سلامت طلبی چون حافظ

هرچه کردم همه از دولت قرآن کردم

آورده‌اند که...، حرم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات): ۲۷۴.

حافظ قزوینی - غنی یا خائوری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۸۱-۸۰.

لطف سخن حافظ: ۷۰.

۱- اخوان ثالث، مهدی

۲- برهانی، مهدی

۳- رکن، محمود

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره اول: ۲۶.

۴- ناقل خائوری، پرویز

صبحدم از عرش می آمد خروشی، عقل گفت

قدسیان گویی که شعر حافظ از بر می کنند

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۴۵۰-۴۹۹.

۱- فرزاد، مسعود

صبر بر جور رقیبت چه کنم گر نکنم

عاشقان را نبود چاره به جز مسکینی

دیوان غزلیات مولانا شمس الدین محمد حافظ شیرازی. بکوشش

دکتر خطیب رهبر، حافظ شناسی، جلد دوم: ۲۳۶.

۱- برهانی، مهدی

لطف سخن حافظ: ۴۲-۴۱.

۲- رکن، محمود

صبر کن حافظ به سختی روز و شب

عاقبت روزی بیایی کام را

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸.

۱- راستگو، سید محمد

بسویخت دیده ز حیرت. [تقد] شرح غزلهای حافظ، نوشته دکتر

حسینعلی هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره دوم: ۳۵.

۲- نوریان، مهدی

صبر کن حافظ که گر زین دست باشد درس غم

عشق در هر گوشه ای افسانه ای خواند ز من

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۹۸.

۱- پژمان بختیاری، حسین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۶.

۲- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۲/۱۰۷۵.

۳- فرزاد، مسعود

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره هفتم: ۳۰۵.

۴- نائل خانلری، پرویز

الصبر مرء و العمر فان

یا لیت شعری حتام القاه

لطف سخن حافظ: ۱۱۶.

۱- رکن، محمود

- ۲- زرین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۴۰۶.
 ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۲/۲.
 ۴- قزوینی، محمد [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۲۸۹.
 + حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی، واژه نامه ۴۸۳ - ۴۸۲.
 + حواشی و یادداشت‌های علامه قزوینی بر دیوان حافظ.
 حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۷۵ - ۱۷۴.
- صحبت حکام ظلمت شب یلداست
 نور ز خورشید جوی، بو که برآید
 ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۴.
 ۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۱۲.
- صحبت عافیتت گرچه خوش افتاد ای دل
 جانب عشق عزیزست فرو مگذارش
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۸۰/۲.
- صد باد صبا اینجا با سلسله می‌رقصند
 اینست حریف ای دل تا باد نپیمایی
 ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد سوم: ۱۴۷.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۸۰/۲ - ۱۱۷۹.
- صد بار بگفتی که دهم زان دهننت کام
 چون سوسن آزاده چرا جمله زبانی
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۸۰/۲.

صد جوی آب بسته‌ام از دیده در کنار

بر بوی تخم مهر که در دل بکارمت

یادداشت‌های سید محمد راستگو (ذیل). مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۳۴

یادداشت‌های آقای سید محمد راستگو. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۳۴.

۱- خز مشاهی، بهاء الدین

۲- راستگو، سید محمد

صد ملک دل به نیم نظر می‌توان خرید

خوبان درین معامله تقصیر می‌کنند

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۹۳.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱۵.

لطف سخن حافظ: ۲۶۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۵۱/۱.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۵۶-۱۵۵.

+ مقالات حافظ: ۲۶۹.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- رکن، محمود

۴- فرزاد، محمود

۵- هروی، حسینعلی

صد نامه فرستادم و آن شاه سواران

پیکری ندوانید و سواری نفرستاد

نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال ششم، شماره دوم و

سوم: ۷۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۲۲۱/۱.

۱- افشار، ایرج

۲- فرزاد، محمود

صراحی می‌کشم پنهان و مردم دفتر انگارند

عجب گر آتش این زرق در دفتر نمی‌گیرد

دفتر. حافظ جاوید: ۳۶۵-۳۶۳.

یادداشت‌های دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۲۴.

۱- جاوید، هاشم

۲- حمیدیان، سعید

صراحی و حریفی گرت به چنگ افتد

به عقل نوش که ایام فتنه‌انگیزست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۸۱/۱ - ۸۰.

۲- فرزاد، مسعود

صرف شد عمر گرانمایه به معشوقه و می

تا از آنم چه به پیش آید ازینم چه شود

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۲.

۱- راستگو، سید محمد

صفای خلوت خاطر از آن شمع چگل جویم

فروغ چشم و نور دل از آن ماه ختن دارم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۰.

۱- راستگو، سید محمد

صفیر بلبل شوریده و نفیر هزار

برای وصل گل آمد برون ز بیت خزَن

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۳۹/۲ - ۱۰۳۸.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۲۳۲.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

صفیر مرغ برآمد بط شراب کجاست

فغان فتاد به بلبل نقاب گل که کشید

حافظ، صحت کلمات...: ۵۶۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

صلاح کار کجا و من خراب کجا

ببین تفاوت ره از کجاست تا به کجا

اهتمامی بی‌اهمیت [نقد دیوان حافظ، به تصحیح و اهتمام احمد

۱- خز مشاهی، بهاء‌الدین

سهیلی خوانساری]. نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۲۹.

- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش دربارهٔ حافظ: ۲۹۸-۲۹۹.
- + چارده روایت (مجموعه مقالات دربارهٔ شعر و شخصیت حافظ): ۱۵۶.
- حافظ شاملو. الفبا، جلد ششم: ۲۹۴-۲۹۳.
- حافظ، صحت کلمات...: ۲/۱-۳.
- یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی. مستدرک حافظ نامه:
- ۱۳۵۱-۱۳۵۲.
- ۲- خرمشاهی، بهاء‌الدین
- ۳- فرزاد، مسعود
- ۴- معصومی، حسین

- صلاح ما همه دام رهست و من زین باب
- نیم ز شاهد و ساقی به هیچ باب، خجل
- حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم:
- ۱۴۰-۱۴۱.
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۰.
- دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۴-۱۲۹۳.
- حافظ، صحت کلمات...: ۷۸۸/۲.
- دیوان شاعر ساحر: ۱۷۹.
- ۱- برهانی، مهدی
- ۲- راستگو، سید محمد
- ۳- عیوضی، رشید
- ۳- فرزاد، مسعود
- ۴- همایونفرخ، رکن‌الدین

- صنمی لشکریم غارت دل کرد و برفت
- آه اگر عاطفت شاه نگیرد دستم
- حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۰/۲-۸۲۹.
- ۱- فرزاد، مسعود

- صوف برکش ز سر و باده صافی درکش
- سیم در باز و به زر سیمبری در برگیر
- حافظ، صحت کلمات...: ۶۳۵/۱.
- ۱- فرزاد، مسعود

صوفی ار باده به اندازه خورد نوشش باد

ورنه اندیشه این کار فراموشش باد

- ۱- دادیده، اصغر
 شرحی از حافظ، پیراسته از لطافتها، نشر دانش، سال ششم، شماره پنجم: ۴۲.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۱۳.
 اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش بر آب: ۳۸۰.
- ۲- زرین کوب، عبدالحسین

صوفی از پرتو می راز نهانی دانست

گوهر هر کس ازین لعل توانی دانست

- ۱- دادیده، اصغر
 شرحی بر حافظ، پیراسته از لطافتها، نشر دانش، سال ششم، شماره پنجم: ۴۲.

صوفی و راز نهانی، آئینه جام: ۲۵۳-۲۵۲.

تأملی در حافظ‌نامه. کیهان‌اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۱-۱۴۰.
 سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۳۴۳-۳۴۴.

۲- زریاب خویی، عباس

۳- شوقی نوبر، احمد

۴- هومن، محمود

صوفیان و استندند از گرو می همه رخت

دلخ ما بود که درخانه خمار بماند

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۳۸۹/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

صوفی بیا که آینه صافیست جام را

تا بنگری صفای می لعل فام را

حافظ، صحت کلمات...: ۱۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

صوفی بیا که خرقه سالوس برکشیم

وین نقش زرق را خط بطلان به سرکشیم

نامرادی در شناخت حافظ. [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].

۱- آجودانی، ماشاءالله

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۴.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۹/۲.

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

صوفی پیاله پیما حافظ قراچه پرهیز

ای کوتاه آستینان تا کی دراز دستی

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۲۹.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره نهم: ۴۱۹.

لطف سخن حافظ: ۱۲۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۲۱/۱.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- نائل خانلری، پرویز

۳- رکن، محمود

۴- فرزاد، مسعود

صوفی ز گنج صومعه با پای خم نشست

تا دید محتسب که سبوی می کشد به دوش

حافظ، صحت کلمات...: ۷۱۷/۲.

دیوان شاعر ساحر: ۱۶۳.

۱- فرزاد، مسعود

۲- همایونفرخ، رکن الدین

صوفی سر خوش ازین دست که کج کرد کلاه

به دو جام دگر آشفته شود دستارش

یادداشتهای آقای مهندس حسین معصومی (ذیل -) مستدرک

حافظ نامه: ۱۳۶۵.

یادداشتهای مهندس حسین معصومی. مستدرک حافظ نامه: ۱۳۶۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۶۹۸/۲ - ۶۹۷.

۱- خرمشاهی، بهاء الدین

۲- معصومی، حسین

۳- فرزاد، مسعود

صوفی شهر بین که چون لقمه شبهه می خورد

پاردمش دراز باد این حیوان خوش علف

حافظ شناخت: ۸۷/۱ - ۸۶.

بسوخت دیده ز حیرت. [نقد] شرح غزلهای حافظ، نوشته دکتر

۱- دستغیب، عبدالعلی

۲- نوریان، مهدی

حسینعلی هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره دوم: ۴۱.

صوفی که بی تو توبه ز می کرده بود دوش

بشکست عهد چسبون در میخانه دید باز

حافظ، صحت کلمات...: ۶۴۹/۱.

دیوان شاعر ساحر: ۱۴۹.

۱- فرزاد، مسعود

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

صوفی گلی بچین و مرقع به خار بخش

وین زهد خشک را به می خوشگوار بخش

حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۹۸.

اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب

برومند)، ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۶.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹۱.

گامی در تصحیح غزل‌های حافظ. تلخ خوش: ۲۶۱ - ۲۶۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۶۹۲/۲ - ۶۹۱.

بعضی شکسته خوانند، بعضی نشسته خوانند (پاسخی به نقد آقای

سید محمد راستگو بر دیوان حافظ ادیب برومند)، ادبستان، شماره

بیست و پنجم: ۴۱.

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۸۳.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- _____

۴- _____

۵- فرزاد، مسعود

۶- کاظمیان، سروش

۷- محبوب، محمد جعفر

صوفی ماکه ز ورد سحری مست شدی

شامگاهش نگران باش که سرخوش باشد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۴۵/۱ - ۳۴۴.

۱- فرزاد، مسعود

صوفی مجلس که دی جام و قدح می شکست

باز به یک جرعه می عاقل و فرزانه شد

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۷.
 - ۲- سروشیار، جمشید گزارده حق «حافظ خلخالی»، نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۴۶.
 - ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۳۶۷-۳۶۶.
 - ۴- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۸۷.
 - ۵- هومن، محمود سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۴۲۱.
- صوفی نهاد دام و سر حقه باز کرد
بنیاد مکر با فلک حقه باز کرد
- ۱- آجودانی، ماشاء الله باز هم در جستجوی حافظ [نقد در جستجوی حافظ، تألیف رحیم ذوالنور]. نشر دانش، سال پنجم، شماره دوم: ۳۲.
+ برگزیده مقاله های نشر دانش درباره حافظ: ۲۹۰-۲۸۹.
 - ۲- اخوان ثالث، مهدی آورده اند که حافظ...، حریم سایه های سبز (مجموعه مقالات): ۲۸۶/۱.
 - ۳- دادبه، اصغر شرحی بر حافظ، پیراسته از لطافتها. نشر دانش، سال ششم، شماره پنجم: ۴۲.
+ برگزیده مقاله های نشر دانش درباره حافظ: ۳۱۲.
 - ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۲۷۶.

ض

ضمیر دل نگشایم به کس مرا آن به
که روزگار غیورست و ناگهان گیرد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۶۷.

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی

۱- عیوضی، رشید

ط

طاق و رواق مدرسه و قال و قیل علم

در راه جام و ساقی مهر و نهاده‌ایم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۷۲/۲ - ۹۷۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

طالب لعل و گهر نیست و گرنه خورشید

همچنان در عمل معدن و کانست که بود

تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۲۰.

۱- اهور، پرویز

طالع اگر مدد کند دامنش آورم به کف

گر بکشم زهی طرب و بر بکشد زهی شرف

اهتمامی بی‌اهمیت [نقد دیوان حافظ، به تصحیح و اهتمام احمد

سهیلی خوانصاری]، نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۳۲.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۰۴.

+ چارده روایت (مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ): ۱۶۲.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۲.

۱- خزّ مشاهی، بهاء‌الدین

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۷۵۹/۲.

طامات و شطع در ره آهنگ چنگ نه

تسبیح و طیلسان به می و میگسار بخش

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۶۹۲/۲.

طایر دولت اگر باز گذاری بکند

بخت باز آید و با وصل قرار ی بکند

۱- روح‌الامینی، محمود

قرآن به سبعه خوانی در چارده روایت. حافظ شناسی، جلد دوازدهم: ۱۳۲.

۲- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۴۲۳/۱.

طبله عطر گل و زلف عبیرافشانش

فیض یک شمه ز بوی خوش عطار منست

۱- آجودانی، ماشاءالله

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو]. نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۵.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۴۹.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۸۰.

۳- هروی، حسینعلی

نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۴۱.

+ مقالات حافظ: ۲۴۳.

طیب راه نشین درد عشق شناسد

برو به دست کن ای مرده دل مسیح دلی

۱- جاوید، هاشم

طیب راه نشین. حافظ جاوید: ۷۱ - ۷۲.

۲- ریاحی، محمّدامین

طیب راه نشین کیست؟ گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۳۷.

+ ۲۷۶ - ۲۷۰.

- ۳- زریاب خویی، عباس طبیب راه نشین، آئینه جام: ۲۵۶ - ۲۵۴.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۶۸/۲.
- ۵- ن. ک [= نیاز کرمانی، سعید]. طبیب راه نشین کیست؟ حافظ شناسی، جلد دهم: ۱۶ - ۱۰.
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۲۲/۱.
- ۱- برهانی، مهدی طبیب عشق منم باده ده که این معجون فراغت آرد و اندیشه خطا ببرد
- ۲- رکن، محمود حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۵۲.
- ۲- لطف سخن حافظ: ۲۱۴.
- ۱- اجلالی، امین یاشا چند نکته قابل تأمل در دیوان حافظ [چاپ دکتر خانلری].
- ۲- جاوید، هاشم نشر دانش، سال هفتم، شماره چهارم: ۸۴.
- ۳- احمدی بیرجندی، احمد طراز پیرهن زرکش. حافظ جاوید: ۴۳۱ - ۴۳۴.
- ۴- اسلامی ندوشن، محمده علی در حاشیه دوبیت حافظ. نشر دانش، سال هشتم، شماره دوم: ۷۸.
- ۵- بیانی، سوسن دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۰۵ - ۱۰۴.
- ۶- عیوب، تقی طراز و شکر، حافظ شناسی، جلد سیزدهم: ۲۰۶.
- ۷- فرزاد، مسعود دیوان شبه حقیقی حافظ. حافظ شناسی، جلد یازدهم: ۱۳۶ - ۱۳۴.
- ۸- ناتل خانلری، پرویز حافظ، صحت کلمات...: ۹۰۳/۲.
- ۹- دیوان حافظ، به تصحیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم،

- بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۶۵ - ۱۲۰۵
 ۹- هروی، حسینعلی در جواب نکته گیر بر حافظ چاپ خانلری. نشر دانش، سال هشتم، شماره اول: ۶۸ - ۶۹.
 + مقالات حافظ: ۵۶۴ - ۵۶۰.
- طرف چمن و طواف بستان
 بی لاله عذار خوش نباشد
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۵۳/۱.
- طرف کرم ز کس نیست این دل پر امید من
 گرچه سخن همی برد قصه من به هر طرف
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۶۰/۲.
- طوره شاهد دنیی همه بندست و فریب
 عارفان بر سر این رشته نجویند نزاع
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۵۳/۲ - ۷۵۲.
- طریق صدق پیاموز از آب صافی دل
 به راستی طلب آزادگی ز سرو چمن
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۳۸/۲.
- طریق عشق، پر آشوب و فتنه است ای دل
 بسیفتند آن که درین راه پرشتاب رود
 ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۶.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۱۲/۱ - ۵۱۱.
- ۳- اصالت و توالی در اشعار غیر غزل حافظ. پ: ۱۰۳ - ۱۰۲.

طریق عشق، طریقی عجب خطرناکست

نموده‌الله اگر ره به مقصدی نبری

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۸۷/۲ - ۱۲۸۶.

۲- فروزانفر، محمدحسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل حافظ، [به اهتمام دکتر حسین بحرالعلومی]. یغما،

سال بیست و سوم، شماره یازدهم: ۶۴۸ - ۶۴۶.

طریق کام بخشی چیست ترک کام خود کردن

کلاه سروری آنست کز این ترک بردوزی

کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،

سال دوم، شماره چهارم: ۲۴ - ۲۳.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۹۳.

مقالات حافظ: ۳۳۷ - ۳۳۶.

۱- پرواز، سیاوش

۲- هروی، حسینعلی

طفیل هستی عشقند آدمی و پری

ارادتی بنما تا سعادت بیبری

دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ، به تصحیح و

توضیح پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه

تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۱۸ - ۱۱۷.

درباره بیست بیت از دیوان حافظ خانلری، آیینده، سال دهم،

شماره دهم - یازدهم: ۶۵ - ۶۴۹.

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۳۸.

هستی عشق. حافظ جاوید: ۵۱۹ - ۵۲۱.

لطیفه غیبی: ۷۲.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۳.

لطف سخن حافظ: ۱۳۵.

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

۲- امیری، منوچهر

۳- پژمان بختیاری، حسین

۴- جاوید، هاشم

۵- دارابی، محمدبن محمد

۶- راستگو، سیده محمد

۷- رکن، محمود

- ۸- زریاب خویی، عباس طفیل هستی عشق، آئینه جام: ۲۶۴ - ۲۵۹.
- ۹- زرین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش بر آب: ۴۰۷.
- ۱۰- شفیی، محمد پانزده نکته درباره دیوان حافظ (چاپ دکتر پرویز ناتل خانلری و دکتر خلیل خطیب رهبر). آینده، سال دوازدهم، شماره اول - سوم: ۱۵۳.
- ۱۱- عبیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۴۶ - ۱۳۴۵.
- ۱۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۸۶ - ۱۲۸۵.
- ۱۳- فروزانفر، محمدحسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل حافظ. [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم] یغما، سال بیست و سوم، شماره ششم: ۳۴۲ - ۳۳۸.
- ۱۴- ناتل خانلری، پرویز چند نکته درباره تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره نهم: ۴۲۰ - ۴۲۱.
- ۱۵- _____ دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیّرات: ۱۲۲۶ - ۱۲۲۵.
- طمع به قند وصال تو حدّ ما نبود
حوالتم به لب لعل همچو شکر کن
- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۰۰.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۶ - ۱۰۵۹.
- طمع در آن لب شیرین نکردم اولی
ولی چگونه مگس از پی شکر نرود
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۱۶/۱.
- طمع ز فیض کرامت مبر که خلق کریم
گنه ببخشد و بر عاشقان ببخشد
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۳۹/۱.

طوبی ز قامت تو نیارد که دم زند

زین قصه بگذرم که سخن می شود بلند

۱- سعیدی سیرجانی، علی اکبر این کجا و آن کجا [معرفی و نقد حافظ نامه بهاءالدین خرمشاهی و شرح غزلهای حافظ دکتر حسینعلی هروی]. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دهم: ۴۳.

۲- هروی، حسینعلی چرا نه در کنار هم؟ [پاسخ به آقای سعیدی سیرجانی]. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دوازدهم: ۴۳.

طوطیان در شکرستان کامرانی می کنند

وز تحسّر دست بر سر می زند مسکین مگس

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۷۲/۲.

طوطی را به خیال شکری دل خوش بود

ناگهش سیل فنا نقش اصل باطل کرد

۱- مرتضوی، منوچهر نقش بر آب (شرح چند بیت از اشعار حافظ). نشریه دانشکده ادبیات تبریز، سال هفدهم، شماره چهارم: ۴۳۹.

۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۰.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۷۸/۱.

طیره جلوه طوبی قد چون سرو تو شد

غیرت خلد برین ساخت بستان تو باد

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۱۶/۱.

طی مکان مبین و زمان در سلوک شعر

کاین طفل یکشبه ره صدساله می رود

۱- خرمشاهی، بهاءالدین اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ: ۱۳۱-۱۳۰.

۲- مرتضوی، منوچهر ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ، مکتب حافظ یا مقدمه بر

- حافظ شناسی: ۴۹۶.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۹.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۷۴.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۲۲/۱.
- ۵- نمایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۹۲.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

ظ

- ظَلَّ ممدود خم زلف توام بر سر باد
 کاندیرین سایه قرار دل شیدا باشد
 نگاهی بر نگاهی گذرا بر کلک خیال انگیز. حافظ شناسی، جلد
 هشتم: ۱۴۱-۱۴۲. *مکتب‌خانه ملی و اسناد*
 حافظ، صحت کلمات...: ۱/۳۴۰.
 نگاهی گذرا بر کلک خیال انگیز. حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۸۰.
 نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
 دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۲.
 + مقالات حافظ: ۲۹۹-۲۹۸.

۱- اهور، پرویز

۲- فرزاد، مسعود

۳- هروی، حسینعلی

۴- _____

ع

عابدان آفتاب از دلبر ما غافلند
ای ملامتگو خدا را رو مبین آن رو بین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۷.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۲۷.

یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۱۵۸-۱۵۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۸۳/۲ - ۱۰۸۲.

[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۲۷۸.

+ حواشی و یادداشت‌های علامه قزوینی بر دیوان حافظ،

حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۷۴.

+ حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی، واژه نامه: ۴۳۸ - ۴۳۷.

درباره حافظ به سعی سایه، کلک، شماره شصتم: ۲۹۳.

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم،

بعضی از لغات و تعییرات: ۱۱۸۹ - ۱۱۸۸.

گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۱۶۷.

نگاهی گذرا بر کلک خیال‌انگیز حافظ‌شناسی، جلد ششم: ۱۶۰-۱۵۹.

دیوان شاعر ساحر: ۲۳۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- عبوضی، رشید

۳- غنی، قاسم

۴- فرزاد، محمود

۵- قزوینی - محمد

۷- محبوب، محمد جعفر

۸- ناتل خانلری، پرویز

۸- نظلی تبریزی، علی

۹- هروی، حسینعلی

۱۰- همایونفرخ، رکن‌الدین

عارفی کو که کند فهم زبان سوسن
تا بگوید که چرا رفت و چرا باز آمد

حافظ شناخت: ۲۰۵/۱ - ۲۰۸ و ۲۰۹.

۱- دست غیب، عبدالعلی

عاشق از قاضی نترسد می بیار
بلکه از یرغوی دیوان نیز هم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۶۵/۲ - ۹۶۴.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۹۸.

۲- همایونفرخ، رکن الدین

عاشقان را گر در آتش می پسندد لطف دوست
تنگ چشمم گر نظر در چشمه کوثر کنم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۱۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

عاشقان زمره ارباب امانت باشند
لاجرم چشم گهر بار همانست که بود

حافظ، صحت کلمات...: ۴۸۲/۱.

۱- فرزاد، مسعود

عاشق روی جوانی خوش تو خواسته ام
وز خدا دولت این غم به دعا خواسته ام

حافظ قزوینی - غنی یا خائوری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۴۳.

۱- برهانی، مهدی

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۰۶.

۲- پژمان بختیاری، حسین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۷.

۳- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۸۱۶/۲ - ۸۱۵.

۴- فرزاد، مسعود

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۸۴.

۵- محبوب، محمد جعفر

عاشق شو ار نه روزی کار جهان سر آید
ناخوانده نقش مقصود از کارگاه هستی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۱۷/۲.

۱- فرزاد، مسعود

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۸۱-۸۲.

۲- هروی، حسینعلی

+ مقالات حافظ: ۱۴۷.

عاشق که شد که یار به حالش نظر نکرد
ای خواجه درد نیست و گرنه طیب هست

یادداشتهای آقای علی اکبر رزّاز، مستدرک حافظ نامه: ۱۴۵۶.

۱- رزّاز، علی اکبر

عاشق مفلس اگر قلب دلش کرد نثار
مکنش عیب که بر نقد روان قادر نیست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۱.

۱- راستگو، سید محمد

اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب برومند)، ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۳-۴۴.

۲- _____

گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ خوش: ۲۴۸-۲۴۹.

۳- _____

سخنی درباره دیوان حافظ به تصحیح علامه قزوینی. مقدمه‌ای بر تدوین غزلهای حافظ: ۱۲۳.

۴- نیساری، سلیم

عاشق و رندم و میخواره به آواز بلند
وین همه منصب از آن حور پریش دارم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۶۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر سحر: ۱۹۸.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

عاشق و مخمور و مهجورم بت ساقی کجاست

گو که بخرامد که پیش سرو بالا میرمت

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۹۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۹۲/۱ - ۱۹۱.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- فرزاد، مسعود

عاشقی را که چنین باده شبگیر دهند

کافر عشق بود گر نبود باده پرست

درباره بیست و یکم از دیوان حافظ خانلری، آینده، سال دهم،

شماره دهم و یازدهم: ۶۴۵.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۸۵ - ۱۱۸۴.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۷.

لطف سخن حافظ: ۱۶۶ - ۱۶۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۳/۱ - ۱۱۲.

۱- امیری، منوچهر

۲- عیوضی، رشید

۳- راستگو، سیدمحمد

۴- رکن، محمود

۵- فرزاد، مسعود

عاقبت چشم مدار از من میخانه نشین

که دم از خدمت رندان زده‌ام تا هستم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۲۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

عاقبت دست بدان سرو بلندش برسد

هر که را در طلبت هست او قاصر نیست

نکته‌ای در بیتی از حافظ. بغما (یادنامه حبیب یغمایی)، یغمای

سی و دوم: ۲۵۶.

۱- شریعت، محمدجواد

عاقلان نقطه پرگار وجودند ولی

عشق داند که در این دایره سرگردانند

حافظ شناخت...: ۲۲۱/۱ و ۲۲۱ - ۲۲۲.

۱- دست‌غیب، عبدالملکی

۲- مهدوی دامغانی، احمد
چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد هشتم: ۴۷۸۴.

عالم از ناله عشاق مبادا خالی

که خوش آهنگ و فرحبخش هوایی دارد

۱- برهانی، مهدی
حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۸۸.

۲- هومن، محمود
سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۴۰۹.

۳- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۲۵۲/۱.

عبوس زهد به وجه خمار ننشینند

مرید خرقة دُردی کشان خوشخویم

۱- ابتهاج، هوشنگ (ه. ا. سایه)
حافظ به سعی سایه، مقدمه: ۳۵.

۲- اسلامی ندوشن، محمدعلی
ماجرای پایان ناپذیر حافظ، نشر دانش، سال دوم، شماره دوم: ۴۷.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۶۷ - ۱۶۶.

+ ماجرای پایان ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۰ - ۱۷۹.

۳- امیری، منوچهر
درباره بیست بیت از حافظ خانلری. آینده، سال دهم، شماره دهم - یازدهم: ۶۴۹ - ۶۴۸.

۴- برومندسعيد، جواد
دردی کشان. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۱۵۸.

۵- برهانی، مهدی
حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۱۰۳.

۶- بهمنی، اردشیر
عبوس زهد. گلچرخ، شماره اول: ۷۰ - ۶۴.

+ حافظ‌شناسی، جلد پانزدهم: ۱۷۵ - ۱۵۶.

۷- پایسرد منصور
نظری درباره «حافظ جاوید». معارف، دوره چهاردهم، شماره یکم: ۸۸.

۸- پرهام، مهدی
شب تاریک و بیم موج و...، کلک، شماره بیست و پنجم و بیست و هشتم: ۷۸ - ۸۰.

- ۹- پرواز، سیاوش درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]، کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۶.
- ۱۰- جاوید، هاشم عبوس زهد. حافظ جاوید: ۴۳۵ - ۴۳۸.
- ۱۱- خائفی، پرویز عقاید متفاوت درباره بیتی از غزل حافظ. حافظ شناسی، جلد پنجم: ۸۴ - ۷۷.
- ۱۲- خرمشاهی، بهاءالدین یادداشت‌های سید محمد راستگو (ذیل -) مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۴۵.
- ۱۳- دشتی، سید محمد چند نکته درباره اشعار حافظ. کیهان فرهنگی، سال چهاردهم، شماره صدوسی و هفتم: ۶۱.
- ۱۴- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا بحثی در معنای چند بیت از حافظ. گلچرخ، شماره سوم: ۳۸.
- ۱۵- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۴.
- ۱۶- یادداشت‌های آقای سید محمد راستگو، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۴۵ - ۱۴۴۴.
- + با حافظ‌نامه. تلخ خوش: ۸۶ - ۸۰.
- ۱۷- گلگشتی در آینه جام. تلخ خوش: ۲۳۳ - ۲۳۰.
- ۱۸- رکن، محمود چند تحلیل و چند اشکال. حافظ شناسی، جلد دهم: ۱۷۲ - ۱۶۷.
- ۱۹- لطف سخن حافظ: ۴۰ - ۳۸.
- ۲۰- رواقی، علی شب تاریک و بیم موج و... کلک، بیست و یکم: ۸۶ - ۸۴.
- ۲۱- زریاب خویی، عباس عبوس زهد. آئینه جام: ۲۷۴ - ۲۷۲.
- ۲۲- زیبایی، محمد علی عبوس زهد. حافظ شناسی، جلد سیزدهم: ۱۸۴ - ۱۶۷.
- ۲۳- سجادی، ضیاءالدین سحر بیان حافظ. حافظ شناسی، جلد ۷۵ - ۷۴.
- ۲۴- شاملو، احمد نگاهی به غزل‌های حافظ مصحح دکتر خانلری. دنیای سخن، شماره سی و نهم: ۴۳ - ۴۲.
- ۲۵- شعار، جعفر مفهوم بیتی از دیوان حافظ. راهنمای کتاب، سال سوم، شماره چهارم: ۵۹۵ - ۵۹۴.
- ۲۶- شفیعی کدکنی، محمدرضا این کیمیای هستی (عامل موسیقایی در تکامل جمال شناسی شعر حافظ. حافظ شناسی، شماره دوازدهم: ۴۴ - ۴۳.

- ۲۷- شمس، صلاح‌الدین
معنای ییتی از دیوان حافظ. راهنمای کتاب، سال چهارم، شماره اول: ۸۲-۸۱.
- ۲۸- شوقی نوبر، احمد
تأملی در حافظ‌نامه. کیهان‌فرهنگی، شماره چهل و ششم: ۱۴۹-۱۵۰.
- ۲۹- _____
بحثی پیرامون ییتی دشوار از حافظ. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه فردوسی مشهد، سال بیست و یکم، شماره دوم: ۲۲۱-۲۲۲.
- ۳۰- صدر، پوران‌دخت
حافظ و عبوس. راهنمای کتاب، سال سوم، شماره پنجم: ۶۹۸-۶۹۹.
- ۳۱- علوی، عبدالعلی (پرتو)
برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی. بانگ جرس: ۱۰۹-۱۰۷.
- ۳۲- عبیوضی، رشید
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۲۰-۱۳۱۸.
- ۳۳- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۱۳/۲-۱۰۱۲.
- ۳۴- کاوسی، هوشنگ
روشن چهل و چهل در نقد و تفسیر، دنیای سخن، شماره چهارم: ۳۲.
- ۳۵- مجتبائی، فتح‌اله
«وجه خمار» و «خرقه زردی کشان». آینده، سال پانزدهم، شماره اول و دوم: ۱۰۸-۱۰۷.
- ۳۶- محبوب، محمدجعفر
درباره حافظ به سعی سایه گلک، شماره شصتم: ۲۹۲-۲۸۹.
- ۳۷- مهدوی دامغانی، احمد
چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد هشتم ۴۸۰۰-۴۷۹۸.
- ۳۸- ناقل خانلری، پرویز
چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره هفتم: ۳۰۴.
- ۳۹- _____
دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناقل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۲۰۷.
- ۴۰- نظمی تبریزی، علی
گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۱۵۷.
- ۴۱- هومن، محمود
سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۳۸۸.

عتاب یار پریچهره عاشقانه بکش

که یک کرشمه تلافی صد جفا بکند

حافظ، صحت کلمات...: ۴۲۲/۱.

۱- فرزاد، مسعود

عجایب ره عشق ای رفیق بسیارست

ز پیش آهوی این دشت، شیر نر بدوید

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد. تألیف سیروس نیرو].

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۳.

دو مطلب مستند درباره دیوان حافظ. حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۸۴.

+ برگزیده مقاله های نشر دانش درباره حافظ: ۲۴۵.

۱- آجودانی، ماشاءالله

۲- افشار، ایرج

عجب از لطف تو ای گل که نشستی با خار

ظاهراً مصلحت وقت در آن می بینی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۱۸/۲.

دیوان شاعر ساحر: ۲۵۶.

۱- فرزاد، مسعود

۲- همایونفرخ، رکن الدین

عجب از وفای جانان که عنایتی نفرمود

نه به نامه ای پیامی نه به خامه ای سلامی

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۶۷.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۶۵ - ۱۳۶۴.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره نهم: ۴۲۱.

دیوان شاعر ساحر: ۲۶۷.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- ناتل خاندلری، پرویز

۵- همایونفرخ، رکن الدین

عجب علمی است علم هیأت عشق

که چرخ هشتش هفتم زمین است

گلگشتی در آینه جام. تلخ خوش: ۲۳۴ - ۲۳۴.

لطف سخن حافظ: ۱۸۲ - ۱۸۱.

پاسخ به پرسشهای ادبی. آشنا، سال دوم، شماره یازدهم: ۵۳-۵۴.

دیوان شاعر ساحر: ۵۹.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- سجادی، ضیاء الدین

۴- همایونفرخ، رکن الدین

عجب می‌داشتم دیشب ز حافظ جام و پیمانه

ولی منعش نمی‌کردم که صوفی وار می‌آمد

حافظ، صحت کلمات... : ۱۳۲/۱.

۱- فرزاد، مسعود

عجیب واقعه‌ای و غریب حادثه‌ای

أنا اضطربت قتيلاً و قاتلی شاکی

حافظ، صحت کلمات... : ۱۳۳/۲ - ۱۳۲۹.

۱- فرزاد، مسعود

عدل سلطان گر نپرسد حال مظلومان عشق

گوشه‌گیران را ز آسایش طمع باید برید

حافظ، صحت کلمات... : ۵۷۷/۱ - ۵۷۶.

۱- فرزاد، مسعود

عدو چو تیغ کشد من سپر بیندازم

که تیغ ما به جز از ناله‌ای و آهی نیست

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم:

۱۳۳ - ۱۳۴.

۱- برهانی، مهدی

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۱۴.

۲- عیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات... : ۱۵۸/۱.

۳- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۴۰.

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین

عذری بنه‌ای دل که تو درویشی و او را

در مملکت حسن، سر تاجوری بود

حافظ، صحت کلمات... : ۴۹۴/۱ - ۴۹۳.

۱- فرزاد، مسعود

عراق و فارس گرفتی به شعر خوش حافظ

بیا که نوبت بغداد و وقت تبریزست

- ۱- اخوان ثالث، مهدی آورده‌اند که...، حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات): ۳۱۹-۳۲۰.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۲/۱.

- عرصه بزمگاه خالی ماند
از حریفان و جام مالامال
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۷۷/۲.

- عرض و مال از در میخانه نشاید اندوخت
هر که این آب خورد رخت به دریا فکنش
- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۳۱۲-۳۱۳.

- عروس بخت در آن حجله با هزاران ناز
شکسته کسمه و بر برگ گل، گلاب زده
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۷۸.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۱۹.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۴۱/۲ - ۱۱۴۰.
- ۴- قزوینی، محمد [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - غنی: ۲۹۱.
- ۵- حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی (واژه نامه): ۴۶۱-۴۶۲.
- ۶- حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ. حافظ شناسی، جلد هفتم: ۱۷۵.
- ۷- کاظمیان، سروش زلف دوتا. نشر دانش. سال نهم، شماره سوم: ۸۸.
- ۸- ناتل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم، بعضی از لغات و تعیرات: ۱۲۱۶-۱۲۱۷.
- ۹- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۷۹.
- + مقالات حافظ: ۱۴۳.

عروس غنچه رسید از حرم به طالع سعد

بعینه دل و دین می‌برد به وجه حسن

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۸۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۳۸/۲.

دیوان شاعر ساحر: ۲۳۱.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- فرزاد، مسعود

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

عروس فکر را زیور ز فکر بکر می‌بندم

بود کز دست ایام به دست افتند نگاری خوش

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۷۲۸-۷۲۹/۲.

دیوان شاعر ساحر: ۱۶۶.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

عزم دیدار تو دارد جان بر لب آمده

با و گردد یا بر آید، چیست فرمان شما

حافظ، صحت کلمات...: ۳۵/۱.

۱- فرزاد، مسعود

عزم سبک عنان تو در جنبش آورده

این پایدار مرکز عالی مدار هم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۶۲/۲.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۳.

+ مقالات حافظ: ۳۱۸.

دیوان شاعر ساحر: ۲۰۰.

۱- فرزاد، مسعود

۲- هروی، حسینعلی

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

عزیز مصر به رغم برادران غیور

ز قعر چاه برآمد به اوج ماه رسید

- ۱- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۸۱/۱ - ۸۰.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۶.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۸۸.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۸۱/۱ - ۵۸۰.
- ۵- غنی، قاسم یادداشتهای دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۱۹۰.

عشرت شبگیر کن می‌نوش کاندلر شهر عشق

شبروان را آشناییهاست با میر عس

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۴.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۷۲/۲ - ۶۷۱.
- ۳- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۵۵.

عشرت کنیم ورنه به حسرت کشندمان

روزی که رخت جان به جهانی دگر کشیم

- ۱- خز مشاهی، بهاء‌الدین اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]، ذهن و زبان حافظ: ۱۴۵ - ۱۳۸.
- ۲- دشنی، سید محمد چند نکته در اشعار حافظ، کیهان فرهنگی، سال چهاردهم، شماره صدوسی و هفتم: ۵۹.

۳- پاسخ به نقد «چند نکته در اشعار حافظ»، کیهان فرهنگی، سال پانزدهم، شماره یکصد و چهل و یکم: ۶۴.

- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۹۴.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۰۰/۲.
- ۶- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۰۳.

عشق است و مفلسی و جوانی و نوبهار

عذرم پذیر و جرم به ذیل کرم بپوش

- ۱- اخوان ثالث، مهدی آورده‌اند که...، حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات): ۲۸۲.

- ۲- فرزاد، محمود حافظ، صحت کلمات... : ۷۱۹/۲ - ۷۱۸.
- عشقبازی کار بازی نیست ای دل سر بباز
ورنه گوی عشق نتوان زد به جوگان هوس
- ۱- رامنگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۴.
۲- فرزاد، محمود حافظ، صحت کلمات... : ۶۷۲/۲.
۳- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۵۶.
۴- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ: ۱۷۵.
+ مقالات حافظ: ۳۰۵ - ۳۰۴.
- عشقت به دست طوفان خواهد سپرد حافظ
چون برق ازین کشاکش پنداشتی که رستی
- ۱- فرزاد، محمود حافظ، صحت کلمات... : ۱۲۲۲/۲.
- عشقت رسد به فریاد از خود بسان حافظ
قرآن ز بر بخوانی در چارده روایت
- ۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی ماجرای پایان ناپذیر حافظ. نشر دانش، سال دوم، شماره دوم: ۵۱.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۷۶.
+ ماجرای پایان ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۱۹۲.
درباره بیست بیت حافظ خانلری. آینده، سال دهم - یازدهم: ۱۴۵.
چارده روایت. نشر دانش، سال پنجم، شماره چهارم: ۶ - ۲.
+ چارده روایت (مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ): ۱۸ - ۲۸.
- ۲- امیری، منوچهر
۳- خرمشاهی، بهاء‌الدین
۴- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا
عزیزین کوب، عبدالحسین
- بخشی در معنای چند بیت از حافظ. گلچرخ، شماره سوم: ۳۸.
اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۷۹.

- ۷- غنی، قاسم یادداشتهای دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۱۰۵-۱۰۶.
- ۸- نجفی، ابوالحسن حافظ: نسخه نهائی [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۸.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۳۷ و ۱۳۶-۱۳۵.
- عشق تو نهال حیرت آمد
وصل تو کمال حیرت آمد
- ۱- امیری، منوچهر درباره بیست بیت از دیوان حافظ. آینده، سال دهم، شماره دهم - یازدهم: ۶۴۶.
- ۲- شفیعی، محمد پانزده نکته درباره دو دیوان حافظ (چاپ دکتر پرویز ناتل خانلری و دکتر خلیل خطیب رهبر). آینده، سال دوازدهم، شماره اول - سوم: ۱۵۲-۱۵۱.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۷۵/۱.
- عشق دردانه است و من غواص و دریا می‌کده
سر فرو بردم در آنجا تا کجا سر بر کنم
- ۱- عبیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۰۴.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۱۱/۲.
- عشق من با خط مشکین تو امروزی نیست
دیرگاهست کزین جام هلالی مستم
- ۱- شاملو، احمد نگاهی به غزلهای حافظ مصحح دکتر خانلری. دنیای سخن، شماره سی و نهم: ۴۳.
- ۲- کاوسی، هوشنگ روش چهل و جعل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهارم: ۳۴.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۸.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۲۷-۸۲۸/۲.

۵- همایونفرخ، رکن‌الدین

دیوان شاعر ساحر: ۱۹۶.

عشق می‌ورزم و امید که این فنّ شریف

چون هنرهای دگر موجب حرمان نشود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۳۵/۱ - ۵۳۴.

۱- فرزاد، مسعود

عشق و شباب و رندی مجموعه مرادست

چون جمع شد معانی، گوی بیان توان زد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۳۱/۱ - ۳۳۰.

۱- فرزاد، مسعود

یادداشتی دیگر درباره بیت حافظ، گلچرخ، شماره پنجم: ۶۶.

۲- مسگری، یوسف

عشوه‌ای از لب شیرین تو دل خواست به جان

به شکر خنده لب گفت مرزادی طلبیم

[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۲۵۴.

۱- قزوینی، محمد

+ حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ.

۲- _____

حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۷۲.

+ حافظ از دیدگاه علامه قزوینی، واژه نامه: ۴۷۰.

۳- _____

حافظ، صحت کلمات...: ۹۸۱/۲.

۴- فرزاد، مسعود

عشوه دادند که بر ما گذری خواهی کرد

دیدي آخر که چنان عشوه خریدیم و برفت

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۸۳.

۱- پژمان بختیاری، حسین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۳.

۲- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۷۶/۱.

۳- فرزاد، مسعود

عفا الله چین ابرویش اگر چه ناتوانم کرد

به عشوه هم پیامی بر سر بیمار می‌آورد

- ۱- انجوی شیرازی، سیدابوالقاسم [زیرنویس] دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سیدابوالقاسم انجوی شیرازی: ۹۶ - ۹۵ و ۱۱۳. مقدمه کتاب.
- ۲- زریاب خویی، عباس کمان کشیدن. آئینه جام: ۳۲۰ - ۳۱۹.
- ۳- سروشیار، جمشید گزارد حق «حافظ خلخالی». نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۴۶ - ۴۵.
- ۴- علوی، عبدالعلی (پرتو) برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی. بانگ جرس: ۹۸ - ۹۷.
- ۵- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۲.
- ۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۱۲/۱.

عقل دیوانه شد آن سلسله مشکین کو

دل ز ما گوشه گرفت ابروی دلدار کجاست

- ۱- خرمشاهی، قوام‌الدین یادداشت‌های آقای قوام‌الدین خرمشاهی. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۶۵.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۱۲/۱.

عقلم از خانه به در رفت و اگر می‌اینست

دیدم از پیش که در خانه دینم چه شود

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۳۳/۱.

عکس خوی بر عارضش بین کافتاب گرم رو

در هوای آن عرق تا هست هر روزش شب است

- ۱- پژمان‌بختیاری، حسین [زیرنویس] دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۹.
- ۲- برهانی، مهدی حافظ‌فروینی - غنی یا خائتری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۴۴.
- ۳- دست‌غیب، عبدالعلی آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).
- ۴- راستگو، سیدمحمد کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره ۱۲۹: ۵۲.
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶.

- ۵- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۶۸.
 ۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۳/۱.

عکس روی تو چو در آینه جام افتاد
 عارف از خنده می در طمع خام افتاد

- ۱- پژمان بختیاری، حسین
 ۲- حمیدیان، سعید
 ۳- دارابی، محمدبن محمد
 ۴- دست‌غیب، عبدالعلی
 ۵- رزازی، علی‌اکبر
 ۶- شوقی نوبر، احمد
 ۷- فرزاد، مسعود
- [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۰۷.
 یادداشت‌های دکتر سعید حمیدیان، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۱۵.
 لطیفه غیبی: ۷۶-۷۵.
 حافظ شناخت: ۲۰۵/۱-۲۰۴ و ۲۰۸-۲۰۷.
 یادداشت‌های آقای علی‌اکبر رزازی، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۵۶-۱۴۵۷.
 تأملی در حافظ‌نامه، کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۳.
 حافظ، صحت کلمات...: ۲۲۶/۱.

علاج ضعف دل ما به لب حوالت کن
 که این مفرح یاقوت در خزانه توست

- ۱- پژمان بختیاری، حسین
 ۲- جاوید، هاشم
 ۳- زریاب خویی، عباس
 ۴- زرین‌کوب، عبدالحسین
 ۵- فرزاد، مسعود
- [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۴.
 خسرو شیرین، حافظ جاوید: ۲۴۳.
 مفرح یاقوت، آئینه جام: ۳۶۴-۳۶۳.
 اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش بر آب: ۳۷۳.
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۶/۱.

علاج ضعف دل ما کرشمه ساقیست
 بر آر سر که طیب آمد و دوا آورد

- ۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی
- دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول-چهارم: ۱۱۹-۱۱۸.

علم و فضلی که به چل سال دلم جمع آورد

ترسم آن نرگس مستانه به یسفا ببرد

اعمال سلیقه شاعرانه (نقد بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۴.

۱- راستگو، سید محمد

گامی در تصحیح غزل‌های حافظ. تلخ خوش: ۲۵۱ - ۲۵۰.

۲- _____

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۵.

۳- _____

حافظ، صحت کلمات...: ۲۶۴/۱.

۴- فرزاد، مسعود

اصالت و توالی ابیات در اشعار غیر غزل حافظ: پ ۹۴ - ۹۳.

۵- _____

بعضی شکسته خوانند، بعضی نشسته خوانند [پاسخی به نقد آقای

۶- کاظمیان، سروش

سید محمد راستگو بر دیوان حافظ ادیب برومند]. ادبستان، شماره

بیست و پنجم: ۴۱.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ

۷- هروی، حسینعلی

(مجموعه مقالات): ۳۹.

+ مقالات حافظ: ۷۱ - ۷۰.

سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح پرویز

۸- _____

ناقل خانلری]. نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۱.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۴۶.

+ نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۲ - ۲۰۱.

+ مقالات حافظ: ۳۵۰.

عماری دار لیلی را که مهد ماه در حکم است

خدا را در دل اندازش که بر مجنون گذار آرد

ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ. نشر دانش، سال دوم، شماره دوم: ۴۹.

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۷۲ - ۱۷۱.

+ ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۷ - ۱۸۶.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۱.

۲- راستگو، سید محمد

- ۳- زریاب خویی، عباس
 ۴- هروی، حسینعلی
 ۵- _____
- عماری دار لیلی و مهد ماه. آئینه جام: ۲۸۰-۲۷۹.
 نگاهی گذر ابر کلک خیال‌انگیز. حافظ‌شناسی، جلد ششم: ۱۶۱-۱۶۰.
 سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز
 ناتل خانلری]. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۲.
 + مقالات حافظ: ۳۵۱.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۴۶.
 + نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۱.

- عمرتان باد و مراد ای ساقیان بزم جم
 گرچه جام ما نشد پر می به دوران شما
- آتشی که نسپرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).
 کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صدویست‌ونهم: ۱۵۲.
 زان یار دلتوازم شکریست با شکایت. کیهان فرهنگی، شماره
 صدوسی و دوم، نامه‌ها: ۷۶.
 حافظ، صحت کلمات...: ۳۶/۱.
- ۱- دست‌غیب، عبدالعلی
 ۲- زارعی، عبدالله
 ۳- فرزاد، مسعود

- عمر خسرو طلب ار نفع جهان می‌خواهی
 که وجودیست عطا بخش کریم نفاع
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۹.
 حافظ، صحت کلمات...: ۷۵۴/۲-۷۵۳.
- ۱- راستگو، سید محمد
 ۲- فرزاد، مسعود

- عمریست تا به راه غمت رو نهاده‌ایم
 روی و ریای خلق به یکسو نهاده‌ایم
- حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۱۰۳.
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۰.
 حافظ، صحت کلمات...: ۹۷۱/۲.
- ۱- برهانی، مهدی
 ۲- راستگو، سید محمد
 ۳- فرزاد، مسعود

عمریست تا دلت ز اسیران زلف ماست

غافل ز حفظ جانب یاران خود مشو

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۱۷/۲ - ۱۱۱۶.

۱- فرزاد، مسعود

عمریست تا من در طلب هر روز گامی می‌زنم

دست شفاعت هر زمان در نیکنامی می‌زنم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵۹.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۹۰۶/۲.

۲- فرزاد، مسعود

عمری گذشت تا به امید اشارتی

چشمی بدان دو گوشه ابرو نهاده‌ایم

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۶۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

حافظ، صحت کلمات...: ۹۷۳/۲.

۲- فرزاد، مسعود

عنان به میکده خواهیم تافت زین مجلس

که وعظ بی‌عملان واجبست نشنیدن

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۴۶/۲ - ۱۰۴۵.

۱- فرزاد، مسعود

عنان میبچ که گر می‌زنی به شمشیرم

سپر کنم سر و دستت ندارم از فتراک

حافظ، صحت کلمات...: ۷۷۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

عنقا شکار کس نشود دام باز چین

کانجا همیشه باد به دست است دام را

حافظ قزوینی - غنی یا خائری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۷۴.

۱- برهانی، مهدی

لطیفه غیبی: ۴۴.

۲- دارابی، محمد بن محمد

- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۹.
- ۱- جاوید، هاشم زهی خجسته زمانی. حافظ جاوید: ۱۷۰ - ۱۶۹.
- ۱- پژمان بختیاری، حسین
۲- فرزاد، مسعود
۳- قریب، یحیی
- عبدان نشد که چرا آدم کجا رستم
دریغ و درد که فارغ ز کار خویشتم
- [زبرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۳۹.
حافظ، صحت کلمات...: ۲/۹۰۲.
دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۸۹.
- عیب حافظ گو مکن واعظ که رفت از خانقاه
بای آزادی چه بندی گر به جایی رفت رفت
- حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۸۶.
حافظ شاملو. الفبا، جلد ششم: ۲۹۶.
+ ذهن و زبان حافظ: ۱۷۶ - ۱۷۵.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۴.
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۰.
نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری). مقالات حافظ: ۴۵۰.
نقدی بر حافظ جلالتی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۴۱.
+ مقالات حافظ: ۲۴۲.
- ۱- برهانی، مهدی
۲- خرّمشاهی، بهاء‌الدین
۳- راستگو، سید محمد
۴- عبّوسی، رشید
۵- هروی، حسینعلی
۶- _____
- عیب دل کردم که وحشی وضع و هرجایی مباش
گفت چشم شیر گیر و غنچ آن آهو ببین
- تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۲۱.
- ۱- اهور، پرویز

- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۸.
 ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۸۱/۲ - ۱۰۸۰.
 ۴- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۳۰.

عیب رندان مکن ای زاهد پاکیزه سرشت
 که گناه دگران بر تو نخواهند نوشت

- ۱- اهور، پرویز حافظ خوانی و حافظ دانی، حافظ آئینه دار تاریخ: ۲۰.
 ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۰.
 ۳- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۱۶ - ۱۲۱۵.

عیبم بپوش زنهار ای خرقة می آلود
 کان پاک پاکدامن بهر زیارت آمد

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۸.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۷۲/۱.

عیبم مکن به رندی و بدنامی ای حکیم
 کاین بود سرنوشت ز دیوان قسمتم

- ۱- زرین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش بر آب: ۳۹۹ - ۳۹۸.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۲۶/۲ - ۸۲۵.
 ۳- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۸۶.

عیب می جمله چو گفתי هنرش نیز بگو
 نفی حکمت مکن از بهر دل عامی چند

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۰۲/۱.

عید است و آخر گل و یاران در انتظار
 ساقی به روی شاه ببین ماه و می بیار

عید. حافظ جاوید: ۴۴۹-۴۴۷.

۱- جاوید، هاشم

حافظ، صحت کلمات...: ۵۹۵/۱.

۲- فرزاد، مسمود

عید رخسار تو کو تا عاشقان

در وفایت جان خود قربان کنند

حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۵.

۱- راستگو، سید محمّد

نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۴۱-۱۴۰.

۲- _____

حاشیه بر «حاشیه». نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۴.

۳- هروی، حسینعلی

مرکز تحقیقات کتب و زبان فارسی

غ

غبار خط بپوشانید خورشید رخس یارب

بقای جاودانش ده که حسن جاودان دارد

حافظ به سعی سایه، مقدمه: ۳۵ - ۳۶.

چند نکته قابل تأمل در دیوان حافظ [چاپ دکتر خانلری].

نشر دانش، سال هفتم، شماره چهارم: ۸۴.

دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ، به تصحیح و

توضیح پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه

تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۰۶ - ۱۰۷.

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۱۵.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۶.

چند نکته درباره نقد تصحیح دیوان حافظ. نشر دانش، سال ششم،

شماره سوم: ۹۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۲۴۲/۱.

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۴ - ۲۶۳.

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،

بعضی لغات و تعبیرات: ۱۱۷۲

۱- ابتهاج، هوشنگ (ه. ا. سایه)

۲- اجلالی، امین پاشا

۳- اسلامی ندوشن، محمدعلی

۴- پژمان بختیاری، حسین

۵- راستگو، سیدمحمد

۶- غ، ح

۷- فرزاد، مسعود

۸- محبوب، محمدجعفر

۹- ناتل خانلری، پرویز

- ۱۰- هروی، حسینعلی نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری)، نشر دانش، سال ششم، شماره دوم: ۲۹.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۹۴ - ۱۹۳.
 + مقالات حافظ: ۴۷۳ - ۴۷۲.

- غبار راه طلب کیمیای بهروزیست
 غلام دولت آن خاک عنبرین بسویم
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۱۵/۲ - ۱۰۱۴. ۱- فرزاد، مسعود

- غبار غم پرود حال خوش شود حافظ
 تو آب دیده از این رهگذر دریغ مدار
 حافظ، صحت کلمات...: ۶۰۳/۱. ۱- فرزاد، مسعود

- غرض کرشمه حسن است ورنه حاجت نیست
 جمال دولت محمود را به زلف ایاز
 حافظ، صحت کلمات...: ۷۵ - ۷۳. ۱- دست‌غیب، عبدالملی

- غرور حسنت اجازت مگر نداد ای گل
 که پرشی نکنی عندلیب شیدا را
 مقابله دیوان حافظ چاپ قزوینی با یک نسخه کهن [= نسخه پیرحسین]، حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۲۰ - ۱۱۹.

- ۲- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۷۳.
 ۳- غرّ مشاهی، بهاء‌الدین اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ: ۱۳۱-۱۳۲.
 ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴/۱.

- ۵- نیاز کرمانی، سعید نیشها و نوشها. حافظ شناسی، جلد پنجم: ۲۳۱.

غزل گفتی و در سفتی بیا و خوش بخوان حافظ

که بر نظم تو افشانند فلک عقد ثریا را

حافظ، قوال. آینده، سال نهم، شماره هشتم - نهم: ۶۹۲.

۱- جعفری، یونس

غسل در اشک زدم کاهل طریقت گویند

پاک شو اول و پس دیده بر آن پاک انداز

چند تحلیل و چند اشکال. حافظ شناسی، جلد دهم: ۱۷۴.

غسل کردن پیش از دیدار. گلگشت در شعرواندیشه حافظ:

۱۶۲ - ۱۶۳.

۱- رکن، محمود

۲- ریاحی، محمدامین

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب. ۳۹۴.

یادداشت‌های دکتر عبدالکریم سروش. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۵۰.

۳- زرین کوب، عبدالحسین

۴- سروش، عبدالکریم

غفلت حافظ درین سراچه عجب نیست

هر که به میخانه رفت بسی خبر آید

حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۵.

نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۴۱ - ۱۴۳.

حاشیه بر «حاشیه». نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۴.

۱- راستگو، سیدمحمد

۲- ———

۳- هروی، حسینعلی

غلام آن کلماتم که آتش انگیزد

نه آب سرد زند در سخن بر آتش تیز

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۶۶۵/۱.

۱- راستگو، سیدمحمد

۲- فرزاد، مسعود

غلام مردم چشمم که با سیاه دلی

هزار قطره بیارد چو درد دل شمرم

زیان تصویری حافظ. چیست، سال نهم، شماره پنجم: ۵۵۹ - ۵۶۱.

۱- اقبال، حسین

غلام نرگس جتاش آن سہی سرورم

کہ از شراب غرورش بہ کس نگاہی نیست

اعمال سلیقہ شاعرانہ (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب برومند). ادبستان، شمارہ بیست و دوم: ۴۴.

۱- راستگو، محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۷.

۲- _____

گامی در تصحیح غزلہای حافظ. تلخ‌خوش: ۲۴۸.

۳- _____

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۱۵.

۴- عیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۵۹.

۵- فرزاد، مسعود

بعضی شکستہ خوانند، بعضی نشستہ خوانند (پاسخی بہ نقد آقای

۶- کاظمیان، سروش

سید محمد راستگو بر دیوان حافظ ادیب برومند). ادبستان، شمارہ

بیست و پنجم: ۴۱.

دربارہ حافظ بہ سعی سایہ. کلک، شمارہ شصتم: ۲۶۳ - ۲۶۲.

۷- محبوب، محمد جعفر

غلام ہمت آنم کہ باشد

چو حافظ بندہ و ہندوی فرخ

مرکز تحقیقات کمپیوتر علوم اسلامی

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۳.

۱- عیوضی، رشید

غلام ہمت آنم کہ زیر چرخ کہود

ز ہر چہ رنگ تعلق پذیرد آزادست

غلام ہمت آنم. حافظ جاوید: ۴۵۸ - ۴۵۷.

۱- جاوید، ہاشم

غلام ہمت دُردی کشان یکرنگم

نہ آن گروہ کہ ازرق لباس و دل سیہند

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۴۵۴.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۰۳.

۲- ہمایون فرخ، رکن الدین

غم جهان مخور و پند من مبر از یاد

که این لطیفه عشقم ز رهروی یادست

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۸

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۷.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۳۹.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۱.

لطف سخن حافظ: ۱۷۲.

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره هشتم: ۴۷.

همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر

اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۲۹.

غم حبیب نهان به ز گفت و گوی رقیب

که نیست سینه ارباب کینه محرم راز

لطف سخن حافظ: ۳۰۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۶۴۲/۱.

دیوان شاعر ساحر: ۱۵۳.

۱- دهخدا، علی اکبر

۲- راستگو، سید محمد

۳- رکن، محمود

۴- محیط طباطبائی، محمد

۵- معین، مهدخت

۱- رکن، محمود

۲- فرزاد، مسعود

۳- همایونفرخ، رکن الدین

غم دل چند توان خورد که ایام نسازد

گو نه دل باش و نه ایام چه خواهد بودن

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،

بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۲۳۱.

نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ خانلری. مقالات حافظ: ۴۵۸.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با دیوان حافظ

قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات):

۱۸۷ - ۱۸۶.

۱- ناتل خانلری، پرویز

۲- هروی، حسینعلی

۳- _____

+ مقالات حافظ: ۳۲۶ - ۳۲۵.

غم دنیوی دنی چند خوری باده بخور

حیف باشد دل دانا که مشوش باشد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۵.

لطف سخن حافظ: ۲۳۲.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۴۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۳۴۵/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- عبوضی، رشید

۴- فرزاد، مسعود

غمزه ساقی به یغمای خرد آهخته تیغ

زلف جانان از برای صید دل گسترده دام

حافظ، صحت کلمات...: ۸۱۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

غمزه شوخ تو خونم به خطا می‌ریزد

فرصتش باد که خوش فکر صوابی دارد

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۸۸.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۹ - ۱۲۲۸.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۴۵.

+ مقالات حافظ: ۲۵۱ - ۲۵۰.

۱- برهانی، مهدی

۲- عبوضی، رشید

۳- هروی، حسینعلی

غم غریبی و غربت چو بر نمی‌تابم

به شهر خود روم و شهریار خود باشم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۸۹۱/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

غم کهن به می سالخورده دفع کنید

که تخم خوشدلی اینست و پیر دهقان گفت

سخنی چند دربارهٔ روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود

هومن: ۴۰۵.

۱- هومن، محمود

غم گیتی گر از پایم درآرد

بجز ساغر که باشد دستگیرم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۴۶.

حافظ، صحت کلمات... : ۸۷۶ - ۸۷۵.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

غمناک نباید بود از طعن حسود ای دل

شاید که چو وابینی خیر تو در این باشد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۰.

۱- راستگو، سید محمد

غمی که چون سپه زنگ ملک دل بگرفت

ز خیل شادی روم رخت زداید باز

حافظ، صحت کلمات... : ۶۵۲ - ۶۵۱.

۱- فرزاد، مسعود

غنچهٔ گلبن و صلم ز نسیمش بشکفت

مرغ خوشخوان طرب از برگ گل سوری کرد

حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم:

۵۳ - ۵۴.

۱- برهانی، مهدی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۸.

لطف سخن حافظ: ۲۶.

۲- راستگو، سید محمد

۳- رکن، محمود

غیرت عشق زبان همه خاصان بسیرید

کز کجا سر غمش در دهن عام افتاد

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: بیست و نهم: ۱۰۷.

۱- پژمان بختیاری، حسین

لطیفه غیبی: ۸۴-۸۲.

۲- دارابی، محمد بن محمد

بحثی در معنای چند بیت حافظ، گلچرخ، شماره سوم: ۳۸.

۳- ذکاوتی قراگزنو، علیرضا

سفر حافظ، حافظ اندیشه: ۱۰۶-۱۰۵.

۴- رحیمی، مصطفی

«حافظ اندیشه» در نگاه نقد، مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد، سال بیست و ششم، شماره سوم و چهارم: ۱۰۴۱-۱۰۴۲.

۵- جاوید صباغیان، محمد

غیرتم کشت که محبوب جهانی لیکن

روز و شب عربده با خلق خدا نتوان کرد

حافظ، صحت کلمات... ۲۸۲/۱.

۱- فرزاد، محمود

ف

فاتحه‌ای چو آمدی بر سر خسته‌ای بخوان
لب بگشا که می‌دهد لعل لب‌ت به مرده جان
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۲.

۱- راستگو، سید محمد

فارغ دل آن کسی که مانند حباب
هم در سر میخانه سرانصداز شود
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۸۸ - ۱۳۷۸.

۱- عبوضی، رشید

فتنه می‌بارد ازین سقف مقننس برخیز
تا به میخانه پناه از همه آفات بریم
حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۵/۲.

۱- فرزاد، مسعود

فتوی پیر مغان دارم و قولیست قدیم
که حرامست می آنجا که نه یارست ندیم
ندیم، حافظ جاوید: ۵۱۵ - ۵۱۳.
حافظ، صحت کلمات...: ۹۶۶/۲.

۱- جاوید، هاشم

۲- فرزاد، مسعود

۳- هسایونفرخ، رکن‌الدین

دیوان شاعر ماسحر: ۲۰۷.

فدای پیرهن چاک ماهرویان باد

هزار جامه تقوی و خرقة پرهیز

آورده‌اند که... حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱):

۱- اخوان ثالث، مهدی

۲۸۲-۲۸۳

فدای دوست نکردیم عمر و مال، دریغ

که کار عشق ز ما این قدر نمی‌آید

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۰.

۱- راستگو، سیدمحمد

فراز و شیب بیابان عشق پر ز بلاست

کجاست شیردلی کز بلا نپرهیزد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۳۴/۱.

۱- فرزاد، مسعود

فراق و وصل چه باشد رضای دوست طلب

که حیف باشد ازو غیر او تمنائی

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۸۷.

۱- بزمان بختیاری، حسین

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۶۱.

۲- عیوضی، رشید

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۷.

۳- راستگو، سیدمحمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۸۴/۲.

۴- فرزاد، مسعود

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره نهم: ۴۲۳.

۵- نائل خانلری، پرویز

فرح بخشی درین ترکیب پیداست

که نغم شعر و مغز جان اجزاست

دیوان حافظ: مجلد دوم: ۱۳۷۶ - ۱۳۷۵.

۱- عیوضی، رشید

۲- قزوینی، محمد

[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۳۵۶.

فرخنده باد طلعت خوبت که در ازل

ببریده‌اند بر قد سروت قبای ناز

اعمال سلیقه شاعرانه (تقدی بر دیوان حافظ، به تصحیح ادیب
پرومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۶.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷۹.

۲- _____

گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ خوش: ۲۵۹.

۳- _____

حافظ، صحت کلمات...: ۶۴۸/۱-۶۴۷.

۴- فرزاد، مسعود

سخنی درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود
هومن: ۴۱۰.

۵- هومن، محمود

فردا اگر نه روضه رضوان به ما دهند

غلمان ز روضه، هور ز جنت به در کشیم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۰.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۰۲/۲.

۲- فرزاد، مسعود

سخنی درباره دیوان حافظ به تصحیح علامه قزوینی. مقدمه‌ای بر
تدوین غزلهای حافظ: ۱۱۹.

۳- نیساری، سلیم

دیوان شاعر ساحر: ۲۰۳.

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین

فرشته‌ای به حقیقت سروش عالم غیب

که روضه کرمش نکته بر چنان گیرد

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: سی و دوم -
سی و چهارم و ۵۲۰.

۱- بزمان بختیاری، حسین

[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی:

۲- قزوینی، محمد

+ حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی: ۴۳۶.

فرشته عشق نداند که چیست ای ساقی
 بخواه جام و گلابی به خاک آدم ریز

- ۱- جاوید، هاشم فرشته عشق نداند. حافظ جاوید: ۸۹-۹۲.
- ۲- دشتی، علی حافظ افسونگر. نقشی از حافظ ۸۲ و ۸۴-۹۲ و ۹۴.
- ۳- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۱.
- ۴- زرین کوب، عبدالحمین اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۳۹۴.
- ۵- شایگان، حسن - شیروانی، فردین در جستجوی حافظ راستین. رودکی، سال هفتم، شماره هشتاد و چهارم: ۶-۷.
- ۶- عبوضی، رشید دیوان حافظ به تصحیح دکتر رشید عبوضی- دکتر اکبر بهروز: هفت.
- ۷- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۶۵/۲-۶۶۴.
- ۸- نظمی تبریزی، علی گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۱۰۸-۱۰۷.
- ۹- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساجز: ۱۵۱.

فرصت شمار صحبت کز این دو راه منزل
 چون بگذریم دیگر نتوان به هم رسیدن

- ۱- دهخدا، علی اکبر یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۲.
- ۲- فرزاد، مسعود + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۶.
- ۳- محیط طباطبائی، محمد + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۹.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۴۷/۲.
- ۳- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۵۰.

فرصت شمار طریقه رندی که این نشان
 چون راه گنج بر همه کس آشکاره نیست

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۵۱/۱.

فرض ایزد بگذاریم و به کس بد نکنیم
و آنچه گویند روا نیست نگویم رواست

حافظ، صحت کلمات...: ۶۵/۱.

۱- فرزاد، مسعود

سخنی چند دربارهٔ روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود
هومن: ۳۸۷.

۲- هومن، محمود

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۵.

۳- پژمان بختیاری، حسین

لطف سخن حافظ: ۳۶-۳۷.

۴- رکن، محمود

فرقت از آب خضر که ظلمات جای اوست
تا آب ما که منبعش الله اکبر است

حافظ شناخت: ۳۵/۱-۳۴.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

فرو رفت از غم عشقت دلم می‌دهی هر دم
دمار از من برآوردی نمی‌گویی برآوردم

کلک خیال‌انگیز و یادداشت‌های مختصر. کیهان فرهنگی، سال دوم،
شمارهٔ نهم: ۴۱.

۱- اهور، پرویز

تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شمارهٔ سی و پنجم: ۲۱.

۲- _____

کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،
سال دوم، شماره چهارم: ۲۴.

۳- پرواز، سیاوش

به شکرانهٔ آموخته‌های تازه. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره
یازدهم: ۳۲.

۴- _____

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۳۳.

۵- راستگو، سیدمحمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۷.

۶- عبوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۹/۲.

۷- فرزاد، مسعود

نگاهی بر انتقاد کلک خیال‌انگیز. کیهان فرهنگی، سال دوم،
شماره ششم: ۳۷.

۸- فرسیو، بهاء‌الدین

۹- هروی، حسینی / نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ خاثری. مقالات حافظ: ۴۵۴-۴۵۵.

۱- فرزاد، مسعود / فروغ ماه می‌دیدم ز بام قصر او روشن
که رو از شرم آن خورشید در دیوار می‌آورد
حافظ، صحت کلمات...: ۳۱۰/۱.

۱- فرزاد، مسعود / فریاد حافظ این همه آخر به هرزه نیست
هم قصه‌ای غریب و حدیثی عجیب هست
حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۷/۱.

۱- افشار، ایرج / فریاد که آن ساقی شکر لب سرمست
دانست که مخمورم و جامی نفرستاد
نکته‌هایی در تصحیح [دیوان] حافظ. یغما، سال ششم، شماره دوم
و سوم: ۷۴.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی / فریاد که از شش جهتم راه ببستند
آن خال و خط و زلف و رخ و عارض و قامت
حافظ شناخت: ۱۵۱/۱ - ۱۵۰.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی / فریب دختر رز طرفه می‌زند ره عقل
مباد تا به قیامت خراب، طارم تاک
حافظ شناخت: ۱۱۹/۱ - ۱۱۸.

۲- کامران، ماشاءالله / غزل مشکوک حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم:
۵۱۳۳-۵۱۳۴.

فضول نفس حکایت بسی کند ساقی

تو کار خود منه از دست و می به ساغر کن

شب تاریک و بیم موج و... کلک، شماره هجدهم و نوزدهم: ۸۱-۸۴.

نگاهی به غزلهای حافظ مصحح دکتر خاتلری. آدینه، شماره

سی و نهم: ۴۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۶۱/۲.

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۹۳.

روش چهل و چهل در نقد تفسیر. دنیای سخن. شماره چهلیم: ۳۲-۳۳.

دیوان شاعر ساحر: ۲۲۶.

۱- رواقی، علی

۲- شاملو، احمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- محبوب، محمد جعفر

۵- کاوسی، هوشنگ

۶- همایونفرخ، رکن الدین

فغان کاین لولیان شوخ شیرین کار شهر آشوب

چنان بردند صبر از دل که ترکان خوان یغما را

حافظ شناخت: ۲۲۶/۱ - ۲۲۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۷/۱.

۱- دست غیب، عبدالعلی

۲- فرزاد، مسعود

فغان که آن مه نامهربان مهر گسل

به ترک صحبت یاران خود چه آسان گفت

حافظ قزوینی - غنی یا خاتلری، کدام؟ حافظ شناسی. جلد اول: ۸۷.

[زیر نویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۸۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۸.

لطف سخن حافظ: ۱۹۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۸۱ - ۱۸۲/۱.

۱- برهانی، مهدی

۲- بزمان بختیاری، حسین

۳- راستگو، سید محمد

۴- رکن، محمود

۵- فرزاد، مسعود

فغان که با همه کس غائبانه باخت فلک

که کس نبود که دستی ازین دغا ببرد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۴.

۱- راستگو، سید محمد

- ۱- رواقی، علی / شب تاریک و بیم موج و...، کلک، شماره بیست و یکم: ۷۹۸۳.
- ۲- زریاب خویی، عباس / غائبانه باختن. آئینه جام: ۲۸۸ - ۲۸۴.
- ۴- فرزاد، مسعود / حافظ، صحت کلمات...: ۲۶۷/۱ - ۲۶۶.
- ۵- هروی، حسینعلی / سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۲.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۴۷.
- + مقالات حافظ: ۳۵۲ - ۳۵۱.

فغان که در طلب گنج نامه مقصود

شدم خراب جهانی ز غم تمام و نشد

- ۱- اهور، پرویز / تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۱۹.
- ۲- فرزاد، مسعود / حافظ، صحت کلمات...: ۳۷۰/۱.
- ۳- هروی، حسینعلی / حافظ هنوز هم سر به راه نشده است! آدینه، شماره چهل و نهم: ۵۱.

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی

فقیه مدرسه دی مست بود، فتوی داد

که می حرام ولی به زمال اوقافست

- ۱- اهور، پرویز / کلک خیال‌انگیز و یادداشتهای مختصر. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره نهم: ۴۲.

- ۲- پرواز، سیاوش / کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره چهارم: ۲۵.

- ۳- جاوید، هاشم / هفت پیکر. حافظ جاوید: ۲۶۳.
- ۴- دست‌غیب، عبدالعلی / حافظ شناخت: ۷۳/۱ - ۷۱.
- ۵- زرین‌کوب، عبدالحسین / اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۷۴.

فکر بلبل همه آنست که گل شد یارش

گل در اندیشه که چون عشوه کند در کارش

- ۱- بهمنی، اردشیر
 ۲- پژمان بختیاری، حسین
 ۳- بینش، تقی
 ۵- جاویدان، محسن
 ۶- خرمشاهی، بهاءالدین
 ۷- رکن، محمود
 ۸- زویاب خویی، عباس
 ۹- معصومی، حسین
- شد - شد. ارمغان، دوره چهل و پنجم، شماره اول: ۵۵ - ۵۴.
 [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۵۵۸ - ۵۵۹.
 شد - شد. یغما، سال یست و نهم، شماره دوازدهم: ۷۶۳ - ۷۶۵.
 «شد» در بیت پرگفتگوی حافظ. کیهان فرهنگی، سال سوم،
 شماره پنجم: ۳۴.
 شرح غزلی دیگر از حافظ. دانشگاه انقلاب. شماره پنجاه و یکم: ۴۴.
 لطف سخن حافظ: ۳۰۸ - ۳۰۹.
 «شد». آئینه جام: ۲۴۰ - ۲۳۵.
 یادداشت‌های مهندس حسین معصومی. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۶۵.

فکر بهبود خود ای دل ز دری دیگر کن
 درد عاشق نشود به، به مداوای حکیم
 حافظ، صحت کلمات...: ۹۶۷/۲.

۱- فرزاد، مسعود

فکر خود و رای خود در عالم رندی نیست
 کفرست درین مذهب خودبینی و خود رایی
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۷۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۲۷۳.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

فکر عشق آتش غم در دل حافظ زد و سوخت
 یار دیرینه ببینید که با یار چه کرد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۷.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۲۲۴.

۲- رکن، محمود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۳۶ - ۱۲۳۵.

۳- عیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۲۸۶/۱ - ۲۸۵.

۴- فرزاد، مسعود

فلک به مردم نادان دهد زمام مراد

تو اهل فضلی و دانش همین گناهت بس

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۶۴.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۳.

اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش برآب: ۳۹۵ - ۳۹۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۶۷۴/۲.

۱- پژمان بختیاری

۲- راستگو، سید محمد

۳- زرین کوب، عبدالحسین

۴- فرزاد، مسعود

فی الجملة اعتماد مکن بر ثبات دهر

کاین کارخانه ایست که تغییر می‌کنند

کارخانه. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۴۵ - ۱۴۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۵۲/۱.

۱- ریاحی، محمدامین

۲- فرزاد، مسعود

فی جمال الکمال نلتُ منی

صرف‌الله عنک عین کمال

حافظانه‌های عربی: ۲۶ - ۲۵.

چشم‌انداز پاره‌ای ناهمواریها در شعر حافظ، حافظیات: ۲۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۷۷۹/۲.

۱- اکبری، حامد، مهدی

۲- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا

۳- فرزاد، مسعود

فیض روح‌القدس از باز مدد فرماید

دیگران هم بکنند آنچه مسیحا می‌کرد

اشارات در حاشیه دیوان حافظ، نقش برآب ۶: ۳۸۳.

۱- زرین کوب، عبدالحسین

ق

قاصد منزل سلمی که سلامت باشد

چه شود گر به سلمی دل ما شاد کند

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۵.

سلمی در اشعار حافظ کیست؟ آینده، سال یازدهم، شماره نهم -

دهم: ۶۶۹ - ۶۶۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۶/۱.

اصالت و توالی ابیات در اشعار غیرغزل حافظ. پ ۹۶.

دیوان شاعر ساحر: ۹۸.

۱- راستگو، سید محمد

۲- سهیلی خوانساری، احمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- _____

۵- همایونفرخ، رکن‌الدین

قامتش را سرو گفتم سر کشید از من به خشم

دوستان از راست می‌رنجد نگارم چون کنم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۱۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

قانع به خیالی ز تو بودیم چو حافظ

یارب چه گدا همت و بیگانه نهادیم

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۶۸.

۱- پژمان پختیاری، حسین

- ۲- خزّ مشاهی، بهاء‌الدین
 اهتمامی بی‌اهمیت [نقد دیوان حافظ به تصحیح و اهتمام احمد سهیلی خوانساری]. نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۳۱.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۰۲.
 + چارده روایت (مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ): ۱۶۰.
 ۳- رجائی بخارایی، احمدعلی
 به نام خداوند جان آفرین [معرفی و نقد دیوان حافظ جلالی - نذیر احمد]. یغما، سال سی‌ام، شماره اول: ۶.
 ۴- فرزاد، مسعود
 حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۰/۲.
 ۵- هروی، حسینعلی
 نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۷۴ - ۷۵.
 مقالات حافظ: ۱۳۶ - ۱۳۴.
- قبای حسن فروشی تو را بسازد و بس
 که همچو گل همه آیین رنگ و بو داری
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۷۱/۲.
- ۱- فرزاد، مسعود
- قتل این خسته به شمشیر تو تقدیر نبود
 ورنه هیچ از دل بی‌رحم تو تقصیر نبود
 حافظ شناخت: ۱۷۹/۱ - ۱۷۵.
 حافظ، صحت کلمات...: ۵۰۴/۱.
- ۱- دست‌غیب، عبدالعلی
 ۲- فرزاد، مسعود
- قتیل عشق تو شد حافظ غریب ولی
 به خاک ما گذری کن که خون مات حلال
 حافظ، صحت کلمات...: ۷۸۳/۱.
- ۱- فرزاد، مسعود
- قحط جودست آبروی خود نمی‌باید فروخت
 باده و گل از بهای خرقه می‌باید خرید

۱- افشاری، مهران سه یادداشت درباره شعر حافظ. آینده، سال هجدهم، شماره هفتم - دوازدهم: ۳۵۴ - ۳۵۳.

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۵۶۱ - ۵۶۰.

قد بلند تو را تا به بر نمی گیرم
درخت کام و مرادم به بر نمی آید

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۴.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲/۹۸۵.

قدت گفتم که شمشادست بس خجالت به بار آورد
که این نسبت چرا کردیم و این بهتان چرا گفتیم

۱- حمیدیان، سعید یادداشت‌های دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۲۱.

قدح مگیر چو حافظ مگر به ناله چنگ
که بسته‌اند بر ابریشم طرب دل شاد

۱- جاوید، هاشم سحرآمیز دولت بیدار. حافظ جاوید: ۱۷۷.

قدحی درکش و سرخوش به تماشا بخرام
تا ببینی که نگارت به چه آیین آمد

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۲۱.

قدر مجموعه گل مرغ سحر داند و بس
که نه هر کو ورقی خواند معانی دانست

قدر وقت ار شناسد دل و کساری نکند
بس خجالت که ازین حاصل اوقات بریم

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۲/ ۹۹۴ - ۹۹۳.
- ۱- اخوان ثالث، مهدی آورده‌اند که...، حريم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۳۰۹.
- ۱- برهانی، مهدی قدم منه به خرابات جز به شرط ادب
۲- فرزاد، مسعود که سالکان درش محرمان پادشهند
۳- هومن، محمود حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۶۶.
حافظ، صحت کلمات... : ۱/ ۴۵۴.
حافظ، از محمود هومن... : ۴۲۰.
- ۱- برهانی، مهدی قرار برده ز من آن دو نرگس رعنا
۲- راستگو، سید محمد فراع برده ز من آن دو جادوی مکحول
۳- فرزاد، مسعود حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم:
۱۴۱ - ۱۴۲.
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۲.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۲/ ۷۹۴ - ۷۹۳.
- ۱- راستگو، سید محمد قرار و خواب ز حافظ طمع مدار، ای دوست
۲- عبوضی، رشید قرار چیست، صبوری کدام و خواب کجا
۳- فرزاد، مسعود دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲.
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۷۰.
حافظ، صحت کلمات... : ۱۰/ ۴ - ۳.

قراری بسته‌ام با می فروشان
که روز غم بجز ساغر نگیرم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۴۵.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۸۷۳/۲.

۲- فرزاد، مسعود

قَرَّةُ الْعَيْنِ مِنْ أَنْ مَيُوءَ دَلْ يَادَشْ بَاد
که چه آسان بشد و کار مرا مشکل کرد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۰.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۷۸/۱.

۲- فرزاد، مسعود

قسم به حشمت و جاه و جلال شاه شجاع
که نیست با کسم از بهر مال و جاه، نزاع

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۴۶/۲.

۱- راستگو، سید محمد

قسمت هوائتم به خرابات می‌کند
هرچند کاین چنین شدم و آن چنان شدم

دیوان حافظ، تصحیح: ۳۳۶.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۸۴۷/۲.

۲- فرزاد، مسعود

قصد جانست طمع در لب جسانان کردن

تو مرا بین که درین کار به جان می‌کوشم

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره اول:

۲- نائل خالری، پرویز

۲۶-۲۷.

قصر فردوس به پاداش عمل می‌بخشند

ما که رندیم و گدا دیر مغان ما را بس

- ۱- دشتی، علی حافظ افسونگر. نقشی از حافظ: ۷۹ - ۷۸.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۷۳/۲.

قصه‌العشق لانفصام لها
 نُصبت لها هنا لسان القال

- ۱- اکبری حامد، مهدی حافظانه‌های عربی: ۲۱.
 ۲- قزوینی، محمد [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۲۰۵.
 + حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ.
 حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۶۶.
 ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۷۷ - ۷۷۸/۲.

قصه نکم دراز کوتاه کنم
 باز آ باز آ کز انتظارت مردم

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۸۹.

۱- عبودی، رشید

قطع این مرحله بی‌همری خضر مکن
 ظلماتست بترس از خطر گمراهی

- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۸۵ - ۴۸۶.
 ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۴.

قلب اندوده حافظ بر او خرج نشد
 کاین معامل به همه عیب نهان بینا بود

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۶۳/۱.
 ۲- محبوب، محمدجعفر درباره‌ی حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۷۵.

قلم را آن زبان نبود که سرّ عشق گوید باز
ورای حدّ تقریبت شرح آرزومندی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۴۴/۲ - ۱۲۴۳.

۱- فرزاد، مسعود

قلندران حقیقت به نیم جو نسخرند
قبای اطلس آن را که از هنر عاریست

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم:

۱۳۳ - ۱۳۲.

۱- برهانی، مهدی

قلندران، گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۴۲.

۲- ریاحی، محمدامین

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۶۵.

۳- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۰۹ - ۱۲۰۸.

۴- عیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۱/۱.

۵- فرزاد، مسعود

قند آمیخته با گل نه علاج دل ماست

بوسه‌ای چند برآمیز به دشنامی چند

بر بساط نکته‌دانان [معرفی و نقد حافظ نامه، تألیف بهاءالدین

۱- خسروی، محمدرضا

خرم‌شاهی]. خاوران، شماره دوم: ۱۱۳ - ۱۱۲.

حافظ شناخت: ۱۷۳/۱ - ۱۷۲.

۲- دست‌غیب، عبدالعلی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۶.

۳- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۴۰۱/۱.

۴- فرزاد، مسعود

قوت بازوی پرهیز به خوبان مفروش

که درین خیل حصاری به سواری گیرند

حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

قیاس کردم و آن چشم جادوانه مست

هزار ساحر چون سامریش در گله بود

نقدی دوستانه. مقالات حافظ ۸۸ - ۸۵.

اهتمامی بی‌اهمیت [نقد دیوان حافظ به تصحیح و اهتمام احمد

سهیلی خوانساری]. نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۳۰.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۰۰.

+ چارده روایت، مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ:

۱۵۸.

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۲۳۰.

اصالت و توالی ابیات در اشعار غیرغزل حافظ، پ: ۹۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۸۶/۱.

از حواشی دیوان حافظ (ساحر در گله!)، قافله سالار سخن

خوانلری: ۲۴۶ - ۲۴۵.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ

(مجموعه مقالات): ۴۲ - ۴۱.

+ مقالات حافظ: ۷۶ - ۷۵.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با دیوان فروینی -

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۵۳.

+ مقالات حافظ: ۲۶۴ - ۲۶۳.

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

۲- خرمشاهی، بهاء‌الدین

۳- راستگو، سیدمحمد

۴- _____

۵- فرزاد، مسعود

۶- مجنبائی، فتح‌الله

۷- هروی، حسینعلی

۸- _____

ک

کار از تو می‌رود مددی ای دلیل راه

کانه‌صاف می‌دهیم و ز راه اوفتاده‌ایم

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۶۳.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۶۹/۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

کار خود گر به خدا باز گذاری حافظ

ای بسا عیش که با بخت خدا داده کنی

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۷۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۰۷/۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- فرزاد، مسعود

۳- فروزانفر، محمد حسن (بدیع الزمان) شرح غزلی از حافظ. [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم]. یغما،

سال بیست و چهارم، شماره پنجم: ۲۹۲ - ۲۹۱.

کار صواب باده‌پرستی است حافظا

برخیز و عزم جزم به کار شراب کن

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۸.

۱- راستگو، سید محمد

- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۵۲/۲.
- کاروان رفت و تو در خواب و بیابان در پیش
وہ کہ بس بی خبر از غفلت چندین جرسی
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۲۶.
۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۷.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۰۶/۲.
۴- محبوب، محمد جعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۳۰۷.
۵- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۷۱.
- کاروانی که بود بدرقه اش حفظ خدا
به تجمل بنشیند به جلالت برود
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۷.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۱۴/۱.
- کاغذین جامه به خوناب بشویم که فلک
رهنمونیم به پای علم داد نکرد
- ۱- اجلالی، امین پاشا چند نکته قابل تأمل در دیوان حافظ [چاپ دکتر خائلی]
نشر دانش، سال هفتم، شماره چهارم: ۸۵.
۲- اسلامی ندوشن، محمد علی دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح
پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال
بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۰۶ - ۱۰۵.
۳- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم کاغذین جامه. حافظ شناسی، جلد سیزدهم: ۱۱۶ - ۱۱۴.
۴- پرواز، سیاوش درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح
پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۴.
۵- درویشان، ولی الله بر آستان حافظ. حافظ شناسی، جلد دوم: ۲۰۵ - ۲۰۴.

- ع-فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۲۹۲/۱.
- ۷-قبصری، ابراهیم کاغذین جامه - کلاله (گلانه؟). آینده، سال سیزدهم، هشتم - دوازدهم: ۶۰۶ - ۶۰۲.
- ۸-ناتل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۷۱.
- ۱-فرزاد، مسعود کام بخشی گردون عمر در عوض دارد
جهد کن که از دولت، داد عیش بستانی
حافظ، صحت کلمات... : ۱۳۸۹/۲.
- ۱-فرزاد، مسعود کام جان تلخ شد از صبر که کردم بی دوست
عشوهای زان لب شیرین شکر بار بیار
حافظ، صحت کلمات... : ۶۰۸ - ۶۰۷.
- ۱-هروی، حسینعلی کام دل آخر عمر از می و معشوق بگیر
حیف اوقات که یکسر به بطلالت برود
نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۴۷.
+ مقالات حافظ: ۲۵۳.
- ۱-راستگو، سید محمد کامم از تلخی غم چون زهر گشت
بانگ نوش شاد خواران یاد باد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۱۸.
- ۲-فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۲۰۸/۱.

کاهل روی چو باد صبا را به بوی زلف
هر دم به قید سلسله در کار می‌کشی

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۷۱.

کای دل تو شادباش که آن یار تندخوی
بسیار تند روی نشیند ز بخت خویش

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۶.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات....: ۷۳۶/۲ - ۷۳۵.

کجا روم چه کنم چاره از کجا جویم
که گشته‌ام ز غم و جور روزگار ملول

۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۳۴ - ۱۳۵.

۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۲.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات: ۷۹۵/۲.

۴- همايونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساهر: ۱۷۹.

کجاست ساقی مهر روی من که از سر مهر
چو چشم مست خودش ساغر گران گیرد

۱- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۶۸ - ۱۳۶۷.

۲- قزوینی، محمد دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: قکح.

کجاست صوفی دجال فعل ملحد شکل
بگو بسوز که مهدی دین پناه آمد

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۶.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات....: ۵۸۱/۱.

کحل الجواهری به من آر ای نسیم صبح
زان خاک نیکبخت که شد رهگذار دوست

- ۱- پرواز، سیاوش
در باره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح
پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۷.
- ۲- ناتل خانلری، پرویز
دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،
بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۲۱۶.

کدام آهن دلش آموخت این آیین عیّاری
کز اوّل چون برون آمد ره شب زنده داران زد

- ۱- دست‌غیب، عبدالعلی
حافظ، صحت کلمات...: ۳۴/۱ - ۳۳.
- ۲- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۳۲۶/۱.

کدورت از دل حافظ ببرد صحبت دوست
صفای همت پاکان و پاک دینان بین

- ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۹.
- ۲- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۱۰۶.
- ۳- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۸۲ - ۱۰۷۸.
- ۴- همايون‌نقّرخ، رکن‌الدین
دیوان شاعر ساحر: ۲۲۷.

کرا گویم که با این درد جانسوز
طبییم قصد جان ناتوان کرد

- ۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۲۸۳/۱.

کردار اهل صومعه‌ام کرد می‌پرست
این دود بین که نامه من شد سیاه ازو

- ۱- ادیب برومند، عبدالعلی
مقابله نسخ [قزوینی - غنی، خانلری با نسخه پیرحسین]. حافظ

- شناسی، جلد چهارم: ۱۸۸.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۱.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۱۲.
- ۴- شاملو، احمد نگاهی به غزلهای حافظ مصحح دکتر خانلری. دنیای سخن، شماره سی و نهم: ۴۲.
- ۵- عبودی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۳۲ - ۱۳۳۳.
- ۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۰۸ - ۱۱۰۷.
- ۷- کاوسی، هوشنگ روشن چهل و چهل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهلیم: ۳۲.
- ۸- ناقل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره هفتم: ۳۰۶.
- ۹- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۹.
- + مقالات حافظ: ۳۳۰ - ۳۲۹.

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی
کرده‌ام توبه به دست صنمی باده فروش
که دگر می‌نخورم بسی رخ بزم آرایسی

- ۱- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۲۰۱/۱.
- ۲- دوانی، جلال‌الدین (علامه) شرح یک غزل حافظ. ارمغان، سال بیست و هفتم، شماره هفتم: ۳۲۷ - ۳۲۸.
- ۳- دوانی، علی + سال بیست و یکم، شماره دهم: ۵۴۰ - ۵۳۸.
- ۴- عبودی، رشید + نقد نیازی (در شرح دو بیت و یک غزل از حافظ): ۱۹۲ - ۱۹۳.
- ۳- دوانی، علی نگاهی به شرح غزلی از حافظ. وقف، میراث جاویدان. سال دوم، شماره چهارم: ۱۲۴.
- ۴- عبودی، رشید دیوان حافظ. مجلد دوم: ۱۳۶۲.

کرشمه‌ای کن و بازار ساهری بشکن
به غمزه رونق و ناموس سامری بشکن

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۱۰۴.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۱.
- ۳- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۲۶.

کرشمه تو شرابی به عاشقان پیمود
که علم بی خبر افتاد و عقل بی حس شد

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۴.
- ۲- شفیع کدکنی، محمدرضا این کیمیای هستی (عامل موسیقائی در تکامل جمال شناسی شعر حافظ). حافظ شناسی، جلد دوازدهم: ۴۰.

کس به امید وفا ترک دل و دین مکناد
که چنانم من ازین کرده پشیمان که می‌رس

حافظ، صحت کلمات...: ۶۸۵/۲.

۱- فرزاد، مسعود

کس به دور نرگست طرفی نیست از عافیت
به که نفروشد مستوری به مستان شیما

- نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].
نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۴.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۴۶ - ۲۴۷.
طرف بستن. حافظ جاوید: ۷۵ - ۷۶.

۱- آجودانی، ماشاءالله

۲- جاوید، هاشم

کس چو حافظ نگشاد از رخ اندیشه نقاب
تا سر زلف سخن را به قلم شانه زدند

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۸.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۰۹/۱.
- ۳- محبوب، محمد جعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۷۱ - ۲۷۰.

کس ندانست که منزلگه مقصود کجاست

این قدر هست که بانگ جرسی می‌آید

۱- سعیدی سیرجانی، علی‌اکبر این کجا و آن کجا [معرفی و نقد حافظ نامه بهاء‌الدین خرمشاهی و

شرح غزل‌های حافظ دکتر حسینعلی هروی]. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دهم: ۴۴.

۲- هروی، حسینعلی چرا نه در کنار هم؟ [پاسخی به آقای سعیدی سیرجانی]. کیهان

فرهنگی، سال پنجم، شماره دوازدهم: ۴۵ - ۴۴.

کس ندیدست ز مشک ختن و نافه چین

آنچه من هر سحر از باد صبا می‌بینم

۱- ادیب برومند، عبدالعلی مقابله نسخ [قزوینی - غنی/خانلری با نسخه پیرحسین].

حافظ‌شناسی، جلد چهارم: ۱۸۷.

۲- جاوید، هاشم در خرابات مغان. حافظ جاوید: ۳۳۸ - ۳۳۹.

کس نمی‌گوید که یاری داشت حق دوستی

حق‌شناسان را چه حال افتاده، یاران را چه شد

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۳۶۴.

کس نیارد بر او دم زند از قصه ما

مگرش باد صبا گوش‌گذاری بکند

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۴۲۳.

سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود

هومن: ۴۰۷.

۲- هومن، محمود

کس نیست که افتاده آن زلف دو تا نیست

در رهگذر کیست که دامی ز بلا نیست

- ۱- اهور، پرویز تصویر گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۱۸-۱۹.
- ۲- راستگو، سید محمد حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۳.
- ۳- _____ نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۲۸-۱۲۹.
- ۴- هروی، حسینعلی حاشیه بر «حاشیه». نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۳.
- ۵- _____ حافظ هنوز هم سربه راه نشده است! آدینه، شماره چهل و نهم: ۵۰-۵۱.

کسی به وصل تو چون شمع یافت پروانه

که زیر تیغ تو هر دم سری دگر دارد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۳۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

کسی کو بسته زلفت نباشد

چو زلفت درهم و زیر و زیر باد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۱۰/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۱۷.

۲- همایونفرخ، رکن الدین

کسی که از ره تقوی قدم برون نهاد

به عزم می‌کده اکنون ره سفر دارد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۲.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۳۷/۱.

۲- فرزاد، مسعود

سخنی درباره دیوان حافظ به تصحیح علامه قزوینی. مقدمه‌ای بر

۳- نیساری، سلیم

تدوین غزل‌های حافظ: ۱۲۲-۱۲۳.

کسی که حسن و خط دوست در نظر دارد

محقق است که او حاصل بصر دارد

چو خامه در ره فرمان او سر طاعت

نهاده‌ایسم، مگر او به تیغ برده‌ارد

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۴۸.
 ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۲.
 ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۳۷/۱ - ۲۳۶.
 ۴- _____ اصالت و توالی ابیات در اشعار غیر غزل حافظ: پ ۹۳ - ۹۲.
 ۵- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۳۹ - ۳۸.
 + حافظ: ۷۰.
 دیوان شاعر ساحر: ۹۹. ع- همایونفرخ، رکن الدین

کسی گیرد خطا بر نظم حافظ

که هیچش لطف در گوهر نباشد

۱- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۸۸.

کشته غمزه تو شد حافظ ناشنیده پسند

تیغ سزاست هر که را درد سخن نمی کند

۱- ریاحی، محمد امین درد کردن سخن. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۲۹ - ۱۲۶.

۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۹۲.

کشته غمزه خود را به زیارت دریاب

زانکه بیچاره همان دل نگران است که بود

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۸.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۸۲/۱.

۳- محبوب، محمد جعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصت: ۲۷۵.

کشتی باده بیاور که مرا بی رخ دوست

گشته هر گوشه چشم از غم دل دریایی

- ۱- دوانی، جلال‌الدین (علامه) شرح یک غزل خواجه حافظ. ارمغان، سال بیست و هفتم، شماره هفتم: ۳۲۷-۳۲۵.
- + نقد نیازی (در شرح دو بیت و یک غزل از خواجه حافظ شیرازی): ۱۹۱-۱۸۹.
- ۲- دوانی، علی نگاهی به شرح غزلی از حافظ. وقف، میراث جاویدان، سال دوم، شماره چهارم: ۱۲۴-۱۲۳.

کشتی شکستگانیم ای باده شرطه برخیز

باشد که باز بینم دیدار آشنا را

آورده‌اند که... در حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۳۲۱.

کشتی شکستگان. ادبستان، شماره پنجاهم: ۵۵-۵۴.

حافظ قزوینی-منی یا خائری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۷۳.

کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،

سال دوم، شماره چهارم: ۲۳.

کشتی نشسته یا شکسته؟ ارمغان. دوره چهل و پنجم: ۶۴۲-۶۴۰.

چند نکته در اشعار حافظ (کشتی نشستگانیم)، قافله سالار سخن

خائری: ۸۴-۸۲.

+ حافظ جاوید: ۹۳-۹۵.

رواج بازار شعر و شاعری. ارمغان، چهل و پنجم، شماره دهم:

۵۳۱-۵۳۰.

نگاهی به ابیات حافظ. خرد و کوشش، شماره هجدهم: ۱۲۲-۱۱۹.

اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]، ذهن و زبان حافظ: ۱۳۳-۱۳۲.

تفسیری شیعی از یک غزل حافظ. معارف، سال هفتم، شماره

اول: ۸۹-۸۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳.

لطف سخن حافظ: ۲۸.

۱- اخوان ثالث، مهدی

۲- برومند سعید، جواد

۳- برهانی، مهدی

۴- پرواز، سیاوش

۵- پیمان یغمائی، علی محمد

۶- جاوید، هاشم

۷- جمال‌زاده، سید محمد علی

۸- جعفری، یونس

۹- خرماهی، بهاء‌الدین

۱۰- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا

۱۱- راستگو، سید محمد

۱۲- رکن، محمود

- ۱۳- شوقی نویر، احمد تأملی در حافظ نامه، کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۳۷.
- ۱۴- غنی، قاسم یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۰۶.
- ۱۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱ - ۸.
- ۱۶- قزوینی، محمد باد شرطه. یادگار، سال چهارم، شماره اول - دوم: ۶۸ - ۶۳.
- ۱۷- محیط طباطبائی، محمد شکسته و نشسته. آنچه درباره حافظ باید دانست: ۲۲۶ - ۲۲۵.
- ۱۸- معیری، محمدعلی نکاتی چند درباره برخی از اشعار حافظ، کستانمای ایران: جلد نخست: ۱۴۶.
- ۱۹- نظمی تبریزی، علی گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۱۲.
- ۲۰- نیاز کرمانی، سعید نیشها و نوشها. حافظ شناسی، جلد پنجم: ۲۳۲.
- ۲۱- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۳۱.
- + مقالات حافظ: ۵۸ - ۵۷.
- دیوان شاعر ساجز: ۱۱.
- ۲۲- همایونفرخ، رکن‌الدین سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۳۹۹ - ۳۹۸.

کفر زلفش ره دین می‌زد و آن سنگین دل

در پیش مشعلی از چهره برافروخته بود

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۶۸ - ۶۹.

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۰۷.

این کجا و آن کجا [معرفی و نقد حافظ نامه بهاء‌الدین خرمشاهی و شرح غزل‌های دکتر حسینعلی هروی] کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دهم: ۴۴.

نقدی بر شرح غزل‌های حافظ هروی. حافظ شناسی، جلد چهاردهم: ۱۹۹ - ۱۹۷.

۱- برهانی، مهدی

۲- پژمان بختیاری، حسین

۲- سعیدی سیرجانی، علی‌اکبر

۳- کامران، ماشاءالله

- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۶۱.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۷۹/۱.
- ۶- هروی، حسینعلی چرا نه در کنار هم [پاسخ به آقای سعیدی سیرجانی]. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دوازدهم: ۴۴-۴۳.
- ۷- _____ جوانی به نقد حافظ. [نوشته ماشاءالله کامران]. حافظ شناسی، جلد چهاردهم: ۲۰۷-۲۰۶.
- ۸- همايونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۹۲.
- ۹- هومن، محمود سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۴۰۳-۴۰۲.

- کلاه سروریت کج مباد بر سر حسن
که زیب بخت و سزاوار ملک و تاج سری
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۳۹.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۳.
- ۳- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۴۶.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۹۰/۲.
- ۵- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۴۸.

- کلک تو بارک‌الله بر ملک و دین گشاده
صد چشمه آب حیوان از قطره سیاهی
- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۴۴.
- ۲- همايونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۵۱.

کلک تو خوش نویسد در شأن یارواغیار
تعویذ جان‌فزایی افسون عمر گاهی

- ۱- عبّوَضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۶۱ - ۱۳۶۰.
- کلک حافظ شکوین میوه نباتیست بچین
که درین باغ نبینی ثمری بهتر ازین
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۸۸/۲.
- ۲- هروی، حسینعلی نگاهی گذرا به کلک خیال‌انگیز. حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۴۸.
- + مقالات حافظ: ۵۰۱ - ۵۰۰.
- کلک زبان پریده حافظ در انجمن
با کس نگفت راز تو تا ترک سر نکرد
- ۱- بزمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۳۶.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۶.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۹۶/۱.
- ۴- ناقل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره هشتم: ۳۶۲.
- کلید گنج سعادت، قبول اهل دلست
مباد آنکه درین نکته، شک و ریب کند
- ۱- برهانی، مهدی حافظ خانلری. قزوینی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۶۳.
- ۲- بزمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۸۳.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۰۴.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۶/۱.
- کمال دلبری و حسن در نظر بازیست
به شیوه نظر از نادران دوران باش
- ۱- اهور، پرویز تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۲۰.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۸۹/۲.

۳- هروی، حسینعلی حافظ هنوز هم سربراه نشده است! آدینه. شمارهٔ چهل و نهم: ۵۱-۵۲.

کمال سرّ محبت ببین نه نقص گناه

که هر که بی هنر افتد نظر به عیب کند

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۶۳.

مخزن الاسرار. حافظ جاوید: ۲۶۰ و ۵۲۳-۵۲۶.

لطیفه غیبی: ۱۲۷-۱۲۴.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۰۴.

هر که بی هنر افتد. آئینهٔ جام: ۴۰۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۵/۱.

۱- برهانی، مهدی

۲- جاوید، هاشم

۳- دارابی، محمّد بن محمّد

۴- راستگو، سید محمّد

۵- زریاب خویی، عباس

۶- فرزاد، مسعود

کمان ابرویت را گو بزن تیر

که پیش دست و بازویت بمیرم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۴۶.

لطف سخن حافظ: ۷۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۸۷۵/۲.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر دربارهٔ حافظ (مجموعهٔ

مقالات): ۶۱-۶۰.

+ مقالات حافظ: ۱۱۳-۱۱۲.

۱- راستگو، سید محمّد

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

۴- هروی، حسینعلی

کمان ابروی جانان نمی پیچد سر از حافظ

ولیکن خنده می آید بدین بازوی بی زورش

لطف سخن حافظ: ۳۱۱-۳۱۰.

تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شمارهٔ چهل و ششم: ۱۴۷.

۱- رکن، محمود

۲- شوقی نوبر، احمد

کمتر از ذره نه‌ای پست مشو مهر بورز
تا به خلوت‌گه خورشید رسی چرخ‌زنان

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۳۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

کمر کوه کم است از کمر مور اینجا
ناامید از در رحمت مشو ای باده‌پرست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۶.

۱- راستگو، سید محمد

کمند صید بهرامی بیفکن جام‌جم بردار
که من پیمودم این صحرا نه بهرامست و نه گورش

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۲۹۴.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۷۰۱/۲ - ۷۰۰.

۲- فرزاد، مسعود

کنون که چشمه قندست لعل نوشینت
سخن بگوی وز طوطی شکر دریغ مدار

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۲۶۲.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۶۰۳/۱.

۲- فرزاد، مسعود

کنون که در چمن آمد گل از عدم به وجود
بنفشه در قدم او نهاد سر به سجود

غزل پیامبران. حافظ جاوید: ۸۱ - ۸۲.

۱- جاوید، هاشم

کنون که می‌دمد از بوستان نسیم بهشت
من و شراب فرحبخش و یار حور سرشت

حافظ، صحت کلمات...: ۱۶۵/۱.

۱- فرزاد، مسعود

کو پیک صبح تا گله‌های شب فراق

با آن خجسته طالع فرخنده پی کنم

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۱۰۲.

۱- برهانی، مهدی

کوته نکند بعث سر زلف تو حافظ

پیوسته شد این سلسله تا روز قیامت

کلام و پیام حافظ (۱). نشر دانش، سال چهارم، شماره پنجم: ۷-۸.

۱- سمیعی [گیلانی]، احمد

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۲- هروی، حسینی

دکتر غنی، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۴۳-۱۴۲.

+ مقالات حافظ: ۲۴۶-۲۴۵.

نظری به «کلام و پیام حافظ». نشر دانش، سال پنجم، شماره اول: ۳۱.

۳- _____

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۱۴-۱۱۳.

+ مقالات حافظ: ۴۱۸.

مرکز تحقیقات علوم ادبی

کو جلوه‌ای ز ابروی او تا چو ماه نو

گوی سپهر در خم چوگان زر کشیم

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۰۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

کو حریفی کش سرمست که پیش کرمش

عاشق سوخته دل نام تمنا ببرد

لطف سخن حافظ ۶: ۲۱۳.

۱- رکن، محمود

کو کب بخت مرا هیچ منجم نشناخت

یارب از مادر گیتی بچه طالع زادم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۳۲.

۱- راستگو، سید محمد

کوه اندوه فراق به چه طاقت بکشد
حافظ خسته که از ناله تنش چون نالیست

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۶۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۶.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال اول، شماره هفتم: ۳۲۶.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- ناقل خالری، پرویز

کوه صبرم نرم شد چون موم در دست غمت
تا در آب و آتش عشقت گدازانم چو شمع

شمع، حافظ جاوید: ۱۹۵ - ۱۹۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۷۵۷/۲.

۱- جاوید، هاشم

۲- فرزاد، مسعود

که ای بلندنظر شاهباز سدره نشین
نشیم تو نه این کنج محنت آبادست

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ، دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۸.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۷.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۳۹.

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ، کیهان فرهنگی، سال
پنجم، شماره هشتم: ۴۷.

۱- دهخدا، علی اکبر

۲- محیط طباطبائی، محمد

که ای صوفی شراب آنگه شود صاف
که در شیشه برآرد اربعینی

حافظ شناخت: ۵۹/۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۱۴/۲.

دیوان شاعر ساحر: ۲۴۸.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

۲- فرزاد، مسعود

۳- همایون‌فرخ، رکن‌الدین

که این کند که تو کردی به ضعف همت و رای
ز گسج خانه شده خیمه بر خراب زده

- ۱- زریاب خویی، عباس در سرای مغان. آئینه جام: ۱۸۵ - ۱۸۴.
- ۱- دهخدا، علی اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۳ + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۹. + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۵۲.
- که بزد به نزد شاهان ز من گدا پيامی
که به کوی می فروشان دوهزار جم به جامی
- ۱- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۵۵ - ۱۳۵۶.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۶۴/۲ - ۱۳۶۳.
۳- نائل خاٹری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره نهم: ۴۲۱.
- که بندد طرف وصل از حسن شاهی
که با خود عشق بازده جاودانه
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۶۵/۲.
- که تمکین اورنگ شاهی ازوست
تن آسایش مرغ و ماهی ازوست
- ۱- دهخدا، علی اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۴ + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۹. + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۵۲.
- ۳- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۵۱.

که خواهد شد بگویند ای رفیقان
رفیق بی‌کسان یار غریبان

۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی: ۹۱ - ۹۰.

۲- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۵۰۰.

که شنیدی که درین بزم دمی خوش بنشست
که نه در آخر صحبت به ندامت برخاست

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۶/۱.

که گفت حافظ از اندیشه تو باز آمد
من این نگفتم آن کس که گفت بهتان گفت

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۸۲/۱.

که می‌بینم که این دشت مشوش
چراگاهی ندارد خرم و خوش

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۹۰.

که نام قند مصری برد آنجا
که شیرینان ندادند انفعالش

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹۵.

۲- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۸۲ - ۱۲۸۳.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۰۳/۲.

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۶۱.

کی بود در زمانه وفا، جام می بیار
تا من حکایت جم و کاووس کی کنم

- ۱- عبیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۰۶.
 - ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۲۷/۲ - ۹۲۶.
 - ۳- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۶۶ - ۶۵.
 - + مقالات حافظ: ۱۲۲ - ۱۲۰.
 - ۴- نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۲.
 - + مقالات حافظ: ۳۱۷ - ۳۱۶.
- کی دهد دست این غرض یارب که همدستان شوند
خاطر مجموع ما زلف پریشان شما
- دیوان شاعر ساحر: ۱۵.
- ۱- همایونفرخ، رکن الدین پرواز، سیاوش درباره بعضی لغات و تعبارات دیوان حافظ (به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری). کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۳.
 - ۲- شفیع کدکنی، محمدرضا این کیمیای هستی (عامل موسیقائی در تکامل جمال شناسی حافظ). حافظ شناسی، جلد دوازدهم: ۴۴.
 - ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۷.
 - ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۹۶/۲.
 - ۵- مهدوی دامغانی، احمد چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد هشتم: ۴۷۹۴ - ۴۷۹۱.
 - ۶- ناتل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبارات: ۱۱۶۷ - ۱۱۶۶.
 - ۷- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

- دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۶.
 نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ خانلری. نشر دانش، سال ششم،
 شماره دوم: ۲۵ - ۲۴.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۸۴ - ۱۸۳.
 + مقالات حافظ: ۴۵۲ - ۴۵۱.

- ۸- هروی، حسینعلی
 کیسه سیم و زرت پاک بپاید پرداخت
 این طمعها که تو از سیمبران می‌داری
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۸۲/۲. ۱- فرزاد، مسعود

- کی شعر ترانگیزد خاطر که حزین باشد
 یک نکته ازین معنی گفتیم و همین باشد
 دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح
 پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال

- بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۰۹. ۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

- [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۵۸. ۲- پژمان بختیاری، حسین

- کی شعر ترانگیزد. آینه جام: ۳۲۲ - ۳۲۱. ۳- زریاب خویی، عباس

- اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۸۴. ۴- زرین کوب، عبدالحسین

- این کیمیای هستی (عامل موسیقائی در تکامل جمال شناسی شعر ۵- شفیمی کدکشی، محمدرضا

- حافظ). حافظ شناسی، جلد دوازدهم: ۴۰ - ۳۹.

- دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۴۴. ۶- عیوضی، رشید

- حافظ، صحت کلمات...: ۳۴۷/۱. ۷- فرزاد، مسعود

- چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره هشتم: ۳۶۴. ۸- ناتل خانلری، پرویز

- دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم، ۹- _____

- بعضی از لغات و تعییرات: ۱۱۸۲.

کی کند سوی دل خسته حافظ نظری

چشم مستش که به هر گوشه خرابی دارد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۱.

۱- راستگو، سیده محمده

مرکز تحقیقات و پژوهش‌های اسلامی

گی

گدا چرا نزند لاف سلطنت امروز
که خیمه سایه ابرست و بزمگه لب کشت
دیوان مولانا شمس الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۸۳.

۱- قریب، یحیی

گداخت جان که شود کار دل تمام و نشد
بسوختیم درین آرزوی خام و نشد
حافظ، صحت کلمات...: ۳۶۸/۱.

۱- فرزاد، مسعود

گدای کوی تو از هشت خلد مستغنی است
اسیر عشق تو از هر دو عالم آزادست
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۰.

۱- راستگو، سید محمد

گذار بر ظلماتست خضر راهی کو
مباد کاتش محرومی آب ما ببرد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۴.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان شاعر سحر: ۱۳۳.

۲- همایونفرخ، رکن الدین

گذار کن چو صبا بر بنفشه زار و ببین

که از تطاول زلفت چه بیقرارانند

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم:

۶۴ - ۶۵.

۱- برهانی، مهدی

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۹.

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۲۰۸.

لطف سخن حافظ ۶۶: ۲۵۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۳۱/۱.

۲- پژمان بختیاری، حسین

۳- راستگو، سید محمد

۴- رکن، محمود

۵- فرزاد، مسعود

گذشت بر من مسکین و با رقیبان گفت

دریغ حافظ مسکین من چه جانی داد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۳۰/۱.

۱- فرزاد، مسعود

گر آمدم به کوی تو چندان غریب نیست

چون من در آن دیار هزاران غریب هست

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

گر از آن آدمیانی که بهشت هوس است

عیش با آدمی چند پریزاده کنی

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۴۹۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۰۶/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

۳- فروزانفر، محمد حسین (بدیع الزمان) شرح غزلی از حافظ. [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم]. یغما،

سال بیست و چهارم، شماره چهارم: ۲۱۸ - ۲۱۵.

گر ازین منزل ویران به سوی خانه روم

دگر آنجا که روم عاقل و فرزانه روم

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۵.
- ۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۰۹.
- گر امانت به سلامت ببرم باکی نیست
بی دلی سهل بود گر نبود بی دینی
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۸.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۱۷/۲.
- گر انگشت سلیمانی نباشد
چه خاصیت دهد نقش نگینی
- ۱- جاوید، هاشم نگین سلیمان. حافظ جاوید: ۱۱۱ - ۱۰۹.
- گر این نصیحت شاهانه بشنوی حافظ
به شاهراه حقیقت گذر توانی کرد
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیر نویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۴۰.
- ۲- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۳۷.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۹۱/۱.
- گر بایدم شدن سوی هاروت بابلی
صد گونه جادوی بکنم تا بیارم
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۸۶/۱.
- گر بدانم که وصال تو به دین دست دهد
دل و دین را همه دربازم و توفیر کنم
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۱۶/۲.

- گر بدی گفت حسودی و رفیقی رنجید
گو تو خوش باش که ما گوش به احمق نکنیم
- ۱- امیری، منوچهر دربارهٔ بیست بیت از دیوان حافظ خانلری. آینده. سال دهم، شمارهٔ دهم - یازدهم: ۶۴۸.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۳.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۰۹/۲.
- گر برکنم دل از تو و بردارم از تو مهر
آن مهر بر که افکنم آن دل کجا برم
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۱۸-۳۱۹.
- ۲- قزوینی، محمد بعضی تضمینهای حافظ. یادگار، سال اول، شمارهٔ هشتم: ۶۸-۶۹.
- + حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی: ۳۲۸-۳۲۶.
- ۳- کاظمیان، سروش نسب نامهٔ بیتی از حافظ. ادبستان، شمارهٔ چهل و ششم: ۷۸-۸۰.
- ۴- معین، محمد دفاع از دو گویندهٔ بزرگ (تضمین یک بیت). مجموعهٔ مقالات دکتر محمد معین، جلد اول: ۱۹۵-۲۰۰.
- گر بود عمر به میخانه رسم بار دگر
به جز از خدمت رندان نکنم کار دگر
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۴۸.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۶۸.
- ۳- رکن، محمود لطف، سخن حافظ: ۲۹۵.
- ۴- رباحی، محمد امین جان و جهان حافظ، گلگشت در شعر و اندیشهٔ حافظ: ۱۷۲.
- ۵- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۷۶-۱۲۷۵.

گر بهار عمر باشد باز بر تخت چمن
چتر گل بر سرکشی ای مرغ خوشخوان غم مخور

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۲۴/۱.
- گر به دیوان غزل صدر نشینم چه عجب
سالها بندگی صاحب دیوان کردم
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۴۱/۲.
- گر به کاشانه رندان قدمی خواهی زد
نقل شعر شکرین و می بسی غش دارم
- ۱- سروشپار، جمشید گزارد حق «حافظ خلخالی». نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم ۴۸
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۶۰/۲.
- گر به زهتگه ارواح پرد بوی تو باد
عقل و جان گوهر هستی به نثار افشانند
- ۱- پورجوادی، نصرالله بوی جان [معرفی و نقد حافظ، تألیف بهاءالدین خرمشاهی].
نشر دانش، سال نهم، شماره دوم: ۵-۷.
- + یادداشتهای آقای دکتر نصرالله پورجوادی. مستدرک حافظ‌نامه:
۱۴۴۹-۱۴۵۰.
- ۲- خرمشاهی، بهاءالدین یادداشتهای آقای مهندس حسین معصومی (ذیل -) مستدرک
حافظ‌نامه: ۱۳۶۱-۱۳۶۲.
- ۳- دادبه، اصغر زهتگه ارواح. کیهان فرهنگی، سال ششم، شماره دوم: ۳۸-۴۱.
- ۴- + یادداشتهای آقای اصغر دادبه. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۵۰-۱۴۵۱.
- ۵- رحیمی، مصطفی زهتگه ارواح. حافظ اندیشه: ۳۱۱-۳۱۲.
- ۶- زریاب خویی، عباس زهتگه ارواح. آئینه جام: ۳۶۷-۳۶۹.
- ۷- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۳۰/۱.

گرت چو نوح نبی صبر هست در غم طوفان
بلا بگردد و کام هزارساله برآید

لطف سخن حافظ: ۲۸۲ - ۲۸۱.

۱- رکن، محمود

گرت ز دست برآید مراد خاطر ما
به دست باش که خیری به جای خویشتن است
نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۳۱.
+ مقالات حافظ: ۲۲۵ - ۲۲۴.

۱- هروی، حسینعلی

گر تو زین دست مرا بی سروسامان داری
من به آه سعرت زلف مشوش دارم
حافظ، صحت کلمات...: ۸۶۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

گر تو فارغی از ما ای نگار سنگین دل
حال خود بخواهم گفت پیش آصف ثانی
حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۹۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

گرت هواست که با خضر همنشین باشی
نهان ز چشم سکندر چو آب حیوان باش
حافظ، صحت کلمات...: ۶۸۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

گرت هواست که چون جم به سر غیب رسی
بیا و همدم جام جهان نما می باش
دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۲۹۰.
حافظ، صحت کلمات...: ۶۹۱/۲.

۱- راستگو، سیدمحمد

۲- فرزاد، مسعود

گر جان به تن ببینی مشغول کار او شو
هر قبله‌ای که بینی بهتر ز خود پرستی

- ۱- ابتهاج، هوشنگ (ه.ا، سایه) حافظ، به سعی سایه (مقدمه): ۳۳-۳۲.
- ۲- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۲۹.
- ۳- دهخدا، علی اکبر یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۲.
- + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۷.
- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۵۰-۴۹.
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۴۷.
- لطف سخن حافظ: ۱۲۴.
- حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۲۳/۲-۱۲۲۲.
- مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۵۱.
- همراه دهخدا با حافظ (بازنگرشی بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۱.
- ۴- راستگو، سید محمد
- ۵- رکن، محمود
- ۶- فرزاد، مسعود
- ۷- محیط طباطبائی، محمد
- ۸- معین، مهدخت

گر جلوه می‌نمایی و گرنه طعنه می‌زنی
ما نیستیم معتقد شیخ خود پسند

- حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۹۲.
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۰.
- لطف سخن حافظ: ۲۴۵.
- گزارد حق «حافظ خلخالی» نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۴۶.
- این کجا و آن کجا [معرفی و نقد حافظ نامه بهاء الدین خرمشاهی و شرح غزل‌های حافظ دکتر حسینعلی هروی]. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دهم: ۴۴-۴۳.
- دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۵۲.
- حافظ، صحت کلمات...: ۳۹۶/۱.
- ۱- برهانی، مهدی
- ۲- راستگو، سید محمد
- ۳- رکن، محمود
- ۴- سروشیار، جمشید
- ۵- سعیدی سیرجانی، علی اکبر
- ۶- عبیوضی، رشید
- ۷- فرزاد، مسعود

- ۸- محبوب، محمد جعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۷۰.
 ۹- هروی، حسینعلی چرا نه در کنار هم؟ [پاسخ به آقای سعیدی سیرجانی]. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دوازدهم: ۴۳.
 ۱۰- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۶۵.

گر چنین چهره گشاید خط زنگاری دوست
 من رخ زرد به خونابه منقش دارم

- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۷۳.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۶۰/۲.

گر چو شمعش پیش میرم بر غمم خندان شود
 در برنجم خماطر نازک برنجانند ز من
 [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۸۹.
 دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۴۱۶.
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۷۴/۲.
 چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره هفتم: ۳۰۵.
 دیوان شاعر ساحر: ۲۲۴.

- ۱- پژمان بختیاری، حسین
 ۱- راستگو، سید محمد
 ۲- فرزاد، مسعود
 ۳- نائل خانلری، پرویز
 ۴- همایونفرخ، رکن الدین

گر چو فرهادم به تلخی جان برآید باک نیست
 بس حکایت‌های شیرین باز می‌ماند ز من

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۷۵/۲.

گرچه از کوی وفا گشت به صد مرحله دور
 دور باد آفت دور قمر از جان و تنش

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹۷.

- گرچه افتاد ز زلفش گسری در کارم
همچنان چشم گشاد از کرمش می‌دارم
نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد سیروس نیرو].
نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۳-۳۴.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۴۵-۲۴۶.
حافظ، صحت کلمات...: ۸۵۶-۸۵۷/۲.
- ۱- آجودانی، ماشاءالله
۲- فرزاد، مسعود
- گرچه با دلق ملّع می‌گلگون عیب است
مکنم عیب کزو رنگ ریا می‌شویم
حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۱۱/۳.
- ۱- فرزاد، مسعود
- گرچه بی‌سامان نماید کار ما سهلش مبین
کاندرین کشور گدایی رشک سلطانی بود
حافظ، صحت کلمات...: ۵۰۰/۱.
- ۱- فرزاد، مسعود
- ۲- فرزادفر، محمّدحسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل حافظ. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، سال بیست و دوم، شماره یکم: ۲۴۰-۲۴۱.
- گرچه پیرم تو شبی تنگ در آغوشم گیر
تا سحرگه ز کنار تو جوان برخیزم
سرخ روی و خون دل. آئینه جام: ۲۲۳.
- ۱- زریاب خویی، عباس
۲- فرزاد، مسعود
- حافظ، صحت کلمات...: ۸۹۰/۲.
- گرچه حافظ در رنجش زد و پیمان بشکست
لطف او بین که به لطف از در ما باز آمد
حافظ قزوینی-غنی یاخانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد سوم: ۱۴۰.
- ۱- برهانی، مهدی
۲- بزمان بختیاری، حسین
- [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۶۹.

- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۸-۳۷۹.
- ۴- ناقل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره نهم: ۳۹۴.
- ۱- افشار، ایرج نکته‌هایی در تصحیح [دیوان] حافظ. یغما، سال ششم، شماره دوه و سوم: ۷۵.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۵۴/۲.
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۷۷/۲.
- ۱- فرزاد، مسعود گرچه راهیست پر از بیم ز ما تا بر دوست رفتن آسان بود از واقف منزل باشی حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۱۰/۲.
- ۱- راستگو، سیام محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۰.
- ۱- فرزاد، مسعود گرچه شیرین‌دهنان پادشاهانند ولی او سلیمان زمانست که خاتم با اوست حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۳/۱.

گرچه صد رودست در چشمم مدام

زنده رود و باغ کاران یاد باد

زنده رود و باغ کاران. آئینه جام: ۲۱۷-۲۱۶.

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۸۱.

یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۵۴.

لطف سخن حافظ: ۲۰۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۲۰۹/۱.

دیوان شاعر ساحر: ۹۰.

۱- زریاب خویی، عباس

۲- زرین کوب، عبدالحسین

۳- غنی، قاسم

۴- رکن، محمود

۵- فرزاد، مسعود

۶- همایونفرخ، رکن‌الدین

گرچه منزل بس خطرناکست و مقصد بس بعید

هیچ راهی نیست کان را نیست پایان غم مخور

حافظ، صحت کلمات...: ۶۲۵/۱.

۱- فرزاد، مسعود

گرچه وصالش نه به کوشش دهند

هر قدر ای دل که توانی بکوش

بر حواشی دیوان حافظ. ارج‌نامه ایرج، ج ۱/۳۲۶.

۱- مجتبی، فتح‌الله

گرچه یاران فارغند از یاد من

از من ایشان را هزاران یاد باد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۰۸/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۹۰.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

گر خمر بهشت است بریزید که بی‌دوست

هر شربت عذیم که دهی عین عذابست

حافظ، صحت کلمات...: ۲۵۸/۱.

۱- فرزاد، مسعود

گر خود رقیب شمع است اسرار از و پوشان
کاین شوخ سربریده بسند زبان ندارد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۵۸/۱.

۱- فرزاد، مسعود

گرد بیت الحرام خم حافظ

گر نسرد به سر بپوید باز

تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۱۹.

حاشیه بر شرح حافظ هروی، نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۶.

نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۴۷ - ۱۴۵.

کاسه گردان. آئینه جام: ۳۱۰ - ۳۰۹.

ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر

حافظ شناسی: ۴۸۳ - ۴۸۶.

حاشیه بر «حاشیه». نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۴.

۱- اهور، پرویز

۲- راستگو، سید محمد

۳- ———

۴- زریاب خویی، عباس

۵- مرتضوی، منوچهر

عده هروی، حسینی

گرد دیوانگان عشق مگرد

که به عقل عقیده مشهوری

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].

نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۵.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۴۹ - ۲۴۸.

درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۶.

[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۳۱۶.

+ حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ.

حافظ شناسی، جلد هفتم: ۱۸۰ - ۱۷۹.

+ حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی: واژه نامه: ۴۵۱.

چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود

۱- آجودانی، ماشاءالله

۲- پرواز، سیاوش

۳- قزوینی، محمد

۴- مهدوی دامغانی، احمد

افشار، جلد هشتم: ۴۸۰۵۰ - ۴۸۰۳.

ده همایون پور، منوچهر یادداشت. حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۹۱ - ۱۹۰.

گر در خیال چرخ فتد عکس تیغ او
از یکدگر جدا شود اجزای توأمان

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۳۰۵.

گر در سرت هوای وصالست حافظا
باید که خاک درگاه اهل هنر شوی

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۳۱/۲.

گر دست دهد خاک کف پای نگارم
بر لوح بصر خط غباری بنگارم

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۵۳/۲.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۱۰.

گر دست رسد در سر زلفین تو بازم
چون گوی چه سرها که به چوگان تو بازم

۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یاخانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۱۰۱.

۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۴۸.

۳- زویاب خویی، عباس نماز صراحی. آئینه جام: ۳۸۹.

۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۸۶/۲.

ده محبوب، محمد جعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۸۵.

عد نیاز کرمانی، سعید نیشها و نوشها. حافظ شناسی، جلد پنجم: ۲۳۶.

گرد لبث بنفشه از آن تازه و ترست

کاب حیات می خورد از جویبار حسن

کلک خیال انگیز و یادداشتهای مختصر. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره نهم: ۴۱.

۱- اهور، پرویز

کلک خیال انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره چهارم: ۲۲.

۲- پرواز، سیاوش

به شکرانه آموخته های تازه. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره یازدهم: ۳۲.

۳- ———

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۷.

۴- راستگو، سیدمحمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۴۹/۲.

۵- فرزاد، مسعود

گردون برای خیمه خورشید فلکات

از کوه و ابر ساخته نازیر و سایه بان

[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی؛ قبح.

۱- قزوینی، محمد

+ حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی (واژه نامه): ۴۷۷ - ۴۷۶.

دیوان شاعر ساحر: ۳۰۶.

۲- همایونفرخ، رکن الدین

گردون چو کرد نظم ثریا به نام شاه

من نظم در چرا نکنم از که کمترم

به شکرانه آموخته های تازه. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره یازدهم: ۳۱ - ۳۲.

۱- پرواز، سیاوش

نگاهی بر انتقاد کلک خیال انگیز. کیهان، سال دوم، شماره ششم: ۳۷ - ۳۸.

۲- فرسیو، بهاء الدین

گر دهد دستم کشم در دیده همچون توتیا

خاک راهی کان مشرف گردد از اقدام درست

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۶.

گردی از رهگذر دوست به کوری رقیب

بهر آسایش این دیده خونبار بسیار

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۶۰۷/۱.

گر دیگرت بر آن در دولت گذر بود

بعد از ادای خدمت و عرض دعا بگو

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۱۲/۲.

گر دیگری به شیوه حافظ زدی رقم

مقبول طبع شاه هنرپرور آمدی

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۴۲/۲.

گر رنج پیشت آید و گر راحت ای حکیم

نسبت مکن به غیر که اینها خدا کند

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۰۱.

۲- زریاب خوبی، عباس

وهم ضعیف رای. آئینه جام: ۴۰۰-۳۹۹.

۳- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۳/۱.

گر رود از پی خوبان دل من معذورست

دره دارد چه کند گر پی درمان نرود

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۲۱/۱.

گر روی پاک و مجرّد چو مسیحا به فلک

از چراغ تو به خورشید رسد صد پرتو

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۰.
- ۲- عبودی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۲۸.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۱۵/۲.

گر شوند آگه از اندیشه ما مغیبتگان

بعد ازین خرقه صوفی به گرو نستانند

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی، غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۶۴.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۰۹.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۳۰/۱.

گر طمع داری از آن جام مرصع می لعل

ای بسا در که به نوک مژدهات باید سفت

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۴۴.
- ۲- پایمرد، منصور نظری درباره «حافظ جاوید» معارف، دوره چهاردهم، شماره یکم: ۸۵.

۳- جاوید، هاشم جام مرصع و می لعل. حافظ جاوید: ۳۰۳ - ۳۰۶.

۴- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۹.

۵- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۹۳.

ع. فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۸۰/۱.

گر غالیه خوشبو شد در گیسوی او پیچید

ور و سه کمانکش گشت در ابروی او پیوست

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۱/۱.

گرفته ساغر عشرت فرشته رحمت

ز جرعه بر رخ حور و پری گلاب زده

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۶.
- گر فوت شد سحر چه نقصان صبح هست
از می کنند روزه گشا طالبان یار
- ۱- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۱۹۶/۱ - ۱۹۵.
۲- معجوب، محمد جعفر درباره حافظ به سعی سایه، کلک، شماره شصتم: ۲۸۲.
- گر قلب دلم را نهد دوست عیاری
من اشک روان در دمش از دیده فشام
- ۱- مرتضوی، منوچهر ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ، مکتب حافظ یا مقدمه بر حافظ شناسی: ۴۶۴.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۵۳/۲.
۳- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۱۰.
- گر کمیت اشک گلگونم نبودی گرم رو
کی شدی پیدا به گیتی راز پنهانم چو شمع
- ۱- جاوید، هاشم شمع. حافظ جاوید: ۱۹۲ - ۱۹۰.
- گرم از دست برخیزد که با دلدار بنشینم
ز جام وصل می نوشم ز باغ عیش گل چینم
- ۱- ابتهاج، هوشنگ (ه. ا. سایه) حافظ به سعی سایه: ۲۹ - ۲۸.
۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۳.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۳۹/۲ - ۹۳۸.
- گرم ترانه چنگ صبح نیست چه باک
نواي من به سحر آه عذرخواه منست
- ۱- زریاب خویی، عباس چنگ صبح، آئینه جام: ۱۴۷ - ۱۴۶.

- ۲- ملاح، حسینی
تعبیری بر چند بیت از حافظ. سخن، سال بیستم، شماره هشتم:
۷۵۶-۷۵۷.

- ۱- برهانی، مهدی
حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول:
۹۳-۹۴.

- ۲- راستگو، سید محمد
۳- زرین کوب، عبدالحسین
۴- فرزاد، محمود
۵- هومن، محمود
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۳.
اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۳۸۸-۳۸۹.
حافظ، صحت کلمات...: ۵۳۰/۱.
سخنی درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن:
۴۲۳.

- ۱- زرین کوب، عبدالحسین
اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۳۷۸-۳۷۹.
گر مرید راه عشقی فکر بدنامی مکن
شیخ صنعان، خرقه رهن خانه خمار داشت

- ۱- اخوان ثالث، مهدی
آورده اند که...، در حریم سایه های سبز (مجموعه مقالات ۱):
۲۹۱-۲۹۳.

- ۲- دارابی، محمد بن محمد
۳- دشتی، علی
۴- دوانی، جلال الدین (علامه...)
لطیفه غیبی: ۱۱۰-۱۱۲.
حافظ رنج می برد، نقشی از حافظ: ۱۷۷-۱۷۸.
شرح یک غزل خواجه حافظ، ارمغان، دوره بیست و هفتم، شماره
هشتم: ۳۶۷-۳۷۰.
+ دروه بیست و یکم، شماره دهم: ۵۴۶-۵۴۲.

+ نقد نیازی (در شرح دو بیت و یک غزل از خواجه حافظ شیرازی): ۱۹۹ - ۱۹۶.

۵- دوانی، علی
نگاهی به شرح غزلی از حافظ. وقف، میراث جاویدان. سال دوم، شماره چهارم: ۱۲۷ - ۱۲۶.

۶- زرین‌کوب، عبدالحسین
اشارات در حاشیه دیوان حافظ نقش برآب: ۴۱۱.

۷- زنجانی، برات
سیری در دیوان حافظ. سفینه غزل ۱۳۷ - ۱۲۸.

۸- همایی، جلال‌الدین
مقام حافظ: ۳۱ - ۲۷.

گر مطرب حریفان این پارسی بخواند

در رقص و حالت آرد پیران پارسا را

۱- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا
تفسیری شیعی از یک غزل حافظ. معارف، سال هفتم، شماره اول: ۹۶ - ۹۵.

۲- سروشیار، جمشید
خویان پارسی‌گو... این پارسی بخوانند. حافظ شناسی، جلد دهم: ۱۸۱ - ۱۷۷.

۳- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۱۴ - ۱۱.

گر من آلوده دامنم چه عجب

همه عالم گواه عصمت اوست

۱- اخوان ثالث، مهدی
آورده‌اند که...، حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۲۸۸ - ۲۸۷.

۲- برهانی، مهدی
حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۳۹.

۳- پژمان بختیاری، حسین
[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۵۹.

۴- خرمشاهی، بهاء‌الدین
یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی (ذیل -) مستدرک حافظ نامه: ۱۳۵۷ - ۱۳۵۶.

۵- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۱۸۲.

۶- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۲۴.

۷- نائل خانلری، پرویز
چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره هشتم: ۳۶۲.

گر من از سرزنش مدعیان اندیشم
شیوه مستی و رندی نرود از پیشم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۹۹/۲

۱- فرزاد، محمود

گرم نه پیر مغان در به روی بگشاید
کدام در بزمن چاره از کجا جویم

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۱۳/۲

۱- فرزاد، محمود

گر می فروش حاجت رندان روا کند
ایزد گنه ببخشد و دفع بلا کند

۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سید ابوالقاسم انجوی شیرازی (مقدمه -): ۱۰۱ - ۱۰۰.

۲- انوری، حسن
تصحیح انتقادی دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]، آئینه، سال سیزدهم، شماره هشتم - دوازدهم: ۶۱۶ - ۶۱۷.

۳- برهانی، مهدی
حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۹۳.
۴- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۰۱.

۵- رواقی، علی
شب تاریک و بیم موج و... کلک، شماره هجدهم و نوزدهم: ۸۸-۸۶.
۶- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۲۴۸ - ۲۴۷.

۷- زریاب خویی، عباس
وبا و شراب. آئینه جام: ۳۹۲ - ۳۹۱.
۸- سروشیار، جمشید
گزاره حق «حافظ خلخالی». نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۴۶.

۹- غنی، قاسم
یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۱۵۶.
۱۰- فرزاد، محمود
حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۲/۱.

۱۱- قریب، یحیی
دیوان مولانا شمس الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۸۶.
۱۲- کاوسی، هوشنگ
روش جهل و جعل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهارم: ۳۶ - ۳۵.

- ۱۳- محبوب، محمدجعفر غزلهای خواجه حافظ شیرازی، تصحیح و مقابله دکتر پرویز ناتل خانلری، سخن، سال نهم، شماره نهم: ۹۱۶.
- ۱۴- _____ + درباره حافظ به سعی سایه. کلک. شماره شصتم: ۲۷۱ - ۲۷۲.
- ۱۵- ناتل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره نهم: ۳۹۵.
- ۱۶- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۶۷.
- + مقالات حافظ: ۲۹۰.
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۳۱/۲.
- ۱- جاوید، هاشم گره به باد مزن گرچه بر مراد رود
که این سخن به مثل باد با سلیمان گفت
مور با سلیمان گفت. حافظ جاوید: ۱۰۵ - ۱۰۸.
- ۲- عزمشاهی، بهاءالدین یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی (ذیل -) مستدرک حافظ نامه: ۱۳۵۹.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۸.
- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۹۶.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۸۲/۱.
- ۶- _____ اصالت و توالی ابیات در اشعار غیر غزل حافظ: ۹۰ - ۸۰.
- ۷- ناتل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره هفتم: ۳۲۷.
- + مقالات حافظ: ۶۸ - ۶۹.
- ۸- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۳۸.
- ۹- _____ نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۴۰ - ۱۳۹.

+ مقالات حافظ: ۲۴۰.

دیوان شاعر ساحر: ۵۵.

۱۰- همایونفرخ، رکن‌الدین

گره ز دل بگشا وز سپهر یاد مکن

که فکر هیچ مهندس چنین گره نگشاد

لطف سخن حافظ: ۲۰۲.

۱- رکن، محمود

گر همچو من افتاده این دام شوی

ای پس که خراب باده و جام شوی...

این رباعیها از حافظ نیست. گلگشت در شعرواندیشه حافظ: ۳۹۴.

۱- ریاحی، محمدامین

گریه آبی به رخ سوختگان باز آورد

نالۀ فریاد رس عاشق مسکین آمد

سحرم دولت بیدار. حافظ جاوید: ۱۸۱ - ۱۷۹.

۱- جاوید، هاشم

گریه حافظ چه سنجد پیش استغنائی عشق

کاندیرین دریا نماید هفت دریا شب‌نمی

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۸۷.

۱- برهانی، مهدی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۵.

۲- راستگو، سید محمد

گزارد حق «حافظ خلخالی». نشر دانش، سال پانزدهم، شماره

۳- سروشیار، جمشید

سوم: ۵۰.

تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۵۰.

۴- شوقی نوبر، احمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۷۴/۲.

۵- فرزاد، مسعود

سخنی درباره دیوان حافظ به تصحیح علامه قزوینی. مقدمه‌ای بر

۶- نیساری، سلیم

تدوین غزل‌های حافظ: ۱۱۹.

گریه شام و سحر شکر که ضایع نگشت
قطره باران ما گهر یکدانه شد

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۷.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۶۷/۱.

گشاد کار مشتاقان در آن ابروی دل‌بندست
خدا را یک نفس بنشین گره‌بگشا ز پیشانی

- ۱- ابتهاج، هوشنگ (ه. ا. سایه) حافظ به سعی سایه: ۲۱-۲۳.
۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۹.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۸۸/۲.

گشاده نرگس رعنا ز حسرت آب از چشم
نهاده لاله ز سودا به جان و دل صد داغ

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۱.

گشت بیمار که چون چشم تو گردد نرگس
شیوه تو نشدش حاصل و بیمار بماند

- ۱- بزمان، بختیاری حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۷۵.

- ۲- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۲۱۸-۲۱۷.

- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۹۱/۱.

- ۴- هومن، محمود سخنی چند درباره‌ی روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۴۱۱.

گفت آسان گیر بر خود کارها کز روی طبع
سخت می‌گردد جهان بر مردمان سخت‌کوش

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۹۹.
- ۲- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۷۹.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۳.
- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۳۱۵.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۲۱/۲.
- ۶- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۶۲.

گفتا نه گفتنی است سخن گرچه محر می

درکش زبان و پرده نگه دار و می بنوش

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۱۸/۲ - ۷۱۷.

گفت آن یار کز و گشت سردار بلند

جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد

- ۱- خرمشاهی، قوام الدین یادداشت‌های آقای قوام الدین خرمشاهی. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۰۶ - ۱۴۰۷.

کلام و پیام حافظ (۱)، نشر دانش، سال چهارم، شماره پنجم: ۱۴.

برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس الدین محمد حافظ

شیرازی. بانگ جرس: ۹۵.

چند یادداشت در مشابهاات ادبی. آینده. سال سیزدهم، شماره

اول - سوم: ۱۶۲ - ۱۶۱.

- ۲- سمیمی [گیلانی]، احمد
- ۳- علوی، عبدالعلی (پرتو)

- ۴- قیصری، ابراهیم

گفت حافظ آشنایان در مقام حیرتند

دور نبود گر نشیند خسته و مسکین فریب

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۶/۱.

گفت حافظ دگرت خرقه شراب آلوده است
مگر از مذهب این طایفه باز آمده‌ای

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۴۲.

۱- راستگو، سنده‌محند

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۶۹/۲.

۲- فرزاد، مسعود

گفت حافظ من و تو محرم این راز نه‌ایم
از می لعل حکایت کن و شیرین‌دهنان

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۳۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ
(مجموعه مقالات): ۷۶ - ۷۷.

۲- هروی، حسینعلی

+ مقالات حافظ: ۱۳۹.

گفتم ای بخت بختییدی و خورشید دمید
گفت با این همه از سابقه نومید مشو

سابقه، مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی
مشهد، سال بیست و ششم، شماره سوم و چهارم: ۶۶۶ - ۶۵۳.

۱- دادبه، اصغر

شرح یک بیت حافظ، دنیای سخن، شماره سی و هفتم: ۶۵ - ۶۴ و
۸۰ - ۸۱.

۲- کامران، ماشاءالله

سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ، حافظ، از محمود
هومن: ۴۲۴ - ۴۲۳.

۳- هومن، محمود

گفتم ای جان جهان دفتر گل عیبی نیست
که شود فصل بهار از می ناب آلوده

لطف سخن حافظ: ۱۲۱.

۱- رکن، محمود

شب تاریک و بیم موج و...، کلک، شماره هجدهم و نوزدهم:

۲- رواقی، علی

- ۳- ریاحی، محمدامین جان و جهان حافظ. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۷۴-۱۶۷.
- ۴- شاملو، احمد نگاهی به غزلهای حافظ مصحح دکتر خالتری. دنیای سخن. شماره سی و نهم: ۴۲.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۴۶/۲.

- ۱- جاوید، هاشم گفتم ای شام غریبان طره شبرنگ تو
در سحرگاهان حذر کن چون بنالد این غریب
شام غریبان. حافظ جاوید: ۴۱۶-۴۱۵.

- ۱- غنی، قاسم گفتم ای مسند جم، جام جهان بینت کو
گفت افسوس که آن دولت بیدار بخت
یادداشتهای دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۷۸-۲۷۷.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۸۰/۱.

- ۱- دادبه، اصغر گفتم به دل زرق پیوشم نشان عشق
غمناز بود اشک و عیان کرد راز من
شرحی بر حافظ، پیراسته از لطافتها. نشر دانش، سال ششم، شماره پنجم: ۴۲.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۱۴-۳۱۳.

- ۱- راستگو، سیدمحمد گفتم به نقطه دهنت خود که برود راد
گفت این حکایتی است که با نکته‌دان کنند
دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۲۱۲.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۴۱/۱.
- ۳- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۳۵.

گفتم خوشا هوائی کز باد صبح خیزد

گفتا خنک نسیمی کز کوی دلبر آید

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۷۲.

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۳۰.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۴۴/۱.

دیوان شاعر ساحر: ۱۱۹.

۱- برهانی، مهدی

۲- یزمان بختیاری، حسین

۳- راستگو، سید محمد

۴- فرزاد، مسعود

۵- همایونفرخ، رکن‌الدین

گفتم دعای دولت او، ورد حافظ است

گفت این دعا ملایک هفت آسمان کنند

حافظ، صحت کلمات...: ۴۴۲/۱.

۱- فرزاد، مسعود

گفتم دل رحیمت کی عزم صلح دارد

گفتا مگوی با کس تا وقت آن درآید

حافظ، صحت کلمات...: ۵۴۴/۱.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۹ - ۱۲۶۸.

۱- فرزاد، مسعود

۱- عبوضی، رشید

گفتم روم به خواب و ببینم جمال دوست

حافظ ز آه و گریه امائم نمی‌دهد

اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب

برومند)، ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۵.

گامی در تصحیح غزل‌های حافظ. تلخ خوش: ۲۷۵.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۳.

چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود

افشار، جلد هشتم: ۴۷۹۱ - ۴۷۸۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۳۷/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- _____

۳- راستگو، سید محمد

۴- مهدوی دامغانی، احمد

۵- فرزاد، مسعود

ع- کاظمیان، سروش
 بعضی شکسته خوانند، بعضی نشسته خوانند (پاسخی به نقد آقای
 سید محمد راستگو بر دیوان حافظ ادیب برومند). ادبستان، شماره
 بیست و پنجم: ۴۱.

گفتم ز مهرورزان رسم وفا بیاموز
 گفتا ز خوبرویان این کار کمتر آید

- ۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، (مقدمه -): ۱۱۱ - ۱۱۰.
- ۲- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۷۲.
- ۳- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۳۰.
- ۴- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۷.
- ۵- سروشیار، جمشید گزارد حق «حافظ خلخالی». نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۴۷.
- ۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۴۳/۱.
- ۷- نائل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره اول: ۲۲.
- ۸- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۱۹.

گفتمش در عین وصل این ناله و فریاد چیست
 گفت ما را جلوه معشوق در این کار داشت

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۸.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۶۰/۱.

گفتمش زلف به خون که شکستی گفتا
 حافظ این قصه درازست به قرآن که می‌رس

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۸۶/۲.
- ۱- مرتضوی، منوچهر ابهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر حافظ شناسی: ۴۹۷ - ۴۹۶.

- ۲- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۶ - ۱۷۵.
+ مقالات حافظ: ۳۰۵.

گفتمش سلسله زلف بتان از پی چیست
گفت حافظ گله‌ای از دل شیدا می‌کرد

- ۱- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۱۹۳/۱ - ۱۹۱.
۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۹.
۳- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۳۷ - ۱۲۳۶.
۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۰۴/۱.
۵- پرویز، نائل خانلری چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. بغما، سال اول، شماره هشتم: ۳۶۳.

گفتمش مگذر زمانی گفت معذورم بدار
مرا تحقیق کوی پر خانه پروردی چه تاب آرد غم چندین غریب
حافظ، صحت کلمات...: ۴۵/۱.

- ۱- هروی، حسینعلی گفتم صنم پرست مشو با صمدنشین
گفتا به کوی عشق هم این و هم آن کنند
نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ (خانلری)، نشر دانش، سال ششم، شماره دوم: ۳۳.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۰۱.
+ مقالات حافظ: ۴۸۵ - ۴۸۶.

- ۱- اهور، پرویز گفتم غم تو دارم گفتا غمت سر آید
گفتم که ماه من شو گفتا اگر بر آید
تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۲۱.

گفتم که بر خیالت راه نظر ببندم
گفتا که شهرواست او از راه دیگر آید

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۷.

۱- راستگو، سید محمد

گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد
گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید

لطیفه غیبی: ۵۹.

۱- دارابی، محمّد بن محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۵۴۳/۱.

۲- فرزاد، مسعود

گفتم که خواجه کی به سر حجله می‌رود
گفت آن زمان که مشتری و مه قران کنند

حافظ، صحت کلمات...: ۴۴۲/۱.

۱- فرزاد، مسعود

نقد حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر
غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۶۹ - ۱۶۸.

۱- هروی، حسینعلی

+ مقالات حافظ: ۲۹۱ - ۲۹۰.

گفتم که کسی ببخشی بر جان ناتوانم
گفت آن زمان که نبود جان در میانه حایل

تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۵.

۱- شوقی نویر، احمد

گفتم کیم دهان و لب کاسران کنند
گفتا به چشم هر چه تو گویی چنان کنند

کیم یا که ام؟ (بحثی درباره یکی از ابیات حافظ)، نشر دانش، سال
هفتم، شماره سوم: ۷۴ - ۷۳.

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

حافظ، صحت کلمات...: ۴۴۱/۱.

۲- فرزاد، مسعود

بیتی از حافظ. حافظ شناسی، جلد سوم: ۲۶ - ۲۰.

۲- مقرّبی، مصطفی

گفت مگر ز لعل من بوسه نداری آرزو

مردم ازین هوس ولی قدرت و اختیار کو

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۷.

۱- راستگو، سید محمد

گفتم مگر به گریه دلش مهربان کنم

چون سخت بود در دل سنگش اثر نکرد

حافظ قزوینی - غنی یا خائوری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۵۳.

۱- برهانی، مهدی

در باره چند نکته در اشعار حافظ. کیهان فرهنگی، سال چهاردهم،

۲- پرواز، سیاوش

شماره صد و چهل: ۵۳-۵۲.

چند نکته در اشعار حافظ. کیهان فرهنگی، سال چهاردهم، شماره

۳- دشتی، سید محمد

صدوسی و هفتم: ۶۰.

پاسخ به نقد «چند نکته در اشعار حافظ». کیهان فرهنگی، سال

۴- ———

پانزدهم، شماره صد و چهل و یکم: ۶۴-۶۳.

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم:

۵- دهخدایی، علی‌اکبر

۳۹۹

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۹.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۱.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۵.

۶- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۲۲۳.

۷- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۲۹۵/۱.

۸- فرزاد، مسعود

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ، کیهان فرهنگی، سال

۹- محیط طباطبائی، محمد

پنجم، شماره هشتم: ۴۷.

همراه دهخدا یا حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر

۱۰- معین، مهدخت

اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۱.

گفتم ملامت آید گر گرد دوست گردهم
والله مسارایسنا حبّاً بسلا ملامه

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۹.
- ۲- فرزاد، محمود حافظ، صحّت کلمات...: ۱۱۸۵/۲ - ۱۱۷۵.
- ۳- نیاز کرمانی، سعید یادداشتهای کوتاه، دولت پیر مغان باد: ۳۴۴.

گفتن بر خورشید که من چشمه نورم
دانند بزرگان که سزاوار بها نیست

- ۱- پرواز، سیاوش درباره بعضی لغات و تعیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۶.
- ۲- ناتل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعیرات: ۱۱۹۷.

گفتند خلائق که تویی یوسف ثانی

چون نیک بدیدم به حقیقت به از آنی

یک دیدار و چند گفتار (تأملاتی بر بیت: گفتند خلائق...) فصلنامه هنر، شماره سی‌ام: ۵۲۲ - ۵۱۷.

- ۱- روحانی، رضا یوسف گمگشته، عزیز حافظ. آینده، سال دهم، شماره دوم - سوم: ۱۴۷ - ۱۴۹.
- ۲- سهیلی خوانساری، احمد

گفت و خوش گفت برو خرقه بسوزان حافظ

یارب این قلب شناسی ز که آموخته بود

- ۱- شوقی نویر، احمد تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۵.

گفت‌وگو آیین درویشی نبود

ور نه با تو ماجراها داشتیم

حافظ، صحت کلمات... : ۹۸۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

گفت‌وگوهاست درین راه که جان بگذارد

هر کسی عربده این که مبین آن که می‌رس

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۷.

۱- راستگو، سید محمد

گفته بودی کی بمیری پیش من تعجیل چیست

خوش تقاضا می‌کنی پیش تقاضا می‌رم

حافظ، صحت کلمات... : ۱۹۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

گفتی ز سر عهد ازل نکته‌ای بگو

آنکه بگویمت که دو پیمان در کشم

حافظ قزوینی یا خاثلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۸۲.

۱- برهانی، مهدی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵۳.

۲- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات... : ۸۹۶/۲ - ۸۹۵.

۳- فرزاد، مسعود

گفتی سر تو بسته فتراک ما شود

سهل است اگر تو زحمت این بار می‌کشی

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۵۵

۱- پژمان بختیاری، حسین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۷۱.

۲- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات... : ۱۳۱۸/۲.

۳- فرزاد، مسعود

گفتی که حافظ این همه رنگ و خیال چیست

نقش غلط مبین که همان لوح ساده‌ایم

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۹.
 ۲- زریاب خویی، عباس داغ صبحی و رنگ و خیال. آئینه جام: ۱۸۰.
 ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۷۰/۲.

- گفتی که شوم تو را مدار اندیشه
 دل خوش کن و بر صبر گمار اندیشه...
 ۱- اهور، پرویز تمامی اشعار حافظ. حافظ، آئینه دار تاریخ: ۵۴.

- گل از خلوت به باغ آورد مسند
 بساط زهد همچون غنچه کن طی
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۹۹/۲.

- گل بسخندید که از راست نرنجیم ولی
 میج عاشق سخن سخت به معشوق نگفت
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۸۰/۱ - ۱۷۹.

- گل بر جریده گفته حافظ همی نوشت
 شعری که نکته ایش به از صد رساله بود
 ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۹.

- گل بر رخ رنگین تو تا لطف عرق دید
 در آتش رشک از غم دل غرق گلابست
 ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۱/۱.
 ۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۳۵.

گلبرگ را ز سنبل مشکین نقاب کن
 یعنی که رخ بهوش و جهانی خراب کن

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۹.
 ۲- عامری، جواد رؤیای حافظ بی غلط. کیهان فرهنگی. سال یازدهم، شماره هشتم: ۵۸-۵۹.
 ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۵۳/۲.
 ۴- نذیر احمد غزلیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۹.
 ۵- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساعر: ۲۲۸.

گلبن حسنت نه خود شد دلفروز
 ما دم همت بر او بگماشتیم

- ۱- ریاحی، محمد امین جان و جهان حافظ. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۷۴-۱۷۳.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۸۳/۲.
 ۳- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۵.
 + مقالات حافظ: ۳۲۲.

گل به جوش آمد و از می نزدیکش آبی
 لاجرم ز آتش حرمان و هوس می جوشیم

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۱.
 ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۲.
 ۳- ریاحی، محمد امین سوختن و جوشیدن گل. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۳۴-۱۳۳.
 ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۰۴/۲.

گل در بر و می در کف و معشوق به کامست
 سلطان جهانم به چنین روز غلامست

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۳۷.
 ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۵.

۳- میوضی، رشید

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۹۵.

گل ز حد برد تنقم نفسی بیرون آی
سرو می نازد و خوش نیست خدا را بخرام

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۶.

۲- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۸۱۰/۲.

گلعداری ز گلستان جهان ما را بس
زین چمن سایه آن سرو روان ما را بس

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۲.

۲- رکن، محمود

لطف سخن حافظ: ۳۰۶.

۳- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۶۷۲/۲.

گل مراد تو آنگه نقاب بگشاید
که خدمتش چو نسیم سحر توانی کرد
تأملی در حافظ نامه، کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۳-۱۴۴.

۱- شوقی نوبر، احمد

گله از زاهد بدخو نکنم رسم اینست
که چو صبحی بدمد در پیش افتد شامی

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۶۲/۲.

گل یار حسن گشته و بلبل قرین عشق
آن را تفضلی نه و این را تبدلی

۱- اهور، پرویز

تصویری گاه مخدوش از حافظ، آدینه، شماره بی و پنجم: ۲۲.

۲- _____

ملاحظات دربارۀ چند بیت حافظ. کیهان فرهنگی، سال چهارم،

شماره نهم: ۵۲.

۳- اهور، پرویز	حافظ خوانی و حافظ دانی. حافظ، آینه‌دار تاریخ: ۳۱.
۴- راستگو، سید محمد	دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۷۷.
۵- رکن، محمود	لطف سخن حافظ: ۱۴۶ - ۱۴۵.
۶- فرزاد، مسعود	حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۵۱ - ۱۳۵۰.
۷- همایونفرخ، رکن‌الدین	دیوان شاعر ساحر: ۲۶۱.

گلی کان پایمال سرو ما گشت

بود خاکش ز خون ارغوان به

۱- جاوید، هاشم	خاک گل و خون ارغوان. حافظ جاوید: ۳۲۱ - ۳۲۴.
۲- راستگو، سید محمد	حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۷.
۳- _____	دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۴.
۴- _____	نقد شرح هروی، تلخ خوش: ۱۶۰ - ۱۵۹.
۵- رکن، محمود	لطف سخن حافظ: ۱۱۶.
۶- هروی، حسینعلی	حاشیه بر «حاشیه». نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۵.

گناه اگر چه نبود اختیار ما حافظ

تو در طریق ادب باش. گو گناه منست

۱- افشاری، مهران	سه یادداشت درباره شعر حافظ. آینده، سال هجدهم: شماره هفتم - دوازدهم: ۳۵۳ - ۳۵۲.
۲- دارابی، محمد بن محمد	لطیفه غیبی: ۱۱۸ - ۱۱۷.
۳- راستگو، سید محمد	دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۰.
۴- فرزاد، مسعود	لطف سخن حافظ: ۹۸/۱.

گناه چشم سیاه تو بود و گردن دلخواه

که من چو آهوی وحشی ز آدمی برمیدم

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۸۴۹/۲ - ۸۵۰.
 ۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۹۵.

گنج در آستین و کیسه تھی
 جام گیتی نما و خاک رهیم

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۰۱۶/۲.

گنج زر گر نبود کنج قناعت باقیست
 آنکه آن داد به شاهان به گدایان این داد

- ۱- اجلالی، امین پاشا چند نکته قابل تأمل در دیوان حافظ [چاپ دکتر خانلری].
 نشر دانش، سال هفتم، شماره چهارم: ۸۳.
 ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۲۷.
 ۳- هروی، حسینعلی در جواب نکته گیر بر چاپ حافظ خانلری. نشر دانش، سال هشتم،
 شماره اول: ۶۸. *پیشگویی*
 + مقالات حافظ: ۵۵۸ - ۵۵۹.

گنج عزلت که طلسمات عجایب دارد
 فتح آن در نظر رحمت درویشانست

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۶.
 ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۷۸ - ۱۷۹.
 ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۹۱.

گنج عشق خود نهادی در دل ویران ما
 سایه دولت بر این کنج خراب انداختی

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۲۱۳/۲.
 ۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۵۱.

گنج فارون که فرو می‌رود از قهر هنوز

خوانده باشی که هم از غیرت درویش‌انست

حافظ قزوینی - غنی یا خالری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۳۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۶.

نام‌لی در حافظ‌نامه. کیهان‌اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۳۸ - ۱۳۷.

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،

بعضی از لغات و تعبی‌رات: ۱۲۲۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۱/۱.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- سوقی نوبر، احمد

۴- ناتل خانلری، پرویز

۴- فرزاد، مسعود

گوئیا باور نمی‌دارند روز داوری

کاین همه قلب و دغل در کار داور می‌کنند

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۴۷/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

گوئیا خواهد گشود از دولتم کاری که دوش

من همی کردم دعا و صبح صادق می‌دمید

حافظ، صحت کلمات...: ۵۷۵/۱.

۱- فرزاد، مسعود

گو حریفی که شب و روز می‌صاف کشد

بود آیا که کند یار ز درد آشامی

لطف سخن حافظ: ۱۴۶.

۱- رکن، محمود

گوش کن پند ای پسر وز بهر دنیا غم مخور

گفتمت چون در حدیثی گر توانی داشت هوش

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، شماره هشتم: ۴۰۰.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۳ - ۴۰۲.

۱- دهخدا، علی‌اکبر

- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۵.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۳.
- ۳- _____ داوری ادبی، تلخ خوش: ۱۸۷ - ۱۸۶.
- ۴- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: چهل و یک.
- ۵- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۹.
- ۶- مهدخت، معین همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشتهای علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۰.
- گو شمع میارید در این جمع که امشب
در مجلس ما، ماه رخ دوست تمامست
یادداشتهای دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۱۹.
- ۱- حمیدیان، سعید حافظ، صحت کلمات...: ۸۸/۱.
- ۲- فرزاد، مسعود
- گوش من و حلقه گیسوی یسار
روی من و خاک در می فروش
حافظ، صحت کلمات...: ۷۰۹/۲ - ۷۱۰.
- ۱- فرزاد، مسعود
- گوشوار زر و لعل ارچه گران دارد گوش
دور خوبی گذرانست نصیحت بشنو
یادداشتهای درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۲.
- ۱- دهخدا، علی اکبر + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۶.
- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۹.
- ۲- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره هشتم: ۵۱.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۱۵/۲.

گوشه چشم رضایی به منت باز نشد

این چنین عزت صاحب‌نظران می‌داری

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۸۱/۲.

گوشه گیران انتظار جلوه خوش می‌کنند

برشکن طرف کلاه و برق از رخ برفکن

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۴۲/۲.

گوشه‌گیری و سلامت هوسم بود ولی

شیوه‌ای می‌کند آن نرگس فتان که مهرس

تندی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ

۱- هروی، حسینعلی

(مجموعه مقالات): ۴۷.

+ مقالات حافظ: ۸۹.

گو غنیمت شمار صحبت ما

که تو در خواب و ما به دیده گهیم

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم:

۱- برهانی، مهدی

۱۴۴ - ۱۴۵.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۶.

۲- راستگو، سیدمحمد

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۷۸.

۳- پژمان بختیاری، حسین

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۱۶/۲.

۴- فرزاد، مسعود

گو نام ما زیاد به عمدا چه می‌بری

خود آید آنکه یاد نیاری ز نام ما

- ۱- غراسانی، احمد
در حاشیه کنگره تحقیقات ایرانی [هفتمین کنگره - شیراز]. گوهر،
سال چهارم، شماره هشتم: ۷۱۹.
- ۲- خرمشاهی، بهاءالدین
یادداشت‌های آقای علی اکبر رزّاز (ذیل -) مستدرک حافظ نامه: ۱۴۵۲.
- ۳- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲.
- ۴- رزّاز، علی اکبر
یادداشت‌های آقای علی اکبر رزّاز، مستدرک حافظ نامه: ۱۴۵۲.
- ۵- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۱۶۰.
- ۶- غیوضی، رشید
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۸۱ - ۱۱۸۰.
- ۷- مهدوی دامغانی، احمد
چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود
افشار، جلد هشتم: ۴۷۷۶.

- گوهر پاک بیاید که شود قابل فیض
ورنه هر سنگ و گلی لؤلؤ و مرجان نشود
- ۱- خرمشاهی، بهاءالدین
یادداشت‌های آقای دکتر عبدالکریم سروش (ذیل -) مستدرک
حافظ نامه: ۱۳۵۰ - ۱۳۴۹.
 - ۲- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۲۷۶ - ۲۷۵.
 - ۳- سروش، عبدالکریم
یادداشت‌های آقای دکتر عبدالکریم سروش. مستدرک حافظ نامه:
۱۳۴۹ - ۱۳۴۸.

- گوهر پاک تو از مدحت ما مستغنی است
فکر مشاطه چه با حسن خداداد کنند
- ۱- فرزاد، محمود
حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۷/۱.
 - ۲- همایونفرخ، رکن الدین
دیوان شاعر سحر: ۹۹.

گوهر معرفت آموز که با خود ببری
که نصیب دگرانست نصاب زر و سیم

- ۱- پژمان بختیاری، حسین
 - ۲- دهخدا، علی‌اکبر
 - ۳- ذکاوتی فراگزلو، علیرضا
 - ۴- راستگو، سیدمحمد
 - ۵- _____
 - ۶- فرزاد، مسعود
 - ۷- محیط طباطبائی
 - ۸- _____
 - ۹- معین، مهدخت
- [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۶۱.
 یادداشتهایی درباره اشعار حافظ، دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۲
 + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۵.
 + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۸.
 نامه‌ها، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره نهم: ۶۷.
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۶.
 داوری ادبی، تلخ‌خوش: ۱۹۳ - ۱۹۲.
 حافظ، صحت کلمات...: ۹۶۷/۲.
 مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۵۰.
 نامه‌ها، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دهم: ۵۲.
 همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشتهای علامه دهخدا بر اشعار حافظ)، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۰.

گوهری کز صدف کون و مکان بیرونست
 طلب از گمشدگان لب دریا می‌کرد

- ۱- پژمان بختیاری، حسین
 - ۲- راستگو، سیدمحمد
 - ۳- معصومی، حسین
 - ۴- فرزاد، مسعود
 - ۵- هروی، حسینعلی
- [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۳۹.
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۹.
 یادداشتهای مهندس حسین معصومی، مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۶۱.
 حافظ، صحت کلمات...: ۳۰۱/۱.
 نقدی بر حافظ جلایی، نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
 دکترخانلری، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۶۳ - ۱۶۲.

گوی توفیق و کرامت در میان افگنده‌اند
 کس به میدان در نمی‌آید سواران را چه شد

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۳۶۵/۱.

گوی خوبی بردی از خوبان خلخ شادباش

جام کیخسرو طلب کافراسیاب انداختی

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۱۲/۲.

گوی خوبی که برد از تو که خورشید آنجا

نه سوار است که در دست عنانی دارد

۱- شاملو، احمد

نگاهی به غزلهای مصحح دکتر خائلی. دنیای سخن، شماره

سی و نهم: ۴۴.

۲- کاوسی، هوشنگ

روش چهل و جعل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهلیم: ۳۶.

۳- همایونفرخ، رکن الدین

دیوان شاعر سحر: ۹۲

وین برکشیده گنبد نیلی حصار هم

عزم سبک عنان تو در جنبش آورد

این پایدار مرکز عالی مدار، هم

چند نکته در اشعار حافظ (گوی زمین). قافله سالار سخن

۱- جاوید، هاشم

خائلی: ۷۹-۸۲.

+ حافظ جاوید: ۴۹۶-۴۹۳.

۲- هروی، حسینعلی

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ: ۱۸۳.

+ مقالات حافظ: ۳۱۸.

گویند هر آن کسان که با پرهیزند

زان سان که بمیرند چنان پرهیزند...

۱- ریاحی، محمدامین این رباعیها از حافظ نیست. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۳۹۲.

گویی بدهم کامت و جانت بستانم

ترسم ندهی کامم و جانم بستانی

۱- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۵۷ - ۱۳۵۶.

گویی برفت حافظ از یاد شاه یحیی

یارب به یادش آور درویش پروریدن

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۵.

گیسوی چنگ بیزید به مرگ می ناب

تا حریفان همه خون از مژه‌ها بگشایند

۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۹۷.

لطف سخن حافظ: ۲۵.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۴۵۶/۱.

۳- فرزاد، مسعود

۴- غنی، قاسم یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۶۵.

۵- هومن، محمود سخنی درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن:

۳۹۰ - ۳۹۱.

لاف عشق و گله از یار زهی لاف دروغ

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۰.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۱.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۳.

لطف سخن حافظ: ۲۵۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۲۹/۱.

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۸.

لاله بوی می نوشین بشنید از دم صبح

داغ دل بود به امید دوا باز آمد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۷۸/۱.

۱- دهخدا، علی اکبر

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

۴- محیط طباطبائی، محمد

۱- فرزاد، مسعود

لاله ساغر گیر و نرگس مست و بر ما نام فسق

داوری دارم بسی یارب که را داور کنم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۱۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

لب از ترشح می پاک کن برای خدا

که خاطرم به هزاران گنه موسوس شد

حافظ مشاخت: ۱۲۰/۱ - ۱۱۹.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۱۸۴.

۲- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۶۳/۱.

۳- فرزاد، مسعود

لب باز مگیر یک زمان از لب جام

تا بستانی کام جهان از لب جام...

این رباعیها از حافظ نیست. گلگشت در شعرواندیشه حافظ: ۳۷۹.

۱- ریاحی، محمد امین

لب پیاله بپوس آنکهی به مستان ده

بدین دقیقه دماغ معاشران ترک کن

لطف سخن حافظ: ۱۰۰.

۱- رکن، محمود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۲۶.

۲- عیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۶۰/۲.

۳- فرزاد، مسعود

لبت شکر به مستان داد و چشمت می به میخواران

منم کز غایت حرمان نه با آنم نه با اینم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۳.

۱۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۸۳.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۰/۲ - ۹۳۹.

۳- فرزاد، مسعود

درباره حافظ به سعی سایه. کلک. شماره شصتم: ۲۸۷.

۴- محبوب، محمد جعفر

لب تو خضر و دهان تو آب حیوانست
قد تو سرو و میان موی و بر به هیأت عاج

۱- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۶۲

لب چو آب حیات تو هست قوت جان
وجود خاکی ما را ازوست ذکر رواج

۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۰۱

۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۴۳

لبش می بوسد و خون می خورد جام
رخش می بیند و گل می کند خوی

۱- فرزاد، سمود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۰ - ۱۲۹۹

۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۶۹

لب لعل و خط مشکین چو آتش هست و اینش هست
بنازم دلبر خود را که حسنش آن و این دارد

۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۵۰

۲- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان]، لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی:

بیست و هفتم.

۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۹

۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۹۱

۵- فرزاد، سمود حافظ، صحت کلمات...: ۱/ ۲۴۸ - ۲۴۷

۶- قزوینی، محمد [زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۸۲

۷- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۳۹

۷- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۱

+ مقالات حافظ: ۲۹۸ - ۲۹۷

لطف الهی بکند کار خویش

مژده رحمت برساند سروش

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۷۰۹/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

لطف خدا بیشتر از جرم ماست

نکته سر بسته چه دانی، خموش

حافظ، صحت کلمات...: ۹۰۷/۲.

دیوان شاعر ساحر: ۱۶۷.

۱- فرزاد، مسعود

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

لعل تو که هست جان حافظ

دور از لب دشمنان دون باد

دعاهای حافظ. حافظ جاوید: ۳۶۱.

۱- جاوید، هاشم

لعل سیراب به خون تشنه لب یار منست

وز پی دیدن او دادن جان کار منست

حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۳.

نقد شرح هروی. تلخ‌خوش: ۱۲۰ - ۱۱۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۴/۱.

حاشیه بر «حاشیه». نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۳ - ۸۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- ———

۳- فرزاد، مسعود

۴- هروی، حسینعلی

لفظی فصیح شیرین قدی بلند چسبک

رویی لطیف زیبا چشمی خوش کشیده

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۵۱/۲ - ۱۱۵۰.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

لَمَعَ الْبَرْقُ مِنَ الطُّورِ وَ أَنْسَتْ بِهِ
فَلَعَلِّي لَكَ آتٍ بِشَهَابٍ قَبَسٍ

حافظانه‌های عربی: ۴۶ - ۴۵.

۱- اکبری حامد، مهدی

چشم انداز پاره‌ای ناهمواریها در شعر حافظ. حافظیات: ۲۹.

۲- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا

[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۳۱۸.

۳- قزوینی، محمد

+ حواشی و یادداشتهای علامه قزوینی بر دیوان حافظ، جلد هفتم: ۱۸۰

بعضی تضمینهای حافظ. حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی:

۴- _____

۳۰۹ - ۳۱۰.

+ مجله یادگار، سال اول، شماره ششم: ۶۷.

لنکر حلم تو ای کشتی توفیق کجاست
که درین بحر کرم غرق گناه آمده‌ایم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۹/۲.

۱- فرزاد، مسعود

م

ما از برون در شده مغرور صد فریب
تا خود درون پرده چه تدبیر می‌کنند

حافظ، صحت کلمات...: ۴۵۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

ما باده زیر خرقه نه امروز می‌خوریم
صد بار پیر می‌کده این ماجر شنید

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۷۴.

۱- برهانی، مهدی

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۳۹.

۲- پژمان بختیاری، حسین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۹.

۳- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۲۸۹.

۴- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات: ۵۸۴/۱.

۵- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۲۰.

۶- همايونفرخ، رکن‌الدین

ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید

هم مگر پیش نهد لطف شما گامی چند

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۶.

۱- راستگو، سید محمد

- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۰۱/۱.
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۶۹/۲ - ۹۶۸.
- ۱- پایمر، منصور نظری درباره «حافظ جاوید». معارف، دوره چهاردهم، شماره یکم: ۸۹.
- ۲- جاوید، هاشم ماجراکم کن و بازآ. حافظ جاوید: ۴۹۷ - ۵۰۱.
- ۳- جاوید صباغیان، محمّد درنگی دیگر و نگاهی به معنی بیتی دشوار از حافظ. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد، سال بیست و پنجم، شماره اول - دوم: ۳۲۵ - ۳۱۲.
- ۴- جنائی عطائی، مسعود تبیان بیت. گلچرخ، شماره پنجم: ۱۲.
- ۵- خنر مشاهی، بهاء الدین شرح یک بیت دشوار. چارده روایت (مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ): ۵۸ - ۵۰.
- ۶- دارابی، محمّد بن محمّد لطیفه غیبی: ۷۹ - ۷۸.
- ۷- ذوالفقاری، حسن صلاهی ماجری (ماجرا گفتن). کیهان اندیشه، شماره بیست و هفتم: ۱۳۶ - ۱۳۳.
- ۸- ریاحی، محمّد امین ماجرا کردن و خرقه سوختن. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۳۴۵ - ۳۲۳.
- ۹- زریاب خویی، عباس ماجراکم کن و بازآ. آئینه جام: ۳۵۱ - ۳۴۸.
- ۱۰- زرین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۶۸ - ۳۶۷.
- ۱۱- شوقی نوبر، احمد بحثی پیرامون معنی سه بیت دشوار از حافظ. نشریه دانشکده ادبیات تبریز، سال سی و دوم، شماره صدوسی و یکم: ۱۳۰ - ۱۲۶.

- ۱۲- صبا، علی‌اکبر احتجاجات و سؤالات و توضیحات، یغما، سال دوازدهم، شماره اول: ۴۶-۴۷.
- ۱۳- علوی، عبدالعلی (پرتو) برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی. بانگ جرس: ۹۲-۹۳.
- ۱۴- غنی، قاسم یادداشتهای دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۱۳۲.
- ۱۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۴/۱.
- ۱۶- _____ اصالت و توالی ایات در اشعار غیرغزل حافظ: پ ۷۸.
- ۱۷- فرزاد، سیده محمد احتجاجات و سؤالات و توضیحات. یغما، سال یازدهم، شماره یازدهم: ۵۲۷-۵۲۸.
- + مقالات فرزاد: ۲۳۶-۲۳۵.
- ۱۸- کمره‌ای، سیده علی محمد احتجاجات و سؤالات و توضیحات. یغما، سال دوازدهم، شماره اول: ۴۶.
- ۱۹- نفیسی، سعید در مکتب استاد: ۱۷-۱۵.
- ۲۰- نیاز کرمانی، سعید مفهوم و معانی واژه‌ها در شعر حافظ. حافظ شناسی، جلد چهارم: ۱۹۷-۱۹۸.

ماجرای من و معشوق مرا پایان نیست

آنچه آغاز ندارد نپذیرد انجام

- ۱- راستگو، سیده محمد حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال اول: ۴۶.
- ۲- _____ نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۴۸.
- ۳- زریاب خویی، عباس ماجرای من و معشوق مرا پایان نیست. آئینه جام: ۳۵۳-۳۵۲.

ما جفا از تو ندیدیم و تو خودنپسندی

آنچه در مذهب ارباب طریقت نبود

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۰۲/۱.

ما درد پنهان با یار گفتیم
نتوان نهفتن درد از طبیبان

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۸۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۲۲/۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- فرزاد، مسعود

ما در درون سینه هوایی نهفته‌ایم
بر باد اگر رود دل ما زان هوا رود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۰۷/۱.

ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر

حافظ شناسی: ۴۷۰ - ۴۶۸.

۱- فرزاد، مسعود

۲- مرتضوی، منوچهر

ما درس سحر در ره میخانه نهادیم
محصول دعا در ره جانانه نهادیم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۵.

لطف سخن حافظ: ۵۴.

حافظ، صحت کلمات: ۹۸۷/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

ما را بر آستان تو بس حق خدمت است
ای خواجه بازبین به ترحم غلام را

حافظ، صحت کلمات...: ۲۰/۱.

۱- فرزاد، مسعود

ما را به آب دیده شب و روز ماچراست
زان رهگذر که بر سر کوشش چرا رود

لطف سخن حافظ: ۲۷۱.

ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر

حافظ شناسی: ۴۷۵ - ۴۷۴ و ۴۶۸.

۱- رکن، محمود

۲- مرتضوی، منوچهر

ما را به رندی افسانه کردند
پیران جاهل شیخان گمراه

حافظ، صحّت کلمات...: ۱۱۲۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ما را ز خیال تو چه پروای شرابست
خم گو سر خود گیر که خمخانه خرابست

تأقّلی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شمارهٔ چهل و ششم: ۱۳۹.

۱- شوقی نوبر، احمد

ما را ز منع عقل مترسان و می بسیار
کاین شعبه در ولایت ما هیچکاره نیست

چند نکته دربارهٔ چند بیت حافظ. نشر دانش، سال پنجم، شمارهٔ سوم: ۷۹.

۱- اسلامی ندوشن، محمّدعلی

+ مقالات حافظ: ۴۳۵-۴۳۶.

یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۱۹-۱۴۲۰.

۲- حمیدیان، سعید

نظری به «کلام و پیام حافظ». نشر دانش، سال پنجم، شمارهٔ اول: ۲۸-۲۹.

۳- هروی، حسینعلی

+ برگزیدهٔ مقاله‌های نشر دانش دربارهٔ حافظ: ۱۰۸.

+ مقالات حافظ: ۴۱۰-۴۰۹ و ۴۲۵.

ما را که درد عشق و بلای خمار کشت
یا وصل دوست یا می صافی دوا کند

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۸۱.

۱- پژمان بختیاری، حسین

یادداشت‌هایی دربارهٔ اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شمارهٔ هشتم: ۳۹۹.

۲- دهخدا، علی‌اکبر

+ مجموعهٔ مقالات دکتر محمّد معین، جلد دوم: ۴۰۰.

- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۳.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۰۱.
- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۴۸.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۴/۱.
- ۶- محبوب، محمد جعفر درباره حافظ به سعی سایه کلک، شماره شصتم: ۲۷۱.
- ۷- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۸.
- ۸- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگرشی بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۰.
- ۹- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: چهل و یک.

ما ز یاران چشم یاری داشتیم
خود غلط بود آنچه ما پنداشتیم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۸۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ما شبی دست برآریم و دعایی بکنیم
غم هجران تو را چاره ز جایی بکنیم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۲.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۹۵.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۰۵/۲.

۳- فرزاد، مسعود

ما شیخ و واعظ کمتر شناسیم
یا جام باده یا قصه کوتاه

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۲۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ما لِسَلَمٰی و ما بِذٰی سَلَمِ
این جیراننا و کیف الحال

حافظ، صَحّت کلمات... : ۷۷۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ما مرد زهد و توبه و طامات نیستیم
با ما به جام باده صافی خطاب کن

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۸.

۱- راستگو، سیدمحمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۲۵.

۲- غیوضی، رشید

حافظ، صَحّت کلمات... : ۱۰۱۵/۲.

۳- فرزاد، مسعود

ما مریدان روی سوی قبله چون آریم چون
روی سوی خانه خمار دارد پیر ما

اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۳.

۱- راستگو، سیدمحمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰.

۲- _____

گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ خوش: ۲۴۳.

۳- _____

حافظ، صَحّت کلمات... : ۳۰/۱.

۴- فرزاد، مسعود

بعضی شکسته خوانند، بعضی نشسته خوانند (پاسخی به نقد آقای سیدمحمد راستگو بر دیوان حافظ ادیب برومند). ادبستان، شماره بیست و پنجم: ۴۱.

۵- کاظمیان، سروش

ما می به بانگ چنگ نه امروز می‌خوریم
بس دور شد که گنبد چرخ این صدا شنید

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۷۴.

۱- برهانی، مهدی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۹.

۲- راستگو، سیدمحمد

لطف سخن حافظ: ۲۸۹.

۳- رکن، محمود

- ۴- فرزاده، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۵۸۵/۱ - ۵۸۶.
- ۵- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۱۹.
- مانعش غلغل چنگست و شکرخواب صبح
ورنسه گبر بشنود آه سحرم باز آید
- ۱- پروین گنابادی، محمّد درباره‌ی تعبیری بر چند بیت از حافظ، سخن، سال بیستم، شماره‌ی نهم - دهم: ۹۴۸ - ۹۴۶.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۹.
- ۳- ملاح، حسینعلی تعبیری بر چند بیت از حافظ، سخن، سال بیستم، شماره‌ی هشتم: ۷۵۶ - ۷۵۷.
- ۴- هروی، حسینعلی سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ (خانلری)، نشر دانش، سال اول، شماره‌ی پنجم و ششم: ۱۴.
- + برگزیده‌ی مقاله‌های نشر دانش درباره‌ی حافظ: ۱۵۳ - ۱۵۲.
- + نقد و نظر درباره‌ی حافظ (مجموعه‌ی مقالات): ۲۰۷.
- + مقالات حافظ: ۳۶۰.
- ۵- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۰۸.
- ما نه رندان ریائیم و حریفان نفاق
آنکه او عالم سُرست بدین حال گواست
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۵.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۶۴.
- ۳- فرزاده، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۶۵/۱.
- ۴- هومن، محمود سخنی چند درباره‌ی روش تصحیح دیوان حافظ، حافظ، از محمود هومن: ۳۸۷.
- ماه اگر بی‌تو برآید به دو نیمش بزنند
دولت احمدی و معجزه‌ی سبحانی

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۷۶/۲.
 ۲- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۹۲.

ماه شعبان منه از دست قدح کاین خورشید

از نظر تا شب عید رمضان خواهد شد

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۵۸.
 ۲- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۱.
 ۳- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۴۵.
 ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۵۵/۱.

ماه کنعانی من مستند مصر آن تو شد

وقت آنست که بدرود کنی زندان را

- ۱- ادیب برومند، عبدالعلی مقابله دیوان حافظ چاپ قزوینی با یک نسخه کهن [نسخه] پیرحسین آ. حافظ‌شناسی، جلد سوم: ۱۲۲.
 ۲- جاوید، هاشم یار مردان خدا باش. حافظ جاوید: ۱۱۸.
 ۳- دارابی، محمدبن محمد لطیفه غیبی: ۴۰.
 ۴- راستگو، سیدمحمد حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۲.
 ۵- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹.
 ۶- نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۰۴.
 ۷- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۳-۲۴/۱.

ما هم این هفته برون رفت و به چشم سالیست

حال هجران تو چه دانی که چه مشکل حالست

- ۱- اسلامی‌ندوشن، محمدعلی ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ. نشر دانش، سال دوم، شماره دوم: ۵۰-۵۱.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۷۴.

- ۲- اسلامی ندوشن، محمدعلی + ماجرای پایان ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۱۹۱ - ۱۹۰.
- ۳- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۴۲.
- ۴- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۶۸.
- ۵- دست غیب، عبدالعلی آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).
- ۶- راستگو، سید محمد کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نهم: ۵۴.
- ۷- فرزاد، مسعود دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۶.
- حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۴۴.

ما هم که رخش روشنی خور بگرفت

گرد خط او چشمه کوثر بگرفت...

این رباعیها از حافظ نیست. گلگشت در شعرواندیشه حافظ: ۳۸۷.

۱- ریاحی، محمد امین

ماء و خورشید به منزل چو به امر تو رسند

یار مهر روی مرا نیز به من بازارسان

حافظ شاملو. الفبا، جلد ششم: ۳۰۲.

۱- خرمشاهی، بهاء الدین

+ ذهن و زبان حافظ: ۱۸۵.

ماهی نتافت همچو تو از برج نیکویی

سروی نخاست چون قندت از جویبار حسن

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۴۹ - ۱۲۴۸.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۲۲۳.

۲- همایونفرخ، رکن الدین

ماهی و مرغ دوش ز افغان من نخفت

وان شوخ دیده بین که سر از خواب برنکرد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۵۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

مایه دلخوشی آنجاست که دلدار آنجاست
می‌کنم جهد که خود را مگر آنجا فکنم

چهل و دو یادداشت دربارهٔ ابیات حافظ، ناموارهٔ دکتر محمود افشار، جلد هشتم: ۴۷۹۸.

۱- مهدوی دامغانی، احمد

ماییم و آستانهٔ عشق و سر نیاز
تا خواب خوش که را برد اندر کنار دوست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۴.

۱- راستگو، سید محمد

مباحثی که در آن مجلس جنون می‌رفت
ورای مدرسه و قیل و قال مسأله بود

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۰.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۶۲.

۲- عبودی، رشید

سخنی چند دربارهٔ روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۴۰۰-۳۹۹.

۳- هومن، محمود

مبادا جز حسابِ مطرب و می
اگر نقشی کشد کلکِ دبیرم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۴۵.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحّت کلمات...: ۸۷۳/۲.

۲- فرزاد، مسعود

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر دربارهٔ حافظ (مجموعهٔ مقالات): ۶۰.

۳- هروی، حبیب‌علی

+ مقالات حافظ: ۱۱۲-۱۱۱.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسهٔ آن با حافظ قزوینی -

۴- _____

دکتر غنی، نقد و نظر دربارهٔ حافظ: ۱۸۵.

+ مقالات حافظ: ۳۲۳.

دیوان شاعر ساحر: ۲۱۴.

۵- همایونفرخ، رکن‌الدین

مباش بی می و مطرب که زیر طاق سپهر
بدین ترانه غم از دل بدر توانی کرد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۲۸۹/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

مباش در پی آزار و هرچه خواهی کن
که در شریعت ما غیر ازین گناهی نیست

نکته‌هایی در تصحیح [دیوان] حافظ. یغما، سال ششم، شماره
دوم و سوم: ۷۳.

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۹۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۵۹/۱.

۱- افشار، ایرج

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

مباش غزه به بازوی خود که در خبرست
هزار تعبیه در حکم پادشاه انگیز

درباره بیست بیت از دیوان حافظ خانلری. آینده، سال دهم، شماره
دهم - یازدهم: ۶۴۷.

۱- امیری، منوچهر

درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح
پرویز ناتل خانلری]. گیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۲.
پادشاه انگیز / هزار تعبیه، در شعر حافظ. آینده، سال چهاردهم،
شماره سوم - پنجم: ۱۷۷ - ۱۷۶.

۲- پرواز، سیاوش

۳- جوینی، عزیزالله

شماه‌ای از شرح شوق. نشر دانش، سال دهم، شماره چهارم: ۶۰.
شرح بیستی از حافظ. آینده، سال دهم، شماره دوازدهم: ۸۴۸-۸۴۹.
پیشنهاد درباره سه واژه از حافظ [ز کال - نکال - پادشاه انگیز -
ماه خرگهی]. نشر دانش، سال دهم، شماره چهارم: ۳۳ - ۳۲.

۴- حمیدیان، سعید

۵- رعنا حسینی، کرامت

۶- رواقی، علی

شب تاریک و بیم موج و...، کلک، شماره بیستم: ۹۷ - ۹۲.
در معنی دو بیت حافظ [نکال شب که... / مباش غزه به...].

۷- _____

۸- زریاب غویی، عباس

- نشر دانش، سال دهم، شماره پنجم: ۱۰۸-۱۰۷.
- ۹- زریاب خویی، عباس
۱۰- شفیعی، محمّد
حکم پادشاه انگیز. آئینه جام: ۱۴۹-۱۴۸.
پانزده نکته درباره دو دیوان حافظ (چاپ دکتر پرویز ناتل خانلری
و دکتر خلیل خطیب رهبر). آینده، سال دوازدهم، شماره اول -
سوم: ۱۵۱.
- ۱۱- فرزاد، مسعود
۱۲- مجتبائی، فتح‌الله
حافظ، صحت کلمات...: ۶۶۶/۱.
از حواشی دیوان حافظ (حکم پادشاه انگیز). قافله سالار سخن
خانلری: ۲۴۵-۲۴۳.
- ۱۳- ناتل خانلری، پرویز
۱۴- نیساری، سلیم
دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،
بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۶۴-۱۱۶۳.
- ۱۵- هروی، حسینعلی
۱۶- همایونفرخ، رکن‌الدین
۱۷- _____
مسعود فرزاد در جستجوی حافظ صحیح. مقدمه‌ای بر تدوین
غزل‌های حافظ: ۱۴۵-۱۴۴.
- راجع به «شرح بی‌تی از حافظ». آینده، سال یازدهم، شماره ششم
و هفتم: ۵۲۱-۵۱۹.
- + مقالات حافظ: ۴۹۱-۴۸۸.
- دیوان شاعر ساحر: چهل
دیوان شاعر ساحر: ۱۵۲-۱۵۱.

مبتلا گشتم در این بند و بلا

کوشش آن حق گزاران یاد باد

۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۲۰۸/۱.

مبوس جز لب ساقی و جام می حافظ

که دست زهد فروشان خطاست بوسیدن

۱- برهانی، مهدی
حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۸۴.

۲- پژمان بختیاری، حسین
[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۹۰

- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۰۶.
۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۴۶/۲.

مبین به سیب زنخدان که چاه در راهست
کجا همی روی ای دل بدین شتاب کجا

- ۱- دارابی، محمد بن محمد لطیفه غیبی: ۴۱.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳/۱.

مجال من همین باشد که پنهان عشق او ورزم
حدیث بوس و آغوش چه گویم چون نخواهد شد

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۲.
۲- محبوب، محمد جعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۸.
۳- هومن، محمود سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۳۹۹.
مجله پژوهش‌های علمی

مجلس انس و بهار و بحث شعر اندر میان
نستدن جام می از جانان گرانجانی بود

- ۱- عبوسی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۶۴-۱۲۶۳..
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۰۰/۱.
۳- فردزانفر، محمد حسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل حافظ. [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و دوم، شماره یکم: ۲۴۲-۲۴۳.

مجلس بزم عیش را غالیه مراد نیست
ای دم صبح خوش نفس نافه زلف یار کو

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۰۹/۲.
- مجمع خوبی و لطف است عذار چو مهش
لیکنش مهر و وفا نیست خدایا بدهش
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۳۰/۲.
- ۲- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ
(مجموعه مقالات): ۵۱-۵۲.
+ مقالات حافظ: ۹۶-۹۷.
- مجو درستی عهد از جهان ست نهاد
که این عجز عروس هزار داماد است
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۶.
۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۷۲.
۳- نذیر احمد غزلیات حافظ، نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۰۸۳-۵۰۸۴.
- محتاج قصه نیست گرت قصد خون ماست
چون رخت از آن توست به یغما چه حاجتست
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی- غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۳۵.
۲- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۳.
۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۷.
۴- صبا، علی اکبر در پیرامون تصحیح حافظ، راهنمای کتاب، سال سوم، شماره چهارم: ۵۹۶-۵۹۷.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۵/۱.
- ۶- فرزاد، محمد چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، راهنمای کتاب، سال سوم، شماره سوم: ۴۲۴-۴۲۵.
+ مقالات فرزاد: ۲۲۲-۲۲۳.

۷- همايونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: چهل - سی و نه.

محترم دار دلم کاین مگس قندپرست

تا هواخواه تو شد فرّ همائی دارد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۲۵۲/۱.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۶۸.

۱- راستگو، سیدمحمد

۲- فرزاد، محمود

۳- هروی، حسینعلی

محاسب داند که حافظ عاشق است

و آصف ملک سلیمان نیز هم

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۶.

لطف سخن حافظ: ۸۸.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره هفتم:

۳۰۴-۳۰۲.

۱- پژمان بختیاری

۲- رکن، محمود

۳- نائل خانلری، پرویز

محاسب شیخ شد و فسق خود از یاد ببرد

قصه ماست که در هر سر بازار بماند

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۶۲.

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۷۵.

دیوانی قابل اعتماد. دیوان خواجه حافظ شیرازی (مقدمه):

۲۰۶-۲۰۵.

۱- برهانی، مهدی

۲- پژمان بختیاری، حسین

۳- دشتی، علی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۴.

لطف سخن حافظ: ۲۴۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۳۹۰/۱-۳۸۹.

سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ (خانلری). نشر دانش، سال

۴- راستگو، سیدمحمد

۵- رکن، محمود

۶- فرزاد، محمود

۷- هروی، حسینعلی

اول، شماره پنجم و ششم: ۱۳.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۵۱ - ۱۵۰.

+ نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۶ - ۲۰۵.

+ مقالات حافظ: ۳۵۸ - ۳۵۶.

دیوان شاعر ساحر: سی و هفت.

۸- همایونفرخ، رکن‌الدین

محاسب نمی‌داند این قدر که صوفی را

جنس خانگی باشد همچو لعل رمانی

مغز مغز و پوست پوست، گلچرخ، شماره هفتم: ۴۱.

حافظ شناخت: ۱/۱۳۱.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۱.

یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۱۰۲.

[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۳۳۴.

+ حواشی و یادداشت‌های علامه قزوینی بر دیوان حافظ.

حافظ‌شناسی، جلد هفتم: ۱۸۵ - ۱۸۴.

+ حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی. واژه‌نامه: ۴۱۹.

۱- بهشتی شیرازی، سید احمد

۲- دست‌غیب، عبدالملی

۳- راستگو، سید محمد

۴- غنی، قاسم

۵- قزوینی، محمد

محراب ابرویت بنما تا سحرگهی

دست دعا بر آرم و در گردن آرم

یادداشت‌های دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۲۰.

یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی (ذیل -) مستدرک

حافظ‌نامه: ۱۳۶۰ - ۱۳۵۹.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۲ - ۱۲۲۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۸۶.

یادداشت‌های مهندس حسین معصومی. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۵۹.

۱- حمیدیان، سعید

۲- خرمشاهی، بهاء‌الدین

۳- عیوضی رشید

۴- فرزاد، مسعود

۵- معصومی، حسین

محرّم راز دل شیدای خود

کس نمی‌بینم ز خاص و عام را

حافظ، صحت کلمات... : ۲۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

محلّ نور تجلّی است ذات انور شاه

چو قرب او طلبی در صفای نیت کوش

حافظ، صحت کلمات... : ۷۱۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

محمل جانان ببوس آنکه به زاری عرضه دار

کز فراق سوختم ای مهربان، فریاد رس

دیوان شاعر ساجر: ۱۵۵.

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین

محیط شمس کشد سوی خویش درّ خوشاب

که تا به قبضه شمشیر زرفشان گیرد

چندبیت از حافظ قزوینی. وحید، سال چهارم، شماره هفتم: ۶۸۳.

۱- معارفی، محی‌الدین

مخمور آن دو چشم آيا کجاست جامی

بیمار آن دو لعلم آخر کم از جوابی

حافظ، صحت کلمات... : ۱۱۹۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

مخمور جام عشقم ساقی بده شرابی

پر کن قدح که بی می مجلس ندارد آبی

حافظ، صحت کلمات... : ۱۱۹۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

مدار نقطه بینش ز خال توست مرا

که قدر گوهر یکدانه جوهری داند

- ۱- جاوید، هاشم حافظ جاوید: ۲۳۶ - ۲۴۰.
- ۲- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۵۴ - ۱۲۵۳.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات: ۳۸۵/۱ - ۳۸۴.
- ۴- هومن، محمود سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۴۱۴.

مدام خرقة حافظ به باده در گرو است
مگر ز خاک خرابات بود طینت او

- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۰۴.
- ۲- راستگو، سیده محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۰.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۰۷.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۹۱/۲.

مده از خاطر رندان طلب ای دل ور نه
کار صعب است مبادا که خطایی بکنیم

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۰۵/۲ - ۱۰۰۴.

مددی گر به چراغی نکند آتش طور
چاره تیره شب وادی ایمن چه کنم

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۲۱/۲.

مدعی خواست که آید به تماشاگاه راز
دست غیب آمد و بر سینه نامحرم زد

- ۱- صباغیان جاوید، محمد «حافظ اندیشه» در نگاه نقد. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد، سال بیست و ششم، شماره سوم و چهارم: ۱۰۴۱.

۲- رحیمی، مصطفی

حافظ اندیشه. سفر حافظ: ۱۰۵.

مَدْعی گو لغز و نکته به حافظ مفروش

کَلک ما نیز زبانی و بیانی دارد

۱- عیوضی، رشید

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۳۰.

۲- غنی - قاسم

یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۵۷.

مده به خاطر نازک ملالت از من زود

که حافظ تو خود این لحظه گفت بسم الله

۱- راستگو، سید محمّد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۳.

۲- فرزاد، مسعود

حافظ، صحّت کلمات...: ۱۱۳۱/۲ - ۱۱۳۰.

۳- همایونفرخ، رکن الدین

دیوان شاعر ساحر: ۲۳۸.

مرا به بسند تو دوران چرخ راضی کرد

و گرنه هر دم از هجر توست بیم هلاک

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحّت کلمات...: ۷۷۱/۲.

مرا به بسند تو دوران چرخ راضی کرد

ولی چه سود که سر رشته در رضای تو بست

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحّت کلمات...: ۱۰۹/۱.

مرا به دور لب دوست هست پیمانی

که بر زبان نبرم جز حدیث پیمانه

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحّت کلمات...: ۱۱۶۳/۲.

مرا به رندی و عشق آن فضول عیب کند

که اعتراض به اسرار علم غیب کند

۱- دهخدا، علی‌اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۹

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۱ - ۴۰۰.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۳.

۲- ذکاوتی قراگزلو، علیرضا بحثی در معنای چند بیت از حافظ. گلچرخ، شماره سوم: ۳۹.

۳- نامه‌ها. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره نهم: ۶۸.

۴- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره هشتم: ۴۸.

۵- نامه‌ها. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دهم: ۵۲.

مرا به عهد شکن خوانده‌ای و می‌ترسم

که با تو روز قیامت همین خطاب رود

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۶.

مرا به کشتی باده درافکن ای ساقی

که گفته‌اند نکویی کن و در آب انداز

۱- جاوید، هاشم نکویی کن و در آب انداز. حافظ جاوید: ۵۱۷ - ۵۱۸.

۲- دهخدا، علی‌اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. نشر دانش، سال دوم، شماره

هشتم: ۴۰۰.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۲.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۵.

۳- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره هشتم: ۴۹.

مرا تا عشق تعلیم سخن کرد
 حدیثم نکته هر محفلی بود

حافظ، صحت کلمات... : ۴۹۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

مرا چشمی است خون افشان ز دست آن کمان ابرو
 جهان بس فتنه خواهد دید از آن چشم و از آن ابرو

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۰۹.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۶.

حافظ، صحت کلمات... : ۱۱۰۴/۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

مراد دل ز تماشای باغ عالم چیست
 به دست مردم چشم از رخ تو گل چیدن

حافظ، صحت کلمات... : ۱۰۴۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

مراد دل ز که پرسم که نیست دلداری
 که جلوه نظر و شیوه کرم دارد

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۴۹.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۵.

حافظ، صحت کلمات... : ۲۴۰/۱.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

مرا در خانه سروی هست کاندلر سایه قدش
 فراغ از سرو بستانی و شمشاد چمن دارم

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،

بعضی از لغات و تعبیّرات: ۱۱۹۲.

۱- ناتل خانلری، پرویز

مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم

جرس فریاد می‌دارد که بسر بسندید محملها

اختلاف قرائات [در اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ: ۱۳۱.

اصالت و توالی ابیات در اشعار غیر غزل حافظ. پ: ۷۷ - ۷۶.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر دربارهٔ حافظ

(مجموعهٔ مقالات): ۳۱.

+ مقالات حافظ: ۵۷.

۱- خرمشاهی، بهاء‌الدین

۲- فرزاد، مسعود

۳- هروی، حسینعلی

مرا ذلیل مگردان به شکر این نعمت

که داشت دولت سرمد عزیز و محترمت

حافظ، صحت کلمات...: ۱۸۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

مرا روز ازل کساری بجز رندی نفرمودند

هر آن قسمت که آنجا رفت از آن افزون نخواهد شد

۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی: ۱۱۰ - ۱۰۹.

۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۳۹.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۵۶/۱.

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۲۱.

مرا عهدیست با جانان که تا جان در بدن دارم

هواداران کوش را چو جان خویشان دارم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۶۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

نقدی بر شرح غزلیهای حافظ هروی. حافظ شناسی، جلد چهاردهم:

۲- کامران، ماشاء‌الله

۱۹۹ - ۲۰۰.

جوابی به نقد حافظ. حافظ شناسی، جلد چهاردهم: ۲۰۸ - ۲۰۷.

۳- هروی، حسینعلی

مرا که از رخ او ماه در شبستان است
کجا بود به فروغ ستاره پروایی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۸۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

مرا که منظر حور است مسکن و مأوا
چرا به کوی خراباتیان بود وطنم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۰۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۹۱.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

مرا که نیست ره و رسم لقمه پرهیزی
چرا ملامت رند شرابخواره کنم

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۴۶.

۱- پژمان بختیاری، حسین

یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ‌نامه:
۱۴۲۹-۱۴۲۸.

۲- حمیدیان، سعید

یادداشت‌های دکتر سعید حمیدیان (ذیل -) مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۲۹.
یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی (ذیل -) مستدرک

۳- خز مشاهی، بهاء‌الدین

۴- _____

حافظ‌نامه: ۱۳۶۹-۱۳۶۸.

حافظ شاملو. الفبا، جلد ششم: ۳۰۱.

۵- _____

+ ذهن و زبان حافظ: ۱۸۳.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۶۵.

۶- راستگو، سید محمد

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۴۰۱.

۷- زرین‌کوب، عبدالحسین

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۰۶-۱۳۰۴.

۸- عیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۹۲۳/۲-۹۲۲.

۹- فرزاد، مسعود

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۸۶.

۱۰- محبوب، محمدجعفر

یادداشت‌های مهندس حسین معصومی. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۶۸.

۱۱- معصومی، حسین

مرا گر تو بگذاری ای نفس طامع
بسی پادشاهی کنم در گدائی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۷۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

مرا مهر سیه چشمان ز سر بیرون نخواهد شد
قضای آسمانست این و دیگرگون نخواهد شد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۵۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

مرا می‌بینی و هر دم زیادت می‌کنی دردم
تو را می‌بینم و میلم زیادت می‌شود هر دم
حافظ قزوینی-غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۸۰.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۳۳.
حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۷/۲ - ۸۳۶.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

مرا و سرو چمن را به خاک راه نشانند
زمانه تا قصب نرگس و قبابی تو بست

نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].
نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۶.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۵۱.

۱- آجودانی، ماشاء الله

شعر حافظ [مرا و سرو چمن...]. راهنمای کتاب، سال پنجم،
شماره دهم: ۹۳۸ - ۹۳۹.

۲- اعتماد سرابی، هاشم

تصحیح اشعار حافظ. راهنمای کتاب، سال چهارم، شماره هفتم:
۷۰۵ - ۷۰۲.

۳- بقائی، ناصر

درباره بعضی لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح
پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۷.

۴- پرواز، سیاوش

- ۵- پیمان یغمایی، علی محمد
شرح شعری از حافظ، راهنمای کتاب، سال پنجم، شماره هفتم:
۶۶۰-۶۵۷.
- ۶- _____
درباره شعر حافظ [مرا و سرو چمن...]: راهنمای کتاب، سال
ششم، شماره سوم: ۲۴۳-۲۴۰.
- ۷- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۸.
- ۸- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۱۶۹.
- ۹- زریاب خویی، عباس
قصب نرگس. آئینه جام: ۳۰۳-۳۰۲.
- ۱۰- صبا، علی اکبر
در پیرامون تصحیح حافظ. راهنمای کتاب، سال سوم، شماره
چهارم: ۵۱۸-۵۱۶.
- ۱۱- علوی، عبدالعلی (برقو)
برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس الدین محمد حافظ
شیرازی، بانگ جرس: ۹۲-۹۰.
- ۱۲- عبوسی، رشید
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۰۰-۱۱۹۹.
- ۱۳- فرزاد، محمود
حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۹/۱.
- ۱۴- فرزاد، محمد
بحث درباره چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. راهنمای کتاب،
سال سوم: ۴۲۱-۴۱۸.
- + مقالات فرزاد: ۲۱۸-۲۲۲.
- ۱۵- فرسیو، بهاء الدین
غزلی از حافظ. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره سوم: ۳۶-۳۵.
- ۱۶- محمودی، هوشنگ
نقدی بر حافظ فرزاد (نرگس قبا، نرگس و قبا، زدکش قبا). وحید،
سال یازدهم، شماره اول: ۹۳-۹۰.
- ۱۷- مینوی، مجتبی
معنای بیتی از حافظ. راهنمای کتاب، سال ششم، شماره چهارم و
پنجم: ۳۸۳.
- + مقالات فرزاد: ۴۳۷.
- ۱۷- ناتل خالری، پرویز
چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره ششم: ۲۶۹.
- ۱۸- هومن، محمود
سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود
هومن: ۴۰۳.

مرحبا طایر فرخ پی فرخنده پیام

خیرمقدم چه خبر دوست کجا راه کدام

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۸۰۸/۲ - ۸۰۷.

۱- راستگو، سیدمحمد

۲- فرزاد، مسعود

مردم چشم به خون آغشته شد

در کجا این ظلم با انسان کنند

حافظ شناخت: ۷۰/۱.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

مردم در این فراق و در آن پرده راه نیست

یا هست و پرده دار نشانم نمی‌دهد

حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۷۱.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۳۶/۱.

دیوان شاعر ساخر: ۱۱۲.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سیدمحمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین

مردم دیده ز لطف رخ او در رخ او

عکس خود دید گمان برد که مشکین خالی است

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۶.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۱۱ - ۱۲۱۰.

۱- راستگو، سیدمحمد

۲- عبوضی، رشید

مردمی کرد و کرم لطف خداداد به من

کان مه ماه رخ از راه وفا باز آمد

حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۶۱.

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۶۹.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۰.

۱- برهانی، مهدی

۲- پژمان بختیاری، حسین

۳- راستگو، سیدمحمد

- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱/۳۷۹-۳۷۸.
- ۵- محبوب، محمدجعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۳۰۲.
- ۶- نائل خالری، پرویز چندنکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره نهم: ۳۹۶.
- ۷- نیساری، سلیم سخنی درباره دیوان حافظ به تصحیح علامه قزوینی. مقدمه‌ای بر تدوین غزلهای حافظ: ۱۱۹.
- ۸- هومن، محمود سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۴۱۲.

مرغان باغ قافیہ سنجند و بذله گو
تا خواجه می خورد به غزلهای پهلوی

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی بلبل ز شاخ سرو. درخت معرفت: ۱۵۶.

مرغ خوشخوان را بشارت باد کاندل راه عشق
دوست را با ناله شبهای بیداران خوش است

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱/۸۳.

۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۳۴.

مرغ دل باز هوادار کمان ابرویست
ای کبوتر نگران باش که شاهین آمد

۱- جاوید، هاشم سحرم دولت بیدار. حافظ جاوید: ۱۸۲-۱۸۱.

۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۴۱.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱/۳۸۳.

مرغ دل را صید جمعیت به دام افتاده بود
زلف بگشادی ز شست ما بشد نخجیر ما

- ۱- پرواز، سیاوش
درباره بعضی لغات و تعییرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۴. لطیفه غیبی: ۳۷ - ۳۸.
- ۲- دارابی، محمدبن محمد
۳- دست‌غیب، عبدالعلی
آتش که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی). کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره ۱۲۹: ۵۲.
- ۴- رکن، محمود
۵- زریاب غویی، عباس
۶- فرزاد، مسعود
لطف سخن حافظ: ۱۶۰ - ۱۵۹.
مرغ دل و صید جمعیت و زلف. آئینه جام: ۳۵۴.
حافظ، صحت کلمات...: ۳۱/۱.
- مرغ روحم که همی زد ز سر سدره صفیر
عاقبت دانه خال تو فگندش دردام
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۲۶.
حافظ، صحت کلمات...: ۸۱۱/۲ - ۸۱۰.
- ۱- راستگو، سیدمحمد
۲- فرزاد، مسعود
مرغ زیرک به در خانه اکنون نپرد
که نهاده است به هر مجلس وعظی دمی
حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۶۳/۲.
- ۱- برهانی، مهدی
۲- راستگو، سیدمحمد
۳- رکن، محمود
۴- عیوضی، رشید
۵- فرزاد، مسعود
مرغ زیرک نزنند در چمنش پرده سرای
هر بهاری که به دنباله خزانسی دارد
حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۸۸ - ۸۹.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۲.
لطف سخن حافظ: ۲۱۱.
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۳۰ - ۱۲۲۹.
حافظ، صحت کلمات...: ۲۵۶/۱.

ع- محبوب، محمد جعفر

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۴.

مرغ سان از قفس خاک هوایی گشتم

به هوایی که مگر صید کند شهبازم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۸۳/۲

۱- فرزاد، مسعود

مرغول را برافشان یعنی به رغم سنبل

گرد چمن بخوری همچون صبا بگردان

در بر قبابگردن. حافظ جاوید: ۱۶۶ - ۱۶۵.

۱- جاوید، هاشم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۸.

۲- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۵۲/۲.

۳- فرزاد، مسعود

مرنج حافظ و از دلبران حفاظ مجوی

گناه باغ چه باشد چو این گیاه نرست

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۷۹.

۱- برهانی، مهدی

حافظ شناخت: ۱۴۵/۱ - ۱۴۴.

۲- دست‌غیب، عبدالعلی

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۷۴.

۳- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۱۶۷.

۴- رکن، محمود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۸۳ - ۱۱۸۴.

۵- عبودزی، رشید

دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،

ع- ناتل خانلری، پرویز

بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۶۲ - ۱۱۶۱.

مرو به خانه ارباب بسی مرّوت دهر

که گنج عافیت در سرای خویشان است

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۷.

۱- راستگو، سید محمد

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۷۵ - ۳۷۴.

۱- زرین کوب، عبدالحسین

۳- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۹۴/۱.

مرو به خواب که حافظ به بارگاه قبول

ز ورد نیم شب و درس صبحگاه رسید

۱- فرزاد، مسعود

صحت کلمات...: ۵۸۲/۱.

مرید پیر مغانم ز من مرنج ای شیخ

چرا که وعده تو کردی و او به جا آورد

۱- دارابی، محمد بن محمد

لطیفه غیبی: ۵۷ - ۵۶.

۲- سجادی - ضیاء الدین

حافظ و آدم. حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۰۶.

۳- نفلی تبریزی، علی

گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۸۶.

مرید طاعت بیگانگان مشو حافظ

مرکز تحقیقات کتب و اسناد

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم:

۱- برهانی، مهدی

۷۷ - ۷۶.

۲- پژمان بختیاری، حسین

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۷۰.

۳- حمیدیان، سعید

یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان، مستدرک حافظ نامه:

۱۴۱۴ - ۱۴۱۵.

۴- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹.

۵- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۶۹۱/۲.

مزاج دهر تبه شد در این بلا حافظ

کجاست فکر حکیمی و رای برهمنی

۱- زرین کوب، عبدالحسین

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۴۰۹.

مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو
یادم از کشته خویش آمد و هنگام درو

مزرع سبز فلک و داس مه نو، آئینه جام: ۳۵۶.
حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۱۵ - ۱۱۱۴.

۱- زریاب خویی، عباس
۲- فرزاد، مسعود

مزن بر دل ز نوک غمزه تیرم
که پیش چشم بیمارت بمیرم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۷۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

مزن ز چون و چرا دم که بنده مقبل
قبول کرد به جان هر سخن که جانان گفت

حافظ، صحت کلمات...: ۱۸۲/۱.

۱- فرزاد، مسعود

مژدگانی بده ای خلوتی نافه گشای
که ز صحرای ختن آهوی مشکین آمد

سحرم دولت بیدار، حافظ: ۱۷۸ - ۱۷۷.

۱- جاوید، هاشم

مژدگانی بده ای دل که دگر مطرب عشق
راه مستانه زد و چاره مخموری کرد

حافظ شناخت: ۱۸۰/۱ - ۱۷۹.

۱- دست‌غیب، عبدالعلی

حافظ، صحت کلمات...: ۲۸۷/۱.

۲- فرزاد، مسعود

مژده ای دل که دگر باد صبا باز آمد
هدد خوش‌خبر از طرف سبا باز آمد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۷۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

مژده دادند که بر ما گذری خواهی کرد

نیت خیر مگردان که مبارک فالیست

حافظ قزوینی - غنی یا دکتر خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۳۸ - ۱۳۷.

۱- برهانی، مهدی

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۸۳.

۲- پژمان بختیاری، حسین

ضبط نسخه‌های خطی. مقدمه‌ای بر تدوین غزلیهای حافظ: ۱۹۹.

۳- نیاری، سلیم

مژگان تو تا تسبیح جهانگیر برآورد

بس کشته دل زنده که بر یکدگر افتاد

کلام و پیام حافظ (۱). نشر دانش، سال چهارم، شماره پنجم: ۱۴.
نظری به «کلام و پیام حافظ» نشر دانش، سال پنجم، شماره اول: ۳۰.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۱۲.

۱- سمیمی [گیلاحی]، احمد

۲- هروی، حسینعلی

مژه سیاهت ار کرد به خون ما اشارت

ز فریب او بیندیش و غلط مکن نگارا

حافظ، صحت کلمات...: ۱۵/۱.

۱- فرزاد، مسعود

مست بگذشت و نظر بر من درویش انداخت

گفت ای چشم و چراغ همه شیرین سخنان

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۳۳/۱ - ۱۰۳۲.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۲۲۷.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

مستم کن آن چنان که ندانم ز بیخودی

در عرصه خیال که آمد کدام رفت

لیلی و مجنون. حافظ جاوید: ۲۵۵.

۱- جاوید، هاشم

مستور و مست هر دو چو از یک قبیله‌اند

ما دل به عشوه که دهیم اختیار چیست

در باره مستور و مست. گلچرخ، شماره هفتم: ۳۲ - ۲۸.

نظری درباره «حافظ جاوید». معارف، دوره چهاردهم، شماره یکم: ۸۳.

مستور و مست. حافظ جاوید: ۹۷ - ۱۰۱.

مستور و مست. گلچرخ، شماره ششم: ۳۵ - ۳۲.

در باره مستور و مست. گلچرخ، شماره هشتم و نهم: ۳۳ - ۳۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۰/۱.

۱- امیرضیائی، ایرج

۲- پایمرد، منصور

۳- جاوید، هاشم

۴- مصطفی، ابوالفضل

۵- مستور

۶- فرزاد، مسعود

مستی به آب یک دو عنب کار بنده نیست

من سسالخورده پیر خرابات پرورم

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۷۲.

دیوان شاعر ساحر: ۳۱۰.

۱- عیوضی، رشید

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

مستی به چشم شاهد دل‌بند ما خوش است

زان رو سپرده‌اند به مستی زمام ما

توازی معنایی در ابیامهای حافظ (بررسی ویژگیهای ابهام در شعر

حافظ). حافظ شناسی، جلد پانزدهم: ۱۷ - ۱۵.

تأملی در حافظ نامه. کیهان فرهنگی، شماره چهل و ششم: ۱۳۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۳۳/۱.

۱- دادبه، اصغر

۲- شوقی نوبر، احمد

۳- فرزاد، مسعود

مسلمانان مرا وقتی دلی بود

که با وی گفتمی گر مشکلی بود

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۳۸۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۹۵/۱.

۱- زرین کوب، عبدالحسین

۲- فرزاد، مسعود

مسند به باغ بر که به خدمت چو بندگان

استاده است سرو و کمر بسته است نی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۱۰/۲ - ۱۲۰۹.

۱- فرزاد، مسعود

مسند به گلستان بر تا شاهد و ساقی را

لب‌گیری و رخ بوسی می‌نوشی و گل بویی

رؤیای حافظ بی‌غلط. کیهان فرهنگی، سال یازدهم، شماره هشتم:

۵۸ - ۵۹.

۱- عامری، جواد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۸۹/۱.

۲- فرزاد، مسعود

مشتاقی و مهجوری دور از تو چنانم کرد

کز دست بخواهد شد پایاب شکیبایی

برگرداگرد چند بیت حافظ، حافظ‌شناسی، جلد هشتم: ۷۷ - ۷۶.

تصویری گاه مخدوش از حافظ، آدینه. شماره سی و پنجم: ۲۰.

درباره بعضی از لغات و تعبیرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۷۷/۲.

۴- فرزاد، مسعود

گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۳۱۴ - ۳۱۳.

نگاهی گذرا بر کلک خیال‌انگیز. حافظ‌شناسی، جلد ششم: ۱۵۲.

+ مقالات حافظ: ۵۰۵ - ۵۰۴.

۵- نظمی تبریزی، علی

۶- هروی، حسینعلی

دیوان شاعر ساحر: ۲۷۲.

۷- همایونفرخ، رکن‌الدین

مشکل عشق نه در حوصله دانش ماست

حلّ این نکته بدین فکر خطا نتوان کرد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۸۲/۱.

۱- فرزاد، مسعود

مشو حافظ ز کید زلفش ایمن

که دل برد و کنون در بند دین است

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۲.

۱- راستگو، سید محمد

مشورت با عقل کردم گفت حافظ می بنوش

ساقیا می ده به قول مستشار مؤتمن

حافظ، صحّت کلمات...: ۱۰۴۲/۲.

۱- فرزاد، معمود

مشوی ای دیده نقش غم ز لوح سینۀ حافظ

که زخم تیغ دلدارست و رنگ خون نخواهد شد

نکته ای تازه درباره شعر حافظ. آدینه، شماره بیست و نهم: ۲۵.

۱- پرواز، سیاوش

شرح بیتهای از حافظ. حافظ شناسی، جلد پانزدهم: ۱۸۰ - ۱۷۷.

۲- جمالی، پرویز

حاشیه بر شرح حافظ هروی، نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۴.

۳- راستگو، سید محمد

نقد شرح هروی، تلخ خوش: ۱۳۱ - ۱۳۰.

۴- _____

نکته هایی در شعر حافظ. کیهان فرهنگی، سال هشتم، شماره پنجم: ۸۳.

۵- شریعت، محمد جواد

یادداشت. حافظ شناسی، جلد هشتم: ۸۹ - ۸۸.

۶- هروی، حسینعلی

مصلحت دید من آنست که یاران همه کار

بگذارند و خم طرّه یاری گیرند

یادداشت های دکتر سعید حمیدیان. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۲۵.

۱- حمیدیان، سعید

یادداشت های آقای دکتر سعید حمیدیان (ذیل -) مستدرک حافظ

۲- نغمه شاهی، بهاء الدین

نامه: ۱۴۲۵.

گزارد حق «حافظ خلخالی»، نشر دانش، سال پانزدهم: ۴۶.

۳- سروشیار، جمشید

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۴- هروی، حسینعلی

دکتر غنی، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۰.

+ مقالات حافظ: ۲۹۵.

- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۴۱۱/۱ - ۴۱۰.
- مطبوع‌تر ز نقش تو صورت نیست باز
طغرا نویس ابروی مشکین مثال تو
- ۱- حمیدیان، سعید یادداشت‌های آقای دکتر سعید حمیدیان، مستدرک حافظ نامه:
۱۴۳۰ - ۱۴۲۹.
- ۲- رزاز، علی‌اکبر یادداشت‌های آقای علی‌اکبر رزاز، مستدرک حافظ نامه: ۱۴۶۳.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۰۹۳/۲.
- مطربا پرده بگردان و بزن راه عراق
که بدین راه بشد یار و ز ما یاد نکود
- ۱- برهانی، مهدی حافظ‌فروینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۸۹.
- ۲- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۴.
- ۳- محبوب، محمدجعفر درباره حافظ به سعی سایه کلک، شماره شصتم: ۲۶۶ - ۲۶۵.
- مطرب از درد محبت عملی می‌پرداخت
که حکیمان جهان را مژه خون پالا بود
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۴۶۱/۱ - ۴۶۰.
- مطرب از گفته حافظ غزلی نغز بخوان
تا بگویم که ز عهد طربم یاد آمد
- ۲- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۹.
- ۳- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۵۲ - ۱۲۵۰.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۳۷۷/۱ - ۳۷۶.
- سنانل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. بنما، سال اول، شماره هشتم: ۳۶۴.

مطرب بساز پرده که کس بی اجل نبرد
وان کو نه این ترانه سراید خطا کند

لطف سخن حافظ: ۲۵۰ - ۲۴۹.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۴/۱.

۲- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۹۷.

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

مطرب چه پرده ساخت که در پرده سماع
بر اهل وجد و حال در های و هو بپست

۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سید ابوالقاسم شیرازی (مقدمه): ۹۵.

[زیر نویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۱.

۲- پژمان بختیاری، حسین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۷.

۳- راستگو، سیده محمد

لطف سخن حافظ: ۱۶۸.

۴- رکن، محمود

برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس‌الدین محمد حافظ
شیرازی. بانگ جرس: ۹۰ - ۸۹.

۵- علوی، عبدالعلی (پرتو)

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۷/۱.

۶- فرزاد، مسعود

بحث درباره «چند نکته در تصحیح دیوان حافظ خانلری».

۷- فرزاد، محمد

راهنمای کتاب، سال سوم، شماره دوم: ۲۳۴ - ۲۳۳.

+ مقالات فرزاد: ۲۱۳ - ۲۱۱.

+ راهنمای کتاب، سال دوم، شماره چهارم: ۵۹۱ - ۵۹۰.

تعبیری بر چند بیت از حافظ. سخن، سال بیستم، شماره هشتم:
۷۵۵ - ۷۵۳.

۸- ملاح، حسینعلی

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما. سال اول، شماره ششم: ۲۶۹.

۹- نائل خانلری، پرویز

حافظ: نسخه نهایی [به تصحیح و توضیح پرویز نائل خانلری].

۱۰- نجفی، ابوالحسن

نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۵.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۳۱.

مطرب عشق عجب ساز و نوایی دارد

نقش هر پرده که زد راه به جایی دارد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۳.

لطف سخن حافظ: ۲۰۹.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۳۱ - ۱۲۳۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۲۵۱ - ۲۵۲/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- عبوسی، رشید

۴- فرزاد، مسعود

مطرب کجاست تا همه محصول زهد و علم

در کار چنگ و بریط و آواز نی کنم

حافظ قزوینی، بغنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۸۲.

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۴۷.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره هفتم:

۳۰۲ - ۳۰۳.

دیوان شاعر ساحر: ۱۹۰.

۱- برهانی، مهدی

۲- پژمان بختیاری، حسین

۳- نائل خانلری، پرویز

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین

مطلب طاعت و پیمان و صلاح از من مست

که به پیمانه کشی شهره شدم روز الست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۳/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

مظهر لطف ازل روشنی چشم امل

جامع علم و عمل جان جهان شاه شجاع

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۸۹ - ۱۲۸۸.

حفاظ، صحت کلمات...: ۷۵۴/۲ - ۷۵۳.

۱- عبوسی، رشید

۲- فرزاد، مسعود

- معاشران گسره از زلف یار باز کنید
شبی خوش است بدین قصه‌اش دراز کنید
- ۱- اجلالی، امین پاشا چند نکته قابل تأمل در دیوان حافظ [چاپ دکتر خائوری].
نشر دانش، سال هفتم، شماره چهارم: ۸۳-۸۴.
- ۲- اسلامی ندوشن، محمدعلی دفع وصله از شعر حافظ. یغما، سال سی و یکم شماره نهم: ۵۷۳-۵۷۲.
- ۳- _____ ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ. نشر دانش، سال دوم، شماره دوم: ۴۶.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۶۶-۱۶۴.
+ ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۹-۱۷۷.
- ۴- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم قصه یا وصله؟ حافظ شناسی جلد چهاردهم: ۹۲-۸۵.
+ دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام انجوی شیرازی: ۹۴.
وصله و بوی. حافظ شناسی، جلد پانزدهم: ۲۱۱-۲۱۰.
- ۵- بینش، تقی [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ: ۲۴۰.
- ۶- پزمان بختیاری، حسین آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).
کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نهم: ۵۶.
- ۷- دشتی، علی دیوانی قابل اعتماد. دیوان خواجه حافظ شیرازی: ۳۴-۳۲.
- ۸- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۶۰.
- ۹- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۸۹.
- ۱۰- ریاحی، محمد امین جان و جهان حافظ. گلگشت در اندیشه و شعر حافظ: ۱۷۲.
- ۱۱- زریاب خویی، عباس وصله، قصه. آئینه جام: ۳۹۵-۳۹۳.
- ۱۲- زرین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۹۲-۳۹۱.
- ۱۲- شفیعی کدکنی، محمدرضا این کیمیای هستی (عامل موسیقائی در تکامل جمال شناسی شعر حافظ). حافظ شناسی، جلد دوازدهم: ۴۲-۴۰.
- ۱۴- شوقی نوبر، احمد تأملی در حافظ‌نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۷-۱۴۶.
- ۱۵- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجله دوم: ۱۲۷۴-۱۲۷۲.
- ۱۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۸۸/۱-۵۸۷.
- ۱۷- قیصری، ابراهیم سز زلف و قصه گیسو در شعر حافظ. نشر دانش، سال هفتم، شماره

- پنجم: ۹۲.
- ۱۸- مجتبائی، فتح‌الله
از حواشی دیوان حافظ (قصه یا وصله)، قافله سالار سخن خانلری:
۲۵۱-۲۵۰.
- ۱۹- محبوب، محمدجعفر
غزلهای خواجه حافظ شیرازی [چاپ دکتر خانلری] سخن، سال
نهم، شماره نهم: ۹۱۷.
- ۲۰- _____
درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۸۱.
- ۲۰- محمودی، هوشنگ
نقدی بر حافظ فرزاد. وحید، سال یازدهم، شماره یازدهم: ۹۰-۸۷.
- ۲۱- محیط طباطبائی، محمد
قصه وصله و رشته در چاه حافظ. آنچه درباره حافظ باید
دانست: ۲۲۱-۲۱۷.
- ۲۱- مهدوی دامغانی، احمد
چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود
افشار، جلد هشتم: ۴۷۸۹-۴۷۸۷.
- ۲۳- ناتل خانلری، پرویز
دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،
بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۲۳۸.
- ۲۴- _____
چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما. سال دوم، شماره اول: ۲۳.
- ۲۵- هروی، حسینعلی
نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۶۹-۱۶۸.
- ۲۶- همایی، جلال‌الدین
مقام حافظ: ۴۳.
- ۲۷- یغمایی، پرویز
«حیله» در نسخه‌ای از دیوان حافظ. آینده، سال ششم، شماره اول
و دوم: ۱۴۷-۱۴۶.

معاشری خوش ورودی بساز می‌خواهم

که درد خویش بگویم به ناله بم وزیر

حافظ، صحّت کلمات...: ۶۱۵/۱.

سخنی درباره حافظ به تصحیح علامه قزوینی. مقدمه‌ای بر تدوین

غزلهای حافظ: ۱۲۲.

۱- فرزاد، مسعود

۲- نیساری، سلیم

معرفت نیست در این قوم خدا را سببی
تا برم گوهر خود را به خریدار دگر

دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح
پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال
بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۰۲.

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

معشوق چون نقاب ز رخ در نمی‌کشد
هر کس حکایتی به تصوّر چرا کند

حافظ، صحت کلمات...: ۴۳۸/۱.

۱- فرزاد، مسعود

نکاتی چند درباره برخی از اشعار حافظ. کتابنمای ایران، جلد
نخست: ۱۴۵.

۲- معیری، محمدعلی

معنی آب زندگی و روضه ارم
چو طرف جویبار و می خوشگوار چیست

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

مغیبه‌ای می‌گذشت راهزن دین و دل
در پی آن آشنا از همه بیگانه شد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۶۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

مفروش به باغ ارم و نخوت شداد
یک شیشه می و نوش لبی و لب کشتی

دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۹۱.

۱- قریب، یحیی

مفروش عطر عقل به هندوی زلف ما
کانجا هزار نافه مشکین به نیم جو

- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۰۷.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۱۷/۲.
- مقام اصلی ما گوشه خراباتست
خداش خیر دهد آنکه این عمارت کرد
- ۱- اخوان ثالث، مهدی آورده‌اند که...، حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۳۱۰.
- ۲- خرّمشاهی، قوام‌الدین یادداشت‌های آقای قوام‌الدین خرّمشاهی. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۶۷.
- مقام عیش میسر نمی‌شود بسی رنج
بلی به حکم بلا بسته‌اند عهد الست
- ۱- زریاب خویی، عباس عهد الست. آئینه جام: ۲۸۳ - ۲۸۱.
- ۲- زرّین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۷۱.
- ۳- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۸۸ - ۱۱۸۷.
- مقیم بر سر راهش نشسته‌ام چون گرد
بدان هوس که بدین رهگذار بازآید
- ۱- جاوید، هاشم زهی خجسته زمانی. حافظ جاوید: ۱۷۰.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۵۳/۱.
- مقیم زلف تو شد دل که خوش سوادى دید
وزان غریب بلاکش خبر نمی‌آید
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۶۱/۱.
- ۲- مهدوی دامغانی، احمد چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد هشتم: ۴۷۹۱.
- ۳- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۲۴.

مکدرست دل آتش به خرقه خواهم زد
بیا ببین که کرا می‌کند تماشایی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۸۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

مکش آن آهوی مشکین مرا ای صبیاد
شرم از آن چشم سیه دار و مپندش به گعند

کلام و پیام حافظ (۱). نشر دانش، سال چهارم، شماره پنجم: ۱۶.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۶۹.

۱- سمیعی [گیلانی]، احمد

یادداشتها. حافظ شناسی، جلد هشتم: ۱۱۳ - ۱۱۲.

۱- همایون پور، منوچهر

نظری به «کلام و پیام حافظ». نشر دانش، سال پنجم، شماره اول: ۳۰.

۲- هروی، حسینعلی

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۱۳ - ۱۱۲.

+ مقالات حافظ: ۴۱۶.

مکن از خواب بیدارم خدا را
که دارم خلوتی خوش با خیالش

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹۵.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان شاعر ساحر: ۱۶۱.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

مکن به چشم حقارت نگاه در من مست
که آبروی شریعت بدین قدر نرود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۱۶ - ۵۱۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

غزلهای خواجه حافظ شیرازی [چاپ دکتر خائوری]. سخن، سال
نهم، شماره نهم: ۹۱۷.

۲- محبوب، محمد جعفر

مکن به نامه سیاهی ملامت من مست
که آگه است که تقدیر بر سرش چه نوشت

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۶۶/۱.
- مکن حافظ از جور دوران شکایت
چه دانی تو ای بنده کار خدایی
۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۱۷۴/۲.
- مکن ز غصه شکایت که در طریق طلب
به راحتی نرسید آنکه زحمتی نکشید
۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۵۶۶/۱.
- مکن عتاب ازین بیش و جور بر دل ما
مکن هر آنچه تو دانی که بجای آن داری
۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۵.
۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۳۳.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۲۶۸/۲ - ۱۲۶۷.
- مکن کز سینه‌ام آه جگر سوز
برآید همچو دود از راه روزن
۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۰۳۶/۶.
- مکن که کوکبه دلبری شکسته شود
چو بندگان بگریزند و چاکران بجهند
۱- پرواز، سیاوش کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،
سال دوم، شماره چهارم: ۲۵.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۴۵۴/۱.

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

دیوان شاعر ساحر: ۱۰۳.

مگر به تیغ اجل خیمه برکنم ورنه

رمیدن از در دولت نه رسم و راه منست

کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی.

۱- پرواز، سیاوش

سال دوم، شماره چهارم: ۲۴.

چهل و دو یادداشت درباره ایات حافظ. نامواره دکتر محمود

۲- مهدوی دامغانی، احمد

افشار، جلد هشتم: ۴۷۷۷.

مگر به روی دلارای یارما ورنی

به هیچ وجه دگر کار برنمی‌آید

لطف سخن حافظ: ۲۴۸.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۶۱/۱.

۲- فرزاد، مسعود

مگر تو شانه زدی زلف عنبرافشان را

که باد غالیه ساگشت و خاک عنبربوست

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

مگر خضر مبارک پی درآید

زیمین همتش کاری گشاید

دیوان شاعر ساحر: ۲۹۰.

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین

مگر دیوانه خواهم شد درین سودا که شب تا روز

سخن با ماه می‌گویم پری در خواب می‌بینم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۳.

۱- راستگو، سیدمحمد

۲- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۹۳۹/۲.

مگر زنجیر مویی گیردم دست
وگر نه سر به شیدایی برآرم

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۸۵۵/۲.

مگرش خدمت دیرین من از یاد برفت
ای نسیم سحری یاد دهش عهد قدیم

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۹۶۶/۲.

مگر که لاله بدانست بسی وفائی دهر
که تا بزاد و بشد جام می ز کف نهاد
نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۶۵.
+ مقالات حافظ: ۲۸۷ - ۲۸۶.

۱- هروی، حسینعلی

مگر گشایش حافظ درین خرابی بود
که بخشش از لش در می مغان انداخت
بسوخت دیده ز حیرت. [نقد] شرح غزلهای حافظ، نوشته دکتر
حسینعلی هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره دوم: ۳۶.

۱- نوریان، مهدی

مگرم چشم سیاه تو پیاموزد کار
ورنه مستوری و مستی همه کس نتواند

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۴۳۰/۱.

مگر نسیم خطت صبح در چمن بگذشت

که گل به بوی تو برتن چو صبح جامه درید

حافظ، صحت کلمات...: ۵۷۱/۱.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۳۳.

۲- همایونفرخ، رکن‌الدین

مگو دیگر که حافظ نکته‌دان است

که ما دیدیم و محکم جاهلی بود

حافظ، صحت کلمات...: ۴۹۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

ملال مصلحتی می‌نمایم از جانان

که کس به جد ننماید ز جان خویش ملال

حافظ، صحت کلمات...: ۷۸۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ملامتگو چه دریا بد میان عاشق و معشوق

نبیند چشم نابینا خصوص اسرار پنهانی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۸۲ - ۱۳۸۳//۲.

۱- فرزاد، مسعود

سخنی چند درباره‌ی روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود

۲- هومن، محمود

هومن: ۴۱۰ - ۴۰۹.

ملک این مزرعه دانی که ثباتی ندهد

آتشی از جگر جام در املاک انداز

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۵۹.

۱- پژمان بختیاری

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷۸.

۲- راستگو، سید محمد

دیوان شاعر ساحر: ۱۵۰.

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

ملکت عاشقی و گنج طرب

هرچه دارم ز یمن همت اوست

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۴/۱.

۱- فرزاد، مسعود

ملک در سجده آدم زمین بوس تو نیت کرد
که در حسن تو چیزی یافت بیش از حد انسانی

لطیفه غیبی: ۷۴.

۱- دارابی، محمد بن محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۳۸۴ - ۱۳۸۱.

۲- فرزاد، مسعود

ملول از هم‌رهان بودن طریق کاروانی نیست
بکش دشواری منزل بیاد عهد آسانی

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد سوم: ۱۴۶.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۹.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۱۴۸.

۳- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۲/۱۳۸۷ - ۱۳۸۶.

۴- فرزاد، مسعود

من آن آئینه را روزی به دست آرم سکندر وار
اگر می‌گیرد این آتش زمانی ور نمی‌گیرد

آینه و آتش. حافظ جاوید: ۱۴۹ - ۱۴۳.

۱- جاوید، هاشم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۵.

۲- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۳۲۸.

۳- رکن، محمود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۴۰.

۴- عبوضی، رشید

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۸ - ۲۶۷.

۵- محبوب، محمد جعفر

من آن شکل صنوبر را زیباغ سینه برکندم
که هر گل کز غمش بشکفت محنت بار می‌آورد

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۴۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

آنشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).

۲- دست‌غیب، عبدالعلی

کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره ۱۲۹: ۵۵.

- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۲.
- ۴- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۳۸ - ۱۲۳۷.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۱۰/۱.
- ۶- معیری، محمد علی نکاتی چند درباره برخی از اشعار حافظ. کتابهای ایران، جلد نخست: ۱۴۵ - ۱۴۴.
- ۷- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۳۲.

من آن فریب که در نرگس تو می بینم
بس آبروی که با خاک ره برآمیزد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۱.
حافظ، صحت کلمات...: ۳۳۴/۱.

۱- راستگو، سید محمد
۱- فرزاد، مسعود

من ار چه عاشقم و رند و مست و نامه سیاه
هزار شکر که یاران شهر بی گنهند

حافظ، صحت کلمات...: ۴۵۳.

۱- فرزاد، مسعود

من از بیگانگان دیگر ننام
که با من هر چه کرد آن آشنا کرد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۷۰.

۱- فرزاد، مسعود

من از چشم تو ای ساقی خراب افتاده ام لیکن
بلایی کز حبیب آید هزارش مرحبا گفتیم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۸۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

من از رندی نخواهم کرد توبه
ولو آذیتنی با لهر و الحجر

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۱۱/۱.

- من از رنگ صلاح آن دم به خون دل بشستم دست
که چشم باده پیمایش صلا بر هوشیاران زد
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۹.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۲۶/۱.

- من از نسیم سخن چین چه طرف بریندم
چو سرو راست درین باغ نیست محرم راز
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷۶.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۳۸ - ۶۳۹/۱.

- من اگر باده خورم ورنه چه کارم با کس
حافظ راز خود و عارف وقت خویشم
- ۱- پرواز، سیاوش درباره «چند نکته در اشعار حافظ». کیهان فرهنگی، سال چهاردهم، شماره صد و چهارم: ۶۳.
- ۲- دشتی، سید محمد چند نکته در اشعار حافظ. کیهان فرهنگی، سال چهاردهم، شماره صد و سی و هفتم: ۶۱ - ۶۰.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۰۱/۲.

- من اگر خارم اگر گل چمن آرایی هست
که از آن دست که او می‌کشدم می‌رویم
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: بیست و هفتم و ۳۷۶.
- ۲- جاوید، هاشم بارها گفته‌ام. حافظ جاوید: ۲۳ - ۲۲.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۵.

- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۵۱.
 ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۱۱ - ۱۰۱۰.
 ۶- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۱۶ - ۱۳۱۷.
 ۷- عکاسی، هوشنگ روش جعل و جعل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهارم: ۳۳.
 ۸- مجتبائی، فتح‌الله از حواشی دیوان حافظ (کشیدن یا پروردن). قافله سالار سخن
 خاقلری: ۲۵۳ - ۲۵۲.
 ۹- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۸۵.

من اگر رند خراباتم و گر زاهد شهر
 این متاعم که همی بینی و کمتر زینم

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۰.
 ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۳۷/۲.
 ۳- هومن، محمود سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود
 هومن: ۴۲۶.

من اگر نیکم اگر بد تو برو خود را باش
 هر کسی آن درود عاقبت کار که کشت

- ۱- جاوید، هاشم شرفنامه. حافظ جاوید: ۲۴۹.
 ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۰.
 ۳- رواقی، علی شرحی بر یک بیت حافظ. گلچرخ، شماره چهارم: ۱۱ - ۱۲.
 ۴- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۱۶ - ۱۲۱۷.
 ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۶۳/۱.
 ۶- نائل‌خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز نائل‌خانلری. جلد دوم،
 بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۸۱.
 ۷- نورانی وصال، عبدالوهاب شرح یک بیت از حافظ. گلچرخ، شماره سوم: ۲۹ - ۳۱.

من این حروف نوشتم چنان که غیر ندانست

تو هم ز روی کرامت چنان بخوان که تو دانی

اهتمامی بی‌اهمیت [نقد دیوان حافظ، به تصحیح و اهتمام احمد

سهیلی خوانساری]. نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۳۱.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۰۳.

+ چارده روایت (مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ):

۱۶۰.

دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری، جلد دوم.

بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۶۸.

۱- خز مشاهی، بهاء‌الدین

۲- ناتل خانلری، پرویز

من این مراد ببینم به خود که نیم شبی

به جای اشک روان در کنار من باشی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۱۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

من این مرقع رنگین چو گل بغواهم سوخت

که پیر باده فروشش به جرعه‌ای نسخید

گلگشتی در آینه جام. تلخ خوش: ۲۱۷-۲۱۶.

سوختن و جوشیدن گل. گلگشت در شعرواندیشه حافظ: ۱۳۶-۱۳۳.

تأملی در حافظ‌نامه. کیهان‌اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۴۶-۱۴۵.

من این مرقع رنگین. حافظ شناسی، جلد پنجم: ۱۰-۵.

+ دولت پیر مغان...: ۱۳۸-۱۳۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- ریاحی، محمد امین

۳- شوقی نوبر، احمد

۴- نیاز کرمانی، سعید

من این مقام به دنیا و آخرت ندهم

اگر چه در پیم افتند، هر دم انجمنی

[زبرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۶۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۹۹/۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- فرزاد، مسعود

من با کمر تو در میان کردم دست

پنداشتمش که در میان چیزی هست...

این رباعیها از حافظ نیست. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۳۸۷.

۱- ریاحی، محمدامین

من به خیال زاهدی گوشه نشین و طرفه آنک

مغیبه ای ز هر طرف می زنم به چنگ و دف

حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۶.

۱- راستگو، سید محمد

من به سرمزل عنقا نه به خود بردم راه

قطع این مرحله با مرغ سلیمان کردم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۴۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

من به گوش خود از دهانش دوش

سخنانی شنیده ام که سپرس

حافظ، صحت کلمات...: ۶۸۴/۲.

۱- فرزاد، مسعود

من پیر سال و ماه نیم یار بسی وفاست

بر من چو عمر می گذرد پیر از آن شدم

چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود

افشار، جلد هشتم: ۴۷۹۵.

۱- مهدوی، دامغانی، احمد

من ترک عشق شاهد و ساغر نمی کنم

صد بار تویه کردم و دیگر نمی کنم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۳۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

مست سدره و طوبی ز پی سایه مکش

که چو خوش‌بنگری ای سرو روان اینهمه نیست

حاصل کارگه کون و مکان. چشمه روشن: ۲۶۴ - ۲۶۳.

+ حافظ شناسی، جلد چهاردهم: ۹۹ - ۹۷.

۱- یوسفی، غلامحسین

المنة لله که چو ما بیدل و دین بود

آن را که لقب عاقل و فرزانه نهادیم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۸۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۸۹/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

من چو گویم که قدح نوش و لب ساقی بوس

بشنو از من که نگوید دگری بهتر ازین

[ز برنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۰۱.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۸۷/۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۹۳.

حافظ: نسخه نهائی [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری].

نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۴.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۲۹.

۴- محبوب، محمد جعفر

۵- نجفی، ابوالحسن

من چه گویم که تو را نازکی طبع لطیف

تا به حدیست که آهسته دعا نتوان کرد

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۵۳.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۵۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۲۸۲/۱.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود

۴- مهدوی دامغانی، احمد

افشار، جلد هشتم: ۴۷۸۱ - ۴۷۸۰.

من حالت زاهد را با خلق نخواهم گفت
این قصه اگر گویم با چنگ و رباب اولی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۵۳/۲ - ۱۳۵۲.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۲۵۳.

۲- هما یونقرخ، رکن الدین

من خاکی که ازین در نتوانم برخاست
از کجا بوسه زنم بر لب آن قصر بلند

حافظ، صحت کلمات...: ۳۹۹/۱.

۱- فرزاد، مسعود

من دوستدار روی خوش و موی دلکشم
مدهوش چشم مست و می صاف بیغشم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵۳.

۱- راستگو، سید محمد

من رمیده ز فیرت ز پا فتادم دوش
نگار خویش چو دیدم به دست بیگانه

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۶۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

من رند و عاشق در موسم گل
آنگاه تو به استغفرالله

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۱۵.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۱.

لطف سخن حافظ: ۱۱۶ - ۱۱۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۲۴/۲ - ۱۱۲۳.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- رکن، محمود

۴- فرزاد، مسعود

منزل حافظ کنون بارگه پادشاست

دل بر دلدار رفت جان بر جانانه شد

حافظ، صحت کلمات... : ۳۶۸/۱.

۱- فرزاد، مسعود

منزل سلمی که پادش هر دم از ما صد سلام

پر صدای ساربانان بینی و بانگ جرس

حافظ، صحت کلمات... : ۶۷۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

من ز مسجد به خرابات نه خود افتادم

اینم از روز ازل حاصل فرجام افتاد

چه کند گر پی دوران نرود چون پرگار

هر که در دایره گردش ایام افتاد

شبهه‌ای از شرح شوق. نشر دانش، سال دهم، شماره چهارم: ۵۹.

۱- حمیدیان، سعید

آئینه اوهام. آئینه جام: ۷۴ - ۷۳.

۲- زریاب خویی، عباس

حافظ، صحت کلمات... : ۲۲۷/۱.

۳- فرزاد، مسعود

من سرگشته هم از اهل سلامت بودم

دام راهم شکن طره گیسوی تو بود

حافظ، صحت کلمات... : ۴۷۷ - ۴۷۸/۱.

۱- فرزا، مسعود

منش با خرقة پشمین کجا اندر کمند آرم

زره مویی که مژگانش ره خنجر گزاران زد

لطف سخن حافظ: ۲۳۰.

۱- رکن، محمود

مین شکسته بدهال زندگی یابم

در آن زمان که به تیغ غمت شوم مقتول

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۹۴/۲.
- ۲- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۷۹.
- ۱- عبیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۷۱.
- منصورین مظفر غازی است حرز من
وز این خجسته نام بر اعدا مظفرم
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۹۲ - ۴۹۳.
- منعم مکن ز عشق وی ای مفتی زمان
معذور دارم که تو او را ندیده‌ای
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۹۳.
- ۲- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۴۳.
- ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۲۱.
- ۴- قریب، بهی دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی، ۵۹۱.
- من غلام نظر آصف عهدهم کو را
صورت خواجگی و سیرت درویشانست
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۸۱.
- ۲- عبیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۹۶.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۲/۱.
- منکران را هم ازین می دو سه ساغر بچشان
وگر ایشان نستانند روانی به من آر

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۰۰/۱
- من که از آتش دل چون خم می در جوشم
مهر بر لب زده خون می خورم و خاموشم
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۵۴.
۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۹۰.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۹۶-۸۹۷.
۴- هومن، محمود سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۳۹۵.
- من که از یاقوت و لعل اشک دارم گنجها
کی نظر در فیض خورشید بلند اختر کنم
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۶۰.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۱۲-۹۱۳/۲.
- من که امروزم بهشت نقد حاصل می شود
وعده فردای زاهد را چرا باور کنم
- ۱- دارابی، محمد بن محمد لطیفه غیبی: ۵۸.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۱۳/۲.
۳- هومن، محمود سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۴۱۹.
- من که باشم که بر آن خاطر عاطر گذرم
لطفها می کنی ای خاکی درت تاج سرم
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۶۷/۲.

من که خواهم که ننوشم بجز از راقی خم
چه کنم گر سخن پیر مغان ننوشم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۹۸-۸۹۹.

۱- فرزاد، مسعود

من که در آتش سودای تو آهی نزنم
کی توان گفت که بر داغ، دلم صابر نیست

ملاحظات دربارۀ چند بیت حافظ. کیهان فرهنگی، سال چهارم،
شمارۀ نهم: ۵۱-۵۲.

۱- اهور، پرویز

حافظ خوانی و حافظ دانی. حافظ، آینه دار تاریخ: ۲۶-۲۹.

۲- _____

اهتمامی بی اهمیت [نقد دیوان حافظ، به تصحیح و اهتمام مهدی
سهیلی خوانساری]. نشر دانش، سال ششم، شمارۀ چهارم: ۳۲.
+ برگزیده مقاله های نشر دانش دربارۀ حافظ: ۳۰۴.

۳- خرمشاهی، بهاء الدین

+ چارده روایت (مجموعه مقاله دربارۀ شعر و شخصیت حافظ): ۱۶۲.

من که شبها ره تقوی زده ام با دف و چنگ
این زمان سر به ره آرم چه حکایت باشد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۴.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۴۲/۱.

۲- فرزاد، مسعود

من که عیب توبه کاران کرده باشم بارها
توبه از می وقت گل دیوانه باشم ار کنم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۱۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

من کی آزاد شوم از غم دل چون هر دم
هندوی زلف بتی حلقه کند در گوشم

- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۷۷.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۹۲/۲.
- من گدا و تسمّای وصل او هیاهات
مگر به خواب ببینم خیال منظر دوست
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی، غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۸۴-۸۳.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۵.
- ۳- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۰۳-۱۲۰۲.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۹/۱.
- منم آن شاعر ساحر که به افسون سخن
از نی کلک همه قند و شکر می‌بارم
- ۱- راستگو، سید محمد اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب پرومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۶.
- ۲- _____ دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۳۴۱.
- ۳- _____ گامی در تصحیح غزل‌های حافظ. تلخ خوش: ۲۶۴-۲۶۳.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۵۷/۲.
- منم که بی تو نفس می‌کشم زهی خجلت
مگر تو عفو کنی ورنه چیست عذر گناه
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳۳.
- ۲- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۳۴.
- منم که دیده به دیدار دوست کردم باز
چه شکر گویم ای کارساز بسنده نواز
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۳۸/۱.

منم که شهره شهرم به عشق ورزیدن

منم که دیده نیالوده‌ام به بد دیدن

چند نکته در اشعار حافظ. کیهان فرهنگی، سال چهاردهم، شماره صدوسی و هفتم: ۵۹-۶۰.

۱- دشتی، سید محمد

من نگویم که کنون با که نشین و چه بنوش

که تو خود دانی اگر زیرک و عاقل باشی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۰۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

من نمی‌یابم مجال ای دوستان

گرچه دارد او جمالی بس جمیل

حافظ، صحت کلمات...: ۸۰۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

من نه آن رندم که ترک شاهد و ساغر کنم

محتسب داند که من این کارها کمتر کنم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۱۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

من نه آنم که ز جور تو بنالم حاشا

بنده معتقد و چاکر دولتشو اهام

حافظ، صحت کلمات...: ۹۵۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

من و باد صبا ممسکین دو سرگردان دو بی‌حاصل

من از افسون چشمت مست و او از بوی گیسویت

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۹۵.

۱- پژمان بختیاری، حسین

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۸.

۲- دهخدا، علی‌اکبر

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۸.

- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۰.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۱۵.
- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۹۹.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۹۶.
- ۶- محیط طباطبائی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۷.
- ۷- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگرشی بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم، ۲۹.

من و دل گر فدا شویم چه باک
غرض اندر میان سلامت اوست

دیوان شاعر ساجز: ۲۵.

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین

من و سفینه حافظ که جز درین دریا
بضاعت سخن دُریشان نمی‌بینم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۱.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۵۲.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۲/۹۵۰.

۳- فرزاد، مسعود

من و شمع صبحگاهی سزد ار بهم بگیریم
که بسوختیم و از ما، بت ما فراغ دارد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۳.

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۷ - ۱۲۲۶.

۲- عبیوضی، رشید

من و مقام رضا بعد ازین و شکر رقیب،
که دل به درد تو خو کرد و ترک درمان گفت

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۸۲.

من همان دم که وضو ساختم از چشمه عشق

چار تکبیر زدم یکسره بر هرچه که هست

درباره بعضی لغات و تعبيرات ديوان حافظ [به تصحيح و توضيح

پرويز ناتل خانلري]. کيهان فرهنگي، سال دوم، شماره اول: ۳۴.

لطيفه غيبی: ۲۸.

حافظ شناخت: ۱۳۷/۱ - ۱۳۶.

کلام و پيام حافظ (۱). نشر دانش، سال چهارم، شماره پنجم: ۱۴.

+ برگزيده مقاله هاي نشر دانش درباره حافظ: ۶۳.

يادداشتهاي دکتر قاسم غني در حواشي ديوان حافظ: ۱۰۴ - ۱۰۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۱۴.

نظري به «کلام و پيام حافظ». نشر دانش، سال پنجم، شماره اول: ۳۲.

+ برگزيده مقاله هاي نشر دانش درباره حافظ: ۱۱۶.

+ مقالات حافظ: ۴۲۲ - ۴۲۱.

نکته هايي در تصحيح ديوان حافظ (خانلري). نشر دانش، سال

ششم، شماره دوم: ۲۹.

+ برگزيده مقاله هاي نشر دانش درباره حافظ: ۱۹۴.

+ مقالات حافظ: ۴۷۳.

من همان روز ز فرهاد طمع ببريدم

که عنان دل شيدا به کف شيرين داد

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۲۲۸.

۱- فرزاد، مسعود

من همان ساعت که از می خواستم شد توبه کار

گفتم اين شاخ ار دهد باري، پشيماني بود

۱. فروزانفر، محمدحسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل حافظ، [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم]. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، سال بیست و دوم، شماره یکم: ۲۳۷-۲۳۵.

مه جلوه می‌نماید بر سبز خنگ گردون

تا او به سر درآید بر رخسار بگردان

در بر قبابگردان، حافظ جاوید: ۱۶۴-۱۶۳.

۱- جاوید، هاشم

مهر تو عکسی بر ما نیفکند

آینه رویا آه از دلت آه

اهتمامی بی‌اهمیت [نقد دیوان حافظ، به تصحیح و اهتمام احمد

سهیلی خوانساری]. نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۳۱.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۰۲.

+ چارده روایت (مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ: ۱۶۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۲۵/۲.

۲- فرزاد، مسعود

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ

(مجموعه مقالات): ۷۸.

۳- هروری، حسینعلی

+ مقالات حافظ: ۱۴۱.

مهر رخت سرشت من خاک درت بهشت من

عشق تو سرنبشت من راحت من رضای تو

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۰۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

مهندس فلکی راه دیر شش جهتی

چنان بیست که ره نیست زیر دیر مفاک

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۹۴.

۱- پژمان بختیاری، حسین

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۰.

۲- دهخدا، علی‌اکبر

- + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۳.
- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۵.
- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۵.
- حافظ، صحت کلمات...: ۷۷۰/۲ - ۷۶۹.
- غزل مشکوک حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم: ۵۱۳۲ - ۵۱۲۷.
- مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۹.
- همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۰.
- چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره اول: ۲۵.
- یادداشت، حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۹۴ - ۱۹۳.
- ۳- راستگو، سید محمد
- ۴- فرزاد، مسعود
- ۵- کامران، ماشاءالله
- ۶- محیط طباطبائی، محمد
- ۷- معین، مهدخت
- ۸- نائل خانلری، پرویز
- ۹- همایون پور، منوچهر
- ۱- خرمشاهی، بهاءالدین
- ۱- دست‌غیب، عبدالعلی
- ۲- محبوب، محمدجعفر
- ۱- فرزاد، مسعود
- میان جعفرآباد و مصلن
عبیرآمیز می‌آید شمالش
- حافظ، صحت کلمات...: ۷۰۲/۲.

میان عاشق و معشوق هیچ حایل نیست
تو خود حجاب خودی حافظ از میان برخیز

آورده‌اند که...، حریم سایه‌های سبز: ۲۸۳ - ۲۸۲.

۱- اخوان ثالث، مهدی

یادداشت‌هایی دربارهٔ حافظ [برگرفته از تعلیقات اسرارالتوحید].

۲- شفیعی کدکنی، محمدرضا

حافظ شناسی، جلد سیزدهم: ۲۲ - ۲۲.

حافظ، صحت کلمات... : ۶۶۷/۱.

۳- فرزاد، مسعود

میان گریه می‌خندم که چون شمع اندرین مجلس
زبان آتشینم هست لیکن در نمی‌گیرد

دربارهٔ بعضی لغات و تعبيرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

۱- پرواز، سیاوش

پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شمارهٔ اول: ۳۷.

حافظ، صحت کلمات... : ۳۱۷/۱.

۲- فرزاد، مسعود

میان مهربانان کی توان گفتم

که یار ما چنین کرد و چنان کرد

حافظ، صحت کلمات... : ۲۸۴/۱.

۱- فرزاد، مسعود

می باقی بده تا مست و خوشدل

به یاران برفشانم عمر باقی

حافظ، صحت کلمات... : ۱۳۲۴/۲ - ۱۲۲۲.

۱- فرزاد، مسعود

می بده تا دهمت آگهی از سر قضا

که به روی که شدم عاشق و از بوی که مست

حافظ، صحت کلمات... : ۱۱۴/۱.

۱- فرزاد، مسعود

می بیفش است دریاب وقتی خوش است بشتاب
سال دگر که دارد امسید نوبهاری

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۴۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۵۹/۲ - ۱۲۵۸.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- فرزاد، مسعود

می ترسم از خرابی ایمان که می بزد
محراب ابروی تو حضور نماز من

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۷۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

می جست از سحاب امل رحمتی ولی
جز دیده اش معاینه بیرون نداد نم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۲۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

دیوان شاعر ساحر: ۱۸۷.

۲- همایونفرخ، رکن الدین

میخواره و سرگشته و رندیم و نظرباز
وان کس که درین شهر چو ما نیست کدامست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۵.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۸۹/۱.

۲- فرزاد، مسعود

می خواست گل که دم زند از رنگ و بوی دوست
از غیرت صبا نفسش در دهان گرفت

دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۲۰.

۱- اسلامی ندوشن، محمد علی

افشای راز خلوت - برگ گل و خون شقایق. آئینه جام: ۹۵ - ۹۶.

۲- زریاب خویی، عباس

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح ناتل خانلری. جلد دوم، بعضی از

۳- ناتل خانلری، پرویز

لغات و تعبیرات: ۱۲۳۵.

می‌خواستم که میرمش اندر قدم چو شمع

او خود گذر به ما چو نسیم سحر نکرد

در باره بیست بیت از دیوان حافظ خاثلری. آینده، سال دهم، شماره

دهم و یازدهم: ۶۴۶.

۱- امیری، منوچهر

در باره بعضی لغات و تعبیّرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خاثلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۴-۳۵.

۲- پرواز، سباوش

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خاثلری. جلد دوم،

۳- ناتل خاثلری، پرویز

بعضی از لغات و تعبیّرات: ۱۱۸۱.

می‌خواه و گل افشان کن از دهر چه می‌جویی

این گفت سحرگه گل بلبَل تو چه می‌گویی

رؤیای حافظ بی‌غلط. کیهان فرهنگی، سال یازدهم، شماره هشتم:

۵۸-۵۹.

۱- عامری، جواد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۸۹/۲.

۲- فرزاد، مسعود

می‌خور به بانگ چنگ و مغور غصّه و ر کسی

گوید تو را که باده مخور گو هو الفصّور

حافظ، صحت کلمات...: ۶۲۳/۱.

۱- فرزاد، مسعود

می‌خور به شعر بنده که زیبی دگر دهد

جام مرصّع تو بدین درّ شاهوار

حافظ، صحت کلمات...: ۵۹۸/۱-۵۹۷.

۱- فرزاد، مسعود

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۲- هروی، حسینعلی

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۴.

+ مقالات حافظ: ۳۰۳.

می خورد خون دلم مردمک دیده سزاست
که چرا دل به جگرگوشه مردم دادم

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۱۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۲/۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- فرزاد، مسعود

می خور که شیخ و حافظ و مفتی و محاسب
چون نیک بنگری همه تزویر می کنند

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۵۲ - ۴۵۳/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

می خور که هر که آخر کار جهان بدید
از غم سبک برآمد و رطل گران گرفت

حافظ، صحت کلمات...: ۱۷۸/۱.

۱- فرزاد، مسعود

می دو ساله و محبوب چارده ساله
همین بس است مرا صحبت صغیر و کبیر

آورده اند که... حریم سایه های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۳۲۳-۳۲۴.

ما و خوانندگان. یادگار، سال پنجم، شماره هشتم و نهم: ۱۳۶.

کشف راز یک شاعر. نگین، سال دهم، شماره صد و هجدهم: ۷۷.

+ بر آستان حافظ. حافظ شناسی، جلد دوم: ۳۰۴ - ۳۰۳.

پاسخی بر یک نقد. نگین، سال دهم، شماره صد و نوزدهم: ۳۹.

ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر

حافظ شناسی: ۴۹۴ - ۴۹۳.

گلشن معانی (شرح بعضی از آیات مشکله فارسی): ۹۳ - ۹۲.

ما و خوانندگان. یادگار، سال پنجم، شماره هشتم و نهم: ۱۳۳.

۱- اخوان ثالث، مهدی

۲- اقبال، عباس

۳- درودیان، ولی الله

۴- فرهیخته، نورالدین

۵- مرتضوی، منوچهر

۶- نظامی تبریزی، علی

۷- وکیل، محمد صالح

می‌دهد هر کسش افسونی و معلوم نشد

که دل نازک او مایل افسانه کیست

حافظ دانی و حافظ خوانی. حافظ، آینه دار تاریخ: ۳۱ - ۳۰.

۱- اهور، پرویز

ملاحظات دربارۀ چند بیت از حافظ. کیهان فرهنگی، سال چهارم،

۲- _____

شمارۀ نهم: ۵۱ - ۵۲.

یادداشت‌هایی دربارۀ اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شمارۀ هشتم: ۳۹۸

۳- دهخدا، علی‌اکبر

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین (جلد دوم): ۳۹۷.

+ مجموعه مقالات دربارۀ حافظ: ۴۰ - ۳۹.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۹.

۴- راستگو، سید محمد

داوری ادبی. تلخ خوش: ۱۷۷.

۵- _____

این کیمبای هستی (عامل موسیقایی در تکامل جمال شناسی شعر

ع. شفیعی کدکنی، محمد رضا

حافظ). حافظ شناسی، سال دوازدهم: ۴۳.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۱۰ - ۱۲۰۹.

۷- عبوسی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۱/ ۱۴۳.

۸- فرزاد، مسعود

دربارۀ حافظ به سنی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۶۱ - ۲۶۲.

۹- محبوب، محمد جعفر

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ، کیهان فرهنگی، سال

۱۰- محیط طباطبایی، محمد

پنجم، شمارۀ هشتم: ۴۷.

همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشت‌های علامه دهخدا بر

۱۱- معین، مهدخت

اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شمارۀ یازدهم: ۲۹.

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،

۱۲- ناتل خانلری، پرویز

لغات و تعبيرات: ۱۲۳۲.

دیوان شاعر ساحر: چهل.

۱۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

می‌ده که سر به گوش من آورد چنگ و گف

خوش بگذران و بشنو از این پیر منحنی

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۰۵۱/۲.

می ده که نو عروس چمن حدّ حسن یافت
کار این زمان ز صنعت دلّاله می رود

۱- راستگو، میتد معتمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۹.

۲- زریاب خویی، عباس

صنعت دلّاله. آئینه جام: ۲۴۸-۲۴۷.

۳- غنی، قاسم

یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۱۴۴.

۴- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۲۲/۱.

۵- مرتضوی، منوچهر

ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر
حافظ شناسی: ۴۹۶-۴۹۴.

می روی و مژگانت خون خلق می ریزد
تیز می روی جانا ترست فرو مانی

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۹۱/۲.

می سوزم از فراق تو روی از جفا بگردان
هجران بلای ما شد یارب بلا بگردان

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۲۴/۲.

می صبح و شکر خواب صبحدم تا چند
به عذر نیمشب کوش و گریه سحری

۱- فروزانفر، معتمد حسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل حافظ. [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم]. یغما،

سال بیست و سوم، شماره هفتم: ۴۰۲-۴۰۰.

می صوفی افکن کجا می فروشند
که در تابم از دست زهد ریائی

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۱۷۳/۲.
- می‌فکن بر صف رندان نظری بهتر ازین
بر در می‌کده می‌کن گذری بهتر ازین
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۰۸۶/۲.
- می‌کشیم از قدح لاله شرابی موهوم
چشم بد دور که بی مطرب و می مدهوشیم
- ۱- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۱۵ - ۱۳۱۴.
۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۰۰۴/۲.
- می‌گیریم و مرادم ازین سیل اشکبار
تخم محبت است که در دل بکارمت
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۹۲.
۲- دهخدا، علی‌اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۳۹۸.
+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین (جلد دوم): ۳۹۸.
+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۰.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات... : ۱۸۷/۱.
- ۴- محیط طباطبایی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۷.
- ۵- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگرشی بر یادداشتهای علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم شماره یازدهم: ۲۹.

می‌گشتم اندر، آن چمن و باغ دم به دم
می‌کردم اندر آن گل و بلبل تأملی

- ۱- سروشیار، جمشید
گزارد حق «حافظ خلخالی». نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۵۰.
- ۲- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۵۰/۲۰.
- ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۳۱.
- ۲- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۵/۲.
- ۱- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۷۸۷/۲.
- ۱- عیوضی، رشید
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۸۲.
- ۲- هروی، حسینعلی
نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۲۸.
- + مقالات حافظ: ۲۲۰.
- ۳- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۴۱-۴۲/۱.
- ۱- رکن، محمود
لطف سخن حافظ: ۳۱۸-۳۱۷.
- ۲- هروی، حسینعلی
نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۸.
- ۳- همایونفرخ، رکن الدین
دیوان شاعر سحر: ۱۶۶.

ن

نما امیدم مکن از سابقه لطف ازل
تو پس پرده چه دانی که که خوبست و که زشت

۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سید ابوالقاسم انجوی شیرازی (مقدمه -): ۱۰۴.

۲- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۷۷.

۳- حمیدیان، سعید یادداشتهای دکتر سعید حمیدیان، مستدرک حافظ نامه: ۱۴۲۰.

۴- دادبه، اصغر سابقه. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی

مشهد، سال بیست و ششم، شماره سوم و چهارم: ۶۵۵-۶۵۶.

۵- دست غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۹۱/۱-۸۹.

۶- آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).

کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نهم: ۵۴.

۷- دهخدا، علی اکبر یادداشتهای درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره ۸: ۳۹۸.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۳۹۷.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۰.

۸- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۳.

۹- داوری ادبی. تلخ خوش: ۱۷۸-۱۷۷.

- ۱۰- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۹۳.
- ۱۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۶۴.
- ۱۲- محیط طباطبایی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۴۷.
- ۱۳- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگرشی بر یادداشتهای علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۲۹.
- ۱۴- ناتل خاندلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خاندلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۹۱.
- ۱۵- هومن، محمود سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۳۴۴.

- نازپرورد تنعم نبرد راه به دوست
عاشقی شیوه رندان بلاکش باشد
چهل و دو یادداشت درباره ایات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار: ۴۷۸۱.
- ۱- مهدوی دامغانی، احمد

- نازنین تر ز قدت در چمن ناز نرست
خوشر از نقش تو در عالم تصویر نبود
حافظ، صحت کلمات...: ۵۰۵/۱.
- ۱- فرزاد، مسعود

- نازنینی چو تو پاکیزه دل و پاک نهاد
بہتر آنست کہ با مردم بد نشین
لطف سخن حافظ: ۴۲.
- ۱- رکن، محمود
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۱۷/۲.

نازها زان نرگس مستانه‌اش باید کشید

این دل شوریده تا آن جعد و کاکل بایش

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹۲.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۶.

+ مقالات حافظ: ۳۰۶ - ۳۰۵.

۱- راستگو، سید محمد

۲- هروی، حسینعلی

ناصر به طعن گفت که رو ترک عشق کن

محتاج جنگ نیست برادر نمی‌کنم

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد اول: ۱۰۲.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۶۸.

لطف سخن حافظ: ۸۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۳۴/۲.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- رکن، محمود

۴- فرزاد، مسعود

ناصرم گفت بجز غم چه هنر دارد عشق

برو ای خواجه عاقل هنری بهتر ازین

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۰۱.

اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب

برومند). ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۷.

گامی در تصحیح غزلهای حافظ. تلخ‌خوش: ۲۶۷.

سیری در دیوان حافظ. سفینه حافظ: ۱۳۷ - ۱۲۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۸۷/۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- _____

۴- زنجانی، برات

۵- فرزاد، مسعود

ناظر روی تو صاحب‌نظرانند آری

سرگیسوی تو در هیچ سری نیست که نیست

چند نکته قابل تأمل در دیوان حافظ [چاپ دکتر خانلری].

۱- اجلائی، امین پاشا

- نشر دانش، سال هفتم، شماره چهارم: ۸۳.
- ۲- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۷۳.
- ۳- دارابی، محمد بن محمد لطیفه غیبی: ۸۷ - ۸۶.
- ۴- راستگو، سید محمد حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره ۱: ۴۳.
- ۵- نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۲۹.
- ۶- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۴.
- ۷- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۳۱.
- ۸- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۵۳.
- ۹- اصالت ابیات و توالی در اشعار غیر غزل حافظ. پ: ۸۷ - ۸۶.
- ۱۰- قیصری، ابراهیم سر زلف و قصه گیسو. نشر دانش، سال هفتم، شماره پنجم: ۹۲.
- ۱۱- ناتل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره هفتم: ۳۲۶.
- ۱۲- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۵.
- + مقالات حافظ: ۶۴.
- ۱۳- سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۱.
- + برگزیده مقاله های نشر دانش درباره حافظ: ۱۴۶ - ۱۴۵.
- + نقد و نظر درباره حافظ: ۲۰۱.
- + مقالات حافظ: ۳۵۰ - ۳۴۹.
- ۱۴- در جواب نکته گیر بر حافظ چاپ خانلری. نشر دانش، سال هشتم، شماره اول: ۶۸ - ۶۷.
- + مقالات حافظ: ۵۵۷ - ۵۵۶.

ناگشوده گل نقاب آهنگ رحلت ساز کرد
ناله کن بلبل که گلبانگ دل افکاران خوش است

- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۳.
 ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۲.
 ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۳/۱.

نام حافظ رقم نیک پذیرفت ولی

پیش رندان رقم سود و زیان این همه نیست

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۵۷/۱.

نام حافظ گر برآید بر زبان کلک دوست

از جناب حضرت شاهره بس است این ملتمس

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۷۲-۶۷۳/۲.

نام نیک از طلبد از تو غریبی چه شود

تویی امروز درین شهر که نامی داری

۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۴۵.

۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۸.

۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۷۶-۱۲۷۷/۲.

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۲۵۰.

ناموس عشق و رونق عشاق می‌برند

عیب جوان و سرزنش پیر می‌کنند

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۵۰/۱.

نامه تعزیت دختر رز بنویسید

تا همه مغیبه‌گان زلف دو تا بگشایند

۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۹۷.

- ۲- دست‌غیب، عبدالعلی حافظ شناخت: ۱۱۳/۱ - ۱۱۰.
 ۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۵ و ۲۶۱.
 ۴- فرزاد، مسمود حافظ، صحت کلمات...: ۴۵۶/۱.

ناوک چشم تو در هر گوشه‌ای

همچو من افتاده دارد صد قتیل

- ۱- فرزاد، مسمود حافظ، صحت کلمات...: ۸۰۱/۲.

ناوک غمزه بیار و رسن زلف که من

جنگها با دل مجروح بلاکش دارم

- ۱- دهخدا، علی‌اکبر یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره ۸: ۴۰۱.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۳.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۶.

داوری ادبی. تلخ خوش: ۱۸۸.

- ۲- راستگو، سید محمد

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۳۰۵.

- ۳- محبوب، محمد جعفر

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی. سال

- ۴- محیط طباطبایی، محمد

پنجم، شماره هشتم: ۴۹.

دیوان شاعر ساحر: چهل و یک و ۱۹۹.

- ۵- همایون‌فرخ، رکن‌الدین

نبندی زان میان طرفی کمروار

اگر خود را ببینی در میانه

- ۱- فرزاد، مسمود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۶۵ - ۱۱۶۴.

نبود چنگ و رباب و نبید و عود که بود

گل وجود من آغشته گلاب و نبید

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۷.

- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۸۵.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۷۲/۱ - ۵۷۱.
- ۱- برهانی، مهدی نبود نقش دو عالم که رنگ الفت بسود
 ز مامه طرح محبت نه این زمان انداخت
 حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۳۲.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۰/۲ - ۴۹.
- ۱- فرزاد، مسعود نثار خاک رخت نقد جان من هر چند
 که نیست نقد روان را بر تو مقداری
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۵۷/۲.
- ۲- مرتضوی، منوچهر ایهام، تخصیص اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر
 حافظ شناسی: ۴۶۵ - ۴۶۴.
- ۱- راستگو، سید محمد نثار روی تو هر برگ گل که در چمن است
 فدای قد تو هر سرو بن که بر لب جوست
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۳.
- ۱- خز مشاهی، بهاء‌الدین نهوید جان از آن قالب جدایی
 که باشد خون جامش در رگ و پی
 اهتمامی بی‌اهمیت، [نقد دیوان حافظ، به تصحیح و اهتمام احمد
 سهیلی خوانساری]. نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۳۲.
- ۲- فرزاد، مسعود + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۰۴ - ۳۰۲.
 + چارده روایت (مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ): ۱۶۱.
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۰۱/۳.

نخست موعظه پیر صحبت این حرف است
که از مصاحب ناجنس احتراز کنید

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۶۰.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۲۹۰.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۸۸/۱.

۳- فرزاد، مسعود

نخفته‌ام ز خیالی که می‌پزد دل من
خمار صد شبه دارم شرابخانه کسب‌است

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۱۶۴.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۷/۱.

۳- فرزاد، مسعود

ندارم دستت از دامن مگر در خاک و آن دم هم
که بر خاکم روان گردی بگیرد دامن‌ت گردم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۳۳.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۹/۲.

۲- فرزاد، مسعود

ندانم از چه سبب رنگ آشنایی نیست
سهی قدان سیه چشم ماه سیما را

حافظ، صحت کلمات...: ۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

ندانم نوحه قمری به طرف جویباران چیست
مگر او نیز همچون من غمی دارد شبانروزی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۶.

۱- راستگو، سید محمد

ندای عشق تو دیشب در اندرون دادند

فضای سینه حافظ هنوز پر ز صداست

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد ۱: ۷۷-۷۸

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۳.

لطف سخن حافظ: ۱۶۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۶۰-۵۹.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۳۳.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- رکن، محمود

۴- فرزاد، مسعود

۵- هروی، حسینعلی

ندیم و مطرب و ساقی همه اوست

خیال آب و گل در ره بهانه

احتجاجات و سؤالات و توضیحات. یغما، سال بیست و ششم،

شماره دوم: ۱۱۸-۱۱۷.

۱- دانشمندی حافظ شناس

نذر کردم گر ازین غم به درآیم روزی

تا در می‌کده شادان و غزلخوان بروم

حافظ، صحت کلمات...: ۲/۹۵۴.

۱- فرزاد، مسعود

نذر و فتوح صومعه در وجه می، نهیم

دل‌ق ریا به آب خرابسات برکشیم

دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال

بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۰۲.

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

درباره بعضی لغات و تعییرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۲.

۲- پرواز، سیاوش

کلام و پیام حافظ (۱). نشر دانش، سال چهارم، شماره پنجم: ۵.

۳- سمیعی [گیلانی]، احمد

- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۴۶.
 حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۲/۲.
 ۴- فرزاد، مسعود
 ۵- هروی، حسینعلی
 نظری به «کلام و پیام حافظ». نشر دانش، سال پنجم، شماره ۱: ۳۱.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۱۳.
 + مقالات حافظ: ۴۱۷.

- نرگس از لاف زده از شیوه چشم تو مرنج
 نروند اهل نظر از پی ناپینایی
 ۱- دوانی، جلال‌الدین (علامه)
 شرح یک غزل خواجه حافظ. ارمغان، دوره بیست و هفتم: شماره
 هشتم: ۳۶۷.
 + دوره بیست و یکم، شماره دهم: ۵۴۳-۵۴۲.
 + نقد نیازی (در شرح دو بیت و یک غزل از خواجه حافظ
 شیرازی): ۱۹۶-۱۹۵.
 ۲- دوانی، علی
 نگاهی به شرح غزلی از حافظ. وقف، میراث جاویدان. سال دوم،
 شماره چهارم: ۱۲۶.

- نرگش عربده جوی و لبش افسوس کنان
 نیم شب دوش به بالین من آمد بنشست
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۲/۱.
 ۱- فرزاد، مسعود

- نرگس کرشمه می‌برد از حد برون خرام
 ای من فدای شیوه چشم سیاه تو
 ۱- راستگو، سیدمحمد
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۳.
 ۲- عیوضی، رشید
 دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۳۰-۱۳۲۹.
 ۳- فرزاد، مسعود
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۹۶/۲.

نرگس مست نوازش کن مردم دارش
خون عاشق به قدح گر بخورد نوشش باد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۲۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۲۱۳/۱.

اصالت و توالی ابیات در اشعار غیرغزل حافظ. پ: ۹۲ - ۹۰.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

۳- ———

نرگس همه شیوه‌های مستی
از چشم خوش تو وام دارد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۴.

۱- راستگو، سید محمد

نزدی شاه رخ و فوت شد امکان حافظ
چه کنم بازی ایام مرا غافل کرد

یادداشتهای دکتر قاسم غنی و حواشی دیوان حافظ: ۸۵.

حافظ از دیدگاه علامه محمد قزوینی: ۴۴۵ - ۴۴۴.

یادداشتهای حافظ شناسی، جلد هشتم: ۱۱۲ - ۱۱۰.

نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ خانلری. نشر دانش، سال ششم،
شماره دوم: ۳۰.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۹۶.

+ مقالات حافظ ۴۷۶ - ۴۷۵.

۱- غنی، قاسم

۲- قزوینی، محمد

۳- همایون پور، منوچهر

۴- هروی، حسینعلی

نزدیک شد آن دم که رقیب تو بگوید
دور از رخت این خسته رنجور نماندست

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، حافظ شناسی، جلد دوم: ۳۶ - ۳۵.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۵/۱.

۱- برهانی، مهدی

۲- فرزاد، مسعود

نسیم باد صبا دوشم آگهی آورد
که روز محنت و غم رو به کوتاهی آورد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۳.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۲۲۷.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۳۰۷/۱.

۳- فرزاد، مسعود

نسیم در سر گل بشکند کلاله سنبیل
چو در میان چمن بوی آن کلاله برآید
کاغذین جامه - کلاله یا گلاله؟ آینده، سال سیزدهم، شماره هشتم
- دوازدهم: ۶۰۶ - ۶۰۷.

۱- قیصری، ابراهیم

یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۵۵.

۱- غنی، قاسم

نسیم زلف تو چون بگذرد به تربت حافظ
ز خاک کالبدش صد هزار لاله برآید
تصحیح انتقادی دیوان حافظ [تصحیح و توضیح پرویز
ناتل خانلری]، آینده، سال سیزدهم، شماره هشتم - دوازدهم: ۶۲۳.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴۶.

۱- انوری، حسن

۲- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۷۰.

۳- غیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۵۵۱/۱.

۴- فرزاد، مسعود

ضوابط تدوین غزل‌های حافظ. مقدمه‌ای بر تدوین غزل‌های حافظ: ۲۲۰
دیوان شاعر ساحر: ۱۱۶.

۵- نیساری، سلیم

۶- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین

نسیم صبح سعادت بدان نشان که تو دانی
گذر به کوی فلان کن در آن زمان که تو دانی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۹۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

نشان اهل خدا عاشقی است با خود دار

که در مشایخ شهر این نشان نمی‌بینم

اهتمامی بی‌اهمیت [نقد دیوان حافظ، به تصحیح و اهتمام احمد

سهیلی خوانساری]. نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۳۱.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۰۲ - ۳۰۱.

+ چارده روایت (مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ): ۱۵۹

شرحی بر حافظ، پیراسته از لطافتها. نشر دانش، سال ششم، شماره

پنجم: ۲۲ - ۲۳.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۱۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۹/۲ - ۹۴۸.

۱- خزّمشاهی، بهاء‌الدین

۲- دادبه، اصغر

۳- فرزاد، مسعود

نشان عهد و وفا نیست در تبسم گل

بنال بلبل بیدل که جای فریادست

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۶.

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۸۰.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۷۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۷۶/۱.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره ۶: ۲۷۰.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- برهانی، مهدی

۳- راستگو، سید محمد

۴- فرزاد، مسعود

۵- نائل خانلری، پرویز

نشان موی میانش که دل در او بستم

ز من مپرس که خود در میان نمی‌بینم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۹/۲.

حافظ هنوز هم سربه‌راه نشده است! آدینه، شماره ۴۹: ۵۳-۵۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

۳- هروی، حسینعلی

نشان یار سفر کرده از که پرسم باز

که هرچه گفت برید صبا پریشان گفت

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد ۳: ۱۲۹-۱۲۸

یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی (ذیل -) مستدرک

حافظ‌نامه: ۱۳۵۹ - ۱۳۵۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۸۱/۱.

یادداشت‌های مهندس حسین معصومی. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۵۸.

۱- برهانی، مهدی

۲- خرمشاهی، بهاء‌الدین

۳- راستگو، سیدمحمد

۴- فرزاد، مسعود

۵- معصومی، حسین

نصیحتی کنمت بشنو و بهانه نگیر

هر آنچه ناصح مشفق بگویدت بپذیر

حافظ، صحت کلمات...: ۶۲۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

نظر پاک تواند رخ جانان دیدن

که در آینه نظر جز به صفا نتوان کرد

یادداشت‌های آقای علی اکبر رزازی (ذیل -) مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۵۸.

یادداشت‌های آقای علی اکبر رزازی. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۴۵۸.

۱- خرمشاهی، بهاء‌الدین

۲- رزازی، علی‌اکبر

نظر کردن به درویشان منافی بزرگی نیست

سلیمان با چنان حشمت نظرها بود با مورش

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۷۰۱/۲.

دیوان شاعر ساحر: ۱۶۵.

۱- راستگو، سیدمحمد

۲- فرزاد، مسعود

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

نظیر دوست ندیدم اگر چه از مه و مهر

نهادم آینه‌ها در مقابل رخ دوست

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۳.
- ۲- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۰۲ - ۱۲۰۱.
- ۱- راستگو، سید محمد اعمال سلیقه شاعرانه (نقدی بر دیوان حافظ، تصحیح ادیب برومند)، ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۶.
- ۲- _____ حاشیه بر شرح حافظ هروی، نشر دانش، سال نهم، شماره ۱: ۴۶-۴۵.
- ۳- _____ نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۴۵ - ۱۴۴.
- ۴- _____ گامی در تصحیح غزل‌های حافظ. تلخ خوش: ۲۵۹ - ۲۵۸.
- ۵- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۹۹ - ۲۹۷.
- ۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۲۸/۱ - ۶۲۷.
- ۷- مهدوی دامغانی، احمد چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد هشتم: ۴۷۹۱.
- ۸- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ماحر: ۱۴۷.
- نفر گفت آن بت ترسا بجه باده فروش
شادی روی کسی خور که صفائی دارد
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۳.
- ۲- علوی، عبدالعلی (پرتو-) برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی. بانگ جرس: ۱۱۰ - ۱۰۹.
- ۳- نائل خانلری، پرویز سه کلمه در شعر حافظ. مقالاتی درباره زندگی و شعر حافظ: ۱۹۹ - ۱۹۷.
- ۴- هومن، محمود + هفتاد سخن، جلد سوم (از گوشه و کنار ادبیات فارسی): ۱۵۶ - ۱۵۵.
- سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۴۰۹.

نفس باد صبا مشک‌فشان خواهد شد
عالم پیر دگر باره جوان خواهد شد

حافظ، صحت کلمات...: ۳۵۴/۱.

۱- فرزاد، مسعود

نفس برآمد و کام از تو بر نمی آید
فغان که بخت من از خواب در نمی آید

حافظ، صحت کلمات...: ۵۶۰.

۱- فرزاد، مسعود

نفس نفس اگر از بساد بشنوم بویش
زمان زمان چو گل از غم کنم گریبان چاک

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۱۶.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۷۷۱/۲.

۲- فرزاد، مسعود

نقاب گل کشید و زلف سنبل
گره بند قبای غنچه وا کرد

لطف سخن حافظ: ۲۱۶.

۱- رکن، محمود

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
غنی و نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۶۴-۱۶۳.

۲- هروی، حسینعلی

+ مقالات حافظ: ۲۸۳.

سخنی از تصحیح جدید دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز
ناقل خاثری]. نشر دانش، سال اول، شماره پنجم و ششم: ۱۵.

۳- _____

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۵۵.

+ نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۲۰۹.

+ مقالات حافظ: ۳۶۳.

نقد بازار جهان بنگر و آزار جهان
گر شمارا نه بس این سود و زیان ما را بس

۱- ابتهاج، هوشنگ (ه.ا. سایه) حافظ به سعی سایه: ۳۷.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۷۳/۲.

نقد دلی که بود مرا صرف باده شد

قلب سیاه بود از آن در حرام رفت

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۷۲/۱.

نقد صوفی نه همه صافی بیفش باشد

ای بسا خرقه که مستوجب آتش باشد

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۵.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۴۴/۱.

۳- نائل خالری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال اول، شماره ۸: ۳۶۳.

نقد عمرت ببرد غصه دنیا به گزاف

گر شب و روز درین قصه مشکل باشی

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۰۹/۲.

نقدها را بود آیا که عیاری گیرند

تا همه صومعه داران پی کاری گیرند

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۰۵.

نقش حقوق صحبت و اخلاص بندگی

از لوح سینه محو کن و نام ما مپرس

۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۸۱-۶۸۲.

- نقش خیال روی تو تا وقت صبحدم
بر کارگاه دیده بی خواب می زدم
- ۱- فروهر، نصرت‌الله
جابه جایی دو مصراع در غزل حافظ. کیهان فرهنگی، سال چهاردهم، شماره صدوسی و پنجم: ۲۴.
- ۱- مرتضوی، منوچهر
نقش برآب (شرح چند بیت از اشعار حافظ). نشریه دانشکده ادبیات تبریز، سال هفدهم، شماره چهارم: ۴۲۵.
- نقش می بستم که گیرم گوشه ای زان چشم مست
طاقت و صبر از خم ابروش طساق افتاده بود
- ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۷.
- ۲- سعیدی سیرجانی، علی اکبر
این کجا و آن کجا [معرفی و نقد حافظ نامه بهاءالدین خرمشاهی و شرح غزلهای حافظ دکتر حسینی هروی]. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دهم: ۴۴.
- ۳- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۴۸۰/۱.
- ۴- هروی، حسینی
چرا نه در کنار هم [پاسخ به آقای سعیدی سیرجانی]. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دوازدهم: ۴۴.
- ۵- _____
نگاهی گذرا بر کلک خیال انگیز حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۵۸-۱۵۹.
- _____ ع
+ مقالات حافظ: ۵۱۳-۵۱۲.
- _____ ع
نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۴۱-۴۰.
- + مقالات حافظ: ۷۴.
- نقطه عشق نمودم به تو هان سهو مکن
ورنه چون بنگری از دایره بیرون باشی
- ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۷۰.
- ۲- زریاب خویی، عباس
نقطه و پرگار. آئینه جام: ۳۷۲.

- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۱۶/۲ - ۱۳۱۵.
- نکال شب که کند در قدح سیاهی مشک
در او شرار چسراغ سحرگهان گیرد
- ۱- ابتهاج، هوشنگ (ه.ا. سابه) حافظ به سعی سابه. (مقدمه): ۳۴ - ۳۳.
- ۲- بهبودی، محمدباقر نامه‌ها، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره چهارم: ۵۴ - ۵۳.
- ۳- جاوید، هاشم زغال. حافظ جاوید: ۳۹۲ - ۳۸۷.
- ۴- جوینی، عزیزاله زبان غزل در دیوان حافظ و شرح چهار بیت. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، سال بیست و نهم، شماره سوم و چهارم: ۱۷۷ - ۱۷۵.
- ۵- رجائی بخارایی، احمدعلی احتجاجات و سوالات و توضیحات، یغما، سال دهم، شماره ۱۰: ۴۷۹ + فرهنگ اشعار حافظ (مقدمه): ۱۶ - ۱۵.
- + نکال شب. حافظ شناسی، جلد چهاردهم: ۱۰۶ - ۱۰۴.
- شب تاریک و بیم موج و... کلک، شماره بیست و یکم: ۹۲ - ۸۴.
- پیشنهاد درباره سه واژه از حافظ. نشر دانش، سال دهم، شماره چهارم: ۳۱ - ۲۷.
- ۶- رواقی، علی نکال شب، زغال شب. آئینه جام: ۳۸۲ - ۳۸۰.
- ۷- در معنی دو بیت حافظ. نشر دانش، سال دهم، شماره پنجم: ۱۰۸ - ۱۰۵.
- ۸- زریاب خویی، عباس دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۶۴ - ۱۳۶۳.
- ۹- قزوینی، محمد دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: فکر - قکح.
- ۱۰- عبوضی، رشید چند بیت از حافظ قزوینی، وحید، سال چهارم: ۶۸۲ - ۶۸۳.
- ۱۱- قزوینی، محمد نامه‌ها. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره پنجم: ۵۰ - ۴۹.
- ۱۲- معارفی، محی‌الدین احتجاجات و سوالات و توضیحات، یغما، سال دهم، شماره دهم: ۴۸۰ + حافظ شناسی، جلد چهاردهم: ۱۰۷.
- ۱۳- مهردادی، مسعود گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۸۹ - ۸۸.
- ۱۴- مینوی، مجتبی
- ۱۵- نظمی تبریزی، علی

۱۶- واجد، جعفر احتیاجات و سوالات و توضیحات. یغما، سال دهم، شماره ۱۰: ۴۸۰.

+ حافظ شناسی، جلد چهاردهم: ۱۰۷.

نکته روح فزا از دهن دوست بگو

نامه خوش خبر از عالم اسرار بسیار

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۶۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۹۱۸-۹۱۹/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

نکته ناسنجیده گفتم دلبر معذور دار

عشوه‌ای فرمای تا من طبع را موزون کنم

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۴.

+ مقالات حافظ: ۳۰۳-۳۰۲.

۱- هروی، حسینعلی

مرکز تحقیقات کمپیوتر علوم اسلامی

نکته‌ها رفت و شکایت کس نکرد

جانب حرمت فرو گذاشتیم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۸۲-۹۸۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

نگارا بر من بیدل ببخشای

و اصلنی علی رغم الاعادی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۳۵/۲.

۱- فرزاد، مسعود

نگارم دوش در مجلس به عزم رقص چون برخاست

گره بگشود از ابرو و سر دلهای یاران زد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۹.

لطف سخن حافظ: ۲۲۹.

۱- راستگو، سید محمد

۲- رکن، محمود

۳- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۳۲۵/۱.

نگار من که به مکتب نرفت و خط ننوشت

به غمزه مسأله آموز صد مدرّس شد

۱- اقبال، عباس

ما و خوانندگان. یادگار، سال پنجم، شماره هشتم و نهم: ۱۳۷.

۲- وکیل، محمد صالح

ما و خوانندگان. یادگار، سال پنجم، شماره هشتم و نهم: ۱۳۴.

۳- هومن، محمود

سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود

هومن: ۳۴۹-۳۴۸.

نگار می فروشم عشوه‌ای داد

که ایمن گشتم از مکر زمانه

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۶۴/۲.

نگاری چابکی شنگی کله‌دار

ظریفی مهوشی ترکی قباپوش

۱- برهانی، مهدی

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۹۹.

۲- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۴.

۳- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۷۱۱/۲ - ۷۱۰.

۴- همایونفرخ، رکن‌الدین

دیوان شاعر ساحر: ۱۹۱/۱.

نگشاید دلم چو غنچه اگر

ساغری از لبش نبوید باز

۱- راستگو، سید محمد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷۵.

۲- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۶۵۴.

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

دیوان شاعر ساحر: ۱۵۰.

نگویمت که همه ساله می پرستی مکن
سه ماه می خور و نه ماه پارسا می باش

لطف سخن حافظ: ۳۰۷.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۶۹۰/۱.

۱- فرزاد، مسعود

نماز در خم آن ابروان محرابی
کسی کند که به خون جگر طهارت کرد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۷.

۱- راستگو، سید محمد

نمی بینم از همدان هیچ بر جای
دلم خون شد از غصه ساقی کجایی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۷۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

نمی بینم نشاط عیش در کس
نه درمان دلی نه درد دینی

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم:

۱- برهانی، مهدی

۸۹-۹۰.

«حافظ اندیشه» در نگاه نقد. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی
دانشگاه مشهد، سال بیست و ششم، شماره سوم و چهارم: ۱۰۳۷-
۱۰۳۶.

۲- جاوید صباغیان، محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۱۵/۲.

۳- فرزاد، مسعود

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره نهم: ۴۲۲.

۴- ناتل خانلری، پرویز

دیوان شاعر: ۲۴۸.

۵- همایونفرخ، رکن الدین

نمی دهند اجازت مرا به سیروسفر
نسیم باد مصلی و آب رکنا باد

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۰۳/۱.
- ۲- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۹۵.
- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۰۷.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۹۱/۲.
- ۱- راستگو، سیدمحمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۳.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۶۸.
- ۳- مهدوی دامغانی، احمد چهل و دو یادداشت درباره ابیات حافظ. نامواره دکتر محمود افشار، جلد هشتم: ۴۸۰.
- ۱- زریاب خویی، عباس بنهاد‌ایم بار جهان بر دل ضعیف
- ۲- عبوضی، رشید وین کار و بار بسته به یک مو نهاد‌ایم
- ۳- هروی، حسینعلی بار جهان و دل ضعیف، آئینه جام: ۹۷.
- دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۱۰.
- نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ خانلری. نشر دانش، سال ششم، شماره دوم: ۲۶ - ۲۵.
- + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۸۵ - ۱۸۶.
- + مقالات حافظ: ۴۵۷ - ۴۵۶.

نوای بلبلت ای گل کجا پسند افتد
که گوش هوش به مرغان هرزه گو داری

- ۱- خزّ مشاهی، بهاءالدین یادداشت‌های آقای دکتر عبدالکریم سروش (ذیل -) مستدرک حافظ نامه: ۱۳۵۰.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۶.
- ۳- فرزاد، محمود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۷۱/۲.
- ۴- قریب، یحیی دیوان مولانا شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: ۵۹۳ - ۵۹۲.

نوای مجلس ما را چو بر کشد مطرب

گاهی عراق زندگانی اصفهان گیرد

۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۴ و ۵۱۹.

نوبهار است در آن کوش که خوشدل باشی

که بسی گل بدمد باز و تو در گل باشی

۱- فرزاد، محمود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۰۸/۲.

نوبه زهدفروشان گرانجان بگذشت

وقت رندی و طرب کردن رندان پیدا است

۱- انوری، حسن تصحیح انتقادی دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز

ناتل خانلری]. آینده، سال سیزدهم، شماره هشتم - دوازدهم: ۶۲۴.

۲- خزّ مشاهی، بهاءالدین اختلاف قرائات [اشعار حافظ]. ذهن و زبان حافظ: ۱۳۳.

۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۱.

۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۳۷.

۵- سروشیار، جمشید گزارده حق «حافظ خلخالی» نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۴۳.

۶- عبّوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۸۹.

۷- فرزاد، محمود حافظ، صحت کلمات...: ۶۴/۱.

۸- نجفی، ابوالحسن حافظ، نسخه نهایی [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری].

نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۴.

+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ:

- ۹- هومن، محمود
سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود
هومن: ۳۸۷ - ۳۸۶.

نهادم عقل را ره توشه از می

ز شهر هستیش کردم روانه

- ۱- هروی، حسینعلی
نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۹۱.
+ مقالات حافظ: ۳۳۳.

نه این زمان دل حافظ در آتش هوس است

که داغدار ازل همچو لاله خود روست

- ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۳.

نه به هفت آب که رنگش به صد آتش نرود

آنچه با خرقه زاهد می انگوری کرد

- ۱- علوی، عبدالعلی (پرتو)
برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس‌الدین محمد حافظ
شیرازی. بانگ جرس: ۹۷ - ۹۶.

- ۲- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۲۸۷/۱.

نه تنها شد ایوان و قصرش به باد

که کسی دخمه نیزش ندارد به یاد

- ۱- عبوسی، رشید
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۷۷.

نه حافظ را حضور درس خلوت

نه دانشمند را علم یقینی

- ۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۵۲.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۱۵/۲.
- نه راهست این که بگذاری مرا بر خاک و بگریزی
گذاری آر و بازم پرس تا خاک رخت گردم
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۳۳.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۸/۲.
- نه سر زلف خود اوّل تو به دستم دادی
بازم از پای در انداخته‌ای یعنی چه
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۳۵/۲ - ۱۱۳۴.
- نه عمر خضر بماند نه ملک اسکندر
نزع بر سر دنیوی دون مکن درویش
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۷.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۳۳/۲.
- نه من از پرده تقوی به در افتادم و بس
پدرم نیز بهشت ابد از دست بهشت
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۶۴/۱.
- نه من ز بی‌عملی در جهان ملولم و بس
ملالت علما هم ز علم بی‌عمل است
- ۱- اجلالی، امین پاشا چند نکته قابل تأمل در دیوان حافظ [چاپ دکتر خائلی].
نشر دانش، سال هفتم، شماره چهارم: ۸۵ - ۸۴.
- ۲- عزم‌شاهی، بهاء‌الدین یادداشت‌های آقای علی اکبر رزازی (ذیل -) مستدرک حافظ نامه:

۱۴۶۱ - ۱۴۶۰.

۳- دادبه، علی اصغر به سر تازیانه - بی‌عملی - واقعه در شعر حافظ. آیسنده، سال دوازدهم، شماره یازدهم و دوازدهم: ۷۴۵ - ۷۴۳.

۴- رزاز، علی اکبر یادداشتهای آقای علی اکبر رزاز. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۶۰.

۵- شفیعی، محمد پانزده نکته درباره دو دیوان حافظ (چاپ دکتر پرویز ناتل خانلری و دکتر خلیل خطیب رهبر). آینده، سال دوازدهم، شماره اول -

سوم: ۱۵۳.

ع- به سر تازیانه - بی‌عملی - واقعه، آینده، سال سیزدهم، شماره هشتم - دوازدهم: ۵۹۹ - ۵۹۸.

نه من سبک‌کش این دیر رند سوزم و بس

بسا سرا که درین کارخانه سنگ و سبوست

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۳۹.

آشنی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).

کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره ۱۲۹: ۵۳.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۳.

یادداشتهای آقای علی اکبر رزاز. مستدرک حافظ نامه: ۱۳۹۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۲۹.

یادداشتهای دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۱۶۴.

۱- برهانی، مهدی

۲- دست‌غیب، عبدالعلی

۳- راستگو، سید محمد

۴- رزاز، علی اکبر

۵- فرزاد، مسعود

ع- غنی، قاسم

نه هر درخت تحمل کند جفای خزان

غلام همت سرورم که این قدم دارد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۵.

۱- راستگو، سید محمد

نه هر کو نقش نظمی زد کلامش دلپذیر افتد

تذرو طرفه می‌گیرم که چالاکست شاهینم

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۳.
 - ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۱/۲ - ۹۴۰.
 - ۳- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۱.
- + مقالات حافظ: ۳۱۵.

- ۱- اهور، پرویز نه هر که چهره برافروخت دلبری داند
نه هر که آینه سازد سکندری دانسد
نگاهی بر نگاهی گذرا بر کلک خیال‌انگیز. حافظ شناسی، جلد هشتم: ۱۳۳ - ۱۳۰.
 - ۲- جاوید، هاشم حافظ جاوید: ۲۲۳ - ۲۲۷.
 - ۳- هروی، حسینعلی نگاهی گذرا بر کلک خیال‌انگیز. حافظ شناسی، جلد هشتم: ۱۵۱ - ۱۵۲.
- + مقالات حافظ: ۵۰۴ - ۵۰۳.

مرکز تحقیقات کمیونیکاسیون‌های

- نه هر که طرف کله کج نهاد و تند نشست
کلاه‌داری و آیین سروری داند
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۳.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۸۳/۱.

- نیاز من چه وزن آرد بدین ساز
که خورشید غنی شد کیسه پرداز
- ۱- عبوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۷۵.

نیست امید صلاحی ز فساد حافظ
چون که تقدیر چنین است چه تدبیر کنم

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۹۱۷/۲.

نیست بر لوح دلم جز الف قامت دوست
چه کنم حرف دگر یاد نداد استادم

لطیفه غیبی: ۷۱.

۱- دارابی، محمد بن محمد

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۱۱.

۲- پژمان بختیاری، حسین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۳۲.

۳- راستگو، سید محمد

نگاهی به غزل‌های مصحح دکتر خانلری. دنیای سخن، شماره
سی و نهم: ۴۳.

۴- شاملو، احمد

حافظ، صحت کلمات...: ۸۳۲/۲.

۵- فرزاد، مسعود

گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۱۵۵ - ۱۵۴.

۶- نظامی تبریزی، علی

نیست در بازار عالم خوشدلی و زانکه هست
چند نکته قابل تأمل در دیوان حافظ [چاپ دکتر خانلری].
نشر دانش، سال هفتم، شماره چهارم: ۸۵.

۱- اجلائی، امین پاشا

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۲.

۲- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۸۳/۱.

۳- فرزاد، مسعود

نیست در کس کرم و وقت طرب می‌گذرد
چاره آنست که سجاده به می بفروشیم

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۰۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

نی قصه آن شمع چگل بتوان گفت
نی حال دل سوخته دل بتوان گفت...

۱- ریاحی، محمد امین ابن رباعیه‌ها از حافظ نیست. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۳۸۱.

نیکنامی خواهی ای دل با بدان صحبت مدار

خودپسندی جان من برهان نادانی بود

۱- امیری، منوچهر درباره بیست بیت از دیوان حافظ خانلری. آینده، سال دهم، شماره دهم و یازدهم: ۶۴۶.

۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۳.

۳- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۶۹.

۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۰۰/۱.

۵- فروزانفر، محمد حسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل حافظ، [با اهتمام دکتر حسین بحر العلومی]. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، سال بیست و دوم، شماره یکم: ۲۴۱-۲۴۲.

ع- هما یونقرخ، رکن الدین دیوان شاعر: ۸۳.

واعظان کاین جلوه در محراب و منبر می‌کنند

چون به خلوت می‌روند آن کار دیگر می‌کنند

حافظ، صحت کلمات...: ۴۴۷/۱ - ۴۴۶.

۱- فرزاد، مسعود

واعظ شهنه شناس این عظمت گو فروش

زانکه منزلگه سلطان دل مسکین منست

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۳۷۵.

یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۰۴.

یادداشت‌های مهندس حسین معصومی. مستدرک حافظ‌نامه: ۱۳۵۶.

۱- زرین کوب، عبدالحسین

۲- غنی، قاسم

۳- معصومی، حسین

واعظ شهر که مهر ملک و شهنه گزید

من اگر مهر نگاری بگزینم چه شود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۳۳/۱.

دیوان شاعر ساحر: ۱۰۰.

۱- فرزاد، مسعود

۲- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین

واعظ ما بوی حق نشنید بشنو کاین سخن

در حضورش نیز می‌گویم نه غیبت می‌کنم

حافظ، صحت کلمات: ۹۳۰/۲.

۱- فرزاد، مسعود

واعظ مکن نصیحت شوریدگان که ما

با خاک کوی دوست به فردوس ننگریم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

وان دعیت بخلد و صرت ناقض عهد

فما تطیب نفسی و ما استطاب منامی

لطف سخن حافظ: ۴۶.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۵۳ - ۱۳۵۲.

۱- رکن، محمود

۲- عبوسی، رشید

وانکه یک جرعه می از دست تواند دادن

دست با شاهد مقصود در آغوشش باد

نقدی بر شرح غزلهای حافظ هروی. حافظ شناسی، جلد چهاردهم:

۱۹۰ - ۱۸۹.

۱- کامران، ماشاءالله

جوایی به نقد حافظ. حافظ شناسی، جلد چهاردهم: ۲۰۵.

۲- هروی، حسینعلی

وانگهم در داد جامی کز فروغش بر فلک

زهره در رقص آمد و بریط زنان می‌گفت نوش

حافظ، صحت کلمات...: ۷۲۲/۲.

۱- فرزاد، مسعود

وجه خدا اگر شودت منظر نظر

زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۳۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

ورچو حافظ ز بیابان نبرم ره بیرون

همسره کسکبه آصف دوران بروم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۴.

۱- راستگو، سید محمد

وصال دوستان روزی ما نیست

بخوان حافظ غزلهای فراقی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۲۵/۲.

۱- فرزاد، مسعود

وصال دولت بیدار ترست ندهند

که خفته‌ای تو در آغوش بخت خواب زده

[زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۸۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۴۲/۲.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- فرزاد، مسعود

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۳۰۶ - ۳۰۷.

۳- محجوب، محمدجعفر

وصف رخ چو ماهش در پرده راست ناید

مطرب بزن نوایی ساقی بده شرابی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۴۴.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۹۵/۲ - ۱۱۹۴.

۲- فرزاد، مسعود

وصل خورشید به شب پژه اعمی نرسد

که درین آینه صاحب‌نظران حیرانند

۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سید ابوالقاسم انجوی

شیرازی (مقدمه): ۹۲.

آتشنی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).

۲- دست‌غیب، عبدالعلی

کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صدویست‌ونهم: ۵۵.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۰۹.

۳- راستگو، سید محمد

- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۵۴.
- ۵- شیروانی، فردین و شایگان، حسن در جستجوی حافظ راستین. رودکی سال هفتم، شماره هشتاد و چهارم: ۷.
- ۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۲۹/۱.
- ۷- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۷۱.
- ۸- همایی، جلال الدین مقام حافظ: ۴۲ - ۴۱.

وضع دوران بنگر ساغر عشرت برگیر
که به هر حالتی اینست بهین اوضاع

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۹.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۷۵۲/۲.

وفا از خواجگان شهر با من
مغز مغز و پوست پوست، گلچرخ، شماره هفتم: ۴۵.

- ۱- بهشتی شیرازی، احمد

وفاداری و حق گویی نه کار هر کسی باشد
غلام آصف ثانی جلال الحق والدينم

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۴۲/۲.

وفا کنیم و ملامت کشیم و خوش باشیم
که در طریقت ما کافر است رنجیدن

- ۱- پزمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۹۰.
- ۲- سروشیار، جمشید گزارد حق «حافظ خلخالی» نشر دانش، شماره پانزدهم، سال سوم: ۴۹.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۴۵/۲ - ۱۰۴۴.

وفا مجوی ز دشمن که پرتوی ندهد

چو شمع صومعه افروزی از چراغ کنشست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۱.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۱۸.

۱- راستگو، سید محمد

۲- عیوضی، رشید

وفا مجوی ز کس و ر سخن نمی‌شنوی

به هرزه طالب سیمرخ و کیمیا باش

حافظ، صحت کلمات...: ۶۹۱/۲.

۱- فرزاد، مسعود

وفا و عهد نکو باشد از بیاموزی

وگر نه هر که تو بینی ستمگری داند

حافظ قزوینی - غنی یا خالری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد دوم: ۶۱-۶۲.

درباره بعضی لغات و تعبیّرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح

پرویز ناتل خالری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۷.

نه هر که چهره برافروخت. حافظ جاوید: ۲۳۱ - ۲۳۵.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۱.

پانزده نکته درباره دیوان حافظ (چاپ دکتر پرویز ناتل خالری و

دکتر خلیل خطیب رهبر). آینده، سال دوازدهم، شماره اول -

سوم: ۱۵۴ - ۱۵۳.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۵۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۳۸۴/۱ - ۳۸۳.

۱- برهانی، مهدی

۲- پرواز، سیاوش

۳- جاوید، هاشم

۴- راستگو، سید محمد

۵- شفیعی، محمد

۶- عیوضی، رشید

۷- فرزاد، مسعود

وقت آن شیرین قلندر خوش که در اطوار سیر

ذکر تسبیح ملک در حلقه زُئار داشت

حافظ، صحت کلمات...: ۱۶۱/۱.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما. سال اول، شماره هفتم: ۳۲۷.

۱- فرزاد، مسعود

۲- ناتل خالری، پرویز

وقت است کز فراق تو و سوز اندرون
آتش برافکنم به همه رخت و پخت خویش

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۸۶.

دیوانی قابل اعتماد. دیوان خواجه حافظ شیرازی: ۳۱.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۷۳۶/۲.

[زیرنویس] دیوان حافظ قزوینی - دکتر غنی: ۱۹۷.

+ حواشی و یادداشتهای قزوینی بر دیوان حافظ. حافظ شناسی،
جلد هفتم: ۱۶۵.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- دشتی، علی

۳- راستگو، سید محمد

۴- فرزاد، مسعود

۵- قزوینی، محمد

وقت را غنیمت دان آن قدر که بتوانی
حاصل از حیات ای جان این دم است تا دانی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۸۹/۲۰.

۱- فرزاد، مسعود

وقت گل گویی که زاهد شو به چشم و سر ولی
می روم تا مشورت با شاهد و ساغر کنم

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۶۰.

۱- راستگو، سید محمد

وکیل قاضیم اندر گذر کعین کردست
به کف قبالة دعوا چو مار شیدایی

۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی: ۲۹۵ و ۱۱۴ (مقدمه) همین کتاب.

۲- پروین گنابادی، محمد مار شیدایی در دیوان حافظ. گزینه مقاله ها: ۱۲۱-۱۱۹.

۳- دهخدا، علی اکبر یادداشتهای درباره اشعار حافظ. نشر دانش، سال دوم، شماره

هشتم: ۴۰۴.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۹.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۵۲.

- ۴- سروشیار، جمشید
گزارد حق «حافظ خلخالی» نشر دانش، سال پانزدهم، شماره سوم: ۵۰
- ۵- محیط طباطبایی، محمد
مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۵۱.
- ۶- معین، مهدخت
همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشتهای علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۱.
- ۷- همایونفرخ، رکن‌الدین
دیوان شاعر ساحر: ۳۲۱.
- ۱- برهانی، مهدی
حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۵۷.
- ۲- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۱.
- ۳- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۳۳۳/۱.
- ۴- همایونفرخ، رکن‌الدین
دیوان شاعر ساحر: ۱۰۹.
- وگر چنانکه در آن حضرت نباشد بار
برای دیده بیاور غباری از در دوست
- ۱- راستگو، سید محمد
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۸۵.
- ۲- عیوضی، رشید
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۰۲.
- ۳- فرزاد، مسعود
حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۰/۱ - ۱۲۹.
- وگر رسم فنا خواهی که از عالم براندازی
برافشان تا فرو ریزد هزاران جان ز هر مویت
- ۱- اسلامی ندوشن، محمد علی
تأملی در حافظ، شاعر داننده راز. یسغنا، سال شانزدهم، شماره پنجم: ۲۱۳ - ۲۱۴.
- + ماجرایی پایان ناپذیر حافظ: ۱۲۶ - ۱۲۵.
- ۲- راستگو، سید محمد
حاشیه بر شرح حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم. شماره نهم: ۴۴.
- ۳-
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۱۵.

- ۴- راستگو، سید محمد نقد شرح هروی. تلخ خوش: ۱۳۰.
 ۵- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۲.
 ۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۹۵/۱.

وگر رند منع آتشی می زند

ندانم چراغ که برمی کند

- ۱- دهخدا، علی اکبر یادداشتهایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره هشتم: ۴۰۴.
 + مجموعه مقالات دکتر محمد معین (جلد دوم): ۴۰۹.
 + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۵۲.

- ۲- زرین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۴۱۲ - ۴۱۱.
 ۳- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۷۹.
 ۴- محیط طباطبایی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۵۱.

- ۵- معین، مهدخت همراه دهخدا با حافظ (بازنگری بر یادداشتهای علامه دهخدا بر اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۳۱.

وگر طلب کند انعامی از شما حافظ

حوالتش به لب یار دلنواز کنید

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۹۰/۱.

وگر کمین بگشاید غمی ز گوشه دل

هریم درگه پیر مغان پناهت بس

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۶۷۸/۲.

وگر کنم طلب نیم بوسه صد افسوس

ز حقه دهندش چون شکر فرو ریزد

- ۱- پرواز، سیاوش درباره بعضی لغات و تعییرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۱-۳۲.
- ۲- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۴۸.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۳۳-۳۳۴.

وگر گوید نمی‌خواهم چو حافظ عاشقی مفلس
بگویدش که سلطانی گدایی همنشین دارد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۲۴۹/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

ولیکن کی نمایی رخ به رندان
توکز خورشید و مه آینه‌داری

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۷۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

وه که در دانه‌ای چنین نازک

در شب تار سفتنم هوس است

نقد ادبی یا در کمین دیگران نشستن. آدینه، شماره پنجاه و پنجم و پنجاه و ششم: ۹۰.

۱- اهور، پرویز

وین اطلس مقرنس زردوز زرنگار

چتری بلند بر سر خرگاه خویش دان

دیوان شاعر ساحر: ۳۰۶.

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین

هاتف آن روز به من مژده این دولت داد

که بدان جور و جفا صبر و ثباتم دادند

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۰۴/۱ - ۴۰۳.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

هان مشو نومید چون واقف نه ای از سر غیب

باشد اندر پرده بازیهای پنهان غم مخور

حافظ، صحت کلمات...: ۶۲۵.

۱- فرزاد، مسعود

هر آن کس را که در خاطر ز عشق دلبری باریست

سپندی گو بر آتش نه که دارد کاروباری خوش

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۷۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۰.

۱- برهانی، مهدی

۲- راستگو، سید محمد

۳- شاملو، احمد

نگاهی به غزلهای حافظ مصحح دکتر خانلری. دنیای سخن،

شماره سی و نهم: ۴۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۷۲۸/۲.

۴- فرزاد، مسعود

روش چهل وجعل در نقد و تفسیر. دنیای سخن، شماره چهارم: ۳۴-۳۵.

۵- کاروسی، هوشنگ

هر آن کسی که درین حلقه نیست زنده به عشق
بر او نمرده به فتوای من نماز کنید

خسرو و شیرین. حافظ جاوید: ۲۴۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۸۹/۱.

اصالت و توالی ابیات در اشعار غیرغزل حافظ. پ: ۷۹ - ۷۸.

نقدی بر حافظ مسعود فرزاد. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۴۶ - ۴۵.

+ مقالات حافظ: ۸۳ - ۸۲.

۱- جاوید، هاشم

۲- فرزاد، مسعود

۳- _____

۴- هروی، حسینعلی

هر آن کو خاطر مجموع و یار نازنین دارد

سعادت همدم او گشت و دولت همنشین دارد

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۴۹.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۳۹.

حافظ، صحت کلمات...: ۲۴۷/۱.

دیوان شاعر ساحر: ۱۲۸.

۱- برهانی، مهدی

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

هر آن که جانب اهل خدا نگه دارد

خداش در همه حال از بلا نگه دارد

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۴۰.

حافظ، صحت کلمات...: ۲۵۰/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

هر آن که راز دو عالم ز خط ساغر خواند

رموز جام‌جم از نقش خاک ره دانست

جام کبکسرو، خط ساغر، راز جهان. آئینه جام: ۱۴۰ - ۱۳۵.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۳۲ - ۱۳۱.

+ مقالات حافظ: ۲۲۶ - ۲۲۵.

۱- زریاب خویی، عباس

۲- هروی، حسینعلی

هر آن که روی چو ماهت به چشم بد بیند
بر آتش تو بجز جان او سپند مباد

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۰۲.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۲۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۲۲۱/۱ - ۲۲۰.

۱- پژمان، بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

هر آن که کنج قناعت به گنج دنیا داد
فروخت یوسف مصری به کمترین ثمنی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۹۹/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

هر پاره از دل من و از غصه قصه‌ای
هر سطری از خصال تو وز رحمت آیتی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۳۱/۲.

درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۹۵.

۱- فرزاد، مسعود

۲- معجوب، محمد جعفر

هر تار موی حافظ در دست زلف شوخی
مشکل توان نشستن در این چنین دیاری

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۶۲/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

هر چند پیر و خسته دل و ناتوان شدم
هر گه که یاد روی تو کردم جوان شدم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۴۵/۲.

۱- فرزاد، مسعود

هر چند غرق بحر گناهم ز صد جهت
تا آشنای عشق شدم ز اهل رحمت

حافظ، صحت کلمات...: ۸۲۵-۸۲۴.

۱- فرزاد، مسعود

هر چند کازمودم از وی نبود سودم
من جزب‌المجرب حلت به الندامه

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۵۶/۲.

۱- فرزاد، مسعود

یادداشت‌های کوتاه. دولت پیر مغان باد: ۳۴۴.

۲- نیاز کرمانی، سعید

هر چند کان آرام دل دامن نبخشد کام دل
نقش خیالی می‌کشم فال دوامی می‌زنم

حافظ، صحت کلمات...: ۹۰۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

هر چند که هجران ثمر وصل برآرد
دهقان جهان کاش که این تخم نکشتی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۴۸.

۱- راستگو، سیدمحمد

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۲۵/۲-۱۲۲۴.

۲- فرزاد، مسعود

هر چه جز بار غمت بر دل مسکین منست
برود از دل من و ز دل من آن نرود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۲۰/۱-۵۱۹.

۱- فرزاد، مسعود

هر دل که ز عشق توست خالی
از حلقه وصل تو برون باد

لطف سخن حافظ: ۲۰۴.

۱- رکن، محمود

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۲۴-۱۲۲۳.

۲- عیوضی، رشید

۳- همایونفرخ، رکن‌الدین

دیوان شاعر ساحر: ۱۱۷.

هر دم از درد بنالم که فلک هر ساعت

کندم قصد دل ریش به آزار دگر

حافظ، صحت کلمات...: ۶۱۶/۱.

۱- فرزاد، مسعود

هر دم به خون دیده چه حاجت وضو چو نیست

بی طاق ابروی تو نماز مرا جواز

لطف سخن حافظ: ۳۰۱.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۶۴۹/۱.

۲- فرزاد، مسعود

هر دمش با من دلسوخته لطفی دگرست

این گدا بین که چه شایسته انعام افتاد

حافظ، صحت کلمات...: ۲۲۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

هر راهرو که ره به حریم درش نبرد

مسکین برید وادی و ره در حرم نداشت

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۹.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۳۳.

۲- رکن، محمود

هر روز دلم به زیر باری دگرست

در دیده من ز هجر خاری دگرست...

این رباعیها از حافظ نیست. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ:

۱- ریاحی، محمد امین

۳۷۹-۳۸۰.

هر سر موی مرا با تو هزاران کارست

ما کجاییم و ملامتگر بیکار کجاست

۱- راستگو، سید محمد نقد شرح هر وی، تلخ خوش: ۱۱۲.

هر سرو قد که بر مه و خور حسن می فروخت
چون تو درآمدی پی کار دگر گرفت

- ۱- ابتهاج، هوشنگ (ه. ا. سایه) حافظ، به سعی سایه. (مقدمه): ۳۱.
- ۲- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۳۸.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۰۵.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۷۶.
- ۵- هبایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: بیست و چهار - بیست و سه.

هر سرو که در چمن درآید
در خدمت قامتت نگون باد

- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۴۵-۴۶.

۲- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۱۰۳.

هر شبنمی درین ره صد بحر آتشین است
دردا که این معما شرح و بیان ندارد

- ۱- سمعی [گیلانی]، احمد کلام و پیام حافظ (۱). نشر دانش، سال چهارم، شماره پنجم: ۱۶.

هر صبح و شام و قافله‌ای از دعای خیر
در صحبت شمال و صبا می فرستمت

- ۱- جاوید، هاشم ای هدهد صبا. حافظ جاوید: ۱۳ - ۱۴.

هر کجا آن شاخ نرگس بشکند
گلرخانش دیده نرگسدان کنند

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱۳.
 - ۲- همایونفرخ، رکن الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۰۳.
- هر کس از مهره مهر تو به نقشی مشغول
عاقبت با همه کج باخته‌ای یعنی چه
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی باخانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۱۰۶
 - ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۳۵/۲.
- هر کس که دید روی تو بوسید چشم من
کاری که کرد دیده من بی نظر نکرد
- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳۰۰.
- هر کس که گفت خاک در دوست تو تیاست
گو این سخن معاینه در چشم ما بگو
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۸.
 - ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۱۱۳.
 - ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۱۲/۲.
 - ۴- معجوب، محمد جعفر درباره حافظ به سعی سایه. کلک، شماره شصتم: ۲۹۴.
- هر کسی با شمع رخسارت به وجهی عشق باخت
زان میان پروانه را در اضطراب انداختی
- ۱- دهخدا، علی اکبر یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره ۸: ۴۰۲.
- + مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۶.
- + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۹.
- ۲- محیط طباطبایی، محمد مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هشتم: ۵۱.

- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۱۲/۲.
- هر کو نکاشت مهر و ز خوبی گلی نجید
در رهگذار باد، نگهبان لاله بود
- ۱- پژمان بختیاری، حسین [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۲۱۱.
۲- خزّ مشاهی، بهاء‌الدین حافظ شاملو، الفبا، جلد ششم: ۲۹۷.
+ ذهن و زبان حافظ: ۱۷۷.
۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۴۹۰-۴۸۹.
- هر کو نکند فهمی زین کلک خیال‌انگیز
نقشش به حرام ار خود صورتگر چین باشد
- ۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی برگردا گرد چند بیت حافظ. حافظ شناسی، جلد هشتم: ۷۵-۷۶.
۲- اهور، پرویز نگاهی بر نگاهی گذرا بر کلک خیال‌انگیز. حافظ شناسی، جلد هشتم: ۱۲۷-۱۲۰.
- ۳- پرواز، سیاوش کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره چهارم: ۲۶.
- ۴- زریاب خویی، عباس نقش حرام صورتگر چین. آئینه جام: ۳۷۴-۳۷۳.
۵- غنی، قاسم یادداشتهای دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ: ۲۹۶.
۶- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۳۴۸.
- ۷- مرتضوی، منوچهر نقش برآب (شرح چند بیت از اشعار حافظ). نشریه دانشکده ادبیات تبریز، سال هفدهم، شماره چهارم: ۴۲۵-۴۲۴.
- ۸- هروی، حسینعلی نگاهی گذرا بر کلک خیال‌انگیز. حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۴۹-۱۵۰.
+ مقالات حافظ: ۵۰۳-۵۰۱.
- ۹- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۱۹.

هر که آمد به جهان نقش خرابی دارد

در خرابات بپرسید که هشیار کجاست

حافظ قزوین - غنی یا خاقلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۳۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۶۱/۱.

۱- برهانی، مهدی

۲- فرزاد، مسعود

هر که این عشرت نخواهد، خوشدلی بر وی تباه

وانکه این مجلس نجوید زندگی بر وی حرام

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۹۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۸۱۵ - ۸۱۴.

۱- عبوسی، رشید

۱- فرزاد، مسعود

هر که چون لاله کاسه گردان شد

زین جفا رخ به خون بشوید باز

برگرداگرد چند بیت حافظ. حافظ شناسی، جلد هشتم: ۸۱ - ۸۰.

تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۱۹.

کلک خیال انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی،

سال دوم، شماره چهارم: ۲۵.

کاسه گردان. حافظ جاوید: ۴۶۷ - ۴۷۰.

بحثی در معنای چند بیت از حافظ، گلچرخ، شماره سوم: ۳۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۷۵.

لطف سخن حافظ: ۳۰۲.

کاسه گردان. آئینه جام: ۳۰۷ - ۳۰۶.

لاله کاسه گردان. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تربیت معلم،

دوره جدید، سال دوم، شماره ۶ - ۸، ۹۳ - ۸۷.

ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر

حافظ شناسی: ۴۸۵ - ۴۸۴ - ۴۸۳.

نگاهی گذرا بر کلک خیال انگیز. حافظ شناسی، جلد ششم:

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

۲- اهورر، پرویز

۳- پرواز، سیاوش

۴- جاوید، هاشم

۵- ذکاتوی قراقرزلو، علیرضا

۶- راستگو، سیدمحمّد

۷- رکن، محمود

۸- زریاب خویی، عباس

۹- عابدی، محمود

۱۰- مرتضوی، منوچهر

۱۱- هروی، حسینعلی

۱۶۵ - ۱۶۴.

+ مقالات حافظ: ۵۲۰ - ۵۱۹.

هر که خواهد گو بیا و هر چه خواهد گو بگو

کبر و ناز و حاجب و دربان بدین درگاه نیست

حافظ، صحت کلمات...: ۱۵۰/۱.

۱- فرزاد، مسعود

هر که را با خط سبزه سر سودا باشد

پای ازین دایره بیرون ننهد تا باشد

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۴۳ - ۱۲۴۲.

۱- عبیوضی، رشید

هر که را خوابگاه آخر مشتی خاکست

گو چه حاجت که به افلاک کشی ایوان را

مقابله حافظ چاپ قزوینی با یک نسخه کهن (نسخه پیر حسین)،

حافظ شناسی، جلد سوم: ۱۲۱.

۱- ادیب برومند، عبدالعلی

حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۷۴.

۲- برهانی، مهدی

نقش یک حرف خود آوا (با صدا) در تصحیح بیتی از حافظ. مجله

۳- ثروتیان، بهروز

دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد، سال

بیست و پنجم، شماره اول و دوم: ۳۳۶ - ۳۳۰.

آتش که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).

۴- دست‌غیب، عبدالعلی

کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صد و بیست و نهم: ۵۲.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹.

۵- راستگو، سید محمد

این کیمیا هستی (عامل موسیقائی در تکامل جمال‌شناسی شعر

۶- شفیعی، محمدرضا

حافظ). حافظ شناسی، جلد دوازدهم: ۴۶ - ۴۵.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۱۷۶ - ۱۱۷۷.

۷- عبیوضی، رشید

حافظ، صحت کلمات...: ۲۳/۱.

۸- فرزاد، مسعود

۸- نجفی، ابوالحسن حافظ: نسخه نهائی [به تصحیح و پرویز ناتل خانلری] نشر دانش، سال دوم، شماره اول: ۳۳.

هر که زنجیر سر زلف پریشان تو دید

دل سودا زده‌اش بر من دیوانه بسوخت

دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۳۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۵۱/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

هرگز که دیده باشد جسمی ز جان مرکب

بر دامش مبادا زین خاکیان غباری

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۴۱.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۶۱/۲ - ۱۲۶۰.

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال دوم، شماره نهم: ۴۲۰.

دیوان شاعر ساحر: ۲۸۰.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

۴- ناتل خانلری، پرویز

۵- همایونفرخ، رکن‌الدین

هرگز نقش تو از لوح دل و جان نرود

هرگز از یاد من آن سرو خرامان نرود

حافظ، صحت کلمات...: ۵۱۸/۱.

۱- فرزاد، مسعود

هر گل نو ز گلرخی یاد همی کند ولی

گوش سخن شنو کجا دیده اعتبار کو

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۷.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۰۹/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

هر گنج سعادت که خدا داد به حافظ

از یمن دعای شب و ورد سحری بود

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۳۱.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۹۵/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

هر گه که دل به عشق دهی خوش دمی بود

در کار خیر حاجت هیچ استخاره نیست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۵۱/۱.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

هر مرغ به دستانی در گلشن شاه آمد

بلبل به نوا سازی حافظ به غزل گویی

لطف سخن حافظ: ۱۵۳.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۹۱/۲ - ۱۱۹۰.

۱- رکن، محمود

۲- فرزاد، مسعود

هر مرغ فکر کز سر شاخ سخن پرید

بازش ز طره تو به مضارب می‌زد

نگاهی بر نگاهی گذار بر کلک خیال‌انگیز. حافظ شناسی، جلد

هشتم: ۱۳۶.

۱- اهورا، پرویز

لطف سخن حافظ: ۷۰.

۲- رکن، محمود

یک معنای «نقش» در دیوان حافظ، نشر دانش سال پنجم، شماره

دوم: ۷۸.

۳- شمیسا، سیروس

حافظ، صحت کلمات...: ۸۴۳/۲.

۴- فرزاد، مسعود

جابه‌جایی دو مصراع در غزل حافظ. کیهان فرهنگی، سال

چهاردهم، شماره صدوسی و پنجم: ۲۲ - ۲۳.

۵- فروهر، نصرت‌الله

پاسخی به «معنی درست یک واژه». کیهان فرهنگی، سال

- چهاردهم، شماره صدوسی و هفتم: ۶۸.
 ۶- هروی، حسینعلی
 نگاهی گذار بر کلک خیال انگیز، حافظ شناسی، جلد ششم:
 ۱۹۶-۱۶۸.
 ۷- نوزاد، فریدون
 معنی درست یک واژه. کیهان فرهنگی، سال چهارم، شماره
 صدوسی و پنجم: ۵۶.

هر می لعل کزان دست بلورین ستدیم
 آب حسرت شد و در چشم گهربار بماند

- ۱- رکن، محمود
 لطف سخن حافظ: ۲۴۳.
 ۲- عبوضی، رشید
 دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۵۴.
 ۳- فرزاد، مسعود
 حافظ، صحت کلمات...: ۳۹۰/۱.

هر نقش که دست عقل بندد

جز نقش نگار، خوش نباشد

- ۱- آجودانی، ماشاءاله
 نامرادی در شناخت حافظ [نقد گنج مراد، تألیف سیروس نیرو].
 نشر دانش، سال چهارم، شماره دوم: ۳۱.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۲۴۰.

هزار جان مقدس بسوخت زین غیرت

که هر صباح و مسا شمع مجلس دگری

- ۱- فروزانفر، محمّد حسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل حافظ [به اهتمام دکتر حسین بحر العلومی]. یغما،
 سال بیست و سوم، شماره نهم: ۵۳۴-۵۳۳.

هزار جهد بکردم که یار من باشی

مراد بخش دل بی قرار من باشی

- ۱- راستگو، سید محمد
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۹.

۲- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۱۱/۲.

هزار حیلہ برانگیخت حافظ از سر فکر

در آن هوس که شود رام آن نگار و نشد

۱- اسلامی ندوشن، محمده علی
دنباله حکایت حافظ [دنباله نقد دیوان حافظ به تصحیح و توضیح
پرویز ناتل خانلری]. مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال
بیست و پنجم، شماره اول - چهارم: ۱۰۲ - ۱۰۱.

۲- افشار، ایرج
۳- برهانی، مهدی
۴- راستگو، سید محمد

نکته‌هایی در تصحیح [دیوان] حافظ. یغما، سال ششم، شماره دوم: ۷۴.
حافظ قزوینی «غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۵۹.
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۸۵.

۵- شفیعی، محمد
۶- عبوضی، رشید

پانزده نکته درباره دو دیوان حافظ (چاپ دکتر پرویز ناتل خانلری
و دکتر خطیب رهبر). آینده، سال دوازدهم، شماره اول- سوم: ۱۵۱.
دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۴۹.

۷- فرزاد، مسعود
۸- نیساری، سلیم

حافظ، صحت کلمات...: ۳۷۰/۲.
مروری بر دیوان حافظ به تصحیح دکتر خانلری. مقدمه‌ای بر
تدوین غزل‌های حافظ: ۱۹۰ - ۱۸۹.

هزار عقل و ادب داشتم من ای خواجه

کنون که مست و خرابم صلاح بی ادبیست

۱- اکبری حامد، مهدی
۲- نوریان، مهدی

نامه‌ها، کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره هفتم: ۵۳.
بسوخت دیده ز حیرت [نقد] شرح غزل‌های حافظ. نوشته دکتر
حسینعلی هروی، نشر دانش، سال نهم، شماره دوم: ۳۴.

هزار نکته باریکتر ز مو اینجاست

نه هر که سر بتراشد قلندری داند

۱- ریاحی، محمد امین
قلندران. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۴۳ - ۱۴۲.

- ۲- زرین کوب، عبدالحسین
 ۳- نظم‌ی تبریزی، علی
 اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۳۸۵.
 گلشن معانی (شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی): ۹۰.

هست امیدم که علی رغم عدو روز جزا
 فیض عفویش ننهد بار گنه بر دوشم

- ۱- رکن، محمود
 ۲- فرزاد، مسعود
 لطف سخن حافظ: ۲۵.
 حافظ، صحت کلمات...: ۸۹۸.

هش دار که گر وسوسه عقل کنی گوش
 آدم صفت از روضه رضوان به درآیی

- ۱- برهانی، مهدی
 ۲- پژمان بختیاری، حسین
 ۳- راستگو، سیدمحمد
 ۴- فرزاد، مسعود
 ۵- علوی، عبدالعلی (پرتو)
 حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ‌شناسی، جلد سوم: ۱۴۸.
 [زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۹۰.
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۵۰۵.
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۸۶/۲.
 برخی از معانی اشعار مشکل خواجه شمس‌الدین محمد حافظ
 شیرازی، بانگ جرس: ۱۱۱.

هشیار شو که مرغ چمن مست گشت هان
 بیدار شو که خواب عدم در پی است هی

- ۱- فرزاد، مسعود
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۰۶/۲.

همان منزل است این جهان خراب
 که دیده است ایوان افراسیاب

- ۱- نیاز کرمانی، سعید
 یادداشت‌های متفرقه. دولت پیر مغان باد...: ۳۴۳.

همای زلف شاهین شهپرت را
دل شاهان عالم زیر پر باد

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۱۱۷.

همای گو سفکن سایه شرف هرگز
بر آن دیار که طوطی کم از زغن باشد

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۷۹.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۳۴۶.

همایی چون تو عالیقدر حرص استخوان تا کی
دریغ آن سایه همت که بر ناهل افگندی
لسان‌الغیب...: ۴۳۵.

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۵۲.

۳- رجایی بخارایی، احمد علی به نام خداوند جان آفرین [معرفی و نقد دیوان حافظ جلالی - نذیر احمد]. یغما، سال سی‌ام، شماره اول: ۹ - ۱۰.

۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۴۵ - ۱۲۴۶.

۵- عیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۴۴.

۶- مصفا (کریمی)، امیربانو بیماری صبا، سخن، سال بیست و پنجم، شماره یازدهم: ۱۱۵۸-۱۱۶۰.

۷- هومن، محمود سخنی چند درباره روش تصحیح دیوان حافظ. حافظ، از محمود هومن: ۴۲۳.

همت حافظ و انفاس سحرخیزان بود
که ز بند غم ایام نجاتم دادند

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: ۷۱.

هَمَّتْ عَالِي طَلَبِ جَامِ مَرَضِعِ گُو بَاش

رَند را آبِ عَنبِ یاقوتِ رَمَّانی بَود

۱- فروزانفر، محمدحسن (بدیع الزمان) شرح یک غزل حافظ [به اهتمام دکتر حسین بحر العلوم]. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، سال بیست و دوم، شماره یکم: ۲۴۰ - ۲۳۹.

هَمَّتْ بِدَرْقَه رَاه کُن ای طَایرِ قَدَس

کِه دَر اَز سِت رِه مَقْصِد و مَن نَوسَفرَم

حافظ، صحت کلمات...: ۸۶۷/۲.

۱- فرزاد، مسعود

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

۱- هروی، حسینعلی

دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۸۶.

+ مقالات حافظ: ۳۲۵ - ۳۲۴.

مرکز تحقیقات علوم و ادبی

هَمچُو جَم جَرَعَه ماکَش کِه ز سَر دُو جِهان

پَر تو جِسامِ جِهان بَین دَهدَت آگاهِی

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۴۸۵.

۱- پژمان بختیاری، حسین

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۳۳/۲ - ۱۴۳۲.

۲- فرزاد، مسعود

چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره نهم:

۳- نائل خانلری، پرویز

۴۲۳.

هَمچُو چَنگ اَر بَهِ کَناری نَدَهِ کَام دَلَم

اَز لَب خَویْش چَونی یَک نَفَسی بَنَوازم

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۲۹.

۱- پژمان بختیاری، حسین

حافظ، صحت کلمات...: ۸۸۴/۲ - ۸۸۳.

۲- فرزاد، مسعود

همچو حافظ به خرابات روم جامه قبا

بو که در برکشد آن دلبر نوخاسته‌ام

حافظ، صحت کلمات...: ۸۱۷/۲.

۱- فرزاد، مسعود

همچو حافظ به رغم مدعیان

شعر رندانه گفتنم هوس است

تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۲۰.

۱- اهور، پرویز

حافظ هنوز هم سربه‌راه نشده است! آدینه، شماره چهل و نهم: ۵۲.

۳- هروی، حسینعلی

همچو حافظ غریب در ره عشق

به مقامی رسیده‌ام که می‌پرس

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۸۶.

۱- راستگو، سید محمد

همچو صبحم یک نفس باقیست با دیدار تو

چهره بنما دلبرا تا جان برفشانم چو شمع

لطف سخن حافظ: ۳۲۲ - ۳۲۱.

۱- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات...: ۷۵۷/۲.

۲- فرزاد، مسعود

همچو گل بر چمن بباد می‌فشان دامن

زانکه در پای تو دارم سر جان افشانی

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۸۴.

۱- عیوضی، رشید

همچو گلبرگ طری هست وجود تو لطیف

همچو سرو چمن خلد سراپای تو خوش

در باره بیست بیت از دیوان حافظ خانلری. آینده، سال دهم، شماره

۱- امیری، منوچهر

هشتم و نهم: ۶۴۷.

- ۲- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یا خائلی، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۲۵-۲۶.
- ۳- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۹۹.
- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۳۱۶.
- ۵- عبیوضی، رشید دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۸۵-۱۲۸۶.
- ۶- نیساری، سلیم ضوابط تدوین غزلیهای حافظ. مقدمه‌ای بر تدوین غزلیهای حافظ: ۲۳۲-۲۳۳.

همچون حباب دیده به روی قدح گشای
وین خانه را قیاس اساس از حباب کن

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۵۴/۲.

۱- فرزاد، مسمود

همچون لب خود مدام جان می‌پرور

زان روح که روحیست به جان پرورده

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره ۸: ۴۰۴.

۱- دهخدا، علی اکبر

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۱۰.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۵۳.

نامه‌ها. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره نهم: ۶۸-۶۷.

۲- ذکاوتی فراگزلو، علیرضا

داوری ادبی. تلخ خوش: ۱۹۸-۱۹۷.

۳- راستگو، سید محمد

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

۴- محیط طباطبایی، محمد

پنجم، شماره هشتم: ۵۱.

همراه دهخدا با حافظ (بازنگری به یادداشت‌های علامه دهخدا بر

۵- معین، مهدخت

اشعار حافظ). کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم: ۳۱.

هم عفاالله صباکز تو پیامی می‌داد

ورنه در کس نرسیدیم که از کوی تو بود

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۵.
- ۲- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۲۶۵.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۷۷/۱.
- همه شب درین امیدم که نسیم صبحگاهی
 بیه پیام آشنایان بسنوازد آشنا را
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۴.
- همه کارم ز خودگامی به بدنایم کشید آخر
 نهان کی ماند آن رازی کز و سازند محفلها
 حافظ قزوینی - غنی یا خاتلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول:
 ۷۱-۷۲.
- ۱- برهانی، مهدی دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱.
- ۲- راستگو، سید محمد
- همی رویم به شیراز با عنایت بخت
 زهی رفیق که بختم به مهری آورد
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۶۳.
- ۱- راستگو، سید محمد حافظ، صحت کلمات...: ۳۰۸/۱.
- ۲- فرزاد، مسعود ضبط نسخه‌های خطی، مقدمه‌ای بر تدوین غزلهای حافظ:
 ۱۹۵-۱۹۶.
- ۳- نیساری، سلیم
- همیشه وقت تو ای عیسی صبا خوش باد
 که جان حافظ دلخسته زنده شد به دست
 لطف سخن حافظ: ۱۹۸.
- ۱- رکن، محمود حافظ، صحت کلمات...: ۱۹۰/۱.
- ۲- فرزاد، مسعود

همین که ساغر زرین خور نهان گردید

هلال عید به دور قدح اشارت کرد

تصویری گاه مخدوش از حافظ. آدینه، شماره سی و پنجم: ۲۱.

آتشی که نمیرد (بررسی کتاب حافظ از نگاه نصرالله مردانی).

کیهان فرهنگی، سال سیزدهم، شماره صدویست و نهم: ۵۴.

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۴۳۲.

حافظ، صحت کلمات...: ۲۷۴/۱.

نقدی بر حافظ جلالی - نذیر احمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -

دکتر غنی، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۵۱.

+ مقالات حافظ: ۲۶۱.

هنر بی عیب حرمان نیست لیکن

از من محروم تر کی سائلی بود

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره ۸: ۴۰۰.

+ مجموعه مقالات دکتر محمد معین، جلد دوم: ۴۰۱.

+ مجموعه مقالات درباره حافظ: ۴۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۹۷/۱ - ۴۹۶.

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ. کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره هشتم: ۴۸.

هنر نمی‌خرد ایام و غیر ازینم نیست

کجا روم به تجارت بدین کساد متاع

[زیرنویس دیوان] لطف سخن حافظ خواجه حافظ شیرازی: ۲۸۸.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۰۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۷۴۷/۲.

۱- اهور، پرویز

۲- دست‌غیب، عبدالعلی

۳- عبوسی، رشید

۴- فرزاد، مسعود

۵- هروی، حسینعلی

۱- دهخدا، علی‌اکبر

۲- فرزاد، مسعود

۳- محیط طباطبایی، محمد

۱- پژمان بختیاری، حسین

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

- هنگام تنگدستی در عیش کوش و مستی
کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را
- ۱- دکاوتی فراگزلو
تفسیری شیعی از یک غزل حافظ. حافظیات (مجموعه مقالات درباره حافظ): ۲۹۰ - ۲۸۸.
- ۲- راستگو، سیدمحمد
حاشیه بر شرح غزل‌های حافظ هروی. نشر دانش، سال نهم، شماره اول: ۴۱ - ۴۲.
- ۳- _____
نقد شرح هروی. تلخ‌خوش: ۱۰۳ - ۱۰۲.
- ۴- هروی، حسینعلی
حاشیه بر «حاشیه». نشر دانش، سال دهم، شماره ششم: ۸۲.
- ۱- جاوید، هاشم
هفت پیکر. حافظ جاوید: ۲۶۴.
- ۱- پرواز، سیاوش
کلیک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره چهارم: ۲۳.
- ۱- راستگو، سیدمحمد
۲- فرزاد، مسعود
دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۱۹۱.
حافظ، صحت کلمات...: ۳۸۱/۱ - ۳۸۰.
- هوای کوی تو از سر نمی‌رود ما را
غریب را دل آواره با وطن باشد

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات... : ۳۴۷/۱.

هیچ آگهی ز عالم درویشیش نبود

آن کس که با تو گفت که درویش را مپرس

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات... : ۶۸۰/۲.

هیچ است آن دهان و نهینم ازو نشان

موی است آن میان و ندانم که آن چه پوست

۱- عیوضی، رشید

دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۲۰۱ - ۱۲۰۰.

هیچ کس نیست که در کوی تواش کاری نیست

هر کس آنجا به طریق هوسی می آید

۱- فرزاد، مسعود

حافظ، صحت کلمات... : ۵۵۸/۱.

مرکز تحقیقات کمپیوتر علوم اسلامی

ی

یا بخت من طریق مرّوت فرو گذاشت
یا او به شاهراه حقیقت گذر نکرد

حافظ، صحت کلمات... : ۲۹۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

یاد باد آن صحبت شبها که با نوشین لبان
بحث سرّ عشق و ذکر حلقه عشاق بود

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۱.

۱- راستگو، سید محمد

لطف سخن حافظ: ۲۶۲.

۲- رکن، محمود

حافظ، صحت کلمات... : ۴۶۸/۱ - ۴۶۷.

۳- فرزاد، مسعود

یاد باد آن کو به قصدِ خونِ ما
عهد را بشکست و پیمان نیز هم

[زیرنویس دیوان] لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۶۰.

۱- پژمان بختیاری، حسین

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۷۸.

۲- راستگو، سید محمد

به نام خداوند جان آفرین [معرفی و نقد دیوان حافظ جلالی -

۳- رجایی بخارایی، احمد علی

- نذیر احمد]. یغما، سال سی ام، شماره اول: ۵.
- ۴- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۸۸-۸۷.
- ۵- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۹۶۴/۲.
- ۶- مصفا (کریمی)، امیربانو بیماری صبا. سخن، سال بیست و پنجم، شماره یازدهم: ۱۱۵۷-۱۱۵۸.
- ۷- نائل خانلری، پرویز چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. یغما، سال دوم، شماره ۷: ۳۰۳.
- ۱- هروی، حسینی یاد باد آن که به اصلاح شما می شد راست
نظم هر گوهر ناسفته که حافظ را بود
نگاهی گذرا بر کلک خیال انگیز. حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۷۱.
+ مقالات حافظ: ۵۲۸.
- ۱- فرزاد، مسعود یاد باد آن که خرابات نشین بودم و مست
آن که او خنده مستانه زدی صهبا بود
حافظ، صحت کلمات...: ۴۶۴/۱-۴۶۳.
- ۱- اخوان ثالث، مهدی یاد باد آن که در آن بزمگه خلق و ادب
آن که او خنده مستانه زدی صهبا بود
آورده اند که...، حریم سایه های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۲۸۵-۲۸۶.
- ۲- شاملو، احمد نگاهی به غزلهای مصحح دکتر خانلری. دنیای سخن. شماره
سی و نهم: ۳۴.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۶۳/۱.
- یاد باد آنکه رخت شمع طرب می افروخت
وین دل سوخته پروانه ناپروا بود

- ۱- اخوان ثالث، مهدی آورده‌اند که...، حریم سایه‌های سبز (مجموعه مقالات ۱): ۲۸۵-۲۸۶
- ۲- پرواز، سیاوش کلک خیال‌انگیز (فرهنگ جامع دیوان حافظ). کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره چهارم: ۲۶.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۶۳/۱.
- ۴- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۳.

- یاد باد آن که نگارم چو کمر بر بستی
در رکابش مه نو، پیک جهان پیمای بود
- ۱- پرواز، سیاوش درباره بعضی لغات و تعبيرات دیوان حافظ [به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری]. کیهان فرهنگی، سال دوم، شماره اول: ۳۷.
- ۲- شفیعی کدکنی، محمدرضا این کیمیای هستی (عامل موسیقائی در تکامل جمال شناسی شعر حافظ). حافظ شناسی، جلد دوازدهم: ۴۲-۴۳.
- ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۶۳-۴۶۴/۱.
- ۴- اصالت و توالی ابیات در اشعار غیرغزل حافظ، پ: ۹۷.
- ۵- ناتل خانلری، پرویز دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم، بعضی از لغات و تعبيرات: ۱۲۱۷.
- ۶- هروی، حسینعلی نقدی بر حافظ مسعود فرزاد، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۴۱.
- ۷- نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی - دکتر غنی. نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۴.
- + مقالات حافظ: ۳۰۲.

یاد باد آن که نهانت نظری با ما بود
رقم مهر تو بر چهره ما پیدا بود

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱۹.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۴۶۲.
- یار اگر نشست با ما نیست جای اعتراض
پادشاهی کامران بود از گدایی عار داشت
- ۱- برهانی، مهدی حافظ قزوینی - غنی یاخانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد دوم: ۴۳.
- ۲- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۹۸.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۶۰.
- یاران همنشین همه از هم جدا شدند
ماییم و آستانه دولت پناه تو
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۲۳.
- یارب آن آهوی مشکین به ختن باز رسان
و آن سهی سرو روان را به چمن بازرسان
- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۹.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲/۱۰۲۷.
- یارب آن زاهد خودبین که بجز عیب ندید
دود آهیش در آینه ادراک انداز
- ۱- اهور، پرویز حافظ خوانی و حافظ دانی، حافظ، آینه دار تاریخ: ۲۱ - ۲۰.
- ۲- رزاز، علی اکبر یادداشتهای آقای علی اکبر رزاز. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۶۱.
- ۳- راستگو، سید محمد یادداشتهای آقای سید محمد راستگو. مستدرک حافظ نامه: ۱۴۳۹ - ۱۴۴۰.
- ۴- _____ با حافظ نامه. تلخ خوش: ۶۳.
- ۵- زنجانی، برات سیری در دیوان حافظ. سفینه حافظ: ۱۳۷ - ۱۲۸.

- ۶- شوقی نویر، احمد تأملی در حافظ نامه. کیهان فرهنگی، شماره چهل و ششم: ۱۴۷.
- ۷- مرتضوی، منوچهر ایهام، خصیصه اصلی سبک حافظ. مکتب حافظ یا مقدمه بر حافظ شناسی: ۴۹۳.

یارب آن شاه وش ماه رخ زهره جبین
در یکتای که و گوهر یکدانه کیست

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح حافظ: ۸۹.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۱۴۳.

یارب از ابر هدایت برسان بارانی
پیشتر زان که چو گردی ز میان برخیزم

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۳/۸۹۰.

یارب با ماست چه حاجت که زیادت طلبیم
دولت صحبت آن مونس جان ما را بس

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲/۶۷۶-۶۷۵.

یارب اندر کنف سایه آن سرو بلند
گر من سوخته یک دم بنشینم چه شود

- ۱- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۵۳۲.

یارب این آینه حسن چه جوهر دارد
که در او آه مرا قوت تأثیر نبود

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۲۴.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱/۵۰۴.

یارب این بیچۀ ترکان چه دلیرند به خون

که به تیرمژه هر لحظه شکاری گیرند

یادداشت‌هایی درباره اشعار حافظ. دانش، سال دوم، شماره ۸: ۳۹۹.

داوری ادبی. تلخ خوش: ۱۸۲ - ۱۸۰.

اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش بر آب: ۳۸۷ - ۳۸۶.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۱۱/۱.

مروری بر اصلاحات دهخدا بر دیوان حافظ، کیهان فرهنگی، سال

پنجم، شماره هشتم: ۴۸.

۱- دهخدا، علی اکبر

۲- _____

۳- زرین کوب، عبدالحسین

۴- فرزاد، مسعود

۵- محیط طباطبایی، محمد

یارب این شمع دل افروز ز کاشانه کیست

جان ما سوخت بپرسید که جانانه کیست

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۲/۱.

۱- فرزاد، مسعود

یارب این قافله را لطف ازل بدرقه باد

که ازو خصم به دام آمد و معشوقه به کام

حافظ، صحت کلمات...: ۸۰۸/۲.

۱- فرزاد، مسعود

یارب این کعبه مقصود تماشاگه کیست

که مغیلان طریقش گل و نسرین منست

حافظ، صحت کلمات...: ۹۷/۱.

۱- فرزاد، مسعود

یارب این نو دولتان را با خر خودشان نشان

کاین همه ناز از غلام ترک و استر می‌کنند

چند نکته در چند بیت حافظ. نشر دانش، سال پنجم، شماره سوم: ۷۸.

این کجا و آن کجا [معرفی و نقد حافظ نامه بهاء الدین خرمشاهی و

شرح غزل‌های حافظ دکتر حسینعلی هروی]. کیهان فرهنگی، سال

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

۲- سعیدی سیرجانی، علی اکبر

- پنجم، شماره دهم: ۴۴.
- ۳- سمیعی [گیلانی]، احمد، کلام و پیام حافظ (۱). نشر دانش، سال چهارم، شماره پنجم: ۱۱.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۵۷.
- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۴۸/۱ - ۴۴۷.
- ۵- هروی، حسینعلی نظری به «کلام و پیام حافظ». نشر دانش، سال پنجم، شماره اول: ۲۶.
+ برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۰۴ - ۱۰۳.
+ مقالات حافظ: ۴۰۲.
- ۶- چرا نه در کنار هم [پاسخ به آقای سعیدی سیرجانی]. کیهان فرهنگی، سال پنجم، شماره دوازدهم: ۴۳.

- یارب به که بتوان گفت این نکته که در عالم
رخساره به کس ننمود آن شاهد هر جایی
برگرداگرد چند بیت حافظ. حافظ شناسی، جلد هشتم: ۷۸ - ۷۹.
لطیفه غیبی: ۷۴ - ۷۳.
- ۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۷۹/۲ - ۱۱۷۸.
- ۲- دارابی، محمدبن محمد ۴- هروی، حسینعلی
۳- فرزاد، مسعود نگاهی گذرا به کلک خیال‌انگیز. حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۵۶.

- یارب به وقت گل گنه بنده عفو کن
وین ماجرا به سرو لب جویبار بغش
حافظ، صحت کلمات...: ۶۹۳/۲.
- ۱- فرزاد، مسعود

- یارب چه غمزه کرد صراحی که خون خم
با نعره‌های قلقلش اندر گلو بسبست
چند نکته در چند بیت حافظ. نشر دانش، سال پنجم، شماره سوم، ۷۸.
+ مقالات حافظ: ۴۲۹ - ۴۲۸.
- ۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی حافظ قزوینی - غنی یا خانلری، کدام؟ حافظ شناسی، جلد اول: ۸۰.
- ۲- برهانی، مهدی

- ۳- پژمان بختیاری، حسین
 ۴- دست‌غیب، عبدالعلی
 ۵- ذکاء، سیروس
 ۶- راستگو، سید محمد
 ۷- رکن، محمود
 ۸- زریاب خویی، عباس
 ۹- سمیعی [گیلانی]، احمد
 ۱۰- شوقی نوبر، احمد
 ۱۱- صبا، علی‌اکبر
 عیوضی، رشید
 ۱۲- فرزاد، مسعود
 ۱۳- فرزاد، محمد
 ۱۴- ———
 ۱۵- نائل خانلری، پرویز
 ۱۷- هروی، حسینعلی
 ۱۸- ———
- [زیرنویس دیوان] لسان‌الغیب خواجه حافظ شیرازی: ۳۱.
 حافظ شناخت ۱۶/۱۶۶-۱۶۵.
 غمزه صراحی. آئینه، سال سیزدهم، شماره هشتم - دوازدهم:
 ۵۸۸-۵۸۴.
 دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۶۷.
 لطف سخن حافظ: ۱۶۸-۱۶۷.
 غمزه صراحی، آئینه جام: ۲۹۴-۲۸۹.
 کلام و پیام حافظ (۱)، نشر دانش، سال چهارم، شماره پنجم: ۱۵.
 بحثی پیرامون معنی سه بیت دشوار از حافظ. نشریه دانشکده
 ادبیات تبریز، سال سی و دوم، شماره صدوسی و یکم: ۱۳۳-۱۳۰.
 درباره چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. سخن، سال دهم، شماره
 دوازدهم: ۱۳۱۶-۱۳۱۵.
 دیوان حافظ، مجلد دوم، ۱۱۹۹-۱۱۹۸.
 حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۷/۱.
 چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. راهنمای کتاب، سال دوم،
 شماره چهارم: ۵۹۰-۵۸۹.
 چند نکته در تصحیح دیوان حافظ. راهنمای کتاب، سال سوم،
 شماره دوم: ۲۳۳-۲۳۱.
 + مقالات فرزاد: ۲۱۱-۲۰۹.
 چند نکته در تصحیح دیوان حافظ، یغما، سال اول، شماره ششم: ۳۶۹.
 نظری به «کلام و پیام حافظ». نشر دانش، سال پنجم، شماره اول: ۲۵.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۱۰۲-۱۰۱.
 + مقالات حافظ: ۴۰۰-۳۹۸.
 نقدی بر حافظ جلالی - نذیراحمد و مقایسه آن با حافظ قزوینی -
 دکتر غنی، نقد و نظر درباره حافظ (مجموعه مقالات) ۱۳۸-۱۳۷.
 + مقالات حافظ: ۲۳۷.

۱۹- همایون‌نفرخ، رکن‌الدین دیوان شاعر ساحر: سی‌ونه.

یارب سببی ساز که یارم به سلامت

باز آید و برهاندم از بسند ملامت

۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ تصحیح راستگو: ۱۱۰.

یارب کجاست معوم رازی که یک زمان

دل شرح آن دهد که چه گفت و چها شنید

۱- راستگو، سید محمد اعمال سلیقه شاعرانه (نقد دیوان حافظ، تصحیح ادیب برومند).

ادبستان، شماره بیست و دوم: ۴۵.

۲- دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۹.

۳- گامی در تصحیح غزل‌های حافظ. تلخ‌خوش: ۲۵۸.

۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۸۴/۱ - ۵۸۳.

مرکز تحقیقات کمپیوتر علوم اسلامی

یارب کی آن صبا بوزد کز نسیم آن

گردد شمامه کرمش کارساز من

۱- خرمشاهی، بهاء‌الدین یادداشت‌های آقای مهندس حسین معصومی (ذیل -) مستدرک

حافظ نامه: ۱۳۷۲.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۷۱/۲ - ۱۰۷۰.

۳- معصومی، حسین یادداشت‌های مهندس حسین معصومی. مستدرک حافظ نامه: ۱۳۷۲.

یارب مگیرش ارچه دل چون کبوترم

افکنند و کشت و عزت صید حرم نداشت

۱- رکن، محمود لطف سخن حافظ: ۳۲.

۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۶۲/۱.

یار دارد سر صید دل حافظ یاران
شاهبازی به شکار مگسی می آید

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۵۳.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۵۵۹/۱.

یار دلدار من ار قلب بدینسان شکند
ببرد زود به جاننداری خود پادشاهش

- ۱- زوزین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۳۹۵-۳۹۶.
- ۲- شفیمی کدکنی، محمدرضا یادداشتهایی درباره حافظ [برگرفته از تعلیقات اسرارالتوحید]. حافظ شناسی، جلد سیزدهم: ۲۰-۱۹.

یار ما چون گیرد آغاز سماع
قدسیان بر عرش دست افشان کنند

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۲۱۳.
- ۲- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۴۴۴/۱.

یار مردان خدا باش که در کشتی نوح
هست خاکی که به آبی نبرد طوفان را

- ۱- بهشتی شیرازی، احمد مغز مغز و پوست پوست. گلچرخ، شماره هفتم: ۴۵.
- ۲- جاوید، هاشم یار مردان خدا باش. حافظ جاوید: ۱۱۶-۱۱۷.
- ۳- دارابی، محمد بن محمد لطیفه غیبی: ۳۹.
- ۴- زریاب خویی، عباس خاک و کشتی نوح. آئینه جام: ۱۵۶-۱۵۷.
- ۵- زوزین کوب، عبدالحسین اشارات در حاشیه دیوان حافظ. نقش برآب: ۳۶۷-۳۶۶.
- ۶- سجادی، ضیاءالدین حافظ و آدم. حافظ شناسی، جلد ششم: ۱۰۶-۱۰۴.
- ۷- شوقی نوبر، احمد تأملی در حافظ نامه. کیهان اندیشه، شماره چهل و ششم: ۱۳۸.
- ۸- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۲۳/۱.

- ۹- قزوینی، محمد. بعضی تضمینهای حافظ. یادگار، سال اول، شماره هشتم: ۶۳-۶۱.
 ۸- نسخه مورخ ۱۲۹۲ شرح بی‌تی از حافظ، نشریه فرهنگ خراسان، سال سوم (۱۳۳۹) شماره هشتم و نهم: ۱۶.
 ۹- نفیسی، سعید. در مکتب استاد: ۸۳.

یار من گر بخرامد به تماشای چمن

برسانش ز من ای پیک صبا پیغامی

- ۱- ریاحی، محمدامین. چمن عصر حاضر و چمن عصر حافظ و تماشای آن. گلگشت در شعر و اندیشه حافظ: ۱۲۲-۱۲۰.

- ۲- عبودی، رشید. دیوان حافظ، مجلد دوم: ۱۳۵۴-۱۳۵۳.

یا قوت جان‌فزایش از آب لطف زاده

شمشاد خوش خرامش در ناز پروریده

- ۱- فرزاد، مسعود. حافظ، صحت کلمات...: ۱۱۴۸/۲.

یا مُبَسِّمًا یحاکِی درجاً من اللّٰلی

یارب چه درخور آمد گردش خط هلالی

- ۱- خز مشاهی، بهاء‌الدین. اهتمامی بی‌اهمیت [نقد دیوان حافظ، به تصحیح و اهتمام احمد سهیلی خوانساری]. نشر دانش، سال ششم، شماره چهارم: ۳۲.
 + برگزیده مقاله‌های نشر دانش درباره حافظ: ۳۰۵.
 + چارده روایت مجموعه مقاله درباره شخصیت و شعر حافظ: ۱۶۳.

یا مکش بر چهره نیل عاشقی

یا فرو بر جامه تقوی به نیل

- ۱- انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم دیوان خواجه حافظ شیرازی، به اهتمام سید ابوالقاسم انجوی شیرازی (مقدمه): ۹۹.

یا وفا یا خبر وصل تو یا مرگ رقیب

بود آیا که فلک زین دو سه کاری بکند

ماجرای پایان ناپذیر حافظ. نشر دانش، سال دوم، شماره دوم: ۴۶.

+ برگزیده مقاله های نشر دانش درباره حافظ: ۱۶۳.

+ ماجرای پایان ناپذیر حافظ (مجموعه مقالات): ۱۷۶.

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خانلری. جلد دوم،

بعضی از لغات و تعییرات: ۱۱۵۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۴۲۴/۱.

۱- اسلامی ندوشن، محمدعلی

۲- ناتل خانلری، پرویز

۳- فرزاد، مسعود

یعنی بیا که آتش موسی نمود گل

تا از درخت نکته توحید بشنوی

دیوان غزلیات شمس الدین محمد حافظ، بکوشش دکتر خطیب

رهبر، حافظ شناسی، جلد دوم: ۲۳۷ - ۲۳۶.

۱- برهانی، مهدی (م.ب)

یغمای عقل و دین را بیرون خرام سرمست

در سر کلاه بشکن در بر قبا بگردان

در بر قبا بگردان. حافظ جاوید: ۱۵۷ - ۱۶۶.

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۳۹۸.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۰۲۵/۲.

۱- جاوید، هاشم

۲- راستگو، سید محمد

۳- فرزاد، مسعود

یک حرف صوفیانه بگویم اجازتست

ای نور دیده صلح به از جنگ و داوری

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۶۴.

حافظ، صحت کلمات...: ۱۲۹۳/۲.

۱- راستگو، سید محمد

۲- فرزاد، مسعود

یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر
کز آب هفت بحر به یک موی ترشوی

حافظ، صحت کلمات...: ۱۴۳/۲.

۱- فرزاد، مسعود

یک قصه بیش نیست غم عشق و این عجب
کز هر زبان که می‌شنوم نامکررست

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸.

۱- راستگو، سید محمد

حافظ، صحت کلمات...: ۷۸/۱.

۲- فرزاد، مسعود

یکی از عقل می‌لافت یکی طامات می‌بافت

بیا کاین داورها را به پیش داور اندازیم

مقابلۀ نسخ [قزوینی - غنی / خالری با نسخه پیرحسین].

حافظ‌شناسی، جلد چهارم: ۱۸۹.

۱- ادیب برومند، عبدالعلی

حافظ، صحت کلمات...: ۹۹۸/۲ - ۹۹۷.

۲- فرزاد، مسعود

یکی چو باده پرستان صراحی اندر دست

یکی چو ساقی مستان به کف گرفته ایاغ

دیوان شاعر ساهر: ۱۷۴.

۱- همایونفرخ، رکن‌الدین

یکیست ترکی و تازی درین معامله حافظ

حدیث عشق بیان کن بدان زبان که تو دانی

دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۸۸.

۱- راستگو، سید محمد

یکی است ترکی و تازی، گلگشت در شعر و اندیشه حافظ:

۲- ریاحی، معتمد امین

۱۵۶ - ۱۵۷.

دیوان حافظ، به تصحیح و توضیح پرویز ناتل خالری. جلد دوم،

۳- ناتل خالری، پرویز

بعضی از لغات و تعبیرات: ۱۱۶۸.

- ۴- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۵۹/۲.
 ۵- هروی، حسینعلی نکته‌هایی در تصحیح دیوان حافظ خالری. نشر دانش، سال ششم، شماره دوم: ۲۹.

یوسف گمگشته باز آید به کنعان غم مخور
 کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور

- ۱- راستگو، سید محمد دیوان حافظ، تصحیح راستگو: ۴۹۱.
 ۱- سهیلی خوانساری، احمد یوسف گمگشته، عزیز حافظ. آینده، سال دهم، شماره دوم و سوم: ۱۴۷-۱۴۹.
 ۲- قزوینی، محمد بعضی تضمینهای حافظ. یادگار، سال اول، شماره هشتم: ۶۵-۶۶.
 + مجموعه مقالات درباره حافظ: ۹۴-۹۲.
 ۳- فرزاد، مسعود حافظ، صحت کلمات...: ۱۳۹۰/۲.

نمایه ابیات مورد بحث

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی

فهرست ابیات مورد بحث

آب چشم که بر او منت ۹	آشنایان ره عشق درین ۱۴
آب حیوان تیره گون ۹	آشنایان ره عشق گرم ۱۴
آب حیوانش ۱۰	آشنایی نه غریب ۱۴
آبرو می رود ۱۰	آفتاب فتح ۱۵
آب و آتش بهم ۱۱	آفرین بر دل ۱۵
آب و هوای فارس ۱۱	آلوده‌ای تو حافظ ۱۵
آبی به روزنامه ۱۱	آمد از پرده ۱۵
آتش آن نیست ۱۱	آمد افسوس کنان ۱۶
آتش رخسار گل ۱۱	آن آهوی سیه چشم ۱۶
آتش زهد و ریا ۱۲	آنان که خاک ۱۶
آخر الامر گل ۱۲	آن پریشانی شبهای ۱۶
آخر ای خاتم ۱۲	آن پیک نامور ۱۷
آخر بچه گویم ۱۲	آن تلخ‌وش که ۱۷
آسایش دو گیتی ۱۳	آنجا که کار ۱۹
آسمان بار امانت ۱۳	آن جام طرب ۱۹
آسمان گو مفروش ۱۴	آن جوانبخت که ۲۰

آن چشم جادوانه ۲۱	آنکه رخسار ۲۶
آن چنان نقش ۲۱	آنکه عمری شد ۲۷
آنچه او ریخت ۲۱	آنکه فکرش ۲۷
آنچه در مدت ۲۱	آنکه مدام ۲۷
آن حریفی که ۲۱	آنکه من در ۲۷
آن دم که ۲۲	آنکه یک جرعه ۲۸
آن را که بوی ۲۲	آن کیست کز ۲۸
آن روز بدلم ۲۲	آن گل که ۲۸
آن روز دیده ۲۲	آن لعل ۲۸
آن روز شوق ۲۲	آن نافه مراد ۲۹
آن زمان وقت ۲۳	آن نیست که ۲۹
آن سرزنش که ۲۳	آن یار کزو ۲۹
آن سپه چرده که ۲۳	آه از آن جور ۲۹
آن شاه تند حمله ۲۳	آه از آن لرگی ۳۰
آن شد اکنون ۲۴	آه کز طعنه ۳۰
آن طره که ۲۴	آه و فریاد که ۳۰
آن عشوه داد ۲۴	آیتی بود ۳۰
آن کسی است اهل ۲۴	آیین تقوی ۳۱
آن کس که او افتاد ۲۵	آینه سکندر ۳۱
آنکو تو را ۲۵	ابر آذاری ۳۲
آنکه به پرش ۲۵	ابروی دوست ۳۲
آنکه بی جرم ۲۵	ابروی دوست گوشه ۳۳
آنکه پا مال ۲۶	ابروی یار در نظر ۳۳
آنکه پر نقش زد ۲۶	اثت روائح ۳۳
آنکه پیشش بنهد ۲۶	اثر نمائد ۳۴
آنکه ده با ۲۶	اجرها باشدت ۳۴

۳۴	احادیاً بجمالی	۴۱	از پای فتادیم چو
۳۴	احرام چه بندیم	۴۱	از پی تفریح طبع
۳۵	احمدالله علی	۴۱	از ثبات خودم این
۳۵	احوال شیخ و	۴۱	از جان طمع بریدن
۳۵	احوال گنج قارون	۴۲	از جاه عشق و
۳۶	ادب و شرم	۴۲	از جرعه تو خاک
۳۶	اذا تغرد	۴۲	از چاشنی قند مگو
۳۷	اریاب حاجتیم	۴۲	از چشم بخت خویش
۳۷	ارغنون ساز فلک	۴۲	از چشم شوخش ای
۳۷	از آب دیده	۴۳	از چنگ منش اختر
۳۷	از آستان پیرمغان	۴۳	از حسرت دهانش آمد
۳۸	از آن افیون	۴۳	از حیای لب شیرین
۳۸	از آن به دیر	۴۴	از خطا گنم شبی
۳۸	از آن دمی	۴۴	از خیم ابرو خدا توام
۳۸	از آن رنگ	۴۴	از خون دل نوشتم
۳۹	از آن رو هست	۴۴	از خیال لطف می
۳۹	از آن زمان که بر این	۴۴	از دام زلف و
۳۹	از آن زمان که فتنه	۴۴	از در خویش خدا
۳۹	از آن ساعت که	۴۵	از دست برده بود
۴۰	از آن عقیق	۴۵	از دست زاهد کردیم
۴۰	از بازگشت شاه	۴۵	از دست غیبت تو
۴۰	از بتان آن	۴۵	از دلق پوش صومعه
۴۰	از بس که چشم	۴۵	از دل و جان
۴۰	از بس که دست	۴۶	از دماغ من سرگشته
۴۱	از بن هر مژه ام	۴۶	از دیده خون دل
۴۱	از بهر بوسه ای ز	۴۶	از دیده گر سرشک

از راه نظر مرغ ۴۷	اسیر عشق شدن چاره ۵۵
از رسوم شرع و ۴۷	اشک آلوده ما گرچه ۵۵
از روان بخشی عیسی ۴۷	اشک خونین بنمودم به ۵۵
از رهگذر خاک سر ۴۷	اشک غمناز من ار ۵۵
از ره مرو به ۴۷	اشکم احرام طواف حرمت ۵۶
از زبان سوسن آزاده‌ام ۴۸	اعتقادی بنما و بگنر ۵۶
از سخن چینان ملالتها ۴۸	اعتمادی نیست بر کار ۵۶
از سر کشته خود ۴۸	افسر سلطان گل پیدا ۵۷
از سر مستی دگر ۴۸	افسوس که شد دلبر ۵۷
از طعنه رقیب نگردد ۴۹	افشای راز خلوتیان خواست ۵۷
از عدالت نبود دور ۴۹	اگر آن ترک شیرازی ۵۷
از فریب نرگس مخمور ۴۹	اگر آن طایر قدس ۵۸
از کیمیای مهر تو ۴۹	اگر از پرده برون ۵۸
از گل پارسیم ۴۹	اگر امام جماعت طلب ۵۸
از مراد شاه منصور ۵۰	اگر باور نمی‌داری رو ۵۹
از من اکنون طمع ۵۰	اگر برجای من غیری ۵۹
از من جدا مشو ۵۰	اگر بر خیزد از ۵۹
از نامه سیاه ترسم ۵۱	اگر به باده مشکین ۵۹
از وجود قدری نام ۵۱	اگر به رنگ عقیق ۶۰
از هر طرف که ۵۱	اگر به سالی حافظ ۶۰
از همچو تو دلداری ۵۱	اگر به کوی تو ۶۱
از این رباط دو ۵۱	اگر پوسیده گردد استخوانم ۶۱
از این سموم که ۵۲	اگر ت سلطنت فقر بیخشد ۶۱
از این مرض به ۵۲	اگر تو زخم زنی ۶۲
از این مزوجه و ۵۲	اگرچه باده فرحبخش و ۶۲
اسم اعظم بکند کار ۵۳	اگر چه حسن تو ۶۲

۶۹	الا یا ایها الساقی ادر.....	۶۲	اگر چه حسن فروشان
۶۹	امام خواجه که بودش	۶۲	اگر چه خصم تو گستاخ
۷۰	امتحان کن که بسی	۶۳	اگر چه در طلبت
۷۰	امروز که بازاریت پر	۶۳	اگر چه رسم خوبان
۷۰	امروز که در دست	۶۳	اگر چه زنده رود
۷۱	امشب ز غمت میان	۶۳	اگر چه عرض هنر
۷۱	آمن انکر تنی عن	۶۳	اگر چه مست و
۷۱	امید در شب زلفت	۶۳	اگر چه مستی عشقم
۷۱	امید در کمر زرکشت	۶۴	اگر دشنام فرمایی و
۷۱	امید هست که منشور	۶۴	اگر دلم نشدی پای
۷۲	اندر آن ساعت که	۶۴	اگر رفیق شفیی درست
۷۲	اندر سر ما خیال	۶۵	اگر ز خون دلم
۷۳	انفاس عیسی از لب	۶۵	اگر ز مردم هشیاری
۷۳	او به خونم تشنه	۶۵	اگر شراب خوری جرعه‌ای
۷۳	اورنگ کو گلچهر کو	۶۶	اگر غم لشکر انگیزد
۷۳	اوّل به بانگ نای	۶۶	اگر فقیه نصیحت کند
۷۴	اوّل ز تحت و فوق	۶۷	اگر گفتم دعای می
۷۴	اهل کام و ناز	۶۷	اگر نه دایره عشق
۷۴	اهل نظر دو عالم	۶۷	اگر نه در خم
۷۵	ای آفتاب ملک که	۶۷	اگر نه عقل به
۷۵	ای آنکه به تهریر	۶۷	الا ای پیر فرزانه
۷۵	ای آنکه ره به	۶۸	الا ای دولتی طالع
۷۵	ایا پر لعل کرده	۶۸	الا ای ساروان منزل
۷۵	ای از دو نفس	۶۸	الا ای طوطی گویای
۷۵	ایا عظیم وقاری که	۶۸	الا ای همشین دل
۷۶	ایام شب‌بست شراب اولیتر	۶۸	الا ای یوسف مصری

ایام گل چو عمر ۷۶	ای دل گر از ۸۲
ای باد از آن ۷۶	ای دلیل دل گمگشته ۸۳
ای بخت سرکش تنگش ۷۶	ای دوست دست حافظ ۸۴
ای بی خبر بکوش ۷۷	ای رخت چون خلد ۸۴
ای پادشاه حسن خدا ۷۷	ای روی ماه منظر ۸۴
ای پادشاه صورت و ۷۸	ای سایه سبیل سمن ۸۴
ای پسته تو خنده ۷۸	ای سروناز حسن که ۸۴
ای پیک راستان خبر ۷۸	ای شاه حسن چشم ۸۴
ای توانگر مفروش این ۷۸	ای شاهد قدسی که ۸۵
ای جان حدیث ما ۷۹	ای شاه شیرگیر چه ۸۵
ای جوان سر و ۷۹	ای شهنشاه بلند اختر ۸۵
ای چنگ فرو برده ۷۹	ای صاحب کرامت شکرانه ۸۵
ای حافظ ار مراد ۷۹	ای صبا بر ساقی ۸۶
ای خسرو رفیع جناب ۷۹	ای صبا بندگی خواجه ۸۶
ای خوشا دولت آن ۸۰	ای صبا سوختگان بر ۸۶
ای درد توام درمان ۸۰	ای صبا گر بگذری ۸۶
ای درگاه اسلام پناه ۸۰	ای صبا نکستی از ۸۶
ای دل آن دم ۸۰	ای عنصر تو مخلوق ۸۶
ای دل ار عشرت ۸۰	ای غایب از نظر ۸۷
ای دل اندر بند ۸۱	ای فروغ ماه حسن ۸۷
ای دل به کوی ۸۱	ای قبا ی پادشاهی راست ۸۷
ای دل به هرزه ۸۱	ای قصر دل افروز ۸۷
ای دل بیا که ۸۱	ای قصه بهشت ز ۸۷
ای دل ریش مرا ۸۱	ای کبک خوشخرام که ۸۸
ای دل شباب رفت ۸۲	ای که از دفتر ۸۹
ای دل غمدیده حالت ۸۳	ای که از کوچه ۸۹

ای که با سلسله ۹۰	ای نسیم سحر آرامگه ۹۶
ای که دایم به ۹۰	ای نسیم سحری بندگی ۹۶
ای که در دلق ۹۰	ای نسیم سحری خاک ۹۶
ای که در زنجیر ۹۰	ای نسیم منزل لیلی ۹۷
ای که طیب خسته‌ای ۹۰	این شرح بی‌نهایت کز ۹۷
ای که گفتی جان ۹۱	اینش سزا نبود دل ۹۷
ای که مهبجوری عشاق ۹۱	این قصه عجب شنو ۹۷
ای گدای خانقه بر ۹۱	این که پیرانه سرم ۹۷
ای گلبن جوان بر ۹۱	این که من در ۹۷
ای گل به شکر ۹۲	این که می‌گویند آن ۹۸
ای گل تو دوش ۹۲	این گل ز بر ۹۸
ای گل خوش نسیم ۹۲	این لطایف کز لب ۹۸
ای معتبر مژده‌ای فرما ۹۲	این مطرب از کجاست ۹۸
ای مگس حضرت سیمرغ ۹۳	این نقطه سیاه که ۹۸
ای مه صاحب قرآن ۹۳	ای نور چشم مستان ۹۸
ای نازنین پسر تو ۹۳	ای نور چشم من ۹۹
این تپاول که کشید ۹۳	این همه شعله خویشت ۹۹
این تقوی‌ام تمام که ۹۴	این همه شهد و ۹۹
این جان عاریت که ۹۴	این همه عکس می ۱۰۱
این چنین موسمی عجب ۹۴	این یک دو دم ۱۰۱
این چه استغناست یارب و این چه قادر ۹۴	ای هدهد صبا به ۱۰۰
این چه عیب است ۹۵	ای همه شکل تو ۱۰۰
این حدیثم چه خوش ۹۵	با آن که از ۱۰۱
این خرد خام به ۹۵	با چشم پر نیرنگ ۱۰۱
این خون که موج ۹۵	با چشم و ابروی ۱۰۱
این سرکشی که کنگره ۹۶	با چنین حیرتم از ۱۰۲

با چنین زلف و ۱۰۲	با سر زلف تو ۱۰۹
با چنین گنج شد ۱۰۲	باشد آن مه مشتری ۱۰۹
باد بهار می‌وزد از ۱۰۲	با صبا افتادن و ۱۱۰
بادت به دست باشد ۱۰۳	با صبا در چمن ۱۱۰
باد صبا ز عهد ۱۰۳	با صبا همراه بفرست ۱۱۰
باد صبحی به هوایت ۱۰۳	باغبان چو من ز ۱۱۰
با دعای شبخیزان ای ۱۰۴	باغبان همچو نسیم ز ۱۱۰
با دل خون شده ۱۰۴	باغ بهشت و سایه ۱۱۱
با دل خونین لب ۱۰۴	باغ مرا چه حاجت ۱۱۱
با دل سنگینت آیا ۱۰۴	با که این نکته ۱۱۲
باده با محتسب شهر ۱۰۵	بالا بلند عشوه گر نقش ۱۱۲
باده خور غم مخور ۱۰۵	بالین و صد ۱۱۲
باده در ده چند ۱۰۵	با محتسب عیب مگویید ۱۱۲
باده گلرنگ تلخ تیز ۱۰۵	بامدادان که ز خلوت‌گه ۱۱۲
باده لعل لبش کز ۱۰۵	با مدعی مگویید اسرار ۱۱۳
باده نوشی که در ۱۰۶	با من راه نشین ۱۱۳
باده و مطرب و ۱۰۶	بانگ گاوی چه صدا ۱۱۳
بارها گفتم و بار ۱۰۷	باورم نیست ز بد ۱۱۳
باز آ که چشم بد ۱۰۷	با هر ستاره‌ای سرو ۱۱۴
باز آ که باز آید ۱۰۷	با همه عطف دامن ۱۱۴
باز ارچه گاه گاهی بر ۱۰۸	بیاختم دل دیوانه و ۱۱۴
بازار شوق گرم شد ۱۰۸	بیار ای شمع اشک ۱۱۴
باز کش یک دم عنان ۱۰۸	ببرد از من قرار ۱۱۵
باز گویم نه درین ۱۰۸	بیر ز خلق و ۱۱۵
بازستان دل از ۱۰۹	بین در آینه جام ۱۱۵
بازی چرخ بشکندش بیضه ۱۰۹	بین که رقص کنان ۱۱۵

۱۲۳	بر آستانه میخانه گر	۱۱۶	بت چینی عدوی دین
۱۲۳	بر آستانه میخانه هر	۱۱۶	بتی دارم که گرد
۱۲۴	بر آن سرم که	۱۱۶	بخت از مدد دهد
۱۲۴	بر آی ای آفتاب صبح	۱۱۶	بخت از دهان دوست
۱۲۴	بر آی ای صبح روشندل	۱۱۶	بخت حافظ گر از
۱۲۴	برات خوشدلی ما چه	۱۱۷	بخت خواب آلود ما بیدار
۱۲۴	بر این جان پریشان	۱۱۷	بخواه جام صبحی به
۱۲۴	بر این فقیر نامه	۱۱۷	بخواه دفتر اشعار و
۱۲۵	بر برگ گل به	۱۱۷	بخیل بوی خدا تشنود
۱۲۵	بر بساط نکتہ دانان خود	۱۱۷	بدان رسید ز سعی
۱۲۵	بر بوی آنکه جرعه	۱۱۸	بدان سان سوخت چون
۱۲۵	بر بوی آنکه روزی	۱۱۸	بدان کمر نرسد دست
۱۲۵	بر تخت جم که	۱۱۸	بدان مثل که شب
۱۲۶	بر چنین نقش کن	۱۱۹	بدان هوس که به
۱۲۶	بر جمال تو چنان	۱۱۹	بد رندان مگوی ای
۱۲۷	بر جهان تکیه مکن	۱۱۹	بده تا بگویم به
۱۲۷	بر چرخ علم ماهی	۱۱۹	بده تا روم بر
۱۲۷	بر خاست بوی گل	۱۱۹	بده جام می و
۱۲۷	بر خاک راه دوست	۱۲۰	بده ساقی می باقی
۱۲۸	بر خاکیان عشق فشان	۱۲۱	بده کشتی می تا
۱۲۸	بر خود چو شمع	۱۲۱	بدین دو دیده حیران
۱۲۸	بر در میخانه رفتن	۱۲۲	بدین سپاس که مجلس
۱۲۸	بر در میخانه عشق	۱۲۳	بدین شکرانه می بوسم لب
۱۲۸	بر دلم گرد ستمهاست	۱۲۳	بدین شکسته بیت الحزن
۱۲۸	بردم از ره دل	۱۲۳	بر آستان ارادت گشاده‌ام
۱۲۹	بر دوخته‌ام دیده چو	۱۲۳	بر آستان میکده خون

۱۲۵ بر هم چو می‌زد	۱۲۹ بر رهگذرت بسته‌ام از
۱۳۶ بر هوشمند سلسله نهاده	۱۲۹ برسان بندگی دختر رز
۱۳۶ بر یاد رای‌انور	۱۳۰ بر سر تربت ما
۱۳۶ برید صبح وفا نامه‌ای	۱۳۰ بر سر تربت من
۱۳۶ بزمگاهی دلشان چون قصر	۱۳۰ بر شکن کا کل ترکانه
۱۳۶ بزن در پرده چنگ	۱۳۱ بر شمع نرفت از
۱۳۷ بسا کسا که مه	۱۳۱ بر طرف گلشن گذر
۱۳۷ بسا که گفته از	۱۳۱ برفت و طبع خوشباشم
۱۳۷ بس بگشتم که بیرسم	۱۳۱ برق عشق از خرمن
۱۳۷ بس تجربه کردیم در	۱۳۲ برق غیرت که چنین
۱۳۸ بسته بر آخور او	۱۳۲ برقی از منزل لیلی
۱۳۸ بسته دام و قفس	۱۳۲ برکش ای مرغ چمن
۱۳۸ بس دعای سحر ت مونس	۱۳۲ بر کشد آینه از
۱۳۹ بس شکر باز گویم	۱۳۲ برگیر شراب طرب‌انگیز و
۱۳۹ بس غرقه حال وصل	۱۳۳ بر لب بحر فنا
۱۳۹ بس غریب افتاده است	۱۳۳ بر من جفا ز
۱۳۹ بس که در پرده	۱۳۳ بر مهر چرخ و
۱۴۰ بس که در خرقه	۱۳۳ بر نیامد از تمنای
۱۴۰ بس گل شکفته می‌شود	۱۳۴ برو ای زاهد خودبین
۱۴۰ بسم حکایت دل هست	۱۳۴ برو ای طایر میمون
۱۴۰ بس نکته غیر حسن	۱۳۴ برو این دام بر
۱۴۰ بس نگویم شمه‌ای از	۱۳۴ برو به کار خود
۱۴۱ بسوخت حافظ و آن	۱۳۴ برو به هر چه
۱۴۱ بسوخت حافظ و بویی	۱۳۵ برو معالجه خود کن
۱۴۱ بسوخت حافظ و ترسم	۱۳۵ برون خرام و بیر
۱۴۱ بسوخت حافظ و در	۱۳۵ برهان ملک و دین

۱۴۷ بگفتی که بها چیست	۱۴۱ بسوز این خرقه تقوی
۱۴۷ بگو به خازن جنت	۱۴۲ بشارت بر به کوی
۱۴۷ بگو که جان عزیزم	۱۴۲ بشد که یاد خوشش
۱۴۸ بگیر طره مه چهره‌ای	۱۴۲ بشری اذا السلامه حلت
۱۴۸ بگیرم آن سر زلف	۱۴۲ بشو این نکته که
۱۴۸ بلبل از فیض گل	۱۴۲ بعد از این روی
۱۴۸ بلبل ز شاخ سرو	۱۴۳ بعد از کیان به
۱۴۹ بلبل عاشق تو عمر	۱۴۳ بعد از این دست من و دامن
۱۴۹ بلبل بر گلی خوش	۱۴۳ بعد از این دست من و زلف
۱۴۹ بلبل خون دلی خورد	۱۴۳ بعد از یتیم چه غم
۱۵۰ بنام آن مژه شوخ	۱۴۳ بعد از این تشگفت
۱۵۰ بنده آصف عهدم دلم	۱۴۳ بعد از یتیم نبود شائبه
۱۵۰ بنده پیر خراباتم که	۱۴۴ بعد صد سال اگر بر
۱۵۱ بنده پیر مغانم که	۱۴۴ بکش جفای رقیان مدام
۱۵۱ بنده طالع خویشم که	۱۴۴ بکن معامله‌ای و
۱۵۱ بشین بر لب جوی	۱۴۵ بکوش خواجه و از
۱۵۲ بنفشه دوش به گل	۱۴۵ بگذار تا ز شارع
۱۵۲ بنفشه طره مقتول خود	۱۴۵ بگذر از نام و
۱۵۲ بنمای رخ که خلقی	۱۴۵ بگذر به کوی می‌کده
۱۵۲ بنوش می که سبک	۱۴۵ بگذر ز کبر و
۱۵۳ بنیاد هستی تو چو	۱۴۵ بگرفت کار حسنت چون
۱۵۳ بود آیا که در	۱۴۶ بگشا بند قبا‌ای
۱۵۳ بود که یار نرنجد	۱۴۶ بگشا بند قبا تا
۱۵۴ بودی درون گلشن و	۱۴۶ بگشا به شیوه نرگس
۱۵۴ بوسه بر درج عقیق	۱۴۷ بگشای تربتم را بعد
۱۵۴ بوی بنفشه بشنو و	۱۴۷ بگشای تیر مژگان و

۱۵۴	بوی جان از لب	۱۶۱	به پیر میکده گفتم
۱۵۵	بوی خوش تو هر	۱۶۱	به پیش خیل خیالش
۱۵۵	بوی دل کباب من	۱۶۱	به پی ما چان
۱۵۵	بوی شیر از لب	۱۶۲	به تاج هددم از
۱۵۵	بوی یکرنگی ازین نقش	۱۶۲	به تخت گل بشانم
۱۵۶	به آب دیده بشویم	۱۶۳	به ترک خدمت پیر
۱۵۶	به آهوان نظر شیر	۱۶۳	به تنگ چشمی آن
۱۵۶	به اختیارت اگر صدهزار	۱۶۳	به تن مقصرم از
۱۵۶	به ادب نافه گشایی	۱۶۳	به تیغم گر کشد
۱۵۶	بهار عمر خواه ای	۱۶۳	به جان پیر خرابات
۱۵۶	بهای بادۀ چون لعل	۱۶۳	به جانت ای بت
۱۵۷	بهای نیم کرشمه هزار	۱۶۳	به جان خواجه و
۱۵۷	بهای وصل تو گر	۱۶۴	به جان دوست
۱۵۷	به باد ده سرو	۱۶۴	به جبر خاطر ما
۱۵۷	به بارگاه تو چون	۱۶۴	به جرعه تو سرم
۱۵۸	به باغ تازه کن	۱۶۵	به جز آن نرگس
۱۵۸	به باغ ملک ز	۱۶۵	به جز این نکته
۱۵۸	به بال و پر	۱۶۵	به جز صبا و
۱۵۹	به بزمگاه چمن دوش	۱۶۶	به جلوه گل سوری
۱۵۹	به بزمگاه چمن رو	۱۶۶	به چشم خلق عزیز
۱۵۹	به بوی او دل	۱۶۶	به چشم عقل درین
۱۵۹	به بوی زلف تو	۱۶۶	به چشم کرده ام ابروی
۱۵۹	به بوی مزده وصل	۱۶۶	به چشم و ابروی
۱۶۰	به بوی نافه ای کانر	۱۶۷	به حاجب در خلوتسرای
۱۶۰	به پای بوس تو	۱۶۷	به حسن و خلق
۱۶۰	به پای شوق گر	۱۶۷	به خاک پای تو

۱۶۸ به خاک حافظ اگر	۱۷۴ به زلف گوی که
۱۶۸ به خدا که جرعه‌ای	۱۷۴ به سامانم نمی‌پرسی نمی‌دانم
۱۶۸ به خدایی که تویی	۱۷۴ به سر جام جم
۱۶۹ به خرمن دو جهان	۱۷۵ به سر سبز تو
۱۶۹ به خط و خال	۱۷۵ به سعی خود نتوان
۱۶۹ به خلدن دعوت ای	۱۷۵ بهشت اگر چه نه
۱۶۹ به خلق و لطف	۱۷۵ بهشت عدن اگر خواهی
۱۷۰ به خواب نیز نمی‌بینمش	۱۷۶ به شعر حافظ شیراز
۱۷۰ به خواری منگر ای	۱۷۷ به شکر آنکه شکفتی
۱۷۰ به خوابان دل مده	۱۷۷ به شوق چشمه نوشت
۱۷۱ به داغ بندگی مردن	۱۷۷ به شیراز آی و فیض
۱۷۱ به دام زلف تو	۱۷۷ به صحرا رو که
۱۷۱ به درد عشق بساز	۱۷۷ به صد آقید نهادیم
۱۷۱ به درد و صاف	۱۷۷ به صدر مصطفی‌ام می‌نشاند
۱۷۱ به دور گل منشین	۱۷۸ به صدر مصطفی بنشین
۱۷۲ به دور لاله دماغ	۱۷۸ به صفای دل رندان
۱۷۲ به راه میکده حافظ	۱۷۸ به صوت بلبل و
۱۷۲ به رحمت سر زلف	۱۷۸ به صوت چنگ بگویم
۱۷۲ به رخ چو مهر	۱۷۹ به طرب حمل مکن
۱۷۲ به رغن زال سیه	۱۷۹ به عجب علم نتوان شد
۱۷۲ به رغن مدعیانی که	۱۷۹ به عزم مرحله عشق
۱۷۳ به رندی شهره شد	۱۷۹ به عشق روی تو
۱۷۳ به روز حادثه غم	۱۷۹ به عشودای که سپهرت
۱۷۳ به روز واقعه تابوت	۱۷۹ به عهد گل شدم
۱۷۳ به روی ما زن	۱۸۰ به غفلت صرف شد
۱۷۴ به روی یار نظر	۱۸۰ به غیر از آنکه

۱۸۶ به نیم جو نخرم	۱۸۰ به فتراک جزا دلها
۱۸۶ به نیم شب اگر ت	۱۸۰ به فیض جرعه جام
۱۸۶ به وجه مرحمت ای	۱۸۰ به قد و چهره
۱۸۶ بهوش باش که هنگام	۱۸۱ به قول مطرب و
۱۸۷ به وصل دوست گرت	۱۸۱ به کام تا نرسد
۱۸۷ به وقت سر خوشی از	۱۸۱ به کوی عشق منه
۱۸۷ به وقت گل شدم	۱۸۱ به کوی میکده گریان
۱۸۷ به هرزه بی می	۱۸۲ به کوی میکده هر
۱۸۸ به هر منزل که	۱۸۲ به کوی میکده یارب
۱۸۸ به هر نظر بت	۱۸۲ به گردابی چو می افتادم
۱۸۸ به هست و نیست	۱۸۲ به گوش هوش نبوش
۱۸۸ به هواداری او ذره	۱۸۲ به لابه گفت شبی
۱۸۹ به هوای لب شیرین	۱۸۲ به لابه گفته‌ش ای
۱۸۹ به هیچ دور نخواهند	۱۸۲ به لطف خدای و
۱۸۹ به هیچ ورد دگر	۱۸۳ به مأمنی رو و
۱۸۹ به یاد چشم تو	۱۸۳ به مژده جان به
۱۸۹ به یاد شخص نزارم	۱۸۳ به مژگان سیه کردی
۱۹۰ به یاد لعل تو	۱۸۳ به مستوران مگو اسرار
۱۹۰ به یکی جرعه که	۱۸۴ به مشک چین و
۱۹۰ به یمن دولت منصور	۱۸۴ به مطربان صبحی دهیم
۱۹۰ به یمن همت حافظ	۱۸۴ به ملازمان سلطان که
۱۹۱ بیا ای ساقی گلرخ	۱۸۴ به منت دگران خو
۱۹۱ بیا ای شیخ و	۱۸۴ به می پرستی از
۱۹۱ بیا با ما مورز	۱۸۵ به می سجاده رنگین
۱۹۱ بیا به شام غریبان	۱۸۵ به می عمارت دل
۱۹۱ بیا به میکده و	۱۸۶ به نوک خامه رقم

۱۹۸	بیان شوق چه حاجت	۱۹۲	بیا به میکده حافظ
۱۹۸	بیاور می که نتوان	۱۹۲	بیا بیا که تو
۱۹۹	بیا و زغبین این	۱۹۲	بیا تا حال یکدیگر
۱۹۹	بیا و سلطنت از	۱۹۲	بیا تا در می
۱۹۹	بیا و کشتی ما	۱۹۲	بیا تا گل برافشانیم
۱۹۹	بیا و هستی حافظ	۱۹۳	بیار باده رنگین که
۱۹۹	بی جمال عالم آرای تو	۱۹۳	بیار باده که در بارگاه
۱۹۹	بی چراغ جام در	۱۹۳	بیار باده که عمریست
۲۰۰	بی خبرند زاهدان نقش	۱۹۳	بیار باده و اول
۲۰۰	بی خود از شعله پرتو	۱۹۳	بیار می که چو
۲۰۱	بیدار شو ای دیده	۱۹۴	بیاض روی تو را
۲۰۱	بینلی در همه احوال	۱۹۴	بیاض روی تو روشن
۲۰۱	بیرون جهیم سر خوش	۱۹۴	بیا که پرده گلریز
۲۰۱	بیرون زلف تو	۱۹۵	بیا که ترک فلک
۲۰۱	بی زلف سرکش	۱۹۵	بیا که توبه ز
۲۰۲	بی عمر زنده‌ام من و	۱۹۶	بیا که چاره ذوق
۲۰۲	بیفشان جرعه‌ای بر خاک	۱۹۶	بیا که خرقه من
۲۰۳	بیفشان زلف و صوفی	۱۹۶	بیا که دوش به
۲۰۳	بی ماه مهرافروز خود تا	۱۹۶	بیا که رایت منصور
۲۰۳	بی معرفت مباش که در	۱۹۶	بیا که رونق این
۲۰۳	بی مهر رخت چشم مرا	۱۹۷	بیا که فرقت تو
۲۰۴	پارسایی و سلامت هوسم	۱۹۷	بیا که قصر امل
۲۰۴	پاسبان حرم دل شده‌ام	۱۹۷	بیا که لعل و
۲۰۴	پاک کن چهره حافظ	۱۹۸	بیا که وضع جهان
۲۰۵	پاک و صافی شو	۱۹۸	بیا که وقت شناسان
۲۰۵	پای مانگ است	۱۹۸	بیا که هاتف میخانه

۲۱۵	پیش بالای تو میرم.....	۲۰۵	پدرم روضه رضوان به.....
۲۱۵	پیش چشمم کمترست از.....	۲۰۵	پرتو روی تو تا.....
۲۱۵	پیش رفتار تو پا.....	۲۰۶	پرده از رخ بر فکندی.....
۲۱۶	پیش زاهد از رندی.....	۲۰۶	پرده مطربم از دست.....
۲۱۶	پیش کمان ابرویش لا به.....	۲۰۶	پرسیدم از طیبی احوال.....
۲۱۶	پیمان شکن هر آینه.....	۲۰۶	پروانه او گر رسدم.....
۲۱۶	پیوند عمر بسته به.....	۲۰۶	پروانه راحت بده ای.....
۲۱۷	تا ابد بوی محبت.....	۲۰۶	پری نهفته رخ و.....
۲۱۷	تا ابد معمور باد.....	۲۰۷	پس از چندین شکیبایی.....
۲۱۸	تاب بنفشه می دهد طرّه.....	۲۰۷	پشمینه پوش تند خو.....
۲۱۸	تا بگویم که چه.....	۲۰۷	پنج روزی که درین.....
۲۱۸	تا بود نسخه عطری.....	۲۰۷	پند حکیم محض صوابست.....
۲۱۸	تا بو که دست.....	۲۰۸	پند عاشقان بشنو و.....
۲۱۸	تا بو که یا.....	۲۰۸	پنهان ز حاسدان به.....
۲۱۹	تا به دامن نشیند.....	۲۰۸	پیاله بر کفتم بند.....
۲۱۹	تا بی سرو پا.....	۲۰۸	پیام داد که خواهم.....
۲۱۹	تاج شاهی طلبی گوهر.....	۲۰۸	پیام دوست شنیدن سعادتست.....
۲۱۹	تا چند همچو شمع.....	۲۰۹	پیران سخن به تجربه.....
۲۲۰	تا چو مجمر نفسی.....	۲۰۹	پیراهنی که آید از.....
۲۲۰	تا چه خواهد کرد.....	۲۰۹	پیر گلرنگ من اندر.....
۲۲۰	تا درخت دوستی کی بر.....	۲۱۰	پیر ما گفت خطا.....
۲۲۰	تا در ره پیری.....	۲۱۴	پیر میخانه چه خوش.....
۲۲۱	تا دل هرزه گرد.....	۲۱۴	پیر میخانه همی خواند.....
۲۲۱	تا دم از شام.....	۲۱۴	پیش از آن کاین سقف.....
۲۲۱	تا رفت مرا از.....	۲۱۵	پیش ازینت پیش ازین.....
۲۲۱	تا زمیخانه و می.....	۲۱۵	پیش از آن کاین نه رواق.....

۲۳۰	ترک افسانه بگو حافظ	۲۲۱	تازیان را غم احوال
۲۳۰	ترک درویش بگیر ار	۲۲۳	تا سحر چشم یار
۲۳۰	ترک عاشق کش من	۲۲۳	تا سر زلف تو
۲۳۰	ترک گدایی مکن که	۲۲۳	تا عاشقان به بوی
۲۳۰	ترک مانسوی کس	۲۲۴	تا عقل و فضل
۲۳۱	تعبیر رفت یار سفر	۲۲۴	تاکی از سیم
۲۳۱	تکیه بر اختر شب	۲۲۴	تاکی اندر دام
۲۳۱	تکیه بر جای بزرگان	۲۲۴	تاکی غم دنیای
۲۳۱	تلقین و درس اهل	۲۲۴	تاکی کشم عتیت
۲۳۱	تنت را دید گل	۲۲۵	تاکی می صبح
۲۳۲	تخش درست و دلش	۲۲۵	تا گنج غمت در
۲۳۲	تتم از واسطه دوری	۲۲۵	تا لشکر غمت نکند
۲۳۲	تنور لاله چنان بر	۲۲۶	تا مرا عشق تو
۲۳۳	تنباه ز راز	۲۲۶	تا مطربان ز شوق
۲۳۳	تو آتش گشتی ای حافظ	۲۲۶	تا مگر جرعه فشاند
۲۳۳	توانگرا دل درویش خود	۲۲۶	تا مگر همچو صبا
۲۳۳	تو بدین نازکی و	۲۲۶	تا نگرودی آشنا زین
۲۳۴	تو بندگی چو گدایان	۲۲۷	تا همه خلوتیان جام
۲۳۴	تو بنده ای گله از	۲۲۷	تحصیل عشق و رندی
۲۳۴	تو پنداری که بدگو	۲۲۷	تخت زُمرّد زده است
۲۳۴	تو پیک خلوت انسج	۲۲۹	تخم وفا و مهر
۲۳۴	تو ترحم نکنی بر	۲۲۸	ترسم این قوم که
۲۳۵	تو خائنه و خرابات	۲۲۸	ترسم کزین چمن نبری
۲۳۵	تو خفته ای و نشد	۲۲۸	ترسم که اشک در
۲۳۵	تو خود ای گوهر	۲۲۹	ترسم که روز حشر
۲۳۵	تو خود چه لعبتی	۲۲۹	ترسم که صرفه ای نبرد

۲۴۳	ثوابت باشد ای دارای	۲۳۶	تو خود وصال دگر
۲۴۴	جام می‌گیرم و از	۲۳۷	تو خوش می‌باش با حافظ
۲۴۴	جام مینایی می‌سد	۲۳۷	تو دم فقر ندانی
۲۴۴	جانا به حاجتی که	۲۳۷	تو را آن به
۲۴۵	جانا کدام سنگدل بی‌کفایتست	۲۳۷	تو را چنان که
۲۴۵	جان بر لب است	۲۳۸	تو را رسد شکر آویز
۲۴۵	جان به شکرانه کنم	۲۳۸	تو را صبا و
۲۴۵	جان بی‌جمال جانان میل	۲۳۸	تو را که حسن
۲۴۶	جان پرورست قصه ارباب	۲۳۸	تو را که هر
۲۴۶	جان رفت در سر	۲۳۹	تو را نشه خجسته
۲۴۶	جان عشاق سپند رخ	۲۳۹	تو کز سرای طبیعت
۲۴۶	جان علوی هوس چاه	۲۳۹	تو کز مکارم اخلاق
۲۴۶	جان فدای دهندش باد	۲۳۹	تو مگر بر لب
۲۴۶	جان من دهم از حسرت	۲۴۰	تو می‌باید که
۲۴۷	جانها ز دام زلف	۲۴۰	تو نازک طبعی و
۲۴۷	جای آنست که در	۲۴۰	تو نیز باده به
۲۴۷	جایی که برق عصیان	۲۴۰	تو نیک و بد
۲۴۷	جایی که یار ما	۲۴۰	تو و طوبی و
۲۴۷	جدا شد یار شیرینست	۲۴۱	تو همچو صبحی و
۲۴۸	جرعه جام بر این	۲۴۱	تویی آن گوهر پاکیزه
۲۴۸	جریده رد که گذرگاه	۲۴۱	تویی که بر سر
۲۴۸	جز این قدر نتوان	۲۴۱	تویی که خوبتری ز
۲۴۹	جز دل من کز	۲۴۱	تیر آه ما ز
۲۴۹	جز صراحی و کتابم	۲۴۱	تیر عاشق کش ندانم
۲۴۹	جز فلاطون خم نشین	۲۴۲	تیری که زدی بر
۲۴۹	جز قلب تیره هیچ	۲۴۲	تیمار غریبان اثر ذکر

۲۵۵	جهان و هر چه	۲۵۰	جز نقش تو در
۲۵۵	جهانیان همه گر منع	۲۵۰	جفانه پیشه درویشی
۲۵۶	چارده ساله بتی چابک	۲۵۰	جگر چون نافه ام خون
۲۵۶	چاک خواهم زدن این	۲۵۰	جلوه ای کرد رخت دید
۲۵۶	چرا ز کوی خرابات	۲۵۰	جلوه گاه رخ او
۲۵۶	چراغ افروز چشم ما	۲۵۱	جلوه گاه طایر اقبال
۲۵۷	چراغ دیده شب زنده	۲۵۱	جمال چهره اسلام شیخ ابواسحق
۲۵۷	چراغ روی تو را	۲۵۱	جمال دختر رز نور
۲۵۷	چراغ صاعقه آن سحاب	۲۵۱	جمال شخص نه چشم
۲۵۷	چرا نه در پی	۲۵۲	جمال صورت و معنی
۲۵۸	چرخ برهم زخم ار	۲۵۲	جمشید جز حکایت جام
۲۵۸	چشم آسایش که دارد	۲۵۲	جمیله ای است عروس جهان
۲۵۸	چشم آلوده نظر از	۲۵۲	جناب عشق بلندست همتی
۲۵۸	چشم بد دور گزاف	۲۵۲	جنگ هفتاد و دو
۲۵۸	چشم بیمار مرا خواب	۲۵۲	جوابش داد گفتا دام
۲۵۸	چشم از ناز به	۲۵۲	جوانا سر متاب از
۲۵۹	چشم به غمزه خانه	۲۵۳	جوانی باز می آرد به
۲۵۹	چشم به غمزه ما	۲۵۳	جوزا سحر نهاد حمایل
۲۵۹	چشم تو خدنگ از	۲۵۳	جویار ملک را آب
۲۵۹	چشم تو ز بهر	۲۵۳	جویها بستم از دیده
۲۶۰	چشم تو که سحر	۲۵۴	جهان بر ابروی عید از
۲۶۰	چشم جادوی تو خود	۲۵۴	جهان پیر رعنا را
۲۶۰	چشم حافظ زیر بام	۲۵۴	جهان پیرست و بی بنیاد
۲۶۰	چشم مخمور تو دارد	۲۵۴	جهان چو نخلد برین
۲۶۰	چشم آن دم که	۲۵۵	جهان فانی و باقی
۲۶۱	چشم از آینه داران خط	۲۵۵	جهان و کار جهان

چشم به روی ساقی ۲۶۱	چو بشنوی سخن اهل ۲۶۸
چشم من در ره ۲۶۱	چو پیراهن شوم آسوده ۲۶۹
چشم من کرد به ۲۶۲	چو پیر سالک عشقت ۲۶۹
چشمی که نه فتنه ۲۶۲	چو پیش صبح شد ۲۶۹
چگونه طوف کنم در ۲۶۲	چو جان فدای لبش ۲۶۹
چل سال پیش ۲۶۲	چو حافظ در قناعت ۲۶۹
چل سال رنج و ۲۶۳	چو حافظ گنج او ۲۶۹
چمن حکایت اردی بهشت ۲۶۳	چو خامه در ره ۲۷۰
چنان پر شد فضای ۲۶۳	چو دام طره افشاند ۲۷۰
چنان زند ره اسلام ۲۶۳	چو در دست است ۲۷۰
چنان کرشمه ساقی دلم ۲۶۳	چو در رویت بخندد ۲۷۱
چندان بهمان که خرقه ۲۶۴	چو در گلزار اقبالش ۲۷۱
چندان بود کرشمه و ۲۶۴	چو دست بر سر ۲۷۱
چندان چو صبا بر تو ۲۶۴	چو دل در زلف ۲۷۱
چندان که بر کنار ۲۶۵	چو دزه گر چه ۲۷۱
چندان که گفتیم غم ۲۶۵	چو رای عشق زدی ۲۷۲
چندان گریستیم که هر ۲۶۵	چو زر عزیز وجودست ۲۷۲
چنگ بنواز و بساز ۲۶۵	چو سلک در خوشابست شعر ۲۷۲
چنگ در غلغله آید ۲۶۶	چو شاهدان چمن زیر ۲۷۲
چنین قفس نه سزای ۲۶۶	چو شمع صبحدم شد ۲۷۳
چنین که از همه ۲۶۶	چو شمع هر که ۲۷۳
چنین که صومعه آلوده ۲۶۶	چو شهسوار فلک بنگرد ۲۷۳
چو با حبیب نشینی ۲۶۷	چو طفلان تا کی ۲۷۴
چو باد عزم سر ۲۶۷	چو عاشق می شدم گفتم ۲۷۴
چو بر در تو ۲۶۷	چو اندلیب فصاحت فروشد ۲۷۴
چو بر شکست صبا ۲۶۷	چو نهجه بر سرم ۲۷۴

۲۷۴ چو غنچه گر چه	۲۸۲ چون پیر شدی حافظ
۲۷۵ چو قسمت ازلی بی حضور	۲۸۲ چون تو را در
۲۷۵ چو کار عمر نه	۲۸۲ چون تویی نرگس باغ
۲۷۵ چوگان حکم در کف	۲۸۳ چون چشم تو دل
۲۷۵ چو گفتمش که دلم	۲۸۳ چون ز جام بیخودی
۲۷۶ چو گل سوار شود	۲۸۳ چون ز نسیم می شود
۲۷۶ چو گل گر خرده ای داری	۲۸۴ چون شمع نکورویی
۲۷۷ چو گل هر دم	۲۸۴ چون صبا افتادن و
۲۷۷ چو لاله در قدح	۲۸۴ چون صبا با تن
۲۷۷ چو لطف باده کند	۲۸۴ چون صبا گفته حافظ
۲۷۸ چو لعل شکرینت بوسه	۲۸۴ چون صبا مجموعه گل
۲۷۸ چو ماه روی تو	۲۸۴ چون غمت را توان
۲۷۸ چو ماه نو ره	۲۸۵ چو نقطه گفتمش اندر
۲۷۸ چو مستعد نظر نیستی	۲۸۵ چون کائنات جمله به
۲۷۸ چو مستم کرده ای مستور	۲۸۵ چون گل و می
۲۷۹ چو منصور از	۲۸۶ چون لاله می بین
۲۷۹ چو مهمان خراباتی به	۲۸۶ چون مصلحت اندیشی دورست
۲۷۹ چون آب روی لاله	۲۸۷ چون من شکسته ای را
۲۷۹ چون اشک پندازیش از	۲۸۷ چون من گدای بی نشان
۲۸۰ چو نافه بر دل	۲۸۷ چون می از خم
۲۸۰ چون این گره گشایم	۲۸۷ چون می رود این کشتی
۲۸۰ چون باده باز بر	۲۸۷ چون نیست نماز من
۲۸۰ چون بر حافظ خویشش	۲۸۸ چو هر خاک کی که
۲۸۰ چون به هنگام وفا	۲۸۸ چو یار بزر صلیح
۲۸۱ چون به هوای مدحتت	۲۸۸ چه آسان می نمود اول
۲۸۱ چون پیاله دلم از	۲۸۸ چه باشد ار شود

۲۸۹	چه بودی از دل	حافظ از خصم خطا	۲۹۶
۲۸۹	چه جای شکر و	حافظ از در گوشه	۲۹۶
۲۸۹	چه جورها که کشیدند	حافظ از میل به	۲۹۶
۲۸۹	چه خوش صید دلم	حافظا روز اجل گر	۲۹۶
۲۸۹	چه دوزخی چه بهشتی	حافظ از آب زندگی	۲۹۷
۲۹۰	چه ره بود این	حافظ از بهر تو	۲۹۷
۲۹۰	چه ساز بود که	حافظ از پادشاهان پایه	۲۹۷
۲۹۰	چه شکر گویمت ای	حافظ از چشمه حکمت	۲۹۷
۲۹۰	چه شکر هاست درین شهر	حافظ از حشمت پرویز	۲۹۷
۲۹۱	چه شود گر من	حافظ از دست مده	۲۹۸
۲۹۱	چه فتنه بود که	حافظ از دولت عشق	۲۹۸
۲۹۱	چه قیامتست چنانا که	حافظ از سر پنجه	۲۹۸
۲۹۲	چه گردها که برانگیختی	حافظ از شوق رخ	۲۹۸
۲۹۲	چه مستی است ندانم	حافظ از فقر مکن	۲۹۹
۲۹۲	چه ملامت بود آن	حافظ از مشرب قسمت	۲۹۹
۲۹۲	چه ناله‌ها که رسید	حافظ از معتقدانست گرامی	۲۹۹
۲۹۳	چه نقشها که برانگیختم	حافظا سجده به ابروی	۲۹۹
۲۹۳	چیست این سقف بلند	حافظ اسیر زلف تو	۲۹۹
۲۹۴	حاش لله که نیم	حافظا شاید اگر در	۲۹۹
۲۹۴	حاصل کار که کون و	حافظا علم و ادب	۲۹۹
۲۹۵	حافظا باز نما قصه	حافظ اگر سجده تو	۳۰۰
۲۹۵	حافظ ابنای زمان را	حافظ اگر قدم زنی	۳۰۰
۲۹۵	حافظا در دل تنگت	حافظا گر مدد از	۳۰۰
۲۹۵	حافظ از آب حیات	حافظا گر نیروی از	۳۰۰
۲۹۵	حافظ از بر صدر	حافظا می خور و	۳۰۰
۲۹۵	حافظ از جان طلبد	حافظ اندر درد او	۳۰۱

حافظ آن ساعت که ۳۰۱	حافظ دگر چه می طلبی ۳۰۷
حافظ این خرقه بینداز ۳۰۱	حافظ رسید موسم گل ۳۰۷
حافظ این خرقه پشمینه ۳۰۱	حافظ ز خورویان بخت ۳۰۷
حافظ این خرقه که ۳۰۲	حافظ ز دیده دانه ۳۰۷
حافظ این گوهر منظوم ۳۰۲	حافظ ز شوق مجلس ۳۰۷
حافظ بیر تو گوی ۳۰۲	حافظ ز گریه سوخت ۳۰۷
حافظ بد است حال ۳۰۲	حافظ سرود مجلس ما ۳۰۸
حافظ برو که بندگی ۳۰۳	حافظ شب هجران شد ۳۰۸
حافظ به ادب باش ۳۰۳	حافظ طمع برید که ۳۰۸
حافظ به خود پوشید ۳۰۳	حافظ عروس طبع مرا ۳۰۸
حافظ به زیر خرقه ۳۰۳	حافظ غم دل با ۳۰۸
حافظ به کوی میکده ۳۰۳	حافظ که ساز مطرب ۳۰۸
حافظ تو این سخن ۳۰۴	حافظ که سر زلف ۳۰۹
حافظ جناب پیر مغان ۳۰۴	حافظ که هوس می کندش ۳۰۹
حافظ جناب پیر مغان مامن ۳۰۴	حافظ گرت به مجلس ۳۱۰
حافظ چو آب لطف ۳۰۴	حافظ گمشده را با ۳۱۰
حافظ چو پادشاهت که ۳۰۵	حافظ لب لعلش چو ۳۱۰
حافظ چو ترک غمزه ۳۰۵	حافظ مدار امید فرج ۳۱۰
حافظ چو رفت روزه ۳۰۵	حافظم در مجلسی دُردی ۳۱۱
حافظ چو طالب آمد ۳۰۵	حافظ مرید جام می ۳۱۱
حافظ چو نافه سر ۳۰۵	حافظ مفلس اگر قلب ۳۱۲
حافظ چه آتشی است ۳۰۶	حافظ مکن اندیشه که ۳۱۲
حافظ چه می نهی دل ۳۰۶	حافظ مکن شکایت گر ۳۱۲
حافظ حدیث سحر فریب ۳۰۶	حافظ مکن ملامت رندان ۳۱۳
حافظ حدیث نقر تو ۳۰۶	حافظم گفت که خاک ۳۱۳
حافظ خام طمع شرمی ۳۰۶	حافظ نگشتی شیدای گیتی ۳۱۳

حافظ نه حد ماست ۳۱۳	حدیث مدعیان و خیال ۳۱۹
حافظ نه غلامی است ۳۱۳	حریف بزم تو بودم ۳۱۹
حافظ هر آنکه عشق ۳۱۴	حریم عشق را درگه ۳۲۰
حال خونین دلان که ۳۱۴	حسب حالی نوشتن و ۳۲۰
حال دلم ز خیال ۳۱۴	حسن بی پایان او ۳۲۰
حال ما در فرقت ۳۱۴	حسن تو همیشه در ۳۲۰
حالیا خانه برانداز دل ۳۱۵	حسن خلقی ز خدا ۳۲۱
حالیا عشوه ناز تو ۳۱۵	حسن روی تو به ۳۲۱
حالیا مصلحت وقت در ۳۱۵	حسن مهر و یان مجلس گرچه ۳۲۱
حالی خیال و صلت خوش ۳۱۵	حشمت مبین و سلطنت ۳۲۲
حالی درون پرده بسی ۳۱۶	حضور خلوت انس است ۳۲۲
حجاب چهره جان می شود ۳۱۶	حضوری گر همی خواهی ۳۲۲
حجاب دیده ادراک شد ۳۱۶	حقا کزین غمان برسد ۳۲۳
حجاب را چو فتد ۳۱۷	حقوق صحبت ما را ۳۲۳
حجاب راه تویی حافظ ۳۱۷	حکایت شب هجران فرو ۳۲۳
حجاب ظلمت از آن ۳۱۷	حکایت شب هجران نه ۳۲۴
حدیث آرزومندی که در ۳۱۷	حکم مستوری و مستی ۳۲۴
حدیث از مطرب و ۳۱۷	حلاج بر سردار این ۳۲۴
حدیث توبه درین بزمگه ۳۱۸	حلاوتی که تو را ۳۲۴
حدیث چون و چرا ۳۱۸	حلقه پیر مغان از ۳۲۴
حدیث حافظ و ساغر ۳۱۸	حلقه توبه گر امروز ۳۲۵
حدیث دوست نگویم مگر ۳۱۸	حلقه زلفش تماشاخانه باد ۳۲۵
حدیث صحبت خوبان و ۳۱۸	حیف است بللی چو ۳۲۵
حدیث عشق ز حافظ ۳۱۹	حیف است طایری چو ۳۲۵
حدیث عشق که از ۳۱۹	خاتم جم را بشارت ۳۲۶
حدیث مدرسه و خانقه ۳۱۹	خارار چه جان ۳۲۶

۳۲۳ خرد که قید مجانبین	۳۲۶ خاطر به دست تفرقه
۳۲۳ خرد هر چند نقد	۳۲۷ خاطر ت کی رقم فیض
۳۲۳ خرقه زهد مرا آب	۳۲۷ خاک ره آن یار
۳۲۳ خرقه زهد و جام	۳۲۷ خاک کویت زحمت ما
۳۲۳ خرم آن دم که	۳۲۷ خاک وجود ما را
۳۲۴ خرم آن روز کزین	۳۲۸ خاکیان بی بهره اند از جرعه
۳۲۴ خرم آن روز که	۳۲۸ حال سر سبز تو خوش
۳۲۴ خرم آن روز که با دیده	۳۲۹ حال مشکین که بر
۳۲۴ خزینه دل حافظ به	۳۲۹ خالی مباد کاخ جلالش
۳۲۴ خستگان را چو طلب	۳۲۹ خامان ره نرفته چه
۳۲۵ خسروا پیرانه سر حافظ	۳۲۹ خامی و ساده دلی
۳۲۵ خسروان قبله حاجات جهانند	۳۳۰ خانه بی تشویش و ساقی
۳۲۵ خشک زیر سرو بر	۳۳۰ خانه خالی کن دلا
۳۲۵ خشک شد یخ طرب	۳۳۰ خبر بلبل این باغ
۳۲۶ خط ساقی گر از	۳۳۰ خدا داند که حافظ
۳۲۶ خلوت دل نیست جای	۳۳۰ خدا را از طیب
۳۲۶ خم ابروی تو در	۳۳۰ خدا را ای رقیب
۳۲۷ خم زلف تو دام	۳۳۱ خدا را ای نصیحتگو
۳۲۷ خموش حافظ و این	۳۳۱ خدا را چون دل
۳۲۷ خمها همه در جوش	۳۳۱ خدا را داد من
۳۲۷ خنده و گریه عشاق	۳۳۱ خدا را کم نشین
۳۲۸ خنگ چو گانی چرخ رام	۳۳۱ خدا را محتسب ما
۳۲۸ خواب آن تو گشفتان	۳۳۲ خدا زان خرقه بیزارست
۳۲۸ خواب بیداران بیستی و	۳۳۲ خدای را مددی ای
۳۲۸ خوابم بشد از دیده	۳۳۲ خرد در زنده رود
۳۲۸ خواب و خورت ز	۳۳۳ خرد ز پیری من

خواجه دانست که من ۳۳۸	خوشر از فکر می ۳۴۶
خواهم از زلف بتان ۳۳۹	خوشر ز عیش و ۳۴۷
خواهم اندر عقبش رفت ۳۳۹	خوش چمنی است عارضت ۳۴۷
خواهم شدن به بستان ۳۳۹	خوش خیر باشی ای ۳۴۷
خواهم شدن به کوی ۳۳۹	خوش دولتی است خرم ۳۴۷
خواهم شدن به میکده ۳۴۰	خوشش باد آن نسیم ۳۴۷
خواهی که برنخیزدت از ۳۴۰	خوش می‌دهد نشان جلال ۳۴۸
خواهی که روشنت شود ۳۴۰	خوش وقت بوری و ۳۴۸
خواهی که سخت و ۳۴۰	خوش هوا نیست فرحبخش خدایا ۳۴۸
خوبان پارسی گو بخشندگان عمرند ۳۴۱	خون پیاله خور که ۳۴۹
خوبان جهان صید توان ۳۴۲	خون خور و خامش ۳۴۹
خود را بکش ای ۳۴۲	خون شد دلم از ۳۴۹
خود گرفتم کافکنم سجاده ۳۴۲	خون شد دلم به ۳۴۹
خورده‌ام تیر فلک باده ۳۴۳	خونم بخور که هیچ ۳۴۹
خورشید چو آن خال ۳۴۳	خونم بریخت وز غم ۳۵۰
خورشید خاوری کند از ۳۴۳	خوی کرده می‌خرامد و ۳۵۰
خورشید می ز مشرق ۳۴۴	خیال آب خضر بست ۳۵۰
خوشا آن دم کز ۳۴۴	خیال تیغ تو با ۳۵۱
خوشا دلی که مدام ۳۴۴	خیال چنبر زلفش فریبت ۳۵۱
خوش است خلوت اگر ۳۴۵	خیال حوصله بحر می‌پزد ۳۵۱
خوشا نماز و نیاز ۳۴۵	خیال روی تو چون ۳۵۲
خوش بر آبا غصه ۳۴۵	خیال روی تو در ۳۵۲
خوش بسوز از غمش ۳۴۵	خیال زلف تو پختن ۳۵۲
خوش بود لب آب ۳۴۵	خیال زلف تو گفتا ۳۵۲
خوش بود وقت حافظ ۳۴۶	خیال نقش تو در ۳۵۲
خوش به جای خویشتن بود ۳۴۶	خیره آن دیده که ۳۵۳

۳۵۳	خیز تا از در	۳۶۱	داور دارا شکوه ای
۳۵۳	خیز تا بر کلک	۳۶۱	دایم به لطف دایه
۳۵۳	خیز تا خاطر بدان	۳۶۲	دایم گل این بستان
۳۵۴	خیز تا خرقه صوفی	۳۶۲	دختری شبگرد تند تلخ
۳۵۴	خیز که شمع صبحدم	۳۶۲	در آب و رنگ
۳۵۴	خیز و بالا بنما	۳۶۲	در آرزوی خاک در
۳۵۵	خیز و جهدی کن	۳۶۲	در آستان جانان از
۳۵۵	خیز و در کاسه	۳۶۳	در آستین جان تو
۳۵۶	داده‌ام باز نظر را	۳۶۳	در آستین مرقع پیاله
۳۵۷	دارای جهان نصرت دین	۳۶۳	در آسمان نه عجب
۳۵۷	دارم از زلف سیاهش	۳۶۴	در آ که در تن
۳۵۷	دارم از لطف ازل	۳۶۴	در آمی ز درم کاشکی
۳۵۷	دارم امید بر این	۳۶۴	در آن بساط که
۳۵۷	دارم عجب ز نقش	۳۶۴	در آن زمین که
۳۵۸	دارم من از فراقش	۳۶۴	در آن مقام که
۳۵۸	داشتم دلقی و صد	۳۶۵	در ازل بست دلم
۳۵۸	دام سخت است مگر	۳۶۵	در ازل دادست ما
۳۵۸	دامن دوست به دست	۳۶۵	در ازل هر کو
۳۵۸	دامن دوست به صد	۳۶۵	در انتظار خدنگش همی
۳۵۹	دامن کشان همی شد	۳۶۶	در انتظار رویت ما
۳۵۹	دامن مفشان از من	۳۶۶	در اندرون من خسته دل
۳۵۹	دانست که خواهد شدتم	۳۶۶	در اوج ناز و
۳۵۹	دانم دلت ببخشد بر	۳۶۶	در این باغ ار
۳۶۰	دانم سرآرد غصه را	۳۶۶	در این چمن چو
۳۶۰	دانی که چنگ و	۳۶۷	در این چمن گل
۳۶۱	دانی مراد حافظ از	۳۶۷	در این حضرت چو

در این خرقه بسی ۳۶۷	در حکمت سلیمان هر ۳۷۳
در این خنمار کسم ۳۶۷	در حلقه گل و ۳۷۴
در این خون فشان ۳۶۸	در خرابات طریقت ما ۳۷۴
در این خیال به ۳۶۸	در خرابات مغان نور ۳۷۴
در این زمانه رفیقی ۳۶۸	در خرقه ازین بیش ۳۷۵
در این شب سیاهم ۳۶۸	در خرقه چو آتش ۳۷۵
در این مقام مجازی ۳۶۸	در خرمن صد زاهد ۳۷۵
در بزم دور یک ۳۶۸	در خلاف آمد بطلب ۳۷۵
در بیابان طلب گرچه ۳۶۹	در خم زلف تو ۳۷۶
در بیابان فنا گم ۳۷۰	در خیال این همه ۳۷۶
در بیابان گر به ۳۷۰	در دایره قسمت ما ۳۷۶
در پس آینه طوطی ۳۷۰	درد عشقی کشیده‌ام که ۳۷۶
در پیش شاه عرض ۳۷۰	در دفتر طبیب خرد ۳۷۷
در تاب توبه چند ۳۷۱	در دل ندهم ره ۳۷۷
در تنگنای حیرتم از ۳۷۱	درد ما را نیست ۳۷۷
در تیره شب هجر ۳۷۱	دردمندان بلا زهر هلاهل ۳۷۷
درج محبت بر مهر ۳۷۱	دردمندی من سوخته زار ۳۷۷
در چاه ذقن چو ۳۷۱	دردم نهفته به ز ۳۷۸
در چشم پر خمار تو ۳۷۲	در ده به یاد ۳۷۸
در چمن باد بهاری ۳۷۲	در راه عشق وسوسه ۳۷۸
در چمن هر ورقی ۳۷۲	دُر ز شوق بر آرند ۳۷۸
در چنین موسمی عجب ۳۷۲	در روی خود تفرج ۳۷۹
در چنین زلفش ای ۳۷۲	در ره او چو ۳۷۹
در چنین طره تو ۳۷۳	در ره عشق از ۳۷۹
در حریم عشق نتوان ۳۷۳	در ره عشق که ۳۷۹
در حق من لب ۳۷۳	در ره عشق نشد ۳۷۹

در ره منزل لیلی	۳۸۰	در لب تشنه ما	۳۸۶
در سماع آی و	۳۸۰	در مجلس ما عطر	۳۸۶
در سنبلیش آویختم از	۳۸۰	در مذهب طریقت خامی	۳۸۶
در شأن من به	۳۸۰	در مسجد و میخانه	۳۸۶
در شاهراه جاه و	۳۸۰	در مصطفیٰ عشق تنعم	۳۸۷
در شب قدر ار	۳۸۱	در مقامات طریقت هر	۳۸۷
در شب هجران مرا	۳۸۱	در مکتب حقایق پیش	۳۸۷
در شگفتم که در	۳۸۱	در میخانه ام بگشا که	۳۸۷
در شمار ار چه	۳۸۱	در میخانه بیستند خدایا	۳۸۷
در صومعه زاهد و	۳۸۱	در میخانه بسته اند دگر	۳۸۸
در عاشقی گزیر نباشد	۳۸۲	در نظربازی ما بی خبران	۳۸۸
در عشق خائنه و	۳۸۲	در نمازم خم ابروی	۳۸۸
در عهد پادشاه خطابخش	۳۸۲	در نمی گیرد نیاز و	۳۸۸
در عیش نقد کوش	۳۸۲	در نهانخانه عشرت صنمی	۳۸۹
در عین گوشه گیری بودم	۳۸۳	در نیل غم فتاد	۳۸۹
در قلم آورد حافظ	۳۸۳	درودی چو نور دل	۳۸۹
در کارخانه ای که ره	۳۸۳	در وفای عشق تو	۳۸۹
در کار گلاب و	۳۸۴	در وهم می نگنجد	۳۸۹
در کف غصه دوران	۳۸۴	در ویش را نباشد برگ	۳۸۹
در کنج دماغ مطلب	۳۸۴	در ویش مکن ناله ز	۳۹۰
در کوی عشق شوکت	۳۸۵	در ویش نمی پرسی و ترسم	۳۹۰
در کوی ما شکسته	۳۸۵	در هجر تو گر	۳۹۰
در کوی نیکنامی ما	۳۸۵	در هر طرف ز	۳۹۱
در گلستان ارم دوش	۳۸۵	در همه دیر مغان	۳۹۱
در گوشه امید چو	۳۸۶	دریاست مجلس او دریاب	۳۹۱
در گوشه سلامت مستور	۳۸۶	دریا و کوه در	۳۹۲

دریای اخضر فلک و ۳۹۲	دل پردی و بجل ۳۹۷
دریذا عیش شبگیری که ۳۹۲	دل بدان رود گرامی ۳۹۷
دریغ قافله عمر کانچنان ۳۹۳	دلبر آسایش ما مصلحت ۳۹۸
دریغ و درد که ۳۹۳	دلبرای بنده نوازیت که آموخت ۳۹۸
دریغ و درد که در جست و جوی ۳۹۳	دلبر از ما به ۳۹۸
دست از طلب ندارم ۳۹۳	دلبر که جان فرسود ۳۹۸
دست‌خوش جفا مکن آب ۳۹۳	دل برگرفته بودم از ۳۹۸
دست در حلقه آن ۳۹۳	دلبرم شاهد و طفل ۳۹۹
دع التکاسل تنقم فتنه جری ۳۹۴	دلبرم عزم سفر کرد ۳۹۹
دعای صبح و آه ۳۹۴	دل بسی خون به ۳۹۹
دعای گوشه‌نشینان بلا بگرداند ۳۹۴	دل به امید روی ۳۹۹
دفتر دانش ما جمله ۳۹۴	دل به امید صدایی ۳۹۹
دگر به صید حرم ۳۹۴	دل به می در بند ۴۰۰
دگر حور و پری ۳۹۵	دل بیمار شده از ۴۰۰
دگر ز منزل جانان ۳۹۵	دلت به وصل گل ۴۰۰
دل آزرده ما را ۳۹۵	دل چو از پیر ۴۰۰
دلا بسوز که سوز ۳۹۵	دل چو پرگار به ۴۰۱
دلا چو پیر شدی ۳۹۵	دل حافظ که به ۴۰۱
دلا دلالت خیرت کنم ۳۹۶	دل خسته من گرش هفتی ۴۰۱
دل از جواهر مهرت ۳۹۶	دل دادمش به مژده ۴۰۱
دلا ز رنج حسودان ۳۹۶	دل دادم به یاری ۴۰۱
دلا ز نور هدایت ۳۹۶	دلدار که گفتا به ۴۰۱
دلا طمع مبر از ۳۹۶	دل در جهان مبنده ۴۰۲
دلا منال ز بیداد ۳۹۷	دل دیوانه از آن ۴۰۲
دل اندر زلف لیلی ۳۹۷	دل را که مرده ۴۰۲
دلا همیشه مزن لاف ۳۹۷	دلربایی همه آن نیست ۴۰۳

۴۱۰ دلم مقیم در توس	۴۰۳ دل رمیده ما را
۴۱۱ دل من در هوس	۴۰۳ دل ز ناوک چشمت
۴۱۱ دل می رود ز دستم	۴۰۴ دل سراپرده محبت اوست
۴۱۱ دلنشان شد سختم تا	۴۰۴ دل صنوبریم همچو بید
۴۱۱ دل و دینم دل	۴۰۴ دل ضعیفم از آن
۴۱۱ دلی کو عاشق رویت	۴۰۵ دل عالمی بسوزی چو
۴۱۲ دلی که غیب نمایست	۴۰۵ دلق گدای عشق را
۴۱۲ دلی همدرد و یاری	۴۰۵ دلق و سجاده حافظ
۴۱۲ دم از ممالک خوئی	۴۰۵ دل کز طواف کعبه
۴۱۲ دموعی بعدکم لاتحقرها	۴۰۵ دل که آئینه شاهبست
۴۱۲ دمی با غم به	۴۰۶ دل گشاده دار چون
۴۱۲ دمی با نیکخواهان متفق	۴۰۶ دل گفت فروکش کنم
۴۱۳ دوام عیش و تنعم	۴۰۷ دل گفت وصالش به
۴۱۳ دواي درد خود اکنون	۴۰۷ دل ما را که
۴۱۳ دواي درد عاشق را	۴۰۷ دلم از پرده بشد
۴۱۳ دو تنها و دو	۴۰۸ دلم از دست بشد
۴۱۴ دو چشم مست تو	۴۰۸ دلم از وحشت زندان
۴۱۴ دود آه سینه فالان	۴۰۸ دلم بجو که قدت
۴۱۴ دور از رخ تو	۴۰۸ دلم جز مهر مهرویان
۴۱۴ دور است سرآب ازین	۴۰۹ دلم رمیده شد و
۴۱۴ دوران همی نویسد بر	۴۰۹ دلم رمیده لولی وشی
۴۱۴ دور شواز برم	۴۰۹ دلم ز آینده بی حد
۴۱۵ دور فلکی یکسره بر	۴۰۹ دلم ز پرده برون
۴۱۵ دور گردون گر دو	۴۱۰ دلم ز نرگس ساقی
۴۱۵ دورم به صورت از	۴۱۰ دلم که گوهر اسرار
۴۱۵ دور مجنون گذشت و	۴۱۰ دلم گرفت ز سالوس

دوستان جان داده‌ام بهر ۴۱۶	دو یار زیرک و ۴۲۳
دوستان دختر رز توبه ۴۱۶	دهان تنگ شیرینش مگر ۴۲۴
دوستان در پرده می‌گویم ۴۱۶	دهان شهد تو داده ۴۲۴
دوستان عیب نظر بازی حافظ ۴۱۷	ده روزه مهر گردون ۴۲۴
دوستان وقت گل آن ۴۱۷	دهقان سالخورده چه خوش ۴۲۴
دوست گو یار شو ۴۱۷	دیدار شد میسر و ۴۲۵
دوش آن صنم چه ۴۱۸	دی در گذار بود ۴۲۵
دوش از مسجد سوی ۴۱۸	دیدم به خواب خوش ۴۲۵
دوش ازین غصه نخفتم ۴۱۸	دیدمش خرم و خندان ۴۲۵
دوش با من گفت ۴۱۹	دیدم و آن چشم ۴۲۵
دوش بر یاد حریفان ۴۱۹	دیدن روی تو را ۴۲۶
دوش بیماری چشم تو ۴۱۹	دیده دریا کنم و ۴۲۶
دوش در حلقه ما ۴۱۹	دیده را دستگه در ۴۲۶
دوش در خیل غلامان ۴۱۹	دیده را به ۴۲۶
دوش دیدم که ملایک ۴۲۰	دیده‌ها در طلب لعل ۴۲۷
دوش رفتم به در ۴۲۰	دیدنی آن قهقهه کبک ۴۲۷
دوش لعلش عشوہ ای ۴۲۱	دیدنی ای دل که ۴۲۷
دوشم ز بلبلی چه ۴۲۱	دیدنی دلا که آخر ۴۲۷
دوش می‌گفت به مرگان ۴۲۱	دیدنی که یار جز ۴۲۷
دوش می‌گفت که حافظ ۴۲۱	دیدیم شعر دلکش حافظ ۴۲۷
دوش وقت سحر از ۴۲۱	دیربست که دلدار پیامی ۴۲۸
دولت آنست که بی خون دل ۴۲۲	دیشب به سیل اشک ۴۲۸
دولت عشق بین که ۴۲۲	دیشب گله زلفش با ۴۲۸
دولت فقر خدایا به ۴۲۲	دی عزیزی گفت حافظ ۴۲۹
دولتی را که نباشد ۴۲۲	دیگر ز شاخ سرو ۴۲۹
دو نصیحت کمت بشو ۴۲۳	دیگر مکن نصیحت حافظ ۴۲۹

دی گله‌ای ز طره‌اش ۴۳۰	رفته گیر از برم ۴۳۷
دژهای خاکم و در ۴۳۱	رفیقان چنان عهد صحبت ۴۳۷
دژ را تا نبود ۴۳۱	رفیقان قدر یکدیگر بدانید ۴۳۷
ذکرش به خیر ساقی ۴۳۱	رفیق خیل خیالیم و ۴۳۸
راز حافظ بعد از ۴۳۲	رقص بر شعر تر ۴۳۸
راز درون پرده ز ۴۳۲	رقم مغلظه بر دفتر ۴۳۸
راست چون سوسن و ۴۳۲	رقیان غافل و ما ۴۳۸
راستی خاتم فیروزه بواسحاقی ۴۳۳	رقیم سرزنشها کرد کز ۴۳۹
راه دل عشاق زد ۴۳۳	رموز مستی و رندی ۴۳۹
راهم شراب لعل زد ۴۳۳	رموز مصلحت ملک خسروان ۴۳۹
راهیست راه عشق که ۴۳۳	رنج ما را که ۴۴۰
ربیع‌العمر فی مرعی جماکم ۴۳۴	رندان تشنه لب را ۴۴۰
رہبت دانش حافظ به ۴۳۴	رندی آموز و کرم ۴۴۰
رحم آر بر دل ۴۳۴	رندی حافظ نه گناهی ۴۴۰
رخ از جناب تو ۴۳۴	رنگ خون دل ما ۴۴۰
رخ برافروز که فارغ ۴۳۴	رواست در بر اگر ۴۴۱
رسائد رایت منصور بر ۴۳۵	رواست نرگس مست از ۴۴۱
رسم به عهدی ایام ۴۳۵	رواق منظر چشم من ۴۴۱
رسید باد صبا غنچه ۴۳۵	روا مدار خدایا که ۴۴۲
رسید مژده که آمد ۴۳۵	روان تشنه ما را ۴۴۲
رسید مژده که ایام ۴۳۵	روان گوشه گیران را جبینش ۴۴۲
رسید موسم آن کز ۴۳۶	رو بر رهش نهادم ۴۴۲
رسیدن گل و نسرين ۴۳۶	روز ازل از کلک ۴۴۲
رشته تسبیح اگر بگسست ۴۳۶	روز اول رفت دینم ۴۴۳
رشته صبرم به مقراض ۴۳۷	روز در کسب هنر ۴۴۳
رفتم به باغ صبحدمی ۴۳۷	روز گاریست که دل چهره ۴۴۴

روزگاریست که ما را ۴۴۴	ز آفتاب قدح ارتفاع ۴۵۰
روزگاری شد که در ۴۴۴	ز اتحاد هیولا و ۴۵۱
روز مرگم نفسی مهلت ۴۴۴	زاد راه حرم وصل ۴۵۱
روز نخست چون دم ۴۴۴	زان پاده که در ۴۵۱
روز و شب خوابم ۴۴۵	زان پیشتر که عمر ۴۵۲
روزها رفت که دست ۴۴۵	زانجا که پرده پوشی عنو ۴۵۲
روز هجران و شب ۴۴۵	زانجا که رسم و ۴۵۲
روزه هر چند که ۴۴۵	زانجا که فیض جام ۴۵۲
روزه یکسو شد و ۴۴۶	زانجا که لطف شامل ۴۵۲
روزی اگر غمی رسد ۴۴۶	زان طره پر پیچ و ۴۵۳
روندگان طریقت ره بلا ۴۴۶	زان می که داد ۴۵۳
روی بنما و مرا ۴۴۶	زان یار دنوازم شکریست ۴۵۳
روی تو کس ندید ۴۴۷	زاهد ار راه به ۴۵۳
روی جانان طلبی آینه ۴۴۷	زاهد لرزندی حافظ ۴۵۳
روی خاکی و نم ۴۴۷	زاهد از کوچه رندان ۴۵۳
روی خوب است و ۴۴۷	زاهد ایمن مشو از ۴۵۴
روی خوبت آیشی از ۴۴۷	زاهد پشیمان را ذوق ۴۵۴
روی رنگین را به ۴۴۸	زاهد چو از نماز ۴۵۴
روی زردست و آه ۴۴۸	زاهد خام که انکار ۴۵۴
روی مقصود که شاهان ۴۴۸	زاهد خلوت نشین دوش به ۴۵۴
روی نگار در نظرم ۴۴۸	زاهد غرور داشت سلامت ۴۵۵
رهزن دهر نختست مشو ۴۴۹	زاهد و عجب و ۴۵۵
ره میخانه بنما تا ۴۴۹	زبان درکش ای حافظ ۴۵۵
ره نبردیم به مقصود ۴۴۹	زبان خامه ندارد سر ۴۵۵
ز آستین طیبان هزارخون ۴۵۰	زبان کشیده چو تیغی ۴۵۶
ز آشفته‌گی حال من ۴۵۰	زبان کلک تو حافظ ۴۵۶

زبان مور به آصف ۴۵۶	ز دلبری توان لاف ۴۶۲
زبان ناطقه در وصف ۴۵۶	ز دوستان تو آموخت ۴۶۲
ز بس که شد ۴۵۷	ز دیده خون بچکاند ۴۶۳
ز بنفشه تاب دارم ۴۵۷	ز راز بهای می ۴۶۳
زبور عشق نوازی نه کار ۴۵۷	ز رد روی می کشم زان ۴۶۴
ز بیم غارت عشقش ۴۵۸	ز رقیب دیو سیرت ۴۶۴
ز پادشاه و گدا ۴۵۸	ز رکنیاد ما صد ۴۶۴
ز پرده کاشی برون ۴۵۸	ز رنگ باده بشویم ۴۶۴
ز پرده ناله حافظ ۴۵۸	ز روی دوست دل ۴۶۴
ز تاب آتش دوری ۴۵۹	ز روی ساقی مهوش ۴۶۵
ز تاب آتش سودای ۴۵۹	ز رهم میفکن ای ۴۶۵
ز تندباد حوادث نمی توان ۴۵۹	ز زهد خشک ملولم ۴۶۵
ز جور کوکب طالع ۴۵۹	ز زیر زلف دو ۴۶۵
ز جیب خرقه حافظ ۴۶۰	ز سوز شوق دلم ۴۶۶
ز چشم لعل رمانی ۴۶۰	ز شرم آنکه به ۴۶۶
ز چنگ زهره شنیدم ۴۶۰	ز شست صدق گشا ۴۶۶
ز چین زلف کمندت ۴۶۰	ز شعر دلکش حافظ ۴۶۶
ز حافظان جهان کس ۴۶۰	ز شور و عریذه ۴۶۷
ز حال ما دلت ۴۶۱	ز شوق روی تو ۴۶۷
ز حسرت لب شیرین ۴۶۱	ز عشق ناتمام ما ۴۶۷
ز خاک کوی تو ۴۶۱	ز عطر حور بهشت ۴۶۸
ز خانقاه به میخانه ۴۶۱	ز عمر بر خورد آن ۴۶۸
ز خون که رفت ۴۶۱	ز غمزه بر دل ۴۶۸
ز در درآ و ۴۶۲	ز فکر تفرقه باز ۴۶۸
ز دست شاهد نازک ۴۶۲	ز کار ما و ۴۶۸
ز دلبرم که رساند ۴۶۲	ز کفر زلف تو ۴۶۸

ز کنج صومعه حافظ ۴۶۹	ز میوه‌های بهشتی چه ۴۷۳
ز کوی میکرده برگشته‌ام ۴۶۹	ز نقشبند قضا هست ۴۷۴
ز کوی میکرده دوشش ۴۶۹	ز نهار از آن عبارت ۴۷۴
ز کوی یار پیار ۴۶۹	ز نهار تا توانی اهل ۴۷۴
ز گرد خوان نگویند ۴۶۹	ز وصف حسن تو ۴۷۴
ز گریه مردم چشمم ۴۶۹	ز وصل روی جوانان ۴۷۵
زلف بر باد مده ۴۷۰	زهد گران که شاهد ۴۷۵
زلف تو مرا عمر ۴۷۰	زهره سازی خوش نمی‌سازد ۴۷۵
زلفت هزار دل به ۴۷۰	زهی حمیده خصلتی که ۴۷۵
زلف در دست صبا ۴۷۰	زهی همت که حافظ ۴۷۵
زلف دل دزدش صبا ۴۷۰	زیادتی مطلب کار بر ۴۷۶
زلف را حلقه مکن ۴۷۱	زیر بارند درختان که ۴۷۶
زلف مشکین تو در ۴۷۱	زیر کی را گفتم این ۴۷۶
زلف هندوی تو گفتم ۴۷۱	زین آتش نهفته که ۴۷۶
زمام دل به کسی ۴۷۱	زین خوش رقم که ۴۷۶
زمان خوشدلی دریاب و ۴۷۱	زین سفر گر به ۴۷۷
زمانه از ورق گل ۴۷۲	زین قصه هفت گنبد ۴۷۷
زمانه افسر رندی نداد ۴۷۲	زینهار از آب آن ۴۷۷
زمانه گر بزند آتشم ۴۷۲	ساعتی ناز مفرما و ۴۷۸
زمانه هیچ نبخشد که ۴۷۲	ساعده آن به که ۴۷۸
ز محرمات سراپرده وصال ۴۷۲	ساغر لطیف و دلکش ۴۷۸
ز مشرق سر کو ۴۷۲	ساغر ما که حریفان ۴۷۹
ز مشکلات طریقت عنان ۴۷۳	ساغر می بر کفم ۴۷۹
ز من بنیوش و ۴۷۳	ساغری نوش کن و ۴۷۹
ز من به حضرت ۴۷۳	ساقیا آمدن عید مبارک ۴۷۹
ز مهربانی جانان طمع ۴۷۳	ساقیا باده که اکسیر ۴۷۹

ساقیا برخیز و در ۴۷۹	ساقی و مطرب و ۴۸۷
ساقیا جام میم ده ۴۸۰	ساکنان حرم ستر و ۴۸۸
ساقیا در گردش ساغر ۴۸۰	سال و فال و مال و حال و ۴۸۸
ساقی ار باده ازین ۴۸۰	سالتها دل طلب جام جم ۴۸۸
ساقیا سایه ابرست و ۴۸۰	سایه افگند حالیا شب ۴۸۸
ساقیا عشرت امروز به ۴۸۰	سایه ای بر دل ریشم ۴۸۹
ساقیا لطف نمودی قدحت ۴۸۱	سایه طایر کم حوصله کاری ۴۸۹
ساقیا می ده که ۴۸۱	سایه قد تو بر ۴۸۹
ساقیا یک جرعه ای زان ۴۸۱	سبب مهرس که چرخ ۴۸۹
ساقی به بی نیازی رندان ۴۸۱	سبز است در و ۴۹۰
ساقی به جام عدل ۴۸۱	سبز پوشان خطت بر گرد ۴۹۰
ساقی به چند رنگ ۴۸۲	سبزه خط تو دیدیم ۴۹۰
ساقی به دست پاش ۴۸۲	سبزه کشان همه دریند ۴۹۰
ساقی به صوت این ۴۸۲	سپهر بر شعله پرویزی ۴۹۱
ساقی به نور باده ۴۸۳	سپهر دور خوش اکنون ۴۹۱
ساقی پیار آبی از ۴۸۳	ستاره ای بدرخشید و ماه ۴۹۱
ساقی پیار باده که ۴۸۴	ستاره شب هجران نمی فشاند ۴۹۲
ساقی بیا که شاهد ۴۸۴	ستم از غمزه میاموز ۴۹۲
ساقی بیا که شد ۴۸۴	سحر با باد می گفتم ۴۹۲
ساقی بیا که عشق ۴۸۴	سحر کرشمه چشمت به ۴۹۲
ساقی چمن گل را ۴۸۴	سحرم دولت بیدار به ۴۹۲
ساقی چو شاه نوش ۴۸۵	سحرم هاتف میخانه به ۴۹۲
ساقی حدیث سرو و ۴۸۵	سخا نمائد سخن طی ۴۹۳
ساقی سیم ساق من ۴۸۶	سخن اندر دهان دوست ۴۹۳
ساقی شکر دهان و ۴۸۶	سخن اینست که ما ۴۹۳
ساقی مگر وظیفه حافظ ۴۸۶	سخنست رمز دهان گفت ۴۹۳

سخندانی و خوشخوانی نمی‌ورزند ۴۹۳	سرم زدست بشد ۵۰۰
سخن در پرده می‌گویم ۴۹۴	سرمکش حافظ ز آه ۵۰۱
سخن غیر مگو با ۴۹۴	سرمزول فراغت نتوان ز ۵۱۰
سراسر بخشش جانان طریق ۴۹۵	سرو بالای من آنگه ۵۰۱
سر این نکته مگر ۴۹۵	سرو چشمی چنین دلکش ۵۰۱
سر به آزادگی از ۴۹۵	سرود مجلس جمشید گفته‌اند ۵۰۱
سر تا قدم وجود ۴۹۵	سرور زرو دل ۵۰۱
سرت سبز و دلت ۴۹۵	سری دارم چو حافظ ۵۰۲
سر تسلیم من و ۴۹۶	سری که بر سر ۵۰۲
سر خدا که در ۴۹۶	سزای قدر تو شاها ۵۰۲
سر خدا که عارف ۴۹۶	سزدم چو ابر بهمن ۵۰۲
سر خدمت تو دارم ۴۹۶	سمی نابرده در این ۵۰۳
سر درس عشق دارد ۴۹۶	سلام الله ما کز الیالی و جاوید ۵۰۳
سر ز حسرت به ۴۹۷	سلامی چو بوی خوش ۵۰۳
سر ز مستی برنگیرد ۴۹۷	سلطان ازل گنج غم ۵۰۴
سر شک گوشه گیران را چو ۴۹۷	سلطان غم هر آنچه ۵۰۴
سر شکم آمد و عیم ۴۹۷	سلطان من خدا را ۵۰۴
سر شک من که ز ۴۹۸	سُلیمی مُنَدَّ حَلَّت ۵۰۴
سرفرازم کن شبی از ۴۹۸	سماط دهر دون پرور ۵۰۴
سرفرا گوش من آورد و ۴۹۹	سمن بویان غبار غم چو ۵۰۵
سرکش مشو که چون ۴۹۹	سمند دولت اگر چند ۵۰۵
سر ما فرونیاید به ۴۹۹	سنگ سان شو در ۵۰۶
سر ما و در ۴۹۹	سنگ و گل را ۵۰۷
سرم برفت و زمانی ۵۰۰	سوابق کرم را بیان ۵۰۷
سرم به دنیی و ۵۰۰	سواد دیده غمدیده‌ام به ۵۰۷
سرم خوش است و ۵۰۰	سواد لوح بینش را ۵۰۷

سواد نامه موی سیاه ۵۰۷	شاه را به بود ۵۱۵
سوختم در چاه صبر ۵۰۸	شاه شمشاد قدان خسرو شیرین ۵۱۶
سوز دل اشک روان ۵۰۸	شاه عالم را بقا ۵۱۶
سوز دل بین که ۵۰۸	شاه نشین چشم من ۵۱۶
سویدای دل من تا ۵۰۸	شاید که به آبی ۵۱۶
سوی رندان قلندر به ۵۰۹	شب تنهائیم در قصد ۵۱۷
سه بوسه کز دو ۵۰۹	شب رحلت هم از ۵۱۷
سهو و خطای بنده گرش ۵۰۹	شب شراب خرابم کند ۵۱۷
سیاه نامه تر از خود کسی ۵۱۰	شب صحبت غنیمت دان ۵۱۷
سیلاب گرفت گرد ویرانه ۵۱۱	شب ظلمت و بیابان ۵۱۸
سیل است آب دیده ۵۱۱	شیل الاسد به صید دلم ۵۱۸
سیل سرشک ما ز ۵۱۱	شب وصل است و ۵۱۸
سینه ام ز آتش دل ۵۱۱	شبی به کلبه احزان ۵۱۸
سینه تنگ من و ۵۱۲	شبی دل را به ۵۱۹
سینه گو شعله آتشکده ۵۱۲	شبی که ماه مراد ۵۱۹
سینه مالامال درد است ۵۱۲	شد آن که اهل ۵۱۹
شادی مجلیان در قدم ۵۱۳	شد از خروج ریاحین ۵۱۹
شاهای فلک از بزم ۵۱۳	شد حظ عمر حاصل ۵۱۹
شاه اگر جرعه رندان ۵۱۳	شد حلقه قامت من ۵۲۰
شاهای مبهتری ز بهشتم ۵۱۴	شدم ز دست تو ۵۲۰
شاهای من ار به ۵۱۴	شدم فسانه به سرگشتگی ۵۲۰
شاه ترکان سخن مدعیان ۵۱۴	شده ام خراب و بد ۵۲۰
شاهد آن نیست که ۵۱۴	شراب ارغوانی را گلاب ۵۲۰
شاهدان در جلوه و ۵۱۵	شراب تلخ صوفی سوز ۵۲۲
شاهد بخت چون کرشمه ۵۱۵	شراب تلخ می خواهم که ۵۲۲
شاهد و مطرب به ۵۱۵	شراب خانگی ترس محتسب ۵۲۲

۵۲۰	شکفته شد گل حمرا.....	۵۲۳	شراب خانگیم بس می.....
۵۲۱	شکل هلال هر سر.....	۵۲۳	شراب خورده و خوی.....
۵۲۱	شکوه قاج سلطانی که.....	۵۲۴	شراب لعل کش و.....
۵۲۱	شکوه سلطنت و حسن.....	۵۲۴	شراب نوش کن و.....
۵۲۲	شمشاد خرامان کن و.....	۵۲۴	شرابی بی خمارم بخش یارب.....
۵۲۲	شمع اگر زان لب.....	۵۲۵	شربت قند و گلاب.....
۵۲۲	شمع دل دمسازم بنشست.....	۵۲۵	شرح این قصه مگر.....
۵۲۲	شمع سحرگهی اگر لاف.....	۵۲۵	شرم از خرقه آلوده.....
۵۲۳	شنیده‌ام سخنی خوش که.....	۵۲۵	شرممان باد ز پشمینه.....
۵۲۳	شوخی نگر که مرغ.....	۵۲۶	شست و شویی کن.....
۵۲۳	شود چون بید لرزان.....	۵۲۶	شعاع جام و قدح.....
۵۲۳	شود غزاله خورشید صید.....	۵۲۶	شعر خونبار من ای.....
۵۲۳	شور شراب عشق تو.....	۵۲۶	شفاز گفته شکر فشان.....
۵۲۳	شوق لببت برد از.....	۵۲۶	شقایق از پی سلطان.....
۵۲۴	شهباز دست پادشهم این.....	۵۲۷	شکر آن را که تو در.....
۵۲۴	شهر خالیست ز عشاق.....	۵۲۷	شکر آن را که دگر.....
۵۲۴	شهره شهر مشو تا.....	۵۲۷	شکرانه را که چشم.....
۵۲۴	شهر یاران بود و.....	۵۲۸	شکر ایزد که به.....
۵۲۵	شهریست پر ظریفان وز.....	۵۲۸	شکر ایزد که ز.....
۵۲۵	شهریست پر کرشمه حوران.....	۵۲۸	شکر ایزد که میان.....
۵۲۵	شیدا از آن شدم.....	۵۲۹	شکر به صبر دست.....
۵۲۵	شیراز معدن لب لعل.....	۵۲۹	شکر چشم تو چه.....
۵۲۵	شیراز و آب رکنی.....	۵۲۹	شکر خدا که باز.....
۵۲۶	شیر در بادیه عشق.....	۵۲۹	شکر خدا که هر.....
۵۲۶	شیرین تر از آبی به.....	۵۲۹	شکر شکن شوند همه.....
۵۲۶	شیشه بازی سرشکم نگری.....	۵۲۹	شکسته گشت چو پشت.....

شیوه حور و پری ۵۳۶	صد باد صبا اینجا ۵۴۲
شیوه ناز تو شیرین ۵۳۶	صد بار بگفتی که ۵۴۲
صاحب دیوان ما گویی ۵۳۷	صد جوی آب بستم ۵۴۳
صالح و طالح متاع ۵۳۷	صد ملک دل به ۵۴۳
صبا از عشق من ۵۳۸	صد نامه فرستادم و ۵۴۳
صبا اگر گذری افتد ۵۳۸	صراحی می کشم پنهان و ۵۴۳
صبا بر آن سر ۵۳۸	صراحی و حریفی گرت ۵۴۴
صبا به چشم من ۵۳۸	صرف شد عمر گرانمایه ۵۴۴
صبا به خوش خبری ۵۳۸	صفای خلوت خاطر از ۵۴۴
صبا به لطف بگو ۵۳۸	صفیر بلبل شوریده و ۵۴۴
صباح الخیر زد بلبل کجایی ۵۳۹	صفیر مرغ برآمد بط ۵۴۴
صبا زلف تو ۵۳۹	صلاح کار کجا و ۵۴۴
صبا ز منزل جانان ۵۳۹	صلاح ماهمه دام ۵۴۵
صبا کجاست که این ۵۳۹	صنمی لشکریم غارت دل ۵۴۵
صبا وقت سحر بویی ۵۴۰	صوف برکش ز سر ۵۴۶
صبح است ساقیا قدحی ۵۴۰	صوفی ار باده به ۵۴۶
صبح است و زاله ۵۴۰	صوفی از پرتو می ۵۴۶
صبح امید که بُد ۵۴۰	صوفیان واستندند از گرو ۵۴۶
صبح خیزی و سلامت ۵۴۰	صوفی بیا که آینه ۵۴۶
صبحدم از عرش می آمد ۵۴۱	صوفی بیا که خرقه ۵۴۶
صبر بر جور رقیت ۵۴۱	صوفی پیاله پیما حافظ ۵۴۷
صبر کن حافظ به ۵۴۱	صوفی ز کنج صومعه ۵۴۷
صبر کن حافظ که ۵۴۱	صوفی سر خوش ازین ۵۴۷
الصبر مرء و العمر ۵۴۱	صوفی شهر بین که ۵۴۷
صحبت حکام ظلمت شب ۵۴۲	صوفی که بی تو ۵۴۸
صحبت عافیت گرچه خوش ۵۴۲	صوفی گلی بچین و ۵۴۸

صوفی ماکه ز ۵۴۸	طوطیان در شکرستان کامرانی ۵۵۷
صوفی مجلس که دی ۵۴۸	طوطیی را به خیال ۵۵۷
صوفی نهاد دام و ۵۴۹	طیره جلوه طویی قد ۵۵۷
ضمیر دل نگشایم به کس ۵۵۰	طی مکان مبین و ۵۵۷
طاق و رواق مدرسه ۵۵۱	ظل معدود خم زلف ۵۵۹
طالب لعل و گهر ۵۵۱	عابدان آفتاب از دلبر ۵۶۰
طالع اگر مدد کند ۵۵۱	عارفی کو که کند ۵۶۱
طامات و شطح در ۵۵۲	عاشق از قاضی ترسد ۵۶۱
طایر دولت اگر باز ۵۵۲	عاشقان را گر در ۵۶۱
طبله عطر گل و ۵۵۲	عاشقان زمره ارباب اعانت ۵۶۱
طیب راه نشین درد ۵۵۲	عاشق روی جوانی خوش ۵۶۱
طیب عشق مسیحا دم ۵۵۳	عاشق شوار نه ۵۶۲
طیب عشق منم باده ۵۵۳	عاشق که شد که ۵۶۲
طراز پیرهن زرکشم مبین ۵۵۳	عاشق مفلس اگر قلب ۵۶۲
طرف چمن و طواف ۵۵۴	عاشق و رندم و ۵۶۲
طرف گرم ز کس ۵۵۴	عاشق و مخمور و ۵۶۳
طره شاهد دینی همه ۵۵۴	عاشقی را که چنین ۵۶۳
طریق صدق پیاموز از ۵۵۴	عافیت چشم مدار از ۵۶۳
طریق عشق پر آشوب ۵۵۴	عاقبت دست بدان سرو ۵۶۳
طریق عشق طریقی عجب ۵۵۵	عاقلان نقطه پرگار وجودند ۵۶۳
طریق کام بخشی چیست ۵۵۵	عالم از ناله عشاق ۵۶۴
طفیل هستی عشقتند آدمی ۵۵۵	عبوس زهد به وجه ۵۶۴
طمع به قند وصال ۵۵۶	عتاب یار پر چهره عاشقانه ۵۶۶
طمع در آن لب ۵۵۶	عجایب ره عشق ای ۵۶۷
طمع ز فیض کرامت ۵۵۶	عجب از لطف تو ۵۶۷
طویی ز قامت تو ۵۵۷	عجب از وفای جانان ۵۶۷

عجب علمی است علم ۵۶۷	عشوهای از لب شیرین ۵۷۴
عجب می‌داشتم دیشب ز ۵۶۸	عشو دادند که بر ۵۷۴
عجیب واقعه‌ای و غریب ۵۶۸	عفاالله چین ابرویش اگر ۵۷۴
عدل سلطان گر نپرسد ۵۶۸	عقل دیوانه شد آن ۵۷۵
عدو چو تیغ کشد ۵۶۸	عقلم از خانه به ۵۷۵
عذری بنه ای دل ۵۶۸	عکس خوی بر عارضش ۵۷۵
عراق و فارس گزفتی ۵۶۸	عکس روی تو چو ۵۷۶
عرصة بزمگاه خالی ماند ۵۶۹	علاج ضعف دل ما به لب ۵۷۶
عرض و مال از ۵۶۹	علاج ضعف دل ما کرشمه ۵۷۶
عروس بخت در آن ۵۶۹	علم و فضلی که ۵۷۷
عروس غنچه رسید از ۵۷۰	عماری دار لیلی را ۵۷۷
عروس فکر را زیور ۵۷۰	عمرتان باد و مراد ۵۷۸
عزم دیدار تو دارد ۵۷۰	عمر خسرو طلب ار ۵۷۸
عزم سبک عنان تو ۵۷۰	عمریست تا به راه ۵۷۸
عزیز مصر به رغم ۵۷۰	عمریست تا دلت ز ۵۷۹
عشرت شبگیر کن می ۵۷۱	عمریست تا من در ۵۷۹
عشرت کنیم ورنه به ۵۷۱	عمری گذشت تا به ۵۷۹
عشق است و مفلسی ۵۷۱	عنان به میکده خواهیم ۵۷۹
عشقبازی کار بازی نیست ۵۷۲	عنان میبچ که گر ۵۷۹
عشقت به دست طوفان ۵۷۲	عنقا شکار کس نشود ۵۷۹
عشقت رسد به فریاد ۵۷۲	عهد ما با لب ۵۸۰
عشق تو نهال حیرت ۵۷۳	عیان نشد که چرا ۵۸۰
عشق دردانه است و ۵۷۳	عیب حافظ گو مکن ۵۸۰
عشق من با خط ۵۷۳	عیب دل کردم که ۵۸۰
عشق می‌ورزم و امید ۵۷۴	عیب رندان مکن ای ۵۸۱
عشق و شباب و ۵۷۴	عیسم پوش زنهار ای ۵۸۱

۵۸۹	غم گیتی گر از	۵۸۱	عیم مکن به رندی
۵۸۹	غمناک نباید بود از	۵۸۱	عیب می جمله چو
۵۸۹	غمی که چون سپه	۵۸۱	عید است و آخر
۵۸۹	غنچه گلین و سلم ز	۵۸۲	عید رخسار تو کو
۵۹۰	غیرت عشق زبان همه	۵۸۳	غبار خط پیوشانید خورشید
۵۹۰	غیرتم کشت که محبوب	۵۸۴	غبار راه طلب کیمیای
۵۹۱	فاتحه‌ای چو آمدی بر	۵۸۴	غبار غم برود حال
۵۹۱	فارغ دل آن کسی	۵۸۴	غرض کرشمه حسن است
۵۹۱	فته می بارد ازین سقف	۵۸۴	فرور حسنت اجازت مگر
۵۹۱	فتوی پیر مفان دارم	۵۸۵	غزل گفتی و دُر
۵۹۲	فدای پیرهن چاک ماهرویان	۵۸۵	غسل در اشک زدم
۵۹۲	فدای دوست نکردیم عمر	۵۸۵	غفلت حافظ درین سراج
۵۹۲	فراز و شیب پیابان	۵۸۵	غلام آن کلماتم که
۵۹۲	فراق و وصل چه	۵۸۵	غلام مردم چشمم که
۵۹۲	فرح بخشی درین ترکیب	۵۸۶	غلام نرگس جمشاش آن
۵۹۳	فرخنده باد طلعت خویت	۵۸۶	غلام همت آنم که باشد
۵۹۳	فردا اگر نه روضه	۵۸۶	غلام همت آنم که
۵۹۳	فرشته‌ای به حقیقت فروش	۵۸۶	غلام همت دُردی کشان
۵۹۴	فرشته عشق نداند که	۵۸۷	غم جهان مخور و
۵۹۴	فرصت شمار صحبت کز	۵۸۷	غم حبیب نهان به
۵۹۴	فرصت شمر طریقه رندی	۵۸۷	غم دل چند توان
۵۹۵	فرض ایزد بگذاریم و	۵۸۸	غم دینی دنی چند
۵۹۵	فرقت از آب خضر	۵۸۸	غمزه ساقی به یغمای
۵۹۵	فرو رفت از غم	۵۸۸	غمزه شوخ تو خوم
۵۹۶	فروغ ماه می دیدم ز	۵۸۸	غم غریبی و غربت
۵۹۶	فریاد حافظ این همه	۵۸۹	غم کهن به می

فریاد که آن ساقی ۵۹۶	قدح مگیر چو حافظ ۶۰۳
فریاد که از شش ۵۹۶	قدحی درکش و سرخوش ۶۰۳
فریب دختر رز طوفه ۵۹۶	قدر مجموعه گل مرغ ۶۰۳
فضول نفس حکایت بسی ۵۹۷	قدر وقت ار شناسد ۶۰۳
فغان کاین لولیان شوخ ۵۹۷	قدم دریغ مدار از ۶۰۴
فغان که آن مه ۵۹۷	قدم منه به خرابات ۶۰۴
فغان که با همه ۵۹۷	قرار برده ز من ۶۰۴
فغان که در طلب ۵۹۸	قرار و خواب ز ۶۰۴
فقیه مدرسه دی مست ۵۹۸	قراری بسته ام با می ۶۰۵
فکر بلبل همه آنست ۵۹۸	قرّة العین من آن میوه ۶۰۵
فکر بهبود خود ای ۵۹۹	قسم به حشمت و ۶۰۵
فکر خود و رای خود ۵۹۹	قسمت حوالتم به خرابات ۶۰۵
فکر عشق آتش غم ۵۹۹	قصد جانست طمع در ۶۰۵
فلک به مردم نادان ۶۰۰	قصر فردوس به پاداش ۶۰۵
فی الجملة اعتماد مکن ۶۰۰	قصّة العشق لا انفصام لها ۶۰۶
فی جمال انکمال نلت ۶۰۰	قصه نکتم دراز کوتاه ۶۰۶
فیض روح القدس ار باز ۶۰۰	قطع این مرحله بی همی ۶۰۶
قاصد منزل سلمی که ۶۰۱	قلب اندوده حافظ بر ۶۰۶
قامتش را سرو گفتم ۶۰۱	قلم را آن زبان ۶۰۷
قانع به خیالی ز ۶۰۱	قلندران حقیقت به نیم ۶۰۷
قبای حسن فروشی تو ۶۰۲	قند آمیخته با گل ۶۰۷
قتل این خسته به ۶۰۲	قوت بازوی پرهیز به ۶۰۷
قتیل عشق تو شد ۶۰۲	قیاس کردم و آن ۶۰۸
قحط جودست آبروی خود ۶۰۲	کار از تو می رود ۶۰۹
قد بلند تو را ۶۰۳	کار خود گر به ۶۰۹
قدت گفتم که شمشادست ۶۰۳	کار صواب پاده پرستی است ۶۰۹

کاروان رفت و تو ۶۱۰	کس نیارد پراو ۶۱۶
کاروانی که بود بدرقه‌اش ۶۱۰	کس نیست که افتاده ۶۱۶
کاغذین جامه به خوناب ۶۱۰	کسی به وصل تو ۶۱۷
کام بخشی گردون عمر ۶۱۱	کسی کو بسته زلفت ۶۱۷
کام جان تلخ شد ۶۱۱	کسی که از ره ۶۱۷
کام دل آخر عمر ۶۱۱	کسی که حسن و ۶۱۷
کامم از تلخی غم ۶۱۱	کسی گیرد خطا بر ۶۱۸
کاهل روی چو باد ۶۱۲	کشته غمزه تو شد ۶۱۸
کای دل تو شاد باش ۶۱۲	کشته غمزه خود را ۶۱۸
کجا روم چه کنم ۶۱۲	کشتی باده بیاور که ۶۱۸
کجاست ساقی مهروی من ۶۱۲	کشتی شکستگانیم ای باده ۶۱۹
کجاست صوفی دجال فعل ۶۱۲	کفر زلفش ره دین ۶۲۰
کحل الجواهری به من آر ۶۱۳	کلاه سروریت کج مباد ۶۲۱
کدام آهن دلش آموخت ۶۱۳	کلک تو بارک‌الله بر ۶۲۱
کدورت از دل حافظ ۶۱۳	کلک تو خوش نویسد ۶۲۱
کرا گویم که با ۶۱۳	کلک حافظ شکرین میوه ۶۲۲
کردار اهل صومعه‌ام کرد ۶۱۳	کلک زبان بریده حافظ ۶۲۲
کرده‌ام توبه به دست ۶۱۴	کلید گنج سعادت قبول ۶۲۲
کرشمه‌ای کن و بازار ۶۱۴	کمال دلبری و حسن ۶۲۲
کرشمه تو شرابی به ۶۱۵	کمال سر محبت ببین ۶۲۳
کس به امید وفا ۶۱۵	کمان ابرویت را گو ۶۲۳
کس به دور نرگست ۶۱۵	کمان ابروی جانان نمی‌پیچد ۶۲۳
کس چو حافظ نگشاد ۶۱۵	کمتر از ذره نه‌ای ۶۲۴
کس ندانست که منزلگه ۶۱۶	کمر کوه کم است ۶۲۴
کس ندیدم ز مشک ۶۱۶	کمند صید بهرامی بیفکن ۶۲۴
کس نمی‌گوید که یاری ۶۱۶	کنون که چشمه قندست ۶۲۴

۶۲۱	کی کند سوی دل	۶۲۴	کنون که در چمن
۶۲۲	گدا چرا نزنند لاف	۶۲۴	کنون که می‌دمد از
۶۲۲	گداخت جان که شود	۶۲۵	کو پیک صبح تا
۶۲۲	گدای کوی تو از	۶۲۵	کوته نکند بحث سر
۶۲۲	گذار بر ظلماتست خضر	۶۲۵	کو جلوه‌ای ز ابروی
۶۲۳	گذار کن چو صبا	۶۲۵	کو حریفی کش سرمست
۶۲۳	گذشت بر من مسکین	۶۲۵	کو کب بخت مرا هیچ
۶۲۳	گر آمدم به کوی	۶۲۶	کوه اندوه فراق به
۶۲۳	گر از آن آدمیانی	۶۲۶	کوه صبرم نرم شد
۶۲۳	گر ازین منزل ویران	۶۲۶	که ای بلندنظر شاهباز
۶۲۴	گر امانت به سلامت	۶۲۶	که ای صوفی شراب
۶۲۴	گر انگشت سلیمانی نباشد	۶۲۶	که این کند که
۶۲۴	گر این نصیحت شاهانه	۶۲۷	که این ناله ز
۶۲۴	گر بایدم شدن سوی	۶۲۷	که بزد به نزد
۶۲۴	گر بدانم که وصال	۶۲۷	که بندد طرف وصل
۶۲۵	گر بدی گفت حسودی	۶۲۷	که تمکین اورنگ شاهی
۶۲۵	گر برکم دل از	۶۲۸	که خواهد شد بگویند
۶۲۵	گر بود عمر به	۶۲۸	که شنیدی که درین
۶۲۵	گر بهار عمر باشد	۶۲۸	که گفت حافظ از
۶۲۶	گر به دیوان غزل	۶۲۸	که می‌بینم که این
۶۲۶	گر به کاشانه رندان	۶۲۸	که نام قند مصری
۶۲۶	گر به نزهتگاه ارواح	۶۲۸	کی بود در زمانه
۶۲۷	گرت چون نوح نبی	۶۲۹	کی دهد دست این
۶۲۷	گرت ز دست برآید	۶۲۹	کیست حافظ تا ننوشد
۶۲۷	گر تو زین دست	۶۳۰	کیسه سیم و زرت
۶۲۷	گر تو فارغی از	۶۳۰	کی شعر ترانگیزد خاطر

گر ت هواست که با ۶۳۷	گر در خیال چرخ ۶۴۴
گر ت هواست که چون ۶۳۷	گر در سرت هوای ۶۴۴
گر جان به تن ۶۳۸	گر دست دهد خاک ۶۴۴
گر جلوه می‌نمایی ۶۳۸	گر دست رسد در ۶۴۴
گر چنین چهره گشاید ۶۳۹	گرد لب‌ت پنبشه از ۶۴۵
گر چو شمعش پیش ۶۳۹	گردون برای خیمه خورشید ۶۴۵
گر چو فرهادم به ۶۳۹	گردون چو کرد نظم ۶۴۵
گرچه از کوی وفا ۶۳۹	گر دهد دستم کشم ۶۴۵
گرچه افتاد ز زلفش ۶۴۰	گردی از رهگذر دوست ۶۴۶
گرچه با دلق ملّمع ۶۴۰	گر دیگر ت بر آن ۶۴۶
گرچه بی سامان نماید کار ۶۴۰	گر دیگری به شیوه ۶۴۶
گرچه پیرم تو شبی ۶۴۰	گر رنج پیشت آید ۶۴۶
گرچه حافظ در رنجش ۶۴۰	گر رود از پی ۶۴۶
گرچه دانم که به ۶۴۱	گر روی پاک و ۶۴۶
گرچه دوریم به یاد ۶۴۱	گر شوند آگه از ۶۴۷
گرچه راهیست پر از ۶۴۱	گر طمع داری از ۶۴۷
گرچه رندی و خرابی ۶۴۱	گر غالیه خوشبو شد ۶۴۷
گرچه شیرین دهان ۶۴۱	گرفته ساغر عشرت فرشته ۶۴۷
گرچه صد رودست در ۶۴۲	گر فوت شد سحور ۶۴۸
گرچه منزل بس خطرناکست ۶۴۲	گر قلب دلم را ۶۴۸
گرچه وصالش نه به ۶۴۲	گر کمیت اشک گلگونم ۶۴۸
گرچه یاران فارغند از ۶۴۲	گرم از دست برخیزد ۶۴۸
گر خمر بهشت است ۶۴۲	گرم تراند چنگ صبح ۶۴۸
گر خود رقیب شمع ۶۴۳	گر مدد خواستم از ۶۴۹
گر بیت‌الحرام خم حافظ ۶۴۳	گر مرید راه عشقی ۶۴۹
گر دیوانگان عشق مگرد ۶۴۳	گر مسلمانی از اینست ۶۴۹

۶۵۷	گفتم به نقطه دهننت	۶۵۰	گر مطرب حریفان این
۶۵۸	گفتم خوشا هوایی کز	۶۵۰	گر من آلوده دامنم
۶۵۸	گفتم دعای دولت او	۶۵۱	گر من از سرزنش
۶۵۸	گفتم دل رحیمت کی	۶۵۱	گرم نه پیر مغان
۶۵۸	گفتم روم به خواب	۶۵۱	گر می فروش حاجت رندان
۶۵۹	گفتم ز مهرورزان رسم	۶۵۲	گر نور عشق حق
۶۵۹	گفتمش در عین وصل	۶۵۲	گره به باد مزین
۶۵۹	گفتمش زلف به خون	۶۵۳	گره ز دل بگشا
۶۶۰	گفتمش سلسله زلف بتان	۶۵۳	گر همچو من افتاده
۶۶۰	گفتمش مگنر زمانی گفت	۶۵۳	گریه آبی به رخ
۶۶۰	گفتم صنم پرست مشو	۶۵۳	گریه حافظ چه سنجد
۶۶۰	گفتم غم تو دارم	۶۵۴	گریه شام و سحر
۶۶۱	گفتم که بر خیالت	۶۵۴	گشاد کار مشتاقان در
۶۶۱	گفتم که بوی زلفت	۶۵۴	گشاده نرگس رعنا ز
۶۶۱	گفتم که خواجه کی	۶۵۴	گشت بیمار که چون
۶۶۱	گفتم که کی بیخشی	۶۵۴	گفت آسان گیر بر
۶۶۱	گفتم کیم دهان و	۶۵۵	گفتا نه گفتنی است
۶۶۲	گفت مگر ز لعل	۶۵۵	گفت آن یار کز
۶۶۲	گفتم مگر به گریه	۶۵۵	گفت حافظ آشنایان در
۶۶۳	گفتم ملامت آید گر	۶۵۶	گفت حافظ دگرت خرقه
۶۶۳	گفتن بر خورشید که	۶۵۶	گفت حافظ من و
۶۶۳	گفتند خلایق که تویی	۶۵۶	گفتم ای بخت بختییدی
۶۶۳	گفت و خوش گفت	۶۵۶	گفتم ای جان جهان
۶۶۴	گفت وگو آیین درویشی نبود	۶۵۷	گفتم ای شام غریبان
۶۶۴	گفت وگوهاست درین راه که	۶۵۷	گفتم ای مستند جم
۶۶۴	گفته بودی کی بمیری	۶۵۷	گفتم به دلق زرق

گفتی ز سر عهد ۶۶۴	گوئیا خواهد گشود از ۶۷۰
گفتی سر تو بسته ۶۶۴	گو حریفی که شب ۶۷۰
گفتی که حافظ این ۶۶۴	گوش کن پند ای ۶۷۰
گفتی که شوم تو ۶۶۵	گو شمع میارید در ۶۷۱
گل از خلوت به ۶۶۵	گوش من و حلقه ۶۷۱
گل بخندید که از ۶۶۵	گوشوار زر و لعل ۶۷۱
گل بر جریده گفته ۶۶۵	گوشه چشم رضایی به ۶۷۲
گل بر رخ رنگین ۶۶۵	گوشه گیران انتظار جلوه ۶۷۲
گلبرگ راز سنبل مشکین ۶۶۵	گوشه گیری و سلامت هوسم ۶۷۲
گلبن حسنت نه خود ۶۶۶	گو غنیمت شمار صحبت ۶۷۲
گل به جوش آمد ۶۶۶	گو نام ما زیاد ۶۷۲
گل در بر و ۶۶۶	گوهر پاک بیاید که ۶۷۳
گل ز حد برد ۶۶۷	گوهر پاک تواز ۶۷۳
گلعداری ز گلستان جهان ۶۶۷	گوهر معرفت آموز که ۶۷۳
گل مراد تو آنکه ۶۶۷	گوهری کز صدف کون ۶۷۴
گله از زاهد بدخو ۶۶۷	گوی توفیق و کرامت ۶۷۴
گل یار حسن گشته ۶۶۷	گوی خوبی بردی از ۶۷۵
گلی کان پایمال سرو ۶۶۸	گوی خوبی که بزد ۶۷۵
گناه اگر چه نبود ۶۶۸	گوی زمین ربوده چوگان ۶۷۵
گناه چشم سیاه تو ۶۶۸	گویند هر آن کسان ۶۷۵
گنج در آستین و ۶۶۹	گویی بدهم کامت و ۶۷۶
گنج زر گر نبود ۶۶۹	گویی برفت حافظ از ۶۷۶
گنج عزالت که طلسمات ۶۶۹	گیسوی چنگ بیزید به ۶۷۶
گنج عشق خود نهادی ۶۶۹	لاف عشق و گله ۶۷۷
گنج قارون که فرو ۶۷۰	لاله بوی می نوشین ۶۷۷
گوئیا باور نمی دارند روز ۶۷۰	لاله ساغر گیر و ۶۷۸

۶۷۸ لب از ترشح می	۶۸۵ ما را به آب
۶۷۸ لب باز مگیر یک	۶۸۶ ما را به رندی
۶۷۸ لب پیاله بیوس آنکهی	۶۸۶ ما را از خیال
۶۷۸ لبث شکر به مستان	۶۸۶ ما را از منع
۶۷۹ لب تو خضر و	۶۸۶ ما را که درد
۶۷۹ لب چو آب حیات	۶۸۷ ما ز یاران چشم
۶۷۹ لبش می بوسد و خون	۶۸۷ ما شبی دست برآریم
۶۷۹ لب لعل و خط	۶۸۷ ما شیخ و واعظ
۶۸۰ لطف الهی بکند کار	۶۸۸ ما یسلمی و ما
۶۸۰ لطف خدا بیشتر از	۶۸۸ ما مرد زهد و
۶۸۰ لعل تو که هست	۶۸۸ ما مردان روی سوی
۶۸۰ لعل سیراب به خون	۶۸۸ ما می به بانگ
۶۸۰ لفظی فصیح شیرین قذی	۶۸۹ ما نقش غلغل چنگست و
۶۸۱ لَمَعَ الْبَرْقُ مِنَ الطُّورِ	۶۸۹ ما نه رندان ریائیم
۶۸۱ لنگر حلم تو ای	۶۸۹ ماه اگر بی تو برآید
۶۸۲ ما از برون در	۶۹۰ ماه شعبان منه از
۶۸۲ ما باده زیر خرقه	۶۹۰ ماه کنعانی من مسند
۶۸۲ ما بدان مقصد عالی	۶۹۰ ما هم این هفته
۶۸۳ ما بیغمان مست دل	۶۹۱ ما هم که رخس
۶۸۳ ما جراکم کن و	۶۹۱ ماه و خورشید به
۶۸۴ ما جرای من و معشوق	۶۹۱ ماهی تناقت همچو تو
۶۸۴ ما جفا از تو	۶۹۱ ماهی و مرغ دوش
۶۸۵ ما درد پنهان با	۶۹۲ مایه دلخوشی آنجاست که
۶۸۵ ما در درون سینه	۶۹۲ ماییم و آستانه عشق
۶۸۵ ما درس سحر در	۶۹۲ مباحثی که در آن
۶۸۵ ما را بر آستان	۶۹۲ مبادا جز حساب مطرب

مباش بی می و ۶۹۳	مددی گر به چراغی ۷۰۰
مباش در پی آزار ۶۹۳	مدعی خواست که آید ۷۰۰
مباش غره به بازوی ۶۹۳	مدعی گو لغز و ۷۰۱
مبتلا گشتم در این ۶۹۴	مده به خاطر نازک ۷۰۱
مبوس جز لب ساقی ۶۹۴	مرا امید وصال تو ۷۰۱
مبین به سیب ز نخدان ۶۹۵	مرا به بند تو ۷۰۱
مجال من همین باشد ۶۹۵	مرا به دور لب ۷۰۱
مجلس انس و بهار ۶۹۵	مرا به رندی و ۷۰۲
مجلس بزم عیش را ۶۹۵	مرا به عهد شکن ۷۰۲
مجمع خویی و لطف ۶۹۶	مرا به کشتی باده ۷۰۲
مجو درستی عهد از ۶۹۶	مرا تا عشق تعلیم ۷۰۳
محتاج قصه نیست گرت ۶۹۶	مرا چشمی است خون افشان ۷۰۳
محترم دار دلم کاین ۶۹۷	مراد دل ز تماشای ۷۰۳
محتسب داند که حافظ ۶۹۷	مراد دل ز که ۷۰۳
محتسب شیخ شد و ۶۹۷	مراد در خانه سروی ۷۰۳
محتسب نمی داند این قدر ۶۹۸	مراد در منزل جانان ۷۰۴
محراب ابرویت بنما تا ۶۹۸	مرا ذلیل مگردان به ۷۰۴
محرم راز دل شیدای ۶۹۹	مرا روز ازل کاری ۷۰۴
محل نور تجلی است ۶۹۹	مرا عهدیست با جانان ۷۰۴
محمل جانان بیوس آنگه ۶۹۹	مرا که از رخ ۷۰۵
محیط شمس کشد سوی ۶۹۹	مرا که منظر حور ۷۰۵
مخمور آن دو چشم ۶۹۹	مرا که نیست ره ۷۰۵
مخمور جام عشقم ساقی ۶۹۹	مرا گر تو بگذاری ۷۰۶
مدار نقطه بینش ز ۶۹۹	مرا مهر سیه چشمان ۷۰۶
مدام خرقه حافظ به ۷۰۰	مرا می بینی و هر ۷۰۶
مدد از خاطر رندان ۷۰۰	مرا و سرو چمن ۷۰۶

۷۱۴	مژده دادند که بر	۷۰۸	مرحبا طایر فترخ پی
۷۱۴	مژگان تو تا تیغ	۷۰۸	مردم چشم به خون
۷۱۴	مژه سیاهت ار کرد	۷۰۸	مردم در این فراق
۷۱۴	مست بگذشت و نظر	۷۰۸	مردم دیده ز لطف
۷۱۴	مستم کن آن چنان	۷۰۸	مردمی کرد و کرم
۷۱۵	مستور و مست هر	۷۰۹	مرغان باغ قافیه سنجند
۷۱۵	مستی به آب یک	۷۰۹	مرغ خوشخوان را بشارت
۷۱۵	مستی به چشم شاهد	۷۰۹	مرغ دل باز هوادار
۷۱۵	مسلمانان مرا وقتی دلی	۷۰۹	مرغ دل را صید
۷۱۶	مسند به باغ بر	۷۱۰	مرغ روحم که همی
۷۱۶	مسند به گلستان بر	۷۱۰	مرغ زیرک به در
۷۱۶	مشتاقی و مهجوری دور	۷۱۰	مرغ زیرک نزنند در
۷۱۶	مشکل عشق نه در	۷۱۱	مرغ سان از قفس
۷۱۷	مشو حافظ ز کید	۷۱۱	مرغول را برفشان یعنی
۷۱۷	مشورت با عقل کردم	۷۱۱	مرنج حافظ و از
۷۱۷	مشوی ای دیده نقش	۷۱۱	مرو به خانه ارباب
۷۱۷	مصلحت دید من آنست	۷۱۲	مرو به خواب که
۷۱۸	مطبوع تر ز نقش تو	۷۱۲	مرید پیر مغانم ز
۷۱۸	مطربا پرده بگردان و	۷۱۲	مرید طاعت بیگانگان مشو
۷۱۸	مطرب از درد محبت	۷۱۲	مزاج دهر تبه شد
۷۱۸	مطرب از گفته حافظ	۷۱۳	مزرع سبز فلک دیدم
۷۱۹	مطرب بساز پرده که	۷۱۳	مزن بر دل ز
۷۱۹	مطرب چه پرده ساخت	۷۱۳	مزن ز چون و
۷۲۰	مطرب عشق عجب ساز	۷۱۳	مژدگانی بده ای خلوتی
۷۲۰	مطرب کجاست تا همه	۷۱۳	مژدگانی بده ای دل
۷۲۰	مطلب طاعت و	۷۱۳	مژده ای دل که

۷۲۷ مگر خضر مبارک پی	۷۲۰ مظهر لطف ازل روشنی
۷۲۷ مگر دیوانه خواهم شد	۷۲۱ معاشران گره از زلف
۷۲۸ مگر زنجیر مویی گیردم	۷۲۲ معاشری خوش ورودی بساز
۷۲۸ مگرش خدمت دیرین من	۷۲۳ معرفت نیست در این
۷۲۸ مگر که لاله بدانست	۷۲۳ معشوق چون نقاب ز
۷۲۸ مگر گشایش حافظ درین	۷۲۳ معنی آب زندگی و
۷۲۸ مگرم چشم سیاه تو	۷۲۳ منبجه‌ای می‌گذشت راهزن
۷۲۹ مگر نسیم خفت صبح	۷۲۳ مفروش به باغ ارم
۷۲۹ مگو دیگر که حافظ	۷۲۳ مفروش عطر عقل به
۷۲۹ ملال مصلحتی می‌نمایم از	۷۲۴ مقام اصلی ما گوشه
۷۲۹ ملامتگو چه دریابد میان	۷۲۴ مقام عیش میسر نمی‌شود
۷۲۹ ملک این مزرعه دانی	۷۲۴ مقیم بر سر راهش
۷۲۹ ملک عاشقی و گنج	۷۲۴ مقیم زلف تو شد
۷۳۰ ملک در سجده آدم	۷۲۵ مکدرست دل آتش به
۷۳۰ ملول از هم‌رهان بودن	۷۲۵ مکش آن آهوی مشکین
۷۳۰ من آن آئینه را	۷۲۵ مکن از خواب بیدارم
۷۳۰ من آن شکل صنوبر	۷۲۵ مکن به چشم حقارت
۷۳۱ من آن فریب که	۷۲۵ مکن به نامه سیاهی
۷۳۱ من ار چه عاشقم	۷۲۶ مکن حافظ از جور
۷۳۱ من از بیگانگان دیگر	۷۲۶ مکن ز غصه شکایت
۷۳۱ من از چشم تو	۷۲۶ مکن عتاب ازین بیش
۷۳۱ من از رندی نخواهم	۷۲۶ مکن کز سینه‌ام آه
۷۳۲ من از رنگ صلاح	۷۲۶ مکن که کوکبه دلبری
۷۳۲ من از نسیم سخن چین	۷۲۷ مگر به تیغ اجل
۷۳۲ من اگر باده خورم	۷۲۷ مگر به روی دلارای
۷۳۲ من اگر خارم اگر	۷۲۷ مگر تو شانه زدی

۷۳۸ من شکسته بدحال زندگی	۷۳۳ من اگر رند خراباتم
۷۳۹ منصورین مظفر غازی است	۷۳۳ من اگر نیکم اگر
۷۳۹ منظور خردمند من آن	۷۳۴ من این حروف نوشتم
۷۳۹ منعم مکن ز عشق	۷۳۴ من این مراد بینم
۷۳۹ من غلام نظر آصف	۷۳۴ من این مرقع رنگین
۷۳۹ منکران را هم ازین	۷۳۴ من این مقام به
۷۴۰ من که از آتش	۷۳۵ من با کمر تو
۷۴۰ من که از یاقوت	۷۳۵ من به خیال زاهدی
۷۴۰ من که امروزم بهشت	۷۳۵ من به سر منزل عنقا
۷۴۰ من که باشم که	۷۳۵ من به گوش خود
۷۴۱ من که خواهم که	۷۳۵ من پیر سال و
۷۴۱ من که در آتش	۷۳۵ من ترک عشق شاهد
۷۴۱ من که شبهاره	۷۳۶ منت سدره و طویی
۷۴۱ من که عیب توبه	۷۳۶ المنة لله که چو
۷۴۱ من کی آزاد شوم	۷۳۶ من چو گویم که
۷۴۲ من گدا و تمنای	۷۳۶ من چه گویم که
۷۴۲ منم آن شاعر ساحر	۷۳۷ من حالت زاهد را
۷۴۲ منم که بی تو	۷۳۷ من خاکی که ازین
۷۴۲ منم که دیده به	۷۳۷ من دوستدار روی خوش
۷۴۳ منم که شهره شهرم	۷۳۷ من رمیده ز غیرت
۷۴۳ من نگویم که کنون	۷۳۷ من رند و عاشق
۷۴۳ من نمی یابم مجال ای	۷۳۸ منزل حافظ کنون بارگه
۷۴۳ من نه آن رندم	۷۳۸ منزل سلمی که بادش
۷۴۳ من نه آنم که	۷۳۸ من ز مسجد به
۷۴۳ من و باد صبا	۷۳۸ من سرگشته هم از
۷۴۴ من و دل گر	۷۳۸ منش با خرقة پشمن

من و سفینه حافظ ۷۴۴	می خورد خون دلم مردمک ۷۵۱
من و شمع صبحگاهی ۷۴۴	می خور که شیخ ۷۵۱
من و مقام رضا ۷۴۴	می خور که هر ۷۵۱
من همان دم که ۷۴۵	می دو ساله و ۷۵۱
من همان روز ز ۷۴۵	می دهد هر کسش افسونی ۷۵۲
من همان ساعت که ۷۴۵	می ده که سر ۷۵۲
مه جلوه می نماید بر ۷۴۶	می ده که نوعروس ۷۵۳
مهر تو عکسی بر ۷۴۶	می روی و مژگانت خون ۷۵۳
مهر رخت سرشت من ۷۴۶	می سوزم از فراق تو روی ۷۵۳
مهندس فلکی راه دیر ۷۴۶	می صبح و شکر ۷۵۳
میان او که خدا ۷۴۷	می صوفی افکن کجا ۷۵۳
میان جعفر آباد و مصلی ۷۴۷	می فکن بر صف رندان ۷۵۴
میان عاشق و معشوق ۷۴۸	می کشیم از قدح لاله ۷۵۴
میان گریه می خندم که ۷۴۸	می گریم و مرادم ازین ۷۵۴
میان مهر بانان کی توان ۷۴۸	می گشتم اندر آن چمن ۷۵۴
می باقی بده تا ۷۴۸	می مخور با همه ۷۵۵
می بده تا دهمت ۷۴۸	می نوش و جهان ۷۵۵
می بیفش است دریاب ۷۴۹	می وزد از چمن نسیم ۷۵۵
می ترسم از خرابی ایمان ۷۴۹	می در کاسه چشم ۷۵۵
می جُست از سحاب ۷۴۹	نا امیدم مکن از ۷۵۶
میخواره و سرگشته و ۷۴۹	ناز پرورد تنم نبرد راه ۷۵۷
می خواست گل که دم ۷۴۹	نازنین تر ز قدت در ۷۵۷
می خواستم که میرمش اندر ۷۵۰	نازینی چو تو پاکیزه ۷۵۷
می خواه و گل افشان ۷۵۰	نازها زان تر گس مستانه اش ۷۵۸
می خور به بانگ ۷۵۰	ناصر به طعن گفت ۷۵۸
می خور به شعر ۷۵۰	ناصرم گفت بجز غم ۷۵۸

ناظر روی تو صبا جنظرانند ۷۵۸	نرگس کرشمه می برد از ۷۶۵
ناگشوده گل نقاب آهنگ ۷۵۹	نرگس مست نوازش کن ۷۶۶
نام حافظ رقم نیک ۷۶۰	نرگس همه شیوه های مستی ۷۶۶
نام حافظ گر بر آید ۷۶۰	نزدی شاه رخ و ۷۶۶
نام نیک ار طلبد ۷۶۰	نزدیک شد آن دم ۷۶۶
ناموس عشق و رونق ۷۶۰	نسیم باد صبا دوشم ۷۶۷
نامه تعزیت دختر رز ۷۶۰	نسیم در سر گل ۷۶۷
ناوک چشم تو در ۷۶۱	نسیم زلف تو چون ۷۶۷
ناوک غمزه بیار و ۷۶۱	نسیم صبح سعادت بدان ۷۶۷
نبندی زان میان طرفی ۷۶۱	نشان اهل خدا عاشقی ۷۶۸
نبود چنگ و رباب ۷۶۱	نشان عهد و وفا ۷۶۸
نبود نقش دو عالم ۷۶۲	نشان موی میانش که ۷۶۸
نثار خاک رخت نقد ۷۶۲	نشان یار سفر کرده ۷۶۹
نثار روی تو هر ۷۶۲	نصیحتی کنمت بشنو و ۷۶۹
نجوید جان از آن ۷۶۲	نظر پاک تواند رخ ۷۶۹
نخست موعظه پیر صحبت ۷۶۳	نظر کردن به درویشان ۷۶۹
نخفته ام ز خیالی که ۷۶۳	نظیر دوست ندیدم اگر ۷۶۹
ندارم دستت از دامن ۷۶۳	نعیم هر دو جهان ۷۷۰
ندانم از چه سبب ۷۶۳	نفر گفت آن بت ۷۷۰
ندانم نوحه قمری به ۷۶۳	نفس باد صبا مشک فشان ۷۷۱
ندای عشق تو دیشب ۷۶۴	نفس برآمد و کام ۷۷۱
ندیم و مطرب و ۷۶۴	نفس نفس اگر از باد ۷۷۱
نذر کردم گر ازین ۷۶۴	نقاب گل کشید و ۷۷۱
نذر و فتوح صومعه ۷۶۴	نقد بازار جهان بنگر ۷۷۱
نرگس ار لاف زد ۷۶۵	نقد دلی که بود ۷۷۲
نرگش عربده جوی و ۷۶۵	نقد صوفی نه همه ۷۷۲

نقد عمرت ببرد غصه ۷۷۲	نوبهار است در آن ۷۷۹
نقدها را بود آیا ۷۷۲	نوبه زهد فروشان گرانجان بگذشت ۷۷۹
نقش حقوق صحبت و ۷۷۲	نهادم عقل راه ره ۷۸۰
نقش خیال روی تو ۷۷۳	نه این زمان دل ۷۸۰
نقش می‌بستم که گیرم گوشه ۷۷۳	نه به هفت آب ۷۸۰
نقطه عشق نمودم به ۷۷۳	نه تنها شد ایوان ۷۸۰
نکال شب که کند ۷۷۴	نه حافظ را حضور ۷۸۰
نکته روح فزا از دهن ۷۷۵	نه راهست این که ۷۸۱
نکته ناستجیده گفتم دلبرا ۷۷۵	نه سر زلف خود ۷۸۱
نکته‌ها رفت و شکایت ۷۷۵	نه عمر خضر بماند ۷۸۱
نگارا بر من بیدل ۷۷۵	نه من از پرده ۷۸۱
نگارم دوش در مجلس ۷۷۵	نه من ز بی عملی ۷۸۱
نگار من که به ۷۷۶	نه من سبوکش این ۷۸۲
نگار می فروشم عشوه‌ای ۷۷۶	نه هر درخت تحمل ۷۸۲
نگاری چابکی شنگی کله‌دار ۷۷۶	نه هر کو نقش ۷۸۲
نگشاید دلم چو غنچه ۷۷۶	نه هر که چهره ۷۸۳
نگویمت که همه ساله ۷۷۷	نه هر که طرف ۷۸۳
نماز در خم آن ۷۷۷	نیاز من چه وزن ۷۸۳
نمی‌بینم از همدمان هیچ ۷۷۷	نیست امید صلاحی ز ۷۸۳
نمی‌بینم نشاط عیش در ۷۷۷	نیست بر لوح دلم ۷۸۴
نمی‌دهند اجازت مرا به ۷۷۷	نیست در بازار عالم ۷۸۴
نمی‌کند دل من میل ۷۷۸	نیست در کس کرم ۷۸۴
نمی‌کنم گله‌ای لیک ابر ۷۷۸	نی قصه آن شمع ۷۸۴
نهاده‌ایم بار جهان بر ۷۷۸	نیکنامی خواهی ای دل ۷۸۵
نوای بلبلت ای گل ۷۷۸	واعظان کاین جلوه در ۷۸۶
نوای مجلس ما را ۷۷۹	واعظ شحنه شناس این ۷۸۶

۷۸۶ واعظ شهر که مهر	۷۹۲ وگر رسم فنا خواهی
۷۸۷ واعظ ما بوی حق	۷۹۳ وگر رند منع آتشی
۷۸۷ واعظ مکن نصیحت شوریدگان	۷۹۳ وگر طلب کند انعامی
۷۸۷ وان دعیت بخلد و	۷۹۳ وگر کمین بگشاید غمی
۷۸۷ وانکه یک جرعه می	۷۹۳ وگر کنم طلب نیم
۷۸۷ وانگهم در داد جامی	۷۹۴ وگر گوید نمی خواهم چو
۷۸۷ وجه خدا اگر شودت	۷۹۴ ولیکن کی نمایی رخ
۷۸۸ ورچو حافظ ز بیابان	۷۹۴ وه که در دانه‌ای
۷۸۸ وصال دوستان روزی ما	۷۹۴ وین اطلس مقرنس زردوز
۷۸۸ وصال دولت بیدار ترسمت	۷۹۵ هائف آن روز به
۷۸۸ وصف رخ چو ماهش	۷۹۵ هان مشو نومید چون
۷۸۸ وصل خورشید به شب	۷۹۵ هر آن کس را
۷۸۹ وضع دوران بنگر ساغر	۷۹۶ هر آن کسی که
۷۸۹ وفا از خوابگان شهر	۷۹۶ هر آن کو خاطر
۷۸۹ وفاداری و حق گویی	۷۹۶ هر آن که جانب
۷۸۹ وفا کنیم و ملامت	۷۹۶ هر آن که راز
۷۹۰ وفا مجوی ز دشمن	۷۹۷ هر آن که روی
۷۹۰ وفا مجوی ز کس	۷۹۷ هر آن که کنج
۷۹۰ وفا و عهد نکو	۷۹۷ هر پاره از دل
۷۹۰ وقت آن شیرین قلندر	۷۹۷ هر تار موی حافظ
۷۹۱ وقت است کز فراق	۷۹۷ هر چند پیر و
۷۹۱ وقت را غنیمت دان	۷۹۸ هر چند غرق بحر
۷۹۱ وقت گل گویی که	۷۹۸ هر چند کاز مودم از
۷۹۱ وکیل قاضیم اندر گذر	۷۹۸ هر چند کان آرام
۷۹۲ وگر به رهگذری یکدم	۷۹۸ هر چند که هجران
۷۹۲ وگر چنانکه در آن	۷۹۸ هر چه جز بار

هر دل که ز..... ۷۹۸	هرگز نقش تو از..... ۸۰۵
هر دم از درد..... ۷۹۹	هر گل نو ز..... ۸۰۵
هر دم به خون..... ۷۹۹	هر گنج سعادت که..... ۸۰۶
هر دمش با من..... ۷۹۹	هر گه که دل..... ۸۰۶
هر راهرو که ره..... ۷۹۹	هر مرغ به دستانی..... ۸۰۶
هر روز دلم به..... ۷۹۹	هر مرغ فکر کنز..... ۸۰۶
هر سر موی مرا..... ۷۹۹	هر می لعل کزان..... ۸۰۷
هر سرو قد که..... ۸۰۰	هر نقش که دست..... ۸۰۷
هر سرو که در..... ۸۰۰	هزار جان مقدس بسوخت..... ۸۰۷
هر شبی درین ره..... ۸۰۰	هزار جهد بکردم که..... ۸۰۷
هر صبح و شام..... ۸۰۰	هزار حیل برانگیخت حافظ..... ۸۰۸
هر کجا آن شاخ..... ۸۰۰	هزار عقل و ادب..... ۸۰۸
هر کس از مهره..... ۸۰۱	هزار نکته باریکتر ز..... ۸۰۸
هر کس که دید..... ۸۰۱	هست امیدم که علی‌رغم..... ۸۰۹
هر کس که گفت..... ۸۰۱	هش دار که گر..... ۸۰۹
هر کسی با شمع..... ۸۰۱	هشدار شو که مرغ..... ۸۰۹
هر کو نکاشت مهر..... ۸۰۲	همان منزل است این..... ۸۰۹
هر کو نکند فهمی..... ۸۰۲	همای زلف شاهین شهرت..... ۸۱۰
هر که آمد به..... ۸۰۳	همای گو مفکن سایه..... ۸۱۰
هر که این عشرت..... ۸۰۳	همایی چون تو عالیقدر..... ۸۱۰
هر که چون لاله..... ۸۰۳	همت حافظ و انقاس سحرخیزان..... ۸۱۰
هر که خواهد گو..... ۸۰۴	همت عالی طلب جام..... ۸۱۱
هر که را با..... ۸۰۴	همتم بدرقه راه کن..... ۸۱۱
هر که را خوابگاه..... ۸۰۴	همچو جم جرعه ما..... ۸۱۱
هر که زنجیر سر..... ۸۰۵	همچو چنگ ار به..... ۸۱۱
هرگز که دیده باشد..... ۸۰۵	همچو حافظ به خرابات..... ۸۱۲

۸۱۹ یاد باد آن که به	۸۱۲ همچو حافظ به رغم
۸۱۹ یاد باد آن که خرابات	۸۱۲ همچو حافظ غریب در
۸۱۹ یاد آنکه در آن	۸۱۲ همچو صبحم یک نفس
۸۱۹ یاد باد آنکه رخت	۸۱۲ همچو گل بر چمن
۸۲۰ یاد باد آن که نگارم	۸۱۲ همچو گلبرگ طری هست
۸۲۰ یاد باد آنکه نهانت	۸۱۳ همچون حجاب دیده به
۸۲۱ یار اگر نشست با	۸۱۳ همچون لب خود مدام
۸۲۱ یاران همشین همه از	۸۱۳ هم عقالله صبا کز
۸۲۱ یارب آن آهوی مشکین	۸۱۴ همه شب درین امیدم
۸۲۱ یارب آن زاهد خودبین	۸۱۴ همه کارم ز خود کامی
۸۲۲ یارب آن شاه وش	۸۱۴ همی رویم به شیراز
۸۲۲ یارب از ابر هدایت	۸۱۴ همیشه وقت تو ای
۸۲۲ یارب با ماست چه	۸۱۵ همین که ساغر زرین
۸۲۲ یارب اندر کنف سایه	۸۱۵ هنر بی عیب حرمان
۸۲۲ یارب این آینه حسن	۸۱۵ هنر نمی خرد ایام و
۸۲۳ یارب این بچه ترکان	۸۱۶ هنگام تنگدستی در عیش
۸۲۳ یارب این شمع دل افروز	۸۱۶ هواخواه توام جانا و
۸۲۳ یارب این قافله را	۸۱۶ هوا ز نکهت گل
۸۲۳ یارب این کعبه مقصود	۸۱۶ هوا مسیح نفس گشت
۸۲۳ یارب این نو دولتان	۸۱۶ هوای کوی تواز
۸۲۴ یارب به که بتوان	۸۱۷ هیچ آگهی ز عالم
۸۲۴ یارب به وقت گل	۸۱۷ هیچ است آن دهان
۸۲۴ یارب چه غمزه کرد	۸۱۷ هیچ کس نیست که
۸۲۶ یارب سببی ساز که	۸۱۸ یا بخت من طریق
۸۲۶ یارب کجاست محرم رازی	۸۱۸ یاد باد آن صحبت
۸۲۶ یارب کی آن صبا	۸۱۸ یاد باد آن کو

۸۲۶ یارب مگیرش ارچه دل	۸۲۹ یغمای عقل و دین
۸۲۷ یار دارد سر صید	۸۲۹ یک حرف صوفیانه بگویم
۸۲۷ یار دلدار من ار	۸۳۰ یک دم غریق بحر
۸۲۷ یار ما چون گیرد	۸۳۰ یک قصه بیش نیست
۸۲۷ یار مردان خدا باش	۸۳۰ یکی از عقل می‌لافتد
۸۲۸ یار من گر بخرامد	۸۳۰ یکی چو باده پرستان
۸۲۸ یاقوت جان‌فزایش از آب	۸۳۰ یکیت ترکی و تازی
۸۲۸ یا مُبَسماً یحاکی درجا	۸۳۱ یوسف گمگشته باز آید
۸۲۸ یا مکش بر چهره	
۸۲۹ یا وفا یا خبر	
۸۲۹ یعنی یا که آتش	

مرکز تحقیقات کتب و تاریخ علوم اسلامی

i

احمدی بیرجندی، احمد: ۵۵۳، ۵۰۵
 اخوان ثالث، مهدی: ۱۶، ۵۷، ۶۲، ۶۹، ۸۸، ۹۳، ۱۰۹، ۲۰۹، ۲۱۹، ۲۴۱، ۲۶۹، ۲۸۸، ۳۱۹، ۳۶۳، ۳۷۱، ۴۰۴، ۴۰۹، ۴۱۲، ۴۱۵، ۴۲۰، ۴۲۱، ۴۸۵، ۵۲۹، ۵۳۱، ۵۳۵، ۵۴۰، ۵۴۹، ۵۶۹، ۵۷۱، ۵۹۲، ۶۰۴، ۶۴۹، ۶۵۰، ۷۲۴، ۷۴۸، ۷۵۱، ۸۱۹، ۸۲۰
 اخوان زنجانى، جلیل: ۱۵۸، ۳۰۹
 اعتماد، محمود: ۱۷
 اعتماد سرايى، هاشم: ۷۰۶
 افشار، ایرج: ۹، ۴۵، ۷۹، ۹۱، ۱۱۲، ۱۲۴، ۲۳۴، ۳۱۹، ۳۲۲، ۳۷۸، ۴۲۲، ۴۲۸، ۴۲۵، ۴۸۹، ۵۲۰، ۵۴۳، ۵۶۷، ۵۹۶، ۶۴۱، ۶۹۳، ۸۰۸
 افشارى، مهران: ۶۰۳، ۶۶۸
 اقبال، حسين: ۵۸۵
 اقبال، عباس: ۲۲۸، ۴۸۸، ۴۹۱، ۷۵۱، ۷۷۶
 اسلامى ندوشن، محمدعلى: ۱۷، ۲۰، ۳۰، ۵۰، ۵۸، ۶۰، ۶۹، ۷۹، ۸۹، ۹۹، ۱۰۶، ۱۱۷، ۱۲۰، ۱۳۱، ۱۳۶، ۱۴۲، ۱۴۶، ۱۴۹، ۱۵۳، ۱۶۶، ۱۸۶، ۲۰۷، ۲۰۹، ۲۳۶، ۲۴۸، ۲۵۲، ۲۶۷، ۲۷۱، ۳۰۲، ۳۰۹، ۳۳۹، ۳۴۲، ۳۴۴، ۴۰۷، ۴۱۰، ۴۲۳، ۴۲۴، ۴۴۳، ۴۵۲، ۴۵۷، ۴۵۹، ۴۷۵، ۴۸۲، ۴۸۶، ۴۹۰، ۵۰۳، ۵۰۹، ۵۲۳، ۵۵۳، ۵۵۵، ۵۶۴، ۵۷۲، ۵۷۶

آجودانی، ماشاءلله: ۱۴، ۱۷، ۲۲، ۳۸، ۹۰، ۹۶،
۱۴۶، ۱۴۸، ۱۵۲، ۱۶۰، ۱۸۳، ۲۰۹،
۲۴۵، ۲۴۷، ۲۸۷، ۳۰۱، ۳۱۰، ۳۱۱،
۳۲۷، ۳۲۹، ۳۴۰، ۳۴۹، ۳۶۱، ۳۷۱، ۳۸۱،
۴۰۰، ۴۰۱، ۴۰۴، ۴۲۰، ۴۲۲، ۴۳۵، ۵۰۸،
۵۱۲، ۵۳۱، ۵۳۲، ۵۳۸، ۵۴۶، ۵۴۹، ۵۵۲،
۵۶۷، ۶۱۵، ۶۴۰، ۶۴۳، ۷۰۶، ۷۰۷،
آشوری، داریوش: ۱۰۸، ۱۴۹، ۵۲۵
آموزگار، جهانگیر: ۸۸، ۵۲۲
آهی، حسین: ۶۹
آیت اللهی، موسوی: ۴۸۵
ابتهاج، هوشنگ (ه. ا. سایه): ۵۲، ۶۵، ۷۳،
۹۳، ۱۰۶، ۱۱۸، ۲۰۶، ۲۳۹، ۲۵۶، ۲۶۱،
۲۷۲، ۲۸۵، ۳۰۲، ۳۶۸، ۳۹۷، ۵۶۴، ۵۸۳،
۶۳۸، ۶۴۷، ۶۵۴، ۷۷۲، ۷۷۴، ۸۰۰
ادیب برومند، عبدالعلی: ۶۶، ۱۵۷، ۱۶۹،
۱۹۷، ۲۴۸، ۲۷۰، ۲۹۱، ۳۰۰، ۳۲۳، ۳۴۱،
۳۶۳، ۳۷۴، ۴۲۳، ۵۸۴، ۶۱۳، ۶۱۶، ۶۱۹،
۶۹۰، ۸۰۴، ۸۳۰
اذکائی، پرویز: ۱۰۸
اجلالی، امین پاشا: ۳۲، ۵۳، ۱۷۴، ۴۰۳، ۵۰۵،
۵۵۲، ۵۸۲، ۶۱۰، ۶۶۹، ۷۲۱، ۷۸۱، ۷۸۴
اجتماعی، جندقی، کمال: ۱۷، ۲۲

برومند سعید، جواد: ۶۱۹، ۲۴۷	۵۷۷، ۵۸۳، ۶۰۸، ۶۱۰، ۶۲۰، ۶۶۱، ۶۸۶
برهانی، مهدی: ۱۷-۱۹، ۲۲، ۳۴، ۳۵، ۳۸، ۴۵	۶۹۰، ۶۹۱، ۷۰۹، ۷۱۶، ۷۲۱، ۷۲۳، ۷۲۹
۴۷، ۵۰، ۵۲، ۵۳، ۵۵، ۶۴، ۷۱، ۷۲، ۷۶، ۷۹	۷۶۴، ۷۹۲، ۸۰۲، ۸۰۳، ۸۰۸، ۸۲۳، ۸۲۴
۸۲، ۸۵، ۱۰۰، ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۰۹	۸۲۹
۱۱۵-۱۲۰، ۱۲۹، ۱۳۱، ۱۳۴، ۱۳۹، ۱۴۰	اشرف، سیدحیدر: ۲۳۶
۱۴۶، ۱۴۹، ۱۵۱، ۱۵۷، ۱۷۰، ۱۷۵، ۱۷۶	اکبری حامد، مهدی: ۳۲-۳۶، ۶۹، ۱۲۷، ۱۹۱
۱۸۳، ۱۸۵، ۱۸۷، ۱۸۹، ۱۹۴، ۱۹۵، ۲۰۲	۲۰۶، ۲۰۵، ۳۲۲، ۳۹۴، ۶۰۰، ۶۰۶، ۶۱۰
۲۰۸، ۲۱۰، ۲۱۵، ۲۲۷، ۲۲۹، ۲۳۵-۲۳۷	۶۸۱، ۸۰۸
۲۴۲، ۲۴۵، ۲۵۱، ۲۵۴، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۸	امیر خسانی، ایرج: ۵۲۲
۲۶۹، ۲۷۱، ۲۷۲، ۲۷۸، ۲۸۱، ۲۸۲، ۲۸۶	امیری فیروزکوهی، کریم: ۴۸۵
۲۹۰، ۲۹۶، ۳۰۲، ۳۰۸، ۳۱۵، ۳۱۷، ۳۱۸	امیری، منوچهر: ۷۴، ۱۰۶، ۱۲۰، ۳۲۹، ۳۳۴
۳۲۳، ۳۲۴، ۳۲۸، ۳۲۹، ۳۳۱، ۳۳۵، ۳۳۹	۴۰۷، ۴۲۳، ۴۷۸، ۵۲۲، ۵۵۵، ۵۶۳، ۵۶۴
۳۴۲، ۳۴۶، ۳۴۸-۳۵۰، ۳۵۸، ۳۶۳، ۳۶۷	۵۷۲، ۵۷۳، ۶۳۵، ۶۹۳، ۷۵۰، ۷۸۵، ۸۱۲
۳۷۰، ۳۷۴، ۳۸۳، ۳۸۴، ۳۹۰، ۳۹۱، ۳۹۷	الحسینی، علی اکبر: ۲۱۱
۳۹۸، ۴۰۷، ۴۰۹، ۴۱۶، ۴۲۳، ۴۲۴، ۴۲۸	انجوی شیرازی، سید ابوالقاسم: ۳۵، ۱۰۱
۴۲۹، ۴۳۲، ۴۳۶، ۴۵۳، ۴۵۶، ۴۶۱، ۴۶۵	۱۵۵، ۱۹۳، ۱۹۸، ۲۲۲، ۴۱۸، ۴۲۳، ۴۵۴
۴۷۰، ۴۷۴، ۴۹۷، ۵۰۶، ۵۱۱، ۵۱۶، ۵۱۸	۴۵۶، ۴۸۷، ۵۲۲، ۵۷۵، ۶۱۰، ۶۲۸، ۶۵۱
۵۱۹، ۵۲۲، ۵۲۳، ۵۲۵، ۵۳۰، ۵۳۲، ۵۳۴	۶۵۹، ۷۰۴، ۷۱۹، ۷۲۱، ۷۵۶، ۷۸۸، ۷۹۱
۵۴۱، ۵۴۳، ۵۴۵، ۵۴۸، ۵۴۹، ۵۶۱، ۵۶۴	۷۲۸
۵۶۸، ۵۷۵، ۵۷۸-۵۸۰، ۵۸۴، ۵۸۸، ۵۸۹	انوری، حسن: ۱۷، ۵۰، ۱۵۰، ۳۱۴، ۴۵۱
۵۹۷، ۶۰۴، ۶۰۷، ۶۱۰، ۶۱۲، ۶۱۵	۶۵۱، ۷۶۷، ۷۷۹
۶۱۸-۶۲۰، ۶۲۳، ۶۲۵، ۶۳۸، ۶۴۰، ۶۴۷	اهور، پرویز: ۹، ۱۵، ۴۸، ۶۹، ۷۱، ۸۸، ۹۹
۶۴۹-۶۵۳، ۶۵۵، ۶۵۹، ۶۶۲، ۶۶۴، ۶۶۶	۱۰۳، ۱۱۸، ۱۴۹، ۱۵۴، ۱۷۸، ۱۸۲، ۱۸۹
۶۷۲، ۶۷۹، ۶۸۲، ۶۸۸-۶۹۱، ۶۹۴، ۷۰۳	۲۴۰، ۲۷۵، ۳۰۹، ۳۲۲، ۳۲۷، ۳۲۹، ۳۵۰
۷۰۶، ۷۰۸، ۷۱۰، ۷۲۰، ۷۳۰، ۷۳۹، ۷۴۲	۳۷۵، ۴۲۰، ۴۶۵، ۴۷۱، ۴۷۶، ۴۸۷، ۵۰۵
۷۵۸، ۷۶۲، ۷۶۴، ۷۶۶، ۷۶۸، ۷۶۹، ۷۷۶	۵۱۴، ۵۵۱، ۵۵۹، ۵۸۰، ۵۸۱، ۵۹۵، ۵۹۸
۷۷۷، ۷۸۲، ۷۹۰، ۷۹۲، ۷۹۵، ۷۹۶، ۸۰۰	۶۱۷، ۶۲۰، ۶۴۳، ۶۴۵، ۶۶۰، ۶۶۵، ۶۶۷
۸۰۱، ۸۰۳، ۸۰۴، ۸۰۸، ۸۰۹، ۸۱۳، ۸۱۴	۶۶۸، ۷۱۶، ۷۴۱، ۷۵۲، ۸۱۲، ۸۱۵
۸۲۱، ۸۲۴، ۸۲۹	
بقائی، ناصر: ۷۰۶	ب
بهار، محمدتقی (ملک الشعراء): ۸۸، ۱۴۹	بامداد، محمد علی: ۲۱۰
۱۷۰، ۱۷۶، ۱۹۷، ۲۰۱، ۵۲۲	باقری، مهدی: ۲۲۵
بهبودی، محمدباقر: ۳۶۰، ۷۷۴	بدرالدین (مولانا): ۲۱۰

- بهرامیان، مسیح: ۲۱۱
 بهشتی شیرازی، سیداحمد: ۱۹۶، ۲۱۱
 ۲۲۲، ۲۴۱، ۲۵۵، ۳۸۴، ۴۰۸، ۴۸۵، ۵۲۳
 ۶۹۸، ۷۸۹، ۸۳۷
 بهمنی، اردشیر: ۵۳، ۶۵، ۸۸، ۲۴۸، ۲۵۰، ۵۶۴
 ۵۹۹
 بیانی، سوسن: ۵۲۱، ۵۵۳
 بینش، تقی: ۳۱۱، ۵۲۱، ۵۹۹، ۷۲۱
- پ
 پایمرد، منصور: ۱۰، ۱۴، ۵۵، ۲۱۱، ۲۸۲
 ۴۴۱، ۵۶۴، ۶۴۷، ۶۸۳، ۷۱۵
 پرواز، سیاوش: ۹، ۱۰، ۱۳، ۲۰، ۲۴، ۳۲، ۴۸
 ۵۶، ۶۱، ۶۹، ۷۰، ۷۵، ۸۷، ۱۰۳، ۱۰۶
 ۱۱۷، ۱۲۱، ۱۳۶، ۱۵۴، ۱۶۳، ۱۷۳، ۱۷۸
 ۱۸۸، ۱۹۴، ۲۰۶، ۲۱۸، ۲۲۲، ۲۴۸، ۲۵۳
 ۲۶۷، ۲۷۶، ۲۹۷، ۳۲۷، ۳۲۸، ۳۳۹
 ۳۴۱، ۳۵۰، ۳۵۵، ۳۵۶، ۳۶۰، ۴۰۳، ۴۱۶
 ۴۲۱، ۴۲۲، ۴۳۰، ۴۴۲، ۴۴۳، ۴۴۹، ۴۵۰
 ۴۵۷، ۴۶۶، ۴۷۶، ۴۹۸، ۵۰۳، ۵۰۵، ۵۲۱
 ۵۲۳، ۵۲۴، ۵۵۵، ۵۶۵، ۵۹۵، ۵۹۸، ۶۱۰
 ۶۱۳، ۶۱۹، ۶۲۹، ۶۴۳، ۶۴۵، ۶۶۲، ۶۶۳
 ۶۹۳، ۷۰۶، ۷۱۰، ۷۱۶، ۷۱۷، ۷۲۶، ۷۲۷
 ۷۴۵، ۷۴۸، ۷۶۴، ۷۹۰، ۷۹۴، ۸۰۲، ۸۰۳
 ۸۱۶، ۸۲۰
 پرویزی، فرنگیس: ۲۲۰، ۳۵۶
 پرهام، مهدی: ۵۳، ۳۰۹، ۵۶۴
 پروین گنابادی، محمد: ۲۲۷، ۲۴۸، ۲۶۶
 ۶۸۹، ۷۹۱
 پژمان بختیاری، حسن: ۱۲، ۲۳، ۲۵، ۲۷، ۳۵
 ۳۶، ۳۸، ۴۲، ۴۵، ۴۶، ۴۸، ۵۰، ۵۲، ۵۵
 ۶۶، ۶۸، ۷۶، ۸۵، ۸۸، ۹۰، ۹۳، ۹۴، ۹۵
 ۱۰۰، ۱۰۳، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۵، ۱۲۱
- پورجوادی، نصرالله: ۸۵، ۲۲۴۲، ۲۵۵، ۳۲۱
 ۴۶۰، ۶۳۶
 پورنامداریان، تقی: ۲۵۰
 پیمان یغمایی، علی محمد: ۶۱۹، ۷۰۷
- ت
 ترجائی زاده، احمد: ۲۷۳

ث

ثروتیان، بهروز: ۸۰۴

ج

جاوید، هاشم: ۱۰، ۱۴، ۱۵، ۲۶، ۲۹، ۳۶، ۴۳،

۴۹، ۵۳، ۵۵، ۵۹، ۶۷، ۶۸، ۷۵، ۷۶، ۸۱، ۸۳،

۸۴، ۱۰۰، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۱۰، ۱۱۶، ۱۲۳،

۱۲۴، ۱۲۶، ۱۲۹، ۱۳۳، ۱۴۴، ۱۶۱، ۱۶۳،

۱۶۹، ۱۷۷، ۱۸۰، ۱۸۳، ۱۸۶، ۱۹۱، ۱۹۷،

۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۷، ۲۱۱، ۲۲۶، ۲۲۸، ۲۳۱،

۲۳۸، ۲۴۱، ۲۴۷، ۲۵۰، ۲۵۴، ۲۵۵، ۲۶۷،

۲۶۸، ۲۷۰، ۲۷۴، ۲۷۸، ۲۸۰، ۲۸۲، ۲۸۴،

۲۸۵، ۲۹۳، ۳۰۸، ۳۱۹، ۳۲۲، ۳۳۶، ۳۳۷،

۳۳۹، ۳۴۸، ۳۶۵، ۳۶۷، ۳۷۰، ۳۷۳، ۳۷۵،

۳۷۸، ۳۸۱، ۳۸۶، ۳۹۱، ۳۹۸، ۴۱۰، ۴۱۶،

۴۲۳، ۴۲۷، ۴۳۲، ۴۳۵، ۴۴۱، ۴۴۲، ۴۴۵،

۴۵۵، ۴۵۶، ۴۶۲، ۴۶۴، ۴۶۷، ۴۶۹، ۴۷۰،

۴۷۱، ۴۷۳، ۴۷۶، ۴۸۵، ۴۹۲، ۴۹۹، ۵۰۹،

۵۱۶، ۵۱۷، ۵۱۹، ۵۲۴، ۵۲۸، ۵۳۰، ۵۳۱،

۵۴۳، ۵۵۲، ۵۵۳، ۵۵۵، ۵۶۵، ۵۷۶، ۵۸۰،

۵۸۲، ۵۸۶، ۵۹۱، ۵۹۴، ۵۹۸، ۶۰۳، ۶۱۵،

۶۱۶، ۶۱۹، ۶۲۳، ۶۲۴، ۶۲۶، ۶۳۴، ۶۴۷،

۶۵۲، ۶۵۳، ۶۵۷، ۶۶۸، ۶۷۵، ۶۸۰، ۶۸۳،

۶۹۰، ۷۰۰، ۷۰۲، ۷۰۹، ۷۱۳، ۷۱۴، ۷۱۵،

۷۲۴، ۷۲۲، ۷۳۳، ۷۷۴، ۷۹۶، ۸۰۰، ۸۰۲،

۸۲۷، ۸۲۹

جاویدان، محسن: ۵۹۹

جاوید صباغیان، محمد: ۵۹۰

جبار گل باغی، سید علی: ۱۶

جمال زاده، سید محمد علی: ۵۸، ۳۳۲، ۴۸۸،

۶۱۹

جمالی، پرویز: ۷۱۷

جعفری، یونس: ۵۲۱، ۵۸۵، ۶۱۹

جلیل پور، ابوالقاسم: ۱۱۹

جناتی عطائی، مسعود: ۶۸۳

جسینی، عزیز الله: ۱۶۰، ۱۸۵، ۲۱۱، ۲۲۲،

۶۹۳، ۷۷۴

ح

حریری، علی اصغر: ۵۸

حسن زاده آملی، حسن: ۳۱، ۹۳، ۲۰۴، ۴۳۶،

۴۴۳، ۴۹۱

حقیر، جلیل: ۱۲۲

حمیدیان، سعید: ۲۶، ۵۹، ۱۰۸، ۱۱۱، ۱۲۰،

۱۲۶، ۱۴۹، ۱۵۸، ۲۲۸، ۲۶۰، ۳۳۷، ۳۸۳،

۳۹۰، ۳۹۲، ۴۵۴، ۴۶۶، ۴۸۰، ۵۴۳، ۵۷۶،

۶۰۳، ۶۷۱، ۶۸۶، ۶۹۳، ۶۹۸، ۷۰۵، ۷۱۲،

۷۱۷، ۷۱۸، ۷۳۸، ۷۵۶

حواشی دیوان حافظ، چاپ ۱۲۹۹ بمبئی:

۲۱۱

خ

خائفی، پرویز: ۵۶۵

خراسانی، سید احمد: ۱۲۰، ۶۷۳

خرم شاهی، بهاء الدین: ۱۸، ۲۴، ۲۷، ۳۰، ۳۹،

۴۰، ۴۷، ۵۲، ۵۵، ۵۹، ۸۵، ۱۰۶، ۱۲۰،

۱۲۵، ۱۴۲، ۱۵۰، ۱۶۱، ۱۶۷، ۱۷۸، ۱۹۲،

۱۹۸، ۲۱۱، ۲۱۸، ۲۲۶، ۲۵۰، ۲۶۰،

۲۶۴، ۲۶۷، ۲۷۰، ۲۹۰، ۲۹۲، ۲۹۴، ۲۹۶،

۳۱۶، ۳۲۰، ۳۲۱، ۳۳۴، ۳۳۷، ۳۴۱، ۳۵۱،

۳۵۲، ۳۵۵، ۳۶۰، ۳۷۴، ۳۸۵، ۳۹۰، ۳۹۲،

۳۹۴، ۳۹۶، ۴۰۷، ۴۴۰، ۴۴۴، ۴۵۳، ۴۵۵،

۴۶۲، ۴۷۱، ۴۸۰، ۴۸۷، ۴۹۷، ۵۰۰، ۵۰۱،

۵۰۸، ۵۱۶، ۵۲۵، ۵۳۱، ۵۴۳، ۵۴۴، ۵۴۵،

۵۴۷، ۵۵۱، ۵۵۷، ۵۶۵، ۵۷۱، ۵۷۲، ۵۷۵

- ۴۰۳، ۳۸۵، ۳۸۴، ۳۷۹، ۳۷۴، ۳۶۹، ۳۶۰، ۳۵۸، ۳۵۷، ۳۳۴، ۳۳۳، ۳۲۵، ۴۱۹، ۴۰۵، ۴۸۵، ۴۸۲، ۴۸۰، ۴۷۹، ۴۶۸، ۴۶۴، ۴۶۰، ۵۳۵، ۵۳۰، ۵۲۶، ۵۱۲، ۵۱۰، ۵۰۹، ۴۸۸، ۵۸۴، ۵۷۸، ۵۷۶، ۵۷۵، ۵۷۱، ۵۶۳، ۵۶۱، ۶۱۴، ۶۱۳، ۶۰۲، ۵۹۸، ۵۹۷، ۵۹۶، ۵۹۵، ۷۰۸، ۶۹۸، ۶۹۱، ۶۷۸، ۶۵۴، ۶۴۷، ۶۲۶، ۷۶۱، ۷۵۶، ۷۴۷، ۷۴۵، ۷۳۰، ۷۱۳، ۷۱۱، ۸۲۵، ۸۱۵، ۸۰۴، ۷۸۸، ۷۸۲، دشتی، علی: ۴۴، ۵۳، ۶۶، ۸۸، ۱۱۳، ۱۳۴، ۱۵۵، ۴۸۰، ۳۳۹، ۲۱۲، ۱۸۹، ۱۷۴، ۱۷۳، ۵۷۱، ۵۹۴، ۶۰۶، ۶۴۹، ۶۹۷، ۷۲۱، ۷۹۱، دشتی، سیدمحمد: ۶۶۲، ۷۳۲، ۷۴۳، دانشمندی حافظ شناس: ۷۶۴، دوانی، جلال‌الدین (علامه): ۹۵، ۲۵۳، ۲۹۱، ۴۰۵، ۴۹۴، ۴۹۵، ۶۱۹، ۶۲۶، ۶۲۷، ۶۴۹، ۷۶۵، دارابی، محمدبن محمد: ۱۲، ۹۵، ۱۰۰، ۱۲۸، ۲۱۲، ۲۴۰، ۲۹۳، ۳۲۳، ۳۵۳، ۳۶۵، ۳۶۹، ۳۷۰، ۳۷۵، ۳۹۱، ۳۹۸، ۴۰۴، ۴۱۸، ۴۲۰، ۴۴۳، ۴۵۱، ۴۶۷، ۴۸۴، ۴۸۵، ۴۹۶، ۵۱۴، ۵۵۵، ۵۷۶، ۵۷۹، ۵۹۰، ۶۲۳، ۶۴۹، ۶۶۱، ۶۶۸، ۶۸۳، ۶۹۰، ۶۹۵، ۷۱۰، ۷۱۲، ۷۳۰، ۷۴۰، ۷۴۵، ۷۵۹، ۷۸۴، ۷۸۷، ۷۲۴، ۸۲۷، درودیان، ولی‌الله: ۳۱، ۴۵۵، ۶۱۰، ۷۵۱، دست‌غیب، عبدالعلی: ۱۱، ۱۳، ۱۸، ۲۰، ۳۵، ۳۶، ۴۲، ۵۳، ۵۵، ۵۷، ۶۰، ۶۱، ۷۰، ۷۳، ۸۶، ۸۷، ۸۸، ۹۹، ۱۰۴، ۱۱۰، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۲۹، ۱۴۳، ۱۴۹، ۱۵۱، ۱۵۸، ۱۶۵، ۱۶۹، ۱۷۸، ۱۷۹، ۱۸۵-۱۸۷، ۲۰۰، ۲۰۳، ۲۰۷، ۲۲۶، ۲۲۸، ۲۳۱، ۲۳۹، ۲۴۷، ۲۴۸، ۲۴۸، ۲۵۱، ۲۵۳، ۲۵۶، ۲۶۰، ۲۶۳، ۲۶۸، ۲۷۶، ۲۷۷، ۲۸۳، ۲۸۹، ۳۰۲، ۳۰۴، ۳۱۳، ۳۱۷، ۳۱۹، ۳۲۲، ۳۲۶، ۳۳۳، ۳۴۰، ۳۴۱، ۳۵۰، ۳۵۳، ۵۸۰، ۵۸۴، ۵۹۹، ۶۰۲، ۶۰۸، ۶۱۹، ۶۳۶، ۶۵۰، ۶۵۲، ۶۵۵، ۶۷۳، ۶۸۳، ۶۹۱، ۶۹۸، ۷۰۴، ۷۰۵، ۷۱۷، ۷۲۴، ۷۳۴، ۷۴۱، ۷۴۶، ۷۴۷، ۷۶۲، ۷۶۸، ۷۶۹، ۷۷۹، ۷۸۱، ۸۲۶، خسروی، محمدرضا: ۳۸، ۴۳، ۱۹۸، ۲۲۹، ۲۳۲، ۲۵۶، ۲۶۷، ۲۹۰، ۲۹۴، ۳۴۳، ۵۰۹، ۵۱۰، ۶۰۷، خطیب رهبر، خلیل: ۲۱۱، د
- دادبه، اصغر: ۲۲، ۲۹، ۵۲، ۶۶، ۹۹، ۱۰۳، ۱۱۰، ۱۲۶، ۱۴۹، ۱۵۹، ۱۷۳، ۲۱۲، ۲۳۰، ۲۴۶، ۲۶۸، ۲۷۱، ۲۷۳، ۲۷۵، ۲۹۲، ۳۱۶، ۳۲۱، ۳۷۶، ۴۲۸، ۴۳۳، ۴۳۶، ۴۶۹، ۴۸۰، ۵۰۵، ۵۱۰، ۵۲۳، ۵۲۵، ۵۴۶، ۵۴۹، ۶۳۶، ۶۵۶، ۶۵۷، ۷۱۵، ۷۵۶، ۷۶۸، ۷۸۲، دارابی، محمدبن محمد: ۱۲، ۹۵، ۱۰۰، ۱۲۸، ۲۱۲، ۲۴۰، ۲۹۳، ۳۲۳، ۳۵۳، ۳۶۵، ۳۶۹، ۳۷۰، ۳۷۵، ۳۹۱، ۳۹۸، ۴۰۴، ۴۱۸، ۴۲۰، ۴۴۳، ۴۵۱، ۴۶۷، ۴۸۴، ۴۸۵، ۴۹۶، ۵۱۴، ۵۵۵، ۵۷۶، ۵۷۹، ۵۹۰، ۶۲۳، ۶۴۹، ۶۶۱، ۶۶۸، ۶۸۳، ۶۹۰، ۶۹۵، ۷۱۰، ۷۱۲، ۷۳۰، ۷۴۰، ۷۴۵، ۷۵۹، ۷۸۴، ۷۸۷، ۷۲۴، ۸۲۷، درودیان، ولی‌الله: ۳۱، ۴۵۵، ۶۱۰، ۷۵۱، دست‌غیب، عبدالعلی: ۱۱، ۱۳، ۱۸، ۲۰، ۳۵، ۳۶، ۴۲، ۵۳، ۵۵، ۵۷، ۶۰، ۶۱، ۷۰، ۷۳، ۸۶، ۸۷، ۸۸، ۹۹، ۱۰۴، ۱۱۰، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۲۹، ۱۴۳، ۱۴۹، ۱۵۱، ۱۵۸، ۱۶۵، ۱۶۹، ۱۷۸، ۱۷۹، ۱۸۵-۱۸۷، ۲۰۰، ۲۰۳، ۲۰۷، ۲۲۶، ۲۲۸، ۲۳۱، ۲۳۹، ۲۴۷، ۲۴۸، ۲۴۸، ۲۵۱، ۲۵۳، ۲۵۶، ۲۶۰، ۲۶۳، ۲۶۸، ۲۷۶، ۲۷۷، ۲۸۳، ۲۸۹، ۳۰۲، ۳۰۴، ۳۱۳، ۳۱۷، ۳۱۹، ۳۲۲، ۳۲۶، ۳۳۳، ۳۴۰، ۳۴۱، ۳۵۰، ۳۵۳، ذکاوتی قراگزلو، علیرضا: ۱۳، ۱۸، ۲۰، ۳۱، ذ

۵۹۷، ۵۹۵-۵۹۱، ۵۸۹، ۵۸۵-۵۸۳-۵۷۷
 ۵۹۹، ۶۰۰، ۶۰۱، ۶۰۳، ۶۱۵، ۶۱۷
 ۶۱۹-۶۲۶، ۶۲۸، ۶۳۱-۶۳۵، ۶۳۷-۶۳۹
 ۶۴۱، ۶۴۳، ۶۴۴، ۶۴۶-۶۴۹، ۶۵۱-۶۷۲
 ۶۷۶-۶۷۸، ۶۸۰، ۶۸۲، ۶۸۴-۶۸۷
 ۶۸۹-۶۹۳، ۶۹۵-۶۹۹، ۷۰۰، ۷۰۲، ۷۰۳
 ۷۰۵-۷۰۸، ۷۱۰-۷۱۲، ۷۱۷، ۷۱۸، ۷۲۰
 ۷۲۱، ۷۲۵، ۷۲۷، ۷۲۹-۷۳۷، ۷۳۹، ۷۴۲
 ۷۴۴، ۷۴۷، ۷۴۹، ۷۵۲، ۷۵۳، ۷۵۵
 ۷۵۸-۷۷۳، ۷۷۵-۷۸۵، ۷۸۸-۷۹۲
 ۷۹۴-۸۰۱، ۸۰۳-۸۱۰، ۸۱۲-۸۱۴، ۸۱۶

ربانی گلپایگانی، علی: ۳۶۰

رحیمی، مصطفی: ۲۵۰، ۵۹۰، ۶۳۶، ۷۰۱

رزاز، علی اکبر: ۹، ۵۷، ۹۴، ۱۲۹، ۱۳۲، ۱۴۹
 ۱۹۴، ۲۳۰، ۲۳۳، ۲۴۶، ۲۸۹، ۲۹۴، ۳۰۱
 ۳۳۲، ۳۴۱، ۳۶۳، ۳۹۰، ۴۰۴، ۴۰۹، ۴۲۲
 ۴۴۳، ۴۴۸، ۴۵۳، ۴۵۶، ۴۷۶، ۴۹۹، ۷۸۲
 ۸۲۱

رجائی بخارائی، احمد علی: ۶۷، ۱۰۲، ۱۰۳،
 ۱۹۰، ۱۹۱، ۲۰۲، ۲۷۳، ۲۷۷، ۲۶۲، ۴۰۴
 ۴۹۴، ۵۲۱، ۶۰۲، ۷۷۴، ۸۱۰، ۸۱۸

رعنا حسینی، کرامت: ۱۸، ۶۹۳

رکن، محمود: ۱۲، ۱۵، ۱۷، ۱۸، ۲۱، ۳۰، ۳۸
 ۴۰، ۴۶، ۴۸، ۵۲، ۵۳، ۵۵، ۵۶، ۵۸، ۵۹، ۶۷
 ۷۰، ۷۴، ۷۷، ۸۲، ۸۳، ۸۵، ۸۶، ۹۵، ۹۶
 ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۲-۱۰۶، ۱۱۲-۱۱۵، ۱۱۷
 ۱۱۸، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۴-۱۲۶، ۱۳۵، ۱۳۸
 ۱۳۹، ۱۴۱-۱۴۳، ۱۴۶-۱۴۸، ۱۵۰-۱۵۳
 ۱۵۶-۱۵۸، ۱۶۱، ۱۶۳، ۱۶۵، ۱۶۷، ۱۷۱
 ۱۷۲، ۱۷۴-۱۷۶، ۱۷۸، ۱۸۰، ۱۸۲، ۱۸۴
 ۱۹۱، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۷، ۱۹۸، ۲۰۰، ۲۰۲
 ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۱۴، ۲۱۵، ۲۱۶، ۲۱۸-۲۲۳
 ۲۲۹، ۲۳۱، ۲۳۳-۲۳۷، ۲۳۹، ۲۴۱، ۲۴۲

۲۸۶، ۲۵۲، ۲۴۷، ۱۹۷، ۱۳۲، ۸۵، ۷۷، ۶۴
 ۲۹۶، ۳۰۵، ۳۱۶، ۳۲۱، ۳۲۳، ۳۷۴، ۴۱۱
 ۴۲۴، ۴۵۷، ۴۸۲، ۴۸۶، ۴۹۹، ۵۶۵، ۷۲
 ۵۹۰، ۶۰۰، ۶۱۹، ۶۵۰، ۶۷۴، ۶۸۱، ۸۱۳

ذوالفقاری، حسن: ۶۸۳

ذوالنور، رحیم: ۲۱۲

ذکاء، سیروس: ۸۲۵

ر

راستگو، سید محمد: ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۵

۱۸-۲۷، ۳۰-۳۵، ۳۶، ۳۸، ۴۰، ۴۱، ۴۲
 ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۵۰-۶۵، ۶۷
 ۷۰-۷۴، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۰-۸۴، ۸۶-۸۸، ۹۰
 ۹۱، ۹۳-۱۰۲، ۱۰۵-۱۱۶، ۱۱۸-۱۲۶
 ۱۲۹، ۱۳۱، ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۳۷-۱۳۹
 ۱۴۱-۱۵۷، ۱۶۰-۱۷۱، ۱۷۳، ۱۷۴
 ۱۷۶-۱۷۸، ۱۸۰، ۱۸۱، ۱۸۴-۱۹۳، ۱۹۴

۱۹۶-۲۰۰، ۲۰۲، ۲۰۴-۲۰۸، ۲۱۴-۲۱۷
 ۲۱۹-۲۲۴، ۲۲۹-۲۳۲، ۲۳۴-۲۳۷
 ۲۳۹-۲۴۲، ۲۴۵-۲۴۷، ۲۴۹-۲۶۶
 ۲۶۸-۲۷۰، ۲۷۲، ۲۷۷-۲۸۰، ۲۸۵-۲۹۳
 ۲۹۸-۳۰۴، ۳۰۶، ۳۰۷، ۳۱۰، ۳۱۴-۳۱۶
 ۳۱۸، ۳۲۰، ۳۲۵، ۳۲۸، ۳۲۹، ۳۳۱، ۳۳۳
 ۳۴۲، ۳۴۴، ۳۴۶، ۳۵۴، ۳۵۷، ۳۵۸، ۳۶۰
 ۳۶۱، ۳۶۳، ۳۷۵، ۳۸۷، ۳۹۹، ۴۰۲، ۴۰۶
 ۴۰۸، ۴۱۰، ۴۱۱، ۴۱۳-۴۱۹، ۴۲۱، ۴۲۶
 ۴۲۸، ۴۲۹، ۴۳۱، ۴۳۲، ۴۳۵-۴۳۹
 ۴۴۴-۴۴۹، ۴۵۱-۴۵۳، ۴۵۵-۴۶۱، ۴۶۳
 ۴۶۵-۴۷۰، ۴۷۲، ۴۷۴، ۴۷۶، ۴۸۱، ۴۸۳
 ۴۸۷، ۴۸۹، ۴۹۳، ۴۹۷، ۴۹۸، ۵۰۰-۵۰۷
 ۵۰۹-۵۱۱، ۵۱۲، ۵۱۵-۵۲۰، ۵۲۳-۵۲۸
 ۵۳۰-۵۴۹، ۵۵۱-۵۵۴، ۵۵۷، ۵۵۸
 ۵۶۰-۵۶۳، ۵۶۵، ۵۶۷، ۵۷۰-۵۷۵

۷۱، ۷۳، ۷۵، ۷۶، ۸۴، ۹۸، ۱۲۰، ۱۲۹، ۱۷۸، ۱۸۲، ۱۸۶، ۱۹۷، ۲۰۷، ۲۰۹، ۲۲۹، ۲۳۲، ۲۴۸، ۲۵۱، ۲۳۶، ۲۴۲، ۲۵۲، ۲۸۰، ۲۸۳، ۳۰۴، ۳۱۳، ۳۱۹، ۳۲۳، ۳۲۵، ۳۴۱، ۳۵۹، ۳۶۲، ۵-۵، ۵۵۱، ۵۳۶، ۵۵۲، ۵۸۵، ۶۰۰، ۶۰۷، ۶۱۸، ۶۳۵، ۶۵۳، ۶۵۷، ۶۶۶، ۶۷۶، ۶۷۸، ۶۸۳، ۶۹۱، ۷۲۱، ۷۲۴، ۷۳۵، ۷۸۵، ۷۹۹، ۸۰۸، ۸۲۷، ۸۳۰

ز

زارعی، عبدالله: ۱۶۹، ۳۴۱، ۵۱۰، ۵۷۸
 زریاب‌خویی، عباس: ۱۱، ۱۲، ۱۸، ۲۰، ۲۲، ۲۳، ۳۰، ۵۳، ۵۷، ۶۷، ۶۸، ۹۲، ۱۰۱، ۱۱۰، ۱۱۴، ۱۱۶، ۱۲۲، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۴۰، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۶۸، ۱۷۹، ۱۸۶، ۱۹۴، ۲۰۲، ۲۰۹، ۲۱۲، ۲۱۴، ۲۲۲، ۲۲۷، ۲۳۶، ۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۲، ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۷۰، ۲۸۵، ۲۹۱، ۳۰۲، ۳۰۹، ۳۱۶، ۳۲۱، ۳۲۵، ۳۴۱، ۳۴۳، ۳۴۴، ۳۵۱، ۳۵۲، ۳۶۹، ۳۷۶، ۳۸۳، ۴۰۴، ۴۲۰، ۴۲۶، ۴۲۸، ۴۳۲، ۴۳۶، ۴۴۲، ۴۴۷، ۴۵۲، ۴۵۶، ۴۶۴، ۴۷۳، ۴۸۲، ۴۸۵، ۴۸۸، ۴۹۲، ۵-۵، ۵۱۰، ۵۲۰، ۵۲۱، ۵۲۸، ۵۳۰، ۵۴۶، ۵۵۳، ۵۵۶، ۵۶۵، ۵۷۵، ۵۷۶، ۵۷۸، ۵۹۸، ۶۲۳، ۶۳۰، ۶۳۶، ۶۴۰، ۶۴۲، ۶۴۴، ۶۵۱، ۶۶۵، ۶۸۳، ۶۸۴، ۶۹۳، ۶۹۴، ۷۱۰، ۷۱۳، ۷۲۴، ۷۳۸، ۷۴۹، ۷۵۳، ۷۷۳، ۷۷۸، ۷۷۴، ۷۹۶، ۸۰۳

زیرین‌کوب، عبدالحسین: ۱۳، ۱۴، ۱۸-۲۱، ۲۴، ۲۶، ۳۱، ۳۵، ۳۷، ۵۴، ۶۱، ۶۹، ۸۲، ۸۸، ۹۴، ۱۰۸، ۱۱۲، ۱۲۰، ۱۲۲، ۱۲۹، ۱۳۲، ۱۴۹، ۱۵۸، ۱۷۲، ۲۰۹، ۲۱۲، ۲۲۹، ۲۳۸، ۲۶۸، ۲۹۰، ۳۱۰، ۳۱۴، ۳۱۶، ۳۱۸، ۳۲۴، ۳۲۷، ۳۵۱، ۳۷۶، ۳۷۸، ۳۸۶، ۴۰۳

۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۱-۲۵۴، ۲۵۷، ۲۵۸، ۲۶۲، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۷، ۲۶۹، ۲۷۱-۲۷۳، ۲۷۵، ۲۷۸-۲۸۲، ۲۸۴، ۲۹۱-۲۹۵، ۲۹۷، ۳۰۲-۳۰۶، ۳۰۹، ۳۱۳، ۳۱۴، ۳۱۶-۳۱۸، ۳۲۱، ۳۲۴، ۳۲۶، ۳۳۸، ۳۳۹، ۳۴۱، ۳۴۴، ۳۴۷-۳۴۹، ۳۵۶، ۳۵۸، ۳۶۰-۳۶۵، ۳۶۶، ۳۷۱، ۳۷۴، ۳۷۶-۳۷۹، ۳۸۱-۳۸۴، ۳۸۷، ۳۹۰، ۴۰۰-۴۰۲، ۴۰۹، ۴۱۱، ۴۱۳، ۴۱۶، ۴۱۷، ۴۲۰، ۴۲۱، ۴۳۰، ۴۳۲، ۴۳۴، ۴۳۶-۴۴۷، ۴۴۸، ۴۵۱، ۴۵۲، ۴۵۷، ۴۶۷، ۴۶۸، ۴۶۹، ۴۸۱، ۴۸۲، ۴۸۳، ۴۸۹، ۴۹۱، ۴۹۲، ۴۹۷، ۵۰۳، ۵۱۶، ۵۱۹، ۵۲۴، ۵۲۸، ۵۳۱، ۵۳۳، ۵۳۹، ۵۴۰، ۵۴۱، ۵۴۳، ۵۴۷، ۵۵۲، ۵۵۵، ۵۵۶، ۵۵۸، ۵۶۳، ۵۶۵، ۵۶۷، ۵۶۹، ۵۷۱، ۵۷۶، ۵۸۵، ۵۸۸، ۵۹۵، ۵۹۷، ۵۹۹، ۶۱۴، ۶۱۹، ۶۲۱، ۶۲۳، ۶۲۵، ۶۲۹، ۶۳۳، ۶۳۵، ۶۳۷، ۶۴۲، ۶۴۷، ۶۵۰، ۶۵۱، ۶۵۳، ۶۵۵، ۶۵۶، ۶۶۲، ۶۶۶، ۶۶۷، ۶۶۸، ۶۶۹، ۶۷۰، ۶۷۳، ۶۷۶، ۶۷۹، ۶۸۵، ۶۸۷، ۶۸۹، ۶۹۶، ۶۹۷، ۷۰۰، ۷۰۹، ۷۱۰، ۷۱۱، ۷۲۰، ۷۲۱، ۷۲۶، ۷۳۳، ۷۳۸، ۷۳۹، ۷۴۰، ۷۴۲، ۷۴۴، ۷۵۵، ۷۵۷، ۷۵۸، ۷۵۹، ۷۶۲-۷۶۴، ۷۶۶، ۷۷۰، ۷۷۵، ۷۷۷-۷۷۹، ۷۸۱، ۷۸۵، ۷۸۷، ۷۸۹، ۷۹۸، ۷۹۹، ۸۰۱، ۸۰۳، ۸۰۶، ۸۰۷، ۸۰۹، ۸۱۲، ۸۱۳، ۸۱۴، ۸۱۸، ۸۱۹، ۸۲۵، ۸۲۶

رکنی‌زاده سالک، م. حسن: ۲۱۲

رواقی، علی: ۲۲، ۲۸، ۳۳، ۵۳، ۷۴، ۱۵۸، ۱۶۵، ۲۹۲، ۳۰۹، ۳۴۳، ۵۰۵، ۵۶۵، ۵۹۷، ۵۹۸، ۶۵۱، ۶۵۶، ۶۹۳، ۷۳۳، ۷۷۴

روح‌الامینی، محمود: ۱۸۱، ۴۲۶، ۵۳۴، ۵۵۲
 روحانی، رضا: ۶۶۳

ریاحی، محمدامین: ۱۱، ۱۳، ۱۹، ۲۰، ۴۰

سهیلی خوانساری، احمد: ۴۴۱، ۶۰۱، ۶۶۳، ۸۳۱

ش

شاملو، احمد: ۲۸، ۵۴، ۷۴، ۸۲، ۱۵۳، ۱۶۵، ۱۸۴، ۲۴۶، ۲۴۷، ۲۸۲، ۳۵۹، ۳۶۳، ۴۵۱، ۵۰۹، ۵۶۵، ۵۷۳، ۵۹۷، ۶۱۴، ۶۵۷، ۶۷۴، ۸۱۹، ۷۹۵، ۷۸۴

شایگان، حسن، شیروانی، فردین: ۵۹۴
شیروانی، فردین، شایگان، حسن:
ونیز + شایگان، حسن: ۷۸۹
شجاع (مؤلف انیس الناس): ۵۸

شریف‌العلما لنگری گیلانی: ۲۱۳
شریعت، محمدجواد: ۹، ۲۱۰، ۴۴۳، ۵۶۳، ۷۱۷

شعار، جعفر: ۵۲۱، ۵۶۵
شفیعی کدکنی، محمدرضا: ۱۸، ۲۵، ۵۲، ۱۷۴، ۲۴۸، ۳۴۵، ۳۵۶، ۴۱۹، ۵۱۵، ۵۶۵، ۶۱۵، ۶۲۹، ۷۵۲، ۸۰۶، ۸۲۷
شفیعی، محمد: ۲۰، ۱۳۶، ۱۷۳، ۱۹۳، ۲۵۷، ۲۷۵، ۳۵۱، ۵۰۵، ۵۰۶، ۵۵۶، ۶۹۴، ۷۸۲، ۸۰۸، ۷۹۰

شمس، صلاح‌الدین: ۵۶۶
شمیسا، سیروس: ۱۱۹، ۲۱۳، ۳۵۶، ۵۲۱، ۸۰۶

شوقی نوبر، احمد: ۳۹، ۹۲، ۱۰۲، ۱۲۰، ۱۶۰، ۱۸۰، ۱۸۵، ۲۲۵، ۲۶۷، ۲۶۸، ۲۷۹، ۳۰۹، ۳۲۱، ۳۲۷، ۳۵۸، ۳۸۲، ۳۹۵، ۴۱۱، ۴۳۳، ۴۴۷، ۵۰۶، ۵۲۴، ۵۴۶، ۵۷۶، ۶۲۰، ۶۲۲، ۶۵۳، ۶۶۱، ۶۶۳، ۶۶۷، ۶۷۰، ۶۸۳، ۶۸۶، ۷۱۵، ۷۲۱، ۷۳۴، ۸۲۰، ۸۲۲، ۸۲۵، ۸۲۷

شهیدی، سید جعفر: ۳۶، ۴۸۸، ۵۱۰، ۵۷۳

۴۰۸، ۴۰۹، ۴۲۳، ۴۴۴، ۴۵۳، ۴۵۶، ۴۸۵، ۴۸۹، ۵۰۰، ۵۲۴، ۵۲۸، ۵۳۲، ۵۴۲، ۵۵۶، ۵۷۲، ۵۷۶، ۵۸۱، ۵۸۵، ۵۹۴، ۵۹۸، ۵۹۹، ۶۰۰، ۶۲۷، ۶۳۰، ۶۴۲، ۶۴۹، ۶۵۰، ۶۸۳، ۷۰۵، ۷۰۷، ۷۱۱، ۷۱۲، ۷۱۵، ۷۲۱، ۷۲۴، ۷۸۶، ۷۹۳، ۸۲۱، ۸۲۵، ۸۲۷
زنجان، برات: ۸۲، ۲۱۲، ۲۲۹، ۳۷۶، ۴۰۷، ۵۲۸، ۶۵۰، ۷۵۸، ۸۲۲
زیبایی، محمدعلی: ۲۱۲، ۵۶۵

س

ستوده، غلامرضا: ۵۲۸، ۵۳۷
سجادی، ضیاء‌الدین: ۲۶، ۶۶، ۱۵۸، ۱۹۴، ۲۱۲، ۲۲۸، ۴۵۱، ۴۶۰، ۴۷۵، ۴۸۵، ۵۰۷، ۵۲۱، ۵۲۶، ۵۳۶، ۵۶۵، ۵۶۷، ۷۱۲، ۸۲۷
سروش، عبدالکریم: ۶۹، ۳۷۴، ۵۸۵، ۶۷۳
سروشیار، جمشید: ۱۷، ۱۹، ۳۶، ۶۵، ۱۰۹، ۱۲۱، ۱۳۴، ۱۹۲، ۲۰۹، ۲۱۷، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۹۶، ۳۴۱، ۳۴۲، ۳۴۷، ۳۶۰، ۳۷۲، ۴۱۳، ۴۳۰، ۴۶۰، ۴۹۰، ۵۱۹، ۵۴۹، ۵۷۵، ۶۳۶، ۶۳۸، ۶۵۰، ۶۵۱، ۶۵۳، ۶۵۹، ۷۱۷، ۷۵۵، ۷۷۹، ۷۸۹، ۷۹۲

سعیدرومند، جواد: ۲۱۲
سعیدی، خسرو، ۶۹
سعیدی سیرجانی، علی‌اکبر: ۷۸، ۲۰۵، ۲۸۳، ۲۹۳، ۳۳۲، ۳۵۵، ۴۵۰، ۵۰۵، ۵۵۷، ۶۱۶، ۶۲۷، ۶۳۸، ۷۷۳، ۸۲۱
سمیعی [گیلانی]، احمد: ۴۳، ۴۷، ۱۱۵، ۱۲۲، ۱۴۴، ۲۰۹، ۲۳۶، ۲۶۶، ۴۲۶، ۵۰۱، ۶۲۵، ۶۵۵، ۷۱۴، ۷۲۵، ۷۴۵، ۷۶۴، ۸۰۰، ۸۲۴، ۸۲۵

سوم: ۱۵۳
سهرابی، مرتضی: ۱۲۲

۳۲۱، ۳۲۳، ۳۲۰، ۳۲۵، ۳۴۲، ۳۴۵، ۳۴۸

۳۵۱، ۳۵۴، ۳۵۷، ۳۵۸، ۳۶۱، ۳۶۳، ۳۶۴

۳۶۸، ۳۷۲، ۳۷۴، ۳۷۷، ۳۸۱، ۳۸۲، ۳۸۴

۳۸۵، ۳۹۱، ۳۹۴، ۳۹۷، ۳۹۹، ۴۰۸، ۴۱۰

۴۱۳، ۴۱۹، ۴۲۰، ۴۲۳، ۴۲۶، ۴۲۷، ۴۳۷

۴۳۹، ۴۴۰، ۴۴۲، ۴۵۱، ۴۵۴، ۴۵۹، ۴۶۰

۴۶۸، ۴۷۲، ۴۷۶، ۴۷۹، ۴۹۲، ۴۹۳، ۴۹۸

۵۰۱، ۵۰۲، ۵۰۴، ۵۰۶، ۵۰۸، ۵۱۰، ۵۱۲

۵۱۴، ۵۱۵، ۵۱۷، ۵۱۹، ۵۲۰، ۵۲۶، ۵۲۹

۵۳۰، ۵۳۳، ۵۳۵، ۵۴۵، ۵۵۰، ۵۶۰، ۵۶۳

۵۶۶، ۵۶۸، ۵۷۳، ۵۸۰، ۵۸۱، ۵۹۲، ۵۹۵

۵۹۹، ۶۰۴، ۶۰۶، ۶۰۷، ۶۱۲، ۶۱۴، ۶۱۵

۶۲۰، ۶۲۲، ۶۲۸، ۶۲۹، ۶۳۵، ۶۳۸، ۶۶۷

۶۷۳، ۶۷۶، ۶۷۸، ۶۸۸، ۶۹۰، ۶۹۲، ۶۹۵

۷۰۰، ۷۰۱، ۷۰۷، ۷۰۸، ۷۱۰، ۷۱۱، ۷۱۵

۷۱۸، ۷۲۰، ۷۲۴، ۷۳۱، ۷۳۳، ۷۳۹، ۷۴۲

۷۴۴، ۷۵۲، ۷۵۴، ۷۵۵، ۷۶۷، ۷۷۰، ۷۷۸

۷۷۹، ۷۸۰، ۷۸۲، ۷۸۷، ۷۹۰، ۷۹۲، ۷۹۳

۷۹۸، ۸۰۳، ۸۱۰، ۸۱۲، ۸۱۳، ۸۱۵، ۸۱۷

غ

غ، ح: ۵۸۳، ۲۱

غنی، قاسم: ۱۶، ۲۳، ۲۳، ۳۵، ۳۸، ۴۹، ۸۴

۱۰۵، ۱۲۰، ۱۷۱، ۲۱۳، ۲۲۲، ۲۵۳، ۳۱۹

۳۴۲، ۳۴۴، ۳۵۱، ۳۹۳، ۴۰۳، ۴۲۰، ۴۴۷

۴۵۶، ۴۸۵، ۴۹۴، ۵۰۳، ۵۲۴، ۵۳۰، ۵۶۰

۵۷۱، ۵۷۲، ۵۷۳، ۶۲۰، ۶۴۲، ۶۵۱، ۶۵۷

۶۷۶، ۶۸۴، ۶۹۸، ۷۰۱، ۷۴۵، ۷۵۳، ۷۶۶

۷۶۷، ۷۸۶، ۸۰۲

ف

فانی، کامران: ۵۰۸

فخرالزمانی قزوینی: ۴۲۰

شیبانی: ۲۹۷

شیرازی، محمدحسین: ۴۰۴

ص

صبا، علی اکبر: ۸۲، ۲۳۶، ۳۱۱، ۶۸۴، ۶۹۶

۷۰۷، ۸۲۵

صباغیان جاوید، محمد: ۶۸۳، ۷۰۰، ۷۷۷

صدر، پورانداخت: ۵۶۶

صدیقی، زبیده: ۱۲۲

صدیقی، غلامحسین: ۳۲۸

صنعتی، همایون: ۲۲۲

صمدی، بیژن: ۵۸

ع

عابدی، محمود: ۵۳۰، ۸۰۳

عابدی، جواد: ۶۶۶، ۷۱۶، ۷۵۰

عطارپور، ارسلان: ۲۱۳

علوی، عبدالعلی (پرتو): ۱۰۴، ۱۱۳، ۱۱۷

۱۹۴، ۲۱۳، ۲۱۶، ۲۲۲، ۲۲۷، ۲۶۰، ۳۱۷

۳۲۸، ۳۸۵، ۴۹۶، ۵۰۶، ۵۳۹، ۵۶۶، ۵۷۵

۶۵۵، ۶۸۴، ۷۰۷، ۷۱۹، ۷۷۰، ۷۸۰، ۸۰۹

عبوضی، رشید: ۱۲، ۱۴، ۱۶، ۱۷، ۲۰، ۲۱، ۲۲

۲۵، ۲۹، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳

۵۱، ۵۲، ۵۴، ۵۸، ۵۹، ۶۳، ۶۶، ۷۱، ۷۲، ۷۶

۷۹، ۸۰، ۸۵، ۹۴، ۹۶، ۹۸، ۱۰۱، ۱۰۴

۱۰۵، ۱۰۷، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۸، ۱۲۰، ۱۲۴

۱۲۵، ۱۲۶، ۱۳۲، ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۳۸، ۱۴۰

۱۴۱، ۱۴۳، ۱۴۶، ۱۵۶، ۱۵۷، ۱۶۱، ۱۶۴

۱۷۳، ۱۷۵، ۱۷۸، ۱۸۱، ۱۸۲، ۲۰۲، ۲۰۵

۲۰۷، ۲۱۴، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۳۳

۲۴۱، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۶

۲۵۷، ۲۵۹، ۲۶۰، ۲۶۲، ۲۷۲، ۲۷۳، ۲۷۵

۲۷۷، ۲۸۲، ۲۸۷، ۲۸۹، ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۶

۳۰۱، ۳۰۲، ۳۰۵، ۳۰۷، ۳۰۸، ۳۱۰، ۳۱۹

م

- مجتبائی، فتح‌الله: ۹۹، ۱۲۱، ۲۴۰، ۴۴۳، ۵۱۰، ۵۲۵، ۵۶۶، ۶۰۸، ۶۴۲، ۶۹۴، ۷۲۱، ۷۳۳
- محبوب، محمدجعفر: ۱۵، ۲۴، ۳۸، ۵۶، ۷۶، ۹۶، ۱۰۰، ۱۰۲، ۱۱۳، ۱۱۵، ۱۱۸، ۱۲۵، ۱۴۶، ۱۴۹، ۱۵۱، ۱۵۷، ۱۶۰، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۷۸، ۱۸۱، ۱۸۹، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۹، ۲۳۷، ۲۴۶، ۲۶۲، ۲۷۰، ۲۷۹، ۲۸۸، ۳۱۹، ۳۲۱، ۳۴۲، ۳۴۶، ۳۵۹، ۳۶۰، ۳۷۵، ۴۰۹، ۴۳۶، ۴۳۹، ۴۴۱، ۴۵۷، ۴۶۷، ۴۷۴، ۴۸۳، ۴۹۳، ۵۰۱، ۵۱۰، ۵۱۵، ۵۲۰، ۵۴۸، ۵۶۰، ۵۶۱، ۵۶۶، ۵۸۳، ۵۸۶، ۵۹۷، ۶۰۶، ۶۱۰، ۶۱۵، ۶۱۸، ۶۲۹، ۶۴۴، ۶۴۷، ۶۵۱، ۶۷۸، ۶۹۵، ۷۰۵، ۷۰۹، ۷۱۱، ۷۱۸، ۷۲۱، ۷۲۵، ۷۳۰، ۷۳۶، ۷۴۷، ۷۵۲، ۷۶۱، ۷۸۸، ۷۹۷
- محمودی، هوشنگ: ۷۰۷، ۷۲۲
- محیط طباطبائی، محمد: ۱۳، ۱۵، ۳۶، ۵۹، ۶۴، ۷۷، ۸۲، ۱۰۰، ۱۱۱، ۱۱۴، ۱۲۳، ۱۳۸، ۱۶۸، ۱۸۸، ۱۹۰، ۲۰۰، ۲۱۰، ۲۲۳، ۲۲۹، ۲۳۲، ۲۵۹، ۲۶۱، ۲۶۵، ۲۷۰، ۲۷۷، ۲۸۱، ۲۸۵، ۲۸۶، ۳۱۱، ۳۲۰، ۳۳۶، ۳۴۲، ۳۵۴، ۳۶۹، ۳۸۰، ۳۸۴، ۴۰۰، ۴۰۲، ۴۰۶، ۴۳۷، ۴۴۶، ۴۶۱، ۴۶۳، ۴۷۴، ۴۸۷، ۴۹۸، ۵۱۶، ۵۲۷، ۵۸۷، ۵۹۴، ۶۲۰، ۶۲۶، ۶۲۷، ۶۲۸، ۶۶۲، ۶۷۱، ۶۷۴، ۶۷۷، ۷۰۲، ۷۲۲، ۷۴۴، ۷۴۷، ۷۵۲، ۷۵۴، ۷۶۱، ۷۹۳، ۸۰۱
- مرتضوی، منوچهر: ۱۴، ۲۹، ۴۶، ۴۹، ۵۶، ۷۳، ۱۲۷، ۱۴۰، ۱۵۸، ۱۷۵، ۱۸۵، ۲۰۲، ۲۱۸، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۳، ۲۴۹، ۲۵۵، ۲۶۰، ۲۶۸، ۲۸۱، ۲۸۹، ۳۰۶، ۳۱۲، ۳۳۶، ۳۴۴، ۳۴۶، ۳۶۲، ۴۲۵، ۴۲۸، ۴۴۴، ۴۷۴، ۴۸۰، ۵۱۱، ۵۵۷، ۶۴۳، ۶۴۷، ۶۵۹، ۶۸۵، ۷۵۱، ۷۵۳
- مقرّبی، مصطفی: ۶۶۱
- مسگری، یوسف: ۲۶۱، ۵۷۴
- مصطفّا (کریمی) امیریانو: ۳۶۲، ۴۰۵، ۸۱۹
- مصطفی، ابوالفضل: ۵۲۳، ۷۱۵
- مظهری، مرتضی: ۸۹، ۲۹۴
- مظفری، علیرضا: ۲۱۳
- معارفی، محی‌الدین: ۶۹۹، ۷۷۴
- معصومی، حسین: ۴۹، ۶۰، ۷۲، ۱۲۲، ۱۴۸، ۲۹۰، ۲۹۳، ۳۱۶، ۳۲۲، ۳۲۷، ۳۹۲، ۴۵۸، ۵۲۵، ۵۴۵، ۵۷۴، ۵۹۹، ۶۹۸، ۷۰۵، ۷۸۶، ۸۲۶
- معیری، محمدعلی: ۱۰، ۱۳۲، ۲۱۰، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۷۶، ۳۱۰، ۳۲۴، ۴۷۴، ۶۲۰، ۷۲۳، ۷۳۱
- معین، محمد: ۲۲۳، ۳۲۸، ۶۳۵
- معین، مهدخت: ۱۶، ۳۶، ۶۴، ۷۷، ۸۲، ۱۳۳، ۱۸۸، ۱۹۰، ۲۰۰، ۲۲۳، ۲۲۹، ۲۳۲، ۲۵۹، ۲۶۱، ۲۶۶، ۲۷۰، ۲۷۷، ۲۸۱، ۲۸۵، ۳۲۰، ۳۳۶، ۳۴۲، ۳۶۹، ۳۸۴، ۴۰۰، ۴۰۲، ۴۳۸، ۴۶۱، ۴۶۳، ۴۷۵، ۴۸۷، ۴۸۷، ۵۲۷، ۵۸۷، ۶۲۸، ۶۶۲، ۶۷۱، ۶۷۴، ۶۷۷، ۷۶۷، ۷۵۲، ۷۵۴، ۷۹۲، ۸۱۳
- ملاح، حسینعلی: ۲۱۰، ۲۲۷، ۲۴۸، ۶۴۹، ۶۸۹، ۷۱۹
- ملاشمسا گیلانی: ۲۱۳
- مهدوی دامغانی، احمد: ۱۸، ۵۰، ۵۶، ۷۱، ۸۹، ۱۰۳، ۱۲۶، ۱۳۰، ۱۴۲، ۱۴۴، ۲۲۸، ۲۳۴، ۲۳۸، ۲۵۱، ۲۶۳، ۳۶۰، ۳۸۸، ۴۴۱، ۴۷۱، ۵۶۴، ۵۶۶، ۶۲۹، ۶۴۳، ۶۵۸، ۶۹۲، ۷۲۲، ۷۲۴، ۷۲۷، ۷۳۴، ۷۳۶، ۷۵۷، ۷۷۰
- موسوی، سیدحسین: ۵۴
- موسوی گرمارودی، علی: ۶۹

مینوی، مجتبی: ۷۷۴، ۷۰۷، ۸۸

۴۸۶، ۴۹۴، ۵۲۱، ۵۲۷، ۵۴۰، ۵۶۰، ۵۶۶

۵۹۴، ۶۲۰، ۷۱۲، ۷۱۶، ۷۵۱، ۷۷۴، ۷۸۴

۸۰۹

ن

نقیسی، سعید: ۲۶، ۱۲۶، ۶۸۴، ۸۲۸

نواب صفا، اسماعیل: ۱۸۱

نورانی وصال، عبدالوهاب: ۷۳۳

نوریان، مهدی: ۳۸، ۱۳۷، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۹۱

۲۹۲، ۳۵۵، ۴۰۹، ۴۱۶، ۴۵۶، ۵۴۱، ۵۴۷

۷۲۸، ۸۰۸

نیاز کرمانی، سعید: ۱۴، ۱۲۲، ۱۶۹، ۱۸۵

۲۱۳، ۲۴۵، ۲۵۸، ۴۳۲، ۵۳۲، ۵۵۳، ۵۸۴

۶۲۰، ۶۴۴، ۶۶۳، ۶۸۴، ۷۳۴، ۷۹۸، ۸۰۹

۸۲۷

نیساری، سلیم: ۴۸، ۵۴، ۷۲، ۸۵، ۱۱۸، ۱۵۱

۱۵۳، ۱۷۶، ۱۸۷، ۲۳۷، ۲۴۲، ۲۲۹، ۳۹۲

۳۹۶، ۴۳۶، ۴۹۸، ۵۰۷، ۵۱۳، ۵۶۲، ۵۹۳

۶۱۷، ۶۵۳، ۶۹۴، ۷۰۹، ۷۱۴، ۷۲۲، ۷۶۷

۸۱۳، ۸۱۴

نیلوفری، پرویز: ۴۰۴

و

واجد، محمدجعفر: ۴۶۳، ۷۷۵

وامقی، ایرج: ۳۳، ۳۰۹

وکیل، محمد صالح: ۷۵۱، ۷۷۶

ه

هروی، حسینعلی: ۹، ۱۰، ۱۶-۱۸، ۲۵، ۲۷

۲۸، ۳۰، ۳۲، ۳۵، ۴۲، ۴۴، ۴۷، ۴۹، ۵۰، ۵۴

۵۶، ۵۷، ۶۰، ۶۱، ۶۴، ۶۶، ۷۰، ۷۳، ۷۵، ۷۷

۷۹، ۸۱، ۸۷، ۸۹، ۹۲، ۱۰۰-۱۰۲، ۱۰۴

۱۰۷، ۱۰۹، ۱۱۹، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۳۰، ۱۳۱

۱۳۷، ۱۳۹، ۱۴۴، ۱۴۷، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۶۴

ناتل خانلری، پرویز: ۱۰، ۱۲، ۱۳، ۱۹، ۲۰

۲۳، ۲۴، ۲۷، ۳۲، ۳۳، ۴۴، ۵۰، ۵۴، ۶۱، ۷۲

۸۱، ۸۳، ۸۸، ۸۹، ۹۶، ۱۰۱، ۱۰۷، ۱۱۱

۱۱۵، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۹، ۱۳۰

۱۳۴، ۱۳۷، ۱۳۹، ۱۴۶، ۱۴۸، ۱۵۱، ۱۵۵

۱۶۱، ۱۷۸، ۱۹۳، ۱۹۵، ۲۰۰، ۲۰۵، ۲۲۰

۲۲۱، ۲۲۳، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۵۱، ۲۵۷، ۲۷۶

۲۷۹، ۲۸۸، ۳۰۷، ۳۰۹، ۳۱۲، ۳۲۸، ۳۳۱

۳۴۲، ۳۴۸، ۳۵۱، ۳۶۱، ۳۶۶، ۳۸۷، ۳۸۸

۴۰۰، ۴۰۳، ۴۰۴، ۴۰۷، ۴۱۰، ۴۱۸، ۴۱۶

۴۲۲، ۴۲۳، ۴۲۴، ۴۲۸، ۴۳۹، ۴۵۲، ۴۵۹

۴۶۳، ۴۶۶، ۴۶۷، ۴۷۳، ۴۷۵، ۴۷۸، ۴۸۳

۴۸۷، ۴۹۶، ۴۹۹، ۵۰۱، ۵۰۷، ۵۱۵، ۵۲۴

۵۲۹، ۵۳۰، ۵۴۷، ۵۵۳، ۵۵۶، ۵۶۰، ۵۶۶

۵۶۷، ۵۶۹، ۵۸۳، ۵۸۷، ۵۹۲، ۶۰۵، ۶۱۱

۶۱۳، ۶۱۴، ۶۲۰، ۶۲۶، ۶۲۷، ۶۲۹، ۶۳۰

۶۳۹، ۶۴۱، ۶۵۰، ۶۵۲، ۶۵۹، ۶۶۳، ۶۹۷

۷۰۷، ۷۰۹، ۷۱۱، ۷۲۲، ۷۲۳، ۷۳۴، ۷۳۶

۷۴۵، ۷۴۷-۷۵۰، ۷۵۲، ۷۵۷، ۷۵۹، ۷۶۸

۷۷۰، ۷۷۲، ۷۷۷، ۷۹۰، ۸۰۵، ۸۱۱، ۸۲۰

۸۲۵، ۸۲۹، ۸۳۰

نادرپور، نادر: ۱۲۲

نجفی، ابوالحسن: ۲۶، ۱۳۸، ۱۵۱، ۱۵۳، ۱۵۵

۲۷۶، ۳۱۱، ۳۴۳، ۳۴۸، ۳۶۶، ۴۱۸، ۵۲۴

۵۷۳، ۷۱۹، ۷۳۶، ۷۷۹، ۸۰۵

نذیراحمد: ۱۶، ۱۰۶، ۱۱۶، ۱۶۴، ۱۷۳، ۱۷۶

۱۸۴، ۲۳۰، ۲۵۳، ۲۶۴، ۲۷۰، ۳۳۲، ۳۶۲

۴۴۲، ۴۱۲، ۴۶۲، ۴۸۳، ۵۲۷، ۶۶۶، ۶۹۷

نظمی تبریزی، علی: ۱۳، ۶۵، ۸۳، ۸۹، ۱۷۰

۲۷۷، ۳۰۵، ۳۱۲، ۴۰۴، ۴۰۸، ۴۲۰، ۴۵۸

[illegible]

۷۸۹، ۷۲۲، ۶۵۰، ۴۴۱، ۳۱۲، ۱۷۶	۸۱۰، ۷۷۶، ۷۷۰، ۷۵۷، ۷۴۰
هومن، محمود: ۲۲، ۳۰، ۴۸، ۵۱، ۵۴، ۶۶، ۸۳	
۹۳، ۹۹، ۱۱۱، ۱۲۶، ۱۶۱، ۱۹۶، ۲۰۲	ی
۲۴۹، ۲۵۰، ۲۷۸، ۳۵۹، ۳۶۷، ۴۱۶، ۴۱۷	یزدانی، بهمرّد نوشیروان: ۲۱۴
۴۱۸، ۴۴۶، ۴۵۵، ۴۶۳، ۴۶۶، ۴۸۹، ۵۱۱	یغمایی، پرویز: ۷۲۲
۵۲۸، ۵۴۶، ۵۴۹، ۵۶۴، ۵۶۶، ۵۸۹، ۵۹۳	یکی از نویسندگان حافظ‌شناس: ۴۸۲
۵۹۵، ۶۰۴، ۶۱۶، ۶۲۰، ۶۴۹، ۶۵۶، ۶۷۶	یوسفی، غلامحسین: ۴۶، ۱۳۳، ۲۹۴، ۷۳۶
۶۸۹، ۶۹۵، ۷۰۰، ۷۰۷، ۷۰۹، ۷۲۹، ۷۳۳	

مرکز تحقیقات کتب و تاریخ علوم اسلامی

فهرست منابع و مآخذ

- ۱- آدینه ماهانه علمی، فرهنگی، دینی، اجتماعی. صاحب امتیاز و مدیر مسئول، غلامحسین ذاکری، تهران.
- ۲- آشنا مجله دو ماهانه فرهنگی، ادبی، هنری، نشریه بنیاد اندیشه اسلامی، تهران.
- ۳- آنچه درباره حافظ مجموعه‌ای از گفتارها و نوشته‌های سیدمحمد محیط طباطبایی (از تا ۱۳۶۷). مؤسسه انتشارات بعثت، ۱۳۶۷، تهران.
- ۴- آینده مجله فرهنگ و پژوهشهای ایرانی. صاحب امتیاز و مدیر مسئول، ایرج افشار، تهران.
- ۵- آینه جام شرح مشکلات دیوان حافظ، تألیف دکتر عباس زریاب خویی، انتشارات علمی، زمستان ۱۳۶۸، تهران.
- ۶- ادبستان مجله ماهانه فرهنگ و هنر، از انتشارات مؤسسه اطلاعات، تهران.
- ۷- ارج‌نامه ایرج (۲ جلد) به پاس نیم‌قرن سوابق درخشان فرهنگی دانشگاهی استاد ایرج افشار؛ به کوشش محسن باقرزاده، انتشارات توس ۱۳۷۷ تهران.
- ۸- از کوچه رندان درباره زندگی و اندیشه حافظ، دکتر عبدالحسین زرین‌کوب، شرکت سهامی کتابهای جیبی، چاپ اول، ۱۳۴۹.
- ۹- ارمغان مجله ماهانه ادبی، علمی، اخلاقی، مدیر و مؤسس حسن وحید دستگردی، تهران.
- ۱۰- اصالت و توالی ابیات تحقیق از مسعود فرزاد، انتشارات دانشگاه شیراز.

- در اشعار غیر غزل حافظ
۱۱- الفبا نشریه مؤسسه انتشارات امیرکبیر، زیر نظر غلامحسین ساعدی (دفتر ششم)، تهران.
- ۱۲- ایرانشهر مجله ماهانه مصور علمی و ادبی، مدیر، حسین کاظم‌زاده ایرانشهر، برلین.
- ۱۳- ایساتیس سالنامه، یزد.
- ۱۴- بانگ جرس راهنمای مشکلات دیوان حافظ، نوشته پرتو علوی، شرکت سهامی انتشارات خوارزمی، چاپ سوم، ۱۳۶۵، تهران.
- ۱۵- برگزیده مقاله‌های نشر دانش به اهتمام دکتر نصرالله پورجوادی، نشر دانشگاهی، تهران.
- در باره حافظ.
- ۱۶- بهار و ادب فارسی مجموعه یک صد مقاله از ملک الشعراء بهار، به کوشش محمد گلبن، شرکت سهامی کتابهای جیبی (دوجلد)، ۱۳۵۱، تهران.
- ۱۷- پیر ما گفت... گرفت... به مجموعه مقالات درباره بیت مشهور پیر ما گفت خطا بر قلم صنع کوشش سعید نیاز کرمانی، شرکت انتشاراتی پازنگ، ۱۳۷۰، تهران.
- ۱۸- تذکره میخانه تألیف ملا عبدالنبی فخرالزمانی قزوینی، به اهتمام احمد گلچین معانی، چاپ اقبال، ۱۳۶۳، تهران.
- ۱۹- تلخ خوش (نقد و نظرهایی در زمینه حافظ پژوهی)، سید محمد راستگو، نشر خرم، ۱۳۷۰ قم.
- ۲۰- تماشاگه راز مباحثی پیرامون شناخت واقعی خواجه حافظ، استاد مرتضی مطهری، دفتر انتشارات جامعه مدرسین قم. ۱۳۶۰. (این کتاب تحت عنوان عرفان حافظ نیز به چاپ رسیده است).
- ۲۱- چارده روایت مجموعه مقاله درباره شعر و شخصیت حافظ، نوشته بهاء‌الدین خرمشاهی، کتاب پرواز، چاپ نخست، ۱۳۶۷، تهران.
- ۲۲- چشمه روشن (دیداری با شاعران)، نوشته دکتر غلامحسین یوسفی، انتشارات علمی، چاپ اول، پاییز ۱۳۶۹، تهران.
- ۲۳- چیستا مجله ماهانه فرهنگی، اجتماعی، علمی، صاحب امتیاز، پرویز ملک‌پور، تهران.

- ۲۴- حافظ‌از دکتر به کوشش اسماعیل خویی، کتابخانه طهوری، ۱۳۴۷، تهران، محمود هومن
- ۲۵- حافظ، آینه‌دار تاریخ نوشته دکتر پرویز اهور، شباویز، ۱۳۶۸، تهران.
- ۲۶- حافظ‌از دیدگاه مجموعه مقالات، به کوشش اسماعیل صارمی، انتشارات علمی، پاییز ۱۳۶۷، تهران.
- ۲۷- حافظ اندیشه نظری به اندیشه حافظ همراه با انتقاد گونه‌ای از تصوف، دکتر مصطفی رحیمی، نشر نو، ۱۳۷۱، تهران.
- ۲۸- حافظانه‌های عربی پدیدآورنده مهدی اکبری حامد، ۱۳۶۴، تبریز.
- ۲۹- حافظ پژوهان و تألیف دکتر ابوالقاسم رادفر، نشر گستره، ۱۳۶۸، تهران.
- حافظ پژوهی
- ۳۰- حافظ جاوید شرح دشواریهای ابیات و غزلهای دیوان حافظ، هاشم جاوید. فرزاد، ۱۳۷۵، تهران.
- ۳۱- حافظ شناسی مجموعه مقالات درباره حافظ (۱۵ مجلد)، به کوشش سعید نیاز کرمانی، شرکت انتشاراتی پازنگ، ۱۳۶۴ - ۱۳۷۱، تهران.
- ۳۲- حافظ، صحت کلمات... تحقیق از مسعود فرزاد، کانون حافظ شناسی، دانشگاه شیراز.
- ۳۳- حافظیات مجموعه مقالات درباره حافظ، علیرضا ذکاوتی فراگزلو، شرکت انتشاراتی مسلم، ۱۳۷۰، همدان.
- ۳۴- حریم سایه‌های سبز مجموعه مقالات مهدی اخوان ثالث، جلد اول، زیر نظر مرتضی کاخی تهران. انتشارات زمستان، چاپ دوم، ۱۳۷۲، تهران.
- ۳۵- خاوران ماهانه فرهنگی، اجتماعی سیاسی، صاحب امتیاز: حسن میرنژاد، مشهد.
- ۳۶- خرد و کوشش نامه ادبیات و علوم اجتماعی دانشگاه شیراز، شیراز.
- ۳۷- دانش صاحب امتیاز و مدیر، نورالله ایران پرست، تهران.
- دانشگاه انقلاب (مجله)، شماره ۵۱.
- ۳۸- در مکتب استاد (۱) مجموعه گفتارهای سعید نفیسی در رادیو تهران.
- ۳۹- در مکتب استاد (۲) مجموعه گفتارهای دکتر ضیاءالدین سجادی در رادیو تهران.
- ۴۰- دنیای سخن مجله ماهانه علمی، اجتماعی، فرهنگی. صاحب امتیاز و مدیر مسئول، شمس‌الدین صولتی دهکردی، تهران.
- ۴۱- دولت پیر مغان مجموعه مقالات، سعید نیاز کرمانی، انتشارات پازنگ، ۱۳۷۴،

تهران.

۴۲- دیوان حافظ خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی، به اهتمام محمد قزوینی - دکتر قاسم غنی، وزارت فرهنگ، ۱۳۱۹، تهران.

۴۳- دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی به تصحیح و توضیح دکتر پریرز ناتل خانلری (۲ جلد)، شرکت سهامی انتشارات خوارزمی، ۱۳۶۲، تهران.

۴۴- دیوان شاعر ساحر خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی (نسخه مورخ هشتصد و پنج هجری قمری)، تصحیح و تنقیح دکتر رکن‌الدین همایونفرخ، ناشر: مصحح، تهران ۱۳۷۱.

۴۵- دیوان لسان‌الغیب خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی با مقدمه و تصحیح پژمان بختیاری، مؤسسه انتشارات امیرکبیر، چاپ نهم، ۱۳۶۲، تهران.

۴۶- دیوان خواجه حافظ شیرازی با تصحیح و مقدمه و کشف الایات، به اهتمام سید ابوالقاسم انجوی شیرازی، انتشارات جاویدان، چاپ دوم، ۱۳۴۵، تهران.

۴۷- [دیوان] حافظ به سعی سایه (هوشنگ ابتهاج)، انتشارات هوش ابتکار، ۱۳۷۳، تهران.

۴۸- دیوان حافظ تصحیح و تنقیح سید محمد راستگو، نشر خرم ۱۳۷۵.

۴۹- دیوان حافظ دیوان حافظ، بر اساس سه نسخه کهن، به تصحیح دکتر رشید

عیوضی - دکتر اکبر بهروز، مؤسسه انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۶ تهران

بر اساس هشت نسخه کامل مورخ به سالهای ۸۱۳ تا ۸۲۷ هجری

قمری، تدوین و تصحیح دکتر رشید عیوضی، نشر صدوق،

چاپ اول، ۱۳۷۶، تهران.

۵۰- دیوان حافظ نوشته بهاء‌الدین خرمشاهی، چاپ دوم، نشر نو، ۱۳۶۲، تهران.

۵۱- ذهن و زبان حافظ نشریه انجمن کتاب ایران، صاحب امتیاز، دکتر احسان یارشاطر،

مدیر مسئول، ایرج افشار، تهران.

۵۲- راهنمای کتاب ماهانه فرهنگی - هنری، مدیر مسئول و سردبیر، محمود خوشنم، تهران.

۵۳- رودکی مجله ادبیات، دانش و هنر روز، مدیر، دکتر پرویز ناتل خانلری، تهران

۵۴- سخن (پنجاه و پنج گفتار پژوهشی به یاد دکتر پرویز ناتل خانلری)،

۵۵- سخنواره به کوشش ایرج افشار، دکتر هانس روبرت رویمر، انتشارات توس،

۱۳۷۶ تهران.

- ۵۶- سروش نشریه صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، تهران.
- ۵۷- سفینه حافظ (مجموعه مقالات)، به اهتمام و جمع‌آوری و تحقیق و تدوین امیرمحمود انوار، دانشگاه تهران، ۱۳۶۸.
- ۵۸- شعر و اندیشه داریوش آشوری، نشر مرکز (ویرایش دوم)، ۱۳۷۷، تهران.
- ۵۹- فصلنامه هنر از انتشارات فرهنگسرای نیاوران، وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران.
- ۶۰- فهرست مقالات فارسی در زمینه تحقیقات ایرانی، به کوشش ایرج افشار، (۵ مجلد)، ۱۳۲۸ - ۱۳۷۰، تهران.
- ۶۱- قافله سالار سخن خائلی مجموعه مقالات در بزرگداشت دکتر پرویز ناتل خانلری، نشر البرز، ۱۳۷۰، تهران.
- ۶۲- فرهنگ اشعار حافظ تألیف دکتر احمدعلی رجایی بخارایی، چاپ دوم، انتشارات علمی، زمستان ۱۳۶۴، تهران.
- ۶۳- کتاب باز زیر نظر دکتر محمدجعفر باحقی و محمدرضا خسروی، مشهد.
- ۶۴- کتاب توس مجموعه مقالات، گردآورنده، محسن باقرزاده، انتشارات توس، ۱۳۶۶، تهران.
- ۶۵- کتاب شناسی حافظ گردآورنده، مهرداد نیکنام، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷، تهران.
- ۶۶- کتابهای ایران مجموعه مقالات، گردآورنده، چنگیز پهلوان، جلد نخست، نشر نو، ۱۳۶۶، تهران.
- ۶۷- کلک ماهنامه ادبی و هنری، صاحب امتیاز و مدیر مسئول: کسری حاج سیدجواد، سردبیر، علی دهباشی، تهران.
- ۶۸- کیهان اندیشه نشریه مؤسسه کیهان در قم. مدیر مسئول و سردبیر، محمدجواد صاحبی.
- ۶۹- کیهان فرهنگی ماهنامه فرهنگی و هنری، صاحب امتیاز، مؤسسه کیهان، تهران.
- ۷۰- گزینه مقاله‌ها از محمد پروین گنابادی، شرکت سهامی کتابهای جیبی، ۱۳۶۵، تهران.
- ۷۱- گلچرخ (۱) از انتشارات مؤسسه اطلاعات، تهران.
- ۷۲- گلچرخ (۲) ماهنامه ویژه ادب، فرهنگ اندیشه، ایران شناسی، صاحب امتیاز و

- مدیر مسؤول، سیدعلی موسوی
- ۷۳- گلگشت در شعر
واندیشه حافظ
- تألیف دکتر محمدامین ریاحی، انتشارات علمی، زمستان ۱۳۶۸، تهران.
- ۷۴- گلشن معانی
- شرح بعضی از ابیات مشکله فارسی، تألیف علی نظمی تبریزی، کتابفروشی خیام، ۱۳۶۴، تهران.
- ۷۵- گوهر
- نامه تحقیقی درباره ادبیات و هنر و تاریخ و فرهنگ ایران، نشریه بنیاد نیکوکاری نوریانی، مدیر مسؤول، دکتر نصره‌الله کاسمی، تهران.
- ۷۶- لطف سخن حافظ
- (گزیده بهترین ضبط اشعار مورد اختلاف و شرح ابیات مشکل - واژه‌ها)، محمود رکن، انتشارات فؤاد، تهران ۱۳۷۵.
- ۷۷- لطیفه غیبی
- حاوی توضیح اشعار مشکله حضرت خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی، تألیف محمدبن محمد دارابی، کتابخانه احمدی، ۱۳۵۷، شیراز.
- ۷۸- ماجرای پایان ناپذیر حافظ
- نوشته دکتر محمدعلی اسلامی ندوشن (مجموعه مقالات)، انتشارات یزدان، ۱۳۶۸، تهران.
- ۷۹- مجله دانشکده ادبیات
- دانشگاه تربیت معلم.
- ۸۰- مجله دانشکده ادبیات
- دانشگاه تهران.
- ۸۱- مجله دانشکده ادبیات
- دانشگاه فردوسی مشهد.
- ۸۲- مجموعه مقالات درباره حافظ
- گردآوری اکبر خداپرست، ۱۳۶۳، تهران.
- ۸۳- مستدرک حافظ‌نامه
- ضمیمه حافظ‌نامه، بهاء‌الدین خرمشاهی، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۸، تهران.
- ۸۴- معارف
- از انتشارات مرکز نشر دانشگاهی. مدیر مسؤول، دکتر نصرالله پورجوادی، تهران.
- ۸۵- مقالات حافظ
- مجموعه مقالات درباره حافظ، نوشته دکتر حسینعلی هروی، به کوشش عنایت‌الله مجیدی، کتاب سرا، ۱۳۶۸، تهران.
- ۸۶- مقالات دکتر محمد معین
- به کوشش مهدخت معین (۲ جلد)، مؤسسه انتشارات معین، ۱۳۶۷-۱۳۶۹، تهران.

- ۸۷- مقالات فرزاد
مجموعه مقالات سید محمد فرزاد، به اهتمام احمد اداره‌چی
گیلانی و محمد روشن، ۱۳۵۶، تهران.
- ۸۸- مقالات فروغی
به اهتمام حبیب یغمایی (جلد اول)، انتشارات توس با همکاری
مجله یغما، ۱۳۵۴، تهران.
- ۸۹- مقام حافظ
متن سخنرانی جلال‌الدین همایی در برنامه مرزهای دانش
رادیو تهران، کتابفروشی فروغی، تهران.
- ۹۰- مقدمه‌ی بر تدوین
غزل‌های حافظ
تألیف دکتر سلیم نیساری، از انتشارات کنگره بین‌المللی
بزرگداشت حافظ، ۱۳۶۷، تهران.
- ۹۱- مکتب حافظ
دکتر منوچهر مرتضوی، چاپ دوم، انتشارات یا مقدمه‌ای بر
حافظ‌شناسی توس، ۱۳۶۵، تهران.
- ۹۲- نامواره دکتر محمود افشار
مجموعه مقالات، گردآوری ایرج افشار - کریم اصفهانیان، از
انتشارات موقوفات دکتر افشار، تهران. (مجلدات ۸، ۹).
- ۹۳- نشر دانش
نشریه مرکز نشر دانشگاهی، مدیر مسئول، دکتر نصرالله
پورجوادی، تهران.
- ۹۴- نشریه دانشکده ادبیات
۹۵- نشریه فرهنگ خراسان
۹۶- نقد نیازی
از انتشارات اداره کل فرهنگ خراسان (آموزش و پرورش).
در شرح دو بیت و یک غزل از خواجه حافظ شیرازی، علامه
جلال‌الدین دوانی کازرونی، به کوشش حسین معلم، مؤسسه
انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۳، تهران.
- ۹۷- نقد و نظر درباره حافظ
مجموعه مقالات، دکتر حسینعلی هروی، به اهتمام عنایت‌الله
مجیدی، مؤسسه انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۳، تهران.
- ۹۸- نقش برآب
مجموعه مقالات، دکتر عبدالحسین زرّین‌کوب، انتشارات معین،
۱۳۶۸، تهران.
- ۹۹- نقشی از حافظ
۱۰۰- نگین
۱۰۱- وحید
علی دشتی، کتابخانه ابن‌سینا، ۱۳۳۵، تهران.
صاحب امتیاز و مدیر، محمود عنایت، تهران
شریه دانش پژوهان ایران، صاحب امتیاز و مدیر مسئول، دکتر
سیف‌الله وحیدنیا، تهران.
- ۱۰۲- وقف، میراث جاویدان
صاحب امتیاز، اوقاف و امور خیریه، مدیر مسئول و سردبیر،

- محمدعلی خسروی، تهران.
- ۱۰۳- هفتاد سخن مجموعه مقالات، دکتر پرویز ناتل خانلری، انتشارات توس، ۱۳۶۷ - ۱۳۷۰، تهران.
- ۱۰۴- یاد بهار (یادنامه دکتر مهرداد بهار)، مؤسسه انتشارات آگاه، ۱۳۷۶، تهران.
- ۱۰۵- یادداشت‌های دکتر قاسم غنی در حواشی دیوان حافظ، دکتر قاسم غنی، به کوشش اسماعیل صارمی، ۱۳۶۶، تهران.
- ۱۰۶- یادگار مجله ماهانه ادبی و تاریخی و علمی، مدیر مسئول و سردبیر، عباس اقبال آشتیانی، تهران.
- ۱۰۷- یغما مجله ماهانه ادبی، علمی، اجتماعی، انتقادی، به مدیریت حبیب یغمایی، تهران.
- ۱۰۸- یغمای سی و دوم یادگار نامه حبیب یغمایی، گردآوری ایرج افشار - قدرت الله روشنی زعفرانلو، ۱۳۷۱، تهران.
- ۱۰۹- یکی قطره باران جشن نامه استاد دکتر عباس زریاب خویی، به کوشش دکتر احمد تفضلی، نشر نو، ۱۳۷۰، تهران.